سلطان محمد خان فاتح

لیکوال :

ادریس ازاد

تاریخي داستان

Ketabton.com

ژباړن :

قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسلمانانو پر خلاف د صلیبي سازش دزنځیري کړیو بربنډونکې په زړه پورې ناول

سلطان محمد خانِ فاتح

لیکوال:
ادریس ازاد

ژباړن:
قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: سلطان محمد خان فاتح

لیکوال: ادريس ازاد

ژباړن: قریب الرحمن سعید

کمپوز: ژباړن

د پښتنې طرحه او انلاین چاري: مختار احمد احسان - د لراوبر برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

ددې تاريخی پيښو په اړه ۵

-دليکوال د زړه خواله ۷

-۱. سکندربيگ ۱۰

-۲ .د پنځه زره کيسز فوځ سالار ۲۷

-۳ .شاهي څارګر ۵۷

-۴ .د قيصر جاسوس ۹۴

-۵ .د زيجيډين ترون ۱۳۲

-۶ .د بوسنيا شهزادګۍ ۱۷۴

سلطان محمد فاتح : دويمه برخه « تيرې شوې پاڼې» ۲۱۳

سلطان محمد خان ۲۲۷

طلايي ښکر ۲۵۵

ايا صوفياء ۲۹۱

د ډوډۍ په سر اختلاف ۳۳۳

د روم قيصر ۳۶۹

مقدسه نقشه ۳۹۹

د فاتح يلغار ۴۲۴

د پای څو ټکي ۴۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

ددې تاریخی پیښنو په اړه

که څه هم دا کتاب په څرګنده توګه د یوه داستان په شکل لیکل شوی ، اولیکوال یی هڅه کړی چی تاریخي پیښې په کی داسی را ونغاړي چی لوستونکی یی هم د لوست څخه او هم د تایخي پیښنو څخه پوره پوره ګټه پورته کړای شي ، خو په حقیقت کی دا همغه تاریخ دی چی اوس هم د شکل او بڼی په بدلون سره په اسلامی هیوادونو کی تکراریږی.

سلطان محمدخان فاتح دهغو مسلمانو ، ویاړلو حکمرانانو څخه دی چی عیسویانو ته یی په خپل مرکز قسطنطنیه کی ماتی ورکړه او قسطنطنیه یی په استنبول (اسلام بول) باندی بدله او د اسلامی خلافت برخه یی وګرځوله.

د سلطان محمد خان سوبه ټول اسلامی امت ته یو درس دی. دعزم ،میړانی ، استقلال او هوډ درس. دزرګونو کالو تاریخ لرونکی قسطنطنیه په استنبو له باندی بدلول دا ډاګیزه کوی چی که چیری په اسلامی امت کی یووالی ، عزم او استقلال وی نوکولی شي صلیبیان که هر څومره په وسلو سنبال هم وی دماتی سره مخ کړی .

د سلطان محمد خان فاتح عزم د اسلامی ډلو ټپلو مشرانو ته هم یو درس دی ، او هغه داچی دصلیبیانو دمترکو لاندی د راتلو په ځای که دعزم او هوډ خاوندان شئ نو صلیبیان به په خپله ستاسو تر متروکی لاندی راځي.

دا باید په ډاګه وی چی سلطان محمدخان فاتح د عثماني امپراطورۍ اتم ځوان سلطان دی ، اودغه کورنۍ په اصل کی افغان ترکان وو چی هغه وخت یی دافغانستان(خراسان) څخه د چنګیزیانو د وحشت له ویری د خپلو کورنیو سره یو ځای سوریی ته اوبیا ترکیی ته لیږد کړی و او هلته یی دخپل اتحاد او یووالی په واسطه ستره امپراطوري جوړه کړه چی نژدی شپږسوه کاله یی د نړۍ په یوی ستری برخی حکومت وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپا ته اسلام دهمدی عثمانی حکمرانانو (افغانی ترکانو) له خوا راوړل شوی خو نن افغانانا د خپلمنځی اختلافاتو په لومه کی داسی را نغښتی چی هر غلام پری حکمرانی کوی.

دا داستان د افغان ولس له پاره ځانګړی درس لری. ځکه زمونږ دولس تاریخ دا ډاګیزه کوی چی افغانانو هم د هند په ستره وچه او هم په اورپایی هیوادونو په مختلفو شکلونو سره حکمرانی کړی ده ، او شونی ده چی دخپل اتحاد او یووالی په اساس به که خدای کول یو ځل بیا د نړی د یوه غښتلی اسلامی هیواد په څیر راڅرګند یږی.

دهغی ورځی په هیله،

قریب الرحمن سعید

۲۰۱۱کال داګست میاشت ، ناروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

دلیکوال د زړه خواله

بالاخره د قسطنطنیی د سوبې ویاړ اووم عثماني سلطان «سلطان محمد فاتح» ته ور په برخه شوه.

دا په حقیقت کې د اسلام د ستر پیغمبر رسول الله صلی الله علیه وسلم له اړخه بشارت او زیرې و چې ویلي یې وو: تاسې به هرومرو قسطنطنیه فتحه کوئ ،... نو بیا به ډیر ښه امیر دهغې امیر وي او ډیر ښه لښکر به همغه لښکر وي .» (مسند امام احمد ، څلرم ټوک ، ۳۳۵ م مخ).

د رسالت همدغه فرمان وو..... چې د هر دور او وخت مسلمان فاتحین یې د قسطنطنیی د نیولو له پاره هڅول. خو د پرلپسې حملو او بیا بیا هلو ځلو سره سره بیاهم ددې پخواني ښار دروازې دمسلمانو فاتحینو تر مخه نه پرانستل کیدې.

هغه وخت چې سیدنا معاویه رضی الله عنه خلیفه شو نو هغه د لمړي ځل له پاره د خپل زوې یزید په مشرۍ د قسطنطنیی د سوبې له پاره دمسلمانانو لښکر ور ولیږه. په دې حمله کې ډیره ستر ستر جلیل القدره صحابه رضی الله عنهم اجمعین په شهادت ورسیدل. چې په دې ډله کې سیدنا ابو ایوب انصاري رضی الله عنه هم شامل و. ددې ښار دکلابندۍ په وخت کې سیدنا ایوب انصاري رضی الله عنه سخت ناروغه او بیا شهید کړل شو او هملته د قسطنطنیی د دیوال لاندې خاورو ته وسپارل شو.

د سیدنا عمر بن عبدالعزیز رحمة الله علیه ، هشام بن عبدالملک ، مهدي عباسي او هارون الرشید په څیر ستر ستر خلفاؤ هم ددې ښار د نیولو له پاره زبردستي حملې وکړې خو د قسطنطنیی په نیولو بریالي نه شول.

قسطنطنیه یو نه تسخیریدونکې ښار و، ددې ښار درې واړو خواو ته سمندر بهیږي، یوا ځې یو اړخ یې د وچې سره نښلي، دښار چارچاپیر نژدې ۱۴ میله دایروی شکله ستر دیوال و، په دې دیوال یوسل اویا فټه لرې ستر او مستحکم برجونه جوړ کړل شوي وو، ددې دیوال په داخل کې یو بل دیوال جوړ کړل شوې و اوبیا ددې دواړو دیوالونو تر منځ یو ستر خندق کیندل شوې و چې شپیته فټه پراخوالي یې درلود او سل فټه یې ژوروالې و. دهغې اخوا یو بل دیوال هم موجود و چې ددې ښار سل زره خلک یې په خپله لمن کې خوندي ساتلي وو. په دې توګه د دې ښار سوبه کول نژدې بلکل ناشوني ګرزیدلي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطنیه د عیسایي روحاني نړۍ ستر مرکز و . همدا علت و چې د مسلمانانو ستري ستري لښکرې به د خپلو ټولو شتو وسایلو سره یو ځای ددې ښار د سوبې کولو له پاره را تللې..... خو هر ځل به ناکامه بیرته ستنیدلې. خو بلاخره د رسول الله صلی الله علیه وسلم د بشارت وړ د عثماني دولت اووم حاکم « سلطان محمد فاتح » و ګرزید.

«عثماني ترکان » .... چې مونږ یې د «عثماني خلافت » په نامه پیژنو ،.... د خراساني کوچیانو (طغرال) د زوې « عثمان» د زوزاک څخه وو. کله چې دوې کوچنۍ اسیا ته را ننوتل نو د خپلو ځانو له پاره یې د یوه سلطنت بنسټ کیښود. خو د درې سوه کالو په جریان کې ددوې څخه د نړۍ ډیر ستر ځواک جوړ شو، په شرق کې ددوې عروج په «سلطان سلیم» او په غرب کې یې په « سلطان اعظم» باندې پاې ته ورسید. خو د عثماني دولت تر ټولو مشهور حاکم « سلطان محمد فاتح » وو ، چې په لاسو یې د عالمیانو د سردار (صلی الله علیه وسلم) بشارت تکمیل ته ورسید.

ددولسم « قسطنطین» او د «سلطان محمد فاتح» تر منځ دا جنګ په ډیرو حیرانونکو پیښو او تاریخ باندې مشتمل دې. په ځانګړې توګه هغه وخت چې عثماني سلطان خپلې بحریې ته په وچې باندې د بیړیو د چلولو حکم وکړ اوبحري لښکرو یې نژدې لس میله غرنۍ تیږلوړه واټن د کشتیو په راښکودو سره وواهه.

دا ستره او نه زوال موندونکې معرکه په حقیقت کې د تاریخ یوه ډیره ستره نه هیریدونکې پیښه ده چې ما د یوه مکمل ناول په بڼه کې بیان کړې ده. غربي تاریخپوهان د قسطنطنیې فتحه ، د منځنیو پیړیو او اوسنی عصر تر منځ یو حد ګڼي ،.... او دا هم یو حقیقت دې چې د پخوانۍ بازنطینی سلطنت پایتخت او د ټولې عیسایی نړۍ روحاني مرکز تسخیرول ... د جهالت په تیارو کې د را نغښتو غربي نسلونو اخري ماتې او د مسلمانانو اخري فتحه وه.

هغه وخت چې رومي پادشاه « قسطنطین» په دریمې عیسوي پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړ نو همدا ښاریې خپل پایتخت و ګرځاوه ، نو د همغه وخته یې نوم قسطنطنیه پاته شو.

رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې ښار باندې جهاد کونکو ته د مغفرت زیرې ورکړې دې. د قسطنطنیې پادشاه ته یې د روم قیصر وایه ، د سلطان محمد فاتح په وخت کې هلته د قسطنطین په نوم دولسم قیصر حکمراني کوله. په دې جنګ کې اخري قیصر هلاک شو او قسطنطنیه د تل له پاره ...« اسلامبول ، یا استنبول» و ګرزیده ، او په دې توګه د رسول الله صلی الله علیه وسلم یوه بله وړاند وینه ، لکه د نورو په څیر ، ریښتونې ثابته شوه . لکه چې ویلې یې وو: (اذا هلک قیصرا فلاقیصر بعده) « کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر را پیدا نه شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هڅه کړې چې ددې ناول تاريخ د افسانې په بڼه وړاندې نه کړم او نه ددې افسانې څخه د تاريخ د جوړولو هڅه وکړم. ما هڅه کړې چې د دې ناول ټول تاريخي کړچار په حقيقت باندې ولاړ وي. اوزه په دې کار کې تر ډېره پورې بريالې شوې هم يم. خو ما ددې کار له پاره خپل ډېروخت مصرف کړې دې او په دې وختو کې مې د (ايډورډ ګين ، کريسي ، عثماني دولت ، د اسلام تاريخ، او جهان ديده ،) څخه علاوه دجغرافيې او صليبي جنګونو دتاريخ زيات کتابونه تر سترګو تير کړي دی.

ددې ناول له مخې د پنځلسمې پيړۍ منځنې وخت و، دا پيړۍ په دې اساس ډېره مهمه ده چې دهمدې پيړۍ په منځنۍ برخه کې دعيسايانو مقدس ښار قسطنطنيه فتحه شوه .... او دهمدې پيړۍ په اخري لسو کلونو کې د اندلس مسلمانان د تل له پاره له منځه ولاړل.... ما غوښتل چې...که نور نه وي نو لږ تر لږه د ال عثمان تاريخ خو په لنډه توګه په دې ناول کې را ونغاړم. خو د ناول په ډېره په زړه پورې برخه کې دې ليکنې ته ځاې پيدا نه شو . همدا علت و چې ما د بلې برخې پيل «د تيروشو پاڼو» تر عنوان لاندې يو لنډ فصل وليکه ، په دې کې د طغرال څخه ان تر سلطان محمد فاتح پورې دعثماني حکمرانانو تاريخ په لنډه توګه وړاندې کړل شوې دې ، په دې اساس دا ناول يواځې ناول نه بلکه يو مکمل تاريخی سند ګرزيدلې دې. لنډه دا چې زه دخوښۍ احساس کوم چې دا تاريخي ناول د خپلو لوستونکو تر مخ وړاندې کوم او په دې وياړم چې ما په خپله خوښه عثماني تاريخ په ډيره ښه بڼه بيان کړې دې ، خو دا پريکړه به ددې ناول لوستونکي کوي.

په اخر کې زه .... د منيراياز، رياض امين ، عبدالرحمن طاهر ، محمدسليم سني ، او د قاسم يادڅخه ممنون يم ، ځکه چې ددې دوستانو د علمي همکاريو نه پرته ددې ستر ناول سرته رسول اسانه کار نه و .

ستاسې د آندونو منتظر

ادريس آزاد

P.O.Box No:1064

اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

سکندر بیگ

دعربي نسل یو ځواکمن آسپ ، په داسې حال کې چې یو نقاب پوښه پرې سپور و ، په ډیر طمطراق سره میدان ته را ننوت. دا میدان «اورنه» یا (اینډریانوپل) نومیده. دمیدان په څلورو خواو کې ګڼ شمیر تماشاچیان ناست و. ددې آسپ سپور نقاب پوښه درا ننوتلو سره سم په ټولو خلکو کې چپه چپتیا خپره شوه. نن د ترکانو کلنۍ میله وه . او په دې لوبغالي کې د تورې وهلو ، نیزې ویشتلو او نورو لوبو مقابلې روانې وې. دغه نقاب پوښه اس سپور په داسې حال کې چې خپله الباني دوه سرې توره یې په هوا کې خوځوله دمیدان منځته را غې ، او دلږ څه ځنډ وروسته یې خپل نقاب لرې واچاوه. دا آس سپور پخپله « سکندربیګ » وو. سکندر بیګ د سلطان مراد خان منل شوې زوې و. دهغه د آس تر شا په یوه نرۍ شانته لښته د « سلطان بایزید یلدرم» بیرغ رپیده ، په دې وخت کې سکندر بیګ په میدان کې ولاړو، او د (ینې چرې) سالارانو ته یې ور غږ کړ. دا سالاران په دې لوبغالي کې د مقابلو منصفین وو. سکندر بیګ ورته وویل چې:

« د ال عثمان په جاه و جلال مې سوګند: چې په ټول عثماني سلطنت کې داسې ځوان نه میندل کیږي چې په لاسو یې سکندر بیګ مات شي.... که چیرې داسې کوم ځوان دلته په دې میدان کې شتون ولري نوزه ورته د زور د ازمیښت له پاره بلنه ورکوم.»

د عثماني سلطنت د ستر پادشاه « سلطان مراد خان ثاني» ناست ځاې بلکل د سکندر بیګ مخامخ وو. کله چې سلطان د سکندربیګ دا چلنج واورید نو په ډیر ویاړ سره یې و خندل ، خو د سلطان څخه څو ناست ځایه لرې دناستې «مارسي» په وچ تندي باندې دا خبره ښه و نه لیګیده ، مارسي د سکندر بیګ په دې چلنج باندې ډیره تاوه راتاوه شوه. دغه البانوي حسینه ، مارسي ، د سکندر بیګ ښه نه راتله. دسکندر د چلنج په اوریدو سره د ینې چرې د فوځ یو ځوان سالار « اغاحسن» را مخته شو ، د اغاحسن دکتلو سره سم د سکندربیګ په مخ ډیره تحقیرونکې خندا خپره شوه. اغا حسن په یوه ستر قوي ذاته ایراني نسله آس باندې سپور و ، او په لاس کې یې دیمن جوړه شوې درنه توره وه. کله چې د مقابلې دواړه ګډونکونکې یو دبل مخې ته راغلل نو په ټول میدان کې حیرانونکې چپتیا خپره شوه. د تماشاچیانو تر منځ جوش و جذبه راپیدا شوه ، مارسي هم په خپل ناست ځاې کې پورته پورته غورزیده. یوه منصف د تکبیر د غږ په پورته کولو سره دمقابلې د پیلیدو اعلان وکړ. په دې وخت کې دواړه سپاره په داسې حال کې چې خپلې تورې یې بربنډې نیولې دې یو بل ته را نژدې شول. سکندر بیګ ورته په هیبت ناکه توګه وویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډیر ښه ځوانه.... ! زه ستا د جرءت په کتلو باندې ډیره زیات حیران شوې یم. زه تا ته د لمړۍ حملې اجازه درکوم.»

اغا حسن د سکندربیګ څخه د څه ویرې پرته ورمخته شو او په پوره ځواک سره یی په هغه وار وکړ. سکندر دبرق په څیر خپل ځان تاو راتاو کړ او د اغا حسن د ګذار څخه یی ځان خوندي وساته. بیا یی وخندل، خو اغا حسن یو ځل بیا په ډیره بیړه مخته راغې اویو ځل بیا یی په سکندر باندې په پوره ځواک سره حمله وکړه، خو د سکندر اس د خپل مالک د مزاج څخه پوره پوره خبر و، آسپ په یوه درنګ سره خپل ځاې بدل کړ او په دې توګه د اغاحسن دویم وار هم خطا ولاړ. اغا حسن دریم ځل بیا خپل آس پونده کړ، خو اوس نو سکندر هم خپله اراده بدله کړې وه. هغه د ځان دتاوولو په ځاې د اغاحسن د تورې ګذار په خپله توره تم کړ اوبیا یی په ډیره حیرانونکې توګه دبرق په څیر په اغا حسن باندې دخپلې تورې وارونه پیل کړل. په میدان کې د تورو شرنګار تر ډیره لرې پورې اوریدل کیده. د اغاحسن په شاته تلو باندې د مراسي ګلرنګه څیره تکه سپینه شوه. ځکه هغې چې کومه هیله درلوده هغه له منځه ولاړه. هغې غوښتل سکندر له ماتې سره مخ شی، په داسې حال کې چې سلطان مراد خان د فخر او ویاړ نه خپله غړۍ تاووله او خندونی و. هغه به دسکندر په هر وار باندې عش عش کاوه او پورته پورته به لګیده.

د لږ ځنډ وروسته د مقابلې پریکړه وشوه، د اغاحسن توره د سکندر د درنې تورې په یوه ګذار دوه ټوټې شوه. په ټول لوبغالي کې دخوشحالۍ څخه لاسونه و پړکیدل، سکندر دپخوا په څیر مقابله وګټله، دسلطان مراد خان تر څنګ ناست دهغه نوې ځوان زوې، دخوشحالۍ څخه دخپله ځایه را پورته شو او په دواړو لاسو یی لوښې ډبول. خو مارسي په ډیر خراب حالت کې ناسته وه. هغې نه غوښتل چې سکندر بیګ یو ځل بیا ووینې. ځکه سکندر پر هغې باندې خپل رعب حاکمول غوښتل خو مارسي ته د سکندر ټول کړچار ناخوښه و..... او د خپلې مور یی هم.

دپوخ عمر «مارتها» د مارسي مور وه. دا ښځه د البانوي شهزادګانو سره یوځاې د «اورنه» شار ته ته راغلې وه. سکندربیګ هم البانوي شهزاده و، دهغه البانوي نوم « جارج کسټریاټ» و، سلطان مرادثاني ډیره موده مخته دالبانیا فرمانروا « جان کسټریاټ» د تورې په زور دخپل ځان تابع ګرځولې و. جان کسټریاټ بیا سلطان ته عذر و زاري وکړې او خپل ریاست یی ترې بیرته وغوښت، سلطان هم دهغه غوښتنه و منله خو دهغه د څلورو زامنو په ضمانت کې داخستو وروسته یی هغه ته خپل ریاست بیرته ورکړ. ددې شهزادګانو سره یو ځاې البانوي کنیزه « مارتها» هم د سلطان قصر ته روغله. کله چې مارتها د عثماني سلطنت دارالخلافې، اورنه، ته ورغله نو ډیر ژر یی هلته په اشرافي طبقې کې اثر و رسوخ پیدا کړ. مارسي دهمدې مارتها لور وه او جارج کسټریاټ یعنې سکندربیګ هم دهمدې مارتها په کور کې خاپوړې کړې وې او را ځوان شوې و. سکندربیګ د یني چرې د طبیعت په مطابق عیسایی مذهب پریښود او اسلام یی قبول کړ. خو مارتها تر اوسه هم په خپل عیسایی مذهب باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلکه ولاړه وه. که څه هم دمارسي په زړه کې داسلام له پاره ډېره مینه وه خو د مور له ویرې هغه تر اوسه پورې همغسې عیسایی پاته شوې وه. مارتها ډېره کلکه مذهبي ښځه وه او داسلام پر خلاف یې ډېره سخته کینه او حسد درلود. خو مارسي هغه وخت ډېره حیرانه شوه چې دهغې مور مارتها د سکندر په مسلمانیدو باندې هیڅ هم و نه ویل. مارسي خپلې مورته د شک په سترګو کتل. هغې دا شک کاوه چې دهغې مور به پخپله سکندر بیګ د اسلام په منلو باندې مجبور کړې وي. هغې دخپلې مور او په خپل کور کې د رالوې کړل شوې ځوان جارج کسټریټ په کړچار باندې شک کاوه او داسې یې انګیرله چې ددوې دواړو دکړچار څخه د عثماني سلطنت پر خلاف د سازش بوې رازي.

مارسي ته ددې شک په پیدا کولو کې «ابوجعفر» ډېر رول درلود، ابوجعفر یو عمر رسیدلې وګړې و. چې همدلته په «اورنه» کې د یوه مذهبي مشر او د جومات د امام په څیر اوسیده ،خو په حقیقت کې د (قسطنطنیی د قیصر) جاسوس و. هغه دلته «اورنه» ته د یوه مذهبي مشر په څیر راننوتې و او دمارتها د راتلو تر مخه یې د سازش جال خپور کړې و. هغه وخت چې مذهب پاله وینځه مارتها د سلطان محل ته را ننوته نو د ابوجعفر سازش نور هم په زیاتیدو شو، هغه تر هر څه لمړی مارتها ته د صلیب اعظم سوګند ورکړ او په خپل سازش یې کې را ګډه کړه. پخپله ابوجعفر په قسطنطنیه کې د « ایاصوفیاء» د چرچ سره تړلې و او ښه پوخ راهب و. کله چې قیصر سلطان مراد ثاني د عثمانیه سلطنت په تخت باندې کیناستې وکوت نو دیوه نوې چال په لوبیدو یې پیل وکړ. ابوجعفر چې اصل نوم یې « ډیمونان» و دستر عیسایی سلطنت د پادشاه یعنې د قسطنطنیی د قیصر جاسوس و . هغه د قسطنطنیی قیصر (مینومیل) ته دعثماني سلطنت د دارالخلافی « اورنه» څخه هره میاشت د هر کوچنې او غټ خبر په اړه معلومات ور کاوه. ځکه په اورنه کې د قیصر د ټولو جالونو د غوړولو مشري پخپله همدې ابوجعفر په غاړه درلوده. لمړی ابوجعفر دمارسي دمور کور ته په پرلپسې توګه دولس کاله تګ راتګ کاوه. مارسی دهغه څخه ان د کوچنیوالي په وخت کې هم سخته کرکه کوله. هغې به دهغه دمکار شکل دلیدلو څخه بد راتلل خو د ابوجعفر د دې سازشونو په اړه یې هیڅ ډول معلومات نه درلود خو دهغه دعاداتو او کړچار څخه یې دا انګیرله چې دا مکار شخص هغسې نه دې لکه څنګه یې چې د شکل اوصورت څخه معلومیږي. کله به چې ابوجعفر دمارتها کورته را ته ، نو دواړه به بیا په یوې بندې خونې کې کیناستل او تر ډېره به یې خبرې کولې. دوې به کله کله سکندربیګ هم راباله. خو مارسي ته د خپلې مور سره د مسلمانانو ددې مذهبي مشر ځانته ناسته ښه نه ښکاریده او په دې اړه ډېره شکمنه وه.

سکندر بیګ چې دکومه وخته مسلمان شوې و نو دهغې وروسته یې کړچار نور هم کرکجن او دبداخلاقیو نه ډک ګرزیدلې و. هغه به چې څومره ډېره دلته د مارتها په کور کې تم کیده نو همغومره وخت به یې مارسي ته په ډېرو بداخلاقه سترګو کتل. مارسي دکوچني والي څخه د سکندر بیګ دغه کړچارنه خوښاوه. ځکه سکندربیګ لا د همغه وړکتوب څخه بداخلاقه او بدمزاجه انسان و. کیدې شي چې دهغه ددې بدمزاجی لامل دا وي چې دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مخه دهغه پلار ... جان کسټرياټ ته سلطان مراد خان ثاني ډيره د ذلت نه ډکه ماتې ورکړې وه . اوبيا يې هغه د خپلو نورو درې کوچنيو ورونو سره يو ځاى يرغمل کړ او تر «اورنه» پورې يې راوست. اوبيا دا چې دهغه دغه درې واړه ورونه د همدې ليږد په وخت کې ناروغه اوبيا ددې د سترګو تر مخه ددې دنياګۍ څخه ولاړل. نو دا ټول هر څه د سکندربيګ د سترګو تر مخه وو . ددې ترڅنګ د مارتها غوره ژبه او سازشي کړچار هم و چې سکندربيګ يې دومره بدله اخستونکې او مغرور ګرځولې و .

نن يو ځل بيا مارسي و کتل چې سکندر بيګ د مقابلې ميدان وګاټه. دسکندربيګ په سوبه د مارسي په وجود کې د قهر او غصې څپې راپيدا شوې وې. او نن خو دهغې د غم او غصې يو علت دا هم و چې سکندر بيګ سهار وختې دکوره د وتلو سره سم مارسي ته ويلي وو چې:

« نن د تورې د وهلو د مقابلو ورځ ده. او زه به نن يوځل بيا د «اورنه» د جنګجويانو اتل و ګرځم .... دا سپک ترکان زما دمقابلې توان نه لري ، نو نن که چيرې زه بريالى شم او د بريالیتوب مډال و ګټم نو د مارتها کاني څخه به ستا د لاس غوښتنه کوم.»

سکندر بيګ ، مارتها ته د کاني په نامه غږ کاوه. کله چې مارسي دهغه دا خبره واوريده نو دغصې څخه تکه سره شوه او ورته يې وويل :« دومره کبر مه کوه .... په حقيقت کې سلطان په تا باندې ډير باوري دې. به دې خاطر د شاهي درنښت په اساس ستا مخې ته هيڅوک نه راځي. زه ډاډمنه يم چې د «ينى چري» کوم سالار به په ډيره اسانۍ سره تاته ماتې درکړي. »

سکندر بيګ دمارسي ددغې د زهرو نه ډکې جملې باندې ډير و قهريد او په غصه دکوره ووت. او اوس مارسي کتل چې د يني چري يو سالار د سنکدر بيګ په لاسو په ډيره بده توګه ماتې وخوړه. دمارسي سترګې د ميدان څخه را واوښتې او په خپلو پښو باندې و نښتې. هغې د نن سهار خبرې را يادولې ، هغه وخت چې سکندر بيګ ورته ويلي و چې: «زه به نن ستا دمور څخه ستا لاس غواړم»

مارسي ډيره نا ارامه وه ، او د راتلونکې وخت څخه په ويره کې. د مارسي سترګې ښکته وې ، په همدې وخت کې په لوبغاړي کې شور و غوغا شوه ..... د لاسونو د پړکار شور ،کله چې مارسي ميدان ته وکتل نو دحيرانتيا څخه يې خوله خلاصه پاته شوه. يو اجنبي ځوان چې په عربي کاليو کې پټ و د لوبغاړي په يوې غاړې کې په يوه سپين آس سپور را ښکاره شو ، ددې ځوان خدوخال هم حجازي و ، هغه په ترکې نسله بهترين آس باندې سپور و او په ښي لاس کې يې درنه ځليدونکې توره نيولې وه. د هغه په وجود باندې نه زره وه اونه بل څه. دهغه په سر هم د اوسپنيزې خولۍ په ځاى خالصه حجازى پګړۍ تړلې وه. ددې ځوان ټول عمر د اولس کالو په شاوخوا کې و . تماشا چيانو ورته په پوره زور سره لاسونه و پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجنبي ځوان په کتلو او راتللو سره سم د سکندر بیګ په تندي باندې لیکې را پیدا شوې. هغه ته ددې عرب ځوان را تلل ډېر حیرانونکې وو. په همدې وخت کې د لوبغالي اعلان کونکي په لوړ اواز اعلان وکړ او خلکو ته یې ډاګیزه کړه چې دا اجنبي ځوان «قاسم بن هشام» نومیږي، او د حجاز د مکې دښار او سیدونکې دې، د مکې ددې ښاره داسلام دلمر وړانګې را خپرې شوې دي. ډنډورچي اعلان وکړ چې قاسم د عثماني روزن ځاې د توري وهونکو د استاد (طاهر بن هشام) کوچنې ورور دې. خو په دې وخت کې د مارسي حالت هم د کتلو وړ و. هغې بیا بیا په خپل ناست ځآې کې ځنګ بدلاوه او خپلې لاسونه به یې موټې کول اودخپلو احساساتو ځرګندونه به یې کوله.

کله چې دغه عرب آس سپور د سکندر بیګ مخې ته راغې نو سکندر د خندا کولو هڅه وکړه، هغه د پخوا په څیر دغه عرب آس سپور ته په کرکجنه توګه وکتل او ورته یې وویل: «ځوانه! زه ستا په مخ کې د جرءت او میړانې نښې وینم. خو په افسوس سره باید ووایم چې ستا دا ټولې هیلې به د سکندر د لمړي وار سره سمې له منځه ولاړې شي. دا مکه نه ده، بلکه د عثماني خلافت مرکز «اورنه» ده او زه د سلطان مرادخان ثاني تر ټولو تکړه او غښتلې توره وهونکې یم.»

قاسم، دسکندر بیګ فرعونیت په پوره توګه احساس کړ او په عارفانه توګه یې وخندل اوبیا یې په ډېره سوکه توګه هغه ته مخ کړ او ورته یې وویل:

«زه د وخته مخته لویې لویې دعوی نه کوم، خو زه همدومره درته وایم چې زما په وجود کې د خالد بن ولید وینه بهیږي، زما ډېره کلکه هیله داده چې زه یوه ترک شهزاده ته د حجازي توري اوسپنه وروښایم.»

قاسم همدومره وویل اوخپل آس ته یې پونده ورکړه. سکندر هم په پوره توګه دهغه دحملې له پاره تیار و. قاسم خپله توره په هوا کې پورته کړه او په خالصه عربي ژبه یې دالله اکبر غږ پورته کړ او په سکندر بیګ یې ورحمله کړه. په دې وخت د لمر وړانګې د قاسم په عربي توره باندې ولګیدې او بیرته یې د تماشاچیانو سترګو ته ور منعکس کړې. دا یوائې د توري شعلې نه وې بلکه د اسماني تندر په څیر شعاعې وې.... د قاسم دغه درنه حمله د سکندر له پاره د هزیمت او ناکامۍ پیغام و. ځکه دهغه ټول چالونه خوشې ولاړل، هغه به پرلپسې توګه هڅه کوله چې د قاسم هر ګذار په خپله توره باندې تم کړي، داسې ځرګندیده چې قاسم به ډېر ژر ستومانه شي، مارسي به د قاسم په هر وار باندې د ځایه پورته پورته کیده، خو په اخر کې دخپل ناست ځاې څخه پورته شوه او ودریده. ټولو تماشاچیانو قاسم ته لاسونه پړکول، سلطان هم د مرحبا، مرحبا چغې وهلې، ترڅنګ یې شهزاده «محمد» خپله شاهي مرتبه تر پښو لاندې کړه او دکوچنیانو په څیر یې لاسونه پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم د یوې نوې حربې څخه کار واخست. هغه یې وکړه چې خپل ځان ستومانه وښیي ، سکندر هم د قاسم په وارونو کې کمزورتیا احساس کړه ، سمدستی یې خپل ډوب شوي زړه ته تکیه ورکړه او په قاسم باندې یې حمله راوسته. اوس نو قاسم د سکندر د هر وار څخه خپل ځآن ځنګ کاوه. دهغه آس به لړ لړ شاته ته. اودهغه توره به هر ځل د سکندر د تورې سره په ټکر کې وه او د هغه د تورې وارونه به یې تمبول. سکندر هم نور ډیر ستومانه شوې و ، غوښتل یې په یوه ډول نه یوه ډول دا مقابله پای ته ورسوي. په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم د خپل آس د زین څخه خپله پښه شاته کړه او دزین د پاسه کیناست. په دې بلې لمحې کې ، هغه وخت چې تماشاچیانو د قاسم چال وکوت نو ټول حیران پاته شول ، ځکه قاسم دخپل وجود بار په خپلو پښو باندې واچاوه اوپه یوه ټکان سره و درید ، په دې وخت کې د لوبغالي ټولو ناستوخلکو د لاسو د پړکولو تر ځنګ د قاسم ددې چال په وړاندې و دریدل. اوس نو د اوږود قد خاوند قاسم د سکندر نه په لوړه وه ، هغه ته په سکندر باندې دحملې کولو له پاره هم لاره پرانستې وه. هغه د آس په زین ددریدو سره په سکندر باندې داسې سخت ګذار وکړ چې د سکندر وار پار یې وارخطا کړ. مارسي هم د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سکندر بیګ د اوږود قاسم دغه ګذار و نه شو زغملې ځکه د قاسم توره د سکندر په اوسپنیز خول باند ې لکه د اوسپنې د ګرز په څیر راپریوتې وه ، سکندر هڅه وکړه چې په خپله توره د قاسم ګذار تم کړي خو قاسم دومره سخت ګذار کړې و چې سکندر د آس په زین باندې ټینګ نه شو او لاندې را پریوت. قاسم هم د یوه لوبغاړي په څیر د آس د زین څخه ښکته را ټوپ کړ او د سکندر د راپورته کیدو د مخه یې دهغه په سر پښه کیښوده. د سکندر په تندې باندې د خولو د څاڅکو په کتلو سره مارسي د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سلطان هم د خوشحالۍ په جذبو کې ډوب و او لاسونه یې پړکول.

په زمکې باندې د پښو د ایښودو سره سم قاسم سکندربیګ تر خپلو لاسو لاندې کړ. که څه هم سکندر بیګ هڅه کوله چې خپل ځان کنترول کړي خو قاسم پرې ناڅاپې سخته حمله وکړه او بیرته یې ځملاوه. اوس نو سکندر ته خپله ماتې تر سترګو شوه. قاسم په یوه ټکان سره خپل اړخ بدل کړ او د سکندر په اړخ یې ځواکمن ګذار وکړ سکندر هڅه وکړه چې د خپلې تورې په واسطه د قاسم دغه ګذار تم کړي خو هغه د قاسم په چال و نه پوهیده ، قاسم د ښې اړخ په ځای خپله اراده بدله کړه او دسکندر په چپ اړخ یې قوي حمله وکړه ، دسکندر په اړخونو او بازو ګانو باندې اوسپنیز خولونه تړلي وو. خو د قاسم تورې د هغه دغه اوسپنیز بندونه له منځه یوړل بلکه د سکندر بازو یې هم زخمې کړ، اودهغه د وینې څاڅکې په زمکه را پریوتل. په دې وخت کې په لوبغالي کې ناست تماشاچیان غلي شول، قاسم د حالاتو نزاکت احساساوه نو په دې خاطر یې دخپلو حملو لړۍ بنده کړه او سکندر یې په خپلو زخمونو کې تاورا تاو پریښود او په شا ترې ولاړ. دلته د مقابلې منصفین په یوه لیکه کې ولاړ وو. د ټولو خلکو په مخونو کې یو ډول حیرانتیا ، یو ډول احساس او یو ډول جذبه ډاګیزه کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په پوره بې خبرۍ سره د لوبغالي د تماشاچيانو په لور کتل چې په دې وخت کې سکندر د پوره بې اصولۍ ځرګندونه وکړه او په ډېره بېړه د قاسم په لور و ور وخوزيد. که چېرې په همدې وخت کې ماسي دخپله ځايه په قاسم باندې غږ نه وې کړې نو په ډاډمنه توګه به سکندر د قاسم ورمېږ ور پرې کړې و. قاسم د مارسي غږ وا وريد او سمدستي دحالاتو په لور متوجه شو ، هغه نه يواځې د سکندر د ګذار څخه ځان خوندي وساته بلکه پر هغه يې يو ځل بيا ځان وړونکې حمله وکړه. په دې وخت کې د تورو د شرنګار اواز تر لرې لرې پورې اوريدل کيده. اوبيا تماشاچيانو وکتل چې د قاسم په ګذارونو سره د سکندر توره ټوټې ټوټې شوه او په هوا کې د ئڅا وروسته لاندې زمکې ته را پريوته. اوس نود سکندر لاس خالي شوې و ، قاسم هم خپله توره خطا کړه او د سلطان مراد ثاني په لور دکتلو پرته يې د عراقي پهلوانۍ په څير داسې يو داو وکړ چې سکندر يې د زمکې څخه څو فټه پورته کړ او بيرته يې زمکې ته راخلاص کړ ، سلطان د قاسم په دې ميړانې باندې د خپله ځايه پورته شو او حکم يې وکړ چې مقابله پای ته ورسوئ.

مقابله خو هسې هم پای ته رسيدلې وه. ځکه سکندر د قاسم په لاسو مات شوې و اوپه زمکه باندې پړمخ پروت و او دزمکې خاورې يې څټلې.مارسي چې سکندر په داسې حال کې وکوت نو دخوشحالۍ څخه دليونتوب مرحلې ته رسيدلې وه. دلوبو په پای ته رسيدلو سره سلطان مراد ثاني د لوبو د ګډونکو تر منځ انعامونه وويشل. او ټولو ته يې په خپل خپل وار شاباسې ووايه. خو کله چې د قاسم نوبت راغې نو سلطان ، قاسم د اوږو څخه و نيوه ، په ډېر غور سره يې ورته وکتل او بيا يې ورته وويل: « قاسم بن هشامه ! ستا د تورې د وهلو فن د ستاينې وړ دې. عثماني سلطنت ستا په څير ځوانانو ته سخته اړتيا لري.د عيسايانو تر ټولو ستر جرنيل « هونياډې» دخپل يونيم لک فوځ سره همدا اوس زمونږ په پولو باندې پروت دې ، د «هونياډی» د تورې مقابله ، يواځې ستا توره کولې شي. زه غواړم چې ته زمونږ په روزل شوي فوځ ينې چرې کې شامل شې ، زه به تا د ينې چرې د «زرکسيزې ډلې سالار» و ټاکم.»

د سلطان دا پريکړه د قاسم له پاره د هيلو نه پورته وه.هغه ولړزيد ځکه هغه خو يواځې د يو څو ورځو د تيرولو له پاره دلته «اورنه » ته دخپل ورور طاهر بن هشام کور ته راغلې و . او که نه هغه د مکې په ښار کې پوره مصروفيات درلودل ، دخپل مور اوپلار د خدمت ، دکښت او زراعت ، مال او حيواناتو ساتنه ....ددې هر څه ښه سبنالول او ساتل د هغه په دندو اومسؤليتونو کې شامل وو. دهغه مشر ورور طاهر لا دمخه د سلطان مراد ثاني ملازم و. طاهر په عثماني روز ځای کې د تورې وهلو د فن استاد و. توره وهل او پهلوانې د قاسم ميراثي کورنۍ لوبه وه. دهغه پلار هشام د حجاز يو نوموړې او ستر پهلوان تير شوې و، اوس قاسم يواځې دخپل ورور دکتلو له پاره راغلې و . هغه يواځې يوه ورځ مخته « اورنه » ته را غلې و، دلته د راتلو وروسته ورته دکلنۍ ميلې په اړه معلومات ور په برخه شول ، هغه ډېر خوشحاله شو او سهار وختي دخپل ورور طاهر هشام سره يو ځای لوبغالي ته ورغلې و. اوس نو دا يو ناڅاپې کار و چې دهغه په سر راپريوتې و. هغه د سکندر کبر اوغرور و نه شو زغملې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخپل مشر وروړسره د سلا کولو وروسته یې دې مقابلې ته را و دنګل.تر څو سکندر ته دهغه ددې لویې کولو سزا ورکړي. خو دمقابلې وروسته هغه ته د سلطان له اړخه همدلته په « اورنه » کې داوسیدو حکم شوې و ، دسلطان دحکم په اوریدو سره قاسم په سکته کې راغې او چپ چاپ و درید. سلطان د قاسم ددغه چوپیا په کتلو سره وویل چې:

« اې ځوانه ! ته زما په دې خبره خوشحاله نه شوې ؟ تر اوسه ستا عمر کم دې نو په دې خاطر مې د زرو کسو سالار و ټاکلې. خو که ته په دې دنده خوشحاله نه اوسې نو زه به تا د پنځه زرو غوره او ښه عسکرو سالار و ټاکم.»

داسې بریښیده چې قاسم اوس د کوم ژور خوب څخه را ویښ شوي وي ، هغه یو ناڅاپه دسلطان په لور وکتل اوبیا یې لږ څه په ټیټ اواز سره وویل چې:« نه ! درونده سلطانه ! زه دکوم لالچ په خاطر خاموشه شوې نه وم. بلکه زما د چوپتیا علت زما مور او پلار دي ، ځکه زما مور او پلار هلته په کور کې دخپل کرکیلې او مالدارۍ په خاطر یوازې دی. په داسې حال کې چې زما مشر ورور طاهر بن هشام دلته ستا په عسکر ځاې کې دتورې وهلو د فن استاد دې.»

سلطان په ډیره ښه توګه د قاسم خبرې واوریدې. اوبیا یې په ډیره نرمه لهجه قاسم ته وویل چې:« مال او مالدارې یا کور ددنیاوي ژوندانه له پاره تکیه ده. د یوه ریښتوني مسلمان او مومن عسکر له پاره د دنیاوي ژوند څخه د راتلونکې اخروي ژوند ارزښت ډیر وي... ته په داسې حال کې چې یو ډیره ښه عسکر او د تورې د وهلو دفن ماهر یې ولې خپل وخت په مال او مالدارۍ باندې ضایع کوې ؟... تر هغو چې ستا د مور او پلار پورې اړه لري نو زه به هغوې همدلته را وبلم...زه به په دې اړه ستا د ورور طاهر هشام سره خبرې وکړم.»

اوس نو دقاسم سره بله کومه لاره نه وه. په پټه خوله یې د تسلیمۍ سره ټیټ کړ ، سلطان دهغه دخوښې څخه خوشحاله شو او سمدستي یې د خپل «یني چري» فوځ سپه سالار را و باله اوهغه ته یې حکم وکړ چې د قاسم بن هشام په مشرۍ دې هغه ته پنځه زره فوځونه ورکړي. په دې توګه یې قاسم هشام د پنځه زریز فوځ ستر سالار و ټاکه. پخپله قاسم حیران و چې سلطان یواځې د یوې تورې د وهلو د مقابلې په کتلو هغه ته دومره ستر فوځ ورحواله کړ خو تر څنګ یې هغه د سلطان د پریکړې څخه ډیر خوشحاله هم و ځکه هغه کولې شو چې په دې توګه د خپلې خوښې جنګجویانه ژوند څخه خوند واخلي.

مارسي هلته د ښځو په ناست ځاې کې ناسته وه او دسلطان او قاسم تر منځ خبرو ته یې غوږ ایښې و. اوس نو د هغې په زړه کې د قاسم په نوم غوټه پرانستل شوې وه. ځکه دا دښه قد و قامت خاوند عربي ځوان د سکندر د تکبر او غرور بت ورمات کړې و اودهغه د فرعونیت له پاره د اجل پیغام ګرزیدلې و. په دې اساس دا اړینه وه چې مارسي پرې ځان قربان کړي..... هغې په خوږو خوږو سترګو سره د قاسم بن هشام غنمرنګه مخ ته کتل. ترهغو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د سلطان تر څنګ ولاړ و نو مارسي د هغې لورې ته متوجه وه. خو کله چې قاسم د سلطان څخه جدا شو نو د مارسي سترګو د هغه قدمونه څارل. هغه هلته لرې د معزيزنو په ليکو کې دخپل ورور طاهر هشام څنګ ته ولاړ او کيناست. اوس نو د مارسي له پاره په لوبغالي کې بل کوم کار نه و پاته. دخپله ځايه پورته شوه او بيرون ولاړه .

کور ته په رسيدو سره مارتها په مارسي باندې خوله و لګوله. او ورته يې وويل چې: «نجلۍ ! ستا کړچار ډير خرابيږي ، نن سهار يو ځل بيا تا د سکندر سره د بداخلاقۍ څرګندونه کړې ده !»

د خپلې مور مارتها په دې خبره مارسي سر ټيټ کړ ، بيا يې په لړه ترخه ژبه وويل چې:« درنې مورې ! ته دې دا زړه څخه و کاږه چې زه به د سکندر بيګ ناوې کيږم....زه ستا دغه نازولې يوه لحظه هم نه شم زغملې»

مارتها ورته په قهر سره وويل:

خبردار ! چې کومه غلطه خبره د خولې نه و نه کاږې.بدبختې نجلۍ ! ته ولې خپل ځانه هيروې ؟ سکندر بيګ د البانيه شهزاده دې. او ډير ژر به د سيمې پادشاه شی . په داسې حال کې چې مونږ د هغې غلامان يو .د سکندربيګ نه علاوه به بل هيڅوک هم تا دومره خوشحاله و نه شي ساتلای.»

« واه ! دا څه خبره دې وکړه ؟ شهزاده صاحب خو پخپله د سلطان مراد ثاني په لاسو کې يرغمالی دی. او د هغه پلار « جان کستريات » د سلطان مراد خان ثانی باج ورکونکې ..... ته د يوه يرغمالي په اړه څنګه وايې چې هغه به په راتلونکې کې د البانيه پادشاه وي ؟» مارسي په طنزيه توګه خپلې مور مارتها ته ځواب ورکړ. خو مارتها يو ناڅاپه خاموشه شوه. ځکه هغې نه غوښتل يو ځل بيا ووايی چې سکندر بيګ د البانيه راتلونکې پادشاه دې. هغه په دې پوهيده چې د هغې او جعفر ترمنځ د دولس کلنې جوړکړل شوي سازش پوره کيدو ته لا څو ورځې پاته دي. او هغې د داسې نازکې خبرې دکولو په اړه د ډيره احتياطه کار اخست. کله چې مارسی خپله مور مارتها خاموشه و کتله نو د موقع نه يې په ګټه اخستو سره په ډيره بيړه د انګړ په لور ور منډه کړه . او دلته يې مارتها دخپل سازش په فکرونو کې ډوبه پريښوده.

مارتها او ابوجعفر دواړه سکندر په مکمله توګه په خپل جال کې را نغاړلې و . سکندر د مارتها تر سترګو لاندې ورکتوب تير کړې و . هغې ته هغه وخت ډير ښه په ياد و کله چې دالبانيه پادشاه « جان کستريات » د عثماني سلطنت دسلطان مراد خان ثاني په لاسو ډيره بده او ذلت ناکه ماتې خوړلې وه .... په هغه وخت کې مارتها په البانوي محل کې د يوې وينځې په توګه شپې تيرولې. مارتها د ځوانۍ اوښايست تر څنګ يو ذهينه او چالاکه پيغله وه. په محل کې د وينځيتوب نه مخته هغې د يوه البانوي امير څخه د محبت دوکه هم خوړلې وه. دهغې په غيږه کې دخپل همغې محبوب يوکلنه نجلۍ هم پرته وه. البانوي امير په لمړيو کې د مارتها سره ډيره مينه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله. خو کله چې د مارتها غیږه ډکه شوه ، نو هغې مارتها په ډیره بې عزتۍ سره دکوره وویسته. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله لاره نه وه چې تر پادشاه پورې خپله شکایت و رسوي. هماغه و چې هغه د البانیا دپادشاه جان کستریاټ دربار ته ورسیده اوپادشاه ته یې خپله ټوله قصه واوروله. خو کله چې پادشاه د البانوي امیر نوم واورید نو په هغه ولایت کې یې د بغاوت دخپریدونه د مخنوي په خاطر هغه امیر ته هیڅ هم و نه ویل. خو مارتها ته یې په خپل محل کې ځاې ورکړ. او همملته یې دخپل ځان سره د وینځې په توګه و ساتله.

مارتها ډیره ذهینه او چالاکه ښځه وه ، همدا علت و چې ډیره ژر د پادشاه تر سترګو شوه. هغه ټول څلور شهزادګان چې سلطان مراد خان ثاني له ځانه سره یرغمل راوستې وو ، د پخوا څخه د مارتها سره اشنا وو. همدا علت و چې جان کستریت سلطان مراد خان ثاني ته دخپل زوې سکندر بیګ د ورسپارلو په وخت کې مارتها هم دهغوې سره یو ځاې ور کړه. مارتها اودغه څلور واړه شهزادګان همملته د سلطان په محل کې اوسیدل. مارتها د خپلې لور اودهغو څلور شهزادګانو سره یوځاې د محل په اخري شاتنۍ برخه کې په ازادۍ سره ژیست کاوه. سلطان هغه څلور واړه شهزادګان په مکتب کې داخل کړل او د پادشاه په مصارفو باندې تر روزنې لاندې و نیول شول.

« اورنه » ته د مارتها د راتلو ډیر کمې ورځې شوې وې ، خو هغې ډیر ژر دمحل دننه خپل اړیکې و غځول.هغه ډیره مذهبي ښځه وه. د بله اړخه ابوجعفر هم همملته په اورنه کې موجود و. ابو جعفر یو روزل شوې هوښیار جاسوس و. هغه هلته په « اورنه » کې د سلطان په خلاف د جاسوسۍ جال خپور کړې و ، د کوټوال نه نیولې د ینې جرې فوځ د یو شمیر سالارانو پورې یې د خپل پټ کار تارونه غځولې و. ان تر دې چې دسلطان په دربار کې یې هم کارندې موجودې وې. داسې بریښیده چې په اورنه کې ابوجعفر بې تخته پادشاه و. هغه به په څرګنده توګه د یوه مذهبي لاربښود په څیر را ښکاره کیده ، خلکو به ورته د غرب خطیب وایه. خو په حقیقت کې هغه د قسطنطنیې د ارتوډکس دچرچ «ایا صوفیا» یو روزل شوې پادرې و. هغه هلته په اورنه کې دځو کالو څخه اوسیده او جاسوسانو به یې ورته د عثماني سلطنت د ټولو کړو وړو په اړه خبرونه ور رسول.

د البانیه دماتې وروسته مارتها او البانوي شهزاده «اورنه»ته راغلل ، دهغوې راتګ ابوجعفر ته د هغه د سازش د جال د خپرولو له پاره نورې اسانتیاوې هم راپیدا کړې. هغه د ټولو دمخه د مارتها کمزورتیاوې راپیدا کړې اوبیا یې دغه ښایسته ښځه په خپل جال کې د راښکیلولو له پاره منډې ترړې پیل کړې. دیوه مذهبي مشر اولاربښود په څیر ،خلکو ته د سلطان د محل شاتنۍ برخې ته د هغه تګ راتګ دومره عیبجن نه ښکاریده. لمړۍ ځل چې هغه دمارتها کورته راغې نو مارتها هغه د مسلمانانو مذهبي لاربښود وګاڼه او څه ځانګړې پاملرنه یې ورته و نه کړه. خو دغه مکار ابوجعفر په خپلې همغې لمړنۍ کتنه کې مارتها په خپل بوتل کې بنده کړه. په لمړیو کې مارتها د عیسویانو د دې سازش څخه په ویره کې وه. خو د ابوجعفر غوړه مالۍ هغه ډیره ژر په خپله ولکه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوسته ، اوس هغه د يوې البانوى وينځې په ځاې د «قيصر» يوه ډيره مهمه جاسوسه وه. مارتها به د ابوجعفر له پاره سلطانى محل ته ورتله اودهغه ځايه به يې مکمل را پور ابوجعفر ته ورکاوه او په دې توګه يې د يسوع مسيح ددين له پاره خپل ځان وقف کړې و.

په دې وخت کې يوه ډيره مهمه پيښه رامنځته شوه. د سربيه پادشاه (لارډ ستيفن) خپله شهزاګۍ لور «سروين» د سلطان مرادخان ثاني په نکاح کې ورکړه. دسربيه پادشاه لارډ ستيفن که څه هم په مذهبي توګه عيسايي و خو د مرادخان ثاني د نيکه (سلطان بايزيد يلدرم) د وخته راهيسې دعثماني سلطنت خيرغوښتونکې او وفاداره پاته شوې و. دبايزيد يلدرم د وخته راهيسې ستيفن دمسلمانانو سره يو ځاې په ډيرو جنګونو کې ګډون کړې او په هر محاذ به د سلطان تر څنګ ولاړ و. د انګورې په جنګ کې هغه وخت چې د تاتاريانو حاکم (امير تيمور) سلطان بايزيلدرم ته سخته ماته ورکړه ، نو ستيفن هم دسلطان سره يو ځاې ولاړ و. په هغو وختو کې ستيفن نوې ځوان شوې و ، ستيفن سلطان بايزيد يلدرم ته د وفادارۍ د نښې په توګه خپله خور هغه ته په نکاح ورکړه. او اوس يې سلطان مرادخان ثاني ته ، چې دبايزيد يلدرم لمسې او دسلطان محمدخان اول زوې و ، د وفادارۍ د نښې په توګه خپله لور شهزادګۍ «سروين» واده کړه. کله چې شهزداګۍ سروين د سلطان محل ته را غله نو د مارتها او ابوجعفر غوږونه را پورته شول. په دې وخت کې ابوجعفر مارتها ته وويل چې:

« مارتها ! دا شهزادګۍ ستا دمنګلو ښکه لرې نه ده. هغې ته د سترصليب سوګند ورکړه او د خپل ځان سره يې په جهاد کې شريکه کړه.»

مارتها هم شهزادګۍ سروين سره خپل اړيکې و غځول اودهغې محل ته يې تګ را تګ پيل کړ. خو هغې ته ډيره ژر څرګنده شوه چې د لارډ ستيفن لور دخپل پلار په څير په پاک زړه د عثماني سلطنت ملاتړې ده. مارتها ډيره ژر ناهيلې شوه او ابوجعفر ته يې وويل چې شهزادګۍ سروين دومره غوړه مړۍ نه ده چې په اسانه د ستونې تيره شي. خو ابوجعفر نا هيلې شوې نه و. په دې خاطر يې په خپل جال کې د شهزادګۍ سروين د راښکيلولو له پاره هلې ځلې جارې و ساتلې.

په حقيقت کې ابو حعفر يو ډير سفاک او ظالم انسان و. هغه د البانيي پادشاه جان کسټرياټ ، دسلطان پر خلاف بدګمانه کاوه او هغه يې د بغاوت په لور را کشاوه ، ددې کار له پاره هغه يو ستر پلان جوړ کړې و. خو کله يې چې دخپل دغه پلان څخه مارتها خبروله نو هغه ډيره په ويره کې شوه ، ځکه چې د ابوجعفر سازش ډير ظالمانه اوسفاکانه و. دسلطان پر خلاف د البانيي د پادشاه جان کسټرياټ دبدګمانه کولو له پاره ابوجعفر ، دسلطان په محل کې د اوسيدونکو البانوي معصومو شهزادګانو د وژلو پلان جوړ کړ. مارتها چې په يوه ډول ددې کوچنيانو مور ګڼل کيده ، نه غوښتل چې د ابوجعفر په دې سفاکانه سازش کې راګډه شي ، خو ابوجعفر څو ورځې په پرلپسې توګه مارتها ته ددې کوچنيانو د وژلو له پاره حکم کاوه. خو کله چې مارتها دهغه خبره و نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منله نو ابوجعفر پیغله مارسي د مارتها څخه په زوره جدا کړه ، مارتها ډیره سخته په جال کې را ګیره شوې وه. اوس نو هغه د ابوجعفر سره دهغه د زمکې لاندې جاسوسي پروګرامونو کې داسې ورننوتې وه چې د بیرته راتګ ټولې لارې یې په خپل مخ تړلې وې.

بلاخره مارتها په لړزان توګه د ابوجعفر حکم منلو ته غاړه کیښوده او د البانوي پادشاه جان کیسټریاټ درې واړو معصومو کوچنیانو ته یې په ډوډۍ کې زهر ورکړل. سکندر په خپلو ورونو کې تر ټولو مشر ، او تر یوه ځایه چالاکه او هوښیار هم و. مارتها د ابوجعفر په سلا سکندر ژوندې پریښود خو پاته درې واړه شهزادګان یې د سفاکې ښځې په څیر په زهرو ووژل. په حقیقت کې دغه کوچنیان د خپل مور او پلار نه لرې په یو ډیر لرې هیواد کې دهمدې مارتها درحم او کرم پورې تړلي وو. نو کله چې دغه درې واړه کوچنیان د لوبو نه وروسته دسترخوان ته را غلل نو د غذا خوړلو په لوبو کې هغوې ته مرګ انتظار کاوه. دا زهر ابوجعفر راوستي و چې کرار کرار یې اغیز شینده.

کوچنیان د غذا د خوړلو وروسته بیرته په لوبو کې مشغول شول. خو یو ساعت وروسته تر ټولو کوچني شهزاده ته د قي کولو تکلیف پیدا شو اوبیا د لږ ځنډ وروسته د هغه روح دهغه دتني څخه ووت، هغه نور کوچنیان تر یوه وخته پورې پاته شول او دځو ورځو سختې ناروغتیا وروسته یو په بل پسې له دې نړۍ و کوچیدل.

د دې درې واړو شهزادګانو په مړینې سلطاني ماڼۍ په لړزیدو راغله. سلطان مراد خان ثاني سمدستي دربار را وغوښت او ددربار حاضرینو ته یې دغه ټول حالات تر مخ کیښودل. سلطان پخپله هم ډیرزیات غمژن او پریشانه و. ځکه چې دهغه تر پالنې لاندې د البانیه درې کسه معصوم شهزاداګان په ډیره پټه توګه یو په بل پسې وفات شوي وو ، دهغوې د ډلې څخه یوازې یو شهزاده «جارج کسټریاټ» ژوندې پاته شوې و. په حقیقت کې دا دیوه مسلمان پادشاه له پاره د ډیر شرم او خجالت ځاې و. دسلطان خپل زوې «شهزاده محمد» ددې البانوي شهزادګانو همصنفي او همځولي و. دسلطان له پاره د ډیرې زیاتې اندیښنې خبره دا وه چې د البانیې پادشاه به اوس دهغه پر خلاف راپاڅیږي او د عثماني سلطنت په شمالي ولایتونو کې به په بغاوت لاس پورې کړي. ددربار حاضرین ټول په فکرونو کې ډوب ناست وو. ځکه د دې شهزاداګانو دغسې پټه مړینه د ټولو له پاره معمه وه ، او د مجرم په اړه هیڅ ډول معلومات نه ترلاسه کیدل. په اخر کې سلطان د خپلې څارګرۍ د محکمې مشر ددې مړینو د پټو رازونو درا برسیره کولو له پاره مامؤر کړ. تر څنګ یې د البانیه د پادشاه په لور یې د تعزیت له پاره یو دروند هیئت و استاوه. خو هغه ته یې دا پیغام و لیږه چې دا معصوم شهزادګان د کومې نه پیژندل شوې ناروغتیا له امله وفات شوي دي. ددې ترڅنګ سلطان مراد خان ثاني دا یو قدم بل هم واخست چې جارج کسټریاټ یې نیغ په نیغه د خپلې څارنې لاندې واخست اودهغه د روزنې له پاره یې پوه او وفاداره وګړي و ټاکل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ابوجعفر او مارتها ته د البانیا د پادشاه له لورې د بغاوت هیله پیدا شوې وه او ودهمدې له پاره په انتظار کې ناست وو. ابوجعفر د دې معصومو شهزادګانو د مړینې په اړه د قسطنطنیې قیصر ته په خپل را پور کې و لیکل چې:

«معظم شهینشهاه او د مسیحیت ستر محافظ ، د قسطنطنیې دروند قیصر !

ما ددرې کسو معصومو عیسایي کوچنیانو په پاکو وینو باندې د سلطان مراد خان له پاره پرلپسې عذاب ولیکه. او د عثماني سلطنت البانوي پولې مې د بغاوت دبارودو څخه ډکې کړې دي. سلطان زمونږ د هیلو سره سم څلورم شهزاده نیغ په نیغه دخپلې ځارنې لاندې نیولې دې او اوس زه دمسیح ددین په مطابق ددې څلورم شهزاده فکري اوذهني روزنه کوم ، زه به ډیر ژر هغه دسلطان په کور کې دننه د یوه ستر دښمن په څیر تیار کړم.»

دقیصر خیر غوښتونکې

ډیمونان.

اوس نو ابوجعفر مارتها ته دا دنده ورکړې وه تر څو شهزاده چارج د سلطان پر خلاف ښه و پړسوي. ددرې ګونې قتل وروسته ، اوس مارتها په مکمله توګه د ابوجعفر په لاسو کې نښیده. دهغې له پاره د ابوجعفر دخبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. په دې اساس مارتها همغه څه کول چې ورته به د قیصر د جاسوس ابوجعفر «ډیمونان» له اړخه ویل کیده. مارتها شهزاده جارج ته د انتقام اوبدلې د اخستلو په خاطر دا ویل چې دهغه درې واړه ورونه د سلطان مرادخان ثاني له خوا په زهرو وژل شوي دي. جارج لا تراوسه پورې د لس یولس کالو هلک و. هغه دخپلو بې اسرې ورونو په مړینه باندې سخت غمژن شوې و. هغه به د مارتها له خوا دسلطان پر خلاف را پړسول کیده ، په دې خاطر دهغه د وجود دهر رګ په وینه کې د انتقام اوبدلې اخستلو وینې ګرمیدې. هغه ته به د سلطان هر قدم او هر کار دظلم یوه نمونه څرګندیده. دهغه تر مخه به د خپل مفتوح هیواد او خپل مغلوب پلار مخ تر سترګو کیده ، هغه ته د خپلې بدحالۍ هغه وخت هم را په یادیده چې پلار او مور یې ورڅخه بیلیدل ، او پخپله د کوچنیوالې په عمر د خپلو درې نورو ورونو سره یو ځای یو بیګانه هیواد ته د بندیانو په څیر بوتلل کیده. بیا یې خپل کمرعمره ورونه په داسې حال کې کتل چې دمرګ په خاطر د زهرو په نشه کې لاس و پښې وهلې او کانګې یې کولې. مارتها دغه نوې ځوان شهزاده د خپلې غوړې ژبې په جال کې را نغاړلې و.

که څه هم البانوي شهزاده جارج کستریاټ نیغ په نیغه د سلطان تر ځارنې لاندې راغلې و خو دهغه په سینه کې د غم او غصې جهنم را خوټیده. مارتها به په دې لمبو نور هم تیل ور شیندل. خو تر څنګ به یې هغه د سمدستې بدلې اخستلو څخه منه کاوه. مارتها به هغه ته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« جارج ! کوم داسې کار د رڅخه په بېره کې تر سره نه شي چې دهغې په واسطه دا پټ راز ټول را څرګند شی او بیا ته دخپلې بدلې د اخستلو څخه بې برخې شي.»

اوس نو جارج په مستقیمه توګه په شاهي مکتب کې ښوونه او روزنه تر لاسه کوله. دلته هغه د شهزاده محمد سره هم ملګرې شو. خو شهزاده محمد د جارج څخه په عمر کې پوره کوچنې و. جارج هوډ وکړ چې د بلوغ د مرحلې وروسته به د سلطان مرادخان ثاني دا زوې شهزاده محمد وژني او د خپلو ورونو د بدلې دا خستلو تنده به پرې ماتوي. د جارج خام ذهن ددې خیالاتو او فکرونو سره ورځ په ورځ پخیده. کرکې ، غم اوغصې هغه بدمزاجه او بدکړچاره کړ. شاهي ښوونې او روزنې د جارج پټې ورتیاوې هم را بربنډې کړې ، کله چې هغه ځوان شو نو د یوه ضدي بلکه تجربه کار شهزاده په توګه ځوان و ځلید.د شاهي مکتب څخه د فارغیدو وروسته هغه د ینی چري په عسکری روزن ځاې کې د عسکری فن د ښوولو او زده کولو جوګه شو. هغه ډیر ژر د تورې وهلو او نیزې ویشتلو فن زده کړ. چې ددې روزنې استاد یې« طاهر هشام» و.

د ینې چرنې روزن ځاې په حقیقت کې د عیسایی بندیانو له پاره د اسلام د ښوولو او د مسلمان په څیر دهغوې د روزلو له پاره جوړه کړل شوې وه ، خو دجارج ذهن په دې روزن ځاې کې هم بدل نه شو ، جارج که څه هم د سلطان دغوښتنې په اساس خپل مذهب په ښکاره توګه تبدیل کړ خو په زړه کې همغسې عیسایی پاته شو . مارتها اوابوجعفر هم هغه ته په ښکاره توګه د مذهب د بدلیدو مشوره ورکړې وه. جارج هم دهغوې دمشورې په اساس مذهب بدل کړ او اسلام یې و مانه. سلطان د جارج اسلامی نوم «سکندر بیګ» کیښود. او جارج ته یې دخپل زوې حیثیت ورکړ. خو سلطان ته دا ډاګیزه نه وه چې هغه یو مار په خپل لستوڼې کې پالې. داسې یو مار چې شاته یې د ابوجعفر په څیر یو زهري ښامار او دمارتها په څیر یوه خطرناکه ښاماره ولاړه ده.

۱۴۴۳زیږدیز کال پیلیدونکې و ، دپسرلې ښایسته موسم پیل شوې و او د تخت کیناستې کلنۍ میله په خپل اوج کې وه. نن سکندر بیګ ته غابښ ماتونکې ماتې ورکړل شوې وه. او دهمدې ماتې په خاطر د مارتها لور مارسي دخوشحالۍ څخه پورته پورته غورځیده. خو مارتها او ابوجعفر دسکندر د ماتې په خاطر ډیر غمژن ښکاریدل. خو سلطان ددې میلې دغه مقابله یوه لوبه وګڼله او شاته یې ورغورځوله

سلطان د لوبې او میلې د پاې ته د رسیدول وروسته سکندربیګ خپل محل ته را وباله اودهغې په چپ بازو باندې د راپیدا شوي زخم په اړه یې و پوښتل. سکندر لا تر اوسه پورې دخپلې ماتې د اغیز څخه نه و راوتلې. کله چې سلطان ، سکندر په خپل حال کې وکوت نو ترې ویې وپوښتل:

«سکندربیګه ! مونږ ستا په میړانې او ځواک باندې قایل یو ، تاته په دې اړه د اندیښنې کولو اړتیا نه شته. مونږ پریکړه کړې ده چې تا د غربي پولو د جاګیر او زمکو والي و ټاکو. اوس وخت را رسیدلې دې چې تاته دحکمرانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو دنده در وسپارل شي. مونږ ستا د ښوونې او روزنې څخه ډاډمن یو ،اوتا خپل زوي ګڼو. ستا دماتې خوړلو د اغیز د له منځه وړلو له پاره همدا لاره مونږ ته غوره ښکاري.»

دسلطان دپریکړې په اوریدو سره د سکندر بیګ احساسات را ژوندي شول. هغه سمدستې دخپلې ماتې ټول غم له یاده وویست. او یوناڅاپه یې ورته دخپلې بدلې منزل را لنډل و ښود. سکندر خپله ملا ټیټه کړه او د سلطان د پریکړې څخه یې خوښې و ښوده او دخندا کولو هڅه یې وکړه او ویې ویل:

درونده سلطان ! تا یو یرغمالي شهزاده ته دخپل زویوالي لقب ورکړ. اودا چې تا ماته تر ټولو ستره او ښه روزنه را کړه ، زه به ستا دا ښیګڼه هیڅکله هم له یاده و نه کاږم او نه به یې د بدلې د پوره کولو وړتیا ولرم. زه ستا ددې ټولو ښېګڼو په بدله کې یواځې دا ژمنه کولې شم چې د سلطان هر خدمت به د زړه له کومې په پوره خوشحالۍ سره تر سره کوم.»

سلطان د سکندربیګ د خبرو په اوریدو سره ډیر خوشحاله شو او بیا یې وویل چې:

« سکندره ! مونږ په تا پوره پوره باور لرو !....ته همدا سبا سهار وختي د غربي پولو په لور د تللو له پاره ځان تیار کړه. هلته د سرحداتو د جاګیر والي ته زمونږ دغه شاهي فرمان له ځانه سره یو سه ، دنن نه اخوا ته زمونږ دسلطنت یو ستر جاګیردار یې. او زه هیلمن یم چې ته به خپله دغه دنده په ډیره ښه توګه تر سره کړې.»

اوبیا د میلې په دریمه ورځ سکندر د خپلو ساتونکو سره یو ځای دغربي پولو په لور روانیدونکې و . د تللو تر مخه سکندر مارتها ته په کلکه وویل چې د تللو د مخه مارسی مجبوره کړی چې له ماسره واده وکړی او بیا یې له ځانه سره یوسي. مارتها هم همداسې هیله درلوده. خو مارسي په سپینه پانه ترې ددې کار کولو په اړه ښنه و غوښته، خو کله چې سکندر نور هم زیات فشار راوست نو مارسي دیوه بل چال په لوبولو باندې پیل وکړ اوپه علنې توګه یې وویل چې هغه نه غواړی د یوه مسلمان سره واده وکړي. هغې اعلان وکړ چې که چیرې سکندر بیرته عیسایی مذهب ته را وګرځي نوبیا دهغه سره واده کولو ته تیاره ده. دمارسي ددې اعلان سره سم سکندر ، مارتها او ابوجعفر ټول حیران دریان پاته شول. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله چاره نه وه چې مارسي د اصل حقیقت څخه خبره کړي ، مارسي هم د وخت پیژندونکې مارتها لور وه. هغې یو چال ولوباوه اودخپلې مور څخه یې حقیقت را وسپړوده. مارتها خپله لور مارسی یوې بلې ځانته خونې ته یوړه او دا حقیقت یې ورته ډاګیزه کړ چې سکندر بیګ په اصل کې مسلمان نه دې بلکه هغه د خپل ځان اودخپلو ورونو د بدلې داخستلو په خاطر د اسلام د منلو ډرامه جوړه کړې ده . د مارتها د خبرو په اوریدو سره د مارسي سترګې د حیرانتیا څخه بوتې را ووتې. دهغې دزړه درزار نور هم زیات شو او هغه یو ناڅاپه دې ته متوجه شوه چې هغه د یوې سترې پټې څخه خبره شوې ده. هغې دخپلو زیاتو معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره خپله مور نوره هم و ګړوله او ترې ویې پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مورې !نن ماته ربښتيا ربښتيا ووايه چې ددغه ابوجعفر حقيقت څه دې او دا څه ډول انسان دې ؟ ځکه دغه کس لکه څنګه چې په ښکاره توګه تر سترګو کيږي په حقيقت کې هغسې نه بريښي ؟»

دمارسي دخبرو په اوريدو سره مارتها و لړزيده . هغې خو نه غوښتل چې د سکندر راز هم را بربنډ کړي خو مجبوره شوه داسې قدم واخلي. خو د ابوجعفر په څير د يوه خطرناک جاسوس د مخ څخه يې د نقاب دلرې کولو په اړه رنګ تک ژيړ شو خو د خپل ځان د سنبالولو هڅه يې وکړه او مارسي ته يې وويل:

« لورې !دا وخت ددې خبرو نه دې. تا شرط ايښې و چې ته به د يوه عيسايي سره واده کوې ، په دې خاطر ماتاته د سکندر بيګ په اړه حقيقت ډاګيزه کړ. اوس نو ته نور وخت له لاسه مه ورکوه او ژر دخپل واده له پاره ځان تيار کړه .»

دمارسي په ذهن کې توپان را پورته شوې و . هغې ته په لومړي ځل دا احساس راپيدا شوې و چې دهغې مور په څومره لوې سازش کې را ښکيل شوې ده . هغې د خپلې مور په سترګو کې سترګې ور ننويستې او په پوره زړه ورتيا يې ورته وويل چې:« سهې ده ، کومه ورځ چې ته ما ته دا ډاګيزه کړې چې دا مکار ابوجعفر څوک دې ؟نو زه به په همغې ورځ د سکندر سره د واده کولو له پاره ځان تيار کړم.»

د مارسي دخبرو په اوريدو سره مارتها په خولو کې ډوبه شوه . اوس نو ورته د خپلې لور قانع کول ستونزمن شوي و . هغې دا هم نه غوښتل چې دهغې د ضدي لور کرچار د سکندر بيګ او ابوجعفر تر مخه را برسيره شي . ځکه هغه په دې پوهيده چې سکندر څومره خطرناک وګړي دې . که چيرې هغه يو ځل دهغې د لور څخه يو ځل مخ واړوي نو په ډاډمنه توګه له منځه به يې يوسي . د مارتها له پاره هر ډول پريکړه ستونزمنه شوې وه. سريې ټيټ کړې و او په فکرونوکې ډوبه ناسته وه. بلاخره د سکتې نه را بيرون شوه ، د خونې نه باهر ورته سکندر بيګ او ابوجعفر دواړه منتظر ناست و . مارتها په درندو قدمونوسره مخته راغله او په داسې حال کې چې خپل ځان يې نورمال ښوده ويې ويل:

« سکندره زويه !مارسي د واده کولو له پاره تياره ده . خو د دومره ژر واده کولو څخه ويريږي ، ته په اطمينان سره ولاړ شه ، زه به پخپله مارسي هلته ستا جاګير ته د له ځانه سره دروړم. بيا مونږ ټول هملته له تاسره واوسو .

ابوجعفر په ډيره عجيبه توګه د مارتها په مخ باندې خپلې سترګې ور ننبلولې وې. هغه دمارتها خبرى په ډير غور اودقت سره واوريدې اوبيا يې په تفهيمي او طنزيه توګه دهغې سره دهوکړې سر و خوځاوه . مارتها د ابوجعفر په نيت پوه شوې وه او دننه وجود يې ټول د ويرې په لړزه کې و . هغې ته دا معلومه شوې وه چې دې خطرناک شخص ته به د ټولو کړو وړو اندازه معلومه شوې وي ، په هر صورت سکندر دمارتها خبرې په ډيره حوصله سره واوريدې او د هغې په اړه يې دکوم قهر او غصې څرګندونه و نه کړه بلکه مارتها ته يې وويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« تروري سهې ده ! زه به دهغه ځاې د چاپيريال د کتلو وروسته ، ډير په تاسې پسې هلته د راتلو له پاره څوک را و ليږم.»

د سکندر د خبرو څخه د مارتها ويره لږ څه کمه شوه خو ابو جعفر ورته وويل چې:

هو هو ! په دې کې د انديښنې کولو څه خبره ده. مارسي او سکندر دواړه د يوه کور کوچنيان دي. مونږ چې کله هم وغواړو دهغوې تر منځ واده کولې شو .... اخر مارسي به دسکندر پرته بل چيرې ځی ؟ د ابو جعفر اخري خبرې دوه معناوې درلودې. دا چې سکندر به پرې پوه شوې او که نه ، خو مارتها پرې رسيدلې وه.

خداې خداې يې کول او سکندر دهغه ځايه ولاړ. دهغه دتلو سره سم دمارسي په وجود کې ساه راپيدا شوه. د شپې مارسی وکتل چې دهغې مور په خپله بستره باندې اوړي را اوړي ، بيا نژدې نيمه شپه وه چې مارتها دخپلې بسترې څخه را پورته شوه، دلور خواته راغله ، هغه ډيره زياته نا ارامه وه. کله چې مارسي دخپلې مور دا حالت وکوت نو پرته له ځنډه يې ترې وپوښتل: « درنې مورې ! ولې دومره انديښمنه يې ؟ مارسي دخپلې مور دکيناستو سره سم دا خبره وکړه. مارتها اوږده ساه واخسته او په ډيره مرږواندې ژبه يې وويل :« مارسي ! زه ستا په اړه انديښمنه يم. ته پوهيږې چې سکندر يو ضدی او جګړه کونکې انسان دې. هغه به ستا دانکار کولو څخه په غضب شي. دا غنيمت دې چې تر اوسه پورې هغه تا دخپلې وينځې لور ګڼي ، او په دې هم پوهيږې چې ته د هغې پرته دبل چا کيدې نه شې. خداې دې نه کوې ، که هغه ته دا ډاګيزه شي چې ته دهغه سره واده کول نه غواړې نو حالات به ډير کړکيچن شي.»

د مارتها دخبرو په اوريدو سره مارسي راپورته شوه ، کيناسته ، او دمور د اوږې سره خپل سر يو ځاې کړ او ورته يې وويل: « مورجانې ! ته انديښنه مه کوه ! هيڅ ستونزه به نه راپيدا کيږي.»

مارتها او مارسي تر ډيره وخته پورې په همدې خبرو کې مشغولې وې ، خو دسهار نه لږ څه مخته د مور اولور سترګې ورغلې او بيدې شوې.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲

دپنځه زره کسيز فوځ سالار

دخپل ورور کور ته د قاسم د راتلو نن پنځمه ورځ وه ، درې ورځې مخته يې د تورې وهلو په فن کې چې کومه کارنامه تر سره کړې وه په هغې دهغه ورور طاهر هشام اووراندار يې «سکينه» دواړه ډير خوشحاله شوي وو. دهغوې دواړه کمر عمره زامن هر يو «عمر» او «علي» له ده سره دهمغه دريمې ورځې څخه وروسته را بلد شوي و. هغوي نن ټوله ورځ د خپل مکتب د همعمره کوچنيانو سره د خپل کاکا د تورې د وهلو دمقابلې د ګټلو قصې کولې.

سبا سهار وختي قاسم خپلې دندې ته حاضريده. دهغه وررندار ورته سهار وختی د زيتونو په غوړيو کې حلوه تياره کړې وه ، کله چې ماښام طاهر کورته راستون شو نو هغه يې په لاسو کې د سمندرې ماهيانو ځو ټوټې و کتلې. داسې ځرګنديده چې نن د قاسم له پاره ځانګړې ميلمستيا تياره کړل شوي وي. ماښام يې وررندار د زورلو په خاطر ، دسترخوان په سر ورته وويل چې:

« بس ، اوس نو وخت ستا د واده کولو له پاره هم مناسب دې ، زه به کومه ښه ښايسته ترکي پيغله پيدا کړم او ستا د رشتې خبره ورسره و چيړم.»

ددې خبرې په اوريدو سره کوچنيانو دخوشحالۍ نه ټوپونه پيل کړل (دکاکا واده دې....دکاکا واده دې) ، طاهر هم د ستركو لاندې خندل ، خو قاسم احتجاجا پورته شو او ويې ويل چې:«نه وررندار نه ، د اوس نه دا تيرې را سره مه کوئ ، زه خو اوس بايد نړۍ ووينم غواړم سلطان «قيصر» ته د درس ورکولو له پاره قسطنطنيه کلابنده کړم. دبله اړخه د غربي اروپا خطرناکه سپه سالار « هونياډې» دصليبي ځواکونو د قومندې د اخستو له پاره راستون شوې دې ، عثماني سلطنت د ځلورو خواو څخه په ګواښونوکې ډوب دې. نو په داسې وخت کې به د ينی چري د فوځ د پنځه زرو عسکرو سالار څه ډول د واده جنجالونه وپالي» قاسم د واده د نه کولو له پاره ډيره معقوله لاره خپله کړې وه. سکينه د قاسم دځواب څخه ډير ه حيرانه پاته شوه.

«او هو ... ! تا خو داخبره ډيره جدي واخسته. سهي ده ، وروره سهي ده ، ته لمړی قسطنطنيه فتحه کړه اوبيا واده وکړه. بلکه دهمغه ځايه له ځانه سره کومه اروپاې ميم راوړه.» سکينې ورته په خندا کې وويل اوخبره يې واړوله.

طاهر دخپل ورور او خپلې ښځې د بحث څخه خوند اخست ، بيا يې په خندانه خوله وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سکینه بیگم ! سلطان د قاسم څخه ډیر اغیزمن شوی دی ، نو لری نه ده چی هغه به پخپله د قاسم له پاره کومه ښه رشته را پیدا کړي.»

دطاهر په دې خبره درې واړو وخندل. په همدې وخت کې د کور دره چا و ټکوله. دوې ټول چپ چاپ شول ، د طاهر په تندي ګونجې راپیدا شوې او په لوړ غږ سره یې وویل چې:

« په دې وخت کې به څوک وي ؟... خیر زه به یې ووینم ...» هغه د دروازې په لور د ورتلو له پاره پورته کیده چې قاسم پرې ور مخته شو ، « ته کینه ورور ه ! زه به یې وینم چې څوک دې ؟» قاسم چې دروازه پرانسته نو مخې ته یې یو د پوخ عمر اجنبي ولاړ وموند. دا ابوجعفر و. قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. د ابوجعفر په سترګو کې د مار په څیر ځلاوه. ابوجعفر د قاسم دکتلو سره سم هغه ته په خندانه خوله سلام وکړ او بیا یې ورته وویل:

« ته ما نه پیژنې خو ستا ورور زما دوست دی. په هر صورت ، نن خو زه یوائې ستا د زیارت کولو له پاره راغلی یم ».

دابوجعفر دخبرو داوریدو وروسته ، قاسم هغه ته د میلمستون دروازه پرانسته. اودغه پوخ عمري ابوجعفر ته یې هلته د کیناستو له پاره اشاره وکړه.« ته دلته کینه ، زه مې ورور خبروم اوبیرته را ستنیږم. خو که مهرباني وکړې اوخپل نوم دې را ته و ښایې تر څو یې زه خپل ورور ته ووایم.» « بلې ، زما نوم ابوجعفر دی .» کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته د ابوجعفر د راتلو په اړه وویل نو دهغه د تندې ګونجې نورې هم ژورې شوې.

«ابوجعفر !...د غرب خطیب ، دا سړی دلته څنګه راغلی دی ؟ تر څو چې ماته معلومه ده دا سړی خو د ښار په هغه سر کې د «بغدادی دروازې » د جومات خطیب دی.» طاهر دفکر په نړۍ کې ډوب ، دخپل تندې خولې په لاس وچې کړې اوویې ویل :« هغه وایی چې له ماسره د کتلو له پاره راغلی دی ، هغه ستا دوست دی ....هغه همداسې ویلي دي که نه...»

« زما دوست.....؟ نه ، ماخو هغه یو ځل نیم چیرې کتلی دی. خیر ورځه ، ور به شو چې خبره څه ده.»

دواړه ورونه د ابوجعفر دکتلو له پاره میلمستون ته راغلل ،او هلته دمیلمه سره کیناستل ، ابوجعفر په خپلې چاپلوسانه لهجې سره وویل:

« شیخ طاهر !...ستاورور خو ډیر جنګجویه دی. د میلې په ورځ د هغه دکړچار څخه سلطان ډیر اغیزمن شوی دی په دې خاطر یې هغه د ینی چري دپنځه زرو کسانو سالار و ټاکه. زه دهغه دهمدې بریاو د مبارکۍ په خاطر دلته راغلی یم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر په ډېره حيرانتيا سره دابوجعفر خبرې اوريدې اوبيا يې په پوره ادب سره ورته وويل: « ستا څخه ډېره ډېره مننه ، تا زحمت وګاله... ريښتيا هم په ينې چرې کې زما د ورور مقرريدل زما او زما دکورنۍ له پاره د سعادت خبره ده.»

قاسم او طاهر دواړو ته تر اوسه دا ډاګيزه نه وه چې ابوجعفر څومره خطرناک انسان دې. خو ابوجعفر د طاهر په اړه دهر څه نه خبر و. خو اوس د هغه توجه د قاسم په لورې وه. ځکه چې د ينې چرې سالار دهغه د سازش ځانګړې ښه وه. تر اوسه هغه د ينې چرې د فوځ درې کسه سالاران په خپل خپور کړې جال کې را ښکيلې وو.... دهغه کار داو چې هغه به ناواده شوي او کمعمره سالاران د عيسايي تنکيو پيغلو په لومو کې راګيرول.... اويو ځل به چې څوک دهغه د راز ملګرې شو او په جرم کې به ورسره شريک شو نو بيا به دهغه بيرته را ستنيدل شوني نه ښکاريدل. هغه به د ينې چرې مهم سالاران د بغاوت په لور رابلل. ينې چرې د سلطنت تر ټولو مهم او جنګجو فوځ و.

دا فوځ د عثمانيه سلطنت د بنسټ ايښودونکې « عثمان خان» زوې « اورخان» دخپل ورور «علاؤالدين » او « قراء خليل» په سلا باندې منځته راوست. د « اورخان » په وخت کې ، کله چې کوچنۍ اسيا د عيسايي حکومتونو څخه پاکه شوه نو د عثماني سلطنت خاص مامورين د ټول هيواد په جاګيرونو کې خپاره کړل شول ، په پخوا وختونو کې ګڼ شمير عيسايان بنديان کړل شوي و او نور ګڼ شمير يې د سلطنت رعايا ګرزيدلې و او دذميانو په څير يې په دې کوچنۍ اسيا کې خپل ارام ژوند کاوه. صدراعظم علاؤالدين خپل ورور «اورخان» ته سلا ورکړه چې ستر ستر جاګيرداران چې د سترو سترو فوځونو خاوندان هم دې ، ځينې وختونه د سلطنت له پاره دګواښ سبب ګرځي.

په دې وخت کې ترکانو کوم منظم فوځ نه درلود. او صدراعظم علاؤالدين ددې خبرې څخه په ويره کې و چې يو وخت به دهغه جاګيرداره عيسايي رعيت د ګاونډيو عيسايي سلطنتونو سره پټ تارونه و ځغلوي او دمخالفت او بغاوت کولو وړتياوې به پيدا کړي. په دې خاطر هغه دا اړينه وګڼله چې د عيسوي بنديانو او عيسوي رعاياو څخه ځوان او دنوي عمر خاوندان د سلطنت د څارنې لاندې وروزي اوپه دې توګه هغوې ته اسلامي ښوونه او روزنه ورکړي ،مسلمانان يې کړي او يو ځواکمن فوځ ترې جوړ کړي.

دې فوځ ته به ځانګړې شاهي فوځ ويل کيږي. ددې خلکو څخه به د بغاوت او سرکشۍ هيله نه کيږې. او تر څنګ به يې ددې نوو ځوانو مسلمانانو خپلوان هم د سلطنت مخالفت نه کوي. ددې برعکس به هغوې ته هم په اسلام کې د راننوتلو ترغيب ورکول کيږي. همدا علت و چې دا وړانديز سمدستې ومنل شو.

ددې کار دپلې کولو له پاره په لمړي کال کې زر کسه عيسايي ځوانان ددې کار له پاره را وړل شول اوهغوې ته فوځې روزنه ورکړل شوه، په پيل پيل کې چې کله دوه زره کسان د فوځې روزنې څخه فارغ شول نو دوې ټول د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان د خوندي ساتلو د ګارډ په څیر وګمارل شول ، سلطان دهغوي دروزنې له پاره یوه ستر صوفي « حاجي بکطاش» ته ددعا له پاره ورغې ، دغه خداي پاله بزرګ دیوه ځوان په اوږه باندې لاس کیښود او دې فوځ ته یې دعاینه وینا وکړه او د «ینې چرې فوځ » نوم یې پرې کیښود.

په دې ډله کې قاسم بن هشام لمړی کس و چې عیسایی نه و . خو بیا هم په ینې چرې کې شامل شوې و ، عیسایی ځوانانو به داسلام د قبلولو وروسته دسلطان تر ځارنې لاندې د حرب د فن په اړه اعلې روزنه تر لاسه کوله .دهغوې په فوځې روزنه کې به ډیره سختې کیده ، همدا علت و چې هغوې به هر ډول ستونزې په اسانۍ سره زغملې. دخپل مورو پلار ، وطن او مذهب د پریښولو وروسته به دهغوې ټولې هیلې دسلطان سره تړلې وې نو په دې خاطر د اسلام ملاتړ دهغوې د ژوندانه مقصد او نصب العین ګرزیده. سلطان به هم په هغوې ډیر باور کاوه ، دا فوځ به په ډیر شان وشوکت سره اوسیده او څنګه به چې د سلطان آند و په همدې توګه به عیسایانو ته په خپله په دې فوځ کې د ورننوتلو هیلې په زړه کې را ټوکیدې. همدا علت و چې هر کال به د بلې دورې له پاره د خلکو شمیره په خپله پوره کیده بلکه کله به دخلکو شمیره دومره زیاته شوه چې خلک به بیرته تللو ته مجبوریدل.

خو دا ځل سلطان د هیلو پر خلاف یو مسلمان ځوان په ینې چرې فوځ کې راننویستې و. خو د سلطان ددې پریکړې حقیقې حکمت دا و چې هغه غوښتل چې په دې نوې مسلمانو فوځونو کې یو پوخ مسلمان هم ورګډ کړي تر څو د راتلونکې وختو د سازشونو څخه اګاه و اوسي. ابوجعفر د ینې چرې یو شمیر سالاران بیرته مرتد کړي و او عیسایت ته یې را ګرځولي وو. په ینې چرې فوځ کې د ابوجعفر فعالیتونه ورځ په ورځ پراخیدل.

د بله اړخه دسلطان اګاه غوږونه ددې حالاتو څخه پوره خبر وو. همدا علت و چې سلطان د پوره بصیرت څخه کار واخست او قاسم یې په دې نوې مسلمان فوځ کې شامل کړ. خو دا خبره د ابوجعفر له پاره ښه و نه بریښیده. هغه د سلطان د پریکړې څخه سخت په ویره کې پریوتې و. ځکه چې اوس نو د یوه پوخ عرب مسلمان په شتون کې د ابوجعفر له پاره په ینې چرې کې دبغاوت کولو پلان جوړول ستونزمن شوې و. دابوجعفر په ګیډه کې همدا درد و چې هغه یې دعثماني فوځې روزن ځاې د استاد طاهر هشام کورته په راتلو مجبور کړې و . او س نو ابوجعفر د قاسم دایمان داندازې داخستلو هڅه کوله.

خو قاسم بن هشام د ځو پښتو نه مسلمان ، مجاهد او جنګجو و . ابوجعفر ته د طاهر او قاسم دخبرو د اوریدو څخه پوره ناهیلې را پیدا شوې وه ، ځکه چې دهغې مکارو او تجربه لرونکو سترګو دا احساس کړې وه چې په خپل جال کې ددې دواړو عربو ورونو را تاوول اسانه کار نه دې.

هغه د اخوا دیخوا خبرو کولو نه وروسته نیغ په نیغه د قاسم څخه وپوښتل چې:« ددې علت به څه وي چې سلطان دلمړي ځل له پاره په ینې چرې فوځ کې یو مسلمان سالار و ټاکه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د پخوا څخه د ابوجعفر مارشکله سترګې کتلې وې او دهغه کړو وړو ته سخت متوجه شوې و . اوس چې هغه دا پوښتنه وکړه نو قاسم ته هم حیرانونکې وه. خو پخوا له دې چې قاسم په دې اړه څه وواییی ، طاهر په خبرو پیل وکړ : « اوریدلې مې دي چې په ینې چري کې کوم بغاوت را ټوکیدونکې دی. غالبا چې سلطان به دهمدې حقیقت د را بربنډولو په خاطر زما په ورور باور کړې وي»

دطاهر په دې خبره د ابوجعفر زړه نور هم غمژن شو ، ځکه په ینې چري فوځ کې د بغاوت مشري پخپله دهمدې په غاړه وه . دطاهر هشام خبرو په میلمستون کې یو انقلاب راوست ، ابوجعفر ډیر وارخطا شو ځکه چې قاسم په پرلپسې توګه د ابوجعفر سترګو ته کتل. ابوجعفر ددې عربو ورونو سره نور پاته کیدل نه غوښتل په دې خاطر یې ډیره ژر اجازه واخسته او دهغه ځایه ووت.

بله ورځ قاسم خپل نوي کالي واغوستل او دخپلې خوښې په آس سپور شو او د ینې چري مرکزی قرار ګاه ته ورغې. دلته هغه تر ټولو لمړی د اغا حسن سره وکتل ، دا همغه ځوان و چې دمیلې په ورځ یې د سکندر بیګ څخه ماتې خوړلې وه. قاسم ته ددې ځوان په مخ کې عجیبه شانته سادګې او خلوص تر سترګو شو. قاسم ته ډیره ژر دا څرګنده شوه چې ددې ځوان سره دهغه دوستې کیدونکې ده . اغاحسن د قاسم څخه په عمر کې زیات و ، ترځنګ یې د ینې چري د فوځ یو تجربه لورنکې سالار هم و . هغه د خپلو بریاو او کړچار له کبله ډیره ترقي کړې وه او د لس زره کسیز فوځ مشری ور په غاړه وه . کله چې اغاحسن قاسم وکوت چې د ینې چري د فوځ مرکزي چاپیریال ته را ننوځې نو پېښه یې و نیوله ، ځکه هغه ته د همغې میلې په ورځ د قاسم میړانه خوښه شوې وه . د قاسم په کتلو سره هغه یو ناڅاپه دهغه مخې ته روغې. قاسم هم سمدستي دخپله آسه را ښکته شو ، په دې توګه د ینې چري دواړه سالاران یو بل ته ورغاړی وتل. اوبیا یې په خبرو خبرو کې ددفتر په لور مخه کړه.اغاحسن ورته د تللو په وخت کې وویل چې:« زه ستا مشر وررور طاهرهشام پیژنم. هغه هلته په روزن ځاې کې د توري د وهلو درس ورکوي اوزه هم کله کله د خپل شوق په خاطر دهغه درسونو ته ورځم.»

« ډیرښه !..... ددې مطلب دا شو چې زما وررور به هم تاسې پیژني...... زه ډیر خوشحاله یم چې د ټولو تر مخه مې له تاسره لیده کاته وشول. په هغه ورځ تا ډیر ماهرانه ګذارونه وکړل. که چیرې ستا توره نه وې ماته شوې نو په ډاډمنه توګه به تا سکندر بیګ ته ماتې ورکړې وه »

اغا حسن د قاسم دغه ماهرانه آند ته حیران پاته شو ، دا حقیقت و چې دهغې توره په دوکه کې ماته شوه او که نه هغه نور هم دځو ساعتو له پاره د جنګ کولو توان درلود .

قاسم ټوله ورځ د اغاحسن سره پاته شو ، هغه د اغاحسن دکمانډ لاندې د زر کسیزو ، پنځه سوه کسیزو ، سل کسیزو ، لس کسیزو عسکرو د سالارانو سره لیده کاته وکړل. دینې چري ټول فوځ په یوه ځاې کې سرا راټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي و. ددې فوځ ټولو وګړو خپل وطنونه ، کورنۍ ، او مذهبونه پرېښې و اوپه دې وخت کې د اسلام دسرلوړۍ په خاطر دخپلو ځانو د ځارولو له پاره تيار ناست و.

کله چې ماښام کورته د راتلو له پاره قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته نو هغه ته يو ناڅاپه ابوجعفر په ياد راغې.اوبيا ورته په ينې چري کې د بغاوت خبره رايادوه شوه. هغه د ټولې ورځې دملګرتيا څخه په دې پوه شوې و چې اغا حسن يو باوري سالار دې ، همدا علت و چې هغه په ډير راز سره د اغاحسن څخه په دې اړه وپوښتل: «دا خبره به څومره سهي وي چې په ينې چري کې يو شمير خلک د سلطان پر خلاف په فعاليتونو کې مصروف دي ؟ ايا ته په دې اړه څه معلومات لرې ؟»

اغاحسن ټکان وخوړ او دقاسم په لور يې و کتل اوبيا يې په ډيره محتاطه توګه وويل چې: «نه زه په دې اړه ډير معلومات نه لرم. ماته همدومره ډاګيزه شوې ده چې يو شمير خلک د تنخواګانو د لوړلو او نورو اسانتياو د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کوي»

قاسم ورته په تفهيمې توګه سر و خوځاوه او د اغا حسن څخه يې اجازه واخسته او ولاړ.

د ينې چري په فوځ کې قاسم ډير ژر د يوه وړ او مقبول سالار په څير را څرګند شو ، اوس يې « مور و پلار» هم همدلته «اورنه» ته دهغه دمشر وروړطاهر هشام کورته راغلی وو. اوس نو هره ورځ په خپل آس سپور د ينې چري د فوځ مرکز ته تګ او بيرته راستنيدل د قاسم معمول ګرزيدلې و. کله کله به هغه د داغاحسن سره د ډوډۍ د خوراک له پاره هم تم کيده او کور ته به ناوخته راته.

يوه ورځ قاسم د خپل عسکری مرکز څخه دکور په لور روان شو ، په لاره کې د زيتون څو باغونه مخې ته راتلل، دلسمې شپې سپوږمۍ د زيتون په ونو باندې خپله رڼا غوړولې وه ، ددې باغونو سره نزدې دغره په څنډه کې د اوبو يو ستر ډنډ و چې څلور خواو ته يې شين والې خپله قالينه خپره کړې وه. قاسم چې د اوبو ددې ډنډ غاړې ته ورسيد نو لږ څه تم شو ، ځکه چې کوم کس د کومه ځايه دتالاب په لورې کانې وويشت. دا کانې په اوبو کې پريوت او د اوبو څپې يې راپيدا کړې. قاسم سمدستې خپل آس و دراوه او د برق په څير يې په ډيره بيړه خپله توره را وويستله« دلته څوک دي ؟ مخته راشئ ! او که نه ، که ما پخپله پيدا کړئ نوبيا به مو د څټ د وهلو پرته پرې نږدم.»

ژمنۍ هوا هره پاڼه په نڅا مجبوروله ، دسپوږمۍ په دغه رڼا کې د ونو سيورې لکه د جادو وزمه ښار په څير تورې په ديو شکله توګه خاموشه ولاړې وې.هرې لورې ته خاموشي خپره وه. د آس د سومانو لاندې د زيتون د ونوو چې پاڼې په ټول چاپيريال کې يونوې رنګ راپيدا کړې و. دقاسم غوږونه پورته و او خپل ټول حسونه يې بيداره کړې و او د چا د شتون د محسوسولو هڅه يې کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ناڅاپه هغه د آس د هنېدو اواز واورید. دا اواز د انار د کوچنیو ونو د شا څخه راته. قاسم د خپلې تورې لاستې نور هم ټینګ کړ او آس یې همغې لورې ته ور وګرځاوه. هلته په ور نژدې کیدو سره یې و کتل چې هلته یو آس نه بلکه دوه آسونه وو چې دیوې بګۍ مخې ته تړل شوي و. دلته په دې ورانې ویجاړې کې د بګۍ په کتلو سره قاسم نور هم حیران شو ځکه داسې بګۍ دلته په «اورنه» کې ډیر وخت د خانانو ښځې استعمالوي، دقاسم تندې ګونج شو او فکر یې وکړ چې حتما دلته کومه خبره شته. هغه همدې بګۍ ته نزدې ورغې او په لوړ اواز یې وویل چې « دلته څوک دي ؟... زه پوښتنه کوم چې دلته څوک دي ؟» هغه تر لږه وخته پورې همداسې څو اوازونه وکړل، کله چې هغه ته ځواب ورنه کړل شو نو هغه ددې بګۍ شاته پرده دتورې په څوکه پرانسته، خو دلته هم څوک نه وو. اوس نو قاسم نور هم محتاط ګرزیدلې و. تر اوسه هغه د دې حالاتو په نزاکت باندې فکر کاوه چې د انار د ونې د شا څخه ورته یوه غټه بلا شانته را ښکاره شوه، قاسم سمدستې توره په تیکې کې کیښوده او د آس د زین څخه یې کمان را پرانست، په دې کمان کې یو غشې لا دمخه ایښودل شوې و، هغه سمدستې دغې غټې شانته بلاته حکم وکړ او ورغږ یې کړ چې: « خبردار ! ته څوک یې ؟ همته تم شه، یوقدم هم مخته را نه شې، او که قدم دې واخست نو په غشي دې ولم.»

دغه هیولا هم په خپل ځای ودریده، اوبیا لږه شیبه وروسته یوه ډیره ښکلې نقره یی قهقهه دزیتونو په دې باغونو کې واوریدل شوه. ددې خندا په اوریدو سره قاسم حیران شو چې دا خندا خو د کومې ښځې خندا ده. قاسم داسې و انګیرله چې هغه دکومې جادوګرې ناولې ښځې سره مخ شوې دي. خو هغه په انتظار کې اړود پاته نه شو. ځکه هغه دښځې په څیر هیولا په خپله په خبرو پیل وکړ.

« وویریدې !...... د ینې چرې د پنځه زره کسیز فوځ سالاره، وویریدې.»

دا دمارسې اواز و. هغه سمدستې د ونو د سیورې څخه را ووتله او مخې ته راغله. قاسم ته دمارسې په اړه هیڅ ډول معلومات نه و. مارسې په نرمو قدمونو باندې په کراره کراره راغله او د قاسم تر څنګ ودریده. اوس نو هغه په څرګنده توګه په سترګو کیده، د لسمې شپې د سپوږمۍ درڼا ورانګو دهغه روڼ او ښایسته مخ نور هم ښایسته کړې و. دهغې غټې غټې سترګې دنیل رنګه ډنډ په څیر ځلیدې. هغه په خندا خندا د قاسم خوا ته راغله او په ډیره ښه لهجه یې ورته وویل:

« درونده سالاره ! زه له تاسره په دې توګه د کتلو په اړه ښښنه غواړم، خو ماسره ددې نه پرته بله لاره نه وه. که چیرې ددې نه مې زیات ځنډ کړې وې نو شونې وه چې ډیره زیاته تباهي به خپره شوې وې. په دې اساس ما دا غوره و ګڼله چې ستا لاره و نیسم او له تاسره خبرې وکړم..... زه د ډیره وخته راهیسې ستا انتظار کوم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسی دخبرو څخه قاسم ټکان وخوړ. خو هغه تر اوسه پورې په لاره کې ددې ولاړې پیغلې په خبرو باندې باور نه شو کولې. هغه د مارسي څخه داسې پوښتل چې هغسې پوښتل يې حق هم و.

« ته چې ماته څه ويل غواړې هغه به را ته وروسته ووایی ، خو لمړی راته دا ووايه چې ته يې څوک؟»

مارسي خپلې زلفې او سترګې را پورته کړې او د شونډو څخه يې خندا لرې کړه او په پوره دقت سره يې وويل چې:« درونده سالاره ! ته زما په اړه د پوهیدو څخه مخته دغه مهم راز په غور سره واوره چې زه يې درته را بربنډوم.» مارسي ددې خبرې سره سم ورته وويل:« درونده سالاره ! ته يقين وکړه چې د سلطان له اړخه منل شوې زوې سکندربیګ د زړه نه مسلمان شوې نه دې. بلکه هغه د عیسویانو د يوه ژور چال اوسازش له مخې د جان کسټریاټ څخه په سکندر بیګ باندې بدل شوې دې. سلطان هغه ته په ناپوهی کې دغربي پولو جاګیر ور وسپاره. تا ته به دا ډاګیزه وی چې هغه دالبانیه د مړشوې پادشاه جان کسټریاټ مشر زوې دې ، هغه غواړې چې د يو شمير عیسوي جاګیردارانو او د فوځ د يو شمير سالارانو په کومک بغاوت وکړي ، هغه غواړي د البانیه د سلطان د باج ورکولو څخه ځان ازاد کړي او د سلطان څخه بدله واخلي ،ځکه دهغه په آند دهغه درې کوچني ورونه د سلطان لخوا په زهرو وژل شوی دي.

درونده سالاره ! ته زما په خبرو باندې يقين وکړه ، په دې ژور پلان اوسازش کې ابوجعفر نومې يو شخص هم شريک دې....زه تا ته ددې نه زيات نور څه ويل نه غواړم.»

مارسي همدومره خبره وکړه اوبیا په ډیره بیړه دخپلې بګۍ په لور ور روانه شوه. قاسم تر اوسه پورې دحیرانتیا څخه هملته په خپل ځاې د وچ لرګې په څیر ولاړ و . هغه وکتل چې د ونو د بوټو څخه يو ځوان راووت چې د ګاډیوان په څیر کالي يې اغوستې وو. هغه هلک په تیزی سره په بګۍ کې کیناست او آسونو ته يې لښته ورکړه ، قاسم د حیرانتیا ددې ډنډ څخه هغه وخت را ېښ شو چې د مارسي بګۍ دهغه ځایه تللې وه.

هغه ته دهغه ځايه په ناڅاپې توګه ددې اجنبي پیغلې تلل د خفګان وړ و ګرزیدل ، له ځانه سره يې پریکړه وکړه په آس سپور شو او د آس واګې يې سستې کړې ، اوس نو هغه مارسي تعقیبوله ، هغه غوښتل چې ددې پیغلې په اړه معلومات تر لاسه کړی چې هغه څوک وه ؟ او هغه څه يې چې ده ته ويلې تر کومه ځايه پورې حقیقت لري ؟ دهغوې بګۍ هم په لمړیو کې ډیره ګړندی ځغلیدله. خو ښاری ابادۍ ته په رونژدې کیدو سره هغې خپل ګړندیتوب پریښود او کرار کرار روانه و ه. د يني چري عسکري کالوني د « اورنه» څخه بیرون اروپاېي لوري ته پرته وه. دهغه ځايه د ښاره پور ې د راتللو له پاره څو کوسه واټن وهل کیده. دښار ديوالو ته د ورسیدو سره سم دمارسی بګۍ په ناڅاپې توګه تم کړل شوه. دلته هم سپوږمې ټوله سیمه په خپله رڼا باندې ښایسته کړې وه. دقاسم آسپ چې د بګۍ څنګ ته ورسید نومارسي د بګۍ شاته پرده پورته کړه ، قاسم هم د بګۍ شاته برخې ته ور ورسید

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهلته ودرید. اوس نو مارسي اوقاسم یودبل سره مخ په مخ و. دواړو یو دبل په سترګو کې سترګې ور ننویستې. خو بیا معلومه نه شوه چې ولې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې، قاسم داسې و انګیرله چې هغه پخوا هم مارسي چیرې کتلې وه. هغه په خپل ذهن باندې زور راوست، خو هیڅ ورته په یاد را نه غلل. بلاخره قاسم په ډیره باورې توګه د مارسي څخه وپوښتل:

«ګوره محترمې! هغه څه چې تا ماته وویل هغه نامکمله او نا قابل باور دي. زه په همدې خاطر ستا تر شا راغلم تر څو له تا څخه نور معلومات هم تر لاسه کړم. ددې نه علاوه زه هم غواړم له تا وپوښتم چې تا ددې خبرې د ویلو له پاره زه ولې انتخاب کړې یم؟» که تا غوښتلې نوپخپله تر سلطانه پورې ور تللې شوې، د سلطان نه اخوا د سلطنت نور مهم مشران هم دلته شته، خو ددې ټولو په شتون کې زه، بلکه یو نوې او اجنبي شخص ولې غوره کړ؟ قاسم ددې خبرو کولو په وخت کې دآسه را کیوتې و.

مارسي قاسم ته ځواب ورکړ،«درونده سالاره! ته به د «اورنه» له پاره اجنبي اوسې خو زما له پاره بلکل اجنبي نه یې. ما وکتلې چې ته زما تر شا را روان یې نو پخپله مې بګې و دروله تر څو ښار ته د ورننوتلو دمخه تاته خپله مجبوری ووایم. په دې وخت کې دلته په اورنه کې ستا نه اخوا بل داسې کس ماته نه تر سترګو کیږي چې زه ورسره په اسانۍ سره ووینم او باور پرې وکړم. ما ته ددې له پاره هم انتخاب کړې چې تا دمیلې په ورځ سکندر بیګ ته ماتې ورکړې ده او په همغې یوې مقابلې کې دې دهغه د شیطانی فطرت په اړه اګاهي تر لاسه کړه .... زه له تانه دا غواړم چې دخداې له پاره، چې زما په اړه اوس د پوهیدو هڅه مه کوه، ځکه چې زه مجبوره یم. کله چې کومه مناسبه خبره مخته راغله نو زه به پخپله ستا مخې ته راځم او خبروم به دې. بیا به زه تاته دا هم ډاګیزه کړم چې زه څوک یم.»

اوس نو د اوږد قد قاسم د مارسي سره ډیر نژدې ولاړ و،هغه دمارسي په سترګو کې دسهار د ستوري په څیر ځلا هم کتله او د شفق په څیر سوروالي هم. دا پیغله د قاسم د آند څخه هم ډیره ښایسته او حسینه وه. دمارسي پراخه تندې د هغې د ذهانت ثبوت وړاندې کاوه. دهغې وجود نازکه هم واو سخت هم، داسې څرګندیده لکه د یاقوتو کانړې ته چې لباس ور اغوستل شوې وي. دقاسم ذهن دمارسی دښایست په کتلو سره راپاریدلې و. هغه خپل ځان سنبال کړ او تر شونډو لاندې مسکا کې یې وویل:

«تا چې ماته څه وویل، زه هغه سلطان ته نه شم ویلې، ځکه د کوم ثبوت پرته سلطان ته د سکندر په څیر د نژدې وګړي په اړه داسې ګوته پورته کول دعقل خلاف کار دې.....هو، زه به دخپله اړخه د سکندربیګ په اړه ځانته د معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې وکړم....اوس که ته چیرې ماته دخپل ځان په اړه څه نه وایې نو مه یې وایه.... خو زه غواړم چې په دې لړ کې یو ځل بیا له تا سره ووینم. کیدې شې چې تا زما خبره درک کړې وي.» قاسم د مارسي نیل رنګه سترګو کې د غوټې خوړلو په وخت کې وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي د قاسم په حالاتو پوه شوې وه او په زړه کې يې ډيره خوشحالي احساسوله ، مارسي ته پخپله هم د قاسم په خير د يوه توانمنده انسان اړتيا وه . نو هغې که دقاسم سره د زړه سودا کولې او قاسم هم دهغې دمحبت ځواب په محبت ورکړې وې نو دا دمارسي له پاره دراتلونکو ګواښونو او خطرونو څخه د خوندي پاته کيدو يوائنی لار وه . مارسي د قاسم خبرې واوريدې او د څه فکر کولو وروسته يې په ټيټ اواز سره وويل:

« سهی ده ! ...... زه به پخپله له تاسره ووينم..... خو ته زحمت مه باسه ،»

«نو تاته به څه ډول ډاګيزه شي چې زه له تاسره کتل غواړم ؟» قاسم دمارسي خبره ور غوڅه کړه او ترې ويې وپوښتل. مارسي ورته د مسئلې حل و ښود او ورته يې وويل: « ددې حل دادې چې کله کله به زما باوري ملازم «اکبر» ستا په خدمت کې حاضريږي»

قاسم ورته يو ځل بيا وويل چې « ايا ستا ملازم خو به همدا کوچوان نه وی چې همدا اوس ستا بګۍ ځغلوي ؟»

« هو ! ...... همدا دې ،.....زه به هغه ښه وپوهوم چې هغه به څه کوی !»

ښه ، ډير ښه ، يوه اخري خبره راته وکړه ، تا ديوه شخص نوم واخست....ابوجعفر ... ايا ته ددې وګړي په اړه لږ نور څه هم ماته ويلې شې ؟ قاسم ته په همدې وخت کې د ابوجعفر نوم به ذهن کې راغې نو سمدستې يې دمارسي څخه دهغه په اړه وپوښتل ، مارسی ورته وويل:

في الحال زه ددې نه زيات څه نه شم ويلې ، چې دا شخص د عثماني سلطنت پر خلاف په هر سازش کې شريک دې. خو اوس ددې نه زيات ځکه زه نه شم ويلې چې ددې وګړې پر خلاف له ماسره هيڅ ډول ثبوت نه شته. خو دا سړې ډير مکار او سازشي شخص دې اوزه په دې ډاډمنه يم چې همدې سړې د «ينې چرنې» سپه سالار انو او د سلطان يو شمير خپلوانو ته هم لاره پيدا کړې ده.»

دابوجعفر په اړه دداسې خبرې په اوريدو سره قاسم نور هم په حيرت کې پريوت ، ځکه چې هغه د ابوجعفر سره کتلي وو. ابوجعفر دهغه د ورور کور ته راغلي و او په همغې ورځ قاسم دهغه دمارصفته سترګو دکتلو وروسته ډير محتاط شوې و . قاسم غوښتل خبره اوږده کړي او لږ څه نور معلومات هم تر لاسه کړي چې مارسي ترې سمدستي اجازه و غوښته ، مارسي مسکۍ مسکۍ کيده او دشاتو په څير په خوږه ژبه يې وويل :

« اوس ماته اجازه راکړه چې پر ما ناوخته کيږي.»

قاسم ورته زړه نازړه سر و خوځاوه . مارسي کوچوان ځوان ته اشاره وکړه ، بګۍ روانه شوه او لړه شيبه وروسته هوايي شوه . قاسم په درنو پوندو بيرته راستون شو او په اس سپور شو اودخپل کور په لور روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه وخته راهیسې چې سکندر بیګ « اورنه» پرېښوده او ددې ځایه ولاړ نو د ابوجعفر فعالیتونو دپخوا څخه نور هم ډېر ګړندي شوي و. ځکه چې دهغه تر ټولو غوره او مهمه مهره اوس د خپل مقصد په لور روان شوې و . سکندر بیګ د غربي سیمو په لور د تللو په وخت کې ډېر مذموم مقاصد له ځانه سره وړي و . اوس نو ابوجعفر همدلته په «اورنه» کې ناست او دوه ستر پلانونه یې مخته بوتلل. لمړی یې په البانیه کې دسکندربیګ بغاوت او هلته د خپلې خپلواکی پلان و. اوبلی یې د ینې چري فوځ د یوه ستر بغاوت له پاره تیارول و . هغه څه چې اوبوجعفر د سکندربیګ په اړه غوښتل هغه ټکې په ټکې پوره شوي و او سکندر هم د ابوجعفر څخه اخري هدايت اخستې و اود خپل مقصد په لور روان شوې و . او په یو څو ورځو کې سلطان مرادخان ثاني ته دالبانیه له لورې د یو ستر زیان خبر رارسیدونکې و . دبله اړخه ابوجعفر په ینې چري فوځ کې د خپل بغاوت د پلان د پلې کولو په اخری لیکو کې و . په ینې چري کې یو شمیر داسې نوي مسلمانان هم وو چې د زړه له کومې یې د اسلام په منلو کې لا تر اوسه ډېر وخت پاته و . ابوجعفر به همداسې ځوانان ښکارول. هغه په همدې توګه ډېر شمیر ځوانان د مختلفو لارو څخه دخپل پلان اوسازش په دې جال کې را ښکیل کړي و .

ابوجعفر ډېر خوشحاله و ځکه دهغه پلان په پوره بریالیتوب سره مخته روان و. هغه د تیرو څو کالو راهیسې همدلته په «اورنه» کې پروت و. خو هیڅکله د چا سترګو ته رانغې. او اوس خو دهغه ټول کارونه په اورنه کې پای ته رسیدونکې وو . هغه اوس د سکندربیګ له اړخه د بغاوت انتظار کاوه . هغه ته د البانیه دخپلواکې د اعلان په اړه بیړه وه ، ځکه دهغې اعلان سره سم دلته په اورنه کې د ینې چري د فوځ یو شمیر سالاران راپورته کیدل او ددې ځاې اوسیدونکې یې یرغمالول . همدا راز د ینې چري یو شمیر سالاران او د سلطان یو شمیر خپلوان د سلطان د محل د نیولو له پاره لاس بهوهلي ناست وو . په دې توګه ابوجعفر د قسطنطنیې دقیصر په حکم د عثماني سلطنت د تباه کولو له پاره هر څه تیار کړي و . د بله اړخه د څو ورځو راهیسی دا خبر هم خوله په خوله کیده چې دسلطان یو شمیر اروپایی باج ورکونکې ریاستونه د بغاوت په لور روان دي اویوشمیر خو یې لا تر مخه دا اعلان کړې دي .

په داسې حال کې چې د بوسنیا ، سربیه او هنګري فوځونه د «هونیاډې» تر بیرغ لاندې سره را ټول شوي و . په حقیقت کې دسربیه دپادشاه « ستیفن» چې د سلطان مرادخان ثاني خسر هم و، دمړینې وروسته سربیه د عثماني سلطنت څخه د بیلتون او دخپلې خپلواکی اعلان کړې و . د لارډ ستیفن ځاې ناستې یوبل عیسوي « جارج برنیک وچ » نومیده . دا وګړې دخپل سلف په څیر عاقل او سنجیده انسان نه و . په دې اساس د قسطنطنیې قیصر دهغه په خلکو کې د تارونو د ځغلولو له پاره ښه کار و کړ. قیصر دهغه په ولس کې د عثماني سلطنت پرخلاف دکرکې د راپارولو له پاره ډېر ګړندې کار وکړ او په دې لاره کې یې جارج برنیک هم دخپل ځان ملګرې کړ. د هنګري خلکو هم ، چې په دې وخت کې یې د «نکوپولس» د ترخې ماتې تجربې له یاده ویستلې وې نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوې هم د عثماني سلطنت پر خلاف دبغاوت له پاره خپل ځانونه تیارول پیل کړل. هغوې په دې تیاریو کې څو کاله وخت مصرف کړ.

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني په (۱۴۳۰) کال کې « د زانتي جزیره » او د «یونان» د جنوبې برخو تر څنګ د «سالونیکا» پورې تړوله سیمه فتح کړې وه او دلته یې وینسیانوته ماتې ورکړې وه. تر څنګ یې د وینس ریاست په ډیرو خرابو شرایطو سره د سلطان سره سوله وکړه ، څرنګه چې وینس دقسطنطنیې د قیصر ملاتړې و نو په دې اساس د قسطنطنیې قیصر دهغوې په ماتې اوذلت باندې ډیر خوابدې شو. همدا علت و چې قیصر په خپلو سازشي پلانونو کې د پخوا څخه زیات ځآن مصروف کړ. د یوه اړخه دلته په اورنه کې دهغه جاسوسان خپلو مقاصدو ته ور نژدې شوې و اود بله اړخه سربیه ، رومانیه ، هنګري ، کروتیا عیسایی سلطنتونو هم د بغاوت بیرغ را پورته کړې و. که څه ددې بغاوتونو د تکولو له پاره یو ځل سلطان په ۱۴۳۸ کال کې یو لښکر واخست او دجنګ په ډګر کی یې نژدې اویازره عیسایان بندیان له ځانه سره راوړل. خو کله چې سلطان دهغو میدانو څخه بیرته راستون شو نو په هغوې سیمو کې یو ځل بغاوتونو سر را پورته کړ.

په همدې ورځو کې د غربي اروپا د جنګونو تجربه لرونکې سپه سالار « جان هني ډیز» یعني « هونیاډې» هم د هنګرې څخه راستون شو. هونیاډې د سجمنډ پادشاه نا جایزه بچې و. دهغه مور «ایلزبت مارسي» یوه ښکلې حسینه اوبدکاره ښځه وه. هونیاډې هنګرې ته د رارسیدو سره سم د فوځ سالاري په خپله ولکه کې واخسته او دراتلو سره سم یې د ترکانو پر خلاف د جنګ اعلان وکړ. هغه د « ټرانسلونیا» د ولایت څخه ترکان وویستل. د ترکانو جرنیل « فریدبیګ» چې دسلطان له اړخه هلته د چارواکې په څیر ټاکل شوې و د هونیاډې په لاسو په شهادت ورسید. په د ې جنګ کې د فریدبیګ ځوان زوې او شل زره نور عثماني عسکر د هونیاډی له لاسه په تورو و ربیل شول. او هغوې چې د هونیاډې لاسو ته ژوندې ورغلي و دهغوې سره یې هم ډیر ناروا سلوک وکړ. هغه د دې سوبې په خوشحالیو کې په هنګري کې جشنونه اومیلمستیاوې جوړې کړې او په دې جشنونو کې به یې کله کله مسلمان بندیان په ډیره بې دردۍ سره وژل. په دې توګه د خوشحالیو په غونډو کې د دې ترکي فوځیانو وژل یوه په زړه پورې لوبه ګرزیدلې وه.

کله چې سلطان مرادخان ثانې ته د فریدبیګ او نورو شلو زرو فوځیانو د وژلو او د بندیانو د بې رحمانه وژلو خبر را ورسید نو هغه د هونیاډی پر خلاف او د بدلې اخستلو له پاره د یوه ستر لښکر د ورلیږلو پریکړه وکړه ، خو هغه ته دا ډاګیزه شوې نه وه چې عیسایی دنیا یو ځل بیا متحده شوې او د اروپا د براعظم څخه یې د ترکانو د ویستلو پرکړه کړې ده.

دا ځل ترکانو ته د ماتې ورکولو او د اروپا د لویې وچې څخه دهغوې د ویستلو له پاره په اروپایی ولسونو کې ډیره زیاته جوش او جذبه را خوټیدلې وه چې مثال یې ددې نه مخته نه و لیدل شوې. د هنګري پادشاه « لاډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلاس» اود هنګري سپه سالار «هوينادې» په دې اړه د هر چا څخه مخته وو. او اوس خو د فريدبيګ د وژلو وروسته دهغه دميړانې اوبهادرۍ قصې په ځاې ځاې کې کيدې. په دې خاطر د ټولې اروپا هر ځوان غوښتل د عثماني سلطنت پر خلاف په دې جنګ کې شريک شي. ددې ترڅنګ د رومن کتوليک دکليسا پوپ دې جنګ ته د مقدس جنګ نوم ورکړ او خپل کارډينل «جولين» يې ددې صليبي جنګ په خاطر دخپل نماينده په ځير روم ته و استاوه.

کارډينل جولين د شرقي اوغربي اروپا بيړنۍ دوره وکړه اوپه هر ښار کې يې د مسلمانانو پر خلاف دخلکو د راپارولو له پاره تبليغ پيل کړ. هغه به هر چيرې چې ورته، نو هلته به يې د مسلمانانو په اړه د درواغو قصې جوړولې اوخلکو ته به يې اورولې او د اروپا عيسويان ته به يې د غفلت د خوبه د راببداريدو تلقين کاوه. کارډينل جولين د يولسمې پيړۍ د «پطروس هرکوليس» د ژوند تاريخ پوره لوستې و. هرکوليس لمړنۍ کس و چې دصليبي جنګونو بنسټ يې کيښود. هغه د سلطان صلاح الدين ايوبي پرخلاف د ټولې اروپا فوځ را يو ځاې کړې و اودهغه دمقابلې له پاره يې راوستې و. هرکوليس هم پخپله پادري و اودمسلمانانو سره سخته دښمن پاته شوې و. هغه ددې مقصد له پاره خپله ځوانه لور لوڅې پښې او شکيدلې کالي په کوڅو او سرکونو ګرځوله .... خو تر شا به يې دعيسوي راهبانو يو لښکر هم را روان و. هغوې ټولو به په غاړو کې دصليب سترې سترې نښې را ځړولې وې. اوستر صليب به يې د ټولو تر مخه وو. هغوې به خلکو ته ويل چې مسلمانانو ستر صليب په کوړو وهلې دې اود مقدس صليب سپکاوې يې کړې دې.

د پطروس هرکوليس په قدمونو د تلو له پاره جولين هم همدا کار وکړ. هغه د اروپا اوسيدونکو ته وويل چې ټوله عيسوي نړۍ د ترکانو په لاسو تباه کيدونکې اوډوبيدونکې ده نو که اوس هم عيسوي ځوانان د جنګ ډګر ته را ونه دانګي نو بيا به دمسيح نوم اختسونکې په نړۍ کې پاته نشي. همدا علت و چې ډير ژر د هنګرى ،سربيا ، واليشيا ، پولينډ ، جرمني ، ايټاليې ، فرانسې ، استريا او بوسنيا فوځونه د هونياډې تر قومندې لاندې سره راټول شول.

دابوجعفر ځانګړې لاس پوڅې سکندر بيګ په همدې حساسو وختو کې دالبانيې په لور روان شوې و. سکندربيګ د ډير لږ وخت له پاره هلته په خپل جاګير کې تم شو ، هغه هم د ترکانو پر خلاف د هونياډې د راتلو انتظار کاوه ، څنګه چې د هونياډې لښکر مکمل شو نو سکندر هم د خاصې البانيې په لور ورغې اوبيا همغه څه وشول چې......

د سلطان مرادخان ثاني منل شوې زوې ، دهغه په محل کې د اولاد په څير پالل شوې سکندر..... دچاسره چې سلطان ډيره زياته مينه کوله او څوک چې سلطان يو ائې د اتلس کلنۍ په عمر کې د يوه «سنجق» حاکم ټاکلې و او بيا ورته دسکندر بيګ لقب ور کړې و .... غدار وخوت. سکندر د خپل کړچار څخه دا ثابته کړه چې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغې مار په څير دې سلطان ورته شيدې ورکړل او را څوان يې کړ . سکندر دسلطان ټولې ښيگڼې له ياده وويستلې او دخپل سازش په اخري مرحله کې يې په پوره بريااليتوب سره قدم واخست.

داسې وشول چې ..... هغه وخت چې سکندر د اورنه څخه تلو ته تيار و نو غوښتل يې چې مارسی هم له ځانه سره يوسي خو ابوجعفر وته سلا ورکړه چې « مارسي اوس له ځانه سره مه وړه ....» هلته په البانيه کې د خپل کورني پادشاهې د جوړولو وروسته به بيا ستا له پاره د محل دکنيزې مارتها او دهغې دلور مارسي درغوښتل اسانه وي ، ځکه چې دا مور اولور دواړه په خپل عيسوي مذهب باندې ولاړې دي»

سکندر ته هم د ابوجعفر خبره معقوله ښکاره شوه. نو هغه وخت چې مارتها هلته په خونه کې دننه دخپلې لور مارسي سره خبرې کولې اوبيا بيرون را ووتله نوهمغه وخت ابوجعفر او سکندر په خپلو منځو کې دا پريکړه کړې وه. همدا علت و چې دمارتها په دې خبرې چې مارسي له تاسره اوس تلل نه غواړي ، سکندر خفګان و نه ښود .

سکندر دهغه ځآيه د غربي پولو په لور ولاړ او څو مياشتې يې هلته د هونياډې د فوځونو د تياريدو له پاره انتظار و کيښن. خو کله چې په ۱۳۴۳ کال ترکي فوځونو د هونياډې په مقابل کې ماتې وخوړه ، فريدبيګ د شل زره نورو کسانو سره په کې شهيد کړل شو نو سکندر هم په خپل آس سپور شو د غربي پولو په لور ولاړ ، په دې وخت کې دهغه سره يوا ځې يوه ساتونکې ډله وه. سکندر په ډيره ګړندۍ توګه سفر کاوه. هڅه يې کوله چې په پټو لارو باندې ولاړشي ، هغه د سلطاني لښکر د قرارګاه پورې راغې خو دې قرارګاه ته د رارسيدو دمخه يې څو کوسه لرې دمه وکړه او د شپې د راتلو انتظار يې وکړ.

نيمايي شپه سکندر دخپلو ملګرو سره يو ځاې دسلطاني لښکر خيمو ته را ورسيد. سکندر خپل ساتونکې دخپله ځانه د يوې کلا په څير راتاو کړل اوپه خپله د سلطان رئس الافندي « ميرمنشي » خيمې ته ورننوت. ميرمنشي په خواږه خوب ويده و چې سکندر توره يې د ورمېږ سره و نښته ، سکندر د خپلې تورې په څوکه باندې ميرمنشی و ټومبه ، ميرمنشي سمدستې راپورته شو ، خو کله يې چې سترګې پرانستې نومرګ يې په سر سپور و . کله چې هغه حالات وکتل نو سکندر ورته تر سترګو شو . په دې وخت کې ورته سکندر وويل:

« رئيس الافندي ! زه تاته حکم کوم چې همدا اوس او همدا ګړۍ د البانيا صوبيدار ته شاهی مکتوب وليکه.... هغه ته وليکه چې سکندر بيګ چې دسلطان له اړخه د وائيسراې په څير هلته دررسيدلې دې ، ورته د البانيه د دارالسلطنت په ګډون د ټولو سيمو واکمني وروسپاره.»

درئيس الافندي د پښو لاندې زمکه و تښتيده ،هغه دا فکر هم نه شوکولې چې دسلطان روزل شوې غلام به تر دې حده پورې مخته ولاړ شی. هغه ته په خپلو غوږونو يقين نه راته ، په دې خاطر هغه د لږ څه ځنډ نه کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخست ، سکندر سمدستي دخپلي توري سر ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، په دې وخت کې د رئیس الافندي ساه بنده شوه ، او سمدستي يې دحکم د تعمیل کولو اشاره وکړه. سکندر يې د غاړې څخه توره لرې کړه.

افندي په لړزان ځان پورته شو او په ډیره بیړه يې سلطاني حکم نامه ولیکله. ددې مکتوب د لیکلو وروسته یې پرې د سلطان مرادخان ثاني مهر ثبت کړ او هغه یې سکندر بیګ ته ورکړ ، سکندر بیګ په یوه لاس مکتوب واخست او په بل لاس یې توره پورته کړه او کمزورې ریس الافندی یې پرې داسې وواهه چې دهغه سر له تنې څخه پرې کړل شو . اوس نو هغه د البانیې د ښار « کروټیه » دترکي صوبیدار په نامه حکم نامه تر لاسه کړې وه . هغه غوښتل دهمدې فرمان په واسطه په البانیه باندې ولکه وکړي.

سکندر خپل کار په پوره بریالیتوب سره تر سره کړ اودخیمې څخه ووت ، دهغه ملګرو په پوره احتیاط سره پهره کوله ، سکندر خپل ساتونکې له ځانه سره واخستل او په پوره بیړه د البانیې په لور ولاړ. هغه د خپل سفر په دریمه ورځ دکروټیه «آق حصار» ته ورسید. سکندر د شاهي فرمان له مخې د ترک صوبیدار څخه د خپل پلار تخت بیرته واخست او ترکي فوځونو ته یې د البانیې څخه د سمدستي وتلو حکم وکړ . په البانیه باندې ولکې کولو وروسته ، بله ورځ هغه په ښار کې اعلان وکړ چې هغه د اسلام دین پرې ایښې اوبیرته عیسوي شوې دې . البانوي خلکو چې دخپل پخوانې پادشاه زوې په دومره میړانې سره د سلطنت په ولکه کولو وکوت نو پرې زیات خوشحاله شول . هغوې د سکندر بیګ لاس نور هم ورکلک کړ او دهغه په فوځ کې ډلې ډلې را شامل شول.

سلطان مرادخان ثاني ته دترکي فوځې سالار فریدبیګ د وژلو اوماتې وروسته د خبر هم سخت ټکان ورکړ ، هغه په څو ورځو کې مات رامات شو ، ځکه چې هغه سکندر بیګ په ډیر نازو نعمت کې پاللې و . دسکندربیګ بې وفایي سلطان ته داسې ټکان ورکړ چې هغه یې دناروغتیا له امله د کټ کړ. نن سبا د ابوجعفر په مخ خوشحالۍ هم وې او حیرانتیاوې هم. ځکه دهغه له اړخه تیار کړل شوې سازش بریالیتوب ته رسیدلې و ، سلطان لا تر اوسه پورې ددې ټکانونو څخه را وتلې نه و چې یوبل بد خبر ورته را ورسید. دهغه دسلطنت په اسیایي برخه کې د کوچنۍ اسیا په ښار «قونیا»کې قیصر یو لوې سازش بریا ته رسولې و . د قونیا سردارانو هم دبغاوت بیرغ پورته کړ ، دې کار سلطان دخواږه خوبه را ویښ کړ. دغې دریم بد خبر سلطان د ناروغتیا اومړینې څخه را وویست او نوې ژوند یې ورپه برخه کړ. هغه د یوه سیلۍ اوتوپان په څیر را پورته شو ،خپله توره یې د تیکې څخه را وویسته او نیغ دسلطنت دربار ته ورغې.

اوس نودهغه ذهن پرانستل شوې و ، په شاهي مسند کیناست او دربار یې را وباله..... خاصدارانو منډې ترړې ووهلې او په څو لمحو کې یې د عثماني دربار ټول ستر ستر وزیران ، امران ، رئیسان اوسالاران را ټول کړل. نن د ټولو وګړو په مخونو کې یو ډول تجسس اوپلټنه وه. په دربار کې داسې چپه چپتیا وه چې د ستنې د لویدو اواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم په کې اوریدل کیدې شو . په دې وخت کې سلطان خپله توره په زمکه کې و ټومبله او را پورته شو . او دزمري په ځیر و غورید.

«د سلطنت مشرانو ، وزیرانو ، امرانو او سپاهیانو ..... !

مونږ ته په پرلپسې توګه خراب خبرونه را رسیږي ، لمړی د سربیا پادشاه بغاوت وکړ ، چې مونږ ورته سزا ورکړه .دهغه سره د جنګ په میدان کې مونږ اویا زره عیسویان بندیان و نیول او هغوې ته مو د نافرمانۍ کولو سزا هم ورکړه . تاسې ټول په دې ښه پوهیږئ چې اوس یواځې په دې درې کالو کې د اروپا ټول عیسویان د هونیاډې تر بیرغ او قومندې لاندې سره راټول شوي دي ، هغوي زمونږ یو ولایت (ټرانسلونیا) زمونږ څخه تر لاسه کړې دې او زمونږ یو ډیر میړنې اوبهادر جرنیل « فریدبیګ » اودهغه زوې یې د شل زره نورو عسکرو سره یو ځاې شهیدان کړې دي ، عیسایانو یواځې په دې باندې صبر و نه کړ او اوس په هرې میلمستیا اومیلې کې ترک بندي فوځیان راوړي اوپه ډیره بې دردۍ سره یې وژني . او بیا تاسو ټول په دې پوهیږئ چې د سکندربې وفایی هم یو لړزونکې خبر و . خو دا یاد ساتئ چې سلطان ددې معمولې خبرونو په اوریدو باندې زړه بدې نه دي ، په دې اساس ما پریکړه کړې ده چې ددې بغاوتونو سر په پوره ځواک سره و ځپوم.

پخوا مو په خپلو پریکړو کې لږ څه ځنډ کاوه خو همدا اوس مونږ ته خبر را رسیدلې دې چې په کوچنۍ اسیا کې زمونږ د ښار د « قونیا» سردارانو هم دعثماني سلطنت په مقابل کې د بغاوت بیرغ پورته کړې دې په دې اساس مونږ سمدستي .... په یوه وخت کې ددوو لښکرو د تلو پریکړه کړې ده . لمړی به په اتیا زرو کسو مشتمل فوځ د « شهاب الدین پاشا » تر مشرۍ لاندې داروپا په لور ورځي اودویم لښکر به زما د قومندې لاندې د قونیا په لور حرکت کوي تر څو دهغه ځاې بغاوت و ځپوي اوبیا دهغه ځآیه د کوچنۍ اسیا په لور حرکت وکړي ، په دې اساس ټولو سالارانو ، سپاهیانو او دحکومت نورو مسؤلینو ته حکم کیږي چې همدا اوس ددې دواړو لښکرو د تیارولو له پاره هلې ځلې پیل کړي.»

سلطان ډیر په قهر و او دا ټوله وینا یې په پوره جذباتو سره واوروله . هغه خپلې خبرې خلاصې کړې اوبیرته په شاهي مسند باندې کیناست . په دربار کې په مکمله توګه خاموشي خپره و ه . ټول خلک د سلطان ددې ناڅاپی پریکړې څخه حیران شوي و ، ځکه چې دا ډیره ستره پریکړه وه . په یوه وخت د لرې لرې محاذونو له پاره ددوو لښکرو ورلیږل څه داسې وړه خبره نه وه.

تر لږه وخته پورې په دربار کې خاموشي خپره وه . بیا د سلطنت یو وزیر را پورته شو او په پوره ادب سره یې وویل: « د معظم سلطان پریکړه په یقیني توګه په پوره درائیت باندې ولاړه ده.خو که چیرې معظم سلطان لمړی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هونیاډې دبغاوت د ځپلو او بیا د کوچنی اسیا د بغاوت د ځپلو له پاره توجه وکړي نو شونی ده چې په دې توګه به دواړه محاذونه په اسانی سره فتحه شی»

وزیر په داسې حال کې دا سلا ورکوله چې ټول وجود یې لړزیده. سلطان دهغه د سلا په اوریدو باندې وخندل او په نرمه لهجه یې وویل: « مونږ به همداسې کوو. د شهاب الدین پاشا لښکر به لا تر هغه وخته پورې خپلې لیکې نه وې جوړې کړې چې مونږ به د قونیا د بغاوت دځپلو څخه فارغه شو او دهغوې سره به یو ځاې شو.»

د سلطنت وزیر د سلطان د ځواب په اوریدو سره ډاډمن شو، اوس نو د سلطان دځیرې څخه سختې لرې شوې وه. او په دربار کې ناستو خلکو د اوسنیو تازه حالاتو په اړه یو دبل سره په خبرو لګیا شول. په همدې وخت کې د سلطان دځانګړي فوځ ینی چري سپه سالار را مخته شو او په ډیر آدب سره یې سلطان ته وویل: « معظم سلطانه !.... ما ته څه حکم دې ؟»

سلطان ورته ځواب ورکړ چې:

« ته به هم د شهاب الدین پاشا تر بیرغ لاندې دهغه سره د اروپا په لور خوزیږې، له ماسره به د ینې چري پنځه زره کسان هغه لورې ته ځې. او پاته به ددې نور فوځ څخه وي.»

کله چې سلطان خپله خبره پوره کړه نو سپه سالار بیا وویل:

دمعظم سلطان سره د ینی چري کوم پنځه زره کسان هغه لورې ته ځې ؟

سلطان تر لږه وخته پورې فکر وکړ او بیا یې یو نا څاپه ټکان وخوړ او حکم یې وکړ « هغه عرب ځوان چیرې دې چې د میلې په ورځ یې سکندربیګ ته ماتې ورکړې وه، هغه سمدستې را وغواړئ او زما سره دتللو له پاره یې تیار کړئ.»

د ینې چري سالار دحکم دتعمیل له پاره سرټیټ کړ او شاته ولاړ. ددې وروسته تر څو ساعتو پورې د فوځونو د لیږلو په اړه خبرې کیدې، په همدې وخت کې قاسم بن هشام هم را و غوښتل شو. کله چې قاسم د سلطان مخې ته راغې نو د سلطان توجه دهمغه لورې ته شوه، سلطان قاسم خپل ځان ته راوباله او ورته یې وویل چې:

قاسم بن هشام ! ته به زمونږ سره بله ورځ سهار وختې د قونیا په لور سفر کوې، که چیرې ته په دې لړ کې څه ویل غواړې او یا دکوم شې له پاره اړتیا ولرې نو پرته له ځنډه یې ویلې شې»

قاسم په ډیر ادب سره د سلطان خبره واوریده او بیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! ستا تر سیورې لاندې ماته د هیڅ شي اړتیا نه شته. ستا په رکاب کې ماته جهاد کول به زما د ژوندانه تر ټولو ستره نیک بختي وي. ته به بله ورځ سهار وختي د ټول لښکر څخه مخکې ماهلته بیا مومې.... البته...»

قاسم غوښتل څه ووایي خو یوناڅاپه یې خوله و نیوله. هغه د لمړي ځل له پاره دکوم سلطان دربار ته راغلې و ، همدا علت و چې دهغه الفاظ په ژبه باندې نه راتلل. خو سلطان ورته سمدستي وویل:

هو ، هو ! ووایه ، تا څه ویل غوښتل ؟

قاسم په غټه ژبه ورته وویل:

درونده سلطانه ! زه غواړم یوه ډیره عاجزانه مشوره درکړم. معظم سلطان غواړي خپل یولښکر د شهاب الدین په مشرۍ د اروپا په لور ولیږي اوپخپله غواړي چې د کوچنۍ اسیا په لور وخوزیږي ، خو زه اندیښمن یم چې «اورنه» داسې پریښوول به په دې سیمه کې د قسطنطنیې د قیصر له پاره د خپلو جاسوسیو د تارونو د غزولو پاره فرصت برابر کړي ، زه دا احساسوم چې په اورنه کې یو شمیر پټ لاسونه د معظم سلطان د سلطنت په خلاف په سازشونو کې ککړ دي. اودا همغه لاسونه دي چې سکندریې بغاوت ته اړ کړې دي. »

سلطان د قاسم په خبرو باندې ټکان وخوړ دهغه په سترګو کې د خونړي زمري دسترګو په څیر ننبې راپیدا شوې ، په خپلې ګدۍ کیناست او سترګې یې په قاسم کې ور ښخې کړې. او دکومې مهمې خبرې د کولو په فکر کې شو ، د لږ څه ځنډ وروسته سلطان وویل:

« قاسم بن هشامه ! زه ستا ددې آند ډیر درنښت کوم دلته زمونږ پخوانې ډیر پوه او تجربه لرونکې ملګري هم شتون لري خو تا دهغوې ټولو څخه خپلې سترګې ډیرې پرانستې دي. مونږ همدا اوس اوس پریکړه کړې ده چې مونږ به تا د خپله ځانه سره قونیاته نه بوځو. بلکه مونږ ه ته دلته په اورنه کې د شاهي سلطنت د څارګرې اداري مشر و ټاکلې ....مونږ پخپله هم په دې شک کې وو چې دسکندر بیګ تر شا د قسطنطنیې د قیصر لاس دې ،خو مونږ دې لورې ته توجه نه وه کړې چې په اورنه کې په کوم سازش باندې هم څارنه وکړو. مونږ له تا څخه ډیره زیات خوشحاله یو او دحکومت ټولو مسؤلینو ته حکم کوو چې د اړتیاو په وخت کې له تاسره پوره پوره مرسته وکړي.»

د قاسم له پاره دسلطان دا پریکړه د هیلو پر خلاف وه. په همغه لمړۍ ورځ پنځه زره کسیز فوځ دسالار په څیر د قاسم ټاکل هم هغه ته دحیرانتیا وړ وو. قاسم لږ څه فکر وکړ..... پادشاهان همداسې وي ، چې په هر وخت کې د توقع اوهیلو پر خلاف پریکړې کوي. اوس نو دقاسم سره سلطان ته د ویلو له پاره نور څه نه و. قاسم د حکم سره سم خپل سر ټیټ کړ نو سلطان ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به له ماسره ددربار دخلکو د تللو وروسته ځانته ويني..... مونږ غواړو چي له تا سره څه ډيرې اړينې خبرې وکړو .» قاسم يوځل بيا خپل سر د تعظيم له پاره ښکته کړ او شاته ولاړ.

کله چي درباريان ولاړل نو ددربار خاص دربان قاسم د سلطان د قصر تر دروازې پورې وروست. دلته خاص خادمې قاسم له ځانه سره يو ړ او دسلطان د اوسيدو د ځاې په لور ورسره ولاړه. دا د « يلدرم قصر» وو. ددې ځاې تړوله لاره د شيشيي تيږو په واسطه ښايسته کړل شوې وه. په شاهي ګلستان کې رنګ رنګ فوارې نصب کړل شوي وې، قاسم خاص ديوان ته ورننوت. مخامخ ورته په شاهې کاليوکې ملبوس يو ښايسته شکله ځوان ولاړو. دا ځوان شهزاده محمد نوميده. دمعظم سلطان دويم زوې. د سلطان د ستر زوې نوم شهزاده «علاؤالدين » و. شهزاده محمد په خندانه توګه د قاسم استقبال وکړ. په دې وخت کې خاص خادمه يوې لورې ته ودريده. شهزاده محمد د قاسم سره په ډيره مينه ورغاړيوت. اوبيا يې په خندا خندا کې وويل:

« د ميلې په ورځ مې ستا د تورې وهلو فن ډير زيات خوښ شو. اودهمغې ورځې راهيسى مې غوښتل چې له تاسره ووينم. خو کله مې چې نن ستا د راتلو په اړه واوريدل نو ستا د ليدلو له پاره راغلم.... خو د معظم سلطان سره دکتلو وروسته يوځل هرومرو له ماسره هم ووينه. زه به په همغه ځانګړې خونه کې ستا سر د ليدلو منتظر اوسم.»

قاسم ته شهزاده محمد ډير ښه انسان ښکاره شو. ژمنه يې ورسره وکړه چې دبيرته راستنيدو په وخت کې به ورسره هرو مرو ويني. بيا قاسم د همغې خادمې په لار ښوونه د سلطان مرادخان ثاني تر مخه حاضر شو. سلطان قاسم دمينې اوشفقت له مخې د خپله ځانه سره کيناوه. او خپلې خاص خادمې ته يې د قاسم د خدمت کولو له پاره حکم وکړ. دا د سلطان دليدلو کتلو ځانګړې خونه وه. په خونه کې څلورو خواو ته تکيه لرونکې ګدۍ ايښول شوې وې. په ديوالونو يې د عثماني سلطنت د خطاطانو او انځورګرانو ډير ښه انځورنه او ليکنې موجودې وې. په چت کې يو قرمزي فانوس را ځړول شوې دې، دکمرې په فرش باندې ديونان څخه راوړل شوې سره تيږه يا « سنګ احمر» ځليده، او دکړکيو رنګينه پردې را ځوړندې شوې وې. سلطان د قاسم څخه خپله لمړۍ پوښتنه وکړه :

« تاته څه ډول معلومه شوه چې د اورنه په قصر کې جاسوسان فعاله دي ؟»

درونده سلطانه ! زه کالونې د تلو په لاره کې ديوې اجنبي پيغلې په واسطه تم کړل شوم. هغې خپل نوم او ادرس د ښوولو نه ډډه وکړه خو دا يې راته وويل چې سکندر بيګ د معظم سلطان پر خلاف د بغاوت کولو اراده لري.ما ددې پيغلې څخه په دې اړه د نورو معلوماتو اوهم دهغې دنوم او ادرس په اړه وپوښتل خو پيغله د سترګو په رپ کې په خپله بګۍ کی کيناسته او ترى تم شوه....څرنګه چې سکندر ستا ډير نژدې زوې ګڼل کيده ، نو په دې خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دهغې پيغلې خبره درواغ و ګڼله او هسې مې پرېښوده» قاسم پخپل دغه ناوړه عمل باندې د شرم احساس وکړ او دا خبرې يې وکړې.

دسلطان سترګې د حيرانتيا څخه وازې پاته شوې وې ، په ډېره بې صبرۍ سره يې د قاسم څخه وپوښتل «دا د څه وخت خبره ده ؟دسکندر د تلو څخه د مخه او يا دهغې وروست ؟»

« دسکندر د تلو وروسته خبره ده»

هو !....سلطان د قاسم دخبرې د اوريدو وروسته په تفهيمې توګه وويل چې:« ددې نه ډاګيزه شوه چې سکندر بيګ د پخوا څخه غدار و . اودا هم ډاډمنه شوه چې دلته په اورنه کې هم دقيصر جاسوسان شتون لري..... ډېر ښه ددې نه علاوه تاته په دې اړه نور څه معلوم هم شته ؟»

قاسم ورته په نازړه توګه ځواب ورکړ: « ددې نه علاوه زه د يني چري په څو کسو سالارانو باندې هم شکمن يم. زه يې څارم او وينم چې هغوې د باغيانه فکر خاوندان دي. او څو نور شخصيتونه هم زما له آنده مشکوک دي.... خو تر اوسه پورې مې دهغوې په اړه شواهد نه دي تر لاسه کړي، اوس چې تاسې ماته دا مسؤليت را سپارلې دې نوزه به انشاء الله د سر په قيمت باندې ددې ټولو سازشونو جرړې راسپړم»

« ډېر ښه ! مونږ له تاڅخه همداسې هيله لرو . زه غواړم چې دقونيا څخه زما دراستنيدو وروسته به ته مونږ ته دلته په اورنه کې د جاسوسانو د نيولو زيرې راکړې. پخوا خو ما د قونيې څخه د اروپا په لور د تللو اراده درلوده خو اوس مې پرېکړه کړې ده چې مونږ به يو ځل دقونيه څخه بيرته دلته اورنه ته راستنيږو او غدارانو ته به عبرتناکه سزا ورکوو . مونږ ستا سره د بسپنې له پاره دخپلې څارګرې ادارې مشر بهران هم ټاکو او د ښار کوتوال ته هم په دې اړه ضروری هدايات ورکوو .»

قاسم د لږ څه فکر کولو وروسته سلطان ته وويل:

« درونده سلطانه !.... تا خو زه د ټول دربار تر مخه د شاهي څارګرې ادارې مشر و ټاکلم، ددې کار څخه خو به دلته په اورنه کې مشغول جاسوسان ټول خبر شي او په خپلو فعاليتونو کې به محتاط شي. زه غواړم چې تاسې بهرام خان او دښار کوتوال ته زما په اړه هدايات ورنه کړئ، ځکه زه غواړم چې خپل دښمنان په بې خبرۍ کې را ګير کړم ».

سلطان مراد خان ثانی يو فقير مزاجه انسان او يو ډېر غښتلي او ميړې عسکر و . هغه ته د قيصر په څير ددغسې سازشونو چل نه ورته. خو دسلطنت علماء اوپوهان د سلطانې بصيرت اوتدبير څخه خبرو. غالبان سلطان دخپل دور انديشۍ له مخې غوښتل چې بهرام او ښار کوتوال په دې کار باندې خبر کړي خو قاسم هغه ددې کاره منه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د قاسم مشوره و منله. ددې وروسته قاسم او سلطان دواړه تر ډېره وخته پورې د غدارانو او جاسوسانو په اړه په خبرو اترو کې مشغول پاته شول ، د ډېره وخته وروسته کله چې قاسم د سلطان د درباره راووت نو شهزاده محمد ورته هلته په خپله خونه کې منتظر ناست و. هغه د قاسم د کتلو سره سم د هغه د ښه راغلاست له پاره راپورته شو او قاسم یې له لاسه و نیو او د خپل ځان سره په نژدې ګدۍ یې کیناوه.

درونده قاسم بن هشامه ! دهغې ورځې دمقابلې په جریان کې که چیرې زمونږ د وینځې لور په وخت په تاباندې غږ نه و کړې نو سکندربه ستا سر له تنې پرې کړې و. »

د شهزاده محمد دخبرې په اوریدو سره قاسم دحیرانتیا څخه ټوپ شانته کړ.

« وینځه ، کومه وینځه ، او دهغې کومه لور ؟... زه خو ، درونده شهزاده ، ستا په خبره و نه ورسیدم »

شهزاده د قاسم دخبرو په اوریدو مسکې شو او بیا یې وویل.« ایا تاته در په یاد نه دي چې دمقابلې په وخت کې کله چې ته د مصنفینو تر څنګ ولاړ وې او د تماشاچیانو په لور دې کتل نوستا تر شا سکندر پر تا باندې ډېر خطرناکه ګذار وکړ ، په همغه وخت کې ستا د خبرولو له پاره چې کوم چا غږ پورته کړ هغه دسکندر دالبانوي وینځې لور « مارسي » وه.»

قاسم د حیرانتیا په سمندر کې غوټې وهلې ، بیا یې لږ څه په سادګۍ سره وویل

« اواز خو نه و ،البته ما یوه چیغه واوریده ، خو زه پوه نه شوم چې دا چیغه د کومه ځایه راغله»

« اوس نو شهزاده محمد مسکې و اویو ځل بیا یې وویل: « هو ! ښاغلیه. هغه د مارسی چیغه وه..... خیر دا خبره به پریږدو ، ... مونږ دڅه له پاره دلته ناست یو او څه خبرې مو را وسپړلې ....اوریدلې مې دي چې ته یې دشاهي څارګرې اداري مشر و ټاکلې. درونده وروره ! دخداې له پاره ، زما له پاره هم یودوه رازونه هم را بربنډ کړه .» شهزاده ذومعنې جمله استعمال کړې وه. دواړه پرې دزړه داخلاصه وخندل. خو د قاسم ذهن په پرلپسې توګه په همغې چیغې کې راګیر و. او تر اوسه یې فکر کاوه چې دې پیغلې په ډېر نازکه وخت کې دهغه ژوند خوندي ساتلې دې اوپر دې یې ډېر احسان کړې دې. په دې سوچ اوفکرکې شو چې څه ډول دهغې کنیزې لور ته ځان ورسوي او دهغې ددې احسان په اړه ترې خپل ممنونیت څرګند کړي.

په کوم خیال کې ډوب قاسم دشهزاده محمد څخه وپوښتل « محترم شهزاده !.... حق خو دادې چې زه ددې پیغلې شکریه ادا کړم. خو نه پوهیږم چې هغه به چیرې پیدا کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په ذهن کې څه نور خیالات هم را څرخیدل ، داسې معلومیده چې دهغې په وجود کې ښارګرې را نغاړل شوې وه. او که نه په دې توګه ، په خپلې لمړنۍ لیدنه کې به یې د یوه شهزاده سره ددومره بې تکلفه خبرو کولو هڅه نه وې کړې. شهزاده محمد د قاسم خبرې واوریدې او په زوره یې وخندل.

« ډیر ښه !..... په دې څو لمحو کې خبره تر دې ځایه راورسیده. هسې نه چې زمونږ دښارګرۍ مشر په غیب کې عاشق شوي وي.» نوې ځوان شهزاده ! خپله خبره کلکه کړه ، خو قاسم ورته وویل چې:

« نه درونده شهزاده ! داسې کومه خبره نه شته...... ما هسې په اخلاقي توګه دا خبره کوله ،ځکه چې هغې پیغلې زما ژوند خوندي کړې دې.»

شهزاده محمد یو ځل بیا مسکې شو « درونده وروره !.... ستا اخلاق په خپل ځای د قدر وړ دي. خو یاد ساته چې ته یو مسلمان یې او هغه د یوې عیسایي مور عیسوي لور ده.»

د قاسم له پاره دا خبره حیرانونکې وه ،هغه په خپل تقدیر باندې رشک کاوه چې د ښارګرۍ دپیل سره سم ورته تر ټولو لمړۍ اطلاع ورکړل شوه. دهغه ذهن دیوې عیسوي پیغلې په پیدا کیدو کې مشغول شو ، چې د میلې په ورځ یې دقاسم ژوند خوندي کړې و. اودا پیغله د البانوي سکندر د کنیزې لور وه. داخوریښتیا ډیره عجیبه پیښه وه. ددې په خبریدو سره د قاسم ویښتان زیږه شول ، هغه په بې صبرۍ سره خبره وکړه او ویې ویل:

« خو درونده شهزاده ! ماته خو ددې پیغلې دځای په اړه معلومات هم راکړه. تر څو زه دهغې د ممنونیت د ادا کولو له پاره هغې لورې ته ورشم.»

« ډیره ښه ! ....سبحان الله....... داسې معلومیږي چې زمونږ د پنځه زره کسیز فوځ سالار او د ښارګرې ادارې مشر قاسم بن هشام د یوې عیسوي پیغلې د مینې او محبت په زلفو کې را ګیر کړل شو.»

شهزاده محمد په کړس کړس خندل او قاسم بن هشام هم ورسره دخنداکولو ټوکیزه ډرامه کوله . شهزاده محمد ورته بیا وویل.

« سهي ده ، زه به تاته د مارسي ځای ځیرېږو ښایم. خو په یوه شرط. لمړۍ هغه شرط پوره کړه.»

قاسم ورته سمدستي وویل « بې شکه...... امر وکړئ ، څه ډول شرط ؟»

شهزاده محمد ورته په خندا کې وویل :« زما شرط دادې چې ته به له ماسره ددوستۍ کولو ژمنه کوې ....ته به له ماسره ژمنه کوې چې ته به زما سره ښکار ته هم وځې. او زما سره دکتلو له پاره به دلته سلطاني قصر ته هم تشریف راوړې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرو په اوريدو سره د ډاډ ساه واخسته. « ستا سره دوستي ؟... دومره د ښه نصيب خاوند ! ماته ستا ټول شرطونه منظور دي.»

دقاسم دخبرو سره سم دواړو په زوره زوره و خندل ، قاسم ددې نوې ځوان شهزاده سره لاس ورکړ او ورته يې وويل: « سهې ده ! درونده شهزاده . اوس راته ووايه چې د سکندربيگ د البانوي کنيزي لور مارسي چيرې اوسيږي ؟ »

شهزاده محمد قاسم ته دهغې درک ورکړاو ورته يې وويل چې د شاهي محل شاته کالونۍ کې د البانوي کنيزې مارتها کور دي. اوس نو د قاسم له پاره د شهزاده سره نور پاته کيدل شوني نه و. هغه ته دخپل مشن لمړۍ سراغ په لاس ورغلې و . همغه و چې دلږڅه ځنډ وروسته يې د اجازې د اخستلو غوښتنه وکړه ، نوې ځوان شهزاده هغه ته اجازه ورکړه او ورسره د خاص ديوان تر دروازې پورې راغې اوهلته يې پريښود ، او کله چې قاسم دهغه ځايه ولاړ نوشهزاده يوه ډيره عجيبه خبره وکړه:

دوسته ! مونږ په دې ښه پوهيږو چې ته د البانوي کنيزې کور ته د شکريه د ادا کولو په ځاې دسکندربيگ د سازش جرړې راسپړې ، خو مونږبه تا و نه ځنډوو .»

قاسم په ساده توگه د شهزاده په لوروکتل او په زړه کې يې دهغه بصيرت ته افرين ووايه. قاسم په دې وپوهيده چې د سلطان مراد خان ثانې په نسبت دهغه زوې « محمد» دډير ښه ذهن اوبصيرت خاوند دې... بيا قاسم شهزاده ته سلام وکړ اومحل څخه راووت.

اوس نو دهغه په ذهن کې دجذبو او احساساتو آسونو ځغاسته کوله. هغه غوښتل چې ژر چې کيدې شي دمارسي سره ووينې ، د وخت په تيريدو سره دهغه يقين پخلنې ته رسيدلې و او په دې پوه شوې و چې مارسي همغه پيغله ده چې د زيتون په باغونو کې يې دده سره ليده کاته کړې و . تر اوسه پورې دماښام تيارغونې ته لا وخت و ، ځکه هغه غوښتل چې دشپې په تياره کې د مارتها کور ته ورشي. هماغه و چې دهغه ځاې په لور د تللو په ځاې خپل آس د خپل کور په لور را وگرځاوه. هلته په کور کې يې ورور طاهر هشام موجود و. کورته د راتلو سره سم بې وريرونو مخې ته ور و ځغاستل او په پښو پورې يې ور ونښتل ، اوس نو دهغه وريرونه دهغه سره پوره پوره اشنا شوې و. کله به چې قاسم کور ته راغې نو دهغه سره به يې لوبې کولې ، دهغه مور وپلار هم په اورنه کې د ژوند څخه خوشحاله و. ځکه چې هغوې دلته دخپلو دواړو زامنو ،نگور ، او لمسو سره يو ځاې اوسيدل. دقاسم مور تر اوسه دومره زړه شوې نه وه. هغه يوه نيکه او ديندار ه ښځه وه. همدا علت و چې دهغې دواړه زامن ددينې عقايدو خاوندان و. قاسم هلته په خپله کمره کې دکوچنيانو سره په لوبو کې مشغول و چې طاهر پرې را ننوت.

« اوريدلي مې دي چې ته نن سلطان ور غوښتې وې؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته څنګه و پوهيدې ؟ ما خو هيڅاته هم نه دي ويلي ؟» قاسم ترې په لږ څه حيرانتيا سره و پوښتل.

« ماته ستاد وست دلس زريز فوځ سالار اغا حسن دا خبره وکړه. طاهر ورته په خندا کې وويل ،او بيا د قاسم سره يو ځاې په فرش باندې کيناست.

« هو ! سلطان غواړي په يوه وخت کې دوه لښکرې وليږي ، يو د « هونياډې» د مقابلې له پاره اروپا ته ، او بل د « قونيا» په لور د بغاوت دځپلو له پاره . قاسم ورته وويل. « ته يې په کوم لښکر کې شامل کړې يې ؟ » « ماته سلطان حکم کړې دې چې همدلته پاته شم او دقيصر د جاسوسانو جرړې را وسپړم. هغه زه د شاهي څارګرې ادارې مشر ټاکلې يم.» قاسم ورته لږ څه ټيټ اواز سره وويل. « دا څه خبره ده ، شاهي څارګر، ايا ته اوس د پنځه زريز فوځ سالار نه يې ؟ طاهر ترې په حيرانتيا سره و پوښتل.

قاسم ورته وويل چې « نه ، داسې کومه خبره نه شته ، په حقيقت کې ما پخپله سلطان ته ويلي و چې دلته په اورنه کې د قيصر جاسوسان شتون لري.»

په دې وخت کې قاسم ته يو فکر را پيدا شو او سمدستي يې دخپل ورور څخه وپوښتل: « وروره ! ته د ابوجعفر په اړه څومره معلومات لرې ؟ همغه ابوجعفر چې يو ځل دلته زمونږ کور ته راغلې و.»

طاهر په حيرانتيا سره د قاسم په لور وکتل ، او د لږ څه فکر کولو وروسته يې په ټيټ اواز سره وويل چې « زه خو دهغې په اړه همدومره پوهيږم چې هغه د « بغدادي دروازې » د جومات اما م اوخطيب دې. خو ماته دهغه ځآيه دومره معلومات هم تر لاسه شوې چې دهغه اړيکې ان د شاهي دربار پورې غځيدلې دي. دطاهر د خبرو په اوريدو سره قاسم په دې منځ کې را ټوپ کړ.

« نه ، ايا ته په دې پوهيږې چې هغه «اورنه» ته له کومه ځايه راغلې دې ؟ دهغه څلور خواوې څه دي ؟ اودا چې ايا په اورنه کې دهغه کوم خپلوان هم شته او که نه ؟»

طاهر لږ څه فکر کې پريوت. اوس نو دهغه په تندې د فکرونو ګونجې را پيدا شوې وې ، د څو ثانيو د خاموشۍ وروسته يې وويل: « تر هغې چې ماته معلومه ده ، په اورنه کې ابوجعفر هيڅ خپلوان نه لري. دا سړې دعربو اوسيدونکې دې او دڅو کالو راهيسې دلته په اورنه کې مقيم شوې دې.»

ددې ډاګيزه کيدو نه وروسته چې ابوجعفر دلته په اورنه کې کوم خپل خپلوان نه لري د قاسم سترګې را وځليدې. هغه نيغ کيناست. اوطاهر ته يې وويل: « ورور جانه ! تا کله هم ابوجعفر ته په غورسره کتلي دي ،... ته يې په ياد راوړه ، هغه به هرو مرو د عربو په څير سور ښنن اودښه روغتيا خاوند وي ، خو دهغه سترګې دعربو سره هيڅ مشابهت نه لري ، دهغه د سترګو شينوالې د لاطينې ولسونو په څير دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو په اوریدو سره طاهر مسکې شو « او هو وروره ! ته خوربښتیا هم جاسوس شوې يې.... دومره لرې لرې تارونه سره را یوځای کوې.... تاته به هسې وهم وګمان را پیدا شوې وي ، ابوجعفر د تیرو شلو کالو راهیسې دلته اوسیږي ، تر نن ورځې پورې پرې هیڅ شک نه دې کړې ، ...او اوس ته یې چې هغه د عرب په څیر هم نه منې ..... حال دا چې هغه ډیره ښه عربي وایی.»

قاسم دخپل ورور خبره واوریده خو خاموشه پاته شو . ځکه دهغه دماغ بل کوم ځاې کې و . کله چې طاهر قاسم په خلا کې په فکرونو کې ډوب وکوت ورته یې وویل:

« راځه ، اوس دې دا سراغ رساني او څارګري پریږده ، راځه چې ډوډۍ تیاره ده !»

قاسم په دسترخوان باندې دکیناستو نه وروسته هم همغسې خاموشه پاته شو . د هغه وخته چې سلطان ورته څارګري سپارلې وه ، نو دهغه دماغ ډیر فعاله شوې و . اوس هم هغه د قسطنطنیې دقیصر او ابوجعفر په فکر کې ډوب و . هغه ته دا محسوسیده چې هغه مسؤلیتونه چې ورسپارل شوي دي دهغه د ترسره کولو له پاره اړینه ده چې هغه ته د قسطنطنیې د قیصر په اړه پوره معلومات تر لاسه شي. هغه دهمدې فکرونو په ژورتیا کې دخپل ورور څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« وروره جانه ! د قسطنطین په اړه دا مشهوره ده چې هغه د جنګ په ځاې دښمن د سازشونو له لارې له منځه وړي ، .... ایا دا خبره ریښتیا ده ؟»

طاهر د قاسم خبره په پوره دلچسپۍ سره واوریدله . او ویې ویل « دا ریښتیا دي ..... قیصر د زمکې لاندې سازشونو کې یو نوم لري..... زمونږ دسلطان نیکه « سلطان بایزید یلدرم» او د اسیاد مشهور فاتحَ«امیر تیمور» تر منځ د اسلامي تاریخ تر ټولو رسوا کونکې جنګونه په حقیقت کې دهمدې قیصر د پټوسازشونو پایلې وې. ما د تربیت ځآې په کتابتون کې دهغې مکتوب نقل وکوت چې قیصر دبایزید یلدرم پر خلاف امیر تیمور ته لیکلې و . هغه په کې لیکلې و چې.....

«زما سلطنت تر ټولو زوړ دې ، دسیدنا محمد صلی الله علیه وسلم او د اصحابو کرامو په وخت کې هم زمونږ سلطنت په قسطنطنیه کې موجود و . دهغې وروسته د بنوامیه او بنو عباس په وختو کې هم دخلفاو سره مونږ بیا بیا سولې کړې دي ، ددوې څخه یې هیڅ یو هم د قسطنطنیې د نیولو هڅې نه دی کړې.

خو اوس عثماني سلطان زمونږ په ډیرو سیمو باندې ولکه کړې ده ،او غواړي زمونږ درالسلطنت قسطنطنیه هم تر غاښو لاندې کړي . دهمدې حالاتو په اساس مونږ مجبور شو چې له تاڅخه بسپنه وغواړو ، او دا څرګنده ده چې ستا نه پرته مونږ دبل چا څخه دا سې غوښتنه هم نه کوو . که چیرې ته د بایزید یلدرم دمسلمانیدو او زمونږ د عیسایت په اړه فکر کوې نو تا ته دې دا ډاګیزه وي چې بایزید یلدرم دلته په اروپا کې په پرلپسې توګه فتوحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي او په ځواکمنې کې يې ورځ په ورځ ډيرښت راځي ، داسې معلوميږي چې هغه به ددې لورې څخه ډير ژر ځان بيغمه کړي اوستا په ولکه شوو سيموباندې به يرغل دروړي اوبيا به تاته دا ستونزمنه وي چې دهغه مقابله وکړاې شئ. بايزيد خان « سلطان احمد جلائر» او « قراء يوسف ترکمان» چې له تا څخه را تښتيدلي و دخپل ځان سره د عزتمندو ميلمنو په توګه ساتلي دي. او دا دواړه باغيان ستا پر خلاف د جنګ کولو له پاره هڅوي ، تا ته به داخبره د بې عزتۍ نه کمه نه وي چې ستا باغيان د سلطان بايزيد يلدرم سره دميلمنو په څير واوسيږي او ته يې دهغه څخه بيرته و نه غوښتي شې. نو اوس خو ډيره مناسبه داده چې ته په کوچنۍ اسيا باندې حمله وکړې ، ځکه دا هيواد بايد په طبيعي توګه ستا تر ولکې لاندې اوسي......

او قاسمه ! امير تيمور دومره ستر پادشاه و خو بيا هم دقيصر د چال لاندې راغې. دقيصر دې ليک په اسلامي نړۍ کې د باروتو کار و کړ ، او ددوو مسلمانو پادشاهانو تر منځ د « انګورې» په سيمه کې داسې خونړۍ جګړه و شوه چې دجنګ په ډګر کې دمسلمانان خپل منځې عامې وژنې باندې اسمان هم و ژړل. په هغه جنګ کې تيمور بايزيد ته سخته ماتې ورکړه ...... او سلطان بايزيد يې د اوسپنو په بنجره کې بند کړ او کوڅه په کوڅه يې و ګرځاوه او رسوا يې کړ.

قيصر دتل له پاره دهمداسې لويدلو لارو کار اخلي ، کله چې کمزوري شي نوبيا د مسلمانانو لاندې خپلې ريښې ځغلوي ، خو کله چې لږ څه فرصت هم تر لاسه کوي نوبيا د هيڅ لويدلي حرکت څخه هم ځان نه سمبوی. تاته به ډاګيزه شوي نه وي چې د« سلطان مرادخان اول» څخه د ويريدو په خاطر ، قيصر درې ډيرې ښايسته او حسينې پيغلې لمرې مراد خان ته ورکړې ، يوه پخپله دهغه له پاره اودوه دهغه د زامنو له پاره. خو دهغې سره سره بيا هم قيصر د سلطان اول په خلاف په سازشونو کې را ننبتې و. په ۷۸۲ هجري کال کې د قسطنطنيې قيصر « پليولوګس» لمړی دسلطان پر خلاف ډير ناوړه سازش جوړ کړ او بيا چې کله دسلطان د غضب څخه وويريد نو دخپل زوې «تهيوډورس» يې دسلطان دربار ته راوليږه اودهغه څخه يې وغوښتل چې هغه ته هم دينې چري په فوځ کې د ورداخليدو عزت وروبښې.

قيصر دمسلمانانو پادشاهانو محلونو ته دخپلو لوڼو او خويندو د ورليږلو څخه هم کار اخست. دعثماني سلاطينو په محلونوکې به هم دقيصر شهزادګانې هرو خت په خطرناکو سازشونو کې ککړې وې.»

طاهر ، قاسم ته د قيصر په اړه په پوره تفصيل سره خپله خبره وکړه. او دا دهغه کار و چې داسې پيښې په همداسې تفصيل سره ولولي او بيا يې بيان کړي. ځکه هغه يو تجربه لرونکې معلم و. قاسم د خپل ورور په خبرو کې داسې ډوب شوې و چې د وخت دتيريدو احساس يې هم نه و کړې. هغه يو ناڅاپه متوجه شو چې هغه خو دمارسې سره کتل غواړی په دې اساس يې دندې ته په دلچسپې باندې غوره والې ورکړ او دمارسې د کور په لور يې د تللو پريکړه وکړه. د ډوډۍ خوړلو وروسته يې لاس پريمنځه او بيا را پورته شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر چې قاسم را پورته کیدونکې وکوت نوترې ویې پوښتل:«څه خبره ده ؟ ایا ته چیرې ځې ؟»

« هو ! زما تګ ډیر ضروري دی. تا چې د معلوماتو لړۍ په کوم ځای کې پری ایښې ده ، دهمغه ځآیه وروسته به یې زه د اوریدو تمنا لرم. ستا خبرې ډیرې په زړه پورې او هر اړخیزه دي. اوس زه ستاسې څخه اجازه اخستل غواړم»

دډوډۍ دخوراک وروسته کوچنیان دخوبه ډک و ، هغوي دخوب خونو ته ولاړل. قاسم خپل آس را پرانیست او د کوره بیرون ووت. شپه شوې وه. هوا هم لږ څه یخیدو ته روانه وه ، په اسمان کې ستوري ځلیدل ، دقاسم آسپ هم د «اورنه» په کوڅو کې په ګرزیدو باندې مصروف و. هغه بیړه نه کوله. هغه غوښتل چې ډیر وخت داسې تیر کړي ، دیخنۍ د راتلو وخت و او خزان په پوره عروج کې و. د «اورنه» بازار بند شوې و خو په کوڅو کې یو یو کس خوزیده ، دقاسم آسپ هم د ګرزیدو وروسته دمحل شاتنۍ برخې ته ولاړ. دلته دوه دوه او درې درې منزله عمارتونه و ، دلته دښار اشراف ، امران ، رئیسان او وزیران اوسیدل ، تر څنګ یې د سالارانو او بیروني هیوادو د سفیرانو کورونه هم و. قاسم د شهزاده محمد له اړخه د ورښوول شوي کور په لټه کې و ، هغه په یوه کوڅه کې ور ګرزید او خپله ښبه یې و موندله. په څو لمحو کې دمارسي دکور تر مخه ودرید. لاس یې ور مخته کړ او د دروازې زنځیر یې و ټنګاوه. اوبیا یې د کوم کس د راتلو انتظار پیل کړ. څو لمحې وروسته د دننه څخه د دروازې دپرانستلو اواز راغې ددې سره دقاسم تجسس نور هم زیات شو ، دروازه پرانستل شوه او یوه عمر تیرې ښځه ترې را بیرون شوه. قاسم سمدستي یو دوه قدمه ورمخته شو او دهغې زړې خادمې تر مخه ودرید او ورته یې وویل:

«درنې ! زه غواړم د محترمې مارسي سره ووینم.»

قاسم په نازړه توګه دمارسي نوم واخست. خادمې هم ورته په حیرانتیا سره وکتل ، اوس نو هغه په مکمله توګه د دروازې څخه بیرون راوتلې وه.

مارسي ؟؟..... درونده ! تا ماته څه وویل ؟ زه خو پوه نه شوم ؟

« زه غواړم دمارسي سره ووینم. قاسم ورته خپله خبره راغبرګه کړه ، اوس نودغې ښځې په پوره دقت سره قاسم ته کتل.

« ستا نوم ؟..... تر څو زه یې مارسي ته ووایم» خادمې ترې په استفهامیه توګه و پوښتل.

« بس ته هغې ته همدومره ووایه چې د شهزاده محمد یو دوست راغلې دی» قاسم خپله پیژنه همداسې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه د زاړه عمر خادمې د يو څو لمحو له پاره فکر وکړ ، بيا کورته ورننوته او دروازه يې په ځان پسې بنده کړه ، قاسم د حيرانتيا په نړۍ کې ولاړو . تر او سه هغه نه و پوهيدلې چې څه پيښيږي ، چې په دې وخت کې دغه عمر خوړلې خادمې يوځل بيا دروازه پرانسته ، په دې وخت کې د دې خادمې سره يوه بله معززه ښځه هم مل وه . دا پخپله مارتها وه . مارتها د قاسم د سلام د ځواب د ويلو وروسته هغه ته د را ننوتلو وويل . او پخپله دهغې نه مخته مخته روانه شوه . کورته د ورننوتلو په وخت کې قاسم وکتل چې د مارتها تر څنګ يو حبشي غلام هم په پوره ورتيا سره روان دې او ورسره دوه سرې توره يې هم له تيکې راويستلې ده .

قاسم په پوره بې پروايي سره د مارتها ميلمستون ته ورننوت . په ميلمستون کې ډيره ښه سامانونه ځاي په ځاي شوې و . په دې سالون کې د مسلمانانو د رواياتو پر خلاف د لرګې چوکۍ پرتې وې ، په مخامخ ديوال باندې د عيسې عليه السلام مجسمه (صليب) را ځوړنده شوې وه . مارتها د قاسم سره د کيناستو په ځاي ولاړه پاته شوه او د قاسم څخه يې و پوښتل « درونده ځوانه ! ايا ته ماته ويلې شې چې ته ولې زما دلور مارسي سره کتل غواړې ؟» دهغې په لهجې کې لږ څه درونډوالې و .

قاسم دشرم نه سر ټيت کړ اوويې ويل « زه د محترمې مارسي څخه ممنونيت کول غواړم..... ځکه چې هغې زما ژوند خوندي کړ او پر مايې ډير احسان وکړ .»

د قاسم د ځواب سره د مارتها په تندی ګونجې را پيدا شوې او ويې ويل:

« ځان ؟.....مارسي ستا ژوند خوندي ساتلې ؟..... کله ؟ څه ډول ؟ په کوم ځاي کې ؟» د مارتها په لهجې کې حيرانتيا و ه .

قاسم ورته په خندانه توګه ځواب ورکړ « په اصل کې ما د سکندر بيګ سره د تورې وهلو مقابله درلوده ، په همدې وخت کې ، کله چې سکندر پرما د تورې ناڅاپي وار کاوه نو مارسي ماته په لوړ اواز غږ وکړ او..... »

لا تر اوسه قاسم خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې يو ناڅاپه مارسی هلته کمرې ته را ننوتله .دهغې په سترګو کې د حيرانتيا سپينوالې و . او په سخت عصبي کشمکش کې ډوبه وه . کمرې ته د را ننوتلو په وخت کې دهغې سترګې دغضب نه خلاصې پاته شوې وې ،کله چې د ننه را ننوتله نو مارسي د قاسم تر مخ ودريدله ، قاسم هم د مارسي د درنښت له ځايه پورته شو او و دريد . مارسي په سترګو کې قاسم و پوهاوه او ورته يې وويل :«آآآ، ته..... غالبا چې ته به همغه ځوان يې چې د ميلې په ورځ يې سکندر بيګ ته ماتې ورکړه .....ما ته هملته کتلې وې .»

مارسي د خپلې مور او غلام په شتون کې د قاسم د نه پيژندګلوي ادا کاري وکړه . قاسم هم د مارسی په دې کار پوه شوې و نو ځکه يې په خندا کې په ډيره ټيټه لهجه وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه دهغې ورځې د احسان د ممنونيت په خاطر دلته حاضر شوې يم. تا زه په همغه ورځ په ښه وخت کې خبر کړم او زما دژوند په خوندي کولو کې دې راسره مرسته وکړه ، نوې ژوند دې را وباښه ، چې دهغې له پاره زه ستا د احسان ممنون يم. او ستا له پاره خدمت کول خپله نيک بختي ګڼم.»

د قاسم دخبرو په اوريدو سره مارسی وخوزيده او مسکۍ شوه ، « واه ،....دا څنګه خبره ده. ته ددومره اوږدې مودې وروسته زما د احسان د ممنونيت له پاره دلته راغلې يې...... ډيره ښه» کله چې مارسی دا خبره وکړه نو قاسم غلې شانته شو اوبيا يې په مړاوې اواز سره ووېل « په اصل کې ما ته ستا نوم او ستا دځاې درک خرک همدا نن معلوم شو ،همدا علت دې چې زه دومره ناوخته ستاسې په دربار کې حاضر شوی يم.»

په دې وخت کې مارتها همدلته ولاړه وه او دقاسم د خبرو څارنه يې کوله. خو اوس دهغې وهم او بدګماني له منځه تللې وه. داسې معلوميده چې قاسم او مارسي په خپلو اداکاريو کې برياليې راوتلې و. کله چې مارسی وکتل چې قاسم رېښتيا هم يو ساده سپاهی دې نو مسکۍ شوه او ويې ويل:

« سهی ده ، هيڅ خبره نه شته ، مونږ دومره ناوخته هم ستا شکريه او ممنونيت منو. تاسې کينئ ، زه به ستا د درنښت له پاره څه مشروبات راوليږم.» مارتها په ډاډمنې لهجې سره قاسم ته دا خبره وکړه. اوبيا يې خپل حبشي غلام له ځانه سره واخست او دکمرې څخه بيرون ووتله. مارتها خو ولاړه خو قاسم ته ډاډ نه و ورپه برخه شوې. هماغه و چې خپله اداکاري يې په ځاې وساتله او مارسی ته يې ووېل:

« ګوره ! تاسې ما خپل خادم وګڼئ ، که چيرې زه په خپل ژوند کې ستاسې کوم خدمت وکړاې شم نو زما له پاره به وياړ وي.»

مارسي د شونډو لاندې خندل او د قاسم خبرې يې اوريدې. اوبيا يې په ډير ټيټ اواز قاسم ته ووېل:

« تا خو وعده خلافي وکړه. ځکه چې تا زما د منه کولو سره سره بيا هم زما درک پيدا کړ ، خو زه حيرانه يم چې تا ته زما درک او ادرس چا در وښود ؟»

« ما ستا مور ته ويلي دی چې زه د شهزاده محمد دوست يم. او د شهزاده څخه مې ستا درک ترلاسه کړ. په اصل کې ما غوښتل چې ستا کور ته يو ځل راشم. ما غوښتل ستا دمور سره ووينم او ورسره ليدنه وکړم»

قاسم د مارسي سر خپل ځانته رانژدې کړې او په غوږ کی يې ورته څه خبره وکړه ، د قاسم خبره د مارسي په غوږونو کې انګازې کولې او د هغې ذهن کې ورکيوته. قاسم ته د مارسي دومره را نژدې کيدل دتعجب خبره وه. مارسی هم په خپل وجود کې ديخوالې احساس وکړ ، دهغې دمخ غومبرې سره شوې و اوسترګې يې ښکته وې. قاسم ورته يو ځل بيا ووېل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او له تاسره لیدنه هم اړینه وه ، ته که سبا ورځ ماته لږ وخت راکړې.... څه ډیرې ضروري خبرې دې چې له تاسره یې کول ډیر اړین ګڼم. »« وخت ؟...... دورځې ؟ ......لیکن چیرې؟» مارسي دموم په څیر ویلې شوه او ویې ویل.

اوس نو هغوې دواړو یو بل سره په پټه خبرې کولې ، قاسم ورته په ځواب کې وویل: « زما په فکر چې که ته د لاله شاهین یادګار ته راشې.... هلته زړه هدیره هم ده ، زه به تاته د لاله شاهین د یادګار سره نژدې د شاه توتو د ونې لاندې انتظار کوم.»

په دې وخت کې د بیرون څخه دکوم کس د راتلو پښار تر غوږو شو ، اوقاسم خپله خبره بدله کړه ، اوس یې نو په لوړ اواز وویل « ستا مور خو ډیره درنه او سلیقمنده ښځه ښکاري ، زه ستا دمور ددې کار څخه ډیر اغیزمن شوې یم.»

دقاسم دخبرې دکولو سره سم خادمه میلمستون ته را ننوتله. دهغې په لاسو کې د مشروباتو څخه ډک پتنوس و. دخادمې نه لږه شیبه وروسته مارتها هم هغې خونې ته را ننوتله. اوس نو دلته دقاسم کار سر ته رسیدلې و. او د نور زیات تم کیدو اړتیا یې نه لیدله. ځکه چې هغه دمارسی مور له نژدې څخه کتلې وه. اوهغه یوا ځې دهمدې ښځې دکتلو له پاره دمارسې کورته راغلې و. هغه شاهي ښارګر و نو په دې اساس یې دسکندربیګ په لاسو روزل شوې البانوي کینزه مارتها د سترګو نه شوه غورځولې. اوس نو هغه د مارتها دکور اودهغې د ټول کړچار په اړه پوره معلومات تر لاسه کړې و. او دهغې په اړه یې خپله رایه جوړولې شوه.

ددې نه وروسته ، قاسم تر لږ وخته پورې ددې خلکو سره اخوا دیخوا خبرې کولې اوبیا یې ترې اجازه واخسته او ولاړ.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

شاهي ځارګر

د لاله شاهين يادګار دښار د جنوبي دروازې څخه بيرون دښار دديوال تر څنګ جوړ کړل شوې و. دا په يوه وخت کې شاهي پارک و خو نن سبا په قبرستان بدل شوې و. دلته د شاهي کورنۍ او نورو امراو خپلوان او مړي ښخول کيده. په ونو به ګونګيان کيناستل او په خپله ژبه به يې خبرې کولې. ددې ځاې د شاهي باغ ټولې ښېې ښانې له منځه تللې وې، دلته به د ورځې هم د انسان غونې زيږيده، کله ناکله به کوم کس ددې ځاېه تيريده.

دمارسي بګۍ د دې باغ دننه ورننوتله. دبګۍ نوې کوچوان ځوان د خپل عمر نه زيات زيرکه او هوښيار ښکاريده. هغه د مارسي بګۍ د ابنوس د ونو سيورې ته يوړه، او ګڼو بوټو شاته يې و دروله. مارسي د بګۍ نه راښکته شوه او د ياردګار تر څنګ د باره دورې د مانۍ لورې ته ورغله. هغې په خپل لوې پړونې کې خراسانۍ توره را نغاړلې وه. مارسي..... دمارتها لوروه او دخپلې مور مارتها په څير هوښياره.....او ميړنۍ وه. هغې دومره ويران ځاې ته د راتلو څخه هيڅ ويره نه احساسوله. مارسي د باره درې زړو پاتخو ته ورسيده او بيا هلته باره درې ته ورننوتله. خو د ننوتلو مخته يې د احتياط نه کارواخست او په ډيره محتاطه توګه يې غږوکړ: «سالاره !..... محترمه سالاره !..... ايا ته همدلته يې ؟»

ددې سره سره چې مارسي د قاسم د نوم سره پوره بلده وه خو هغې به قاسم ته سالار وايه. دمارسي غږ ته چا ځواب ورنه کړ. نو هغه دا و انګيرله چې قاسم تر اوسه لاندې راغلې په داسې حال کې چې هغه بايد دمارسي څخه مخته دلته راغلې وې. مارسي ته انديښنه پيدا شوه او خنجريې په لاس کې کلک و نيوه، خو د لږ ځنډ نه وروسته دمارسي تر شا د ونو د ځنګله څخه يو اوږود ښايسته ځوان را ووت. دا پخپله قاسم و. قاسم د راتلو سره مارسي ته وويل چې:

« زه ښښنه غواړم، په حقيقت کې ما تر ډيره پورې هڅه کوله چې ستا د تعقيبونکو شک له منځه يوسم. ما غوښتل و پوهيږم چې که چيرې څوک ستا په تعقيب پسې راغلې وي نو بايد مخته راشي.»

مارسي اوريده او يخه ساه واخسته. خو هغه ته د قاسم ددې کار څخه دا ډاډ ور په برخه شو چې قاسم يو محتاط وګړې دې، اوس نو قاسم او مارسي د باره درې په زينو ور وختل او هلته د نيم تياره او وراسته چت لاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیناستل. د باره دري په زمکه باندې په ځای ځای کې ګیاه را شنه شوې وه. دا وخت خزان په عروج کې و او وچې پاڼې هرې لور ې ته پرتې وې ، دوې دواړو دخپلو کیناستو له پاره ځای پیدا کړ اوبیا دواړه یو بل ته نژدې کیناستل. دا د مارسي او قاسم لمړنې لیدنه کتنه وه. دواړه تر یوه وخته پورې خاموشه ناست و.

تر ډیره پورې یوبل ته نژدې ناست و ، او سترګې یې د مخامخ یادګار په کنډرو نښتې وې. ددواړو د زړونو کیفیت څه بله ډول و. هغوې یو بل ته څه ویل غوښتل خو دهغې و دیلو له پاره یې الفاظ نه شو پیدا کولې. بالاخره مارسي دا سکوت مات کړاو وویې ویل:

«غالبا چې تا زه دکوم کار له پاره دلته را بللې وم.» دمارسي په لهجه کې نرې شانته طنز هم شامل و. قاسم ورته متوجه شو:

«هووووو !.... کار ! ...... هو ! رېښتیا هم ما تاته د یوه کار په خاطر دلته د راتلو تکلیف درکړې دې» قاسم ورته په تتره ژبه وویل. هغه په فکرونو کې ډوب و چې ایا رېښتیا هم هغه مارسی دکومې خاصې خبرې له پاره دلته رابللې ده؟ اوکار به څه شې وي؟ دهغه تر مخه ټول حالات را بربنډ شوي و. دنمونې په توګه ، هغه په ابوجعفر باندې شک کاوه ، ابوجعفر دمارسی د مور مارتها کور ته تګ راتګ کاوه ،مارتها پښخه عیسایېه وه ، سکندر بیګ د مارتها په غیږه کې ځوان شوي و. هرومرو دسکندر او ابوجعفر تر منځ هم ژور اړیکې موجود و. مارسی دخپلې مور ، ابوجعفر ، اوسکندربیګ دحالاتو څخه ښه خبره وه. خوپخپله یې دڅه وجوهاتو په اساس سکندر بیګ ښه نه ایسیده. شونې ده چې دا به سکندر بیګ خپل مزاج و. په هر حال دا ثابته وه چې مارسی د سکندر بیګ پر خلاف وه.

قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. اوس به نو قاسم دمارسي څخه نور څه پوښتل ؟ یوائې همدا چې هغه د ابوجعفر په اړه نور څومره معلومات لري ؟که چیرې همدومره خبره وایې نوبیا خو دمارسي په ځای د ابوجعفر معلومات په خپله پلټلې شول. قاسم په خپل فکر کې را نښتې و .... اخرولې یې مارسي دلته رابللې ده. بالاخره د شونډو لاندې مسکې شو او د اتمام حجت په خاطر یې همغه پوښتنه وکړه.

« ما غوښتل له تا څخه د ابوجعفر په اړه و پوښتم.»

څرګنده نه ده چې د قاسم په لهجه کې به څه وو چې مارسي پرې په زوره زوره و خندل..... قاسم فکر وکړ چې دا به قهقه خندا نه وی ، داسې بریښیدل چې د هندوانو په کوم مندر کې طلایې ګنګرې و شرنګول شو. مارسي یوائې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه. دهغې تجربه کاري مور ، مارتها ، هغې ته دمیراڼې او په پوره جرءت سره دنیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم ور وښولې و. مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دې ، څه لري خو نه یې وایې. غالبا چې د محبت او مینی غل ، خو دهغه دقاسم په څیر د یوه جریر

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د مسلمانانو مذهبی مشر دې ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دې او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دې. ددې نه اخوا دهغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نو موږي وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومې ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایښه ده او د مسلمانانو پر خلاف دهر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دې. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په ورکتوب کې زما سره یو ځای را ستر شوې دې خو په طبیعې توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دې...... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تاته مې وکړې...»

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر یې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وویل. اوس نو هغه ډاډ من شوې چې مارسي یې یو اځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې لیدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پایلو کې تر ډیرو ورځو پورې بې نومه پاته کیږي اوکله چې ورته نوم ورکول کیږي نو بیا یې دمحبت په نامه یاد وي. قاسم یو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره یې وویل:.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه...... ته یو سپاهي یې او ستا ژوند ستا ددین له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د یوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پیمان او ژمنه وکړې ...... اوبیا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، یوه عیسایی پیغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته یو فکر راپیدا شو اود مارسي څخه یې یوه حیرانونکې پوښتنه وکړه.« ډیره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګیرل کیږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقیدې په نسبت ډیره همدردي لرې. ایا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې؟»

د قاسم پوښتنه ډیره حیرانونکې وه ، مارسي یو ټکان وخوړ او قاسم ته یې په کلکو سترګو وکتل او ورته یې وویل:

« قاسم صیب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه تر لاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې یم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دي خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغیزمنه شوې یې ، نو ویلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپیدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایا په دې اړه اعلان کول اړین دي ؟ زه خوچې تر اوسه پورې په ځه پوه شوې یم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دي . اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غیر اسلامي دي ...... زه غیر متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم...... ایا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څیر د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او دمارسي په ځای په خپل ځان د سکندر نوم کېږدم .؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو . هغه فکر هم نه کاوه چې دیوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو . او د څه ډیره وخته خاموشه پاته کیدو وروسته یې وویل:

« ستا خبره بلکل سهي ده . خو ایا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنیزه توګه ډیر ښه ژوند میسر دې . » مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې واې نو یقینا چې ښه فرصتونه به راته پیدا شوې وې . او تر ټولو لمړی به دا کیده چې دسلطان د ویل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پیښیدل . په داسې حال کې چې هغه زما بد ایسي . او پاته شوه دا خبره چې دخلکو په سترګو کې به زما د اسلام دمنلو سره زما عزت او درښت نور هم ډیر شوې واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غیر معقول دې. عزت باید زیات کړل شي خو دالله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند یم چې دا کار د نیت په خلوص سره شونې دې.

مارسي یواځې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه. دهغې تجربه کارې مور ، مارتها ، هغې ته دمیرانې او په پوره جرءت سره دنیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم وروښولې و . مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دې ، څه لرې خو نه یې وایی. غالبا چې د محبت او مینی غل ، خو دهغه دقاسم په څیر د یوه جریر انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه دمسلمانانو مذهبی مشر دې ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دې او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دې. ددې نه اخوا دهغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نوموړی وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومی ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایښه ده او دمسلمانانو پر خلاف دهر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دې. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځای را ستر شوې دې خو په طبیعې توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دې...... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تاته مې وکړې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر يې وکړ ، مارسي ورته ټکي په ټکي هر څه وويل. اوس نو هغه داړ من شوې چې مارسي يې يواځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې ليدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پايلو کې تر ډېرو ورځو پورې بې نومه پاته کيږي اوکله چې ورته نوم ورکول کيږي نو بيا يې دمحبت په نامه ياد وي. قاسم يو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره يې وويل:....قاسم جانه ! په هوش کې راشه...... ته يو سپاهې يې او ستا ژوند ستا ددين له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د يوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پيمان او ژمنه وکړې ..... اوبيا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، يوه عيسايي پيغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته يو فکر راپيدا شو اود مارسي څخه يې يوه حيرانونکې پوښتنه وکړه.«ډېره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګيرل کيږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقيدې په نسبت ډېره همدردي لرې. ايا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې.؟»

د قاسم پوښتنه ډېره حيرانونکې وه ، مارسي يو ټکان وخوړ او قاسم ته يې په کلکو سترګو وکتل او ورته يې وويل:

« قاسم صيب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه ترلاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې يم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دي خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغيزمنه شوې يې ، نو ويلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپيدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وويل:

«ايا په دې اړه اعلان کول اړين دي ؟زه خو چې تر اوسه پورې په څه پوه شوې يم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دې. اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غير اسلامي دي....... زه غير متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم...... ايا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څير د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او دمارسي په ځاې په خپل ځان د سکندر نوم کيږدم.؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو. هغه فکر هم نه کاوه چې ديوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو. او د څه ډېره وخته خاموشه پاته کيدو وروسته يې وويل:

« ستا خبره بلکل سهي ده. خو ايا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنيزه توګه ډېر ښه ژوند ميسر دې.» مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : «هو ! که ما همداسې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واې نو يقينا چې ښه فرصتونه به راته پيدا شوي وې. او تر ټولو لمړی به دا کيده چې د سلطان د ويل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پيښيدل. په داسې حال کې چې هغه زما بد ايسي. او پاته شوه دا خبره چې دخلکو په سترګو کې به زما د اسلام د منلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډير شوي واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غير معقول دې. عزت بايد زيات کړل شي خو د الله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند يم چې دا کار د نيت په خلوص سره شوني دې.

قاسم دا سې انګيرله چې د کومې عامې پيغلې په ځاې د کومې عالمې ، فاضلې او پوهې پيغلې سره ناست دې ،اوس نو هغه د زړه له کومې به مارسي باندې ځاريده. هغه خوښايسته هم وه او دهغې ذهانت ، اودخبرو کولو انداز دهغې شخصيت نور هم را برسيره کاوه ، پههمدې خيالونو کې ډوب قاسم يو ځل بيا وويل:

« ليکن مارسي ، که چيرې ته په ځرګنده توګه اسلام و نه منې نو بيا به ستا ژوند د کوم مسلمان ملګرى سره څه ډول منسلک کړل شی ؟ زما مطلب دادې چې که چيرې ته په عيسايى مذهب باندې همداسې ولاړه اوسې نو شوني ده چې ستا واده به هم ديوه عيسايى ځوان سره تر سره شي.»

قاسم په ډيره ساده توګه د مارسي څخه دا پوښته وکړه. خو ددومره پوهې سره خبرې کونکې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې او په مخ يې سرې سرې ننښې را ځرګندې شوې . دواده کولو يادونه هغه بلکل اوبه اوبه کړې وه. کله چې قاسم دمارسي مخ ته وکتل نو په زړه کې يې دا خيال راغې..... چې هر څنګه چې وي دا پيغله له ماسره مينه کوي ، قاسم ته دا فکر په پوره ډاډ سره په زړه کې را وګرزيد . خو مارسي دقاسم د پوښتنې په اړه يواځې همدومره وويل چې:

« ماته په ځرګنده توګه د اسلام منل د اعتراض وړ خبره نه ده. زه خو يواځې دخپلې مور درويې په خاطر خاموشه پاته شوې يم.»

کله چې مارسي خاموشه شوه نو قاسم د خوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځايده. ځکه نن نه يواځې مارسي دمسلمانيدو په اړه اقرار کړې و بلکه په دې توګه يې دهغه د محبت پيغام هم منلې و . اوس نو قاسم خپله خبره لکه څه په ځرګندو ټکو کې وکړه .

« مارسي ! ستا جادو کونکې شخصيت زه دخپل جادو د اغيز لاندې راوستې يم. ته په داسې حال کې چې يوه پيغله يې خو د ډيرو تکړو اوپوهو نارينه و څخه هم د عقل او فکر نه ډکه خبره کوی. اوس خوستا د سترګو څخه زه ويره احساسوم.» ددې اخرې خبرې د کولو په وخت کې قاسم په ذومعنې توګه وخندل.

مارسي ترې هم په خندا کې و پوښتل چې: « ايا زما سترګې دومره بد شکله دي ؟ » ددې خبرې سره يوځاې مارسي خپلې سترګې را پورته کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د مارسي په سترګو کې و ننوت او ويې ويل « ويريږم چې د دې سترګو په بحر کې ور ډوب نه شم»

دا خو يو شرارت و ، مارسي بلکل په دې خبره اوبه شوې وه. دهغه مخ د انارو په څير تک سور ګرزيدلې و ، کله چې قاسم اوسپنه ګرمه وکتله نو بيا يې وويل چې:

« مارسي ! که چيرې ماته په ژوند کې ستا د مشورو تر څنګ ته هم يې ، نو شوني ده چې په دنيا کې به د نيمايي فساد د جرړو د له منځه وړلو جرءت پيدا کړم.»

مارسي د قاسم په دغه خبره باندې په زړه کې عش عش وه ، اوس هغې غوښتل څه ووايي ، خو دلږ څه ځنډ وروسته يې په الفاظو تکيه وکړه او ويې ويل:

« زما مشورې ستا دبصيرت څخه ډيرې ارزښتناکه نه دي ، ماته به د دې څخه بله ستره رتبه دکومه شی چې ستا په څير ديوه شجاع او زړه ور سالار مشيره را ته وويل شي.»

دقاسم زړه په ګوګل کې ټوپونه وهل ، ځکه هغه دا انګيرله چې مارسي دهغه اقرار منلې دې ، خو په دې وخت کې يو ناڅاپه مارسي څه شرارت لورې ته ولاړه اوويې ويل:

« سالار صيب ! ايا تا زه دهمدې خبرو له پاره دلته رابللې وم......ما خو فکر کاوه چې دملک اوملت کومه مهمه خبره او دنده به وي چې ته يې دې کنډوالو ته په راتلو مجبوره کړې يې.»

په دې خبر قاسم لږ څه زوړند غوندې شو ،خو په ژولې ژبه يې وويلې « په حقيقت کې په محبت او جنګ کې هر څه روا دي ،»

قاسم د محاورې لار غوره کړه. خو مارسي يو ناڅاپه يو نوې رنګ اختيار کړ او خپله خبره يې داسې را غبرګه کړه .«نه ! درونده ! دا بلکل غلطه خبره اوفلسفه ده. په محبت او جنګ کې هر څه نه شي روا کيداې، ډير داسې څه شته چې نه خو په محبت کې روا دي او نه په جنګ کې. خو شرط دادې چې د روا اوناروا پريکړه بايد د انسانې آند په واسطه وکړل شي. دامحاوره خو په حيواناتو باندې تطبيقيږي ، ځکه چې هغوي په محبت او جنګ کې هر څه روا بولي.»

اوس نو قاسم ته د خپلې کمزورتيا احساس شوې و. دهغه په اعصابو باندې ډيره پوه او عاقله پيغله سپره شوې وه ، هغه خپل ويده ضمير ته ور غږ کړ او په لږه شيبه کې يې مارسي حيرانه دريانه پريښوله.« مارسی ! په دې کې هيڅ شک نه شته چې ستا آند ډيرې ژورې خبرې هم را سپړي ، خو حقيقت دادې چې محبت په خپله د جنګ بل نوم دې. اويا جنګ د محبت . زه يو عسکر يم ، او دهيواد د پايښت اوبقا له پاره جنګيدل زما دنده ده. خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې دندې د تر رسولو له پاره محبت زما دتکمیل لاره ده..... په دې خاطر که ما د محبت له پاره رابللې يې او يا د ملک او ملت د بقا په خاطر ، دواړه یوه خبره ده.»

دقاسم ددې ښکلو خبرو په واسطه د مارسي سترګې خلاصې پاته شوې. اوس نو هغه بې ځوابه پاته شوې وه. په دې خاطر هغې وخندل او په مرموزه توګه خاموشه پاته شوه.

پوره ډیر وخت تیرشوې و. په دې وخت کې نا څاپه کوم شوپرک د چت دکوم درز څخه راوالوت ، اوپه یوه تړپ د مارسي او قاسم تر مخه را پریوت. مارسي د ویرې او وار خطایی څخه چغې کړې ،او یوناڅاپه د قاسم په لاسو کې را پریوته ، دهغې چپ لاس د قاسم په ښي لاس کې پریوت ، هغه داسې شو لکه برق يې چې په سینه کې راننوتې وي ، دمارسي زړه په زوره زوره په ټوپونو شو. اودقاسم په زړه کې یوه نوې غوټې په پرانستو شوه. خو دا ټول هر څه د څو ثانیو له پاره وو. ځکه د لږ ځنډ وروسته مارسي د قاسم څخه بیله شوه او بیرته په خپل ځاې کې کیناسته. دهغې مخ د شرم اوحیا څخه لکه د انار په څیر سور شوې و ،اوس نومارسي بیرته تلل دخپل ځان له پاره غوره وګڼل. ځکه په دې توګه د قاسم دبدن سره د يوځاې کیدو اوبیرته جدا کیدو په واسطه دهغه وجود ټول په لړزا راغلې و ، هغې د خبرو کولو توان هم له لاسه ورکړې و ....

هغه په لړزیدلو پښو را پورته شوه اوپه زمکه پرتو وچو پاڼو ته يې په کتلو سره وويل :« اوس نو باید مونږ له دې ځآیه ولاړ شو »

د قاسم له پاره د نن ورځې لیدنه دهغه د دویشت کلن ژوند بهترینه اوښکلې تجربه وه. هغه ډیر خوشحاله و ، دمارسي سره دهغه يو ځاې والې داسې معلومیده لکه هغه چې د اوه براعظمونو پادشاهی تر لاسه کړی وي. قاسم هم راپورته شو اودمارسي سره قدم په قدم مخته ولاړ. په لاره کې یی یو ځل بیا د مارسی څخه وپوښتل:

« اوریدلې مې دې چې ابوجعفر د سلطان د خپلوانو سره هم اړیکې عځولې دی. ایادا رېښتیا دي ؟»

مارسي ځواب ورکړ چې « هو ! ما هم همداسې اوریدلی دی، زما مور به ویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره ډیر نژدې اړیکې لري ، »

« د شهزاده علاوالدين سره ؟.....دا ته څه وایی ؟....نوایا شهزاده علاوالدين ، یعنې د سلطان مشر زوې هم دهمدې غدارانو ملګرې دې ؟» قاسم ترې په ډیره حیرانتیا سره په ډیر لوړ اواز سره و پوښتل.

« نه ! په یقین سره چې نه ، زه شهزاده علاوالدين په شخصې توګه پیژنم ، هغه هیڅکله هم داسې کار نه کوي ، ابو جعفر به دکوم چال او پلان په خاطر هغه په خپل جال کې را ګیر کړي وی.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ډاډ ساه واخسته ، خو هغه ددې نوې خبرې په معلومولو خوشحاله و ، چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره هم تګ راتګ لري. يعنې هغه ته يو نوې راز را څرګند شوې و.

قاسم او مارسی په خپلو کې خبرې اترې کولې او ابنوس ترونو راورسيدل ، نوې ځوان «اکبر» بګۍ تياره کړې وه او هملته ولاړ و. مارسي او قاسم دواړه پښه نيولې شول. مارسي د قاسم څخه د اجازې اخستلو په توګه وويل .

«ته خو د يني چري سالار يې. داسې بريښې چې ته به هم د محاذ په لور د روانيدونکې لښکر سره سبا هغه لورې ته سفر کوې. ما غوښتل چې يو وخت پخپله ستا ناست ځاې ته حاضره شم او ستا د کورنۍ سره ووينم.» مارسي په ډيره خلاصه توګه دا خبره وکړه.

قاسم ورته وويل : اتفاقا چې زه يې د دواړو لښکرو سره د تللو څخه بې برخې کړې يم. ما ته يې ويلې چې همدلته په «اورنه» کې و اوسم او د کومکې موادو د استولو څارنه وکړم.» قاسم د مارسی څخه خپله نوې دنده پټه کړه. او دخپل نه تګ په اړه يې اخوا ديخوا خبرې وکړې. مارسي د قاسم د ځواب څخه تر ډيره پورې حيرانه ولاړه وه، هغې هيڅ هيله نه درلوده چې د قاسم په څير يو ميړنې عسکر دې د جهاد د دندې څخه شاته پاته شي. په دې اساس يې په استفها ميه توګه تر ې وپوښتل :

ايا سلطان ستا په څير يو وياړلې توره وهونکې سپاهې يواځې د غنمو د دانو د لټون له پاره پريښې؟» د مارسی دخبرې په اوريدو سره د قاسم روح په لړزه راغې ، هغه د څه ځنډ کولو پرته وويل «نه سلطان چې ما ته کوم کار سپارلې دې ، دهغې نه بيانول زما دندې لمړنۍ غوښتنه ده. زه شاته پاته کيدونکې سپاهی نه يم..... کيداې شې چې تر اوسه د جنګ په ميدان کې زما د وړتياو د ازميښت وخت نه وي راغلې ... زه هيلمن يم چې سلطان به دقونيا څخه دبيرته راستنيدو په وخت کې ما ته هم دصليبيانو پر خلاف په ستر جهاد کې دګډون وياړ راکړي.»

مارسی د قاسم په خبره وپوهيده او په تفهيمې توګه يې سر وخوځاوه ، او دخپلې خبرې په اړه يې ښښنه وغوښته. قاسم هم په خندا شو. دلږڅه خاموشې وروسته مارسی د قاسم دسترګو څخه سترګې راوويستې ، را وګرزيده او په بيړه د بګۍ په لور ور روانه شوه. او په بګۍ کې کيناسته.

دبله اړخه سلطاني لښکر کوچ کړې و. خو شهاب الدين پاشا دهغوې څخه ځو ورځې وروسته روانيدونکې و. دقاسم په زړه کې که څه هم د جنګ دميدان څخه د لرې پاته کيدو غم ځپې وهلې خو دمارسی خبرو دهغه په دماغ د نشتر په څير داغ لږولې و. هغه غوښتل چې دصليبيانو په مقابل کې دجنګ په ميدانو کې خپله ميړانه را څرګنده کړي ، دهغوې سره پنجه په پنجه شی ، دهغوې د اوسپنو سره اوسپنه ټکر کړي ، اوهغوې ته دا ډاګيزه کړې چې د مکې عرب اوس هم دخالدبن وليد په څير زړه ور او ميړنې دځواک خاوندان لری ، خو اوس هغه ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اورنه» کې د تم کیدو حکم شوې و ، په همدې خیالونو کې ډوب د یني چري دخیمه ځاې په لور ور روان و. دهغه په ذهن کې د راتلونکې پلانونه اوختل را اوختل.

لږ څه مخته په یوه چوک کې و درید اوشاته یې مخ را واړاوه ،هغه غوښتل د اغاحسن ځاې ته ورشي. ځکه اغا حسن د یني چري د لس زریز فوځ قومندان و. هغه هم نوې مسلمان و خو په ایمان او قول کې د اوسپنې په څیر پوخ اوکلک و. اوس نو د قاسم دهغو فوځې تمځاېو په لور روان و چې د خښتو او تیږو څخه د فوځې سالارانو له پاره جوړ کړل شوې و.

قاسم داغاحسن کمرې ته نژدې را ورسید نو د کمرې دننه یې په زوره زوره خندا وې واریدې. داسې بریښیده چې دننه په کمره کې ښه ټوکې ټکالې رواني دي. قاسم دتم کیدو پرته د اغاحسن کمرې ته ورننوت. د اغا حسن کمره د یني چري د ځوانو افسرانو څخه ډکه وه. کمره په ډیر ښه فرش فرش کړل شوې وه. او دیوالونو ته تکیه ګانې ایښوول شوې وې. قاسم د ټولو سره دترغاړې وتو وروسته وویل:

« نن خو محفل د دزعفرانو دکشت په څیر ګرزیدلې دې ، داسې بریښې چې تاسو ته میاشتنۍ تنخوا تر لاسه شوې ده.» دقاسم په خبرو باندې خندا نوره هم زیاته شوه. خو سالار امیر خان په لوړ اواز ځواب ورکړ چې «وروره ! مونږ ته خو همدا معسکر کور هم دې او دنیا هم. دلته خو هره ورځ زمونږ اختر اختر وي او هره شپه مو دبرات شپه وي» په دې خبره ټولو یو ځل بیا ښه په زوره وخندل.

د یني چري په فوځ کې امیر خان تر ټولو زیات خنده کونکې او لوړ غږې وګڼې و. قاسم خان ته داسې ډاګیره شوه چې نن دهمدې امیر خان په برکت دا محفل دومره رنګین ګرزیدلې دې. کله چې ټول کیناستل نو قومندان اسلم خان لږ څه په سخته لهجه وویل:

« محترما ! د تنخوا ګانو خبره به څه وي ؟ اوریدلې مې دي چې د بایزید یلدرم په وخت کې به ډیرې اوچتې اوچتې تنخواګانې ورکول کیدې. تر څنګ یې د اورنه د خلکو تر منځ د یني چري د فوځیانو ډیر ستر مقام او ښه دبدبه وه. اوس خو یې یني چرنې دکوهیانو په ویستلو او دپلونو د جوړولو په څیر په سپکو کار و مصروف کړې دي.»

داسلم خان دخبرو سره سم د محفل رنګ بدل شو. د اغاحسن په ګډون په یو شمیر سالارانو دا خبره ښه ونه لګیده. خو یو شمیر نورو د اسلم خان دخبرې سره سر تاو کړ. قاسم تر اوسه پورې یو ډیر پوه او ماهر جاسوس ثابتیده. هغه دراتلوسره سم د محفل څخه داسې یوه پوښتنه وکړه چې دهغې په واسطه په یني چرنې کې درا ټوکیدونکې بغاوت له پاره لمړنې معلومات تر لاسه کیدې شول. د اسلم خان د خبرو سره دقاسم خان تندې و غوړید ، هغه به ډیره ساده ګۍ سره بل غشې پریښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دوستانو ! دا راته ووایاست چې دسلطان سره کوم کوم کسان تللي دي او د شهاب الدین پاشا سره به څوک ملګرتیا کوي ؟»

اغا حسن سمدستي ځواب ورکړ ، « دسلطان سره د ینی چري یواځې پنځه زریز فوځ تللې دې ،پاته ټول فوځ په جاګیردارانو او سردارانو باندې مشتمل دې. ددې پنځه زریز فوځ قومندانی زمونږ دوست «ریاض بیګ » کوي ، خو دشهاب الدین سره به د ینی چري د فوځ دیارلس ډلې روانیږي . په لمړیو لیکو کې به زه او امیر خان د قومندانانو په څیر درومو. پاته نور ټول چې دلته ناست دي ، د اسلم خان پرته ، به دفوځ په قلب کې پاته کیږی. په میمنه او میسره باندې جاګیرداران او سرداران ټاکل شوي دي. و ددرې زره پیاده فوځونو کمان پخپله د سلطان دخور دخاوند «محمد چلپي» په غاړه دې...... دا خو زمونږ حال دې خو زه حیران یم چې ستا نوم په هیڅ لیست کې نه تر سترګو کیږي.

اغا حسن د شهاب الدین د فوځ دتللو تفصیلي خبره وکړه او په اخره کې یې د قاسم څخه همغسې پوښتنه وکړه چې مارسي ترې کړې وه. قاسم داغا حسن پوښتنه له نظره و غورځوله اود اسلم خان په لور یې وکتل او ورته یې وویل :

« دا اسلم خان یې ولې دلته تم کړې دې ؟»

اسلم خان ددې پوښتنې څخه حیران پاته شو . هغه په تړ تړې ژبه وویل چې:

«تا تا تاسې...... خپله خبره ګول مول کړه او زما په اړه دې وپوښتل ، لمړی ته ووایه چې ته ولې دلته پاته کړل شوې یې او له ځآنه سره یې ملګرې کړې نه یې.؟

پخوا له دې چې قاسم په خبرو پیل وکړې ، سالار عبدالرحمن په خبرو شروع وکړه « زه به درته ووایم چې قاسم بن هشام ولې د لښکرو سره یو ځاې نه کړل شو .»

ټول محفل خاموشه کیناست او د پوخ عمري سالار « عبدالرحمن» په لور متوجه شو .

« سلطان قاسم ته دلته په اورنه کې د اوسیدو په وخت کې د جنګ کولو حکم کړې دې . داسې اوریدل کیږي چې دلته دقیصر پټ فوځ شتون لري.»

دعبدالرحمن دخبرو په واسطه اسلم خان خپل ځنګ بدل کړ اوپه سترګو کې یې د ویرې نښې را څرګندې شوې، هغه فکر کاوه چې قاسم خان به پخپله د کوچ څخه ځان په ځنګ کړې وي ، خو دلته اوس خبره بلکل برعکس شوه . دعبدالرحمن دخبرو سره سم په ټول محفل کې یو حیرانونکې څرنګوالې راپیدا شو .« پټ فوځ ! دا ته څه وایی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنه خو د عثماني سلطنت زړه دي ، نو که چيرې دلته هم پټ فوځ شتون ولري نو بيا د هونياډې پر خلاف د جنګ کولو له پاره تلو ته څه اړتيا ده ؟ امير خان په تندې باندې ديولس لکيرې جوړې کړې او ويې ويل:

اسلم سمدستي د امير خان د خبرې سره ځان يو کړ « هو ! که چيرې همدلته دهغوي فوځ شتون ولري نو بيا خو عثماني سلطنت د سختو ګوانښونو سره مخ د ي ، په داسې حالاتو کې هغې لورې ته د سلطان تللو ته څه اړتيا ده ؟»

د اسلم د خبرو په وخت کې قاسم په مکمله توګه د هغه لورې ته متوجه و . د اسلم خان د خبرو په پای کې قاسم خان يو ځل بيا خپله پوښتنه تکرار کړه او ويې ويل:

« هو ! تا غوښتل چې وو ايې چې ته ولې د لښکرو سره يو ځای ولاړ نه شوې ؟»

دا ځل د قاسم په خبرو کې يو ډول سختوالي هم و چې اسلم خان ډير ښه محسوسا وه ، هغه يو ځل بيا ترټرې شو او په لړزانده اواز يې وويل:

« په حقيقت کې زمونږ په کور کې کوچنې پيدا کيږي. او زما د کورنۍ د پاملرنې له پاره زما څخه اخوا بل څوک نه شته.»

قاسم خان ترې په حيرانتيا څخه وپوښتل چې «ايا ته دلته د معسکر په اقامت ځای کې نه اوسيږې، لکه څنګه چې دا نور سالاران هم اوسيږي ؟ ماته خو دا هم ډاګيزه شوې نه وه چې ته به واده ولرې.»

د قاسم د خبرې ځواب همغه عمرتيري عبدالرحمن ورکړ « په حقيقت کې چې د يني چري کوم سپاهی اويا سالار واده کوي نو هغه ته د چونۍ په سيمه کې د سلطان له اړخه يو کور ورکول کيږي ، ته خو پوهيږې چې مونږ ټول پخوا غير مسلمان و . او ته په دې هم پوهيږې چې ديني چري ډيره کې سپاهيان هغه بنديان دي چې عثماني سلطنت په مختلفو جنګونو کې بنديان کړې دي ،په دې خاطر نه دلته زمونږ کومه کورنۍ شته او نه مور او پلار ، او خويندې ورونه. ستا خبره بيله ده. ديني چري په تاريخ کې ته لمړۍ کس يې له بيخه مسلمان يې او مسلمان پيدا شوې يې.»

قاسم خان ته په دې اړه پخوا دومره معلومات نه و . هغه د کوم شک په بست د اسلم په اړه تحقيقات کول. ځکه هغه ته معلومه شوې وه چې د يني چري يوشمير سالاران د ابوجعفر په اشارو باندې ناڅي. په دې وخت کې يو ناڅاپه قاسم خان ته کوم فکر پيدا شو او مصنوعي خندا يې وکړه او بيا يې وويل:

« ياره ، بس پريږدئ ، تاسو خو ډير ښه اورنګين محفل جوړ کړې و . ما هسې په هسې ستاسې په رنګ کې بنګ ورګډ کړل ، راځئ دا خبره پريږدو او دا راته ووايا ست چې زما د راتلو تر مخه مو په کومه خبره خنداګانې کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم نه غوښتل چې اسلم دخپل ځان په اړه حساس کړي. اوبيا دخپل شک په اساس بل کوم کار و نه شي کولې. دقاسم دخبرو د اوریدو سره سم اغا حسن په خندا شو او ویې ویل:

« ستا د راتلو تر مخه دلته د مشاعرې محفل جوړ شوی و، او قومندان امیر خان خپل فارسي شعرونه اورول.

ددې خبرې د اوریدو سره قاسم دامیر خان په لور وکتل او په خندا یې ترې وپوښتل. « ډیر ښه، ته شاعری هم کوې. لږ خو مونږ ته هم واوروه ، چې تا څه لیکلي دي ؟ امیر خان سمدستي ځواب ورکړ: « هو د شاعرۍ به څه ووایم ، مونږ ته خو په اندلس کې شاعرې په کار وه. مونږ به هلته د « الحمرا » په دربار کې شعر وایه. اودخاص دیوان شهزادګیو به د برنډو څخه پر مونږ ګلان را شیندل.

دامیرخان په دې خبره یو ځل بیا محفل دخندا ډک شو او دخونې فضا بلکل بدله شوه. په همدې وخت کې قاسم خان عبدالرحمن ته وویل:

« قاسم بن هشام. ته خو عرب یې ، ایا فارسي شاعري باندې هم پوهیدې شې؟

ته د پوهیدو خبره کوې، زه به درته په فارسی کې اشعار واوروم.

په دې وخت کې ټول محفل غوږ په اواز شو. قاسم د شونډو لاندې خندل ، او د لږ څه ځنډ نه وروسته یې په ډیر ښه اواز سره داسلم خان په لور د کتلو په وخت کې دا شعر ووایه.

ان نه من باشم که روز جنگ بیني پشت من   آن منم که درمیان خاک وخون بیني سرې.

د قاسم دا شعر دومره ښایسته و چې د اغا حسن په کمره کې د واه واه اوازونه پیل شول.د شعر دویلو په وخت کې دقاسم سترګې په اسلم خان ورننښتې وې، هماغه و چې هغه په ډیره بده توګه په خپل ځای کې راغونډ شوې و.

اغاحسن او امیر خان د قاسم خان د شعر په اوریدو سره په وجد کې راغلل او د قاسم خان څخه یې وغوښتل چې خپل شعر یو ځل بیا واوروی. قاسم مسکې شو او خپل شعر یې یو ځل بیا ووایه. دا ځل په ستاینه کولو کې اسلم خان هم را یوځای شو ،

د ینی چري د سالارانو دا غونډه همداسې ګرمه وه چې کمرې ته یو پوخ عمرې شخص را ننوت ، دهغې په مخ باندې د وقار او دبدبې نښې وې، قاسم دهغه په کتلوسره دا و انګیرله چې دا هم د ینې چري د فوځ کوم سالار دې. دا کس پخپله « محمد چلپي » و ، نوموړې دسلطان مراخان دخور میړه او د شهاب الدین باشا ددریزره ایز پیدل فوځ سالار ...... په خونه کې شته دیني چري ټول سالاران دهغه په درنښت و دریدل ، محمد چلپی خونې ته مسکې را ننوت. اوبیا یې د ټولو سره د ښه راغلاست وروسته داغا حسن تر څنګ کیناست. اوبیا هملته په فرش

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې د کیناستو وروسته یې ټولو سالارانو او قومندانو ته وویل « سپه سالار شهاب الدین حکم کړې دې چې دنوې میاشتې د سپوږمۍ د کتلوسره سم به د دوشنبې په ورځ زمونږ لښکر د اروپا په لور کوچ کوي ، هیله ده چې تاسې ټول به تر هغه وخته پورې تیار اوسئ ، زمونږ د فوځ دکوچ کولو له پاره یوائې پنځه ورځې پاته دي ، داخل چې کوم جنګ مونږ ته مخته دې هغه به د ټولو جنګونو څخه مختلف وي ، مونږ د هونیاډې د فوځ پر خلاف جنګ ته ورځو . تاسې ته به معلومه وی چې څو اونۍ دمخه د ټرانسلوانیا د هربان ستاټ په سیمه کې هونیاډې زمونږ سالار فرید پاشا ته سخته ماتې ورکړې ده ، بیا دغه هونیاډی ترکې بندي فوځیان په بیلا بیلو میلمستیاو کې دخلکو تر مخه د تیغه تیر کړل او په بې ګناه توګه یې د جنګي بندیانو وینې توې کړې مونږ به دهونیاډی څخه ددې شهیدانو د وینو بدله اخلو .

دهونیاډې په دې برې اوزمونږ د فوځونو پرلپسې ماتې په ټوله اروپا کې د اروپایانو تر منځ د خوشحالۍ څپې راپیدا کړې دی ، په همدې اساس یې دترکانو د مکملو ویستلو له پاره په اروپا کې یوه ستر یووالې را منځته کړې دې . « شاه لارډ سلاس » چې په دې وختو کې د هنګري او پولینډ دواړو هیوادونو مشري په غاړه لري دې غورزنګ ته نوې روح ورکړې دې. په دې اتحاد کې هنګري ، پولینډ ، لاچیا ، اوبوسنیا حکومتونه په پوره ځواک سره شریک شوی دی. سربیا هم چې دلارډ ستیفن په وخت کې د عثمانیانو دسلطنت ملاتړې وه د هغه د ځآې ناستې « جارج برنیکوچ » په مشرۍ دهمدې اتحادي فوځونو په لیکوکې ورګډه شوې ده . فرانس او جرمني هم دخپلو جګړه مارو ډیره شمیره دې لیکو ته ور لیږلې ده . ددې نه علاوه د اروپایې هیوادونو زیات شمیر عسکر په خپله خوښه دې لیکو ته راغلې او په کې راګډ شوې دې . تر ټولو مهمه خبره داده چې صلیبیانو دې جنګ ته دمقدس جنګ نوم ورکړې ، په دې اړه د روم پوپ ډیر په جوش او جذبه کې راغلې اوخپل نماینده کارډینل « جولین سیزراینی » یې د یوه ستر وسلوال فوځ سره هلته ور استولې د ي. ددې نه علاوه د اروپا دهرې سیمې څخه ددې فوځ د بسپنې له پاره مالې او خوراکې تعاون را روان دې. په حقیقت کې دا یو صلیبې جنګ دې اویاد ساتئ چې دا جنګ دعیسایت مذهبی جوش د اسلام پر خلاف راپارولې دې. د وینس او جینوا دجمهوریتونو بحري بیړۍ هم د عیسایې لښکرو د بسپنې له پاره رارسیدلې دی..... په دا سې حال کې چې د بدقسمتۍ څخه دعثماني سلطنت بحري ځواکونه د نشت سره برابر دي . په دې خاطر هونیاډ فکر کوي چې زمونږد سلطان فوځونه به د کوچنۍ اسیا څخه، چیرې چې هغوې د قونیا د امیرکرمانیا په سیمه کې په جنګ کې مصروف دي اروپا ته ولاړې نه شي...... اتحادي ځواکونه په ښکاره توګه دلارډ سالاس تر قومندې لاندې دي خو په حقیقت کې دهغوې سردار دهنګري د پخوانې پادشاه « سجمنډ» نا جایزه زوې « هونیاډې » دې چې په دې وختو کې دعیسایی نړۍ تر ټولو ستر اتل ګڼل کیږي.

د محمدچلبي په ژبه کې دومره اغیزو چې په کمرې کې ټول سالاران خاموشه او غلي ناست و ، محمد چلپې د هونیاډې دفوځ داسې یو انځور وړاندې کړ چې قاسم خان یې هم په عسکرې مهارت اوپوهه باندې قایل شو . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې وخت کې هغه ته دا ډاډگیزه شوه چې دجنګ په اړه دا خبرې کونکې ، نړۍ کتونکې او عزتمنده وګړې د سلطان دخور میره دې.

قاسم په ډیره مؤدبه توګه د محمد چلپي څخه وپوښتل:

« درونده سالاره ! که د محاذ حالات دومره خراب وي نو بیا خو معظم سلطان ته پخپله په کارو چې د اسلامي فوځ قیادت وکړي .»

محمد چلپي د قاسم په لور مخ ور وګرځاوه او په خندانه توګه یې ورته وویل:« داسې بریښې چې ته به قاسم بن هشام اوسې. ستا د میړانې او بهادرۍ قصې هلته سلطاني محل ته رارسیدلې دی. خیر په هر صورت. ستا د پوښتنې ځواب دادې چې: معظم سلطان به په خپله دجنګ قیادت کوي ، زمونږ دغه اتیازره کسیز لښکر خو یوازې د لمړیو دلګیو په څیر مخته ورځی»

خو قاسم د یوه فکر په اساس یوه ځل بیا ترې وپوښتل:« دورنده سالاره ! که د محترم سلطان دراستنیدو دمخه زمونږ فوځ د هونیاډی د فوځ سره لاس و ګریوان شی نوایا په هغه وخت کې به هم زمونږ ځواکونه د سلطان د رارسیدو انتظار کوي ؟

« نه ! که داسې وشول نو مونږ به په کلکه مقابله کوو . او انشاء الله دمعظم سلطان د رارسیدو دمخه به دښمن ځپوو .» دمحمد چلپي په لهجې کې عزم او هوډ وو. هغه په جګه غاړه ځواب ورکړ.

په دې وخت کې اغا حسن ترې وپوښتل:« درونده سالاره ! اوریدل کیږي چې دلته په اورنه کې دقیصر خطرناکه جاسوسان شتون لري او هغوې دمعظم سلطان په مقابل کې په سازشونو لګیا دی ؟

د اغا حسن دخبرې سره سم ټول سالاران غوږ په اواز شول ، محمد چلپي ځواب ورکړ.« دغه ډول راپورونه ماته هم را رسیدلې دي خو تر اوسه پورې په چا لاس نه شی تر پورته کیدې. خو تر هغې چې د قیصر پورې اړه لري نو هغه خو دهمغه لمړۍ ورځې راپدی خوا د مړانو دجنګولو ، خنزیرانو ، سپېو او مړزانو د لوبولو شوق لري. ډاډګیزه ده چې داسې شخص به نیغ په نیغه د جنګ میدان ته د راتلو په ځای په همدې ډول سازشونو تکیه کوي.....مونږ په افواهاتو باندې کنترول پیدا کړې او معظم سلطان ددې خبرو د چاڼولو له پاره ډیر پوه او ماهره وګړي ټاکلي دي
.

داسې معلومیده چې محمد چلپي د قاسم د منصبي دندې څخه خبر و. خو په عام محفل کې یې دهغې د یادولو څخه ډه ډه کول مناسب و ګڼل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغا حسن په خونه کې تر ډېره پورې په مختلفو موضوعاتو باندې خبرې کیدې ، ان تر دې چې د ماسپښین د لمانځه واخت راغې. دسلطان دخور میړه محمدچلپې دنورو سالارانو څخه اجازه واخسته او په کومې لورې ولاړ. تر څنګ یې د اغاحسن په کمره کې ټول نور سالاران هم د ماسپښین دلمانځه د ادا کولو له پاره را ووتل ، اوس نو په دې خونه کې یواځې اغا حسن او قاسم دواړه ځانته پاته شوي و. قاسم د نورو وسالارانو د وتلو وروسته تر ډیره ځنډه پورې خاموش ناست و اوبیا پورته شو اود خونې دروازه یې د دننه څخه کونډه کړه. اغاحسن په ډېر تجسس سره د قاسم خان دې کار ته کتل او بیا یې ترې په ډېره رازداره توګه وپوښتل:

« قاسمه ! څه خبره ده ، نن خو ډیر په فکر کې ډوب معلومیږې»

قاسم اغا حسن ته دخپل سره د رانژدې کیدو اشاره وکړه اوبیا یې په ډېر ټیټ اواز سره اغاحسن ته وویل: « آغا !..... تاوکتل چې قومندان اسلم زما د تنخوا په خبره باندې څه ډول تبصره وکړه . ؟»

اغا حسن ځواب ورکړ: « څه ډول ؟ په ما خو دهغه خبرې ښه و نه لګیدې. د ینې چرې ټول سپاهیان د سلطان د زامنو په خیر دي ، مونږ ته د تنخوا او مال و دولت سره کومه دلچسپې نه شته. اسلم خان ډیره ناوړه خبره وکړه او زما په آند چې په ټولو ډیره بده ولګیده. خو تا ترې څه مقصد تر لاسه کړې دې ؟»

اغا حسن یو پاک سپاهي و ، د سراغرسانۍ سره یې سروکار نه درلود. د اسلم خان خبره پرې په ښکاره توګه بده لګیدلې وه ، خو قاسم ، داسلم خان په اړه په شک کې لویدلې و . ځکه هغه په ینې چرې کې د غلطو افواهاتو دخپرونکو پلټنه کوله. سلطان مراد خان ثاني په ریښتیا چې یو تجربه لرونکې پادشاه و. دا چې هغه د سراغ رسانۍ د کار له پاره د قاسم بن هشام په خیر ځوان ټاکلې و دهغه د بصیرت ښه ګڼل کیده. قاسم دهمغه لمړۍ ورځې څخه هر چاته د شک په سترګو کتل. هغه د اغاحسن خبرې واوریدې او اوپه تأدیبې توګه یې وویل: « اغا ! دعقل څخه کار واخله. دې ته هم ووینه چې اسلم خان د لښکرو سره د تللو څخه ځان په څنګ کړې دې. په داسې حال کې چې د سلطان پټه محکمه وایی چې دسلطان سره غداران به د سلطان په نه موجودیت کې دسلطنت پر خلاف بغاوت جوړوي ، اودا هم ویل شوې چې دینې چرې یو شمیر سالاران هم ددې غدارانو سره ملګري شوي دي.»

د قاسم په خبرو اغا حسن په فکر کولو مجبور شو . اغاحسن په پلټونکو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« دا خو ماته ډاګیزه شوې ده چې زمونږ په فوځ کې تور لیوان شتون لري. خو د اسلم خان په اړه ما ددې نه مخته هیڅ دا ډول فکر نه و کړې. ستا خبره مې زړه ته را غورزي. ځکه تر هغو چې زما معلومات دې ، دهغې په اساس د اسلم خان په کور کې د کوچنې د پیدا کیدو له پاره لا تراوسه ډیر وخت شته. هغه زما دوست دې. څو ورځې دمخه یې ماته ویلي و چې خداې تعالې به ورته د شوال په میاشت کې لمړنې اولاد ورکړي. خو نن چې هغه کوم عذر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې کړو زه هم پرې حیران شانته شوم ، اوبیا تر ټولو ستره خبره داده چې یو سپاهې دجنګ میدان ته د تللو په وخت کې هیڅکله هم عذر نه کوي ، ولو که هر څومره ستونزې هم ولري.»

قاسم ډاډمن شو . اوس ورته ډاګیزه شوه چې په اسلم خان یې شک کول سهي وو . هغه دخه ویلو له پاره خوله پرانسته چې یو ناڅاپه یې خبره و دروله دهغه سترګې د دروازې په لور واوختښتې. دهغه شپږم حس رابیداره شوې و ، دقاسم د سترګو په ځلیدا اغا حسن هم په پلټنې پیل وکړ. قاسم په خپلو شونډو باندې ګوته کینښوده او اغا حسن ته یې د چپ پاته کیدو اشاره وکړه. اوپخپله دخپله ځایه راپورته شو . اوس نو هغه په پټوپښو د دروازې په لور ولاړ . دروازې ته نژدې ورسید او په یوه بې اوازه توګه یې د دروازې کونډه پرانسته. اوبیا یې و ناڅاپه ددروازې دواړه پلې په یوه شرک سره پرانستې ، د دروازو دپرانستو سره سم یو درز شو او د یني چري یو فوځې دکوټې دننه راپریوت. داسې بریښیده چې هغه د دروازې دپلې سره غوږ ایښې و او د اغاحسن او قاسم خان دخبرو د اوریدلو هڅه یې کوله.

قاسم او اغاحسن دواړه ژرتر ژره خپلې تورې د نیام څخه را وویستې ، قاسم خپله توره په هوا کې و خوزوله او مخته ولاړ او ددروزاې کنډه یې بیا کلکه کړه. دا دیوه سراغ رسان په څیر دهغه لمړۍ معرکه وه. د یني چري دغه سپاهې د اغاحسن او قاسم د تورو په کتلو سره وارخطا شو . دهغه په مخ باندې د مرګې زیړې راخپور شوې و . او په چغو او سورو یې پیل وکړ. قاسم دخپلې تورې څوکه دهغه په ورمیږ کینښوده اوشاته یې ټیل واهه او ددیوال سره یې و نښلاوه. قاسم تر ې په ډیر غضب اوقهر سره و پوښتل:« تاولې زمونږ خبرې اوریدلې ......؟ ته څوک یې ؟..... اود چاپه وینا دلته د جاسوسۍ له پاره راغلې یې ؟»

ددې ځوان ستونې وچ شوې و . هغه توکانې تیرې کړې تر څو خپل حلق تازه کړي. په همدې وخت کې اغا حسن چې دغه ځوان ته یې په پوره غور سره کتل وویل « دا د یني چري د دوویشتم دلګې عسکر دې چې د اسلم خان د قومندانۍ لاندې جنګیږي.»

د اغا حسن په خبره قاسم خان په ډیرو معنې لرونکو سترګو دهغه په لور وکتل اوبیا یې ددې ځوان څخه وپوښتل : « نوم دې څه دې ؟»

«تت ....تر....ترکبا....ترکباز....» ځوان د ویرې په ترتړۍ ژبه خپل نوم وواېه. « زمونږ د خبرو د اوریدو له پاره ته دلته چا را استولې یې ؟» قاسم ترې یو ځل بیا وپوښتل.

خو دا ځوان خاموشه پاته و . قاسم د خپلې تورې څوکې ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، دترکباز د سترګو اوښکې راغلې. دهغه د ستونې څخه د حلالیدونکې وزې د اواز په څیر اواز را وت. قاسم ترې یو ځل بیا خپله همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه تکرار کړه .« ووایه چې تا دلته چا را لیږلې وې ؟» که چیرې را ته یې و نه وایې نو یاد لره چې زه به ستا پښې اولاسونه پرې کړم او په چوک کې به یې ګوذار کړم.»

دویرې څخه د ترکباز رنګ د خزان د پاڼو په څیر ګرزیدلې و ، خوبیا یې هم څه ونه ویل. کیدې شې چې هغه نه غوښتل د چا نوم واخلي. کله چې قاسم وکتل چې ترکباز په اسانۍ سره اقرار نه کوي نواغا حسن ته یې د ترکباز د پښو اولاسونو د تړلو اشاره وکړه.

اغ حسن خپله توره کیښوده او دخپل صندوق څخه یې رسۍ را وویستله او لکه شیبه وروسته ترکباز لاس و پښې تړلې د زمکې په فرش باندې تړلې پروت و . اوس نو اغاحسن او قاسم دهغه تر څنګ ناست و ، قاسم ورته وویل :« ګوره ! مونږ ته ووایه چې ته دلته چا را استولې یې. اوکه نه ته پوهیږې چې مونږ به ستا غوښې ټوټې ټوټې کړو » ددې خبرې سره سم قاسم په خپله توره دهغه مټ ورزخمې کړ ، دهغه کمیس و شکید اود اوږې څخه یې وینې را روانې شوې. اوس نو هغه بلکل ویرې اخستې و هغه دخپلې مړینې له ویرې په فریاد او ژړا کې وویل چې:

« زه ..... زه .....اس.....اس .....ودي ....اس ودي ..... اسودي رالیږلې وم ..... او زه ....»

په دې وخت کې دکمرې دکړکۍ نه یو غشې راغې او دترکباز په ستونې کې و نښت . ..... تر یوه وخته پورې خو قاسم او اغاحسن هم په دې و نه پوهیدل چې دا څه وشول. ترکباز په خپلو وینو کې ککړ پروت و. لاس و پښې یې تړلې وې ، اوسترګې یې دخپلو ګاټوسره راوتلې وې. ..... هغه دمړینې په حال کې و .غشې دهغه د ستونې سره یو ځاې نښتې و اودهغه ساه یې وربنده کړې وه.

خو کله چې قاسم خپل فکر راسم کړ نود برق په څیر یې ټوپ کړ او دکمرې دروازه یې پرانسته او بیرون ووت. اوس نو هغه هلته د بیرکونو تر مخ جوړې شوې برنډې کې منډې وهلې. هغه د عمارت اخري برخې ته روان و .څکه هلته په چت باندې دختلو له پاره د خټوڅخه زینې جوړې شوې وې. قاسم په ډیره بیړه په زینو باندې ور وخوت. دهغه تر شا اغا حسن هم په منډه کې و خو دواړو شاته نه کتل. هغوې څو ثانیې وروسته دبام سر ته ورختلې وو. خو دلته په راتلو سره هغه نا هیلې شول ، څکه دترکباز وژونکې دبام هغه بلې لورې ته ټوپ وهلې و او تښتیدلې و. کله چې قاسم اغا حسن بام ته د راختلو په وخت کې وکوت نور ورغږ یې کړ « منډه کړه ....دلته نه شته ......هغه بلې لورې ته ...... د بوټو په لور یې ووینه.... هغه د بام څخه ټوپ وهلې دې.»

قاسم هم په خپله بیرته شاته منډه کړه او د سیلۍ په څیر د عمارت شمال لور ته ورغې خو دلته هم اغا حسن او قاسم ناهیلې شول ، څکه دښمن د ولکې څخه وتلې و ، قاسم او اغا حسن د فوځ د یوه دلګې سره یوځاې ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

معسکر شاوخوا ټوله سیمه وکتله خو د ترکباز قاتل داسې غیب شوې و لکه دخره دسره نه چې ښکر غیب وي. دماښام دلمانځه وروسته چې کله بیرته کمرې ته راغې نو اغا حسن ته یې وویل.

« دترکباز لاش سره دې څه وکړل ؟»

« هغه خو د جاسوسۍ د څانګې مشر بهرام خان له ځانه سره یوړ. کوم وخت چې مونږ د قاتل په لټه کې و نو بهران خان دلته راغلې و اوخپل کار یې تکمیل کړې و ، » اغاحسن ځواب ورکړ او قاسم یو اوږود ...... اوووو وکړ.

قاسم ترې یو ځل بیا و پوښتل « ښه ، دا راته ووایه چې ستا په ذهن کې ددی پیښې په اړه څه معلومات را پیدا شو ، اودا چې دا « اسودي » به څوک وي ؟ ځکه ترکباز د مړینې نه مخته د اسودي نوم اخستې و.»

« نه ، ماته په دې اړه کوم خاص معلومات نه شته ،..... کله چې هغه ټک ټک کاوه ...... او آس آس یې وایه نو مافکر کاوه چې هغه به اسلم خان ویل غواړي. خو هغه بیا د اسودي نوم واخست. ..... څرګنده نه ده چې دا اسودي څوک دې ؟ د اغا حسن په مخ باندې دژور فکر کولو اغیز و . قاسم د کوم خیال سره اغا حسن ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« اغا ، ته داسلم دقومندې لاندې بل کوم سپاهې را وبوله. کیدې شې چې داسلم تر لاس لاندې وګړي هغه ته د اسودي په نوم غږ وکړي. ځکه چې په عمومي توګه د فوځ عسکر خپلو سالارانو ته دخپلې خوښې نوم ورکوي. داسلم مخ اوځیره هم توره ده ، کیدې شي دهغه د لاس لاندې وګړي د هغه د تور رنګ په خاطر هغه ته اسودي غږ کوي.

د قاسم دخبرو سره اغا حسن یو ټکان وخوړ ، اوپه ستاینوکو سترګو یې د قاسم په لور وکتل او ویې ویل: « په خداې چې ته ډیر ذهین انسان یې. ته باید د همدی پټې څانګې مشر اویا شاهی سراغ رسان واوسې.ته بلکل سهي خبره کوې ، داسلم خان دغه نوم دهغه تر لاس لاندې خلکو نه دې ایښې ، بلکه په یوه وخت کې پخپله سلطان هغه د اسودي په نوم یاد کړې و . په دې اساس اسلم خان کله کله دخپل نوم سره د اسودي لقب هم استعمالوي. خو بدي دا ده چې ماته داخبره مخکې ولې په یاد را نغله. په حقیقت کې د قاتل لټون زما دماغ هغه لورې ته متوجه کړې و .» هغه حسن په ډیره څرګنده او ډاګیزه توګه دا خبرې کولې. قاسم خان هم په ډیر عجیب حالت کې ناست و. ځکه یو ډیر مهم سراغ یې موندلې و. هغه لږ څه په ژولې توګه اغا حسن ته وویل.

« اغا !...... فکر کوه چې اسلم ددې پیښې څخه خبر نه شي. زه غواړم هغه په کومې ځآنګړې توګه تر خپلې ولکې لاندې راوړم.» د قاسم په خبرو اغا حسن ډیر زیات حیران شو اوویې ویل « غواړې هغه ونیسې ! مقصد دې څه دې ؟ ته په کوم حیثیت په هغه باندې لاس ږدې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم ته دا احساس پیدا شو چې هغه باید د اغاحسن تر مخه په قاسم باندې د ولکې کولو خبره نه وې کړې ،خو اوس یې خبره د خولې څخه وتلې وه. په دې خاطر یې د درواغو ویلو په ځاې هوډ وکړ چې د اغاحسن په څیر مجاهد شخصیت د خپل ځان ملګرې کړي.

« په حقیقت کې زه د سلطان له اړخه په وختي ډول د سراغ رسانۍ له پاره ټاکل شوې یم. ما ته په دې لړ کې ستا کومک ته اړتیا ده. زه د پخوا څخه یو شمیر خلک تر خپلې څارنې لاندې لرم. خو دکوم څرګند ثبوت د نه لرلو په اساس دهغوې پر خلاف لاس نه شم پورته کولې. خو اوس د لمړي ځل له پاره ماته ددې سازشي زنځیر یوه کړۍ تر لاسه شوې ده. په دې خاطر زه غواړم اسلم خان اسودي په ناڅاپې توګه و نیسم.»

دقاسم ددې نوې دندې د اوریدو په اړه اغا حسن ته کومه حیرانتیا پیدا نه شوه. بلکه تر یوه حده پورې خوشحاله شو. بیایې په خندانه توګه قاسم ته وویل. « اسلم خان اسودي ته خو به معلومات ورپه برخه شوی وي چې دهغه رالیږل شوی عسکر دمړینې په وخت کې د اسودي نوم اخست.»

د اغا حسن خبره بلکل په ځاې وه. قاسم دیوې لمحې له پاره فکر وکړ اوبیایې وویل. « زما په آند ، تر هغو چې اسلم خان ته دا یقین تر لاسه شوې وی چې زمونږ په لاسوکې د هغه د نیولو له پاره کوم څرګند ثبوت نه شته ، نو هغه به د تیښتې هڅه نه کوي ، او پخوا تر دې چې هغه وتښتي نو زه به یې ځټ ورمات کړم»

په همدې وخت کې قاسم د کوم آند په اساس یو ځل بیا وویل : « اغا ! ایا تاته د اسلم خان اسودي د اوسیدو د ځاې په اړه معلوما ت شته.؟»

« مقصد دې څه دې ، ایا نن شپه خو به نه غواړې هغه ونیسي ؟» اغا حسن ورته په پلټونکو سترګو وویل. قاسم ورته د هوکړې په خاطر سر و خوځاوه.« بې شکه چې زه د نیکۍ په کار کې دځنډ کولو قایل نه یم. زه به همدانن ددې غدار په سر د تندر په څیر راپریوځم ، زه به د هیواد ددې دښمن څخه د قیصر د ټولو جاسوسانو نومونه را باسم.»

اغ حسن په پوره دلچسپۍ سره د قاسم خبرو ته غوږ ایښې و. بیا یې سمدستي وویل:

« سهې ده ، زه هم له تاسره یو ځاې ځم.» « یوا ځې ته نه بلکه قومندان امیر خان هم له ځانه سره یو ځاې وړو. کیدې شی چې اسلم دفاع وکړی اویا دهغه څه نور ملګرې دهغه د ملاتړ له پاره را و ځغلي.»

ددې خبرو نه وروسته تر ډیره وخته پورې اغا حسن او قاسم په خپل راتولنکې پلان او په مختلفو امورو باندې خبرې اترې وکړې ، ان تر دې چې شپه پخه شوه ، قاسم را پورته شو او ویې ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به نیمه شپه دخپل پلان دپلي کولو له پاره حرکت کوو .دا ډیره ښه شوه چي تاته داسلم خان دکور لاره اوګودر معلوم دي...... اوس نو ستا په غاړه دا کار هم دي چي امیر خان هم په دغه ټول پلان باندي خبر کړي او په خپل وخت یې له ځانه سره د چوني تر دروازي پوري راوړي.»

قاسم خان ، اغا حسن ته خپله دنده ور وښوله ، دقاسم د هري خبري سره اغا حسن د اثبات سر خوځاوه. د ټولو اموراتو د ترسره کولو وروسته ، قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته او خپل کور ته رهي شو.

شپه تر نیمايي زیاته تیره شوي وه. د اورنه په فوځي چوني په سیمه کي دافسرانو د اوسیدو دځایو ته نژدي دري آس سپاره تر سترګو شول. دا دهغوي افسرانو داوسیدو ځاي و چي کورني یې درلودي. ددي د اوسیدو د ځایو شاتني برخه کي د شاه توتو ګڼي ونې ولاړي وي ، دلته به ټوله ورځ د افسرانو کوچنیانو خپلو ځانو ته شاتوت را ټولول. دغه دري واړه آس سپاره د شاتوتو دي ونو ته راورسیدل او همدلته و دریدل. دلته د ونو سیوري دتیارو په ډیربښت کي کومک کاوه. دا دري واړه دخپلو اسونو څخه را کیوتل او خپل اسونه یې د شاتوت په ونو پوري وتړل. اوس نو دغه دري واړه سیوری د عمارت په لور روان شول.

د عمارتونو په دریم کتار کي لمړنی کور د اسلم خان د اوسیدو ځاي و. دغه دري واړه سیوري همغه لوري ته ورغلل. کله چي د اسلم خان کور ته ورنژدي شول نو و دریدل. دا دپښو ښښتو څخه جوړ شوي یو کوچني داوسیدو ځاي و.ددي کور بیروني دروازه دکوڅي په لور څوارلس فټه ستره وه ، شاته یې د کور داوسیدو د کوټو دیوالونه وو. دامیر خان سیوري د کور شاته برخي په لور ولاړ. اغاحسن او قاسم ددروازي په لور ور غلل. دیني چري دغو دري واړو افسرانو خپل مخونه را نغاړلي وو. هغوي د چیتا په څیر په پوره چالاکي سره دکور دروازي ته راغلل او دروازي ته یې غوږ ونیوه. هغوي غوښتل دکور دننه کوم اواز واوري ، تر ډیره وخته پوري د دروازي څنګ ته ولاړ و تر څو دکور دننه د حرکت څخه ځانونه خبر کړي. وروسته بیا قاسم په دي ډاډه شو چي اسلم خان اودهغه کورني د خرګوش په خوب ویده دي ، په دي خاطر یې سمدستي د دروازي په سر د ورختلو له پاره ورټوپ کړ ، دهغه وجود په تور رنګه کالیو کي پټ و او په خپله ملا یې دوه عدده خنجرونه تړلي وو. بلي لوري ته یې د توري خالي نیام را ځوړند و ، ځکه توره قاسم خان په خپله خوله کي نیولي وه. تر شا یې د غشو ستره کڅوړه وه ، قاسم په ډیر احتیاط سره هغه لوري ته ورکوز شو ، اغا حسن هملته په کوڅه کي ولاړ و تر څو د اسلم خان د کور ددري دپرانستو وروسته ور ننوځي. قاسم خان په ډی احتیاط سره دروازه پرانسته ، او اغا حسن یی دننه راننویست.

په بل اړخ کي امیرخان هم خپل کمالونه ښوول ،هغه د کور د شا له مخي د ونو په کومک د کربوښي په څیر خپلي پنجي لګولي اود کور چت ته را وښوت. دچت په منځ کي دتللو په ځاي یی دبام په یوي لوري دیوال باندي په پټو پښو لکه دپیشو په څیر تګ کاوه ان تردي چي د کور دبام تر زینو یی ځآن راورساوه. هغه ددي ځآیه دکور تیاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګړ په ښه توګه کتلې شو . امیر خان په تر ټول پورته پاټکې باندې غلې کیناست. هغه دهمدې ځایه د اغا حسن او قاسم خان د فعالیت ځارنه هم کوله.

قاسم او اغا حسن دبیروني دروازې څخه دننه راغلي و، هغوې هم دلته د کور په انګړ کې و ، په انګړ کې د شاتوتو یوه ستره ونه ولاړه وه.ددې ونې سیوري لکه د پیري په څیر په دیوالو باندې پریوتې و . دسپوږمۍ شپه وه. خوسپوږمۍ خپل څو منزلونه وهلي و او نزدې و چې د لمر په تعقیب کې دهغې د شفق څخه ور ټوپ کړي. قاسم او اغاحسن مخته ور غلل او برنډې ته ور ننوتل.دلته ډیره تیاره وه او دکوټو دروازې دد ننه څخه تړل شوې وې. قاسم او اغا حسن په بیلو بیلو دروازو باندې غوږون کیښودل تر څو د ددننه څخه کوم اواز و اوري. خو په کوټو کې پوره پوره خاموشي وه. قاسم ته دا کار څه غیر قدرتي ښکاره شو. خوهغه پرې و نه پوهیده. بلاخره یې په دروازې باندې زور وکړ ، خو هغه وخت ډیر حیران شو چې دروازه کونډه شوې نه وه. هغه سمدستې دروازه پرانسته ، اواغا حسن ته یې هم دخپل ځان په لور د راتللو اشاره وکړه. په خپله همدې تیارې خونې ته ور ننوت.

څو لمحې وروسته هغه په خونه کې دننه ور ننوتې و خو کوټې ته و ر ننوتلو سره سم نزدې و چې په هغه یو افت را پریوځې. په هغه چا د توري داسې دروند ګذار وکړ چې نژدې و سر یې له تنه جدا کړي خو معلومه نه ده چې هغه کوم ځواک و چې قاسم یې ټوپ وهلو ته اړ کړ. قاسم ټوپ کړ اویوې لورې ته ودرید اوپه دې توګه په تیاره کې د پټ دښمن دتورې دغه وژونکې ګذار هسې ولاړ.

اوس نو قاسم ځان سنبال کړې و. هغه د خپل دښمن دتورې بل ګذار دهغه د تورې د پړک په واسطه و کوت اودبیا یې هغه دخپلې تورې په زور تم کړ. اوسپنه د اوسپنې سر و جنګیده او د ټنګ اواز ترې راپیدا شو ،داسې بریښیده چې دښمن یواځې نه دې بلکه دهغه بل کوم ملګرې هم دلته شاوخوا کې پټ شوی و. هغه ملګرې یې په اغا حسن باندې یرغل وروستې و ، ددې نه دا را څرګنده شوه چې اسلم خان اودهغه ملګری لا دپخوا څخه په سنګر کې ناست و.قاسم په همغو تیارو کې ددښمن د تورې ګذار تمباوه. بیا هغه یو ناڅاپه یوبل داو ولوبوو. هغه خپله پښه و غځوله او په زمکه پریوت. اوپه همدې ملاسته کې و خوید او ددښمن پښو ته یې ځآن ورساوه. مقابل لورې غوښتل چې په قاسم د پاسه راپریوځې خو په دې وخت کې قاسم دخپلې تورې څوکه پورته ونیوله ، په دې وخت کې مقابل لورې په قاسم راپریوت خو توره یې په ګیډه کې ولاړه او ترشا یې ووتله. دغه تیاره خونه یوې چغې ولړزوله اودمقابل لورې دګیډې څخه د وینو سیلاب راسر شو. قاسم ددښمن را پرځولو وروسته بیرته پورته شو اوپه بیړه بیرون ووت. خو دلته اغا حسن خپل مقابل لورې دښمن څو لمحې دمخه ختم کړې و. اغاحسن اوقاسم ته د زینو په لور د یوه سیوري دمنډې اواز تر غوږو شو ،اوبیا دلږ ځنډ وروسته دتورو د ټنګار اواز راغې ، داسې معلومه شوه چې امیرخان هم ددښمن سره په ټکر کې لویدلې دې. کله چې اغا حسن او قاسم د زینو په لور ورمنډه کړه ، خو پخوا تر دې چې هغوې په زینو ور وخیژې د زینو څخه د یوه دروند شي د راپرزیدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اواز یې واورید، خو دا کس دقاسم په پښو کې د لویدو سمدستې وروسته بیرته و درید ، اغا حسن هغه د سپوږمۍ په رڼا کې و پیژانده چې اسلم خان دی. دهغه څخه توره لویدلې وه اوپخپله د زینو څخه رالویدلې و خو روغ و جوړ و. قاسم خپله توره پورته کړه اوداسلم په ورمیږ یې ورکیښوده. اسلم جرءت وکړ اوپه لوړ اواز یې وویل: «څو......څوک یاستئ؟اوزما څخه څه غواړئ؟»

کله چې اسلم اواز راوویست نو قاسم خپلې تورې ته نور هم زور ورکړ او د زمري په څیر یې په غړمبار پیل وکړ او ورته یې وویل:

« اسلم خانه ! ته مونږ ډیر ښه پیژنې چې مونږد اسلام او وطن د غدارانو له پاره مرګ ثابتیږو. ته که غواړې څه مراعات تر لاسه کړې نو ستا خیر په دې کې دې چې ته باید هر څه چې درسره وي مونږته یې ډاګیزه کړې.»

«څه.......څه دروته ډاګیزه کړم؟......ما ....ماته خو څه معلوم نه دي ، که چیرې تاسو ماته څه وویل نو تاسو به پخپله هم خوندی پاته نه شئ. تاسې د یني چري په یوه سالار لاس پورته کړې دې» په دې وخت کې اسلم خان حوصله په ځای کیده.....

قاسم په ناڅاپی توګه د اسلم خان د ورمیږ څخه خپله توره را دیخوا کړه ، اسلم په حیرانتیاسره د قاسم په لور وکتل ، خو څو لمحې وروسته دهغه دردناکه چیغو ټوله فضا و څیرله. قاسم خپل توره په پوره توګه دهغه د ښې اړخ په ورون کې ور ننویستې وه. د تکلیف اوزخم ددرد په خاطر دهغه ستونې نور د چغو څخه چاودیده. کیدې شي چې دهغه چیغې په شاوخو کورنو کې هم اوریدل شوي وي ، اوس نو چې اغاحسن او قاسم څه کول غوښتل باید سمدلاسه یې تر لاسه کړې وي. امیر خان هم تر دې وخته پورې همله په چت باندې ناست.و. هغه د یوه ښه روزل شوي عسکر په څیر خپله مورچه پرې نه ښوده. قاسم د اسلم په ورون کې خپله توره ننویستې وه خو بیرته یې و نه ویستله. اسلم دتکلیف د زوره چغې او سوری وهلې. خواغا حسن ورمخته شو اودهغه په خوله یې لاس کیښود اوخوله یې وربنده کړه. قاسم د یوه وینه تویونکې انسان په څیر د اسلم خان په سترګو کې ورکیوت او ورته یې وویل:

«اسلم خانه ! د ژوند څخه ډیر ارزښتناک بل کوم څیز نه شته. په ځانګړې توګه ستا په څیر غدارانو ته. اوس کې ته غواړې ژوندې پاته شې نوربښتیا ریښتیا وو ایه چې ستا رالیږل شوي کس ولې زمونږ خبرې اوریدلې.؟...... دا راته هم ووایه چې د ابوجعفر سره دې اړیکې تر کومه ځایه دي؟ .... اوپه یني چري کې ستا نه اخوا نور څومره کسان د قیصر جاسوسان دي.؟..... اویاد ساته ، چې نورې چغې و نه وهي ، او که نه زه به دې غوړونه در پرې کړم.

»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په خبرو کې ډېره زياته سفاکي او بې دردي وه. اسلم خو پرېږده چې اغا حسن هم د قاسم په خبرو باندې لړزيده. اغاحسن دقاسم په اشارې سره د اسلم دخولې نه لاس لرې کړ، اسلم د قاسم د سفاکۍ څخه دومره ويريدلې و چې دډيرو سختو دردونو سره سره يې بيا هم ژبه و دروله. دقاسم دبيا پوښتنې په اړه هغه د طوطی په څير په خبرو پيل وکړ. هغه وويل چې په حقيقت کې ابوجعفر د قيصر جاسوس دې اودعثماني سلطنت د تباه کولو په خاطر دلته د تيرو شلو کالو څخه ميشت شوې د ې. هغه دا هم وويل چې ابوجعفر په ينې چرې کې هم دخپلو جاسوسانو جال خپور کړې دې. خو هغه په ينې چرې کې دموجوده جاسوسانو نوم او ادرس و نه ويلې. هغه ديوه سالار نوم واخست چې څټ يې ځوړند شو ، داسې معلوميده چې هغه بې هوشه شوې وي ،په همدې وخت کې امير خان د چت څخه په مرموزه توګه دوې ته وويل چې « تر څنګ کور کې څه حرکت تر سترګو کيږي ، ،تاسې په بيړه خپل کار تر سره کړئ»

قاسم په مايوسۍ سره د اسلم په لور وکتل او د لږ ځنډ وروسته يې خپله توره دهغه د ورانه څخه را وويستله. اسلم د بې هوشۍ په حال کې په زمکه ترپيده .خو سترګې يې پرانه نستې ، قاسم ، اسلم په همغه ځاې کې پريښود . او اغا حسن ته يې د پورته ختلو او د اميرخان سره دخبرو له پاره ورولېږه ، خو پخپله هغه بلې بندې خونې ته ورغې. دقاسم په آند چې دلته د اسلم ښځه بنده پاته وه. هغه دروازې ته ور ورسيد اودروازه يې ور ټيل وهله. قاسم هملته پرته ډيوه رڼا کړه او دبرنډې په ديوال کې يې پروت مشال هم روښانه کړ ، اوس نو مشال په لاس قاسم بندې دروازې ته ودريد اود هغې د پرانستلو هڅه يې کوله. د لږ څه هڅې وروسته دروازه په يوه کړک سره پرانستل شوه خو هغه ته کمرې ته ور ننوتل په نصيب نه شول ، معلومه نه ده چې د زينو سره پروت بې هوشه اسلم کله په هوش کې راغلې و او په زمکه باندې په ښويدو ښويدو کله د قاسم تر شا را رسيدلې و ،اوس نو دهغه په لاسو کې يو اوږود خنجر د ورايه ځليده. کله چې قاسم د دروازې پټې ورماتې کړې نو اسلم هغه نيمه دړه را پورته کړه او په قاسم يې د تورې دروند ګذار وکړ ، قاسم بلکل په همغه اخرې لحمې کې د شا له خوا اواز واوريد اوپه بيړه را وګرزيد. خو اوس ډير ناوخته شوې و د اسلم خان خنجر د قاسم په ښې اوږې باندې راپريوتې و اودهغې دغوښې دپرې کولو ورسته بلې لورې ته وتلې و. په دې توګه اسلم خان د خپل زخم بدله واخستله. قاسم په زوره زګيروې وکړ. خو په خپل ځاې باندې ثابت قدمه پاته شو، مشال دهغه د لاسو څخه ولويدخو تر اوسه پورې يې رڼا خپروله. قاسم دخپل زخم هيڅ پروا و نه کړه او په پوره زور سره يې خپله توره راخلاصه کړه او داسلم سر يې د تنې څخه جدا او دکوټې منځ کې ور وغورځاوه. دمشال رڼا تر ډيره پورې دننه کوټه روښانه کړې وه. داسلم پرې کړل شوې سر د کمرې په صحن کې رغړيده. اوبيا په هغه بله خونه کې ښځينه اواز تر غوږو شو. دا د اسلم دښځې چغې وې.

قاسم رالويدلې مشال بيا راواخست. او کمرې ته دننه ور ننوت. هغه د رڼا په مرسته وکتل چې هلته يوه ښځه ناسته ده، ټول وجود يې د ويرې نه ريږديږي ،دهغې په ينو کې يوه تيزه توره هم پرته ده. داسې معلوميده چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره اسلم خپلې ښځې ته د خپل ځان د دفاع له پاره ورکړې وه. خو هغې ښځې دخپلې کمزورتیا په اساس هغه استعمال نه کړای شوه. او د ویرې نه یې لاندې غورځولې وه. د اسلم ښځې چې کله د خپل میړه پرې کړل شوې سر وکوت نو خپل ذهني توازن یې له لاسه ورکړ ،هغې په راوتلو سترګو تر ډېره پورې نقاب پوشه قاسم ته کتل اوبیا یې یو ناڅاپه په پښو کې پرته توره را پورته کړه او د یوې پاګل وحشي حیوان په څیر یې په قاسم باندې حمله وکړه. قاسم څو قدمه شاته شو او بیا ددې ناروزلې ښځې د تورې ګذار په خپله توره باندې تم کړ ، دهغې ښځې توره دهغې له لاسه ولویده او د دیوال سره ولګیده. په همدې وخت کې د بیرون څخه د منډې اواز راغې ،دا اغا حسن چې قاسم ته یې ویل چې څو کسه وسله وال کسان غواړې دغه کور د مخې له لورې تر کلابندۍ لاندې راولې. قاسم ددې خبرې په اوریدو سره د برق په څیر بیرون ته ور ودنګل اود درې زینې خیزونو په وهلو سره د کور بام ته ورسید. اغا حسن یې هم تر شا په منډو و. امیر خان لا د پخوا څخه هلته په چت باندې موجود و . هغه د عسکري پوهې څخه په ګټې اخستو سره مخکې دمخکې یوه رسۍ دلاندې کیوتلو له پاره دکور شاته غوځولې وه. تر ټولو دمخه اغا حسن لاندې کیوت ، ....بیا قاسم او په اخر کې امیر خان هم لاندې را کیوت. اوس نو هغوې بلکل خوندي و. درې واړه په ډېره محتاطه توګه د شاتوت د ونو سیورې ته راغلل او پخوا ددې څخه چې هغه وسلوال کسان دې کورته را ننوځې د ینې چري دغه درې واړه سالارانو خپل کار تکمیل کړې و او د فوځې چونۍ د سیمې څخه وتلي و.

سهار د اورنه په خلکو کې عجیبه عجیبه خبرې کیدې. هرې لورې ته حیرانتیا خپره شوې وه. خلکو په ځاې ځاې کې د شپې د پیښې شوې پیښې په اړه خبرې کولې ، څکه په یوه ورځ کې د ینې چري په عسکری چونۍ کې څلور کسان وژل شوې وی ، دهر چاپه ژبه همدا خبره وه چې د قیصر جاسوسان په اورنه کې را خپاره شوې دي.

خو قاسم په بل کوم فکر کې و. دهغه سره ډېر کم وخت و ، خو تر مخ یې کارونه انبارونه وو. په دې وخت کې هغه د بغدادي دروازې ترڅنګ ګرزیده را ګرزیده. څکه ابوجعفر همدلته اوسیده. اوس ورځ وه خوهغه دا ځاې یوائې په دې خاطر کوت چې په راتلونکې ګام اخستو کې ورته اسانتیاوې پیدا شي، بازار کې هم پوره ګڼه ګونه وه. خلکو ترکې خولۍ په سر کړې وې او درانه کالی یې اخستې و ، ټول په خپل کاروباري ژوند کې نښتې وو . قاسم په کرار کرار په بازار کې ګرزیده. خو یوائې یو څوکسان د پرونېو پیښو په اړه په خپلو منځو کې خبرې اترې کولې. قاسم عربی کالی په تن کړی و چې کمیس یې تر پښو پورې را غځیدلې و ،په سر یې حجازی لونګۍ تړلې وه ، هغه د بازار د غوغا څخه بې پروا د بغدادي دروازې په لور وروان و. هغه غوښتل د بغدادي دروازې جامع جومات ته ورشي. هغه د بغدادي دروازې جومات ته ور ګرزیدونکې و چې په دې وخت کې یې سترګې د مارسی په ځوان کوچوان باندې ولګیدې. دمارسي کوچوان په بازار کې د څه اړینو شیانو د اخستلو له پاره راغلې و ، هغه غوښتل د مارسی کوچوان (اکبر) سره ووینې ، کله چې د اکبر لورې ته ورنژدې شو نو اکبر هغه وپیژانده

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او.... صاحبه ته !....ته دلته څه کوې ؟..... مارسي ستا ډیره ستاینه کوي ، نن خو زمونږ کورته هغه راغلې دې..... هغه زما دمشرې مالکې دوست دې. ....هغه د چوغې خاوند ....؟

داسې ډاګیزه شوه چې اکبر د قاسم ستونزه اسانه کړه. هغه چې د چا لټون کاوه هغه پخپله د قاسم مخې ته راغې. قاسم سمدستې د اکبر څخه وپوښتل.

« څوک ؟..ابوجعفر ؟»

« هو !هماغه ابوجعفر..... دنیلا ستګرو خاوند ..»

کله چې اکبر ورته د نیلا ستړګو خاوند وویل نو د قاسم ذهن بیا په را وڅرخید.د نیلا ستړګو خاوند عرب اوسیدونکې ، ابوجعفر به تل دقاسم په زړه کې را ټکیده. قاسم سمدستې پریکړه وکړه چې هغه به مارسی ته یو پیغام استوي ، په همدې خاطر یې اکبر ته وویل :

« زه تاته یو لیک درکوم. ایا ته یې په سهي توګه خپلې کوچنۍ مالکې ته ور رسولې شې ؟« هو ! بلکل ، زه به لیک هرو مرو کوچنۍ مالکې ته ور سپارم.»

د مارسي کوچوان دخپل عمر نه زیات چالاکه و. خو اوس قاسم ته ستونزه راپیدا شوه ، ځکه هغه غوښتل په بازار کې دخط د لیکلو کوم ځای پیدا کړي ، هغه فکر وکړ چې دکوم سراې د منشي د کاغذ او قلم څخه باید کار واخلي. په دې خاطر هغه د مارسی دکوچوان سره یوځای د یوه سراې په لټه کې روان شو. په بازار کې پوره ګڼه ګوڼه وه. خلک په پښو تلل راتلل، خویوشمیر خلک په خرو اواسونو سپاره په بازار کې ګرزیدل. دهرشي اوهر ډول وسایلو څخه دوکانونه ډک و ، ښځه او نر ټول په پیرلو او پیریدلو کې مصروف و. دا د اورنه تر ټولو ستر بازار و. دا د بغدادی دروازې څخه پیلیده او دښار تر منځه پورې رسیده. قاسم او اکبر د سراې د لټون له پاره ان د بغدادې دروازې تر چوکه پورې را ورسیدل ، قاسم د اکبر د وینا په اساس په یوه ځای کې تم شو ، دا ډیر ستر او ښایسته سراې و ، قاسم اکبر له ځانه سره واخست او سراې ته ور ننوتل. د سراې د عمارت په کتلو سره حیران پاته و ، دا تیرو څخه جوړشوې یو ډیر ښکلې عمارت و ، قاسم دعمارت له منځه تیر شواو د استقبالیه میز په لور ورغې ، هلته یو دپوخ عمر سړې دهغوې ښه راغلاست وکړ ، قاسم ورته د کیناستو سره سم خپله خبره وکړه. هغه پوخ عمري سړي سمدستي کاغذ او قلم د قاسم تر مخ کیښوول تر څنګ یې د قلم رنګ هم رامخته کړ . قاسم خان قلم او کاغذ راواخست او مارسي ته یې ولیکل:

«نن یوځل بیا عقاب ستا په انګړ کې دې ، پخوا له دې چې هغه ستا د کیناستو ځای زیانمن کړي دهغه عزایم ځانته ډاګیزه کړه ، د ستورو د چال چلند په اساس نن ورځ زمونږ له پاره ډیره غوره ورځ ده. د چمن د مرغانو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د دې عقاب خطر کمیدونکې دې. امید دې چې د شاهین تر راتلوپورې به دغه عقاب دکوم ښکاری ښکار وګرځي. خو دهغه په تګ راتګ باندې ، په ځانګړې توګه نن ورځ ځانګړې ځارنه په کار ده ، والسلام»

دا د رازه ډکه لیکنه وه. خو مارسی ذهینه نجلۍ وه ، هغه ته ددې مسئلې ډاګیزه کول ستونزمن کار نه و، قاسم مارسي ته لیکلی دغه لیک را تاو کړ اوبیا اکبر ته ورکړ. اکبرپه دې و پوهیده چې کار پوره شوې دې ، نو سمدستې د تللو له پاره تیار شو. خو قاسم یوځل بیا هغه تم کړ. په چوترې باندې ناست دغه پوخ عمری سړې چې د قاسم دا لیک یې دخپلو عینکو لاندې کوت ، حیران پاته و. ځکه د قاسم د لیک مضمون ډیر عجیب و. که چیرې لیک د مارتها اویا ابوجعفر لاسو ته هم ورغلې وې نوبیا یې هم راز ترې نه شو پیدا کولې. قاسم تر اوسه پورې د یوه ډیر پوه سراغ رسان په څیر خپل ځان ثابت کړې و. هغه اکبر ته وویل:

« ګوره اکبره ! .....خپلې مالکې ته دې ووایه چې ددې لیک ځواب به همدا نن راکوي اوهغه هم ژر تر ژره...... اکبره ! ته په خپله د خپلې مالکې ځواب ماته راوړه. زه به نن ماسپښین ستا د راتلو انتظار کوم. ... هلته د لاله شاهین دیادګار تر څنګ.....»

د قاسم د هدایاتو د اوریدو سره سم اکبر خپل سر د درنښت په خاطر و خوځاوه. هغه ولاړ اوقاسم هم پریښود چې ژر تر ژره ولاړ شی. له یوې خوا قاسم اکبر د مارسي دکور په لور ولیږه خو دبله اړخه یې اراده وکړه چې هغه به په خپله د ابوجعفر د څارنې له پاره د مارتها تر کوره ورځې. خو اوس هغه داکبر د بیرته راستنیدو انتظار کاوه. کله چې اکبر د سراې د منشي څخه ووت نو قاسم هم د منشی شکریه ادا کړه او بیرون وتلو له پاره را پورته شو. هغه د سراې څخه د را وتلو په حال کې و چې په دې وخت کې یې سراې ته د یوه اجنبي په را ننوتلو ستر ګې ولګیدې. دا سړې دخپل شکل اوصورت څخه د هنګرې عیسایی معلومیده ، اوهمدا خبره وه چې قاسم یې دهغه لورې ته متوجه کړې و .دا اجنبي مسافر و اودهغه په شا بار کړل شوې سامان ددې ګواه و چې هغه همدا اوس اورنه ته را ننوتې و ، پخوا ددې څخه چې قاسم دهغه په اړه څه نور فکر کړې واې ، اجنبي بلکل د قاسم سره نژدې تیر شو ،خو تم شو او په ډیر معصومیت سره یې دقاسم څخه و پوښتل.

« ایا دا سراې دې ؟»

د اجنبي د لهجې څخه د قاسم ګمان په یقین بدل شو. دا ریښتیا هم دهنګرې اروپایی اوسیدونکې و ، د قاسم په څیر سراغ رسان د هنګرې ددې اوسیدونکې پوښتنه غنیمت وګڼله اوپه مکمله توګه دهغه اجنبي په لور متوجه شو.

« هو ! تاسې دکومه ځایه راغلي یاست ؟..... ایا ته د سراې په لټون پسې یې ؟» قاسم اجنبي ته دځواب ورکولو په ځاې په عامه توګه ترې وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه دهنګرى څخه راغلې يم ، او همدا اوس دې ښار ته رانوتم.» د اجنبي په خبرو کې بلکل سادګي وه ، هغه د شکل او صورت نه دقيصر جاسوس اويا د عيسايي فوځ سپاهي نه معلوميده. دهغه په مخ ساده شانته خندا وه اودسترګو شاوخوا يې توري حلقې وې. دهغه سترګې هم داروپايي خلکو په څير شنې شانته وې. دهغه په کتلو سره دقاسم اعصاب ارام شوې و. هغه په دې فکر کې شو چې دا شخص خطرناکه نه دې. دهغه لهجه ، خبرې او قواره د جاسوس په څير نه معلوميده. کيدې شى چې دا کوم سوداګر اويا سيل کونکې وي ، په همدې خاطر قاسم د زړه له کومې د تللو پريکړه وکړه، خو دخپلو معلوماتو په خاطر يې داجنبي څخه اخري پوښتنه وکړه. هغه دهغې دمخه يې اجنبى ته وويل:

« هو !دا سراې دې او ډير ښه سراې دې.... ته را ته سوداګر معلوميږې.» د قاسم په استفهاميه لهجه ورته وويل:

هغه سړي وخندل. او خپل سر يې د نفي په خاطر و خوځاوه.« نه ، نه ، ماته سوداګر مه وايه. زه د دنيا د اخستلو له پاره نه يم راغلې ، او نه يې د پلورلو له پاره راغلې يم. زه خو په دې خاطر را وتلې يم تر څو خلک وپوهوم چې د دنيا پيرل او پيرودل بندکړئ ،ژوند ډير لنډ دې اودغه لنډ ژوند په پيرلو اوپيردلو باندې له لاسه مه ورکوئ.»

قاسم يو ناڅاپه د اجنبى په خبرو کې دلچسپي واخسته. هغه اجنبي ته په مسکا وويل چې:

« ستا د سوداګرئ خبره سهي ده. خو د ژوند د لنډون خبره دې غلطه ده. ژوند به ولې مختصر وي ، ژوند خو ډير اوږود دې. لمړې په دې دنيا کې ژوند کول په کار دي اوبيا هغې دينا کې. دمرګ ملايکه خو يوازې دانسان بدن لمسوي ،.... هغه د روح دمرکز څخه لرې اوسي.....»

اجنبي د قاسم خبرې په پرانستو سترګو اوريدې. بيا يې په بيړه دخپلې شا څخه سامان را ښکته کړ ، او د قاسم سره ورغاړې وت. « واه ! زه څومره خوش نصيبه يم ، په اورنه کې د لمړي قدم د ايښودو سره سم زه د يوه ډير مناسب انسان سره مخ شوې يم. تا د ژوند په اړه ډيره ښه خبره وکړه..... دا ډيره ستره خبره ده. ايا ته خو به حکيم نه يې ؟»

د اجنبى په خبرو قاسم وخندل او ورته يې وويل « نه !درونده ميلمه ، دا دومره ستره خبره نه ده. دا خو عامه خبره ده .دا خبره خو تاته د مسلمانانو يو کوچنې ماشوم هم کولې شى.»

اوس نو اجنبي د پخوا څخه هم ډير حيران پاته شو.

« ايا رېښتيا هم دمسلمانانو کوم کوچنې ماشوم دا خبره همداسې کولې شي ؟»

« هو ! يو کوچنې ماشوم هم !» قاسم ورته په خندا کې ځواب ورکړ. اوس نو هغه دغه اجنبي کوم خبطي وګڼې ګاڼه. ځکه هغه وکتل چې اجنبي خلا ته ګورى او دخپل ځان سره خبرې کوي. اجنبي ويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ددې مقصد دا شو چې د مذ هب سره هم د کائناتو په اړه د ستونزمنو پوښتنو ځوابونه شته. ما خو دا فکر کاوه چې مذهب د یوځو کسو پوهو خلکو د لوبو وسیله ده ..... که چیرې مسلمان په مرګ قایل نه وي نو په یقیني توګه به دهغو سره د انسان دموخو له پاره اعلې او برتر شعور شتون ولری ..... ددې مقصد خو دادې چې زه بلکل سهی لورې ته راغلې یم .....هو ! زه بلکل سهي ځاې ته راغلې یم. اوس به زه د تندې احساس نه کوم ، ای اربانه ! تا واوریدل چې زه سهي ځاې ته راغلې یم. »

د اجنبي ددې خبرو د اوریدو سره دقاسم دلچسپې نوره هم زیاته شوه. خو دهغه سره دوخت کمښت و. ځکه هغه غوښتل د ابوجعفر د نیولو له پاره پلان جوړ کړي. په دې خاطر ددې نه زیات د پاته کیدو جوګه نه و. هماغه و چې داجنبی څخه یې رخصت واخست او روان شو. خو اجنبی هغه له لاسه و نیوه « ته چیرې ځې ؛.....را څه لما سره راشه. زه یو اجنبی یم ، ماته لاره و ښیه ، ته ماته ډیر نیک انسان معلوم شوې.»

قام ودرید او په ډیر متانت سره یې اجنبي ته وویل:« درونده ! زه خو اوس له تاسره نه شم تم کیدې ، خو ته همدلته په سراې کې اوسه زه به ستا دکتلو له پاره یو ځل بیا راځم ....خو تا ماته خپل نوم او دلته اورنه د راتلو مقصد و نه وایه. نو که ته په دې اړه څه ونه وایی نو زما او ستا تر منځه به دغه بیګانګې څنګه له منځه ولاړه شي.؟

اجنبي په ډیره ټیټه لهجه وویل« زه ښښنه غواړم چې ماتاته خپل نوم و نه ښود. زما نوم «اربا ن» دې ، د هنګري اوسیدونکې یم اوهمدا اوس اوس د قسطنطنیې څخه دلته اورنه ته راغلې یم ، زه کوم ځآنګړې کار نه کوم خو داوسپنې د ویلې کولو په کار کې پوره مهارت لرم ..... اوسپنه زما په لاسو کې ویلې کیږي ... په دې خاطر ما دکسب له اړخه ددې وخت داود وګڼه. »

اوس نو قاسم په خلاصو سترګو اربان ته کتل ، قاسم په پوره جوش او ولولې سره اربان د لاسو ونیو او په ډیره مینه یې ورته وویل:

درونده اربانه ! ته دلته زمونږ معزز میلمه یې. ته همدلته په سراې کې اوسه. ستا ټول مصرف به زه ورکړم ، خواوس زه په بیړه کې یم سبا به څه وخت ستا په خدمت کې حاضر شم.

قاسم په معذرت سره داربان څخه رخصت واخیست. او دسرایه راووت. اوس نو دهغه مخ د سلطاني قصر په لور و. ځکه هلته د امرانو د اوسیدو ځایونه و. هغه غوښتل د سلطان دقصر شاتنۍ برخې ته د ابوجعفر دڅارنې له پاره ور وځغلي ، اوغوښتل یی چې دمارتها تر دروازې ور ورسیږي.اوبیا دڅارنې له پاره باید یو داسې ځاې و ټاکي چې دهغه ځایه دابوجعفر په تلو راتلو باندې څارنه وکولې شي. خو هغه ته د مارتها د دروازې پورې د ورتلو اړتیا پیدا نه شوه.ځکه هغه د لرې څخه دمارسی کوچوان وکوت. ځکه قاسم لړه شیبه مخته همد ې کوچوان ته دمارسی په نوم یو لیک ورکړې و ، قاسم فکر وکړ چې دهمدې کوڅې په سرکې په اکبر باندې ورغږ کړي .....بیا هغه یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریکړه وکړه اوهمغې لورې ته روان شو په کومې چې اکبر روان و . هغه څو کوڅې داکبر تر شاولاړ اوبیا په یو موړ کې را وګرزید ، وبې کتل چې اکبر د ښار دننه سړک لورې ته روان دې. په دې خاطر یې په هغه ور غږ کړ. اکبر د غږ سره سم و درید کله یې چې شاته وکتل نو خوله یې دحیرانتیا څخه وازه پاته شوه . هغه په ډیره بیړه د قاسم لورې ته راغې ،قاسم دهغه سره دغیرمعمولی یوځای کیدو په ځای دمعمول مطابق په لاره دتلو په وخت کې دیو ځای کیدو پریکړه وکړه. د لږ څه وخت وروسته قاسم او اکبر یوځای په لاره روان و . اکبر لکه د طوطي په څیر په خبرو لګیاو.

«نن زما مالکه ډیره خوشاله وه. ستا دلیک نه وروسته یې دخوشحالۍ نه ټوپونه وهل ، خو بیا پوه نه شوم چې ولې زما مالکې د مشرې مالکې اودهغې د میلمه دخبرو داوریدو له پاره کړکۍ ته ورغله اوهملته ورته ولاړه وه اوغوږ یې ورته ایښودې. مالکې مې ماته هم وویل چې دهغوې خبرې واورم ......نن مالکه ډیره خوشحاله ده ، صاحبه ! ما ددې نه مخته هیڅکله هم هغه دومره خوشحاله نه وه کتلې.»

اکبر تر اوسه پورې خبرې کولې. خو قاسم دهغه خبرې غوڅې کړې او ورته یې وویل چې « ایا تا هم د ابوجعفر او مارتها خبرې واوریدې ؟

«هو !» اکبر په لنډه ورته وویل:

قاسم ترې بیا وپوښتل : « هغوې څه ویل ؟»

اکبر تندې را ګونج کړ او د لږ فکر نه وروسته یې وویل « هغوې دواړو په یني چرې کې د راپورته شوو پیښو په اړه خبرې کولې، ابوجعفر ورته ویل چې دا کار د شاهي سراغ رسان کړنه ده. .....اومارتها ، یاد ساته چې دا شاهي سراغ رسان ډیر زیات خطر ناکه او چالاکه انسان دې...... ما هغه کتلې دې. دهغه وجود داسپ د وجود په څیر او دپړانګ په څیر سترګې ، او د ګیدړې په څیر تیزدماغ لرې.

اکبر همدومره وویل اوبیا خاموشه پاته شو. قاسم ترې یو ځل بیا په پلټونکې لهجې سره و پوښتل.

« بس !......ایا همدومره څه دې اوریدلې و یا نور څه دې هم ؟»

اکبر یوځل بیا وویل :« ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره د کتلو خبره هم کوله. هغه مارتها ته داخبره کوله چې شهزاده دهغه په لاسو کې دې او دا چې مارتها ته په دې اړه د ویریدو اړتیا نه شته. هغه په ډیره ټیټه توګه دا خبرې کولې. داسې کومه کومه خبره به ترې را وتله ، خو زما مالکه ټوله ورځ هلته د کړکۍ سره سر یو ځای کړې و ، ولاړه وه اودهغوې خبرې یې اوریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره همدومره خبره کافي وه. هغه په تلو تلو کې اخرې پوښتنه وکړه. «ایا ابوجعفر تر اوسه هم هملته دې».

« نه ، هغه لږ څه دمخه دهغه ځآیه را ووت. خو دا راته ډاګیزه نه شوه چې هغه چیرې ولاړ ، کیدې شې چې زما مالکې ته په دې اړه معلومات وي.»

قاسم د تلو تلو په وخت کې یو ناڅاپه ودرید. هغه چې دا کبر څخه څه غوښتل و پوښتي ، هغه یې پوښتلي و. اوس نو هغه ته د اکبر سره یو ځاې په کوڅو کې تګ مناسب نه ښکاریده. په ډیره مینه یې اکبر ته دوه درې اشرفۍ په لاسو کې کیښودې ، هغه یې په اوږه باندې و ټپاوه. او پخپله په یوې بلې لورې ولاړ. هغه په لاره کې په همدې فکرونو کې ډوب و چې دابوجعفر په غداریدو کې خو هیڅ شک پاته نه شو. دهغه په ذهن کې یو ځل بیا دهغه نیلې سترګې را ځلیدې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې ابوجعفر د عثماني سلطنت له پاره یو خطرناک جاسوس او مهمه مهره ده. خو دهغه په ذهن کې را ټوکیدونکې دغه خیال تر اوسه پورې یوه مفروضه وه. هغه دا انګیرله چې ابوجعفر د یوه عربي په ځاې یو اروپایي اوسیدونکې دې هغه غوښتل چې د ابوجعفر اصلي بڼه را برسیره کړي. خو ددې ویرې چې بغاوت په هروخت کې شوني دې چې په ټولو ځایو کې سر راپورته کړي ،خپلې پلټنې ته یې ددوام ورکولو په ځاې پریکړه وکړه چې ابوجعفر ته ددې نه زیات وخت ورنه کړي او لاس پرې پورته کړي او په خپله ولکه کې یې راوړي . په همدې خاطر یې په ډیره بیړه ځان د پټې محکمې مشر بهرام خان ته ورساوه ، ځکه هغه ته دد ې کار د ترسره کولو له پاره یوه ډله عسکر و ته اړتیا وه. تر څو دسلطان له اړخه ورکړل شوي خصوصي اختیارات استعمال کړي او ابوجعفر په رڼا ورځ و نیسي اوبندي یې کړي.

دهغه دغه ننۍ ورځ ډیره مصروفه تیره شوه، هغه ته ماسپښین ناوخته دمارسي پیغام هم رارسیدونکې و. په دې خاطر هغه باید د لاله شاهین یادګار ته ورغلې وي. او همدا نن ورځ یې د ابوجعفر په څیر د یوه ځواکمن او بانفوذه وګړي د نیولو پلان هم درلود تر څو دهغې له لارې د سازشونو ټولې کړۍ راو سپړي. هغه د سهاره تر اوسه پورې پیدل روان و. خو اوس ورته د یوې وسله والې ډلې اړتیا پیدا شوې وه. ترڅنګ یې دخپل ځان له پاره دیوه بهترین آس اړتیا هم. هغه ددې کار د تر سره کولو له پاره دخپل ځان سره د بهران خان رایوځاې کول مناسب وګڼل. هغه نیغ دسلطاني قصر تر څنګ د سرکاري دفترونو دعمارت په لور ورغې ،ځکه هغه کولې شو دبهرام خان سره همدلته ووینې.

دبهرام خان څنګ ته د رسیدو سره سم هغه ورته خپله مدعا وویله. خو بهرام خان داسې خیز وواهه لکه لړم چې په کو خاص ځاې کې ټک ورکړې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا ته څه وايی ؟ مونږ څنګه کولې شو دابوجعفر په څير شخصيت و نيسو .؟ هغه خو دامراو د ډلې څخه دې. او د سلطاني قصر سره نيغ په نيغه اړيکې لري.»

قاسم خان د بهرام خان خبرې واوريدې او خوله يی را جوړه کړه ، لږ څه په قهر يی وويل « که هغه د سلطاني قصر سره اړيکی لری ، نو څه وشول. دا خو پخپله د معظم سلطان حکم دې چې هر هغه څوک پرته له ويرې ونيسئ چې اړيکې يی دغدارانو سره ثابتې شي. زه به د ابوجعفر دنيولو پرته ارام کينم. دا به زما په دنده کې زما غفلت وي ،دقيصر جاسوس به زمونږ تر سترګو ګرځي را ګرځي او مونږ ورته هيڅ هم ونه ويلې شو. دا به څه ډول شوني وي ..؟»

بهرام د ابوجعفر د نيولو په لاره کې خنډ و. ځکه هغه ددومره سترې خطرې بار په غاړه نه شو اخستې. چالاکه ابوجعفر دخپلو غوړه ماليو په اساس د شهزاده علاوالدين نه علاوه د سلطنت نور ډير مسؤلين هم په خپلو لاسو کې لوبول. بهرام داسې انګيرله چې د ابوجعفر په نيولو سره به شهزادګان ،ستر ستر وزيران او امران دهغه د ملاتړ له پاره په خوزښت راشي ، هغه د لږ څه فکر کولو وروسته قاسم ته وويل:

« قاسم بن هشامه ! زه له تاسره د ابوجعفر په څير د شاطر انسان دنيولو له پاره نه شم تلای. ځکه که ما ابوجعفر و نيوه نو شهزاده علاوالدين به زما په لاسو کې زنځيرونه واچوی..»

اوس نو قاسم په هغه څه پښيمانه ښکاريده چې سلطان يی دده په اړه د هداياتو د ورکولو څخه منه کړې و. هغه ته دسلطانی دماغ د لرليد اوباريک بينۍ په اړه اوس معلومات تر لاسه شو. هغه داسې انګيرله چې سلطان به يوائې يو سپاهي وي خو اوس ورته د ډاګيزه شوې وه چې هغه يوائې يو سپاهې نه بلکه يو ډير پوه او د سترو تجربو خاوند دې. هغه ته د خپلې عاقبت نا انديشۍ په اړه احساس کيده. ځکه که نن سلطان بهرام ته حکم کړې وې نو بيا به دا ستونزه نه رامخته کيده. خو په هر صورت هغه داخري حربې په توګه بهرام ته وويل :

« بهرام خانه ! سلطان ستا په شتون کې زه د ټول دربار تر مخه شاهي سراغ رسان ټاکلې يم ، په دې اساس زه تا ته حکم کوم چې دابوجعفر په نيولو کې زما سره مرسته وکړه.»

اوس نو بهرام خپل تخرګونه ګرول. ځکه دا ريښتيا و ، کله چې سلطان قاسم د شاهي سراغ رسان په څير ټاکه نو بهرام خان هم هلته موجود و. خو اوس بهرام خان په دې خاطر وړاندې وروسته کيده چې سلطان ورته په ځآنګړې توګه کوم حکم نه و صادر کړې. څنګه چې قاسم بهرام ته دسلطان دحکم په اړه وويل نوبهرام يو رامات شو او په مړاوې لهجه يی وويل.

« قاسم بن هشامه ! سهي ده ..... زه ستا په مسؤليت ددې کار کولو له پاره تيار يم. خو ياد ساته چې که شهزاده علاوالدين ماته حکم وکړ نوزه ابوجعفر سمدستي پريږدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د بهرام خان دومره څه هم د ځان له پاره غنیمت وګڼل. او ویې ویل:

« سهي ده ، د شهزاده علاوالدین د وینا په اساس ته ابو جعفر بیرته پرېږده.»

ددې وروسته قاسم خان او بهرام خان د ابو جعفر د نیولو له پاره په پلان باندې خبرې اترې پیل کړې ، ان تر دې چې ماسپښین پیل شو. قاسم خان د بهرام خان سره د پلان د جوړولو وروسته دبرق په څېر راووت او د کرایې د اسونو د اخور په لور ولاړ او د لاله شاهین دیادګار پورې د تللو له پاره یې یو آس کرایه کړ. دماسپښین دکیوتو تر مخه هغه دیادګار دروازې ته رسیدلې و. خو د ژمنه کړل شوي وخت نه لږ څه وروسته رسیدلې و. کله چې دروازې ته ورننوت نو اکبر یې تر سترګو شو. هغه دابنوس د ونو سره نژدې په یوه مات دیوال باندې د پاسه ناست و. اکبر هم ددروازې په لور کتل. هغه سمدستې ددیواله راټوپ کړ او بیا د قاسم په لور په منډه ورغې. په همدې وخت کې د قاسم سترګې هم هلته د ونو په ګڼو بوټو کې دولاړې ښځې په لور ونښتې. هغه حیران شو. ځکه ددې مطلب دا و چې مارسي پخپله هلته راغلې ده. دمارسی په جرءت باندې حیران و ځکه نن سبا مارتها اودابو جعفر دخپلو سازشی کړیو په اخری سر کې و. او همدا نن هم ابو جعفر دمارتها دکوره راوتې و ، مارسي ته احتیاط کول په کار و ،په یقین سره چې مارتها او ابو جعفر به په مارسي باندې شک کوي اودا هم شوني ده چې دابو جعفر جاسوسان به دمارسي پټه څارنه هم کوي ، قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په بیړه بیړه د باره دري په لور ولاړ. اوس نو اکبر هم ورته را نژدې شوې و ، قاسم اکبر ته په خندا کې وویل :

« داسې معلومیږي چې ستا مالکه هم په خپله دلته باره دري ته راغلې ده.»

اکبر په پوره جوش سره ورته د اثبات په توګه سر وخوځاوه. اودقاسم سره یې د لاس د ورکولو وروسته وویل

«مالکه په باره دري کې نه شته بلکه هملته په بګۍ کې ناسته ده .ته هم هملته ورشه ، نن مونږ دتعقیب څخه ویریدو. په دې خاطر د مختلفو لارو څخه په پټه توګه دلته راغلي یو»

قاسم دمارسي پوهې ته حیران و ،یعنې هغه څه چې هغه انګیرلي و مارسي هم همغسې انګیرنه درلوده.

د مارسي سره خپلو خیالاتو دهماهنګۍ د کتلو وروسته د قاسم په زړه کې نورې هم دخوشحالۍ څپې ګرمې شوې . هغه بګۍ ته ور نزدې شو اود بګۍ شاتنۍ پرده یې پورته کړه او په بګۍ کې ناستې مارسي ته یې سلام وکړ. مارسي په خندا سره د قاسم د سلام ځواب ووایه. اوهغه ته یې دننه بګۍ ته د راتلو له پاره اشاره وکړه. اکبر بیرته منډه کړه او د څآرنې په خاطر دهمغه مات دیوال د پاسه وخوت. اوس نو هغه دیوه هوښیاره چیتا په څېر څلور خواوې تر څارنې لاندې نیولې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي او قاسم په بګۍ کې د لرګيو څخه په جوړو شوو چوکيو باندې يو بل ته مخامخ کيناستل. دا څلور ضربې لس فټه کوچنۍ کمره وه. مارسي او قاسم يو بل ته دومره نژدې ناست و و چې دهغوي زنګونونه يو دبل سره نښتل. نن مارسي په ساده کاليو کې وه او دپخوا څخه ډېره ښايسته او ښکلې ښکاريده. دهغې په لويو لويو سترګو کې يو ډول تجسس او پلټنه وه. يو ناڅاپه دهغې شرارتي زلفې دهغې د سر څخه راپرانستل شوې او په اوږو او مخ يې راوغوړيدې. هغې بيرته په بيړه په لاسو خپلې زلفې را جوړې کړې او مسکۍ شوه. قاسم ته دا سې څرګنديده لکه د ګل غوټۍ چې را سپړيدلې وي. تر يوې لمحې پورې هغه خپل ټول مسؤليتونه له ياده ويستلي و. هغه په دې آند و چې دهغې ښکلتيا دهغه په اعصابو باندې سپره شوې ده. خپل سر يې و ځنډه او په پوره غور سره يې وويل.

« نن ابو جعفر ستاسې کور ته درغلې و »

مارسي دقاسم خبره واوريده او په زوره يې وخندل او بيا يې داثبات له پاره سر وخوځآوه او ويې ويل: « تا ماته د ابو جعفر د جاسوسۍ له پاره ويلي و ، خو ددې څخه ماته ستا اصليت را څرګند شو ..... درونده شاهي سراغ رسانه ...!

قاسم لمړۍ پوه نه شو خو وروسته چې وپوهيده او د شرم څخه يې سرښکته کړ او مسکې شو.

« زه سهي ده ، که چيرې تاته ډاګيزه شوي وی نو ته يې داسې وګڼه چې مادرته د سلطنت له اړخه يوه نيکه دنده درسپارلې وه. خو اوس راته دا ووايه چې ستا د مور او ابو جعفر ترمنځ څه خبرې شوې دي.

مارسي په پوره متانت سره وويل « زه نن هغه وخت ډېره زياته حيرانه شوم چې وامې وريدل چې زما مور او ابو جعفر د قسطنطنيې د قيصر جاسوسان دي او دهغه له پاره کار کوي. زما په ذهن کې هم نه راتله چې زما مور دې په دومره خطرناکه سازش کې را نغښتې وي.... هو ! دا خلک دسازش په کړيو کې را نښتي دي ،پرون چې د ينې چري کوم سالار وژل شوې دې ، نو ابو جعفر وايي چې په دې قتل کې شاهي سراغ رسان يعنې قاسم بن هشام هم شريک دې. ديني چري سالار اسلم خان د ابو جعفر ډېر نژدې سړې و او ابو جعفر يې په مړينه باندې ډېر خواشينې ښکاريده. هغه تاته د څه زيان د درسولو خبره هم کوله. تر هغې چې زه د خپلې مور او ابو جعفر دخبرو څخه پوهه شوې يم نو زه فکرکوم چې هغوې به اورنه ته دسلطان د راستنيدو د مخه کومه خطرناکه لوبه لوبوي. په دې خاطر ما تاته دخط د ليکلو په ځاې پخپله دلته د راتلو او له تاسره دمخامخ خبرو کولو پريکړه وکړه.

دمارسي دخبرو په اوريدو سره قاسم حيرانتيا ونه ښووله. ځکه هغه ته ددې خبرو په اړه د پخوا څخه معلومات تر لاسه شوې و خو هغه لږ څه شک يې چې په زړه کې و هغه هم اوس له منځه ولاړ ، هغه ته اوس دا ډاډمنه شوې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دلته په اورنه کې به ابوجعفر اودهغه ملګرې د سلطان د راستنیدو دمخه فساد اوبغاوت خپروي ، هغه د لرڅه خاموشۍ نه وروسته په هوډمنه توګه مارسي ته وویل:

« ته اندیښنه مه کوه زه به همدانن شپه ابوجعفر نیسم ، تر څو هغه پخپله د خپلو سازشي پلان ټولې کړۍ را بربنډې کړی»

مارسي ورته په حیرانتیا سره وکتل او په پوره جذبې سره یی ورته وویل: « ایا ریښتیا هم ته داسې کولې شې؟ ما خو اوریدلي دی چې ابوجعفر ان تر شاهي دربار پورې خپلې اړیکې غوځولي دي. هغه خو زما مور ته تسلي ورکوله چې شاهي سراغ رسان زمونږ هیڅ نه شي کولې ، ځکه چې هغه له ځانه سره شهزاده علاوالدین ملګرې کړې دې »

دشهزاده د یادونې سره سم د قاسم تندې ګونجې شو ، ځکه هغه دهره ځایه همدا خبره اوریده ، اوس نو دهغه په زړه کې دا شک را پیدا شو چې هسې نه چې د سلطان مشر زوې علاوالدین د ابوجعفر د نیولو په کار کې ورته خنډ پیدا نه کړي. هغه اوس په دې فکر کې شو چې څه ډول شهزاده د ابوجعفر د ملاتړ څخه لرې وساتي. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ګونګ ناست دې نو خپله نازکه ګوته یی دهغه په زنګون کیښوده او زور یی ورکړ ، دمارسی په ګوته کې لکه دبرق په څیر ټکان و .داسې وبریښیده لکه قاسم ته یی شاک ورکړې وي ، یوناڅاپه را نیغ شو ، مارسی دهغه په کتلو سره مسکۍ شوه او رته یی وویل:

«په خداې ! ته یوخالصه عرب مسلمان یی. ستا ټول کرچار د یوشریف الطبع انسان نمایندګي کوي.... کله چې تاته وینم نو په زړه کې مې را ګرځي چې یوه لحظه هم له تا جدا نه شم.» ددې اخري خبرې په کولو سره دمارسی سترګې د حیا نه ښکته شوې.

اوس نو د قاسم نوبت وو ، هغه په شرارتي او مینه ناکه توګه وویل :« که چیرې د لرې کیدودومره ویره درسره وي ، نو یوځل ولې نه رانژدې کیږي. زما درنه مور او ورندار به ستا په کتلو ډیرې خوشحاله شی ، ته کله زمونږ کور ته راشه ، » دقاسم لمړۍ خبره بلکل ډاګیزه وه ، دمارسی مخ د شرم څخه تک سور شو اوپه خپل ځاې باندې یېغه نیغه شوه. قاسم داسې و انګیرله چې یوه ډیره ستره خبره یی ډیره ژر اوبې وخته کړې ده. په دې خاطر یی دخپلې خبرې د جوړولو هڅه وکړه:

«زما په آند چې په تا زمونږ دکور په لور دور تللو خبره ښه و نه لګیده. په دې خاطر خاموشه پاته شوې.»

مارسی د قاسم د خبرې په اوریدو سره ټکان وخوړ او سمدستي یی خپل سر راپورته کړ او دخپلې چپتیا په اړه یی څرګندونې پیل کړې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه ، نه ، داسې مه وايه ، اوس خو ستا نوم زما له پاره ژوند ګرزيدلې دې. تاته به ډاګيزه شوي نه وي چې زه سکندر څومره تنګه کړې يم. په حقيقت کې زه او سکندر يو ځاې را ستر شوي يو. زما مور دهغه د پلار وينځه وه. په دې خاطر هغه ما دخپل پلار جاګير ګڼي ...... سکندر هغه لورې د تللو دمخه هڅه وکړه چې ما هم له ځايه سره يوسي خو ما ترې ځان په دې خاطر شاته کړ چې هغه يومسلمان دې او زه يوه عيسايي ، زه نه غواړم چې ديوه مسلمان سره واده وکړم. ما خو ترې په همدې بهانه ځان په څنګ کړ. خو اوس هغه د اسلام څخه بيرته اوختې دې. اوعيسايي شوې دې. زه هره لحظه دخپل ځان د خوندې پاته کيدو په اړه انديښمنه يم. ځکه زما مور غواړې زه د سکندر سره واده وکړم. سکندر چې هغه لورې ته ورته ، نو دايي ويلي و چې هغه به ډير ژر ما هلته ور وغواړي ، نو په داسې حالاتو کې ستا وجود زما له پاره دپناه اخستو بهترين ځاې دې.

دمارسي دخبرو څخه دقاسم په جود کې د سکندر پر خلاف د قهر او غضب څپې را پيدا شوې. هغه ددې نه مخته د مارسي په دغه قصه او غم باندې نه وخبر. هغه ته دا ډاګيزه شوه چې مارسي سهي خبره کوي ، د سکندر په څير د يوه حيوان صفته انسان څخه هر عمل شونې دې. اوس نو قاسم مارسي له خپله ځانه سره نوره هم نژدې احساسوله ، په يوه عزم سره يې هغې ته وويل:

مارسي ! تا ډيره ښه وکړه چې په وخت دې دسکندر د عزايمو څخه خبر کړم. اوس به زه هڅه کوم ستا په اړه هم ځان اګاه و ساتم. ته انديښنه مه کوه ، زه نن شپه ابوجعفر نيسم ، زه هيلمن يم چې دلته په اورنه کې به زه دهغه او د سکندر د ملګرو په اړه پوره معلومات تر لاسه کړاې شم. او ډير ژر به ټولې مهرې را بربنډې کړم او په دې توګه به ستا دانديښنو لړۍ هم پاې ته ورسيږي

قاسم تر اوسه پورې خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې د بګۍ نه بيرون دپښو ترپار شو ، قاسم لکه دپړانګ په څير متحرک شو اوسمدستې يې د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه ، اکبر په بيړه دبګۍ په لور ور روان و دقاسم په تندې باندې غونجې پيدا شوې وې. هغه فکر کاوه چې هرو مرو کومه خبره راپيدا شوې ده، پرته له ځنډه د بګۍ څخه را ووت. په دې وخت کې اکبر هم را ورسيد. اکبر دراتلو سره سم وويل:

« مايو آس سپور وکوت چې ددې يادګار په شاوخوا کې ګرزيده. او د ديوال دچاودنو څخه دننه يې ديادګار د کتلو هڅه کوله.»

دې خبرې د قاسم په اعصابو باندې بد اغيز وکړ ، سمدستې يې خپله توره را وويسته او اکبر ته يې وويل ، ته په بګۍ کې کينه ، زه به بيرون دحالاتو څارنه وکړم. اوس بايد مونږ ددې ځآيه و لاړ شو.» قاسم ددې خبرې په کولو سره دخپل آس په لور ورغې ، ماسې هم داکبر خبرې اوريدلې وې ، دهغې زړه ددې نوو حالاتو په را پيدا کيدو سره درزيده. په دې خاطريې دخپل پړونې لاندې پټ خنجر را وويست او په لاس کې يې ونيو ، قاسم په خپل اس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور شو او د یادگار ددروازې څخه بیرون ووت. هغه داس په شا هم دهرډول حالاتو سره دمقابلې له پاره تیار و. په یوه لاس کې یې توره نیولې وه او په بل کې دآس قیضه. هغه خپل آس په بیړه باندې و ځغلاوه او د یادگار شاوخوا یې ټوله سیمه و څارله. دهغې سترګې په پوره تیزۍ سره هرې لورې ته متوجه وې او غوږونه یې دهرډول اواز داوریدو له پاه خلاص وو. هغه څلورو خواوته نظر و ځغلاوه خو هیڅوک یې تر سترګو نه شول، بیرته راستون شو او اکبر ته یې اشاره وکړه تر څو بګۍ راوکاږي. دې په خپل اس سپور و او بګۍ یې تر څنګ تیره شوه. مارسی دبګۍ پرده پورته کړه او په استفهامیه توګه یې قاسم ته وکتل اودسترګو په اشارې سره یې د حالاتو په اړه معلومات ترلاسه کړ. قاسم ورته په ټیټ اواز سره وویل:

« داند یبنبني خبره نه شته. کیدې شي اکبر ته کومه غلط فهمي پیدا شوي وي. په هر صورت تاسې ولاړشئ. په لاره کې هیڅ ډول خطر نه شته. لږ وروسته لمر پریوځي اودماښام تیارې خپریږي. په دې خاطر د تیارو دمخه تاسې خپل کور ته ستانه شئ»

کله چې یادګار ته رانژدې شول نو اکبر د بګۍ اس ته لښته ورکړه ، اوبیا په څو لمحو کې بګۍ دښار منځته رسیدلې وه.

قاسم د ابوجعفر دنیولو له پاره د شپې د نیمایی وروسته خپل پلان تر تیب کړې و ، نن ورځ د قاسم له پاره د ټولو مصروفترینه ورځ وه. تر اوسه پورې هغه د خپل پلان دپلې کولو له پاره پوره وخت درلود، په دې خاطر یې دښاره کرایه کړې آس بیرته هغه ځاې ته ورساوه اوپه خپله دخپل کور په لور روان شو.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴

دقيصر جاسوس

پخنبه نيمه شپه وه چې بهرام خان او قاسم دواړه د روزل شوو امنيتي عسکرو سره يو ځاې د ابوجعفر کور تر خپلې کلابندۍ لاندې راوستې و. غوښتل يې په څو لمحو کې خپل کاري پلان پلې کړي. کله چې ټول کسان په خپلو خپلو ټاکلو شوو ځايو باندې و دريدل نو بهرام خان اوقاسم خان دواړه ور مخته شول او د ابوجعفر دکور دروازه يې ور و ټکوله. دايو ستر او عالي شانه مانۍ وه. په روازې د ټک ټک کولو اواز د شپې په چپتيا کې تر ډيره ډيره ځايه پورې رسيده. دبهرام خان رنګ تک ژيړ تښتيدلې و. ځکه هغه ويريده چې د غرب په خطيب باندې به دلاس دپورته کولو څخه په ښار کې فساد اوبغاوت را پورته شي. بهرام تر اوسه دې ته تيار نه و چې دابوجعفر دجاسوسۍ خبره و مني. ځکه هغه د بهرام خان د امنيي د دندې داخستو تر مخه هم همدلته ميشت و. هغه حيران و چې دا سړې څنګه يو ناڅاپه جاسوس وخوت. هغه په دې فکر کې ډوب و چې د سراغ رسان په څير د قاسم په ټاکلو کې سلطان ډيره غلطي کړې ده. هغه ته قاسم يوبې تجربې او احساساتي ځوان ښکاريده ، هغه په همدې غمونو کې ډوب و او دزړه درزار يې وار په وار زياتيده. په همدې وخت کې د کور ددروازې د پرانستو اواز واوريدل شو ، بهرام يو دم د دروازې په لور وروکتل ، دروازه دابوجعفر غلام څوکيدار پرانستې وه. هغه هم ددروازې دپرانستو سره سم په ډيره خرابه لهجه ويوښتل:

« څوک ياستئ..؟ تاسې نه پوهيږئ چې نيمه شپه ده ، د څه له پاره دلته راغلي ياست ؟»

ددوې سره مله نور عسکر شاوخوا تيار ولاړ و. ددې څوکيدار مخې ته يواځې بهرام اوقاسم خان ولاړ وو. قاسم ورمخته شو او دڅوکيدار سره يې په خبرو پيل وکړ.

« مونږ غواړو د غرب دخطيب سره ووينو ...... مونږ دهغه په نوم د قونيا څخه دسلطان خاص پيغام له ځانه سره راوړې دې. ابوجعفر ته ووايه چې سالار رياض بيګ د قونيا څخه دسلطان خصوصي پيغام له ځانه سره راوړې دې.

دقاسم دخبرو په اوريدو سره څوکيدار دخپلې غصې څخه را ټيټ شو او شاته ولاړ او په يوه منډه يې ځآن د ابوجعفر خونې ته ورساوه. قاسم ددې فرصت نه ګټه پورته کړه او عسکرو ته يې خپلې شاته د راتلو او کور ته د ورننوتو حکم وکړ. اوس نو هغه خپله توره هم را ويستلې او په لاس کې نيولې وه. او د توپان اوسيلۍ په څير دکور دننه ورغې. هغه څوکيدار کوت چې په کومه ولاړ ، دهمغسې پسې قاسم ، بهرام او نور عسکر هم همغه لورې ته ورغلل اوپه دهليز کې و دريدل. قاسم په اخري کونج کې دبندې کمرې په لور ورغې ، دقاسم تر مخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوکیدار هم همدې خونې ته ورننوتې و . کمرې ته د ورننوتلو سره سم قاسم ودرید ، خو هلته هیڅ اواز نه اورېدل کیده . دروازه یې لږ څه ور ټېل وهله ، ویې کتل چې ددیوال تر څنګ یو مشال رون دې خو هغه کمره خالي وه. هغه په پټو قدمونو سره دننه ورغې او په حیرانتیا سره یې ځلورو خواو ته کتل ، دا دهغه ځای منځنۍ کمره و ه. او په ډاډ سره چې دهغې تر شا د کور نورې خونې هم وې. ځکه چې ددې کمرې په دیوال کې دروازه هغه لورې ته پرانستل کیده .....دا دروازه پرانستې وه ، دا سې څرګندیده چې ځوکیدار همدا اوس اوس دهمدې دروازې څخه دننه ورغلې و. کله بې چې دهغه بله اړخه اواز واورید نو همله تم شو ، داسې معلومیده چې دهغې لورې کوم کس دې لورې ته را روان دې ، قاسم سمدستي شاته ولاړ او تر شایې خپلو عسکرو ته هم حکم وکړ تر څو ددیوال سره ځانونه تکیه کړي. لږه شیبه وروسته د راتلونکو قدمونو اواز واوریدل شو اوبیا چا دروازه دهغه لورې څخه پرانسته ، قاسم خپله توره تیاره په لاسو کې نیولې وه، بهرام اودهغه ملګري ساه نیولي ولاړ و، دهغوې سره دې کمرې ته یواځې ځلور کسه عسکر راغلي وو . پاته نور عسکر بیرون په خپلو خپلو ځایو کې ولاړ و . د دروازې د پرانستلو سره سم لمړۍ ابوجعفر خونې ته راننوت. هغه د شپې کالي په ځان کړې و او سترګې یې دخوبه ډکې وې. په کمره کې د قدم د ایښودو سره سم یې دحیرانتیانه خوله خلاصه پاته شوه. په کمره کې یې د شپږو وسله والو کسانو په کتلو سره سترګې پرانستې پاته شوې،خو اخر هغه هم ابوجعفر و ، هغه دخپلې حوصلې په ځای کولو کې ځنډ ونه کړ ، سمدستي یې خپل ځان ډیر غضبناکه ونیو، او په ډیره قهرجنه توګه یې بهرام ته وویل:

« بهرامه !.... دا څه بدتمیزي ده ...؟ تاسو زما کورته ، زما د اجازې پرته څنګه را ننوتي یاست ؟

دابوجعفر په خبرو د بهرام پښې په لړزیدو شوې ، هغه غوښتل په معذرت ډوله توګه څه ووایې ، خو قاسم ورمخته شو او خپله لوڅه توره یې د ابوجعفر په سینه کېښوده او مار په څیر د پرشیدو سره یې ورته وویل:

« دشنو سترګو نقلي عربه او د قسطنطنیې دقیصر خطرناکه جاسوسه ، ته په مسلمانو عسکرو باندې سترګې را باسې. لمړۍ خپل ګریوان ته ووینه.» دا د قاسم له اړخه یوه رواني حربه وه. چې دهمدې حربې له مخې ورته زیاته بریا په برخه شوه. ځکه ابوجعفر یو ډیر ښه روزل شوې جاسوس و ، دهغه په سترګو کې دقاسم خبره تر یوې لمحې پورې ګرزیده خو وروسته یې بیرته خپله حوصله په ځای کړه او په ډیرې غصې سره یې وویل:

« ته څه اپلتې وایې ؟ دا څنګه دجادې نه وتلې خبرې کوې. ته څه ویل غواړی ؟..»

بهران چې پخپله هم یو ډیره پوه سراغ رسان ګڼل کیده ، د ابوجعفر مخ ته یې په ډیر غور سره کتل ، هغه په زړه کې وویل ...... قاسم په ابوجعفر باندې په لاس پورته کولو کې غلطي کړیده . دا هغه ځوک نه دې چې قاسم یې په لټه کې دې ...... قاسم هم د ابوجعفر د ځواب څخه نا هیلې شوې و ،خو هغه د ابوجعفر د پرواه کولو پرته خپلو سپاهیانو ته حکم وکړ چې: « لاس و پښې یې و تړۍ او د پټې محکمې ځمکنۍ برخې کې یې ور وغورزوئ ، »

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو سره سم دهغه عسکرو پر ابوجعفر باندې لاسونه وتړل او د تورو تر منځ یې را ښکیل کړ. ابوجعفر خپل ځان ډېر ډاډه او مطمئن ښوده خو په حقیقت کې هغه ټول دننه وجود به لړزان وو. عسکرو دهغه لاسونه د شالورې ته په زنځیرونو تړلې و. دبهرام مخ د ویرې څخه ژیړ ګرزیدلې و، قاسم د بهرام حالت ډېره ښه احساساوه، دهغه په اوږه یې لاس کیښود او ورته یې وویل:

«بهران خانه! ته اندیښنه مه کوه، له ما سره راځه، زه به ستا تر مخ دهغه څخه دا را ډاګیزه کړم چې اصلي نوم یې څه دې. ته دا فکر مه کوه چې هغه د شلو کالو راهیسي دلته میشت دې. ایا تا ته دقیصر دسازشي لوبې او په دې اړه د اوږدو پلانونو په اړه معلومات نه شته. له ما سره یو ځای راځه...!

بهرام خان چې دقاسم پریکړه واوریده نو په لړزه شو. ځکه قاسم غوښتل د ښار یو مذهبي لارښود ته دهغه په پټنځای کې اذیت او تکلیف ورکړي، د بهرام له پاره دا خبره دزغم وړ نه وه. هغه فکر کاوه چې که چیرې قاسم د غرب خطیب ته اذ یت ورکړې نو په ښار کې به اړو دوړ را پیدا شي. هغه په زړه کې پریکړه وکړه چې قاسم به د اذیت ورکولو د فکر نه تیر کړي ، په همدې فکرونو کې هغه د قاسم او ابوجعفر سره یو ځای بیرون راووت. په همدې وخت کې دهغه په ذهن کې یوه خبره راغله او بیرون ته د را وتلو سره سم یې خپلو سپاهیانو ته وویل:

«تاسو اوس ابوجعفر د ښار د کوتوال په زندان کې واچوئ، دهغه څخه به د پلټنې کار سبا سهار وختی پیلوو. په دې وخت کې پټې محکمې ته دابوجعفر ورل اړین نه دي.»

قاسم غوښتل څه ووایی خو بهران دلاس په اشارې څخه هغه منه کړ او ورته یې وویل:

«څه ویلو ته اړتیا نه شته، زه د سرکاري لیکنو پرته دومره مهمه شخصیت په خپلو پټو پلټنځایو کې نه شم ساتلې. کله چې هغه د کوتوال په زندان کې ور پریوځي او نوم یې هلته ثبت شي نو بیا یې مونږ خپل پلټنځایو ته ور وړلې شو.»

داسې بریښیده چې بهران په سهي وخت کې غلط قدم واخست. څرګنده وه چې د امنیت عسکر د بهران خان دحکم لاندې و، قاسم ته سمدستي داسې ډاګیزه شوه چې په لاس راغلې ښکار له لاسه ووت.. سپاهیانو ابوجعفر له ځانه سره بلې لورې ته بوت ،دهغوې سره د دې پټې محکمې ټوله ډله ملګري وول، په همدې وخت کې بهرام قاسم خان ته وویل:

«تا ډېره ستره غلطي وکړه، اوس دعا کوه چې په ښار کې د ابوجعفر د نیولو دخبرونو څخه کومه غوغا اوفسا د را پیدا نه شي، ځکه بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ ده او په دې ورځ به په ټولو غونډو کې دابوجعفر د نیولو په اړه خبرې کیږي، که داسې پیښ شول نو مونږ دواړو ته به ډېره ستونزه را ولاړه شي. دسلطان زوې به پرمونږ باندې لاس پورته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبهرام دخولې څخه د سلطان دزوې دکليمې د راوتلو سره سم ، قاسم د سلطان محمد په اړه په فکر کې شو ، هغه ته دا رایاد شول چې سلطان محمد ورسره د دوستۍ لاس ورکړې ، هغه هوډ وکړ چې سباسهار وختي به د شهزاده محمد سره د ابوجعفر د نيولو خبره مطرح کوي ، همدغې خبرې هغه ته يو ډول ډاډ ور په برخه کړ او دخپل آس په لور ولاړ، په دې وخت کې بهرام هم په خپل آس سپور شوې و . دوې دواړه تر ډيره ځايه يو دبل سره يو ځاې روان و . بيا قاسم دبهرام څخه اجازه واخسته او دخپل کور په لور ولاړ.

نن قاسم ډير ستومانه شوې و . ځکه هغه په يوه وخت کې ذهني او جسماني جنګ را ښکيل شوې و ، کله چې په خپله بستره کې ځملاست نو متوجه شو چې بدن يې ټول مات مات دې. کمبله يې په ځان را واچوله او څو لمحې وروسته په خواږه خوب ويده شو.

هغه تر ډيره پورې ويده و ، دهغه ورور او ورندار هم دا فکر کاوه چې هغه ستومانه شوې دې نو په دې خاطر يې د سهار چاېو ته را پانه ځاوه . دهغه ورور او وريرونه يې خپلو خپلو مکتبونو لورې ته تللې وو، او ورځ ښايسته ډيره راپورته شوې وه.

د ورځې د يوې برخې دتيريدو وروسته دهغه سترګې د دروازې په ټکار باندې را پرانستل شوې. ځکه چا د طاهر هشام دکور بيرونۍ دروازه په زوره زوره ووهله. هغه خپلې سترګې مښلې او په دې حيران و چې ويې کتل دومره ورځ يې په خوب کې تيره کړې ده. د بسترې نه راووت او څپلۍ يې په پښو کړې او د بيرونۍ دروازې په لور ور روان شو ، ددروازې دپرانستلو سره سم يې هغه وخت سترګې پرانستې پاته شوې چې......

دهغه تر مخه ابوجعفر ولاړ و . دهغه په مخ زهرجنه خندا وه ، تر څنګ يې څلور کسه سپاهيان او څو نور لاس پوڅې هم ولاړ و. دابوجعفر د کتلو سره سم د قاسم خان دخولې نه په نا څاپې توګه را ووتل: «ته ؟»

دهغه سترګې دحيرانتيا څخه بوټې راوتلې وې. هغه باور نه شو کولې چې هغه ابوجعفر چې هغه څو ساعته مخته په پوره ميړانې سره نيولې و او د کوتوال په زندان کې يې اچولې و ، هغه اوس په رڼا ورځ په پوره ازادۍ سره دهغه تر مخه ولاړ دې. ابوجعفر چې قاسم دومره حيران دريان و کوت نو په خپله زهرجنه خندا کې يې وويل: « قاسم بن هشامه ! زه دشلو کالو راهيسې په اورنه کې په پوره عزت اودرنښت سره شپې سبا کوم. خو دلته ستا د راتلو څخه تر اوسه څو په شمار ورځې تيرېږي ..... هغه څه چې تا له ماسره وکړل دهغې دحساب ورځې به ډيرې ژر راشي. خو اوس زما سره د غه سرکاري مامورين غواړي تا دشهزاده علاوالدين دربار ته وړاندې کړي. دا بايد ډاګيزه وي چې زه دشهزاده علاوالدين د ځانګړې حکم په واسطه راپريښول شوې يم.

د ابوجعفر په خبرو د قاسم وجود ټول دقهر اوغصې څخه په اور کې سوزيده ، د ابوجعفر په سترګو کې يې سترګې ور ننويستې او ورته يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ابوجعفره ! ته زما د ولکې څخه خوندي نه شې پاته کیدې. زه ستا د ټولې لوبې څخه خبریم. زه به د شهزاده علاوالدین تر مخه ستا له مخه دغه نقاب لرې کړم. او یاد ساته کله چې زه تا یو ځل بیا ونیسم نوبیا به هیڅوک هم تاته زما د غضب څخه نجات در نه کړای شي.

ابوجعفر د قاسم په خبرو باندې په زوره زوره وخندل ،دهغه په مخ د شیطانت نښې د ورایه ځلیدې ، ابوجعفر په زهرجنې خندا سره وویل : « ته نور ما نه شې نیولې ، ځکه له تاسره زما په خلاف هیڅ داسې ثبوت نه شته چې شاهي دربار کې یې وړاندې کړای شي. ما شهزاده ته ستا په اړه ټولې خبرې کړې دي. اوس به ته د یني چري د یوه سرتیرې قومندان « اسلم خان» د وژلو په اتهام بندي خای ځې.

د ابوجعفر د مکر نه ډکې خندا ټوله فضا را نغاړلې وه. او قاسم ته دابوجعفر دخبرو انداز د زغم نه وتلې و. خو هڅه یې کوله چې خپل ماغزه ساړه کړي ، نو ځکه یې یو سرکاري مامور ته وکتل او ورته یې وویل:

« تاسو ووایاست ، چې تاسو د څه له پاره دلته راغلي یاست ؟ د قاسم په خبرو کې نرې شانته طنز و ، سرکاري مامور چې یو ښایسته او ښکلې ځوان و په لږ څه سخته ژبه وویل:

مونږ له ځانه سره ستا دبوولو له پاره راغلي یو ....مونږ د شاهي ګارډ د ساتونکو د ډلې عسکر یو ، او دلته د شهزاده سلطان علاؤالدین بن سلطان مرادخان ثاني په حکم راغلي یو .....

قاسم دهمدې حالاتو له پاره تیار شوې و. هغه دځوان څخه کور ته د وبیرته ورننوتلو اجازه واخسته، کورته دننه ورغې ، دهغه مور ،پلار او ورندار په دې نه و خبر چې ددروازې نه بیرون څه روان دي. قاسم په کور کې دڅه ویلو پرته د ضرورې کارونو څخه ځان فارغه کړ اوبیا یې خپلې ورندار ته وویل چې د شاهي دربار په لور ورځي، ددې خبرې سره سم بیرون راووت.

دا دشهزاده علاوالدین سره دقاسم خان لمړنۍ لیدنه کتنه وه ، هغه په لږ څه بې پروایی سره د شهزاده تر مخه و درید ، شهزاده ورته په ډیره غصه وویل :

اوریدلي مې دي چې ته معظم سلطان شاهي سراغ رسان ټاکلې یې. داسې معلومیږي چې دروند سلطان نور زوړ شوې دي ، دلته په اورنه کې کوم قیامت راتلونکې و چې د شاهي سراغ رسان دټاکلو پورې یې خبره ورسیده. تا خو زمونږ د سلطنت په یو ډیر عزتمنده سلاکار باندې لاس اچولي اوهغه ته دې سپکاوې کړې ، مونږ به دروند سلطان ته ستا ددې کار او ددې سپکاوي په اړه شکایت کوو. ترڅو چې معظم سلطان د قونیا څخه را ستنیږي نو تر هغه وخته به ته دلته زمونږ سر بندي یې. ستا د بې باکۍ او بې عقلۍ سزا به په خپله سلطان ټاکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره د قاسم دپښو لاندې زمکه و خویده. ابوجعفر ریښتیا ویلي و، لوبه بلکل بدله شوې وه ، د شهزاده د خبرو څخه ډاګیزه کیده چې د قاسم دخبرو اوریدو ته تیار نه دې. خوبیا هم قاسم جرءت وکړ او ویې ویل:

دورنده شهزاده ! زما په نظربند کولو کې بیړه مه کوه ...... لمړی.....

شهزاده قاسم خبرو ته پرې نه ښود او دهغه خبرې یې په منځ منځ کې غوڅې کړې:

چپ شه ! خبرو کولو ته دې ضرورت نه شته. که چیرې معظم سلطان تاته دومره عزتمنده ځاې نه وې درکړې نو مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه ستا سر له تنې جدا کړې و.

اوس نو قاسم ته د ویلو ځاې نه و پاته. ځکه د شهزاده دروازه چیان د بربنډو تورو سره هملته دحکم منلو ته په لیکه ولاړ و و. قاسم په پوره ناهیلۍ سره د شهزاده په لور وکتل او د بې وسۍ نه یې سر ښکته کړ ، هغه په همدې فکر کې و چې د ابوجعفر پلان بریالې شو او قاسم و نه توانید چې اورنه د قیصر د جاسوسانو څخه خوندي و ساتلاې شی. د شهزاده د حکم سره سم ساتونکو قاسم خان په خپله ولکه کې واخست. او هملته په شاهي محل کې یې په خصوصي زندان کې بندي کړ. دا زندان د نورو په څیر د اوسپنې د سلاخو څخه نه و جوړ شوې ، دا یوه پراخه کمره وه او څلورو خواو ته یې کړکۍ وې ، خو هرې کړکۍ ته بیا د اوسپنې سلاخونه لګیدلي و او بیرون ترې وسله وال ساتونکو پیره کوله.

اوس نو قاسم د اورنه دخوندي ساتلو له پاره هیڅ نه شو کولاې. ان تر دې چې په دې شاهي زندان کې یې بل زندانې ملګرې هم نه وچې خبرې یې ورسره کړې واې ، هغه ټول وخت په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول به وتوانیږې چې اورنه د بغاوت اوفساد څخه خوندي و ساتلاې شي.

خو دهغه دهمدې کار په واسطه ابوجعفر په خپله په یني چرې کې د بغاوت را پاڅولو پلان شاته غورزولي و. هغه ډیر زیات چالاکه او شاطر انسان و. هغه فکر کړې و چې په داسې حال کې چې دهغه رقیب اوس دشهزاده علاؤالدین تر مخه د بغاوت در اپیدا کیدو خبره کړې ده ، ......نو په دې خاطر دا به مناسبه نه وي چې دومره ژر بغاوت راپورته کړي ، که چیرې دا کار وشي نوبیا به دشهزاده باور را باندې له منځه ولاړ شي ، په دې خاطر هغه سمدستې دخپل سازش ټولو کړیو ته خبر ورکړ چې دبغاوت اوفساد له پاره جوړ کړل شوي پلان تر یوه وخته پورې شاته و غورزوي ...... هغه نه غوښتل چې د بهران اوشهزاده تر مخه دقاسم خان خبرې او اندیښنې سهي ډاګیزه شي. همغه و چې هغه د قاسم خان د درواغژن کیدو په خاطر خپل پلان و ځنډاوه. د بله اړخه قاسم خان د وخت په تیریدو سره ورځ په ورځ نا ارامه کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو ورځې تیرې شوې ،مارسي هم ډیره اندیښمنه او غمژنه وه ، دقاسم د کورنۍ کسان هم وراخطا او ویرې اخستې و.ځکه قاسم دهمغې ورځې څخه چې تري تم شوې و ، تر اوسه پورې یې درک نه و لګیدلې. دهغه ورور طاهر د ښار کونج کونج و لټاوه ، هغه د ښار د کوتوال د سپاهیانو سره یو ځای د ښار ډیر ځایونه تر سترګو تیر کړل خو د قاسم په اړه یې کوم معلومات تر لاسه نه کړای شو . اوڅنګه به ورته معلومات تر لاسه شوې وای ځکه هغه خو دسلطان په محل کې زنداني پروت و.

مارسی به هره ورځ خپل کوچوان اکبر دقاسم پسې استوه. خو هغه به بیرته هر ماښام ناهیلې را ستنیده. هغې اکبر د لاله شاهین یادګار ته هم څو څو ځله استولې و. او دوه درې ځلې د طاهر کور ته هم.

یوه ورځ مارسی فکر وکړ چې د ابوجعفر په اړه معلومات تر لاسه کړي. ځکه چې قاسم ورته په اخري کتنه کې د ابوجعفر د نیولو په اړه د خپل پلان خبره کړې وه.

په داسې حال کې چې اکبر مارسي ته همدومره ویلی و چې ابوجعفر سهي سلامت دې او په ښار کې موجود دې. مارسي داسې انګیرلې وه چې ابوجعفر تر اوسه پورې بلکل نیول شوې نه دې. خو هغې ته د اندیښنې خبره دا وه چې هغه ولې ددومره وخت دتیریدو سره سره بیا هم دهغې دمور دکتلو له پاره دهغوې کورته رانغې مګر دهغې مور پخپله دوه درې ځلې دکوره وتلې وه. مارسي ډیره هڅه وکړه چې دخپلې مور د سترګو څخه ځان اخوا کړي ، خو مارتها ډیره روزل شوې جاسوسه وه او دمارسي په دا م کې و نه نښته. مارسي خپل کوچوان اکبر د ابوجعفر په لور ور ولیږه ، تر څو دهغه د نوکرانو څخه دهغې شپې په باره کې تفصیلات را ټول کړي په کومه شپه چې دهغه د نیولو له پاره دهغه په کور قاسم د پولیسو سره یو ځای یرغل ورووړې و .....خو اکبر هم ونه توانید کوم خاص خبر تر لاسه کړي .او د قاسم په اړه به هغه څه ډول خبر تر لاسه کړې و ،ځکه چې هغه خو دهغه نا پوهه شهزاده په څآرن ځای کې بندي پروت و.

او بیا یوه ورځ خبر را غې چې د شهاب الدین پاشا په مشرۍ د ترکانو فوځ د «نیش» په سیمه کې د «هونیاډې» د لښکروسره د ټکر وروسته ډیره سپکه ماتې خوړلې.

پیښه داسې منځته راغلې وه چې سلطان مرادخان ثاني د کوچنۍ اسیا د قونیا په ښار کې د «کرمانیا دامیر» سره په جګړه کې بوخت و ، خو دبله اړخه عثماني لښکر د شهاب الدین پاشا او محمد چلپې په مشرۍ د «هونیاډې» دبې شمیره لښکرو د غشو د ګذار لاندې و . عیسایي لښکر د «ډینوب د دریاب» څخه تیر شوې و او د «نیش» په سیمه کې د عثماني لښکرو په مقابل کې یې خیمې وهلې وې. دهونیاډې د بیرغ لاندې د ټولې نړۍ د عیسایانو ډیره نامتو جګړماران را ټول شوي و ، په داسې حال کې چې د شهاب الدین پاشا تر قومندې لاندې یوا ځې اتیا زره تجربه لرونکې فوځ و . سهار وختي ددواړو فوځونو تر منځه جنګ پیل شو ، د ۱۴۴۳ کال د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسپښین په وخت کې د «نیش» په سیمه کې ددې دواړو ځواکونو ترمنځ سخته زمکنۍ جګړه و نښته. دمحمد چلپې پیاده عسکر په ډیره میړانه و جنګیدل. محمد چلپي پخپله هم په اس سپور دخپلو عسکرو لارښوونه یې کوله.

دماسپښین په وخت کې ، کله چې د جنګ میدان د هرې لورې ګرم و او هرې لورې ته د انسانانو لاشونه په خپلو وینوکې تړپیدل ، نو داسې ډاګیزه شوه چې دمسلمانانو پله درنه شوې ده ، په همدې وخت کې قومندان امیر خان هم خپله پنځه زره عسکر د غرونو دپټنځایو څخه رابیرون کړل او د الله اکبر په نعرې سره یې په صلیبي ځواکونو باندې یرغل راوست. هغه ددښمن په میسره باندې یرغل وکړ او دهغوې لیکې یې یو په بله پسې و ځیرلې اوان ددښمن تر قلبه پورې ورسید. هغه د پخوا څخه دا پلان درلود چې ددښمن د فوځ په اعلی قومندان هونیاډي به حمله کوي ، هغه په ډیره میړانه خپل ځان د هونیاډی پورې ور ورساوه ، خو کله یې چې شاوخوا وکتل نو پوه شو چې ددښمن د تورو د ګذار لاندې راغلې دې. خو امیر خان د ویریدو په ځاې په خپلو مټوکې نور توان هم را پیدا کړ او د هونیاډي ساتونکي ډله یې ځیرې کړه ، په دې وخت کې د هونیاډي اس دهغه ترمخه و. هغه تر ډیره وخته پورې توره چلوله خو ناڅاپه متوجه شو چې بازو یې له کاره وتلې دي ، هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې د شهادت وخت یې را رسیدلې د ي. په همدې وخت کې یې په ذهن کې یو ډیر عجیب فکر را ګرزید ، په ډیر قوت یې خپله توره د نیزې په ځیر د هونیاډي په لور ور و توغوله . توري هم فضا ځیرې کوله اونیغه دهونیاډي په شا کې ور ونښته. هونیاډي دخپله اسه لاندې راپریوت. خو د بله اړخه امیر خان بې وسلې شوې و ، په دې اساس ډیرې تورې پرې په یوه وار راپریوتې او دهغه وجود یې ټوټې ټوټې کړ...... دبله اړخه هونیاډي خو داسه راپریوتې و خوبیرته سمدستي را پورته شو ، د تورې د ور شغولو په وخت کې د امیر خان په لاسو کې دومره ځواک نه وچې توره یې دهونیاډي په وجود کې ور ننوځي ، په دې اساس یواځې د توره څوکه دهونیاډی په وازده کې لږ څه ورننوتې وه، چې د هونیاډي د راپریوتو سره سم ترې بیرته پخپله را و غورزیده. که څه هم هونیاډي زخمي شوې و خو د پوره میړانې څخه یې کار واخست او بیرته په خپل آس سپور شو.

په دې جنګ کې اغاحسن او دیني چري ګڼ شمیر سالارانو ګډون درلود. خو په دې ټولو محمد چلپې ډیر مصروف و. هغه خپل لښکر ان ددښمن تر قلبه پورې رهبري کړې و ، دهغه لښکریانو په ډیره میړانه د دښمن په لښکرو باندې ګذارونه کول ، پخپله چلپي هم په اس سپور ددښمن په لیکو کې د برق په ځیر ښي او چپ لورې ته ګذارونه کول. په همدې وخت کې محمدچلپي ددښمن دنیزې د ګذار لاندې راغې اودهغه د آس سینه یې ځیره کړه او بلې لورې ته ترې ووتله.خو محمدچلپي د آس د راپریوتو دمخه دهغې څخه ټوپ کړ او لاندې ودرید ، اوس نو هغه هم پیاده شوې و ، توره یې لکه دبرق په ځیر هرې لورې ته پړکیده ، او په پرلپسې توګه یې ددښمن ګڼ شمیر سپاهیان له منځه یوړل ، خو هغه هم به ناڅاپې توګه د یوه افت لاندې راغې ، یوه غښتلې رسۍ چې یو سر یې ګنډه شوې و په هواکې لامبو وهونکې تر محمدچلپي پورې را ورسیده او پخوا ددې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خپله دفاع وکړای شی ، رسۍ یی په څټ کې ونښته او د لږ مقاومت وروسته هغه په یوه جټکې سره په زمکه راپریوت، څکه چې درسۍ را غورزونکې خپل آس په مخالف لورې و ځغلاوه او محمد چلپې یی هم له ځانه پسې کشاوه.

د محمدچلپې د نیولو خبر د عثماني لښکر تر منځ لکه د اور په څیر خپور شو ، ددې خبر سره سم دعسکرو حوصلې کمزورې شوې او په دې توګه دماښامه نه مخته د جنګ پریکړه وشوه. د ترکانو لښکر په ډیره بده توګه ماتې خوړلې وه ، څلور زره ترکې عسکر ژوندی نیول شوي و او ګڼ شمیر نور بندیان شوي و اوپه دې توګه د شهاب الدین پاشا زړه ور لښکر د هونیاډې د ګڼ هیوادی لښکر په لاسو د عبرتناکې ماتې سره مات شو.

د ترکانو لښکر ته د ماتې د ورکولو وروسته د هونیاډې حوصله نوره هم ځواکمنه شوه. هغه د ترکانو د فوځ تر شا ان تر «صوفیه» بورې ولاړ اوهغه ځای یی هم دمسلمانانو څخه ونیوه. څو ورځې وروسته یی د بالقان دغرونو څخه په تیریدو سره د «فلپوپولس» په ښار حمله وکړه ، دلته ترکانو یو ځل بیا دمقابلې کولو هڅه وکړه خو داځل یی هم ماتې وخوړه. اوس نو دعیسایانو له پاره ډګر خالي و، دهغوې حوصلې د پرلپسې فتوحاتو په واسطه ډیرې قوې شوې وې.

تر اوسه پورې سلطان مراد خان د قونیا څخه بیرته نه و راستون شوې ، خو دخپلو لښکرو دماتې څخه همدلته په کوچنۍ اسیا کې خبر شو. په دې خاطر یی ژر تر ژره د بیرته راستنیدو له پاره ځان تیار کړ. هونیاډې د «روملیا» او «د بالقان د درې» دتباه کولو وروسته د عثماني سلطنت دپای تخت اورنه په لور په اسانۍ سره راتلای شو ، څکه سلطان په اورنه کې نه و او د هونیاډې ځواکمن فوځ ته دسلطان په نشتوالې کې په اورنه باندې ولکه کول کوم ګران کار نه و. خو هغه غوښتل د خپلو دغو بریاو په اړه د عیسایي دولتونو څخه داتلوالې سند واخلي ، همدا علت و چې هغه په اورنه باندې د ولکې کولو په ځای د بیرته ستنیدو پریکړه وکړه او د «بوډا» په سیمه کې یی دټنګ ټکور ،عیش ونوش او مستۍ کولو مجلسونو جوړ کړل.

قاسم ددې ټولو حالاتو څخه بې خبره پاته و. دمارسی اود قاسم د کورنۍ حالت ، دهغه په ورکیدو باندې ، نورهم ډیر خراب شوې و ، طاهر دخپل ورور قاسم په ورکیدو دومره اندیښمن و چې بلاخره یوه ورځ د سلطاني قصر په لور ولاړ.غوښتل یی چې د شهزاده محمد سره ووینی ،څکه قاسم ورته د شهزاده سره دخپلو اړیکو په اړه خبر ورکړې و. نن هغه هوډ درلود چې دشهزاده سره دلیدلو په وخت کې به ورته دقاسم د ورکیدو په اړه خبر ورکوي. کیدې شي شهزاده دهغه په راپیداکولو کې ورسره مرسته وکړي. څکه چې شهزاده پخپله قاسم ته د دوستۍ کولو وړاندیز کړې و. طاهر ډیر زړه نازړه د شهزاده د کتلو له پاره ورغې څکه هغه پوهیده چې شهزاده ایله اوس د څوارلس کالو ځوان دې اودهغه څخه دکومې ټیکې پریکړې اخستل دهیلو نه لرې بریښي. خوبیا هم طاهر هغه لورې ته ورغې. په دې وخت کې ډوب شوې په ډکې هم تکیه کوي...... په همدې ډکې د تکیه کولو له پاره طاهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشهزاده کتلو ته ورغې ، کله چې محل ته ور ننوت نو دمحل ناظم هغه په خپله خونه کې کیناوه ، اودهغه د راتلو په اړه یې شهزاده محمد ته پیغام ورکړ. شهزاده محمد ته چې کله څرګنده شوه چې دقاسم بن هشام ورور راغلې دې نو هغه د دربار دکوم شخصیت د ورلیګلو په ځای په خپله هلته ورغې، هغه دطاهر د کتلو له پاره د انتظار خونی ته ورغې ، د محل اعلې منتظم او نور سرکاري افسران دشهزاده د درننبت له پاره و دریدل.

شهزاده د طاهر سره ورغاړیوت او سمدستي یې ترې و پوښتل..

قاسم بن هشام چیرې دې ؟... هغه خو له ماسره ژمنه کړې وه چې کله کله به دلته سلطانی قصر ته راځې او له ماسره به وینې، خو دهغه وخته چې هغه تللې دې نو بیا یوځل هم دې لورې ته نه دې راغلې. که مونږ غوښتلې نو هغه مو را بللې شو خو فکر مو وکړ چې کیدې شي په خپلو کارونو کې مصروف و اوسي.

هغه وخت چې شهزاده دا خبرې کولې نو دمحل اعلې منتظم د شهزاده دخبرو په اوریدو سره ټکان وخوړ ،خو شهزاده او طاهر دواړه په خپلومنځو کې په خبرو و او هیڅ یوه هم د منتظم په لور توجه نه درلوده. کله چې شهزاده محمد د قاسم بن هشام د ورکیدو په اړه واوریدل نو حیران پاته شو. او دنور څه د ویلو نه پرته یې طاهر بن هشام له ځانه سره خپلې کمرې ته یوړ. دهغه په ذهن کې ډیرې زیاتې خبرې ګرزیدې . په اورنه کې د قاسم په څیر د یوه وګړي داسې ناڅاپه ورکیدل ددې خبرې نښه وه چې په اورنه کې کوم ژور او خطرناکه سازش روان دې ،اوس نه هغه هم په خپرو شوو افواهاتو باندې باور پیدا کړ ، او دا چې په اورنه کې دقیصر جاسوسان موجود دی ، خپلې د ناستې خونې ته د رسیدو سره سم شهزاده د طاهر څخه یو ځل بیا وپوښتل:

څومره ورځې کیږي چې قاسم غایب شوې دې ؟اودا راته ووایه چې په اخري ځل هغه کومې لورې دتلو په خاطر دکوره وتلې و.

طاهر هشام حوسیلې وکړ او لږ څه په ټیټ اواز یې وویل :

اخري ځل قاسم خپلې ورندار ته ویلې و چې د سلطانې قصر په لور ورځې ، دهغه د ورکیدو نن دریمه اونۍ برابره شوه ، پخوا مونږ دا باور درلود چې هغه به دخپلو کارونو په لړ کې کورته د راتلو وخت نه شي پیدا کولې، اوبیا زمونږ کور ته یو اجنبي شخص دا پیغام راوست ، چې قاسم د سلطان سره دکتلو له پاره قونیا ته تللې دې. خو دوه ورځې دمخه ماته څرګنده شوه چې قاسم قونیاته نه دې ورغلې بلکه بلکل د اورنه څخه وتلې نه د ې.ماته ډیره اندیښنه راپیدا شوې ده ، په همدې فکر کې مې هوډ وکړ چې سلطاني قصر ته ورشم او دشهزاده محمد څخه د کومک غوښتنه وکړم.

ځوان شهزاده په ډیره غور سره د طاهر خبرې اوریدې. د طاهر دهرې خبرې سره د هغه حیرانتیا په زیاتیدو وه. په ځانګړې توګه کله چې هغه ته دا ډاګیزه شوه چې قاسم د اخري ځل له پاره دسلطاني قصر په لور راغلې دې......

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه داسې وانګیرله چې قاسم دهغه د کتلو له پاره دلته راغلی و ،خو تر څنګ یې په ذهن کې دا فکر هم را ټوکیده ، چې په دې اړه باید د محل د مؤظفینو څخه پوښتنه وکړي. په دې خاطر یې د دروازې د ساتونکې په کومک دمحل اعلې منتظم راوغوښت. اوس نو هغه د طاهر سره نورې خبرې ونه کړې بلکه د اندیښنې په حال کې یې د کمرې فرش ته کتل ، په همدې وخت کې دمحل منتظم هم کمرې ته را ننوت. دهغه په مخ کې هم د اندیښنې نښې تر سترګو کیدې. هغه کمرې ته را ننوت او په ډیره مؤدبه توګه یوې لورې ته و درید. شهزاده محمد ورته وویل:

علي خانه ! ......د نن نه درې اونۍ مخته شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام زمونږ سره دکتلو له پاره دلته سلطاني محل ته راغلی و ،خو هغه مونږ ته نه دی رارسیدلی.... ته په دې اړه ماته څه ویلې شې؟

دشهزاده دخبرو په اوریدو سره د علي خان په مخ کې د ویرې سیورې را ښکاره شول او په لړزیدلي اواز سره یې ځواب ورکړ « دروند شهزاده ! هو ! درې اونۍ مخته قاسم بن هشام دلته راغلی و خو ستا سره دکتلو په ځای هغه د شهزاده علاؤالدین سره دکتلو له پاره ورغلی و . او شهزاده علاؤالدین ......

علي خان څه ویل چې ناڅاپه تم شو .....دهغه ویناد شهزاده تر څنګ طاهر هم خپل ځانته متوجه کړی و . ضرور کومه داسې خبره شته چې علي خان یې د ویلو څخه ویریده. شهزاده محمد ورته په غصه شو او ورته یې وویل:

علي خانه ! خبره دې ولې بنده کړه... ماته ووایه چې قاسم بن هشام زما د ورور سره دکتلو وروسته بیا چیرې ولاړ ؟مه ویریږه ، څه چې درته معلوم دي ټول مونږ ته ووایه.

اوس نو د طاهر زړه په سینه کې په درزهار و . خدای پوهیږي چې علي خان به څه ویل غوښتل. د شهزاده محمد او طاهر سترګې دعلیخان په مخ نښتې وې. په دې وخت کې ورته علیخان ډاګیزه کړه چې شهزاده علاؤالدین خو قاسم بن هشام په اورنه کې د فسادونو د پیداکولو او امن ته د زیان رسولو په جرم د معظم سلطان دبیرته راستنیدو پورې په شاهي زندان کې بندې کړی دی. داخبر د شهزاده محمد له پاره غیر متوقع و. هغه ته دا څرګنده وه چې دهغه مشر ورور د سلطنت ولیعهد دی او دسلطان په نه موجودیت کې احکام جاري کولی شي خو هغه ته دا څرګنده نه وه چې دهغه مشر ورور د قاسم بن هشام په څیر میړنی ، مخلص او دامن راوړنکې مجاهد شخصیت په بندیخانه کې هم اچولی شي ، ښکاره ده چې شهزاده علاؤالدین د شهزاده محمد څخه ستر هم و او دواک او اختیار خاوند هم. دطاهر بن هشام حالت هم ډیر غمژن و ، هغه ته بلکل دا ډاګیزه نه وه چې شهزاده علاؤالدین دکوم ډول خطرې د راپیداکیدو په اړه دهغه ورور بندې کړی دی. طاهر او شهزاده محمد دواړه په همدې فکرونو کې ډوب ناست و چې اعلې منتظم علي خان دوې ته یو بل ټکان ورکونکې خبر هم واوراوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«درونده شهزاده ! په حقیقت کې شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام په ناڅاپي توګه د غرب خطیب ابوجعفر نیولې و او په هغه یې داشک پیدا کړې وه چې هغه د قیصر د جواسیوسو د شبکې مشر دې.... اوتاته معلومه ده چې شهزاده علاؤالدین د غرب دخطیب ابوجعفر ډیر درنښت کوي، شهزاده علاؤ الدین فکر کړې چې قاسم بن هشام د ښار اوسلطنت په یوه ډیر عزتمنده انسان باندې لاس اېښودې دې اوپه دې توګه یې په اورنه کې دامن ثبات ته دزیان داړولو هڅه کړې ده......همدا علت دې چې هغه قاسم بن هشام د خپله ځانه سره نظربند کړې دې.

اوس نو شهزاده د ډاډ ساه واخسته. ځکه هغه ته دپیښې په اړه معلومات تر لاسه شو. سمدستي یې دخپل مشر ورور سره د کتلو پریکړه وکړه اوعلی خان ته یې د بیرته تللو اجازه ورکړه. اوس نو هغه غوښتل د شهزاده علاوالدین دربار ته ورشي. طاهر بن هشام یې په میلمستون کې په انتظار کې کیناوه. اوپه خپله د شهزاده علاؤالدین خاص کمرې ته ورننوت.

د شهزاده علاوالدین له پاره د شهزاده محمد خبرې هسې دکوچنیوالي خبرې معلومیدې. په دې خاطر یې د شهزاده محمد د خبرو د اوریدو وروسته وویل: زه به د سلطان د راتلو تر مخه دا نالایقه شاهي سراغ رسان ازاد نه کړم. که چیرې خداې ناخواسته دسلطان په نشتوالي کی دلته په اورنه کې بغاوت را پیدا شی نوبیا به دهغه مسؤلیت د چا په غاړه وي؟

خو شهزاده محمد دهغه د خبرو څخه ډاډمن نه شو. اوپه احتجاجي توګه یې وویل : درونده اوعزتمنده وروره !......ته ولې په دې فکر نه کوې چې دغه ځوان په خپله سلطان دلته په اورنه کې د سازش کونکو د جرړو د پیداکولو له پاره شاهي سراغ رسان ټاکلې دې ،اوس نوکه ستا په خاطر دهغه په کار کې کوم خنډ راشي نوبیا به دهغې مسؤلیت د چاپه غاړه وي؟

د شهزاده محمد خبرو په علاوالدین باندې هیڅ اغیز و نه کړ. بلکه هغه دپخوا په څیر په سخته لهجه باندې وویل:

محمده ! ته ، تر اوسه پورې کوچنې هلک یې. تاته څه معلوم ، چې قاسم بن هشام په اصل کې څوک دې؟ مونږ ته خو د مغرب خطیب ابوجعفر ویلی دي چې دا سړې په تیره میله کې ناڅاپی راپیدا شوې دې او په یوې مقابلې کې یې د معظم سلطان زړه ګټلې دې. اوبیا چې کله سلطان د قونیا په لور روان شو نو هغه دغه سړی ته دلښکر سره دتللو حکم کړې و خودغه سړي د بهانو په جوړولو سره دلته دپاتې کیدو له پاره ځانته زمینه برابره کړه او د یوه نامعلوم سازش د ځپلو له پاره یې سلطان ډاډمن کړ. ساده زړې معظم سلطان هم ددې شکمن شخص په خبرو باور وکړ او هغه یې د جنګ میدان ته دوړلو په ځاې همدلته په اورنه کې پریښود....ته پوهیږې چې ابوجعفر زمونږ دسلطنت پخوانې وفاداره شخصیت دې ، همدا خبره قاسم بن هشام ته د زغم وړ نه وه نو په دې خاطر یې زمونږ د سلطنت په وفاداره شخص باندې حمله وکړه ،کله چې بهرام خان ماته دهغه د نیولو په اړه خبر را کړ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ سمدستي ابوجعفر خوشې کړ اود قاسم خان د بندی کولو احکام مو ورکړل .....ته ډاډه اوسه ،مونږ چې هر څه کړی دې د سلطنت د ګټو په خاطر مو تر سره کړي دي، معظم سلطان به هم په دې څو ورځو کې بيرته راستنيږي ، دمعظم سلطان د راتلوسره سم به مونږ ټول حقيقت د هغه تر مخ بيا ن کړو .... شهزاده محمد ته اوس پوره ډاګيزه شوې وه چې ابوجعفر دهغه ورور شهزاده علاؤالدين په مکمله توګه په خپل جادو کې را نښلولې دې. په دې اساس يې فکر وکړ چې شهزاده علاؤالدين به دهغه هيڅ خبره و نه مني اونه به قاسم خان د سلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. هغه په همدې فکر کې ډوب ناست و ، بيا يې دخپل ورور څخه اجازه واخسته اوبيرون راووت. اوس نو هغه په خپل فکر کې بله کومه خبره ګنډه کړې وه. په بيړه تر ميلمستونه پورې راغې او د راتلو سره سم يې دقاسم ورور طاهر د خپل پلان څخه خبر کړ ، هغه طاهر ته وويل:

داسې ډاګيزه کيږي چې ابوجعفر زما ورور شهزاده علاؤالدين په خپل جادو کې را ښکيل کړې دې. نو په دې خاطر دهغه څخه دا هيله نه کيږي چې هغه دې قاسم بن هشام دسلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. خو زه انديښمن يم چې د قاسم بن هشام د نظر بندۍ په وخت کې او دسلطان دراتلو تر مخه دسلطنت غداران کومه توطئه جوړه نه کړي ..... ته زما وړانديز و منه ، دا به ستا له پاره ، د سلطنت له پاره او زمونږ د ټولو له پاره ډير غوره وي .

شهزاده محمد غوښتل خپل پلان ډاګيزه کړي خو دهغه د خبرې تر مخه طاهر ترې و پوښتل:« ته چې څه ويل غواړې پرته له ځنډه يې راته وويايه ، زه به ستا هره سلا د سر په سترګو و منم.» دطاهر دخبرو په اوريدو شهزاده محمد ډير زيات خوشحاله شو او بيا يې وويل: «ته به داسې وکړې چې سبا سهاربه په يو ډير ګړندې اوتيز تلونکې آس باندې سپور شې او زما ليک به کوچنۍ اسيا کې د معظم سلطان دربار ته ورسوې اوهغه به د ټولو حالاتو څخه پخپله خبر کړې. زه باوري يم چې معظم سلطان به شهزاده علاوالدين ته سمدستي يو بيړنې پيغام را وليږي.» طاهر دهغه دخبرې سره سمدستې موافقه وکړه او په ډيره احساساتي توګه يې وويل:

« ستا ليک به ماته څه وخته پورې تر لاسه شي.؟»

« ته همدا اوس خپل ځان دسفر کولو له پاره تيار کړه ،سبا سهار وختي د تلو تر مخه به زما ليک تاته در ورسيږي»

د شهزاده محمد او طاهر هشام تر منځه تر ډيره وخته پورې په همدې مسئلې باندې خبرې اترې روانې وې اوبيا طاهر اجازه واخسته او سلطاني قصر ته ولاړ. اوس نو دهغه حالات ډير بدل شوي وو. هغه تر ډيره پورې ډاډمن و ځکه ورته ډاګيزه شوې وه چې ورور يې چيرې دې؟ او په څه حال کې دې ؟ هغه په بيړه د آسونو د اصطبل پورې راغې او خپل آس يې را پرانست او دکور په لور رهي شو. هغه په دې فکر کې ډوب وو چې کله يې کوچنيان خبر شي چې دروند کاکا يې په خير خيريت سره په سلطاني قصر کې موجود دې ، نو ډير زيات به خوشحاله شي. تر څنګ يې د راتلونکې ورځې د سفر له پاره يې هم ځان تياراوه ، خو کله چې دکور دروازې ته را ورسيد نو هلته يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يوې کوچنۍ بگۍ وکلته چې ولاړه ده ، د دې بگۍ په دريدو او کتلو سره يې حيرانتيا نوره هم زياته شوه ، داسې ځرگنديده چې کومه ميلمنه ښځه دهغوې کور ته راغلې وي. طاهر په همدې فکرونوکې شو چې هغه ښځيه ميلمنه به څوک وي چې ددوې کور ته راغلې ده. ځکه هغه پوهيده چې په اورنه کې دهغه اړيکې د ډيرو کم شمير خلکو سره جوړې شوې دي. خوپه هغوې کې داسې څوک نه شته چې ښځې يې په بگيو کې سفر ونه کوي. په دې اساس دا به هرومرو د امراو د طبقې دکورنۍ د ښځو څخه کومه ښځه وي. طاهر دهمدې خبرو په فکرونو کې ډوب کور ته را ننوت. کوچنيانو يې په انگړ کې لوبې کولې. دخپل پلار دکتلوسره سم يې دهغه په لور را منډه کړه. اوخپل پلار ته يې وويل:

« پلار جانه ! کورته يوه ښځه راغلې ده ......اود قاسم کاکا په اړه پوښتنه کوي ، مور او نيامې دهغې سره په خبرو لگيادي...»

د طاهر د تندي گونجې نورې هم زياتې شوې...دا به څوک وي ؟ دهغه تجسس نور هم زيات شو. دا سې بريښې چې کومه ښځه چې دلته دقاسم پوښتنې ته راغلې ده هغه قاسم پيژني. هغه ته دا خبره نوره هم دحيرانتيا سبب وگرزيده. ځکه قاسم خو يواځې څو مياشتې مخکې اورنه ته راغلې و نو دومره ژر به يې څنگه د يوې ښځې سره اړيکې پيدا کړې وي. په همدې فکرونو کې ډوب هغه دکور يوې بلې کمرې ته ولاړ. دواړه کوچنيان يې ښي او چپ لورې ته روان وو او په پرلپسې توگه يې خبرې کولې ، طاهر دهغوې خبرې له نظره وغورځولې او ورته يې وويل:

« ولاړه شئ ، اوخپله مور مو دلته را وبولئ ،...... شاباس !

دواړو کوچنيانو منډه کړه او څو لمحې وروسته د طاهر ښځه دهغه تر مخ ولاړه وه. هغه مسکۍ وه او خوله يې دخندا نه وازه پاته وه. دهغې په مخې دخندا په کتلوسره د طاهر حيرانتيا نوره هم ډيره شوه نو سمدستې يې ترې وپوښتل:

« څه خبره ده ؟ دا ميلمنه ښځه څوک ده اودکومه ځآيه راغلې ده ؟ اود قاسم په اړه څه پوښتي ؟ د طاهر دښځې سکينې په مخ د شرارت نه ډکه خندا وه ، اوپه همدې خندا کې يې وويل:

« ته قاسم و لټوه ، الله مونږ ته د سپوږمۍ په څير ناوې راکړې.» طاهر دخندا په ځاې نور هم حيران شو او ويې ويل: « دا ته څه وايې ، د يوې بيگانه نجلۍ سره په لمړي ځل په خبرو کې داسې دومره پر مخ تللې ياست ، اول خو راته ډاگيزه کړه چې دا څوک ده ؟

اوس نو سکينې هم په ډير غور سره خپله خبره وکړه. ځکه هغې ته دخپل ميړه مزاج بلمنگه محسوس شو ،په ټيټه لهجه يې وويل: « دا مارسی ده ..... دا هغه نجلۍ ده چې د ميلې په ورځ يې دقاسم ژوند خوندي کړې و .دا نجلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم په اړه ډیره معلومات لری ، دومره معلومات چې زه او ته یې هم نه لرو . زه ښځه یم او دمحبت په معامله کې زما سترګې دوکه نه خوري. ما ددې نجلۍ په سترګو کې د قاسم له پاره دسمندر په څیر څپې وکتلې. دا پیغله د څو ورځو راهیسې د قاسم د بیلتون څخه سخته نارامه وه او نن مجبوره شوې چې دلته راشي اودهغه په اړه و پوښتي.او که نه هغې دلته د راتلو څخه د شرم احساس کاوه. په ظاهر د سکینې خبر ې له یوه اړخه ښې ولګیدې اوپه دې اړه په فکر کولو مجبور شو چې ددې پیغلې نوم خو مارسی دې.....او دا د مسلمانانو په څیر نوم نه دې ، نو ایا قاسم دکومې عیسایی پیغلې سره دمحبت تارونه غځولي دي. هغه په دې فکر کې هم و چې هسې نه چې دا نجلۍ د ابوجعفر جاسوسه وي اودقاسم په اړه دهغه د ورور د راتلونکې پلان څخه ځان خبروي. اوپه همدې خاطر دلته راغلي وي. دهغه ذهن په اسانۍ سره دا خبره نه منله چې مارسي دې دهغه د ورور سره مینه اومحبت وکړي ، خو کله کله به یې چې دا فکر کاوه چې مارسی دهغه د ورور محبوبه ده نو په سینه کې یې دخوشحالۍ ګیګړې شړنګیدل.کله چې سکینې طاهر په فکرونو کې ډوب وکوت نو ورته یې وویل: « یوائې زه نه ،بلکه ستا دروند پلار او درنه مور هم د مارسي سره دخبرو کولو وروسته ډیره خوشحاله دي. داپیغله د ډیره وخته راهیسي دلته موجوده ده او مونږ په دې خاطر دلته ستنه کړې چې ته دسلطاني قصر څخه دقاسم په اړه څه معلومات راوړې نو مارسي به هم دهغې څخه خبره کړو .

طاهر په دې فکر کې شو چې که دا پیغله دابوجعفر جاسوسه وي نو بیا خو ترې د قونیا په لور دتللو خبره پټول په کاردي ، خو د قاسم د بندي کیدو په اړه ابوجعفر پخپله هم معلومات لري نو په دې خاطر به دې پیغلې او خپلې کورنۍ ته دد ددې خبرې یادول دومره زیانمنونکې نه وي ،بلکه ښې پایلې به ورکړي. تر څنګ یې که ابوجعفر ته دا ډاګیزه شي چې د قاسم ورور طاهر تربندي خانې پورې د قاسم پورې ور رسیدلي دې نو هغه به لږ څه نور هم محتاط شی. اوپه اورنه کې به د کوم بغاوت د راپیدا کولو پروګرام شاته و غورځوي. د همدې فکر په بنسټ طاهر پریکړه وکړه چې هغه به ددې میلمنې پیغلې مارسي تر مخه دقاسم د بندي کیدو یادونه کوي. په همدې خاطر یې خپلې ښځې سکینې ته وویل:

« سهي ده ، ته دا پیغله تر دې ځآیه راوړه ، چې زه یې یو وار ووینم.»

سکینې دخوشحالۍ نه ټوپ کړ او دخپل میړه په لور دکتلو وروسته په بیړه دهغه ځآیه ووتله. کوچنیان لا د پخوا څخه ددې کمرې څخه وتلي وو او په انګړ کې په خپلو لوبو کې مصروف و . د لږ څه وخت دتیریدو وروسته قاسم دهغه پیغلې مخ وکوت. کله یې چې سترګې په مارسي و نښتې نو حیران پاته شو، په دې فکر کې شو چې ایا دا ډول ښکلې مخونه هم شته ؟ دا سترې سترې سترګې ، اوږدې اوږدې زلفې، داسې خوزیدې لکه دوه تورې کونترې چې په هوا کې وزرونه رپوي. مارسي په داسې حال کې چې سر یې د شرم نه ښکته و دې خونې ته را ننوته او د طاهر تر مخه د لرګي په چوکۍ کیناسته. دطاهر مور اوښځه هم دمارسی تر شا دې خونی ته را ننوتل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په کېنې او ښې اړخ کې کيناستل. تر اوسه لا طاهر خبره نه وه کړې چې د پلار يې په ډېرو کمزور قدمونو سره کمرې ته راننوت او دطاهر تر څنګ په کټ کې کيناست. طاهر مارسی ته په ډېر غور سره کتل ، هغه ته ددې پيغلې په مخ د پرېښتو په څير معصوميت تر سترګو کيده. طاهر په خپله په جاسوسۍ باندې نه پوهيده بلکه يو نيغ په نيغه توره وهونکې ماهر او استاد و ،په دې خاطر يې په ناڅاپه توګه په فکر کې راغله چې مارسی دکوم غلط قدم له پاره دهغوې کور ته نه ده راغلې ، سمدستی يې د مارسي څخه خپلې سترګې واړولې اوخپلې درنې مورته يې مخ کړاو ورته يې وويل:

« درنې مورې ! د قاسم درک خومعلوم شو .»

دهغه ددې خبرې سره په خونه کې ناست دهر چا خوله دحيرانتيا څخه خلاصه پاته شوه. په دې وخت کې دمارسی حالت هم دکتلو و. هغې د تجسس ، پلټنې ، احساس ، محبت او مينې څخه ډکو جذباتو کې طاهر ته په ډکو سترګو و کتل او تر ټولو دمخه يې وويل:

«آ..آ.......آيا ته رښتيا واې ؟ دهغې په لهجه کې شرم وحيا را نغښتې وه ، دمارسی نه وروسته د قاسم مور په ډېره بيړه وويل: « زما زوې چيرې دې...... چيرې دې هغه...؟ تا خو ويلي و چې هغه به له ځانه سره راوړم. د طاهر ښځې هم همداسې وويل او زياته يې کړه: ددې نه ډاګيزه شوه چې زمونږد ناوې نګور قدم زمونږ له پاره د خير او عافيت سبب وګرزيد. همدا نن مارسی زمونږ کورته راغله او همدا نن د قاسم په اړه هم مونږ ته خبر تر لاسه شو ،

تر ټولو وروسته دقاسم پلار په پوره غور سره وويل : « څنګه معلومات يې شوې دې......؟ اوس قاسم چيرې دې ، ايا هغه دکوم کار پسې سلطان استولې دې ؟» دا دهشام خبرې وې ، چې دخپل وخت ډېر مشهور پهلوان هشام بن عدی ......

د ټولو دخبرو داوريدو وروسته طاهر په ټيټ اواز وويل: « نه !درونده پلاره..... سلطان خو قاسم ته ډېر مهم کار ورسپارلې و . خو دسلطان مشر زوې علاؤالدين د غرب د خطيب ابوجعفر په وينا دتيرو درې اونيو راهيسې دخپل ځان سره نظر بند کړې دې.

دطاهر د خبرو داوريدو وروسته مارسي په خپل ځاې کې ورخښه شوه ، داسې معلوميدل چې ابوجعفر خپل کار کړې دې. مارسی ته دا ومنله چې ابوجعفر يو ډېر ښه روزل شوې جاسوس دې ځکه هغه مارتها ته ويلي و چې هغه به ډېر ژر قاسم دخپلې مخې څخه لرې کړي ،مارسي په همدې فکر کې وه چې ابوجعفر خپله خبره پوره کړه.... د بله اړخه طاهر خپل پلار ته د پيښې په اړه تفصيلي معلومات ورکوي ، په دې وخت کې ناڅاپي د طاهر په زړه کې يو فکر راغې اودقاسم قصه يې په نيمايي کې پريښوده او دمارسی په لور متوجه شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« محترمې ! ستا په اړه مې ماته ښځې څه ويلي دي خو هغه ماته کافي نه دي. نوکه ته يې بده نه ګڼې مهرباني وکړه او خپله کورنۍ راته را وپيژنه ، ترڅو زما په ذهن کې انديښنې له منځه ولاړې شي.

دا ډول پوښتنې دمارسي له پاره غير متوقع نه وې. خو څرنګه چې دهغې ذهن د قاسم په لور متوجه و نو په دې اساس د طاهر په پوښتنه يې ټکان وخوړ. او بيا يې د لږه ځنډه وروسته په داسې حال کې چې سره يې ښکته کړې و داسې وويل:

« زه له تاسو څخه څه نه پټوم. په دې دنيا کې يوائې تاسې زما له پاره هر څه ياست. زه به تاسو ته د خپل ژوندانه يوه يوه پاڼه پرانزم او در ته به يې بيان کړم»

ددې خبرو نه وروسته مارسي د خپل ځان او خپلې کورنۍ په اړه د طاهر کورنۍ ته پوره تفصيلي معلومات ورکړل . هغې دالبانوي قصر نه نيولې د سلطان تر محله پورې او بيا د سلطان د قصر نه نيولې د قاسم سره د کتلو پورې ، څه چې ورته ياد وو بيان کړل....دهغې په قصه کې د سکندربيګ يادونه هم وشوه او ابوجعفر يې هم ياد کړ..... هغه دقاسم سره دخپلو ليدنو کتنو په اړه هم تفصيلي خبره وکړه او دخپلې مور مارتها د جاسوسۍ دکرچار په اړه هم. کله چې مارسي خپله قصه پوره کوله نو دطاهر دمور اوښځې د سترګو څخه اوښکې رواني وې ،طاهر او پلار يې په خپل ځاې ناست و او دمارسي د مينې ډک داستان يې اوريد. په دې وخت کې د طاهر مور پورته شوه او مارسي يې د سينې سره يوځاې کړه، دمارسي د غټوغټو سترګو څخه د اوښکو څاڅکې لکه دباران په څير په زمکه راپريوتل. سکينه هم ور پورته شوه او دمارسي سره يې دمينې غاړه ورکړه.

« زه خو وايم چې ته اوس همدلته اوسه. ځکه چې ته په خپل کور کې دخپلې مور مارتها څخه هم خوندي نه يې. خداې نا خواسته که څه درته پيښ شي نو مونږ به دقاسم تر مخ څنګه سر پورته کړو.

دسکينې خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې هشام په خبرو پيل وکړ.« ګوره لورې !تا مونږ ته هر څه په رېښتيا سره بيان کړل او زمونږ په زړونو کې دې دخپل ځان له پاره ډير ښه ځاې پيدا کړ. ددې څرګندونې وروسته چې تا اسلام منلې دې زه نور هم خوشحاله شوې يم. زه تاته نصيحت کوم چې ته خپل نوم هم په يو مسلمان نوم بدل کړه ، او ځانته يو مسلمان نوم کيږده.

مارسي د قاسم دپلار دخبرو په اوريدو سره په شرمناکه لهجه باندې وويل: « نو بيا همته ما ته يو ښه نوم پيدا کړه ، هر هغه نوم چې تا ماته راکړ همغه به پس له دې زما نوم وي.»

اوس نو هشام دخپل راتلونکې نګور د نوم په اړه فکر کاوه. د لږه وخته وروسته هشام وويل: سهي ده لورې ! مونږ ستا له پاره يو نوم پيدا کړې دې.» ټولو د هشام په لور وکتل نوهغه هم وخندل او په خندا کې يې مارسي ته ور غږ کړ..... غزاله....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهشام دخولې څخه مارسی دخپل نوی نوم په اوریدو ډیره خوشحاله شوه، دا نوم بلکل سهي و . د مارسي له پاره دغزاله په څیر د غټو سترګو خاوندې ته همدا نوم مناسب و . کله چې سکینې مارسي ته دغزاله د نوم په اړه تشریح ورکړه نودهغې مخ د شرم څخه تک سور وګرزید. هغه په دې فکر کې شوه چې عربي ځوان قاسم به په څومره مینه هغې ته دغزاله نوم اخلي.

مارسی څو ساعته د قاسم په کور کې پاته شوه. په پیلامه کې دهغې راز داره کوچوان اکبر د دروازې نه بیرون ولاړ و . خو وروسته مارسی هغه بیرته ولیږه او ورته یې وویل چې د ماسپښین نه وروسته راشي او هغه پورته کړي. اوس نو هغه مارسی نه وه بلکه یوه مسلمانه پیغله غزاله وه. خو هغې تر اوسه پورې خپل دغه نوم د خپلې مور او ابوجعفر څخه پټ ساتل غوښتل.

ماسپښین ناوخته و چې اکبر د مارسي د بیرته وړلو په خاطر خپله بګۍ راوسته. مارسي هم د طاهر د کورنۍ د ټولو غړو سره د مینې او محبت په فضا کې پوره وخت تیر کړي و او اوس بیرته خپل کورته ستنه شوه.

بل سهار طاهر د قونیا په لور و خوزید ، هغه یوآځې خپلې ښځې ته ویلي و چې د سلطان سره د کتلو له پاره کوچنۍ اسیا ته ورځې تر څو دقاسم د ازادولو له پاره څه وکړای شي. تر څنګ یې خپلې ښځې ته لارښوونه وکړه چې د اوس له پاره قونیا ته دهغه د تللو خبره پټه و ساتي ، سکینې هم سهار وختی د لمانځه وروسته د هغه د تللو له پاره تیارې نیولې و.

د بله اړخه مارسی د قاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه. همدا نن سهار هغې پریکړه کړې وه چې هغه به سلطاني قصر ته ورځې او د کومې لارې څخه به د قاسم سره لیدنه کوي. سلطاني قصر ته د مارسي تل راتلل څه نوې خبره نه وه. ځکه چې هغه د البانوي وینځې مارتها لوروه او دسکندر محبوبه هم..... خو نن سهار د روانیدو سره سم یې مور و دروله.

« اې نجلۍ..... ! دا نن بیا چیرې روانه یې؟ د پوښتنې ایګنې پرته روانه یې ؟

په مارسي د مور خبره ډیره بده و لګیده. مخ یې را وګرځاوه او مورته یې وویل. « دلته نژدې ورځم ، د سلطاني قصر پورې.... »

غالبا چې مارسی به هلته په قصر کې د کومې ملګرې نوم اخیستې و ، خو نن د مارتها سلوک څه بلمنګه ښکاریده. په دې اساس یې په سختې ژبې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خبردار ! ....ته هيچيرې نه شې تلاى. تاته ډاګيزه ده چې ته دالبانيا راتلونکې ملکه يې. سبا به په البانيه کې سکندر سره يو ځاى په تخت کينې. دخپل حيثت په اړه دې فکروکړه. دا ته هره ورځ چيرې اوکومو ځآيو کې ګرځې را ګرځې. ما همدا نن سهار اکبر د دوو ورځو په رخصتۍ ليږلې دې.

مارسي دخپلې مور د خبرو ځخه لږ څه پښه نيولې شوه او يوه نامعلومه ويره يې په زړه کې کيناسته. هغه ته داسې څرګنده شوه چې دا خبرې دهغې مور نه دي کړي بلکه ابوجعفر دهغې دمور په ژبه غږيږي. هغه فکر وکړ چې دهغې مور خو پخوا داسې نه وه ، ځکه هغې ته به يې تل ناز ورکاوه او په ډيرو نازونو کې يې را ستره کړې ده. يو ناڅاپه يې فکر خراب شو پريکړه يې وکړه چې سلطاني قصر ته به هرو مرو ورځو ، ابوجعفر ته په قهر وه په دې اساس يې پريکړه وکړه چې سلطاني قصر ته به هرومرو ورځي. په دې خاطر يې وويل:

« مورجانې ! څه درباندې راغلل..... زه خو تر محله پورې ورځم..... پيدل په پښو هم ورتلاى شم... زه د ملکې سروين سره هم کتل غواړم او د سربيايي وينځو سره هم غواړم ووينم..... ډير وخت وشو چې هغه لورې ته نه يم ورغلې.

مارسي د خپلې مور په خوږ رګ باندې ګوته کيښوده. ځکه سربيايي شهزادګۍ سروين او دهغې وينځې هغې ته ډير ارزښت درلود. په ځانګړې توګه د ملکې سروين وينځې د عيسايي توب په خاطر هم مارتها ته ډيرې ورنژدې وې. کله چې مارتها د مارسي دژبې څخه دهغوې نومونه واوريدل نو خاموشه شوه او مارسي ته يې دتللو اجازه ورکړه.

مارسي دکوره ووتله او په پښو تر سلطاني قصر پورې ولاړه. هغې په لاره کې فکر کاوه چې دملکې سروين سره کتل به د قاسم دازاديدو له پاره ګټور وي. په داسې حال کې چې پخوا ددې هغې فکر کاوه چې دخپلو سهيليو په منځګړيتيابه د شهزاده علاؤالدين سره نيغ په نيغه ووينې او په دې اړه به ورسره خبرې کوي. خو اوس هغې خپل فکر کې بدلون راوستې و او دد ې کار له پاره يې سربيايي شهزادګۍ ملکه سروين چې د سلطان مرادخان ثاني ملکه وه مناسبه وګڼله. ځکه هغې کولې شول د قاسم په را خلاصيدو کې ښه او غوره کرچار ادا کړي. هغه په دې پوهيده چې دواړه شهزادګان ، شهزاده محمد او شهزاده علاوالدين د ملکې سروين ډير قدر او درنښت کوي او دمور په سترګو ورته ګوري.

ملکه سروين د سربيا دپادشاه لارډ ستيفن لور وه. دسربيا دغه پادشاه د سلطان مرادخان ثاني ډير وفاداره ملګرې او دوست و. دهمدې وفادارۍ په بنسټ يې سلطان مراخان ثاني ته خپل لور شهزادګۍ سروين په نکاح ورکړه. او بيا شهزاداګۍ سروين د خپلو څو کسو وينځو سره يو ځاى اورنه ته دسلطان دناوې په څير راغله.

مارسي محل ته درا ننوتلو سره سم نيغه محل سراې ته ورغله. هلته يې د ټولو دمخه دملکې سروين خواجه سراې سره وکتل. دهمغې له لورې ورته وويل شول چې ملکه سروين د شاهي باغ شاته سيمه کې مرغيو ته دانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور کوي. مارسي به ددی نه مخته هم کله کله د ملکې سروين سره کتل. همدا علت و چې هغه پرته له کومه ځنډه د شاهي باغ شاتنۍ برخې ته ورغله. کله چې ملکې سروين مارسی وکتله نو په خندا يې ورته وويل:

« خوش امديد.......نن خو زمونږ البانوي خور زمونږ ليدلو ته راغلې ده.....»

دملکې په ژبه کې د بورې په څير خوږلني و، د ملکې د لهجې نه د مارسي حوصله نوره هم لوړه شوه. او ويې ويل:
« درنې ملکې !...... ستاسې محبت مې کله کله دې مانيو ته د راتلو له پاره را کاږي. او که نه....

په شاهي بزم کې د غريبانو تيريدل څه معنې لري.........

ملکې يو دم د مارسي په لور وکتل او دهغې ددې خبرې څخه يې په خوند اخستلو سره وويل: « سبحان الله ! نن خو ته په مشکو او عنبرو کې را لتاړې خبرې کوې.....داسې معلوميږي چې کوم زخم دې خوړلې او دلته راغلې يې.

مارسي د شونډو لاندې و خندل او سريې ښکته کړ اوبيا يې وويل: د درنې ملکې د ژبې څخه د سبحان الله د کليمې په اوريدو سره داسې ډاګيزيږي چې درنې ملکې د اسلامي معمولاتو سره هم دلچسپې پيدا کړې ده .ملکې ورته پر ته له ځنډه وويل: « ولې نه ...... د اسلام سره خو زما مينه دهغې لمړۍ ورځې څخه شته ، زما دروند او معظم پلار لازړ ستيفن هم د زړه له کومې مسلمان و. همدا علت دې چې هغه د ترکانو د سلاطينو ددرې نسلونو سره د عثماني سلطنت د ټينګښت له پاره کار کړې دې.

اوس نو مارسي په ډيره مينه او محبت دغې ښکلې اوښايسته ملکې ته کتل. لږ وروسته ملکې دمارسي څخه وپوښتل: « وايه مارسي ! څنګه دې پيښه راکړې ؟ داسې ډاګيزيږی چې نن ته زمونږ څخه د څه غوښتنې له پاره راغلې يې؟

مارسی د حيرانتيا څخه سترګې راپورته کړې اوبيا يې په پوره خوشحالۍ سره وويل: عجيب........ درنې ملکې ! ډيره عجيبه...... ته خو اوس د زړونو په حال هم پوهيږې. »

« د زړونو په حال يواځې الله تعالې پوهيږي.... مونږ يواځې ستا په مخ ليکل وکتل ، تا نه دې اوريدلې چې څيرې مکمل کتاب وي.» ملکې نرمه شانته خندا وکړه او بيايې وويل. اوس نو مارسي هم ورته خپله خبره پيل کړې وه .....

« درنې ملکې !..... تا به اوريدلې وي چې معظم سلطان يو عرب ځوان د شاهي سراغ رسان په څير ټاکلې دې.......»

« داسې بريښي چې هغه سراغ رسان ستا د زړه سراغ لګولې دې.....ولې ؟..... ايا زړه خو به دې پرې نه وي بايلودې ؟...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي څيره د حيا څخه سوربښنه شوه. سترګې يې ښکته کړې او دلږڅه ځنډ نه وروسته يې وويل: « ددرنې ملکې سترګې هر څه ويني...... خو اوس ما د عثماني سلطنت د پايښت سوال له ځانه سره راوړې دې.

دمارسی په خبرو باندې ملکه حيرانه شوه او سمدستې يې وويل: « خداې دې نه کړې چې عثماني سلطنت ته پيښ شي. تا څه ډول پوښتنه له ځانه سره راوړې ده.،،،،»

مارسي لږ په تتره ژبه وويل : « درنې ملکې ! هغه عرب ځوان چې معظم سلطان په اورنه کې د سازشونو د بربنډولو له پاره په خصوصی توګه ټاکلې دې نو په دې وخت کې ديوه غدار په خبره شهزاده علاوالدين نظر بند کړې دې...... په داسې حال کې چې هغه غدار د سلطنت پر خلاف په خطرناکه سازش کې مصروف دې.

دملکې رنګ تغير وکړ او په ډير غور سره يې وويل: « هغه غدار څوک دې چې شهزاده علاوالدين يې په خپله ولکه کې اخستې دې ؟..... مارسي تو خو په هوش کې يې ؟ تاته معلومه ده چې ته څه وايې ؟ ته خو په يوه ترک شهزاده او ولېعهد باندې الزام لګوې ؟»

دملکې دخبرو د تکميل سره سم مارسي په پوره عزم سره ورته وويل: « درنې ملکې ! زه يوا ځې الزام نه لګوم بلکه دا وايم چې شهزاده علاوالدين قاسم بن هشام په زندان کې اچولې دې ، درنې ملکې ، په دې وخت کې په اورنه کې قاسم هشام ته سخته اړتيا ليدل کيږي ، دخداې له پاره څه وکړئ ، هسې نه چې د معظم سلطان په نشتوالې کې ابوجعفر په اورنه کې دفساد اوبغاوت اور بل کړي.

اوس نو دملکې سترګې د حيرانتيا نه وازې وې ، او په لږ څه تيزې لهجې سره يې وويل:

« ابوجعفر ؟........ ايا دا همغه سړې نه دې چې دسترګو رنګ يې د لاطينې ولسونو په څير نيلې دې ؟ او د غرب د خطيب په نامه يې شهرت موندلې دې..... اې مارسي ! هغه سړې خو ستا دمور خواته ډير تګ راتګ کوې ،...... همداسې ده که نه ؟

ملکې خپلې سترګې په خلا کې اړولې را اړولې اوپه څه فکر کې ډوبه وه. هغه ته په ياد راغلل چې يو وخت ابوجعفر او مارتها په دې شهزادګۍ باندې دخپل اثر ور رسوخ د وراچولو هڅې کولې. په هغه وخت کې سروين نوې نوې را واده شوې ناوې وه. په دې خاطر د نا اشنايي په اساس خاموشه ناسته وه. خو نن چې مارسي د ابوجعفر د سازش په اړه خبره وکړه نو د ملکې سروين سترګې هم را وغوړيدې ، هغې دمارسی خبرې هم په ډير غور سره واوريدې ، مارسي ورته وويلې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنې ملکې ! ابوجعفر زمونږ کورته تګ راتګ کوي.... په همدې خاطر زه ددې سازش په اړه پوره معلومات لرم. درې اونۍ مخته قاسم بن هشام د قیصر دجاسوسانو دسراغ د پیدا کولو له پاره د ابوجعفر تر پوزې پورې ور رسیدلې و. خو شهزاده علاؤالدین ټوله معامله سرچپه کړه..... اوس نو ته که څه کولاې شې ویې کړې......»

اوس نو ملکه په ټولو حالاتو ښه پوه شوې وه .... هغې فکر کاوه چې د شهزاده علاوالدین سره ددې مسئلې په اړه څه ډول خبرې وکړي ، هغې دمارسي په خبرو پوره باور وه ځکه چې هغه پخپله د ابوجعفر دکړچار څخه خبره وه. هغې فکر کاوه چې نه یواځې قاسم بن هشام را خلاص کړل شي بلکه په یوه ډول نه یوه ډلو د ابوجعفر ستونې هم ورخفه کړي. هغه په دې پوهیده چې اوس دهغې په اوږو باندې ډیر دروند بار را پریوتې دې.... مارسي ته یې وویل:

مارسي ! ستا ډیره زیاته ممنونه یم... چې مونږ ددې نازکه حالاتو څخه خبر کړو. مونږ به همدا نن د څه کولو هڅه وکړو.

دملکې په خبرو مارسی د ډاډ ساه واخسته. اوبیا یی په ټیټ اواز سره وویل:

« درنې ملکې !زما یوه غوښتنه ده....»

ملکې د مارسي په لور وکتل او ترې ویې وپوښتل: « هو هو ، ووایه».

«درنې ملکې ! زه غواړم دقاسم بن هشام سره ووینم ، هغه همدلته په شاهی قصر کې په زندان کې بندي دی. نو که ملکه دزندان مسؤل ته حکم وکړي چې هغه ماتم نه کړی....»

ملکه یو ځل بیا حیرانه شوه.... دڅو لمحو له پاره په فکر کې ډوبه شوه. اوبیا یی د یوه نوي عزم سره وویل:

« زما سره یوځاې راځه... مونږ به همدا اوس شاهي زندان ته ولاړ شو اودقاسم بن هشام سره به ووینو .» ملکې په پوره احساس سره قدم پورته کړ او د مارسي په زړه کې د خوشحالۍ ګوړه په ماتیدو شوه.

دشاهي زندان مسؤل چې ملکه سروین وکتله نو پښې یې په لړزیدو شوې ، دا سیمه د محل په شمال غرب کې پرته وه ، دمحل سراې ښځې به دلته هیڅکله هم نه ورتللې. یوازې ددې ځاې کارکونکې خلک د محل په دې سیمه کې اوسیدل. دلته شاهي آسپ ځاې هم و او دمحل وسله تون هم همدلته پروت و. دهمدې ستر عمارت په منځ کې یوه ستره کمره د شاهي زندان له پاره ځانګړې شوې وه. کله چې ملکه د زندان داروغه ته ور نژدې شوه نو هغه تر ملا پورې را ښکته شو اودملکې له پاره یی درنښت په ځاې کړ. ملکه هم هملته و دریده. او په تحکمانه توګه یی وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شاهي زندان کې څومره بنديان پراته دی ؟» ملکې په شاهانه انداز کې خبرې کولې. داروغه په لړزيدو شو او په ترتړی ژبه يې وويل :

« مم...ملکه معظمه ! دلته يوا ځې يو بندي موجود دی.»

ملکې ترې بيا وپوښتل: « دهغه نوم څه دې ؟»

د زندان داروغه ورته په ډيره درنه ژبه وويل : « قاسم بن هشام»

ملکې چې د قاسم نوم واوريد نو يو ځل يې دمارسي په لور و کتل ، دمارسي مخ هم د احساساتو ډک و ،ملکې داروغه ته مخ کړ او ورته يې وويلې« مونږ همدا اوس اوهمدا وخت د قاسم بن هشام سره کتل غواړو . ولاړ شه او هغه د ډير زيات درنښت سره يو ځاې دلته له ځانه سره راوړه. »

د زندان داروغه سمدستي شاته و ګرزيد او په منډه منډه د زندان دروازې ته ولاړ . د لږ وخت وروسته قاسم د مالکې او مارسي تر مخ ولاړ و. په دې درې اونيو کې دقاسم روغتيايي حالت ډير خراب شوې و، دهغه مخ ژير ګرزيدلې و خو سترګې يې لا تراوسه هم روښې او روښانه وې ، مارسي د قاسم په کتلو سره ډيره نا ارامه شوه ،خو هغې دقاسم سره د ملکې او دزندان د داروغه په شتون کې په بې تکلفۍ سره خبرې و نه شوې کړاې. هغه يوې لورې ته و دريده او په ډيره غمژنه توګه يې دقاسم روغتيايي حالت ته کتل.قاسم مخته راغې او ملکې ته يې سلام وکړ ، ملکې ورته په خندا ځواب ورکړ او بيا يې ورته وويل:

« قاسم خانه ، زه د سلطان مرادخاني ثاني ، دعثمانيه سلطنت د پادشاه ، ملکه يم. مونږ ته نن مارسی ستا د حالاتو په اړه په تفصيل سره خبره کړې ده ، په دې خاطر مونږ په خپله ستا سره د کتلو له پاره دلته راغلې يو .... ته انديښنه مه کوه ، مونږ به همدا نن د شهزاده علاوالدين سره خبرې وکړو او تا به د زندان څخه خوشي کړو.»

قاسم چې د پخوانه يې دا انګيرلې وه چې دهغه سره ليدونکې د شاهي کورنۍ کومه درنده غړې ده ، نو دملکې د خبرو په اوريدو سره نور هم مؤدب و دريد اودملکې په درنښت کې يې خپلې سترګې ښکته کړې او په نرمې لهجې سره يې وويل:

« د معظمې ملکې بخت دې نور هم ستر شي...... ماته دخپلو بندې کيدو په اړه کومه انديښنه نه شته.خو په دې اړه ډير انديښمن يم چې شاهي حکم مې په ځاې نه کړاې شو . خداې پوهيږې چې دسلطنت غداران تر کومه حده پورې رسيدلې دې، ماته خودا هم نه وو معلوم چې زمونږ لښکر د جنګ ډګر ته روان شوې دې او اوس په څه حال کې دې ؟.....

ملکې په پوره ډاډ سره د قاسم خان خبرې واوريدې او په لږې شانته غمژنې لهجې سره يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اروپا په لور زمونږ تللي لښکر د صليبي ځواکونو څخه ماتې خوړلې ده. زمونږ ددروند سلطان د خور او زمونږ د اندرور ميره سپه سالار محمد چلپي هم د هونياډې په لاسو بندي شوی دی ، د صوفيا ښار زمونږ د لاسو څخه وتلی دی او زمونږ لښکرو د بلقان په درو کې هم دصليبي دښمن له لاسه ډير زيانمن شوي دي. تر څنګ يې يو بنه خبر هم شته او هغه دا چې معظم سلطان د کرمانيا امير ته ماتې ورکړې ده او دقونيا بغاوت يې ځپلې دی. اوس به معظم سلطان په خو ورځو کې بيرته اورنه ته را ستون شي. دهغې وروسته به معظم سلطان د هونياډې پر خلاف د جنګ له پاره د اورنه څخه روانيږي.

ملکې د روانو حالاتو اودلښکرو دحال په اړه قاسم ته په تفصيل سره خبره وکړه. د خبرو د تفصيل داوريدو سره سم قاسم ډير زيات احساساتي شو، په ځانګړې توګه کله يې چې د سلطان دخور د ميره سپه سالار محمد چلپي د بندی کيدو خبره واوريده ، ځکه هغه ته د محمد چلپي سره خپله هغه ليدنه په ياد راغله چې د اغاحسن په خونه کې يې فوځې افسرانو ته د خبرو کولو وروسته دده سره درلوده. هغه په ډير خلوص سره ملکې ته وويل:

« د محترم سالار محمدچلپي د بندي کيدو په اړه ډير زيات خواشينې شوی يم. زه دا احساسوم چې په داسې حالاتو کې ماته سلطنت ډيره سخته اړتيا دلوده.»

ملکې دقاسم په خبرو باندې سر خوځاوه. اوبيا يې په دلاسه کوونکې لهجې باندې ورته وويل: « بس ته به همدا نن ازاد کړل شې. زما له تاسره همدا ژمنه ده.... اوس به نو مونږ بيرته ولاړ شو.....»

ملکې دبيرته ستنيدو دمخه دمارسي په لور وکتل اوبيا د شونډو لاندې وخندل ، مارسی هم د شرم اوحيا څخه سترګې ښکته اچولې وې. کله چې ملکې خپلې سترګې واړولې نو مارسی هم دوخت نه په ګټې اخستو سره دقاسم په لور په ډيره غمناکه توګه وکتل اوبيا د ملکې سره روانه شوه. په دې کتلو کې ددواړو سترګې څلور شوې وې او په همدې کتو کې يې يو بل ته ډير څه منتقل کړې و. قاسم په ډيره نرم اواز سره دمارسي نوم واخست نو مارسي هم د يوې لمحې له پاره پښه نيولې شوه اوپه تلو تلو کې يې قاسم ته مخ کړاو ورته يې وويلې چې « مارسی نه.....غزاله...... دا ستا د درونډ پلار له اړخه راکړل شوی نوم دی....»

دهمدې خبرې سره سم مارسی هم د ملکې په لور ور ګړندۍ شوه او په بيړه دهغه ځآيه ووتل. خو دمارسی د اخرې خبرې دقاسم په غوږونو کې همغسې انګازې کولې..... هغه وانګيرله چې مارسي دهغه دکورنۍ دغړو سره هم کتلي دي. په دې وخت کې د قاسم زړه دمحبت او مينی د نغمو څخه ډک و.

دبله اړخه طاهر بن هشام د توپان اوسيلۍ په خير سفر کاوه او د سلطان دلښکرو په لور ور روان و. خو هغه لا په لاره کې و چې د سلطان دلشکر د بيرته را ستنيدو خبر ورته ورکړل شو. خو ددې سره سره بياهم هغه خپل تګ ته دوام ورکړ. هغه له خپله ځانه سره د شهزاده محمد ليک هم درلود او دهمدې ليک په کومک يې هڅه کوله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ورور د شهزاده علاوالدین د زندان څخه را ازاد کړي. هغه د دانیال ددریاب څخه تیر شو او کوچنۍ اسیا ته ور ننوت. هملته ورته د سلطاني لښکر دبیرته راستنیدو نښې نښانې تر سترګو شوې. بله ورځ هغه د سلطاني لښکر تر مخه و، په خپل ستومانه آس سپور د لښکر و قرارګاه ته ورننوت. او سمدستي یی د شهزاده محمد لخوا لیکل شوې لیک د سلطان تر مخ کیښود.

سلطان چې کله د شهزاده خط ولوست نو غومبري یی تک سره شول ، په مخ کې یی د غصې اوقهر نښې را وځلیدې ، خو د خط د لوستلو وروسته خاموشه پاته شو. بیا یی د څو لمحو نه وروسته طاهر بن هشام ته وویل :

« تا ډیره ښه وکړل چې مونږ دې خبر کړو. زه پخپله ډیر ژر اورنه ته رسیدونکي یم،خو هلته به زمونږ په رسیدو کې وخت لګیږي ، او کیدې شي په همدې وخت کې دښمن هلته د بغاوت دپیلامې له پاره کار وکړي. په دې خاطر مونږ غواړو چې یو تیز تلونکي قاصد له تاسره یو ځاې و استوو تر څو قاسم بن هشام د شاهي زندان نه ازاد کړي»

طاهر هم همداسې غوښتل. همدا علت و چې دارام کولو په ځاې یی په همغه ورځ دماښام نه مخته د شاهي قاصد سره یوځاې د کوچنۍ اسیا څخه لکه دباد او توپان په څیر د اورنه په لور راوالوت.

خو پخوا تر دې چې طاهر اورنه ته را ورسیږي ، دملکې د وینا په اساس شهزاده علاوالدین قاسم بن هشام را زاد کړې و. او کله چې طاهر بیر ته ا ورنه ته را ورسید نو قاسم هم په کور کې موجود و. طاهر د سلطاني قصر څخه فارغ شو نو قاسم اومارسي دواړه یی د کوچنیانو سره په انګړ کې د لوبو کولو په حال کې وکتل. کله یی چې په قاسم سترګې و نښتې نو سمدستی یی ټوله ستوماني له منځه ولاړه. کله چې قاسم خپل مشر ورور وکوت نو ورمنډه یی کړه اودهغه استقبال یی وکړ. هغه ته ورغاړې وت. عمر اوعلی چې کله خپل پلار وکوت نو د خوشحالۍ نه یی داسې چیغې کړې چې اسمان یی په سر واخست......هغه دې ...هغه دې پلار مو راغې ، پلار مو راغې ....چغې یی هرې لورې ته وهلې. دواړو د پلار په لور ورمنډه کړه او دهغه د پښو څخه چاپیره شول. د کوچنیانو د چغو سره سم سکینه او د قاسم مور اوپلار هم دخپلو کمرو څخه راووتل ، مارسی هم دخوشحالۍ نه شنه وه ، طاهر چې کله خپله ټوله کورنۍ په خوشحالیو کې وکتله نو په زړه اوخوله دواړو یی د الله تعالې شکر ادا کړ.

خوابوجعفر تر اوسه پورې ازاد و. دبله اړخه شهزاده علاوالدین هم قاسم ازاد کړ خو په دې شرط چې هغه به بیا په ابوجعفر حمله نه کوي ، هماغه و چې هغه د ابوجعفر او دهغه په یوڅو ملګرو د څارنې کار پیل کړ. اوپه ینې چرې کې یی خپلو ډلګیو ته دتیارسئ حکم وکړ. خو اوس یی د سازشي کړیو د نیولو په ځاې د سلطان تر بیرته راستنیدو پورې په انتظار کې کیناست. تر څنګ یی په ټول ښار کې دینې چرې فوځې دلګې خپاره کړل. او دهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول حالاتود مقابلې له پاره یې خپل ځان تیار کړ. تر څنګ یې په ډیره ناقرارۍ سره دسلطان د بیرته راستنیدو په انتظار کې کیناست.

څو ورځې وروسته اورنه ته د سلطان د رارسیدو خبر را ورسید. دښاروالۍ مسؤلینو د ښار پاکوالې پیل کړ او دشاهي دربار پورې اړونده خلک هم د سلطان د رارسیدو له پاره په ذهني توګه تیار شول. دابوجعفر زړه هم په سینه کې په لړزیدو و. خصوصا دهغه وخته چې قاسم ازاد شوې و، هغه ته د خپلو خطرناکه پایلو په اړه په زړه کې ویره راګرزیده. په دې وخت کې هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د مارتها لور مارسي دقاسم بن هشام کور ته تګ را تګ کوي، هغه په مارسی ډیر په قهر و. ځکه چې هغه نه شو کولې چې اوس مارسي د قاسم دکوره بنده کړي، په دې توګه قاسم ته دنورو ثبوتونو په اړه معلومات تر لاسه کیده.تر اوسه پورې هغه خپل زړه ته تسلي ورکوله چې سلطان به هیڅکله هم په هغې لاس پورته نه کړي ،خو بیا یې هم دسلطان مرادخان ثاني له اړخه په زړه کې ویره درلوده. هغه به ښکته پورته کیده ، ناسته پاسته به یې کوله خو د وخت په اړه به یې فکر کاوه. هغه د راتلونکو ګواښونو دمقابلې له پاره دخپلې ادارې لاندې جاسوسي کړیو ته خبر ورکړې و اوهغوی یې تیارسئ کړې و. د هغه پلان دا و چې که چیرې سلطان یې و نیسي نو د قیصر جاسوسان دې خپل مخونه پټ کړي اودښار په ګوټ ګوټ کې دې اورونه بل کړي اوفسادونه دی پیل کړي. په یني چري کې موجود جاسوسانو ته هم لارښوونه شوې وه چې که یو ځل په ښار کې اوربل شي نو دوې دې هم دخلکو کورنو ته ورننوځي او لوټمار او قتل وقتال دې جوړ کړي. ابوجعفر په خپله یو پخوانې جاسوس و اوهغه هیڅکله هم کوم خام کار نه کاوه په همدې خاطر یې سمدستي د خپلو تښتیدو له پاره هم پروګرام جوړ کړې و. د هغه پلان داو چې څنګه چې شاهي دلګې دې ونیسي نو په همغه وخت کې دې د یني چري د غدارو سپاهیانو یوه خونړۍ ډله د کوم اړخه په شاهي ډله باندې حمله وکړي او ابوجعفر دې ترې خلاص کړي ، هغه د قاسم بن هشام د له منځه وړلو له پاره هم پټ پلان جوړ کړې و او ددې کار له پاره یې ځانګړې ډله ټاکلې وه. دې ډلې به هروخت د قاسم څارنه کوله او ورته حکم شوې چې د مناسب وخت سره سم هغه له منځه یوسي.

په دې توګه ابوجعفر دسلطان دراتلو سره سم دخپل پروګرام د پیل له پاره تیار ناست و. اوس نو دهغه له پاره دیوه کار دپیلامې مناسب وخت په کار و. اوهغه دمارتها د لور مارسي تښتول اودالبانیه پادشاه سکندر بیګ ته دهغې روغ رمټ رسول و.همدا علت و چې هغه به کله هم مارسی د قاسم کور ته د تلو راتلو په وخت کې کتله نو دمارپه څیر به ورته تاویده راتاویده.

دهغه وخته چې سکندربیګ د اورنه څخه د البانیا په لور تللې و نوابوجعفر دهغه سره په رابطه کې و. څو ورځې مخته سکندربیګ ابوجعفر ته پیغام استولې و چې دهغه امانت یعنې مارسی هغه ته ور ورسوي او اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر غوښتل چې د سلطان در اتلو د مخه هغه ددې مسئلې څخه هم ځان بیغمه کړي. همغه و چې یوه ورځ یې د مارسي د تښتولو پروګرام جوړ کړ.

هغه شپه ډیره یخه او سړه هوا په کې چلیده ، ستورو هم د غرب له لورې شرق ته خپل پړاونه وهل او د اورنه خلک په دې یخو شپو کې په خپلو کوټو کې بند د ګرمو بړستونو لاندې ویده پراته وو. په ورانو او شاړو کوڅو کې کوڅه ډپو سپیو حکمراني کوله. په همدې وخت کې د سلطاني قصر تر شا تعمیرونو کې څلور کسه اس سپاره را ښکاره شول ، ددوې تر مخه ابو جعفر روان و. دې څلورو واړو آس سپورو نقابونه اغوستې و. ابو جعفر خپل دغه نقاب پوشه ملګري را روان کړي و او د مارتها دروازې ته یې و درول ...... هغه دخپله اسه راکیوت او د مارتها دانګړ دروازه یې دخپل خنجر په لاسکې و ټکوله. په دې وخت کې دهغه نقاب پوشه ملګري هم دخپلو اسونو څخه را کیوتي وو. دهغوې څخه دوو نقاب پوشو دخپلو آسونو واګې یو دریم نقاب پوش ته ورکړې ځکه هغه دریم نقاب پوش د ابو جعفر دآس واګې هم په خپلو لاسو کې نیولې وې. هغه څلور واړه آسونه و نیول اود لارې یوې خواته و درید. دابو جعفر سره دوه نور نقاب پوشان د دیوال تر څنګ پټ و دریدل تر څو د دروازې د پرانستلو په وخت کې یې څوک و نه ویني. ابو جعفر خپله توره په تیکې کې ایښې وه او ددروازې د ټکولو سره سم یې خپل نقاب له مخه لرې کړ. کله چې ددروازې دهغې لورې څخه د مارتها زړې خادمې اواز وکړ...... څوک یې ؟ .....نو ابو جعفر ورته ځواب ورکړ « زه ابو جعفر یم. دروازه پرانیزه او خپلې مالکې مارتها ته زما د راتلو په اړه خبر ورکړه.» دمارتها خادمې ابو جعفر و پیژانده. او سمدستی یی دروازه پرانسته. د دروازې دپرانستلو سره سم ددې خادمې سر د تنې څخه پرې کړل شو او هلته په انګړ کې یې ټوپونه وهل پیل کړل..... ابو جعفر د تورې په راویستلو او دخادمې د سر په پرې کولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړ. ددې کار نه د فراغت وروسته هغه خپلو دواړو ملګرو ته د راننوتلو اشاره وکړه .اوبیا دریواړه د مارتها کور ته ورننوتل. دمارتها په کور کې ټول پنځه کسه اوسیدل ، مارتها ، مارسي ، دمارسي کوچوان اکبر ،د مارتها خادمه ، او بل دهغې زوړ خادم چې لږه شیبه مخته د ابو جعفر په توره یې سر پرې کړل شوې و. ابو جعفر ته د نور مقاومت هیله نه وه. په دې خاطر پرته له کومې اندیښنې د مارتها اودهغې د لور کوټې ته ورغله. اوس نو هغه هڅه کوله چې مارتها د کوم مقاومت پرته خپله لور مارسی هغه ته ورحواله کړي،خو هغه په دې هم پوهیده چې مارتها د خپلې لور سره ډیره زیاته مینه کوي. خو تر څنګ یې هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې مارتها په خپله سکندر ته مارسی ورکړې تر څو د البانیې ملکه وګرځي. هغه دا هم کولې شو چې نیغ په نیغه مارتها ته ووایی چې مارسي دهغه ددې کسانو سره یو ځای د سکندر بیګ په لور و استوي. خو هغه په دې هم ډاډمن و چې مارسی به هیڅکله هم دهغه د کسانو سره البانیا ته د تلو له پاره زړه ښه نه کړي. په همدې خاطر یې د مارسی د تښتولو په اړه پریکړه کړې وه. په دې توګه هغه فکر وکړ چې په یوه غشي دوه ښکاره ښکار کړي. خو دلته د راتلوسره سم دهغه دپلان پایلې دهغه دهیلو برعکس وختې. دهغه له پاره مارسی غوره ډوډۍ ثابته نه شوه. بلکه په مرۍ کې یې نښتې اغزې وګرزید. هغه وخت چې هغه مارتها ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غږ د دروازې دپرانستلو وویل اوبیا دننه ورننوت نو مارسي یې توره په لاس وکتله ، او ویې کتل چې دهغه په تندي باندې خولې راماتې دي. مارسي په خپلو لاسو کې توره نیولې وه او دمرګ او مړینې له پاره تیاره ولاړه وه. ابو جعفر سمدستي خپله توره په نیام کې کیښوده او په پوره مکارۍ سره یې وویل :« مارتها ! زه ستا د لور د بوتلو له پاره راغلې یم. هغې ته دعا وکړه ، ځکه هغه به د سکندر بیګ ملکه ګرزیږي.......»

خو لا تر اوسه د ابو جعفر خبرې خلاصې شوې نه وې چې مارسي پرې لکه د زمرۍ په څیر و غړمبیده: « خبردار ! که یو قدم دې زما په لور راواخست نو ټوټې ټوټې به دې کړم.....»

دمارتها له پاره دا صحنه دهغې د هیلو پر خلاف وه . هغې غوښتل چې لور یې ملکه وګرځي خونه د تښتولو له لارې . هغې دمارسي سره د لیونتوب تر پولو پورې مینه کوله . مارتها هغه وخت ډیره قهرجنه شوې وه چې ابو جعفر یې وکوت چې په نیمه شپه دهغې کور ته دهغې داجازې پرته ، لوڅه توره را ننوتې دې . اوس نو هغې د یاده ویستلې و چې د مارسي له پاره د سکندر بیګ څخه بله ښه رشته نه شته. هغې ته دا هم ډاګیزه وه چې دهغې لور مارسي ددې لوچکو کسانو په لاسو کې خوندي نه شي پاته کیدې نو په همدې اساس یې په پوره همت سره وویل :

« ابو جعفره ! ما له تا څخه د اهیله نه درلوده .... خو نن تا دا ثابته کړه چې ته یو ښه عیسایی نه یې. بلکه یو بدفطرته انسان یې...... ته ولې د مارسي د تښتولو له پاره راغلې یې. په داسې حال کې چې ما له تاسره وعده کړې وه چې زه به مارسی سکندر بیګ ته واده کوم او زه ددې کار له پاره تیاره ناسته وم. په دې کې شک نه شته چې زه د صلیب په خاطر ستا سره په ډیرو شیانو کې ملګرې وم خو یاد ساته چې زه به هیڅکله هم اجازه ورنکړم چې څوک زما لور زما تر سترګو و تښتوي.

کله چې مارتها خپله خبره پوره کړه نو ابو جعفر په زوره زوره دومره وخندل چې ټوله کمره یې د خندا دانګازو څخه ډکه شوه. دهغه په مخ د نړۍ دشیطانت ټولې څپې ګرزیدې. هغه نه یواځې په زوره خندل بلکه په خپل مکروه اواز کې یې خپله خندا همداسې اوږدوله. بیا یې په ډیر مشکل سره خپله خندا و دروله او ویې ویل: « واه ، مارتها بیګم ! چې زه به ستا دا نازدانه لور په ډولۍ کې کینوم او وړم به یې. اویا به ورته په لارو کې ګولونه شیندم. مارتها بیګم ! ستا په ذهن کې به هم داخبره را ونه ګرځي چې د ابو جعفر ذهن تر کومه ځایه پورې رسیږي. اوس نو واوره چې زه ولې ستا د لور د تښتولو له پاره په دې نیمه شپه کې ستا کور ته راغلې یم.

مارتها ! ته اوس د قاسم بن هشام او ډیرو نورو خلکو په سترګو کې راغلې یې. او په دې توګه ته زما له پاره یوه کمزوري ګرزیدلې یې. زه په دې پوهیږم چې ته یوه کمزورې ښځه یې. که چیرې د قاسم بن هشام په سلا سره سلطان تا ونیسي نو بیا به ته د پټې محکمې د جلادانو سختۍ ونه شې زغملاې اوزه په دې هم ډاډمن یم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالبانوي شهزادګانو د وژلو نه تر اوسه پورې چې څومره حالات تیرشوي دي ټول به دې پټې محکمې ته بیان کړې او ته په دې هم پوهیږې چې زه دخپل ځان پر خلاف هیڅ ډول ثبوت نه پریږدم......اوس وخت راغلې چې زه ستا دخدمتونو بدله تاته درکړم.

دابوجعفر خبرو دمارتها وینه و چه کړه. اوس نو هغه پوه شوې وه چې په دې نیمه شپه ابوجعفر دهغې کورته ولې راغلې دې. ابوجعفر خپلې خبرې بندې کړې اویوځل بیا یې په ډیره مکروه او ناولې توګه په خندا پیل وکړ. دهغه خوله دخندا نه وازه وه او توره یې په نیام کې وه چې مارسي پرې یو ناڅاپه مرګوني ګذار وکړ خو ابوجعفر یو اړخه ته ځآن واچاوه او دمارسي د تورې دګذار څخه یې ځان خوندی کړ ،که چیرې دمارسي ګذار پرې لګیدلې وې نو دهغه اوږه به یې شکولې وې اودهغه د زړه پورې به رسیدلې وې. اوس نو نه یواځې هغه خپل ځان خوندې کړ بلکه خپله توره یې هم را وویسته او خپلو دواړو ملګرو ته یې هم د را ننوتلو حکم وکړ. کله چې هغه دواړه نقاب پوشان کمرې ته را ننوتل نو په مارسی باندې یې را هئ کړل خو ابوجعفر هغه وخت ډیر حیران پاته شو چې مارسی د یوې ماهرې تورې وهونکې په څیر ددواړو نقاب پوشانو توره وهونکو سره درنه مقابله کوله. او مارسی به ولې دهغوې مقابله نه کوله ، هغې دقاسم د ازادیدو وروسته دقاسم څخه په پرلپسې توګه دتورې وهلو درس اخستنه. او اوس هغې د یوې پوهې اوماهرې توره وهونکې په څیر مقابله کولې شوه.

ابوجعفر او مارتها یوې لورې ته ولاړ و او د مارسي او دوو نقاب پوښانو تر منځه یې دمارسی دتورې دوهلو دفن سیال کاوه. مارتها هم ډیره حیرانه ولاړه وه او مارسی یې کتله چې څه ډول یې کورته د راننوتو غلو دتورو په مقابله کې خپله توره جنګوله اوځان یې خوندې ساته. دشپې په تیارو کې د تورو شرنګار تر لرې لرې ځایو پورې اوریدل کیده ، زړه خادمه او ځوان کوچوان اکبر هم په خپلو خونو کې راببداره شوي وو. دخادمې په زړه کې ویره او د ځوان اکبر په زړه کې میړانې ټوپونه وهل. اکبر په یوه ټوپ سره خپله بستره پرېښوده او په یوه منډه یې په دیوال باندې نښتې برچه راواخستنه ، دهغه ذهن په ډیره ګړندۍ توګه دې لورې ته متوجه شوې و چې په کور باندې غلو داړه اچولې ده او یا دا چې دښمن په مارسي باندې یرغل راوې دې. په ډیره بیړه د خپلې کمرې څخه ووت اودخپلې مالکې د کمرې په لور ورغې ،کمرې ته د ورننوتلو وروسته یې چې کله وکتل چې دمارسی او دوو نقاب پوشانو تر منځه دتورو مقابله روانه ده او ترڅنګ یې مکروه اوشیطان شکله ابوجعفر خپله توره د تیکې را ویستلې اودمارتها په لور ور روان دې نو ډیر زیات حیران دریان و درید. هغه باور نه شو کولې چې ابوجعفر به هم مارتها ووژنې. همدا علت و چې هغه مارتها پرېښوده اودمارسی دکومک له پاره یې ورمنډه کړه اوپه یوه ګذار یې د یوه نقاب پوښ په ملا کې خپل خنجر ور ننویست. په دې وخت کې مارسی هم د مقابلې څخه ستومانتیا احساسوله. په ملا خنجر خوړلې نقاب پوش د زمکې سره زمکه شو خو په همدې وخت کې مارسی او اکبر دمارتها زړه چاودیدونکې چغې واوریدې اودهغې په لور یې ورمنډه کړه .داکبر سترګې دحیرانتیا څخه بیرون را وتلې وې. ځکه هغه باور نه شو کولې چې دمارتها ډیر پخوانې د زړه ملګرې ابوجعفر به هم مارتها په داسې بې دردۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ووژني. کله چې مارسی خپله مور په وینوکې ډوبه وکتله نو هر څه یې پریښوده اوهغې لورې ته یې ورمنډې کړې ، خپله توره یې هم ایسته اچولې وه ، هغې فکر کاوه چې مور یې هغوې د تل له پاره پرېښودل. منډه یې کړه اودمور سره ورغاړې وته او په چیغو چیغو یې مور ته اواز کاوه ، مورې ...مورې ... خو دمارتها په ګېډه کې د ابوجعفر توره ښه ګرزیدلې وه . او هغې خپله اخري ساه اخسته . مارسی دخپلې مور سر را پورته کړ اوپه خپل زنګون یې کیښود او هغې ته یې په زوره زوره غږ کاوه تر څو هغه د بلې نړۍ د تللو څخه راستنه کړي.

دکمرې بل منظر هم د لیدلو وړ و . دمارسي څخه لویدلې توره اوس د اکبر په لاسو کې وه او اکبر د هغه بل پاته شوي نقاب پوښه پر خلاف په جنګ کې لګیا و . ابوجعفر خالي لاس و او په دې انتظار کې و چې که موقع او فرصت تر لاسه کړي نو دهغه وژل شوي نقاب پوښه توره به راواخلي. ځکه دهغه خپله توره دمارتها په ګېډه کې پاته شوې وه. او دمارتها تر څنګ په غم او غصې کې ککړه مارسي ناسته وه. همدا علت و چې ابوجعفر مارسي ته د ورنژدې کیدو څخه په ویره کې و . اکبر د تورې د وهلو په فن نه پوهیده. خو بیا یې هم د هغه نقاب پوشه هر ګذار په خپلې تورې باندې لکه د یوه ماهر سپاهي په څیر تم کاوه او په پوره همت سره یې مقابله مخته وړله..... خو تر څو پورې به دغه دیارلس ، څوارلس کلن هلک د ابوجعفر د روزل شوي تجربه لرونکي غدار سپاهې سره مقابله کوله ،....او بیا همداسې وشول ، دغه تجربه لرونکې نقاب پوښه اکبر پوره ستومانه کړ او بیا یې پرې د تورې سخت ګذار وکړ او داکبر یو لاس یې دهغه د تنې څخه پرې کړ. د اکبر پرې کړل شوې لاس دمارسي تر څنګ پریوت . مارسی تر اوسه پورې هڅه کوله خپله مور د مرګ دکومې څخه را وکاږي. خو دمارتها سترګې دهغې دبدن څخه بیرون را وتلې وې اودهغه وجود هره شیبه د وینې د بهیدو په خاطر زیږیده. خو ناڅاپه دمارتها د وجود رګونه ساړه شول دخپلې لور مخ ته یې وکتل.... مارسي چغې کړې او مور ته یې وویل:

مورې .....مورې.....دخداې له پاره ما ځانته مه پرېږده ......

مارتها د مړینې په حال کې وه ،اخري ساه یې اخسته. هغې مارسي ته وکتل او د څه ویلو هڅه یې کوله دهغې اخري الفاظ داسې و....

«مم....مم....مار .....سي ! ..... اب .....بو .....فر...... دقیصر جاسوس دې ....مم......مم .... ما ال....بان وي ....شاه زادګانو ته ......زهر ......ور.......کړ..........کړی....ووو....»

مارتها مړه شوې وه ،مارسي چې کله د خپلې مورسترګې بې نوره وکتلې نو اسمان څیرونکې چیغه یې دخولې ووتله ، اوس نو هغه په دې نړۍ کې ځانته پاته شوې وه. بلکه د ابوجعفر په څیر د یوه وحشي حیوان رحم وکرم ته پاته وه. خو پخوا ددې څخه چې دخپلې مور په اړه څه نور فکر وکړي ، خپل شاته یې دځوان اکبر چغې تر غوږو شوې. مارسي داسې شوه لکه څوک چې د خواږه خوبه رابیدا ر شی. دنقاب پوښه توره دهغه په سینه کې ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوتي وه..... کله چې مارسی خپل وفادار ملازم په دغه حالت کې وکوت نو دغې په وینه کې دقهر او غصې څپې نورې هم تاندې شوې ،هغه داور د بځرکې په څیر ورمخته شوه او د اکبر توره یې راواخسته اود زخمي زمری په څیر یې په نقاب پوښه باندې حمله وکړه . کله چې نقاب پوشه دمارسی حملې ته متوجه شوه نو خپله توره یې دکبر دسینې څخه را وویسته او ځای یې بیرته په وسله سمبال کړ. مارسی لکه د توپاني سیلۍ په څیر په دواړو باندې حمله ور وړه اوهمدا دهغې غلطي وه ، کله چې ابوجعفر وکتل مارسی لکه د لیونۍ په څیر هرې لورې ته حملې کوي نوپه ډیر زغم سره یې دهغې ګذار په خپله توره تم کاوه. مارسي دغصې څخه دې حد ته رارسیدلې وه چې د ستونې څخه به یې ډول ډول اوازونه راوتل ، د بله اړخه نقاب پوښه هم دمارسی د تورې ګذارونه په پوره حوصلې سره اخستل ، ابوجعفر اونقاب پوشه نه غوښتل مارسی له منځه یوسي ځکه هغوې دهمدې له پاره راغلی وو چې مارسي له ځانه سره و تښتوي. په دې اساس هغوې هوډ درلود چې دغه بې عقله نجلۍ ژوندۍ و نیسي.

دمارسي څخه هم برق او بریښنان جوړه شوي وه، هغه به هرې لورې ته ټوپونه وهل اوپه هغوې دواړو به یې حملې کولې ، هغې به دومره په چالاکۍ سره حمله کوله چې ابوجعفر او هغه بل نقاب پوشه به دهغې حمله په مشکل سره دفعه کوله ، خو دا ډاګیزه نه شوه چې د مارسي تورې به په ابوجعفر او نقاب پوش کې څومره زخمونه پیدا کړي و خو هغوې اوس هم غوښتل مارسي ژوندۍ ونیسي ځکه مارسي د ابوجعفر له پاره ډیر اهمیت درلود، ځکه که هغه مارسی له لاسه ورکولې نو بیا خو ابوجعفر دسکندر بیګ څخه دقیصر د جاسوسۍ له پاره کار نه شو اخیستلای. په همدې خاطر ابوجعفر دمارسی دتورې هر ګذار په ډیر احتیاط سره اخسته. خو دلږ ځنډ وروسته مارسي احساس کړه چې نوره ډیره ستومانه شوې ده او دستومانتیا څخه یې دزړه درزهار وار په وار زیاتیږي او نژدې ده چې په زمکه راپریوځي.

کله چې دمارسي په حملو کې کمښت راغې نو ابوجعفر او نقاب پوښه دواړو دهغې د نورو ستومانه کولو په خاطر په هغې پرلپسې حملې پیل کړې. اوس نو دمارسی همت نور ځواب ورکړې و، ابوجعفر او نقاب پوښه دواړه قوی او تنومنده وګړي وو ،په داسې حال کې چې مارسی دهغوې په مقابل کې یوه ځوانه او د کمزوري وجود خاونده پیغله وه. خو نن هغې د خپل همت نه پورته مقابله کړې وه او د ابوجعفر اودهغه د نقاب پوښه ملګري وار پار یې وارخطا کړي و. خو اوس هغې دا احساس کړې وه چې ددې دواړو غلو مقابلې ته نور دوام نه شي ورکولې ، په همدې وخت کې هغې یوه ډیره عجیبه و غریبه پریکړه وکړه او دابوجعفر په څیر د بدکرچاره خلکو څخه یې دخپلې ابرو اوعزت د خوندي ساتلو په خاطر دا و پتییله چې خپل ژوند پای ته ورسوي،هغې نه غوښتل چې ابوجعفر یې ژوندۍ و نیسي. په همدې فکر کې یې خپل ځان په زمکه را و غورزاوه او سمدستي یې دخپلې تورې څوکه په خپلې ګیډې کې ورننویسته.......

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغه ډول له منځه تلل ابو جعفر ته د زغم وړ نه و ، هغه ډېر زيات وار خطا شو ،هغه داسې وانګيرله چې ټول کار يې اوبو ويوړ. سمدستي ورمخته شو او دمارسي د ګيډې څخه يې دهغې توره راوويستله. او په د ډېرې واخطايي په حال کې يې خپل نقاب پوښه ملګری ته حکم وکړ چې سمدستې مارسي په اوږه کړي او ددې ځآيه يې وکاږي. نقاب پوښه هم رامخته شو او بې هوشه مارسي يې په لاسو کې واخسته او په ډېره بيړه بيرون ووت. ابو جعفر هم ور پسې په بيړه ووت. اوس نو دابوجعفر له پاره دمارسي ژوند ډېر ارزښتناکه و. هغه غوښتل ژر تر ژره مارسي ته طبي کومک ورسوي ، کله چې ابوجعفر او هغه نقاب پوښه مارسی د وژل شوې مارتها له کوره را وويستله نو هغې زړې خادمې په ډېر احتياط سره د اواز دپيدا کيدو پرته د کور د انګړ دروازه و تړله. همدا زړه خادمه اوس ددې ټولو کړنو يواځنۍ شاهده وه.

ابو جعفر دخپله ځآنه سره زخمي مارسی د خپل يوه بل جاسو او فعال غړي سليم پاشا کور ته ور ورسوله. سليم پاشا د اورنه ډېر مشهور معالج ډاکټر پيژندل کيده ، خو په حقيقت کې هغه هم د قيصر مهم جاسوس و ، هغه د جراحت او د طب په علومو کې پوره پوره مهارت درلود. اود خپل ذهانت او تجربې په اساس يې تر سلطانې قصر پورې لاره پيداکړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د طبيبانو شميره شل کسو ته رسيدله. اوسليم پاشا هم دهمدې ډلې څخه يو و. په تيرو څو ورځو کې سلطاني قصر ته دشهزاده علاو الدين د کتلو له پاره د سليم پاشا تګ راتګ ډېر زيات شوې و. ځکه چې شهزاده علاؤالدين د ډېرو ورځو راهيسې د ځګر په ناروغتيا ککړ شوې و ، کله چې شهزاده علاوالدين دخپلې ناروغتيا په اړه ابوجعفر خبر کړ نو هغه ورته دسليم پاشا څخه دعلاج کولو له پاره مشوره ورکړه. په داسې حال کې چې پخپله شهزاده علاؤالدين د ابوجعفر په واسطه د ځګر په ناروغتيا اخته شوې و. هغه دڅو مياشتو راهيسی شهزاده علاؤالدين ته په مختلفو خوراکونو او مشروباتو کې داسې زهر ورکول و چې هغه په کرار کرار له منځه يوسي.

څو مياشتې مخته ابوجعفر داسې محسوس کړې وه چې کار يې نور په اورنه کې پوره کيدونکې دې نوپه دې خاطر يې د عثماني سلطنت ددغه ميړنې او فعال شهزاده د له منځه وړلو له پاره دغه پلان پيل کړ. ځکه د سلطان مرادخان ثانې وروسته همدغه شهزاده و چې د فوځ قيادت او قومنده به يې په غاړه اخيسته. خو ابوجعفر دهغه بل شهزاده په لور کوم فکر نه کاوه، ځکه چې له يوه اړخه هغه تنکې ځوان و او دبله اړخه ابوجعفر دا انګيرله چې په هغه کې دسلطانۍ وړتياوې نه شته. همدا علت وچې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره اړيکې پيدا کړل اودخپلو مذمومو موخو د ترسره کولو له پاره يې دهغه له منځه وړل اړين وګڼل. او اوس چې په اورنه کې دابو جعفر کارونه پای ته رسيدونکې وو نو هغه شهزاده ته د سست اغيزکونکې زهرو نسخه ورکړه ، سليم پاشا د شهزاده علاؤالدين طبيب و خو په حقيقت کې دغه وګړې په اورنه کې د ابوجعفر نه وروسته د قيصر ستر جاسوس و. ددې ترڅنګ سليم پاشا لا تراوسه پورې د قاسم بن هشام د سترګو هم خوندي پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې ابو جعفر زخمي مارسی له ځآنه سره د سلیم پاشا کور ته وروړه. نو سلیم پاشا یی پرته له ځنډه علاج پیل کړ ، مارسي ډیره زیاته وینه له لاسه ورکړې وه . اودهغې د ښایسته ځهرې رنګ د خزان د پاڼې په څیر تک ژیړشوي و. هغه د ډیره وخته راهیسی بې هوشه وه اودهغې ښایسته بڼو دهغې سترګې داسې ور پټې کړې وې لکه تابه ویل چې په خوا ړه خوب ویده ده......

پاته ټوله شپه سلیم پاشا د مارسي تر څنګ ناست و او دهغې د زخمونو په علاج کې مصروف و. سهار وختي یی ابو جعفر ته خبر ورکړ چې د البانیی دراتلونکې ملکې ژوند اوس د خطر نه بیرون دې نو په لمړي ځل د ابو جعفر په مخ باندې دمکر اوفریب خندا را پیدا شوه. اوس نو دابو جعفر پلان تکمیلیدونکې و . یو نظر یی مارسي ته وکتل ،کله یی چې هغه دخوب په حالت کې وکتله نو ډاډمن شو ، ابو جعفر دکمرې څخه بیرون را ووت ،دهغه تر شا سلیم پاشا هم را ووت ، په دې وخت کې ابو جعفر سلیم پاشا ته وویل:

« ډیر ښه ډاکتر صیب. زه اوس در څخه ځم. دانجلۍ به یو څو ورځې همدلته له تاسره اوسي. ددې ساتنه او څارنه په تا ده. که دیسوع مسیح خداې وغواړي نو مونږ به ډیر ژر هغه د سکندر بیګ لورې ته ور ولیږو اودهغه سره به خپله ژمنه پوره کړو. هغه به زمونږ ددې کار څخه دومره خوښ شي چې خپل ټول فوځ به د هونیاډې د فوځ تر قومندې لاندې ورکړي ، سلیم پاشا ! زه ډاډمن یم چې دا پیغله به څو ورځې له تاسره همدلته خوندي پاته وي .....»

سلیم پاشا ورته په مثبته توګه هوکړه وکړه او ورته یی وویل « مقدسه پلاره ! ته اندیښنه مه کوه ، اوس به دانجلۍ دلته زمونږ سره خوندي پاته وي.....»

ابو جعفر ورته یو ځل بیا وویل: « را ته ووایه ، چې د شهزاده علاوالدین علاج دې کوم ځآې ته رسولې دې ؟» ددې خبرې دکولو سره سم دابو جعفر په څیره کې دشیطانت مسکا هم را ډاګیزه شوه.

سلیم پاشا هم په همغه توګه خندا وکړه او ورته یی وویل: « مقدسه پلاره ! شهزاده علاؤالدین به ډیر ژر دتل له پاره دنړۍ د ستومانتیاو څخه بیغمه او ازاد شي، ما په ډیره احتیاط سره دهغه علاج تر سره کړې دې.....»

ابو جعفر د سلیم پاشا دخبرو داوریدو وروسته د ډاډ او اطمینان ساه واخسته ، سر یی و خوځاوه او بیا یی دځانه سره فکر وکړ چې څومره ستر جاسوس دې چې د عثماني سلطنت په مرکز اورنه کې یی د سلطان مراد خان ثاني پر خلاف د جاسوسۍ پراخه جال خپور کړې دې او اوس دهغه دغه پلان د بریالیتوب اخري پړاونو ته رسیدلې دې. هغه فکر کاوه چې اوس نو هغه د شاهي سراغ رسان او نورو خلکو په سترګو کې را لویدلې دې په دې خاطر بایدهر وخت د اورنه د پریښولو له پاره تیار و اوسي. هغه فکر وکړ چې دهغه نایب ډاکټر سلیم پاشا تر اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې دچا تر سترګو شوې نه دي. نو په دې خاطر پاته کار به سليم پاشا ته ور وسپارل شي. په همدې فکر کې ډوب و چې سليم ته يې وويل:

« سليمه ! زه فکر کوم چې نور نو په اورنه کې زما کار پای ته رسيدلی دی. زما خبره په غور او دقت سره واوره. کله چې دا نجلۍ د تللو وړ و ګرځي نو زه به يې د خپله ځانه سره يو ځای البانيه ته يوسم ، خو تر شا وروستي کارونه، په اورنه کې بغاوت خپرول او د شهزاده علاؤالدين او قاسم بن هشام وژل او دسلطان عزل او دهغه دتخته د را پرزولو ټولې دندې تاته درسپارم. ته د يني چرى ټول عيسايي مجاهدين ډير ښه پيژني او زمونږ دسازش د پلې کولو په وخت کې به د ټولو خلکو سره اړيکې موجودې وي. په دې اساس ته به په دې اړه د هيڅ ډول ستونزو سر مخ نه شې.

دسليم پاشا له پاره دا ډيره دعزت خبره وه ، او تر څنګ يې يو دروند مسؤليت هم و. هغه په مؤدبانه توګه خپل سر وخوځاوه،ابوجعفر ته يې تسلي ورکړه او ورته يې وويل: « مقدسه پلاره ! تا چې ماته د صليب اعظم دخدمت کوم فرصت را کړې دي ، دهغې فرصت څخه به زه پوره پوره ګټه واخلم او دا به درته ثابته کړم چې ستا پريکړې تر څومره پورې سهي وې.»

ابوجعفر بيرته ستون شو. د ټولې شپې جنګ و جدل هغه پوره ستومانه کړی و. اوس هغې غوښتل چې ولاړ شي او ارام وکړي ، دطبيب سليم پاشا څخه يې اجازه واخسته.او دهغه د کوره را ووت. په دې وخت کې د هغه دواړه نقاب پوښه ملګرې دخپلو خپلو ځآيو په لور تللي و. هغه مارسی هملته دسليم پاشا په کور کې دهغه تر څارنې لاندې پريښوده.

سليم پاشا هم په حقيقت کې سليم پاشا نه و ،دهغه خپل نوم « لوګان» اودهنګري اوسيدونکی و، نوموړی د تيرو څو کالو راهيسې دلته په اورنه کې ميشت و. خو دخپل قدو قامت نه په ګټې اخستو سره يې خپل ځان ترک ښکاره کاوه. اورنه ته د راتلو وروسته هغه خلکو ته دا ډاګيزه کوله چې هغه يو ډير ستر طبيب دی او د تاتاري سيمو څخه عثماني سلطنت ته راغلی دی. هغه خلکو ته داهم وويل چې دهغه پلار د امير تيمور په دربار کې شاهي طبيب او جراح و . همدا علت و چې دسلطنت امراء ډير ژر دهغه سره اشنا شول. اوهغه يې دخپلو ځانو له پاره خاص طبيب و ټاکه. مارسي د سليم پاشا ځآې ته رارسيدلې وه او تر اوسه د خوب په حالت کې پرته وه. همدا علت و چې سليم پاشا خپلې زړې خدمتګارې ته د مارسي په اړه ځانګړې لارښوونې وکړې او پخپله د ارام کولو له پاره خپلې خونې ته ولاړ.

سهار چې د قاسم سترګې دخوبه پرانستل شوې نو فکريې وکړ چې ډير خطر ناک خوب يې کتلی دی. دهغه وجود ستومانه و او زړه بې په نااشنا توګه درزيده. خو هغه نه شو احساسولی چې دا خوب څه ډول تعبير کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدې خوب په اړه یې فکر کاوه او د بسترې څخه راپورته شو ، دسهار دلمانځه له پاره جومات ته ولاړ . د لمانځه د فراغت وروسته بیرته کورته راستون شو ، په دې وخت کې کوچنیان هم دخوبه را ویښ شوي و. په دې وخت کې دعمر او علي عمرونه هم د پنځو او درې کالو شوی و . عمر بلکل دخپل پلار په شکل و خو علی خپلې مور سیکنې سره په شکل او قواره کې یو شانته والې درلود. خو په دې وخت کې دې دواړو کوچنیانو دخپل مور اوپلار په ځای د قاسم او مارسي سره ډیره اشنایی پیدا کړې وه. دتیرو څو ورځو راهیسې به مارسي هره ورځ د قاسم کور ته راتله. په دې اساس دقاسم دکور دهر وګړي سره هغه پرته له کومه تکلفه کیناسته. مارسي پخپله هم یوه شوخه او شقبه پیغله وه ، په دې خاطر په څو ورځو کې دټول کور ستورې وګرزیده. یوه ورځ د قاسم مور قاسم ته دسهار د ناشتې په وخت کې وویل:

«اوس نو څه ته انتظار کوې .... اوس خو زمونږ لور غزاله جانه باید زمونږ کور ته راوستل شي . ځکه هغه هلته دخپلې عیسوي مور سره دخوندیتوب احساس نه کوي.»

قاسم دخپلې مور په خبرو ډیر حیران شو . هغه ته داسې څرګنده شوه چې په دې سهار کې د هغه د مور د خبرو او دهغه د تیرې شپې دخوب تر منځه یو ډول یوشانتوالې تر شترګو کیږي. هغه ته په ناڅاپې توګه د مارسي هغه خبره هم یاد ته راغله چې ډیره موده مخته یې قاسم ته ویلي وو .... « زه هر وخت د خپل خوندیتوب په اړه اندیښمنه کوم ».... ډاګیزه نه شوه چې قاسم ته څه وریپښ شول چې یو ناڅاپه یې د سهار د ناشتې څخه لاس واخست. هغه په ډیر غمژنه توګه خپلې مور ته وویلې:

« مورجانې ! داریښتیا ده چې زه د غزالې د خوندیتوب په اړه ډیر اندیښمن یم، خو دسلطان د راستنیدو دمخه زه هیڅ داسې قدم نه شم اخستلې ، ځکه زه سلطان دلته په اورنه کې څارونکې اوسراغرسان ټاکلې یم. نو اوس که زه چیرې په دښمن باندې دڅارنې په ځای دواده په مراسمو کې مصروف شم نو بیا به زه دسلطان تر مخه خجالت و اوسم...... بس یو څو ورځې نور هم صبر وکړئ، څنګه چې سلطان دخپل فوځې مهم څخه بیرته را ستون شي نو مونږ به هم غزاله کور ته راوړو »

په د ې وخت کې د قاسم ذهن بل ځای کې مشغول و ، هغه چې څه ویل هغه یې په خپله هم نه اوریدل. خو دهغه په دماغ کې د تیرې شپې خوب یو ځل بیا خپلې نوکې ښخې کړې وې. ډیره نا ارامي یې احساسوله. په همدې وخت کې د قاسم دکور دروازه چا و ټکوله. د قاسم کور ته دمارسی نه پرته بل څوک دومره نه راتلل. قاسم ددروازې دهمغه لمړي ټکټک سره را پورته شو خو یو ناڅاپه ډیره حیران پاته شو چې مارسی به ولې دومره وختي زمونږکور ته راغلې وي ؟ هغه راپورته شو او په ډیر بیړه دروازی ته ورغې. خو کله یې چې په دروازې کې د پټې محکمې مشر بهرام خان وکوت نو ډیر حیران پاته شو ، مارسي یې له یاده ووته او دا فکر یې په ذهن کې را وګرزید

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هسې نه چې په ښار کې ابو جعفر دبغاوت اور نه وي لګولی. هغه دروازه و تړله او بیرون د بهرام خان سره په خبرو شو.

« بهرام خانه ! خیریت دې... ته ؟...... دومره سهار وختي......؟؟»

خو دبهرام ځیره دقهره تک شنه وه. دقاسم زړه هم په زوره زوره درزیده او اعصاب یې ستومانه شوي و. هغه خپل ځان د هر ډول بدې خبرې اوریدو ته تیار کړې و. په همدې خاطر یې د بهرام خان څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« بهرام خانه !ته خو هیڅ نه وایې ؟.... دومره سهار وختي دلته څنګه راغلې یې ؟»

بهرام خان په نیولې ژبه ورته وویل « ستا له پاره زه ښه خبر نه لرم قاسم بن هشام ! زه تاته لږ څه زحمت درکول غواړم......»

د بهرام خان د لهجې څخه دقاسم خان په تندې خولې را ماتې شوې. ځکه ضرور داسې کومه خبره شته ...هغه د بهرام خان په لهجه کې نه یوازې طنز محسوساوه بلکه دهغه تحکمانه انداز یې هم له پامه و نه ویست. خو بیا یې هم ترې و پوښتل:

مقصد دې څه دې ؟..... ته ماته څه ویل غواړې ؟..... کومه خبره زما له پاره ښه خبر نه دې ؟»

«قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې په کور باندې چا حمله کړې ، حمله کونکو هغه هم وژلې ده او ترڅنګ یې دهغې زوړ ملازم او ځوان کوچوان هم له منځه وړې دې. دهغې ځوانه لور هم حمله کونکو له ځانه سره تښتولې ده .ددې ټولو حالاتو او ګواهیو نه دا څرګندیږي چې ددې وژونکو عملیاتو شاته یو شخص قرار لري....»

بهرام دهمدې خبرو وروسته خاموشه شو. خوپه ددې وژونکې خبر په اوریدو سره په قاسم سر وګرزید. هغه دخپلو پښنولاندې زمکه خویندونکې احساسوله. دمارتها ، اکبر او زوړ خادم د وژلو خبر دقاسم لپاره لړزونکې و . اوس نو هغه دبهرام خان تحکمانه لهجه هیره کړې وه. هغه دې ته هم متوجه نه و چې د بهرام خان سره د پټې محکمې درې څلور کسان عسکر هم ولاړ دي.

هغه لا تراوسه د پیښې په چار چاپیر کې ډوب و چې یو ځل بیا یې ټکان وخوړ. بهرام خان ورته وویل:

قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې لور مارتها د څو ورځو راهیسې ستا کور ته تله راتله. او د بهرام خان دسترګو څخه دا خبره پټه نه وه...... ماته دا هم ډاګیزه شوې وه چې البانوي وینځې له تا او له تا سره دملګرې پیغلې مارسي څخه کرکه کوله. اوس ددې نجلۍ ژوندۍ غیبول او په بې رحمۍ سره دمارتها وژل همدې لورې ته اشاره کوي چې زه باید تا سمدستي له ځانه سره بوځم او بندي دې کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم پښتې سره ورغلې وې. دهغه د بدن وینښتان را زیږه شوي و. اود یوې لمحې له پاره بې روحه ولاړ و اوبیا یې د ویرې پرته په ډیر قهر سره بهرام ته وویل: « څه ؟.......دا ته څه چټیات وایې ؟ تا خو اصل جاسوسان پرینښې دي اوزما څارنه دې پیل کړې ده. دومره ستره پیښه شوې ده ، زه دسلطنت شاهي سراغ رسانه یم او همدا وخت دې چې دمجرمانو څټونه ورمات کړم...... خو ته زما دبندي کولو خبرې کوې ؟.....»

د قاسم د ژبې څخه اور وریده ، خو بهرام خان سمدستي خپله توره لوڅه کړه او برق په څیر و غرید او ویې ویل: « قاسم بن هشامه ! ته د بهرام خان په سترګو کې نه شي ور ننوتلې. زه ستا د نیولو اوبندې کولو د ټول تیاري سره یو ځای دلته راغلې یم. ما د پیښې د پلټون د تکمیلیدو نه وروسته ، تر هر څه دمخه شهزاده علاوالدین ته مراجعه وکړه. او دروند شهزاده ماته په ذاتي توګه حکم وکړ چې تا سمدستي له ځانه سره بندي کړم، زه د سلطاني قصر څخه نیغ په نیغه دلته راغلي یم.

اوس نو دقاسم احساس را ژوندې شوې و ، هغه ته ډاګیزه شوه چې هغه په ډیره بده توګه د جاسوسانو په جال کې را ښکیل شوې دې ، هغه فکر وکړ چې داخل بندیتوب به یې د سلطنت له پاره ډیر زیات زیانمن ثابت شي. ځکه ددښمن سازشونه هم خپلو اخري پوړونو ته رسیدلي دي. هغه دې ته هم متوجه و چې دا ځل به سلطان علاوالدین هغه په عزتمنده توګه له خپله ځانه سره نظر بند نه کړي بلکه شونې ده چې نوموړې به دهغو دری ګونو قتلونو په جرم دجلاد تورې ته ورحواله کړي. په همدې خاطر یې پریکړه وکړه چې جالات هر ډول چې وي باید د بهرام خان لاسو کې ځان و نه نښلوي. هغه په همدې فکر کې ډوب و چې تر شا یې دروازه پرانستل شوه، دا طاهر و ، د قاسم ورور ،هغه د بهرام خان قهرجن اواز اوریدلې و ، په دې خاطر ددروازې نه بیرون راووت. طاهر د کومې ترمخه خطرې له مخې خپله توره همداسې لوڅه راخستې وه. کله چې د دروازې څخه را بیرون شو نو سترګې یې د بهرام خان په لوڅې تورې ور ونښتې. هغه لا تر اوسه په موضوع نه و پوه شوې چې بهرام خپلو عسکرو ته حکم وکړ :

« دا سړې بې وسلې کړئ او ویې نیسئ..»

عسکر را مخته شول خو طاهر دخپله ځایه هم ونه خوزید ، هغه د حجاز د درې منل شوې توره وهونکې او دعثماني سلطنت د تورې د وهلو د فن تر ټولو ستر استاد و. هغه درې واړه عسکر هملته تم کړل ، په داسې حال کې چې د بهرام خان سره یې ذاتي پیژندګلوي هم درلوده او په کار ورته داو چې هغه د بهرام خان څخه د مسئلې حقیقت ځانته معلوم کړې و ، خو هغه د بهرام خان په نیت باندې وپوهید. هغه دا هیله نه درلوده چې د بهرام خان څخه داسې کومه نا خوښه خبره واوري. همدا علت و چې هغې دمحکمې ددرې واړو عسکرو تر مخ خپله توره پورته کړه او د بهرام خان په ګډون یې پرې حمله وروړه. ددروازې تر مخه د طاهر او د بهرام عسکرو تر منځه د تورو د وهولو شرنګار له لرې لرې څخه اوریدل کیده. طاهر دخپلې تورې په زور څلور واړه سپاهیان په نڅا نځول. اوس نو دغو عسکرو اوبهرام خان دا احساس کړې وه چې هغوې نه شي کولې ددې پوه اوماهره توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهونکې په مقابل کې بریا تر لاسه کړي. ...... بهرام د قاسم په سر توره نیولې وه او هغه یې په خپل قابو کې راوستې و ، دهغه په سترګو کې حیرانتیا هم وه او قهر و غضب هم. ځکه دهغه تکړه اوروزل شوي سپاهیان د طاهربن هشام تر مخه لکه د نانځکو په څیر نځیدل، بلاخره یې په قهر او غضب سره وویل:

« طاهر بن هشامه ! زه درته حکم کوم چې توره دې کیږده ، ستا د ورور د نیولو په اړه پخپله شهزاده علاوالدین حکم کړې د ې. که چیرې ته خپله توره ونه غورزوې نوزه به په شاهي کارونو کې ستا مداخله ستر جرم وګڼم او ستا د وژلو څخه به هم دریغ و نه کړم.»

خو د طاهر بن هشام توره لکه د جادو د خنجر په څیر په هوا کې نڅیده ، هغه پخپله د بادو توپان په څیر څلور واړه سپاهیان پسې واخستل اوبیا یې د تورې په خوزولو سره لکه د سر تیرې په څیر وخندل :

«بهرام خانه ! که ته وایې چې زه توره و غورزوم ، نه ته دهر څه لمړی زما د ورور دسر څخه توره لرې کړه. او که نه زه به تا او ستا دا کارندې د ګازرو اوملیو په څیر پرې پرې کړم.»

بهرام هیڅکله هم داسې هیله نه درلوده چې طاهر دې دشهزاده سلطان علاوالدین د نوم د اوریدو وروسته هم خپله توره و نه غورزوي. لږ څه فکر یې وکړ اوبیا یې دقاسم دسر څخه توره لرې کړه. دا د قاسم له پاره بهترین وخت و. هغه لکه سمدستي یوې لورې ته شو او بیا یې په یوه منډه ځان د هغه ځایه وویست. دا حالت د بهرام خان د هیلو پرخلاف و. کله یې چې وکتل چې قاسم خان یې د لاسو څخه ووت نو هر څه یې هیر کړل او سمدستي یې دهغه تر شا ور منډې کړې ، هغه نور سپاهیان چې د طاهر سره په توره وهلو کې مصروف و د بهرام د تلو سره سم یې د طاهر سره مقابله بس کړه او یوې لورې ته شول ، هغوې لا دپخوا څخه دعاوې کولې چې په کومه توګه ددې مصیبت څخه خلاصون ومومي. ځکه د طاهر توره پر هغوې د الله دعذاب په څیر را نازلیده. خو څنګه چې ورته د دې عذاب څخه د خلاصون لاره پیدا شوه نو شا یې را واړوله او په تیښته یې دهغه ځایه ځانونه وویستل. اوس نو بهرام خان اودهغې عسکر د قاسم په لټون پسې وتلې وو. خو په حقیقت کې هغوې قاسم له لاسه ورکړې و ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

د زيجيدين تړون

قاسم د بهرام خان او دهغه دملګرو څخه داسې ورک شو لکه دخره دسر نه چې ښکرونه ورک شوي وي ، خو په حقيقت کې هغه دخپل کور تر څنګ په يوه کوڅه کې د يوه کور په ډيوډۍ کې ور ننوتې و . خوبهرام خان اودهغه ملګرو داسې انګيرله چې هغه به تر لرې کومه ځايه پورې تللې وي . په دې خاطر هغوې دخپل فکر له مخې په يوې لورې منډې وهلې. کله چې قاسم دبهر ام خان اودهغه دملګرو دسترګو څخه پټ شو نو دبرق په څير بيرته راستون شو اودخپل کور مخې ته راغې ، دلته يې ورور لا تر اوسه توره په لاس حيران و پريشانه ولاړو. قاسم په ډيره بيړه طاهر ته وويل :

« وروره ! غزاله يې تښتولې ده .دهغې مور او دهغې ملازمين يې چې کوچوان اکبر هم په کې شامل دې وژل شوي دي ، خو بهرام خان ددې ټولې قضيې شک پر ما کوي او يو ځل بيا يې د شهزاده علاوالدين څخه زما د نيولو اوبندي کول احکام راوړي دي. خو زه غواړم چې غزاله را پيدا کړم خو شهزاده اوبهرام خان به ما دې کار ته همداسې پرې نه ږدي. خو ما پريکړه کړې چې پخپله د البانيه په لاره د غزالې د را پيدا کولو هڅې وکړم، ځکه زه په دې ډاډه يم چې غزاله د ابوجعفر کسانو د سکندربيګ له پاره ددې ځايه تښتولې ده . څرنګه چې دا ټوله پيښه د شپې په نيمايې کې ترسره شوې ده نو په دې اساس به تښتونکې تر ډيره لرې پورې نه وي تللې.»

کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته داخبرې کولې نه هغه دخپل کور ددروازې تر مخه هملته په کوڅه کې ولاړ و . خو دخبرو د خلاصيدو سره سم يې د کور اخور ته ورمنډه کړه ، طاهر هم دهغه خبرې اوريدې اودهغه سره يو ځاې د اسونو اخور ته ور ورغې. کله يې چې قاسم دآس دزين کولو په حال کې وکوت نو ورته يې وويل:

« زه به هم درسره يو ځاي ولاړ شم....»

« نه ! ته له ماسره مه ځه..... دلته په اورنه کې هرساعت د بغاوت د راپيدا کيدو ګوابښ موجود دې. ته همدا اوس د شهزاده محمد او ملکې سروين سره ووينه او د ابوجعفر د نيولو احکام ترې تر لاسه کړه . زه سل په سلو کې ډاډمن يم چې مارتها د ابوجعفر کسانو وژلې ده.»

قاسم خپل آس تيار کړې واوپه کور کې د چاسره د کتلو پرته راووت. طاهر هم ورسره يو ځاې را روان و . په دې وخت طاهر يو ناڅاپه د قاسم د اس د زين سره تړلې وسلې ته وکتل او ورته يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوه .....ستا دغشو په کڅوړه کې خو ډیر کم غشي دي .....لږ صبر وکړه چې زه په کې نور غشي هم کیږدم ......»

«نه ! ...زه ددې نه زیات وخت نه شم ضایع کولې ،ځکه بهرام به په څو لمحو کې بیرته راستنیږي ، ته هڅه وکړه چې دهغه سره د سوال ځواب په ځای سلطاني قصر ته ولاړ شې....»

طاهر هم دوخت د نزاکت احساس وکړ او خپل سر یې د اثبات په خاطر و خوزاوه.

قاسم هم سمدستي خپل آس ته قمچینه ورکړه ، خپل مخ یې د پګړۍ په لمن کې را پټ کړ، آس یې هم دهوا په څیر پورته روان و او دښار په لور ورنږدې کیده.

هغه غوښتل په ډیره بیړه ډیر لرې سفر وکړي ، دهغه په آند چې مارسي د تښتونکو له اړخه سهار وختي د اورنه څخه تښتول شوي ده. هغه غوښتل ژر تر ژره پنځوس کوړه سفر وکړي ځکه هغه انګیرله چې تښتونکو به لا تر اوسه پورې پنځوس کوسه سفر نه وي وهلې. او که کړې یې هم وي نو ستومانه شوي به وي. دهغه ځواکمن آس د اورنه څخه لکه د الوتونکې په څیر د البانیه په لور الوت.

دبله اړخه طاهر هم سلطاني قصر ته ور رسیدلې و او شهزاده محمد او ملکه سروین یې د مارتها د وژلو او دمارسی د تښتولو څخه خبر کړل. دا دملکې له پاره یو دردونکې خبر و . هغې ته مارسی ډیره ګرانه وه اودمارتها په اړه یې هم تر یوه ځایه معلومات درلود. خو کله چې طاهر د ملکې څخه د ابوجعفر د سمدستي د نیولو غوښتنه وکړه نو ملکه په ډیره سخته توګه متوجه شوه او سمدستي یې وویل:

« بې شکه چې دا وګړي سمدستي او بې له ځنډه باید ونیول شي»

خو شهزاده محمد ورته وویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره خاص اړیکې لري او شهزاده علاوالدین دابوجعفر د نیولو په ځای دقاسم بن هشام د نیولو حکم ورکړې دي ، شهزاده محمد هغې ته دا هم وویلې چې قاسم د بهرام خان د پنجو څخه دخلاصون وروسته دمارسي د را پیدا کولو له پاره د البانیه لاره نیولې ده..... اوس نو ملکه هم د حالاتو د نزاکت څخه پوره پوره خبره شوه او د لږڅه فکر کولو وروسته یې وویل:

« سهي ده ...... نو مونږ باید د شهزاده علاوالدین سره خبرې وکړو ..... راځئ تاسې دواړه هم زما سره یو ځای ولاړ شئ ، زه به همدا اوس د شهزاده سره خبرې وکړم....»

طاهر اوشهزاده محمد دملکې سره یوځای د شهزاده علاؤالدین ځانګړې خونې ته راغلل. ملکه تر ټولو دمخه روانه وه. دهغې دوه کسه خادماني دهغې ښي او چپ لورې ته رواني وې ، کله چې ملکه د شهزاده علاوالدین کمرې ته ور ننوتله نو په پالنګ باندې دپریوتې شهزاده په کتلو سره حیرانه پاته شوه. هغه په بستره باندې پروت او دښار مشهور حکیم او طبیب سلیم پاشا یې د کټ تر څنګ ناست و. شهزاده د ملکې د کتلو سره سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپل پلار ددې سربیانی ملکې د درنښت په خاطر د راپورته کیدو هڅه وکړه. هغه د بسترې څخه بالښت را واخست او تکیه یې پرې وکړه. خو د لږ څنډ وروسته ورته ډیر سخت ټوخې پیدا شو ، اوس نو شهزاده محمد او ملکه دواړه د شهزاده علاوالدین د ناروغتیا په اړه ډیر اندیښمن شوي و. ځکه هغوې ته دا نه وه ډاګیزه شوې چې شهزاده علاوالدین دومره سخت ناروغه شوي دي. شهزاده محمد ددې څخه څو ورځې مخته د خپل ورور د کتلو له پاره راغلې و خو په هغو ورځو کې شهزاده علاوالدین بلکل روغ رمټ و ، یوائې د تبې اوبخار تکلیف یې احساساوه. خو نن یې کله چې خپل ورور په داسې سختې ناروغتیا کې وکوت نو وجود یې ولړزید. شهزاده علاوالدین د عثماني سلطنت ولیعهد و او د سلطان مرادخان ثاني د مشر زوې اودهغه د ځآې ناستې په اساس ، سلطان ته ډیر ګران او منلې و. سلطان د شهزاده علاو الدین سره ډیره زیاته مینه کوله. محمد فکر وکړ چې که چیرې دهغه پلار ته دهغه ددې نازولي زوې دداسې خطرناکې ناروغتیا په اړه معلومات ترلاسه شي نو دغم نه به لیونې شي. محمد په ډیره غمګینه توګه مخته ورغې او خپل ورور ته یې وویل:

« ورور جانه ! ته دومره سخت ناروغه یې....... اومونږ ته یې یو خوله خبر هم را و نه لیږه.....»

محمد د خپل ورور دځواب دمخه د طبیب په لور ورمخ کړ « طبیبه ! دا ستا مسؤلیت و ، زما ورور خو ناروغه دې ، او ته دهغه معالج ډاکټر یې. تاته په کار و چې مونږ ته دې په دې اړه خبر راکړې وې.»

ملکې هم خپل شاهې شان وشوکت له پامه و غورزاوه او د شهزاده سره دهغه په تخت کیناسته ، دشهزاده لاس یې په خپل لاس کې و نیوه او ورته یې وویل « علاوالدینه ! ایا ته زمونږ څخه ناراضه شوې یې ؟ ته دومره سخت ناروغه یې او مونږ ته دې یو خوله خبر هم نه دې راکړې ؟»

« نه ! درنې ملکې ! هیڅکله هم ، دا سې څه خبره نه شته. زه تر پرونه پورې بلکل روغ رمټ وم خو نن سهار مې ناڅاپه روغتیایې حالت خراب شو ، تبه او کمزورتیا را ته د پخوا څخه وه خو نن سهار د یوه خراب خبر په اوریدو سره زما روغتیایې حالت نور هم خراب شو.»

« ستا په دښمنانو دې وي....، خداې دې نه کړي چې تاته به داسې کوم خراب خبر راغلي وي، هغه به کوم داسې خبر وي چې ته یې داسې خراب تراب کړې یې ؟» ملکې په ډیره مینه د علاوالدین لاس زورکاوه او تری وپوښتل.

« په حقیقت کې زما څخه یوه ډیره ستره غلطی شوې ده چې ما ستاسو په اصرار باندې د سلطنت یو ستر دښمن ازاد کړ. همدا علت دې چې مونږ نن ددې بد اوخراب خبر تر اغیز لاندې را غلو. مونږ ستاسو په غوښته قاسم بن هشام ازاد کړ خو هغه تیره شپه زمونږ د سلطنت ډیره پخوانۍ میلمنه مارتهابیګم وژلې او دهغې ځوانه لور یې تښتولې ده......همدې خبر...... همدې خبر مونږ ته دخپلې غلطۍ احساس را پیدا کړ او مونږ یې په بستره کې را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریوستلو . مونږ بهرام خان ته د قاسم بن هشام د ژوندي یا مړ نیولو حکم کړې دې ، تاسې اندېښنه مه کوئ که دا ځوان یو ځل زمونږ په لاسو کې راشی نو بیا به زما روغتیایی حالت پخپله ځاې ته راشي.»

په کمرې کې شتو خلکو ټولو د شهزاده علاوالدین خبرې واوریدې او ټول پرې په خپلو خپلو ځایو کې حیران او ګوته په خوله پاته و . د سلیم پاشا په وجود کې د خوشحالۍ څپو منډې وهلې . شهزاده محمد اوملکه دواړه په دې خاطر ګوته په خوله و چې هغوې چې دکومې خبرې له پاره راغلي وو دهغې دکولو ځاې نه لیدل کیده . اود طاهر وجود د شهزاده د نیت په کتلو سره په لړزه راغلې و .

ملکه په دې فکر کې شوه چې اوس باید څه وکړل شی ؟ ناروغه شهزاده چې دسلطنت وارث و د قاسم بن هشام په اړه دخبرې اوریدو ته هم تیار نه و . نو په داسې حال کې به د ابوجعفر د نیولو له پاره حکمنامه څه ډول ترلاسه کړل شي. هغې په زړه کې دا دعا کوله چې کاشکې یا سلطان پخپله اویا د هغه کوم قاصد دهغه له اړخه کوم پیغام راوړي. شهزاده ناروغه و او ملکې نه غوښتل هغه نور هم په اندېښنو کې را لتاړ کړي. شهزاده محمد هم د ملکې په څیر په فکرونو کې ډوب و . خو طاهر په خپل ځاې ولاړ او وجود یې په دې فکرونو کې لړزیده چې که دهغه ورور د شهزاده علاوالدین په لاسو ورشي نو پایلې به یې ډیرې خرابې وي. هغه هغې ورځې ته بد رد ویل په کومې چې سلطان دهغه ورور قاسم ته د سلطنت د سراغ رسانۍ ډیر درنده او خطرناکه دنده ورسپارلې وه ، ټول خلکو په خپلو خپلو ځایو کې په فکرونو کې ډوب ناست وو چې په دې وخت کې دروازه چې دغې ځآنګړې خونې ته د راننوتلو اجازه وغوښته. شهزاده علاوالدین دروازه چي ته په پلټونکې سترګو وکتل اوبیا یې اجازه ورکړه چې را ننوځي.

دروازه چې د راننوتلوسره سم وویل چې د پټې محکمې مشر بهرام خان له تاسې سره دکتلو اجازه غواړي. شهزاده د بهرام خان د نوم د اوریدو سره سم نیغ را پورته شو او سمدستي یې بهرام خان ته د راتلو حکم وکړ. کله چې بهرام خان کمرې ته راننوت نو دهغې دحالت په کتلوسره په کمرې کې ناست ټول خلک حیران پاته شول ، ځکه دبهرام خان وینښتان په خاورو ککړ و اوڅیره یې د حده زیاته لویدلې اوخړه پړه وه. شهزاده ترې په سخته لهجه وپوښتل:

« بهرام خانه ! داسې معلومیږي چې تا دسلطنت غدار له ځانه سره نه دې راوړې ؟»

خو بهرام خان شهزاده ته دځواب ورکولو په ځاې په ویستلو او برندو سترګو طاهر ته وکتل اوبیا یې دیوه ماشوم په څیر د شاهی ادابو د په نظر کې نیولو پرته چیغې کړې او ویې ویل:

« دغه دې......دغه دې درونده شهزاده !دغه دې هغه شخص چې خپل ورور قاسم بن هشام ته یې د تیښتې له پاره لاره برابره کړه ، دا د قاسم بن هشام مشر ورور طاهر بن هشام دې. سمدستې ددې نیولو حکم ورکړئ. درونده

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزاده ! دغه وګړي په همغه وخت کې چې ما غوښتل د قاسم بن هشام په لاس کې زولنې ور واچوم ، زما په سپاهيانو يې حمله وکړه او معامله يې بدله کړه. درونده شهزاده ! دا د قاسم بن هشام ورور دې او ډېر خطرناکه توره وهونکې دې ، بې شکه چې دا به هم د خپل ورور سره په دې سازش کې ورګډ وي.»

طاهر خو پرېږده چې دغه حالت د شهزاده محمد ، ملکې او ان د سليم پاشا له پاره هم د توقع وړ نه و. دملکې او شهزاده محمد په اميدونو باندې ګرد پريووت. طاهر هم په ډېره بده توګه وارخطا شوې و. هغه هيڅکله هم دا نه وه انګيرلې چې دداسې حالاتو سره به هم مخ کيږي په داسې حال کې چې شهزاده علاوالدين خپلې سترګې پرانستې وې او په طاهر کې يې ورننويستې وې ، د طاهر زړه هم په زوره زوره درزيده ، خو ځرګنده نه شوه چې ملکې څه ډول همت و کړ او شهزاده علاوالدين يې خپلې لورې ته متوجه کړ. او ورته يې وويل:

بلکل غلط..... د بهرام خان پلټنه بلکل غلطه ده. مونږ په پوره ډاډ سره ويلې شو چې دالبانوي وينځې وژل او دهغې د لور د تښتولو په پيښه کې قاسم بن هشام هيڅ ډول لاس نه لري بلکه دا کار د قيصر دجاسوسانو له اړخه تر سره شوې دې. دا جاسوسان نه يوازې په اورنه کې دبغاوت د پيداکولو له پاره کار کوي بلکه غواړي خپل ستر دښمن قاسم بن هشام هم دخپلې مخې څخه لرې کړي. علاوالدينه ! ته د غصې او قهر په وخت کې په بيړه کومه پريکړه ونه کړې. معظم سلطان به څه کتلي وی چې قاسم بن هشام يې شاهي سراغ رسان ټاکه.

شهزاده ته د ملکې خبرې د زغم وړ نه وې ،او لکه د تنور په اور کې سوزيده. بيا يې په لړ څه سخته لهجه وويل:« درنې ملکې ! د سلطنت په امورو کې زمونږ د سترګو ليد تر هغو ځايو پورې رسيږي چې د محل درنې بيبيانی يې نه شي کتلي. ته په کومو دلايلو د قاسم بن هشام څخه دومره ملاتړ کوې ؟ په داسې حال کې چې دهغه په خلاف زمونږ سره دهغه د جرم ټول شواهد موجود دي. دشهزاده په خبرو سره ملکه په خپل ځاې کې په لړزه راغله. په دې وخت کې په خونه کې موجود طبيب سليم پاشا مخته راغې او په ډېره مؤدبه توګه يې شهزاده ته وويل :

«درونده شهزاده ! د درنې ملکې همدردی دقاسم بن هشام سره شوني نه ده بلکه دهغې همدردي به دمارتها بيګم سره شوني وي. ځکه چې درنې ملکې به په يقين سره د البانوي وينځې مارتها بيګم سره سيمه ايزه مينه اومحبت درلود. په دې اساس د معظمې ملکې خبره بايد له نظره و نه غورزول شی.»

دسليم پاشا په خبرو ملکه و بګنيده، که څه هم دا په ځرګنده توګه د ملکې سره د خواخوږی جمله وه ، خو په حقيقت کې دا يو ژور طنز و ، شهزاده محمد هم دا طنز په ښه توګه محسوس کړې و ، خو شهزاده علاوالدين د سليم پاشا په دې خبره ډېر سخت غبرګون و ښوداو په قهرجنه توګه يې سليم پاشا ته وويل: «طبيبه ! ته پوهيږې چې دملکې په ملاتړ کې ته څومره په غلطه روان يې. معظمه ملکه د کومې البانوي وينځې سره د سيمه ايز محبت په ځاې زمونږ سره ډېره مينه اومحبت کوي. زه ستا په خبرو باندې ډېر زيات خفه شوم ، » ناروغه شهزاده په سليم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاشا باندې سترګې را برګې کړې ،سلیم پاشا د شهزاده دقهر څخه ډیر وارخطا شو او پښې یې په لړزیدو راغلې. او د یوه مکارې ګیدړې په څیر یې خپل لاسونه غبرګ کړل اودملکې په پښو کې ولوید او په ډیر منت او زاریو سره یې ورته وویل:

« درنې ملکې ! دا حقیر او کمتر شخصیت په خپلو خبرو ډیر زیات پښیمانه او نادم دې ، زما د وینا مقصد هغسې نه و چې څنګه ترې واخستل شو ، په دې اساس زه د زړه له کومې له تاسې څخه د خپلو دغو خبرو په اړه بښنه غواړم»

ملکې د سلیم پاشا دغه غوړزې پرزې دسترګو وغورزولې او شهزاده علاوالدین ته یې وویل:

« علاوالدینه ! په دې وخت کې په اورنه کې ددښمنانو له اړخه د بغاوت ګوابښونه تر مخه دي. زه غواړم چې ته کوم تیز تلونکې قاصد سلطان ته ورولیږې اودهغه څخه نیغ په نیغه لاربښوونې تر لاسه کړې. مونږ ته مارتها بیګم ډیره ښه معلومه وه. او د هغې کورته د غرب دخطیب ابوجعفر د تلو راتلو په اړه مو هم پوره معلومات درلود. اوس هم مونږ په همدې فکر کی یو چې تاسې د قاسم بن هشام پر خلاف خپله نیوکه کمه کړئ اودهغه په ځای د ابوجعفر څارنه پیل کړئ.»

ملکې د شهزاده لمړنۍ خبرې هم له یاده وویستې او دخپل مقصد خبره یې بیرته د هغه تر مخه راغبرګه کړه . ان تر دې چې هغه ته یې د ابوجعفر د نیولو مشوره هم ورکړه. اوس نو شهزاده محمد هم غوښتل چې د ملکې ملاتړ وکړي نو په دې اساس یې وویل:

« درونده وروره ! مونږ د قاسم بن هشام د دوست په څیر تاسې ته دا په دعوې سره وایو چې دقاسم په څیر سرښندونکې مجاهد به هیڅکله هم د سلطنت دښمن و نه اوسي.»

د شهزاده محمد په خبرو سلیم پاشا مات مات شوې و. طاهر هم اوس لږ څه په ځان پوهیدلې و. خو شهزاده علاوالدین د هیڅا دخبرو منلو ته تیار نه و. هغه د ټولو مشورې اوخبرې له پامه وغورزولې او نیغ په نیغه یې دبهرام خان څخه دقاسم د نیولو او دهغې د تیښتې په اړه د راپور داوریدو حکم وکړ. بهرام خان اوس هم طاهر بن هشام ته په سوزونکو سترګو کتل. هغه مخته ورغې اودشهزاده تر مخه یې په ډیرې مؤدبې توګه خپلې خبرې پیل کړې:

« درونده شهزاده !مونږ قاسم بن هشام نیولې و. خو دهغه ورور طاهر د کوره راووت او دخپلې تورې په واسطه یې زمونږ په سپاهیانو باندې حمله وکړه ، قاسم هم د همدې فرصت نه ګټه واخسته او زمونږ د لاسو څخه ووت.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خو بهرام خانه ! ....هغه نجلۍ څه شوه چې تاسې ویل چې قاسم بن هشام تښتولې ده. ایا د قاسم د کور څخه هغه نجلۍ یا بله کومه داسې نښه نښانه تر لاسه شوې ده ؟»

کله چې شهزاده د بهرام خان څخه دا پوښتنه وکړه نو سلیم پاشا په خپل ځای په زمکه کې ننوت. ځکه مارسی دهغه په کور کې وه. خو هیڅا هم دهغه په لور کومه توجه ونه کړه. خو دشهزاده دپوښتنې سره سم په بهرام خان سر وګرزید. که چیرې مارسي قاسم تښتولې وې نوهغه به خامخا دهغه په کور کې را پیدا شوې وې. بهرام ډیره پلټنه وکړه خو مارسي یې پیدا نه کړه اوپیدا کولې یې هم نه شوه. او اوس دبهرام خان څخه شهزاده د مارسي په اړه پوښتلې وو. بهرام خان ورته په ماته ژبه وویل:

«درونده شهزاده ! زه خجالت باسم چې ما تر اوسه پورې مارسي نه ده پیدا کړې»

په کمرې کې عجیب حالت حاکم و. شهزاده ناروغه او کمزورې و. په همدې خاطر شهزاده محمد او ملکې نور څه ویل نه غوښتل. بلاخره شهزاده په داسې حال کې چې خپل اړخ یې بدلاوه بهرام خان ته وویل:

« بهرام خانه ! هغه نجلۍ باید را پیدا کړل شي، د اورنه کونج کونج و لټوئ، قاسم که ګنګار وې او که نه، تر نن ماښامه پورې یې زما مخې ته راوړئ.»

شهزاده ستومانه شوې و، دابوجعفر ارامو زهرو دهغه وجود دننه خوړلې و. ملکې محسوس کړه چې شهزاده نور دخبرو وړتیا نه لري. نو را پورته شوه او د تللو اجازه یې واخسته.

« علاوالدینه ! په دې خبرو ځان دومره مه کړَوه. دغه ډول پیښې باید د شهزادګانو په ژوند باندې اغیز ونه کړې. ته زما د مشورې په مطابق د سلطان په لور یو ګړندې قاصد و لیږه، انشاءالله چې ټول حالات به په سهې لاره ولاړ شي»

کله چې شهزاده محمد ، ملکه او طاهر د شهزاده علاوالدین دکمرې څخه بیرون را وتل نو شهزاده د طاهر په لور مخ کړ او ورته یې وویل :

« طاهر بن هشامه !د سلطنت مجرم ته د تیښتې لاره ورکول ډیر ستر جرم دې. خو مونږ تا ته د معظمې ملکې دملګرتیا په اساس بښنه کوو. اوس ستا دنده ده چې دبهرام خان سره یو ځای دد ې نجلۍ په پیدا کیدو او د قاسم بن هشام په نیولو کې مرسته وکړې.»

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره طاهر بن هشام په ډیره ناخوالې سره د اثبات په توګه سر و خوځاوه، اودملکې تر شا بیرته روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر د سلطاني قصر څخه د راستنيدو وروسته نيغ په نيغه کور ته راغي. ډير زيات انديښمن و ، کله چې کورته راغي نو ټولو ترې د قاسم په اړه وپوښتل. خو طاهر ورته په لنډه توګه وويل چې قاسم روغ رمټ دي او ډير ژر به بيرته راستون شي. خو په حقيقت کې هغه په خپله ډاډه نه و. هغه ټوله ورځ د قاسم او دهغه د سفر په اړه په فکر کې ډوب و. کله چې شپه شوه نو د طاهر نا ارامتيا نوره هم ډيره شوه. په داسې حال کې چې هغه دخپلې کورنۍ ټول غړي په يوه ډول ډاډمن کړي و خو پخپله ټوله شپه په بستره کې اوښت را اوښت. ټوله شپه يې په همدې حال کې تيره کړه خو قاسم بله ورځ هم را ستون نه شو.

ډيرې ورځې شوې وې چې قاسم د البانيې په لور په سفر روان شوې و ..... همدا نن سهار طاهر ته خبر راغلې و چې سلطان بيرته را ستون شوې دې. د طاهر له پاره دا خبر ډير خوشحالونکې و. خو دخپل ورور قاسم د ورکيدو په اړه انديښمن و. هغه هوډ وکړ چې همدا نن د سلطان سره مخ شی او د حالاتو څخه يې خبر کړي. تر څو سلطان دقاسم او غزالې د ورکيدو په اړه کوم قدم واخلي.

هغه دسلطان دربار ته ورغې ، او دسلطان سره يې وکتل ، سلطان يې خبرې په ډيره سړه سينه واوريدې. خو څه ځانګړې دلچسپي يې دهغه دخبرو سره څرګنده نه کړه. يواځې همدومره يې وويل: « طاهر بن هشامه ! ته په ډاډمنه توګه په خپل کور کې اوسه.مونږ د ټولو حالات څارنه کوو. تاته ډاډ درکوم چې ستا ورور ته به هيڅ زيان نه رسيږي ، ته ولاړ شه او په دې اړه هيڅ ډول انديښنه مه کوه.»

دطاهر له پاره دسلطان خبرې هسې غولونکې معلومې شوې خو بيا هم طاهر يوه نا اشنا حوصله محسوس کړه. دا ځل چې کورته را ستينده نو انديښنې يې نيمايي را کمې شوې وې.

سلطان د قونيا د بغاوت د ځپلو نه وروسته بيرته برياليٰ را ستون شوې و .ځکه د کرمانيا امير د سلطان دلښکر تر مخه په هيڅ ځاې کې نه و تم شوې. بلکه د کوچنۍ اسيا په ټوله سيمه کې هغه مخته په تيښته و او سلطان يې تر شا ور روان و. بلاخره د کرميا امير د سلطان په لاسو سخته ماتې وخوړله. او سلطان دهغه دماتې څخه وروست اورنه ته را ستون شوې و. هغه دخپل پخواني پلان له مخې بايد د قونيا دبغاوت د ځپلو وروسته دشهاب الدين پاشا په لور تلوتللې واې. خو د کرميا دامير سره د پرلپسې جنګ په واسطه په هغه ناوخته شوې و .او شهاب الدين پاشا هم د «وازاګ» د سيمې څخه د بلقان تر درې پورې ماتې خوړلې وه ، سلطان ته هم د شهاب الدين پاشا دماتې خبر په کوچنۍ اسيا کې ور رسيدلې و. همدا علت و چې هغه په ډيره بيړه بيرته اورنه ته را ستون شو، دهونياډې سره د جنګ په وخت کې دسلطان دخور ميړه محمد چلپې هم ددښمن په لاسو کې پريوتې و. کله چې سلطان بيرته خپل شاهي محل ته را ستون شو نو دهغې غمځپلې خور ورته په ژړيدونکو سرو سترګو مخې ته راغله. اودخپلو کوچنيانو واسطه يې ورکوله او دخپل ميړه د راخلاصون له پاره يې ترې غوښتنه کوله. دبله اړخه دسلطان مشر زوې علاوالدين دمرګ په بستره باندې پروت و ، هغه ته اورنه ته د راستنيدو دمخه د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو په اړه پوره پوره معلومات تر لاسه شوې و خو محل ته د راستنیدو وروسته یې چې کله د شهزاده علاوالدین حالات وکتل نو هر څه ترې هیر شول ، سلطان دا محسوسوله چې الله تعالې هغه په ډیرو سختو ازمیښتونو کې را ګیرکړې دې. هغه دناروغه شهزاده څخه د قاسم یا ابوجعفر په اړه هیڅ ډول پوښتنه و نه کړه. بلکه دخپلو ستونزو دحل له پاره یې شپې شپې په دالله په درګاه کې په عبادت تیرولې اودهغه څخه یې دخپلو ستونزو د حل له پاره مرسته غوښتله.

د حیرانتیا خبره دا وه چې هغه تر اوسه پورې دابوجعفر اویا بهرام خان په اړه هیڅ هم و نه پوښتل.او نه یې په هغوې باندې لاس واچاوه. پخپله ابوجعفر هم دسلطان په دې سلوک باندې حیران پاته و. په داسې حال کې چې د شهزاده طبیب سلیم پاشا هغه په دې پوه کړې و چې سلطان په ډیرو خبرو باندې پوه شوې دې. خو سلیم پاشا هم په دې حیران و چې سلطان ته دمحل درارسیدو تر مخه دا ټول معلومات څه ډول ور رسیدلې دې. اوس نو ابوجعفر دېخوا څخه ډیر محتاط ګرزیدلې و ، هغه دډیر چالاکه اومکار شخصت مالک و، دهغه شپږم حس هم را بیداره شوې و. هروخت به یې غوږونه بیداره و ،ځکه هره ګړۍ دخپلو نیولو تر ګوابښ لاندې و . هغه ته د قاسم ورکیدا اود سلطان د رازه ډکه چوپتیا د کوم ستر توپان دراتلو تر مخه دخطر زنګ حسابیده. اوس نو ابوجعفر په دې فکر کې شو چې دهغه پخواني جوړ شوې پلان به اغیزمن ثابت نه شی ،اول یې فکر وکړ چې په جوړ کړل شوې پلان باندې باید سمدستي اوپرته له ځنډه عمل وکړل شي ...... خوهغه دسلطان په چوپتیا باندې نه پوهیده . په سلطانی قصر کې دهغه جاسوسانو هغه ته هر ګړۍ د قصر خبرونه ور رسول، ددې جاسوسانو په سر کې پخپله سلیم پاشا شامل و

یوه ورځ سلیم پاشا ابو جعفر ته وویل : چې سلطان د خپلې خور دمیړه محمدچلپې د خلاصون له پاره دصلیبیانو د فوځونو دمشر هونیاډې سره د خطونو دلیږلو را لیږلو په واسطه اړیکې کلکې کړې دې.... د ابوجعفر له پاره دا خبر دهغه دهیلو څخه پورته و. هغه ته دا ډاګیزه شوې وه چې دسلطان خور به سلطان مجبوروي چې هغه دهونیاډې د پنجو څخه دخپلې خور میړه محمد چلپې را ازاد کړي ، په همدې اساس یې د حیرانتیا ښوولو پرته وویل:

« نو ایا دسلطان دهونیاډې څخه د بدلې د اخستلو او په هنګري باندې د لښکر کشۍ اراده پری اینښې ده؟»

دابوجعفر دخبرې په ځواب کې سلیم پاشا وویل: « نه ! سلطان دصلیبي لښکرو پرخلاف تل دخپلو عسکرو په تیارولو کې مصروف وي......د خپلې خور د میړه دخلاصون لاره یې یوائې د دیپلوماتیکو لارو څخه اړیکې نیولې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن سبا سلطان د ځلورو خواو څخه په غمونو کې را ګیر و. دهغه مشر زوې علاوالدین هم اوس ژر تر ژره دهغه ځاې ناستې نه شو کیداې. نو که چیرې په همدې حالاتو کې سلطان ووژل شي نو د عثماني سلطنت دروازې به په مکمله توګه و تړل شي»

د سلیم پاشا دخبرو د اوریدو په وخت کې ابوجعفر دخندا او خوشحالۍ نه شین و اوبیا یې وویل:

«ته څنګه دا ویلې شې ؟د سلطان کشر زوې شهزاده محمد هم دادې د ځوانۍ په درشل کې پښه ږدي.»

«نه ! مقدسه پلاره ! له یوې خوا محمد ډیر کوچنې دې ،او د سلطان د وژلو وروسته به هغه ددې جوګه نه وي چې د عثماني سلطنت تخت باندې کیني او سلطنت کنترول کړاې شي. بله خبره داده چې هغه ډیر بې عقله او نا اهله دې. مونږ ته دعلاوالدین له لورې پوره ګوابښ موجود و چې د علاوالدین په لمنځه وړلو سره به هغه د تل له پاره تم شي.

ابوجعفر ډیر خوشحاله و. د سلیم پاشا دخبرو څخه هغه داسې انګیرله چې اوس نو د اورنه لوبه دهغه په لاسو کې ده. خو په ناڅاپې توګه د سلطان خاموشي ورته را یاده شوه. ددې سره نا ارامه شو او سلیم پاشا ته یې وویل:

« لوګان ! زما شپږم حس د سلطان له لورې ډاډمن نه دې. ماته هره شیبه داسې څرګندیږي چې دسلطان څارونکې ډله زما پټه څارنه کوي. اوهمدا اوس هم دلته چیرې موجود دي..... نن ماته ددې له پاره را بللې یې چې دمارسي د روغتیایي حالت په اړه درڅخه وپوښتم ، زه پوهیږم چې زه باید ددې نه زیات په اورنه کې پاته نه شم .

سلیم پاشا د ابوجعفر خبرې په ډیر غور اودقت سره واوریدې خو کله یې چې دابوجعفر د تللو خبره واوریده نو غونې یې زیږ شو ځکه هغه پوهیده چې دابوجعفر د تللو وروسته به په اورنه کې دقیصر د جاسوسانو ټول مسؤلیت دهغه په غاړه کې پریوځي. په دې اساس یې په ډیره ناهیلې توګه د ابوجعفر څخه و پوښتل:

« مقدسه پلاره ! مارسي اوس بلکل روغه رمټه ده. خو د اوږد سفر اویا د ګاډۍ د سپرلۍ څخه یې زخمونو ته زیان رسیدلې شي. غوره خو دا وه چې تاسې هغه په کومه نرمه ګاډۍ کې دالبانیې په لور بوتللې واې......تاسې خو ددې ځایه ځئ ، خو زه په دې انګیرم چې په اورنه کې به د اور دبلیدو کار کله پیلوو .....»

« لوګانه ! ته اندیښنه مه کوه. ابوجعفر په خامو لوبو باور نه لري ، ما د هرڅه له پاره پوره تیارې نیولې دې. زه اوس د سلطان د عکس العمل منتظر یم. یاد ساته چې په اورنه کې د بغاوت د خپرول اصل مقصد دادې چې سلطان د صلیبي مقدسو لښکرو پر خلاف دلښکرکشۍ جرءت هم ونه شي کړاې. هغه ته دلته په دارلسلطنت کې دومره ستونزې راپیدا کړل شي چې هغه پرې دهونیاډې څخه د بدل د اخستو فکر پریږدی. نو که چیرې مونږ ته خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه مقاصد په ښار کې د بغاوتونو اوفسادونو د پیلولو پرته تر لاسه کیدې شي نو بیا خو به مونږ په موقته توګه د بغاوت پلان شاته پریږدو . خو ته سلطان ته دزهرو د ورکولو په پروګرام باندې فکر وکړه ..... خو که چیرې سلطان د هونیاډې پر خلاف د خپل لښکرو د لیږدولو فکر پرې نه ږدي نو بیا به دا ستا مسؤلیت وي چې په یني چري کې عیسایی مجاهدین د فساد اوبغاوت په لور را کاږی ، په ښار کې به په هر ځای کې اورنه و لګوئ تر څو سلطان دلښکرو د کوچ کولو اراده پرې ږدي.

سلیم پاشا په ډیره حیرانتیا سره دقیصر ددې جاسوس خبرې اوریدې. هغه ابوجعفر ته ددې پلان په جوړولو مبارکې ورکړه ، اوس نودهغه تر مخه حالات بلکل روښانه شوي و. د ابوجعفر د تللو وروسته هغه ته د سلطان په حرکاتو باندې څارنه کول ور په غاړه وو . نو که چیرې سلطان دصلیبي لښکرو په خلاف د کوچ کشی ځخه لاس اخسته نو په یني چري کې دبغاوت اوفساد تم کول د سلیم پاشا مسؤلیت و او که سلطان دخپلې ارادې څخه لاس نه اخسته نو بیا دسلیم پاشا دنده وه چې په یني چري کې دبغاوت اوفساد را پارولو له پاره خپلو جاسوسي شبکو ته حکم ورکړي . خو دهغه تر مخه د سلطان د وژلو په پلان باندې دروند کار هم پروت و .

ابوجعفر اوسلیم پاشا تر ډیره پورې په خپلو راتلونکو پروګرامونو باندې خبرې کولې. بلاخره دوې پریکړه وکړه چې د اورنه څخه دابوجعفر سمدلاسه وتل مناسب دي ځکه چې دقاسم ورکیدل او دسلطان د رازه ډکه چوپتیا د ابوجعفر له پاره د خطر د زنګ په څیر شمیرل کیده. په دې اساس د سلطان د وژلو څخه دابوجعفر تر تښتیدو پورې ټول پلان جوړ کړل شو ، ددې وروسته سلیم پاشا د ابوجعفر څخه اجازه واخسته اودخپل کور په لور روان شو .

بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ وه . ابوجعفر د اورنه ستر اومشهور خطیب و . اوهغه نه غوښتل چې د اورنه خلک دجمعې دخطبې پرته پریږدي. په همدې خاطر هغه د جمعې دخطبې وروسته اوبیا د شنبې په شپه دشپې په تیاره کې مارسي له ځانه سره داخستلو اود البانیه په لور د تللو پروګرام جوړ کړ. ترڅنګ یې د هر نا څاپې حالت د راپیدا کیدو له پاره یې هم خپل پلان تر تیب کړ. اوهغه دا و چې که چیرې ابوجعفر په ناڅاپې توګه د سلطنت د سپاهیانو له اړخه و نیول شي نو په یني چري کې دهغه تیارې ډلګۍ به هغه د پخوا څخه د جوړ شوي پلان سره سم د تورې په زور دهغوې د لاسو څخه ازادوي او دښار نه به یې بیرون کوم پټنځای ته رسوي . هلته به دهغه تجربه لورنکې ملګري دمارسی سره یوځای شتون ولري اوپه دې توګه به دا خلک د برق په څیر په تیزۍ سره دهغه ځایه فرار وکړي.

شوني ده چې د ابوجعفر په برخلیک کې به ددغې بلې لارې د تښتیدو پلان جوړ شوې و . ځکه ، هغه وخت چې هغه د سلګونو خلکو تر مخه د جمعې د لمانځه له پاره خطبه ورکوله نو ډیر حیرانونکې حالت را مخته شو اوهغه دا چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر د جمعې د لمانځه د خطبې له پاره ولاړ و او خطبه يې وركوله، خلک په ډېر ادب او درنښت سره ناست او خطبه يې اوريده. په همدې وخت کې د ممبر سره نژدې يو اوږود ځوان راپورته شو ، دې ځوان خپل مخ په خپلې لونګۍ باندې پوښلې و ،ابوجعفر په منبر ولاړ و خطبه يې ويله چې دغه ځوان د ممبر خواته ور روان شو او هملته و دريد. ټول خلک دهمدې ځوان لورې ته متوجه شول ، په جومات کې په سلګونو خلکو په ډېره حيرانتياسره دې ځوان ته کتل. کله چې ابو جعفر دغه ځوان خپلې لورې ته په راتلو وکوت نو وينه يې وچه شوه . هغه هيڅ نه پوهيده چې څه کيږي ، لمړۍ خويې ژبه درنه شوه، بيا سمدلاسه خاموشه شو او په ترټره ژبه يې ددې ناپيژندل شوي ځوان څخه وپوښتل:

«ته څوک يې ؟او څنګه دې دجمعې دخطبې د ويلو په وخت کې د راپورته کيدو جرءت کړې دې ؟»

په جومات کې دناستو خلکو زړونه په سينو کې درزيدل، دې ځوان د ابو جعفر خبرو ته هيڅ اعتنا و نه کړه. او نه يې دهغه دخبرو ځواب ورکړ. هغه ودريداوخپل مخ يې په جومات کې ناستو خلکو ته را واړاوه. داسې بريښيده لکه چې په جومات کې ناستو خلکو ته يې څه ويل غوښتل ، بيا يې د څو لمحو د ځنډ وروسته په لوړ اواز وويل:

د جمعې د لمانځه ډيرو درنو حاضرينو !......دغه کس چې تاسې يې د مغرب د خطيب په نامه پيژنۍ او ستاسې تر مخه د شلو کالو راهيسې دلته د جمعې د لمانځه خطبې ورکوي.....مسلمان نه دی..... بلکه يو پوخ عيسوي دي ، دا شخص دلته په اورنه کې دقيصر د جاسوسي دستګاه مشري په غاړه لري....

درنو حاضرينو ! تر اوسه پورې ستاسې په خاطر سلطان ددې شخص د نيولو څخه ځان ژغورلې دې. ځکه دروند سلطان په دې ويريده چې د ابوجعفر په نيولوسره به تاسې فساد جوړ کړئ ، په دې اساس هغه د ډيرې اوږدې مودې د انتظار او پلان جوړولو وروسته داپريکړه وکړه چې ابو جعفر په دې درنه ټولنه کې و نيول شي.»

په دې وخت کې دابوجعفر حالت هم دکتلو وړ و . دغه شخص چې په هر ډول ناوړه حالاتو يې د قابو پيدا کولو وړتيا درلوده ، نن يې وار و پار وار خطا و او ټولې تجربې يې تر مخه ناکامې معلوميدې. دسختې يخنۍ په موسم کې هم دهغه تندې اووجود په خولو کې ډوب و. دهغه مخ ته په کتلوسره به هر کس داسې انګيرله چې دهغې د رنګونو څخه وينه ويستل شوې وي.

اوس هغه ته د قاسم د ورکيدو او دسلطان د اوږدې خاموشۍ اصلي سبب ډاګيزه شوې و، اوسلطان همداسې پلان جوړ کړې و. دابوجعفر جاسوسانو ته دا ډاګيزه شوې نه وه چې ابوجعفر به د جمعې د ورځې دخطبې په وخت کې د خلکو د ټولنې تر مخ نيول کيږي. دلته نه دهغه تر څنګ کوم ساتونکې و او نه دهغه څخه دفاع کونکې. په دې ټولنه کې يوائې يو داسې کس و چې هغه د ابوجعفر د جاسوسي تنظيم غړيتوب درلود ، کله چې هغه ابوجعفر دغسې په شرميدلې حال کې وکوت نو همت يې وکړ او ممبر سره نژدې ولاړ دغه اوږود قامته ځوان ته يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته درواغ وایی ، د جومات په خطیب باندې دداسې دروند الزام په لګولو سره تا خپل مرګ ته اواز کړې دې. دا ټولنه به تا ژوندې پرې نه ږدي. که ته دومره بهادر انسان یې نو خپله خیره دې ولې پټه کړې ده .... له تاسره دخطیب په خلاف هیڅ ډول ثبوت نه شته ، مونږ د مغرب دخطیب مریدان او مقتدیان یو، مونږ به تاته ستا داګستاخي هیڅکله هم ونه بښو .»

دې سړي په ډیره احساساتي توګه داخبرې کولې ،کله چې ابوجعفر خپل دغه جاسوس په دې توګه وکوت نوهغه هم خپل ځان کنترول کړ ، دهغه دماغ هم بیرته کار پیل کړ اوپه ډیره سخته توګه یې د لمانځه په دې جمعه کې خلکو ته وویل:

« دا بدکرچاره انسان و نیسئ...دې د اسلام یو ستر خدمتګار ته د لمانځه په دې ستره ټولنه کې عیسایي وویلې او په دې توګه یې دعثماني سلطنت سپکاوې کړې....»

خلک حیران دریان پاته و او لا دپخوا څخه په خپلو منځو کې پس پسکې پیل کړې وې ، یو شمیر احساساتي ځوانانو په پرلپسې توګه خپل اړخونه بدلول را بدلول. کله چې دمغرب خطیب حکم وکړ نو هغه احساساتي ځوانان راپورته شول او دممبر په لور دهغه ځوان د نیولو له پاره را مخته شول خو تر اوسه لا هغوې یو قدم هم نه و اخستې چې په جومات کې یو انګازه کونکې غږ را پورته شو......دا انګازه کونکې اواز د چا وو ...... دا د سلطان مرادخان ثاني د ساتونکې ډلې د قومندان او سپه سالار « طغرل بیګ » اواز و . طغرال بیګ د زمري په څیر و غړمبید او وویې ویل:

« خبردار ! هیڅوک د خپله ځایه ونه خوزیږئ»

طغرل بیګ په خپلو لاسو کې خپله لوڅه توره نیولې وه اوهرې لورې ته یې خوزوله. دهغه ترشا د شاهي ساتونکې ډلې ډیر ښه او غوره سپاهیان دخپلو لوڅو تورو سره یو ځاې ولاړ و . د لمونځ کونکو دډلې څخه چې هر څوک په کوم ځاې کې را پورته شوې و هغه بیرته هملته په خپل ځاې کې کیناست. اوس نو دممبر سره ولاړ نقاب پوشه ته کوم ګواښ نه و موجود . په دې خاطر یې د خپله مخه د پګړې څنډه لرې کړه. دا قاسم بن هشام و . چې څو ورځې مخته د مارسی د پیدا ینښت له پاره د البانیه په لور تللې و . هغه په ډیره بیړه په یوه شپه اویوه ورځ کې خپل سفر وهلې و . خو هغه ته په ټوله لار کې داسې نښې نښاني تر لاسه نه شوې چې دمارسی تښتونکی پرې تللې وې. هغه په ځاې ځاې د خلکو او دهقانانو څخه هم په دې اړه و پوښتل خو هیڅ درک ورته و نه لګید. اوس نو هغه ته څرګنده شوې وه چې مارسې تر اوسه پورې هم هملته په اورنه کې په کوم پټنځاې کې ساتل شوې د ه . هغه په دې پوهیده چې د اورنه څخه یوازې دوه لارې بیرون وتلې دي ، یوه هغه چې د کوچنۍ اسیا په لور ورځي او بله د البانیه په لور.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوچنۍ اسیا په لور د مارسي د تښتولو خو پوښتنه هم نه راپیداکیده ،په دې خاطر هغه د کوچنۍ اسیا لاره پریښوده او د البانیه لاره یې و نیوله. خو کله چې په دې ډاډمن شو چې مارسي دهغې تښتونکو لا تر اوسه پورې د اورنه څخه نه ده راویستلې نو بېرته اورنه ته یې د رستنیدو پریکړه وکړه. خو هغه ته دا ډاګیزه وه چې اورنه ته دهغه د ورتللو ټولې دروازې بندې کړل شوي دي. ځکه شهزاده علاوالدین هم په غلط فهمۍ کې اخته شوې و، او بهرام خان او د هغه کارندې د بوې کونکو سپیو په څیر د قاسم خان د بوې پسې ګرزیدل. په دې خاطر یې پریکړه وکړه چې سمدلاسه به اورنه ته نه ور ننوځي. بلکه دښاره به پنځه کوسه لرې خپله لاره بدلوي او د سلطان لښکرو ته به ځان ور رسوي. هغه غوښتل چې سلطان د ټولو جریاناتو څخه خبر کړي او د خپل پلان په اړه نوې فکر وکړي. او همداسې وشول. هغه د خپل سفر په یولسمه ورځ دسلطان مرادخان ثاني په دربار کې حاضر شو.

سلطان د قاسم په کتلو سره حیران پاته شو . خو کله چې قاسم سلطان ته په اورنه کې د ورپیښو شوو حالاتو تفصیل ووایه نوسلطان حیران دریان پاته شو او د یوه ښه پلان د پلې کولو په خاطر یې قاسم دخپل ځان سره په لښکرو کې وساته. هغه دخپلې شاهې ساتونکې ډلې سپه سالار « طغرال بیګ» هم را وباله. اوپه اورنه کې یې د سازش کونکو د ځپلو له پاره په یوه عملی پلان باندې خبرې وکړې. قاسم د سپاهیانو یوه تجربه لرونکې ډله له ځانه سره واخسته او اورنه ته د یوې پټې لارې را ننوت. هغه په بدلو کالیو کې د ابوجعفر د جاسوسی شبکې د ریښو څخه د ځان دخبرولو له پاره کار پیل کړ. خو تر دې دمه یې په هیڅا باندې لاس نه و پورته کړې.په همدې وخت کې سلطان هم اورنه ته راستون شو ، قاسم به هم په پټه توګه دسلطان سره کتل ، دخپلمنځې مشورې نه وروسته پریکړه وشوه چې د ابوجعفر سره په شبکه کې د را ښکیلو وګړو د نیولو مخته باید ابوجعفر و نیول شي ، همدا علت و چې نن قاسم د جمعې دلمانځه په ستره ټولنه کې په ابوجعفر باندې د لاس پورته کولو له پاره هلته ورغلې و ،

اوس نو ابوجعفر ته هم د تیښتې بله لاره نه وه. دلمانځه په ستره ټولنه کې دابوجعفر د نیولو علت دا و چې عامو خلکو ته دهغه اصلی څیره را ډاګیزه کړي او هغه و نیسي. تر څو په ښار کې هر ډول فساد خپرولو څخه مخنیوي وشي.

د ابوجعفر حالت ډیر خراب شوې و . کله یې چې قاسم وکوت نو ساه یې په ختو شوه . اوس نو هغه خپل ځانته ښکنځلې کولې ، چې ولې یې دخطرې داحساسولو سره سره بیا هم اورنه پری نه ښوده . سلطان اوقاسم دهغه د هیلو څخه ډیر هوښیاران او د تدبیرخاوندان ثابت شول.

کله چې قاسم په دې لویه ټولنه کې دخپله مخه نقاب لرې کړ نو د جمعې ډیرو کسانو هغه وپیژانده . په دې خاطر په مجمع کې یوځل بیا مکمله خاموشي حاکمه شوه . ځکه خلکو قاسم د یوه میړنې ، بهادر اوښه انسان په څیر پیژانده. کله چې قاسم خلک ارام وکتل نو یو ځل بیا یې ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرینو ! زه په دې هم شکمن یم چې ستاسې دمغرب خطیب به په نسلې توګه عرب وي بلکه دا لاطینی وګړې دې...... خو له ماسره په دې اړه هیڅ ثبوت نه شته. خو تاسې به اوریدلي وي چې دیني چري په نوې مسلمانو فوځیانو کې چا د بغاوت تخم شیندلی دې. نو تاسې په دې پوه شئ چې هغه همدا وګړې دې.... تاسې به دا هم اوریدلي وي چې د سلطاني قصر تر څنګ اوسیدونکې یوه میلمنه البانوي کنیزه وژل شوې او لور یې تښتول شوې ده نو پوه شئ چې هغه همدا وګړې دې چې داسې ناوړه کار یې تر سره کړې دې.

درنو حاضرینو ! تاسو ته به ډاګیزه شوې وي چې دشهاب الدین پاشا په مشری زمونږ لښکر دماتې سره مخ شوې دې... زمونږ ډیر ښه سپاهیان شهیدان شوي دي ، په داسې حال کې چې دمعظم سلطان د خور میړه محمد چلپې هم د څلورو زرو ترکو سپاهیانو سره یو ځاې د صلیبیانو په قید کې پروت دې. مونږ باید دخپلې دغې ماتې بدله واخلو ..... او په دې لاره کې یني چري زمونږ ځواک دې ، په داسې حال کې چې ابوجعفر هغه وګړې دې چې په یني چری کې یې یو شمیر سالاران او نوې مسلمان شوي سپاهیان بیرته خپل پخواني مذهب عیسایيت ته را ګرزولي او دلته یې اورنه کې یې د بغاوت د جوړولو ناولې سازش تر لاس لاندې نیولی دې. په دې اساس د معظم سلطان د ځانګړې حکم په اساس نن مونږ په دغه ستره ټولنه کې دغه غدار ابوجعفر نیسو او بندی کوو یې......»

قاسم لا تراوسه اخري خبره نه وه خلاصه کړې چې د ټولنې څخه په ابوجعفر باندې لعنت ویل پیل شول. که چیرې د شاهي ساتونکې ډلې دلوځو تورو ویره نه وایی ، نو یو شمیر احساساتي ځوانانو د ابوجعفر په مرګ باندې هم صرفه نه کوله ، اوس نو دابوجعفر سره بله لاره نه وه. په څو لمحو کې شاهی وسلوالو ځوانانو د ابوجعفر په لاسو کې زولانې ورواچولې اودخپله ځانه سره یې و نیو.

داجومات و او د ابوجعفر د ساتونکې ډلې کسان دلته نه و موجود. په دې اساس دهغه له اړخه دپخوا څخه جوړ شوې پلان پلې نه کړاې شو. شاهي ډلې دهغه لاسونه اوپښې ور وتړلې او له ځانه سره یې په ګاډی کې ور واچاوه. قاسم بن هشام ، طغرل بیګ او د شاهي ساتونکې ډلې کسان په خپلو اسونو سپاره د بګی ښې او چپ لورې ته روان شول اود اورنه د کلا د زندان په لورې ولاړل.

دابوجعفر د جاسوسی نظام درې ورې پاته شو. کله چې دهغه خلاصونکې ډلې ته دابوجعفر د نیولو خبر ور ورسید نوهغه وخت ابوجعفر د شاهي کلا په زیر خانه کې لاس و پښې تړلې پروت و. قاسم د خپلو پوښتنو ګرویزونو له پاره ابوجعفر همغسې تړلې پریښود ، پاته سپاهیانو ته یې د تللو اجازه ورکړه. اوس دلته دزیرخانې څو ساتونکې او قاسم و طغرال بیګ پاته شوې و. کله چې قاسم خپلې پوښتنې ګرویزنې پیل کړې نو ابوجعفر یې په مقابل کې ډیر مقاومت و نه شو کړاې ، هغه د اذیت په دویم پړاو کې د سازش ټولې کړی را وسپړودې. خوبیا هم هغه ابوجعفر و. یو تجربه کار او پوخ روزل شوې جاسوس. هغه نه دهغې ډلې په اړه چې تل د ابوجعفر د خلاصون له پاره تیار ولاړ وو څه وویل اونه یې دطبیب سلیم پاشا په اړه کومه خبره ډاګیزه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم دپوښتنو په لړ کې تر ټولو مهمه پوښتنه مخته راغلې وه .. هغه دابوجعفر متې د شاله اړخه تړلې وې اودپښو تر منځ یې د لرګې یوه ډنډه ورکړې وه او دهغه پښې یې ورسره په رسۍ تړلې وې ، درسۍ بل سر یې د زیر خانې د چت پورې تړلې و. دابوجعفر دپښو لاندې یو ډیر عجیب و غریب میز ایښودل شوې و ، ددې میز تښتې د یوه لاستي په واسطه ښکته پورته کیداې شوې ، قاسم به دغه لاستي خوزاوه او دمیز تښتی به یې ښکته پورته کولې ، دد ې کار سره به ابوجعفر په فضا کې زوړند پاته کیده، د ابوجعفر په پښو کې پرته رسۍ د میز د تښتو سره نښلول شوې وه،کله به چې دمیز تختۍ لاندې لورې ته حرکت کاوه نو دهغه په پښو کې تړلې رسۍ به هم هغه د لاندې په لور را کشاوه. اوپه دې توګه به هغه د چت او فرش تر منځ زوړند پاته کیده ،دقاسم په لاسو کې پایه شکله لاستې و ، کله به یې چې د میز دتختو د ښکته کولو له پاره دغه لاستې و ګرزاوه نو د ابوجعفر چغې به اسمان ته ورسیدې.

قاسم دابوجعفر تر مخه په لاستې باندې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« ابوجعفره ! یو ځل راته ووایه چې د مارتها لور مارسی چیرې ده ؟..»

خو څومره چې دا پوښتنه د قاسم له پاره مهمه وه په همغه اند ازه اویا دهغې څخه زیاته د ابوجعفر له پاره هم مهمه وه. ځکه ،که هغه دمارسی په اړه ځواب ویلې نو هلته د سلیم پاشا راز را بربنډیده. او ددې سره بیا د شهزاده علاوالدین د روغتیا یې حالت ډاډمن کیده اودهغه د ژوندې پاته کیدو هیلې زیاتیدې. په دې خاطر ابوجعفر په ډیره کلکه توګه خپل غاښونه سره ورکړل او دقاسم د پوښتنې ځواب یې ورنه کړ. قاسم یو ځل بیا لاستې په پوره زور سره وګرزاوه ، ابوجعفر ته داسې ښکنده شوه لکه ټول وجود یې چې ټوټې ټوټې شوې وي.هغه چغې کړې او ویې ویل:

مارسي دلته نه شته...... مارسي دلته نه شته....مارسي دلته نه شته....دخداې له پاره ما پریږدئ.»

ابوجعفر په سختو دردونو کې پروت و. قاسم د لاستې د ګرزولو پرته ترې یوځل بیا وپوښتل:

« که مارسي دلته نه شته نو بیا چیرې ده ؟»

« هغه....هغه......هغه الب...... هغه البانیا ته تللې ده»

د قاسم له پاره دا خبره دمنلو وړ نه وه.ځکه هغه پخپله دالبانیې په لور تللې و ،په همدې خاطر یې په ډیره سخته لهجه د ابوجعفر څخه وپوښتل:

« ته درواغ وایې.....مارسی همدلته چیرې ده..... همدلته په اورنه کې.... ما د البانیا ټوله لاره لټولې ده ، ایا هغه په هواکې والوته او البانیا ته ولاړه ؟..»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نن.....نه......او نه.....مم.....ما پرېږدئ ، هغه مو د کوچنۍ اسيا د لارې څخه دوه ورځې مخته استولې ده. بيا به هغه د سمندر د لارې ددانيال څخه تيرېږي اوالبانيا ته به رسيږي.....»

د قاسم له پاره دا خبر مرګوني و.د هغه خوله وازه پاته شوه ، هغه په دې ډاډ من شو چې ابوجعفر دهغه څخه زيات چالاکه دې. ابوجعفر د مارسی د ليږلو له پاره څه ډول لوبه لوبولې ده. قاسم د ابوجعفر په چال نه و پوهيدلې. په هرصورت ، قاسم د ابوجعفر څخه د را تلونکې ښځې په اړه معلومات تر لاسه نه کړای شو خو دهغې سره سره قاسم دا احساس کړې وه چې ابوجعفر ورته دهغه دهيلو پورته معلومات ورکړې دې. په دې خاطر تر ماښامه پورې د ابوجعفر څخه د پوښتنو ګرويزونو وروسته يې دماښام لمونځ ادا کړ او بيا يې د ابوجعفر څخه تر لاسه شوې معلومات په يوه کاغذ باندې وليکل اودکلا څخه د وتلو او اورنه ته د بيرته راستنيدو تيارې يې وکړ. دابوجعفر لاس وپښې يې ازادې کړې او هغه يې همدلته په زيرخانه کې بندې پريښود اوپخپله د کلا څخه د بيرون را وتلو له پاره بيرونې دروازې ته راغې.هلته يې دکلا د مسؤل څخه وپوښتل:

« ددې کلا دخوندې ساتلو له پاره څومره ساتونکې شته..؟»

« زمه سره ټول لس کسان دي»

قاسم په ډاډمنه توګه ورته سر وخوځاوه. هغه دا هيله هم نه درلوده چې په دې ورې کلا به دابوجعفر خلاصونکې ډله حمله کوي. دا په حقيقت کې يوه کوچنۍ جنګې کلا وه چې دښار د ديوال به شمال غربي برخه کې پرته وه. اوپه هغه وختو کې استعماليده چې ښار به کلابند کيده. دې کلا دوه برجونه درلودل ، چې د شهرپناه څخه دلوړوالې په خاطرترې دښاره بيرون تر لرې لرې ځايو پورې حمله کونکې څارل کيدې شول.

قاسم د کلا مسؤل ته دابوجعفر له پاره خوراک څښاک د برابرولو حکم وکړ. او تر څنګ يې دا هم ورته وويل چې د ابوجعفر د نيول کيدو په اړه هيچاته خبره ونه کړل شي..... قاسم دهغه ځايه را ووت. طغرل بيګ هم ورسره مل و. نن قاسم تر ټولو ستر دنده تر سره کړې وه. ځکه چې هغه دټولو ستر ښکار ابوجعفر ښکار کړې و اودهغه څخه يې د سازش ټولې کړۍ را بربنډې کړې وې. اوس نو دننه په اورنه کې دکوم سازش دخپريدو ګواښ کم شوې و ، قاسم د سلطان تر مخه د ابوجعفر څخه ترلاسه شوې معلومات په تفصيل سره بيان کړ. اودسلطان څخه يې د ټولو هغو وګړو د نيولو احکام واخستل چې په دې سازش کې ښکيل شوي و. په دې ډله کې يو شمير ستر ستر وګړي هم وو. ديني چري يو شمير سالاران او سپاهيان هم په کې ورګډ وو. او تر څنګ يې دښار په مختلفو ځايو کې دقيصر څو کسه جاسوسان هم وو. خو که په هغوې کې يوا ځنې نوم نه و نو هغه دسليم پاشا نوم و ، تر څنګ يې د ابوجعفر دهغې ځانګړې ساتونکې ډلې يادونه هم نه وه چې نن شپه يې ابوجعفر ددې شمالي کلا د زندان څخه خلاصه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان ددې ټولو وګړو د نیولو له پاره دشاهی ډلې سپه سالار طغرال و ټاکه ، دغه شاهي ډلې یی په څو برخو وویشلې او د مختلفو ځایو څخه یی د وګړو د نیولو له پاره لس لس اویا دولس دولس کسان ورولیږل.

نن ټوله ورځ د ابوجعفر د نیولو په اړه ځاې ځاې خبرې اترې کیدې. په یو ځاې نیم کې دابوجعفر کارندو بلوې اوفسادات هم جوړ کړل خو د سلطان وفاداره فوځ ینې چرې دښار په ټولو سترو سترو ځایو اوکوڅو کې ګزمې کولې ، نن د سهاره څخه د ښار ټولې دروازې بندې کړل شوې وې ترڅو د ابوجعفر کوم ملګرې دخپلو نیولو د ویرې و نه تښتي. نن ورځ د اورنه په تاریخ کې د اهمیت وړ ورځ ګڼل کیده ، سلطان پخپله نیغ په نیغه ددې ټول حالاتو څارنه کوله.

خو قاسم ددې هر څه سره سره بیا هم غمګین و ، هغه هیله درلوده چې د ابوجعفر څخه به دپوښتنو ایګنو په واسطه د مارسي درک هم ځانته معلوم کړي. څومره یی چې مارسی ځانته نژدې احساسوله هغه ترې همغومره لرې شوې وه. د ابوجعفر د نیولو تر مخه د سلطان له اړخه په ښار کې اعلانونه هم شوي و.

« دیو شمیر شر اچونکو، چې په اورنه کې پټ شوې دي ، د نیولو له پاره په ټول ښار کې نظامی مقرارت اعلانیږي ، هیچاته د اورنه څخه د وتلو اجازه نه شته. هیڅوک دې هم کوم اجنبي انسان نه میلمه کوی ،اونه دې دغسې وګړو ته پناه ورکوي ، په ښار کې ټولو بهرنیو ته حکم کیږي چې دښار د کوټوال سره خپل نومونه ثبت کړي او هملته حاضري ورکړي.....»

دهمدې اعلاناتو او انتظاماتو وروسته د قیصر د جاسوسانو دنیولو لړۍ پیل شوه. قاسم ټوله ورځ ډیر زیات مصروفه پاته شو، دښار په مختلفو سیمو کې یی د قیصر دجاسوسانو پر خلاف عملیات کول ، په ډیرو مهمو ځایو باندې قاسم پخپله حمله کوله. دشپې تر ناوخته پورې یی د سازشي کړیو زیات شمیر وګړي تر ولکې لاندې راوړي و. خو یو شمیر مجرم عناصر هملته په ښار کې یو ځاې بل ځاې پټ شوي و. دهغوی د پیدا کیدو په خاطر د بهرام خان دپټې محکمې ، دښار کوټوال ، د ینې چرې وفاداره فوځیانو او د شاهي دلګیو عسکرو په پوره محنت سره پلټنې کولې.

قاسم د شپې ناوخته ، هغه وخت کورته را ستون شو چې ډیر زیات ستومانه شوې و. خو اوس یی هم خوب د سترګو څخه غایب و. په خپله بستر و غوځید او سترګې یی په چت کې ونښتې. دهغه دماغ دلته و خو زړه یی البانیه کې و. تر ډیره پورې ویښ اوبیداره و. خوبیا معلومه نه شوه چې څه وخت یی سترګې ورغلې وې.

بله ورځ سهار چې دقاسم سترګې و غوړیدې نو دهغه له پاره همغه لمړنې خبر ډیر اندیښمن کونکې و. هغه ته سهار وختي خپل یوه کس راپور راوړ چې.... تیره شپه په شمالي کلا باندې چا دشپې حمله کړې ده ، دې حمله کونکې د قیصر خطرناکه جاسوس ابوجعفر له ځانه سره وړې دي ، دپیښې تفصیل څه داسې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیمایی شپې نه وروسته کومې وسلوالې ډلې وینه تویونکې حمله کړې ده ،دکلا مشر او دهغه د ساتونکو ډله یې له یوه سره د تیغه تیر کړي دي اوپه زیرخانه کې بندی ابوجعفر یې خلاص کړې اوله ځانه سره یې وړې دې. دشواهدو نه ډاګیزه کیږي چې دحمله راوړونکې ځوکسان هم په دې جنګ کې وژل شوې دي خو حمله کونکو د تللو په وخت کې دخپلو ملګرو مړې هم له ځانه سره وړی دي.

دقاسم د لړزولو له پاره همدې خبر بسنه کوله. هغه د پرون څخه تر نیمایی شپې پورې دسلو څخه زیات غداران نیولي وو. خو اصل مجرم یې یو ځل بیا د لاسووت. هغه په دې هم حیران و چې شمالي کلا ته یې ابوجعفر د ټولو امنیتی حالاتو د په نظرکې نیولو سره په ډیره پټه توګه وروړې و. او ددې کار په اړه ډیر کم اوخاص خاص خلک خبر وو .....دا خبره چې .....« ابوجعفر به په شمالی کلا کې ساتل کیږي »..... په ډیره محتاطه توګه د پخوا څخه مطرح شوې وه. هغه په همدې فکر کاوه چې هرو مرو به دابوجعفر کوم خاص کارنده تر اوسه پورې د نیولو څخه خوندي پاته شوي وي چې هغه ته نه یواځې په شمالي کلا کې دابوجعفر د بندی کیدو معلومات تر لاسه شوي بلکه دهغه دخلاصون لپاره یې په همغه لمړنۍ شپه قدم پورته کړې دې.

د بله اړخه ......ابوجعفر دمارسی او خپلو شپږو کسو نورو ملګرو سره یو ځای د یوې غرنۍ درې څخه تیریدل، هغوې دالبانیی د محل په لور روان وو . مارسي په یوې بګۍ کې سپره وه. دا بګۍ درې اسونو کشوله ، د روانیدو ترمخه طبیب سلیم پاشا مارسي ته دخوب ادویه ورکړې وه ،همدا علت و چې مارسی لا تراوسه هم ویده پرته وه اوپه ځان نه پوهیده. ابوجعفر ځکه د ښار دکلابندۍ څخه راوتلې و ، چې دهغه خلاصونکې ډلې د ابوجعفر سره یو ځای د کلا د دیوالو څخه ټوپ وهلې و او مارسي هم د سلیم پاشا داثرو رسوخ له مخې دښاره بیرون د لاله شاهین تر یادګاره پورې راوستل شوې وه. مارسي یې لا د ماښامه د ښاره راویستلې وه ، قاسم بن هشام د ابوجعفر د جاسوسۍ شل کلنې هڅې په یوه ورځ په اوبو لاهو کړې وې اودبغاوت ټولې کړۍ یې سره خوزولې وې. او ابوجعفر په دې خبره ډیره غمژن و . هغه په فکر کې ډوب و او هڅه یې کوله خپله غصه په دې سړه کړي چې د قاسم محبت «مارسي» یې له ځآنه سره راوړې وه.

په همدې ورځ د سلطان قاصد د هنګري دپادشاه لارډ سلاس پیغام له ځانه سره راوړې و . د هنګري پادشاه غوښتنه کړې وه چې سلطان مرادخان ثانی دې دخپلې خور دمیړه دخلاصون په خاطر دسربیا ازادي و مني او ددې هیواده څخه دې خپله شاهي ولکه پاې ته ورسوي ، د «والیشیا» ولایت هنګري دې هم مونږ ته راکړي او نقدي زر دې هم تر شپیته زرو ډاکټ پورې مونږ ته تسلیم کړي»

د سلطان له پاره ددې شرایط منل ډیر ستونزمن کار و . ددې پیغام مقصد داو چې سلطان د خپل یوه کس د راخلاصون په خاطر دهنګري پادشاه ته خپل نیمایی سلطنت ور کړي. سلطان د لارډ سلاس ځواب ډیر شرمناکه وباله او پرې ډیر په غضب شو . غوښتل یې چې هغه ته لیک ور واستوي او ورته ګواښ وکړي چې خپل بندي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځخه د توريِ په زور را خلاص کړي. خو په دې وخت کې هم يو ځل بيا د سلطان خور او خورينه را مخته شول اوسلطان يې مجبور کړ چې دهنګري دپادشاه په مقابل کې سخته ژبه ونه کاروی. همدا علت و چې سلطان د هنګري پادشاه ته وليکل چې: خپل شرايط لږخه نرم کړي ځکه دپادشاهانو سره ښه نه ښکاري چې خپل يو بندي په دومره لوړ قيمت و پلوري.

ځوورځې وروسته مارسی البانيه ته ورسيدله. خو قاسم لا تر اوسه هم په اورنه کې اوخت را اوخت. دا هڅه يې کوله چې څه ډول دځو ورځو له پاره اجازه واخلي اود سکندربيګ په محل باندې حمله وکړي او خپله مارسي تري بيرته را ازاده کړي. په همدې وخت کې سلطان د ابوجعفر په ريښو کې رانښتې جاسوسانو ته په ريښتنې توګه سزا ورکړې وه. سخت مجرمين يې جلادانو ته ورحواله کړي و او معمولي مجرمين يې زندان کې ور اچولي وو.

د هنګري دپادشاه او سلطان تر منځ دخط و کتابت لړۍ دوام پيدا کړ ، دا لړۍ دومره اوږده شوه چې بلاخره د صليبيانو اومسلمانانو تر منځ په يوه تاريخي تړون منتج شوه. د سلطان خور او دنورو بنديانو خپلوانو سلطان د هونياډې څخه دبدل داخستو په ځاې دهغه سره په سولې کولو مجبور کړ. دې خط و کتابت داسې بڼه خپله کړه چې بلاخره سلطان مرادخان ثاني او دهنګري پادشاه لارډ سلاس دواړه ديوه تړون د لاسليک له پاره د« زيجيډين» سيمی ته ورغلل. د روم دپاپا ځانګړې نماينده ،«کارډينل جولين» د مسلمانانو سره دسولې په کولو سخت ناخوښه و. هغه ډيره هڅه وکړه چې هونياډې او لارډسلاس د سلطان سره د سولې د موافقې دکولو څخه منه کړي. خو دا ځل د لارډ سلاس اودسلطان تر منځه سوله شوې وه. هماغه و چې د ۱۴۴۴ ز کال د جولاې په دولسمه ددواړو پادشاهانو تر منځ په زيجيډين کې د سولې تړون لاسليک شو. ددې تړون له مخې سربيا د عثماني سلطنت له لاسو ازاده کړل شوه. د « واليشيا» دايالت يوه برخه د هنګري پادشاه ته ورکړل شوه اوتر څنګ يې سلطان دخپلې خور د ميړه دازادولو له پاره شپيته زره ډاکټ د فديې په توګه صليبيانو ته ورکړل. دا تړون په هنګري او ترکی دواړو ژبو کې ليکل شوې و اودواړو پادشاهانو په هغې دلاسليک کولو وروسته سوګندونه ياد کړي و چې ددې تړون دمندرجاتو درنښت به لکه دمذهبي صحيفې په توګه کوي. ددې تړون له مخې « ډينوب» درياب دسلطان له پاره اخري پوله ټاکل شوې وه. داتړون د لسو کالو له پاره و. اودغه لس کاله ټول په کې دمسلمانانو اوعيسايانو تر منځه د سولې دکلنو په نامه ياد کړل شوي و. لارډسلاس په انجيل سوګند وکړ او سلطان مراد خان په قران لاس کيښود.

اوس نو سلطان ډاډمن شوې و ، محمد چلپي هم ازاد شوې و او بيرته اورنه ته ور رسيدلې و. په کوچنۍ اسيا کې هم امن قايم شوې و. ددې سولې د تړون له مخې په څرګنده توګه په اروپا کې جنګ پاې ته رسيدلې و. اوسلطان مرادخان ثاني دلمړي ځل له پاره د سکون ساه اخستې وه. تيرو شلو دوه ويشت کلونو جنګونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسفرونو هغه د سلطنت د امورو څخه ستومانه کړي و ،په دې اساس هغه غوښتل چې خپل پاته ژوند په ارام او سکون سره ، د الله په یاد کې ، تیر کړي ، هغه ددې سولې د تړون دلاسلیک کیدو وروسته د سیل اوتفریح له پاره د کوچنۍ اسیا د ښکلو اوښایسته ځایو د کتلو په لور مخه کړه.

شهزاده علاوالدین چې د څو ورځو راهیسې په پرلپسې توګه یې ناروغتیا زیاتیده ، د سلطان د بیرته راستنیدو نه وروسته یې دشاهي طبیبانو د ځانګړې توجه له مخې روغتیا مخ په ښه کیدو وه . د خپلې ناروغتیاد بسترې څخه پورته شوې او اوس په خپله د قدم وهلو جوګه ګرزیدلې و ، دمحل په داخل کې به یې آس سواری هم کوله او په یو شمیر لوبو کې به یې هم برخه اخستله. خو یوه ورځ یوناڅاپه دهغه روغتیایی حالت ډیر خراب شو او د څو ساعتو سختې ناروغتیا وروسته بې د دې فانې نړۍ څخه سترګې پټې کړې.

شهزاده علاوالدین سلطان ته ډیر زیات ګران و . کله یې چې د وفات خبر سلطان ته ورسید نو سلطان سخت ټکان وخوړ . دهغه په فکر کې هم نه و چې ناروغه شهزاده به دغسې یو ناڅاپه ددې نړۍ څخه سترګې پټوي ، دخپل ځوان زوې ناڅاپې مړینې د سلطان په ځیګر باندې ډیر ناوړه اغیز وکړ، هغه د خپل زوې د تکفین له پاره په ډیره بیړه اورنه ته راستون شو، خو د زوې داخري رسوماتو داداکولو په وخت کې سلطان داسې معلومیده لکه یو ناڅاپه چې بوډا شوي وي. دهغه مخ داسې اغیزمن شوې لکه د یوه کیشتیبان مخ چې د کیشتۍ دغرقیدو په وخت کې د غم او اندیښنو څخه اغیزمن کیږي . شهزاده نه یوائې سلطان ته ګران و بلکه هغه دسلطنت وارث او ولیعهد هم و. دهغه ناڅاپې مړینې سلطان مړژواندې کړې و . اوس نو سلطان ته د مملکت د امورو ، او حکومت کولو سره هیڅ دلچسپې نه وه پاته . همدا علت و چې سلطان د شهزاده د مړینې په دریمه ورځ د سلطنت څخه دګوښه کیدو پریکړه وکړه. د سلطان ددې پریکړې په واسطه د سلطنت ګڼ شمیر مخلص عمایدین ، سپه سالاران او سالاران ډیر غمژن شوي و ، په دې اساس هغوې پریکړه وکړه تر څو سلطان مجبور کړي دسلطنت نه د عزل کیدو خپله پریکړه بیرته واخلي او عثماني سلطنت بې یاره او مددګاره پرې نږدي. خو سلطان دیوه خبره هم وانه وریده او په خپله پریکړه باندې کلک و درید.

دسلطنت په تخت باندې د شهزاده علاوالدین نه وروسته دهغه د کوچني ورور شهزاده محمد دکیناستو حق و ، په دې اساس سلطان شهزاده محمد ته د هغه په کوچنیوالي کې د عثماني سلطنت تاج ور په سر کړ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر څوارلس کاله و . ګڼ شمیر خلکو دا ګمان کاوه چې ځوان شهزاده به د حکومت امور په ښه توګه تر سره نه کړي. په دې خاطر سلطان دخپل نوي شهزاده له پاره د خپل سلطنت ډیر تجربه لرونکې سالاران او عمایدین د سلاکارانو په څیر و ټاکل. په دې لړ کې یې قاسم بن هشام په ځانګړې توګه په ځانته خونه کې ور وغوښت او ورته یې حکم وکړ چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« قاسمه ! مونږ پر تا باندې ډير زيات باور او اعتماد کوو . د ابوجعفر د سازش په را بربنډولوکې چې تا کوم کړچار ادا کړې دهغې له رويه دې په عثماني سلطنت باندې ډير زيات احسان کړې دې. چې اجر اوبدله يې مونږ نه شو درکولې. مونږ ستا د وړتياو اواخلاص ترمخه پريکړه کړې ده چې زما د تګ سره سم تاسې د شهزاده محمد د ځانګړې سلاکار په څير و ټاکو . هيله لرم چې ته به دا دنده په ډيره ښه توګه تر سره کړاې شې. مونږ پر تا پخوا له دې نه هم ډير مسؤليتونه بار کړې دي ، هسې خو هم مونږ ته شاهي سراغ رسان اوپه اورنه کې د قيصر دجاسوسانو د جرړو د ويستلو له پاره ټاکلې يې..... خو څرنګه چې اوس د سازش او بغاوت ګوابن کم شوې دې نو په دې خاطر مونږتا ددې مسؤليت څخه ازادوو اود شهزاده محمد سره دې د ځانګړې سلاکار په توګه ټاکو . اوس نو هغه شهزاده محمد نه دې بلکه « سلطان محمد خان » دې.

قاسم لا دپخوا څخه دحالاتو څخه ښه خبر و . اوهغه همدا هيله درلوده چې سلطان به ورته د شهزاده په اړه څه ځانګړې هدايات ورکوي. خو هغه ددې هيله نه درلوده چې هغه دې د شاهي سراغ رسانۍ څخه جدا کړی. په دې خاطر يې په څيرانتياسره تر ې و پوښتل:

« خو درونده سلطانه ! د ابوجعفر يو شمير جاسوسان لا تر اوسه هم زمونږ دپنجو څخه ازاد ګرځي ، زه ډيره هڅه کوم چې هغوې هم ونيسم.»

« ددې کار له پاره بهرام خان کافی دې. هسې هم ما تاسې د موقت سراغ رسان په څير ټاکلې واست. ته دجنګ د محاذ سړې يې. مونږ نه غواړو تا دلته په دې امورو کې له لاسه ورکړو .»

قاسم يې د شاهي سراغ رسانۍ د دندې څخه لرې کړ. او د نوې ځوان شهزاده سلاکار يې و ټاکه. خو په يني چرې کې د قاسم قومنداني همغسې په خپل ځاې پاته شوه.

د شهزاده محمد په تخت د کيناستونه وروسته سلطان د کوچنۍ اسيا د «ايدين» درياست په لور وخوزيد. په دې سيمه کې ډيرې په زړه پورې طبيعې ښکلې منظرې وې او تر څنګ يې هلته يوه خانقاه هم موجوده وه. په دې خانقاه کې به هروخت د ذکر وفکر او زهد اوعبادت غونډې جوړې وې. په ايدين کې دښارې ژوند په لړ کې کومه خاصه ستونزه نه تر سترګو کيده. بلکه ددې ځاې خاموشه چاپيريال او ښکلې طبيعې مناظرو سلطان ته د سلطنت د تخت نه په زرګونو واره زيات سکونت او ارام وربانبه. دلته سلطان په ذکر وعبادت کې مصروف شو . ځکه سلطان مرادخان ثانی يو درويش صفته اوفلسفي انسان و اود ماده پرستۍ څخه يې سخته کرکه درلوده . هغه ته د ښارونو اوسيدونکی او ددولت را ټولونکی د جهنم خس ښکاريدل. دهغه په وړاندې د دنيا له پاره منډې ترړې دشيطان د پيروانو کار ګڼل کيده . هغه په دې پوهيده چې د حقيقې ژوند راز د الله تعالې په پيژندلو کې پټ دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر يې د سلطنت څخه د ګوښه کيدو پريکړه وکړه او پادشاهي ، زر ، جواهرات او هرڅه يې پريښودل او په دې اړه يې يوه لمحه هم د خفګان احساس و نه کړ.

سلطان اورنه پريښوده او ترې ولاړ. د سلطان مرادخان ثاني د سلطنت څخه ګوښه کيدل او يوه ځوان شهزاده ته د سلطنت امور ورسپارل د عيسويانو اوصليبيانو له پاره د خوشحالۍ سبب وګرزيدل. په دې اساس يې د موقع نه د ګټې په اخستو سره د لاسليک شوي تړون د ماتولو هڅې پيل کړې ، دهنګرى قومي غونډې داوخت داورپا څخه د ترکانو د ويستلو له پاره بهترين فرصت وګانه ، په دې لړ کې ډير ستر محرک عنصر د پوپ نماينده « کاردينال جولين» و. هغه د پوپ د پوره تاييد په اساس د تړون په ماتولو اصرار کاوه ، پوپ (پاپا يې روم) د روم دکيتوليک چرچ مشر و. په دې اساس هغه وخت چې پوپ دا فتوې ورکړه چې د مسلمانانو سره د تړون ماتول ګناه نه ده نو په ټوله اروپا کې د جوش او جذبې نوې ولولې را وټوکيدې. د قسطنطنيې قيصر هم په دې تحريک کې له ټولو مخته و. په داسې حال کې چې قيصر د (ارتوډکس د کليسا) پيرو و. ارتوډکس کليسا د ورمن کليسا سره سخت مخالفت درلود خو ددې سره سره بيا هم د قسطنطنيې قيصر د مسلمانانو پر خلاف د کارډينل جولين او د هنګري دخلکو تر څنګ قدم په قدم روان و. دا حالات دصليبيانو له پاره د هيلو نه ډک و، ځکه د عثماني سلطنت د امورو مسؤليت د يوه ځوان شهزاده په اوږو بار وو، او کرميا امير هم ددې خبر په اوريدو سره يو ځل بيا په بغاوت لاس پورې کړ ، عثماني فوځونه د کرميا امير د ځپلو له پاره يو ځل بيا هغه لورې ته ولاړل.

دبله اړخه د «دانيال » په دره اوسيند باندې د (جينوا ، برګنډي او وينس) بحرې بيړيو ولکه کړې وه. او عثماني فوځونو ته يې دا ستونزمنه کړې وه چې د دانيال دد رياب څخه په اسانۍ سره تيرې شي. اوس نو ټول حالات د صليبيانو په ګټه او دمسلمانانو په زيان باندې راڅرخيدل. خوددې ټولو خبرو سره بيا هم دهنګري پادشاه لاډ سلاس نه غوښتل د سلطان سره خپله کړې لوظنامه ماته کړی. تر څنګ يې د هنګري دقومي غونډی يو شمير غړی هم دتړون دماتيدو پر خلاف و او دا کار يې غير اخلاقي ګانه. ان تر دې چې پخپله هونياډې هم د تړون د ماتولو پر خلاف و. خو کارډينال جولين دخپل مذهبي اغيز څخه کار واخست او د روم د پاپا د فتوې په اساس يې د پادشاه ضمير ارام کړ. اوهغه ته يې دا ډآډ ورکړ چې دغيرعيسوی خلکو سره تړون هيڅ معنا نه لری. په دې لړ کې دهنګری د قومي غونډې د يوشمير کسانو مخالفت هم ددې فتوې تر اغيز لاندې راغې ، جولين په غونډه کې اعلان وکړ چې دا فتوې پخپله د پوپ د تائيد نه برخمنه ده. هغه غونډې ته په خپلې وينا کې چې تاسې يې « د عثماني دولت ، لمړۍ ټوک او د ګبن د څلورم ټوک په ۴۲۴ مخ کې لوستلې شئ» داسې وويل:

« ايا تاسې په دې زرينه موقع کې خپلې ټولې هغه هيلې چې خلکو په تاسو پورې تړلې دي له منځه وړئ ، ددې خوش بختۍ څخه ګټه نه پورته کوئ چې تاسې ته در په برخه شوې ده. ستاسې ژمنه ، عهد او تړون ستاسې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداې او ستاسې دمسيحې ورونو سره دې په دې اساس زمونږ هغه پخوانې تړون چې زمونږ دمذهب دمخالفينو او دمسيح ددښمنانو سره شوې و ، له منځه تللې دې. نن په نړۍ کې دمسيح نماينده د روم پاپا دې اودهغې د اجازې پرته نه تاسو کوم تړون کولې شئ او نه يې پوره کولې شئ ، په دې توګه زه تاسې د هغه درواغو د سوګند څخه برې کوم اوستا سو فوځ ته برکت ورکوم ، د شهرت او خلاصون په لاره کې زما تر شاه را ځئ ،خو که چيرې اوس هم ستاسو په زړونو کې څه خبره وي نو زه به دهغې ګناه وبال په خپله غاړه واخلم.»

هونياډې لا تر اوسه د کارډينل جولين تر اغيز لاندې نه و راغلې ، ځکه هغه دترکانو سره د ژمنې ماتول ډيره ستره بداخلاقي ګڼله. خو کله چې د هونياډې سره دا ژمنه وشوه چې د ترکانو څخه د بلغاريې دبيرته اخستلو وروسته به هغه هيواد هونياډې ته ورحواله کړل شي او هونياډې به دهغه ځآې پادشاه ومنل شی نو هغه هم د کارډينال سره همغږې شو.

دهونياډې د راضی کيدو سره سم د صليبيانو لښکر چې دراتلونکو لسوکلونو له پاره يې د مسلمانانو سره د جنګ د نه کولو تړون لاسليک کړې و، په ډير جوش اوجذبې سره جنګ ته تيار شول. هونياډې وړانديز وکړ چې دتړون دماتولو اعلان دې د ۱۴۴۴ زکال د سپتمبر تر لمړۍ نيټې پورې پټ پاته شي ، هغه فکر کاوه چې عيسايي صليبي ځواکونه به د ستمپر تر لمړۍ پورې د وخت څخه پوره پوره ګټه پورته کړي اوپه هغو ټولو سيمو به ولکه ومومي چې ترکي فوځيان يې د دې تړون له مخې پريږدي . همدا راز يې سربيا پادشاه ،جارج برنيک وچ ته يې دهغه د سلطنت دپراخولو په اړه لالچ ورکړ اوهغه يې هم د تړون په ماتولو باندې اړويست.

دلين پول د وينا له مخې « دکومو لارو څخه چې دا غداري ترسره کيده، دهغې له مخې د اروپا د جنګي پوهانو او يوه ستر سپه سالار دشهرت له پاره ددې نه بله زياته معيوبه خبره په تاريخ کې نه شي تر سترګو کيدې.»

تر اوسه پورې د سوله ليک د ليکلو څخه لا يوه مياشت هم نه وه تيره شوې چې دماتولو له پاره يې صليبيانو سره لاسونه يو کړل. هغه وخت چې عثماني فوځيانو د سربيا، واليشيا (والاچيا) او د ډينوب د ساحلې سيمو او جنګې کلاګانو څخه خپل فوځونه را ويستل نو صليبي فوځونو د تړون څخه پوره پوره ګټه پورته کړه ، اوپادشاه لاډسلاس ، کارډينل جولين ، او هونياډې دعثماني سلطنت پر خلاف نژدې شل زره فوځونه راټول کړل او د سپتمبر په لمړۍ نيټه يې دحملې له پاره عملي ګامونه واخستل. ترکان دهغوې ددې فريب او چل ول څخه بې خبره وو . په دې اساس هغوې ګڼ شمير جنګي کلاګانې صليبانو ته پرې ايښې وې. صليبيانو هم په يو شمير جنګي کلاګانو باندې يرغل وروړ او هلته ميشت ترکي فوځونه يې يو په بل پسې يا ووژل او يا يې د غرونو د سرونو څخه لاندې را وغورول . دهنګري فوځونو دخبر ورکولو پرته د ترکي په پولو باندې يرغل راوست ، هغه سميې يې لوټ اوتالان کړې او دبلغاريه له لارې يې ځانونه بحر اسود ته را ورسول اوبيا يې دهغه ځايه د جنوب په لور مخه کړه. په دې توګه هغوې ګڼ شمير سيمې تر خپلې ولکې لاندې راوړې او تر «وارنا» پورې ور ورسيدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ښار یې کلا بند کړ ، دلته هم ترکي فوځونه ددومره ناڅاپي یرغل دمقابلې له پاره تیار نه وو. په دې اساس یې دمجبوریت له مخې خپلې وسلې په زمکه و غورزولې او «وارنا» یې صلیبیانو ته ورحواله کړه. ددې نه مخته چې په لاره کې څومره ترکي فوځونه را روان وو ټول مقتول او مغلوب کړل شول. او ټولې سیمې د عیسایانو او صلیبیانو دبې رحمۍ اوسفاکۍ او دمسلمانانو د عامې وژنې شاهدې وګرزیدې.

د صلیبیانو دتړون د ماتولو دا خبر چې کله نوې ځوان سلطان ، سلطان محمد خان ته را ورسیدنو په هغه وخت کې د «وارنا» ښار هم د ترکانو د لاسو څخه وتلې و. ځوان پادشاه چې کله دا ډول غمژن خبرونه واوریدل نو وارخطا شو، سمدستي یې دسلطنت دربار جوړ کړ اوخپل سپه سالاران ، سلاکاران ، وزیران را ټول کړل اودهغوې سره یې په دې لړ کې مشورې پیل کړې. په دربار کې ناست هر سړې دغم اوغصې څخه تک سور ګرزیدلې و، د ینې چرې زوړ او تجربه لرونکې سپه سالار «خواجه خیري» تر ټول ګرم او جذباتونه ډک معلومیده . په دې وخت کې نوي ځوان سلطان غونډه پیل کړه او په خپلو خبرو کې یې ورته وویل:

« دسلطنت درنو وفادارانو ! لکه څنګه چې تاسو ټولو ته ډاګیزه شوې ده چې د اروپا بدفطرته صلیبیانو ، زمونږ د معظم سلطان سره خپل کړې تړون مات کړې او زمونږ ګڼ شمیر جنګې کلا ګانې او سیمې یې تر خپلې فوځې ولکې لاندې راوستې دي ، هلته یې چور او تالان کړې او خلک یې په عامه توګه وژلې دي او اوس یې د «وارنا» په ښار باندې هم ولکه کړې ده ، صلیبیان غواړي ترکان د اروپا څخه بیرون وکاږي ، هغوې ددتړون په ماتولو سره په انساني تاریخ کې ډیر بد کرچار ادا کړې دې.....

دا هغه حالات وو چې دهغې څخه دخلاصون په خاطر مې ستاسو دا غونډه رابللې ده. په دې وخت کې زمونږ د فوځونو زیاته برخه هلته په کریمیا کې دکریمیاد امیر د بغاوت په ځپلو کې مصروف دي ، دلته اوس زمونږ سره د ینې چرې د وفاداره اوتجربه لرونکې فوځونو په ګډون نزدې ۳۵ زره وسلوال فوځونه موجود دي ، چې مونږ کولې شو ددې فوځونو سره یوځاې د هونیاډې د مقابلې له پاره قدم پورته کړو. خو زه د څو ورځو راهیسې په دې فکر کې یم چې زمونږ یو شمیر پخواني سپه سالاران او وزیران اوس د صلیبیانو سره د پنجه په پنجه کیدو څخه ویره لري ، دهمدې حالاتو د په نظر کې نیولو په اساس له تاسو څخه د سلطنت د بهبود په خاطر اړینې مشورې غواړم.»

نوي ځوان سلطان دخپل عمر څخه د ډیرو پورته خیالاتو څرګندونه وکړه او ددربار حاضرینو ته یې هر څه تر مخ کیښوول. په دې وخت کې ټول خلک په خپلو خپلو ځایو باندې ناست و او په ډیر تعجب سره یې د نوې سلطان خبرې اوریدې. په دې وخت کې د ینې چرې زوړ سالار «خواجه خیرې» تر ټولو دمخه پورته شو او ویې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! تا چې دکومو سالارانو او وزیرانو یادونه وکړه ، هغوی د سلطنت د پایښت له پاره دخپلې وینې اخري ځاڅکې هم ځاروي. هیڅ یو ریښتوني مسلمان به د عیسویانو سره د جنګ اوجهاد څخه دریغ ونه کړي ، په حقیقت کې د سلطنت یو شمیر پخواني وفاداران دا هیله لري چې ستر معظم سلطان ، سلطان مراخان ثاني په خپله د صلیبي فوځونو پر خلاف دهغوی قیادت په غاړه واخلي.»

دخواجه خیري د خبرو د خلاصیدو سره سم طبیب سلیم پاشا سمدستي و درید اوپه ډیر قهر سره یې د خواجه خیري په لور وکتل او بیایې سلطان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« د درووند سلطان بخت دې بلند وي ! زما په آند چې خواجه خیري نور دخپل عمر په اخري وختوکې دې ، ځکه یې د ګوښه کیناستو څخه دمعظم سلطان دبیرته راستنیدو وړاندیز وکړ. درونده سلطانه ! ستا په مبارک وجود کې نوې او تازه وینه ځغلي ، همستا قیادت دصلیبي فوځونو له پاره دمرګ پیغام ثابتیدې شي ، ستا په قیادت کې چې عثماني فوځونه په څومره همت اومیړانه د صلیبي ځواکونو مقابله کولې شی هغومره د پخوانیو سالارانو په قیادت کې نه شی کولې. په دې اساس زه هیله لرم چې تاسې محترم ، خپل دروند پلار ته د ګوښه ناستې څخه د بیرته راستنیدو تکلیف ورنه کړئ او په خپله دعثمانی فوځونو قیادت په غاړه واخلئ. »

سلیم پاشا غدار و. دهغه اصلي نوم « لوګان» و. او د یوه طبیب په څیر دابوجعفر په ملتیا اورنه ته را ننوتې و. همدغه وګړي د ابوجعفر په سلا شهزاده علاوالدین ته سست زهر ورکړي و اوهغه یې پرې شهید کړې و. سلیم پاشا غوښتل چې همدا ځوان سلطان په خپله د عثماني ځواکونو قیادت په غاړه واخلی او دصلیبي ځواکونو مقابله ته ولاړشي. تر څو د هونیاډې په څیر د یوه تجربه کار سالار تر مخه ماتې وخوري. خو قاسم چې سلیم پاشا یې په ژورو سترګو کوت دخپله ځایه پورته شو او نوي اوځوان پادشاه ته یې وویل:

« درونده سلطانه ! دروند اومحترم سالار « خواجه خیري » چې کومه سلا درکړه نو په همغې کې دسلطنت له پاره ګټه او بهبود دې. دسلطنت په تخت کیناستل یوه خبره ده ...... او د جنګ په میدان کې ددښمن په چالونو پوهیدل بله خبره. تاسې ته تر اوسه پورې په کوم ستر جنګ کې د برخې داخستو وخت نه دې تر لاسه شوې. په دې خاطر غوره داده چې دروند او معظم سلطان یعنې ستاسې محترم پلار یو ځل بیا دحکومت په تخت کښیني ، همدا دسلطنت د بقا او اسلام د بهبود له پاره غوره سلا ده.»

سلطان محمد دخپل دوست او ملګری قاسم خبره د زړه په غوږونو اوریده. هغه پخپله هم دا محسوسوله چې لا تراوسه د کوم ستر جنګ له پاره د فوځ د قومندې وړتیا نه لری. په دې خاطر یې نورې مشورې لازم و نه ګڼلې او خپل حکم یې داسې ولیکه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرینو ! زه د خپل دوست او ملګري قاسم بن هشام او محترم سالار خواجه خیري د مشورو سره متفق یم . په دې خاطر زه د سلطنت خپلو همدغو دواړو وفادارو ملګروته حکم کوم چې دوی همدا نن د « ایدین » په لور ولاړ شي او سمدلاسه سلطان له ځانه سره بیرته اورنه ته راوړي......»

سلطان محمد په ډیره عجیبه توګه دسلیم پاشا په لور وکتل او ورته یې وویل:

« ددې نه علاوه ، زه غواړم دسلطنت ملګرو ته ډاګیزه کړم چې مونږ د چاپلوسۍ کونکو او غوړه مالۍ څخه سخته کرکه کوو ....»

دهمدومره خبرو وروسته سلطان خاموشه شو ، ددې وروسته په نورو ضروري خبرو باندې بحث پیل شو اوبیا د سلطان مرادخان ثاني تر را تلو پورې ددربار غونډه پای ته ورسیده او خلک ولاړل.

قاسم او خواجه خیري په همدې ورځ د « ایدین» په لور وخوزیدل، هلته دایدین په خانقاه کې د زاهدانو او درویشانو یوه کوچنۍ ډله وه ، سلطان هم په عام او ساده کالیو کې دهمدې درویشانو تر منځه ناست و اوپه روحاني موضوعاتو به یې بحث او خبرنه کوله. کله یې چې قاسم او خواجه خیري په خانقا کې وکتل نو یوڅکان شانته یې وخوړ اوبیا بیرته خاموشه کیناست. هغه فکر وکړ چې هرومرو کومه داسې خبره شته چې دهغه دوه تکړه سالاران قاسم اوخیري دلته ایدین ته راغلي دي. خوسلطان اندیښمن نه و . ځکه هغه یو درویش صفته انسان و اوهیڅکله هم دنیاوی امورو نه اندیښمن کاوه.

خواجه خیری او قاسم سلطان ته ورنژدې شول ، سلطان اودهغه ملګرو درویشانو ددې دواړو میلمنو ډیر ښه استقبال وکړ. اوبیا یې دخپله ځانه سره نژدې په زمکه کینول ، سلطان د قاسم مخ ته په غور سره کتل چې لږ څه پریشانه معلومیده. خو د زاړه خواجه خیري څیره د جوش او جذبې څخه ډکه وه. سلطان د خپلو پوهو او لرې کتونکو سترګو په واسطه دهغوې دحالاتو جایزه واخسته اوبیا یې ترې وپوښتل:

« داسې بریښې چې دسلطنت منتظمین دکومې سترې ستونزې سره مخ شوي دي..... چې په خاطر یې تاسې دواړه تر دې ځآیه راغلي یاست..... وواياست..... څنګه راغلي یاست ؟.....»

نن د سلطان لهجه د شاهي دبدبې څخه بلکل خالي وه ، داسې بریښیده چې دا سلطان مرادخان ثاني نه وي بلکه د خانقاه یوفقیر او درویش خبرې کوي. خواجه خیري ورته د مخکې څخه د جوړشوي پلان له مخې خپله خبره پیل کړه:

«درونده سلطانه ! نن سلطنت ستاسې مبارک وجود او حضور ته سخته اړتیا لري. ځکه هغو بدبختو صلیبیانو د ۱۴۴۴ز کال د جولای د دولسمې تړون مات کړې دې ، او دهغوې اتحادي فوځونو د لاړډسلاس ، کارډینل جولین

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هونیاډي تر قیادت لاندې په عثماني سلطنت باندې یلغار کړې دې او تر ډیره پورې مخته راغلي دي ، زمونږ ټول سرحدي کلي او سیمې د وحشي صلیبیانو تر پښو لاندې پایمال شوي دی ، ان تر دې چې زمونږ مشهور او پیژندل شوې ښار «وارنا» هم دصلیبیانو تر ولکې لاندې راغلې دې. دښمن د سپتمبر د لمړۍ څخه تر اوسه پورې ،یعنې په دې څو ورځو کې زمونږ تر نیمایی زیات سلطنت تر پښو لاندې کړې دې او هلته یې لوټ مار ، غلا و داړې او تاخت و تاراج کړې دې. بېګناه مسلمانان یوپه بل پسې وژنې او د لارډ سلاس فوځونه دکوم خطر او ویرې پرته د اورنه په لور په ګړندۍ توګه را روان دي.»

دخواجه خیري د هرې خبرې سره سلطان خپل اړخ بدلاوه دهغه سترګې د حیرانتیا څخه پرانستې پاتې واې ، هغه د یوې لمحې له پاره هم په دې فکر کې نه و چې د لسو کالو له پاره شوې د «زیجیدین» تړون به لارډ سلاس په دومره چټکۍ سره او په دومره بې همتۍ سره مات کړي. ځکه په تړون د لاسلیک کولو په وخت کې لاردسلاس په انجیل او سلطان مرادخان ثاني په قران باندې لاسونه ایښې و اوسوګند یې یاد کړې و ، نو د لارډ سلاس دسوګند دماتولو خبر سلطان ډیر حیرانه کړ . هغه هیڅکله هم دا هیله نه درلوده چې یو پادشاه ددومره ستر سوګند د یادولووروسته ،په دومره لږه موده کې خپل سوګند ته بې اعتنا کیږي ، دهغه وینه وخوټیده او موټې یې سره ورغلل. شیبه په شیبه یې د لارډ سلاس په خلاف غصه اوقهر زیاتیده. هغه په خوب کې هم دا نو شو کتلاې چې ددومره امتیازاتو د اخستلو او ددومره ستر سوګند د پورته کولو وروسته دې لارډ سلاس داسې بداخلاقه قدم پورته کړي او دسلطان سره دې په دې توګه خپله کړې ژمنه ماته کړي. دخواجه خیري تر څنګ نورو ناستو درویشانو هم دسلطان دمخ رنګ به څرګنده توګه کوت.

سلطان دخواجه خیري دخبرو د اوریدو وروسته خاموشه کیناست ، او بیا یو ناڅاپه پورته شو او ودرید. دسلطان د راپورته کیدو سره سم ټول خلک راپورته شول ، خو اوس چې سلطان کومې خبرې کولې داسې معلومیدې لکه د اوه اقلیمونو شاهنشاه په پوره جاه و جلال سره غوریږي. سلطان وویل:

« مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه کې دسلطنت په لور ولاړ شو .... او خواجه خیري !.....» دسلطان د غورس له امله خواجه خیري په لړزه شو اوسمدلاسه یې وویل:

« بلې !درونده سلطانه !»

« خواجه خیري ! زما دا خبره یاد ساته ، چې مونږ به دغه بدفطرته او تړون ماتونکې لارډ سالاس ته د جنګ په ډګر کې داسې ماتې ورکوو چې دهغه راتلونکې نسلونه به یې هم په یاد لري اودهغوې له پاره به دعبرت درس وګرځي ».

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدومره خبرې دکولو سره سم سلطان پورته شو او خپلې د اوسيدو خونې ته ورغې، دسلطان دارادې دکتلو سره سم ټول درويشان هم دې ته وهڅيدل چې د سلطان سره د يوځاې تللو له پاره ځانونه تيار کړي. په ډېر لږ وخت کې سلطان ، درويشان ، قاسم او خواجه خيرې ټول د فوځ د لښکر ځاې په لور لکه د الوتونکو مرغانو په څير والوتل.

سلطانې لښکر په کرميا کې د کرميا د امير د بغاوت د ځپولو نه وروسته لا تر اوسه هم هلته په کوچنۍ اسيا کې پراته و. سلطان خپل لښکر ته د ورسيدو سره يوه ګړۍ هم ارام و نه کړ او سمدستې يې د کوچ حکم ورکړ. په ډېر کم وخت کې سلطان دڅلويښتو زرو تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې د «اورنا» په لور حرکت وکړ. په دې لښکر کې د ينې چرې بهترين دلګې هم شامل و. په دې ډله کې لس زره کسان د خواجه خيرې سره ، لس زره داغا حسن سره اوترڅنګ يې د نور سالاران لکه عمر عبدالرحمن او رياض بيګ هم دخپلو عسکرو سره شامل و. دا ځل قاسم بن هشام هم دخپلو پنځه زره فوځونو سره يوځاې دسلطان د قومندې لاندې روان و. دا لښکرې د ۱۴۴۴ز کال د اکتوبر په مياشت کې ددانيال ددرياب څخه تيرې شوې.

په څرګنده توګه د سلطان له پاره ددانيال ددرياب څخه تيريدل هم ستونزمن شوي و ،ځکه د درياب په دې مهمه لاره باندې صليبی ځواکونو ولکه کړې وه. خو سلطان « جينوا» ځواکونو ته دخپل هر عسکر په سر يو ډاکټ محصول ورکړ، اوپه دې توګه يې خپل ټول لښکر اروپا ته ور پوريوست. د هونياډې په وهم او ګمان کې هم نه وه چې د « جينوا » او «وينس» بحري بيړۍ به داډول رشوت اخلې او دسلطان خطر ناکه فوځونو ته به اروپا ته د راتيريدو اجازه ورکړي. په دې وخت کې لارډ سلاس او هونياډې د « وارنا » په ښار باندې ولکمن و. دهغوې نور فوځونه د وارنا تر څنګ په ميدانو کې په خپلو خيمو کې پراته و. صليبې فوځونوته په خپلو فتحو باندې پوره ډاډ و. دهغوې په ذهن کې هم دا نه را ګرزيده چې دسلطان فوځ به دا ډول د سترګو په رپ کې د دانيال څخه را تير شي او ددوې دسر دپاسه به و دريږي.

هونياډې ته دهغه مخبرانو دا خبر ورکړ ې و چې سلطان مرادخان د ګونبه ناستې څخه را وتلې دې او د څلويښت زره ځواکمنو او تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې ددوې مقابلې ته را رسيدلې دې. او اوس ددوې له ځايه يوآځې څلور ميله لرې دخپلو فوځونو سره يو ځاې په خيمو کې پروت دې. ددې خبرې د اوريدو سره سم د هونياډې وار و پار ورخطا شو ، په منډه يې ځان دلارډ سلاس خيمې ته ځان ورساوه. لارډسلاس سمدلاسه خپله مشورتې غونډه را وبلله. د مجلس د غونډې په پاې کې صليبې فوځونو خپلې ليکې تيارې کړې ، هغوې ته د هونياډې دپخوانيو برياليتوبونو په رڼا کې خپل برې ډاډمن ښکاريده. په دې اساس هغه د غونډې د يو شمير تجربه لرونکو سالارانو دا سلا و نه منله چې د لښکرګاه په چارچاپير کې ځانوته سنګر و کنې او تر څنګ يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان مرادخان د حملې انتظار وکړي. هونیاډې په خپله د سلطان مراد خان په خلاف دخپلو لښکرو سره یو ځاې هغه لورې ته ورغې.

د ۱۴۴۴ز کال د نومبر په لسمه ددواړو فوځونو تر منځه دجنګ لیکې جوړې شوې ، دصلیبي فوځونو میسره کې د والیشیا فوځ و. دهنګري فوځ یې په میمنه کې و او د کارډینل جولین تر قومندې لاندې هم صلیبي مجاهدین د یوه ستر لښکر سره موجود وو. د هنګری پادشاه لارډ سلاس د خپلو سالارانو او جنریلانو سره د لښکر په زړه کې و درید. د پولینډ دفوځ شاته دیو مشهور بیشف تر قومندې لاندې یو لښکر ولاړ و خو هونیاډې ددې ټول فوځ ستر سالار اود جنګ قومندان و.

په سلطاني فوځ کې لا د پخوا څخه دوه صفونه ، دپیاده او د سپرو فوځونو جوړ شوي و. د ښي لاس قومنده د «رومیلیا» د «بیلربې» په لاسو کې وه. او دچپ اړخ قومنده د «اناطولیا» د بیلر بې په لاسو کې وه. ددې لیکو تر شا د زړه په برخه کې سلطان مراد خان او دیني چري تجربه لرونکې فوځونه ولاړ و.

وارنا په دې میدانو کې دنومبر په لسمه سخته جګړه و نښته ، سلطان مرادخان د « زینجیدین » د تړون ټولې مادې په غټو ټکو باندې په تختیو و لیکلې او د نیزې په څوکه یې پورته لکه دبیرغ په څیر پورته کړې او په هوا کې یې خوزولې.

مشهور تاریخپوه «کریسي » لیکي چې : « هغه ، هغه منتقم ذات ته غږ کاوه چې خلکو ته د ژمنې په ماتولو سزا ورکوي»

د عثماني دولت تاریخ لیکي چې «نن د صلیبیانو د تړون د ماتولو څخه دوه میاشتې اولس ورځې تیرې‌دې ، په دې ټوله موده کې هغوې د عثماني سلطنت په سیمو باندې ولکې کولې او لوټ مار او چور وچپاول یې کاوه . جنګ پیلیدونکې و چې داسې یوه پیښه را منځته شوه. اودې پیښې د عیسویانو په زړونو کې بدفالي را پیدا کړه . په دې وخت کې سخته اوتنده هوا ولږیده اودصلیبیانو ټول بیروغونه یې له بیخه را وویستل.»

د جنګ په پیل کې هونیاډې دعثماني فوځونو په ښې اړخ داسې سخته حمله وکړه چې د ترکې لښکرو پښې یې سستې کړې وې. دصلیبیانو دا حمله ډیره بریالۍ وه. ځکه په همغې لمړۍ سر کې د ترکانو لمړي دوه صفونه په مکمله توګه ګډ وډ شوي و. په فوځ کې دومره انتشار را پیدا شوې و چې سلطان خپله ماتې یقیني وګڼله. په ژوند کې لمړۍ او اخري ځل سلطان خپل صبر او استقلال له لاسه ورکړې و. سلطان لا تر اوسه پورې په همدې اندیښنه کې پروت و چې د چپ اړخه پرې د صلیبي والیشیا جنګجویانو یرغل راوست. دهغوې ددې یرغل په مقابل کې د عثماني ترکانو دفوځ دا اړخ هم سالم پاته نه شو او دسلطان هغه لږ پاته امید هم په اوبو لاهو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دې فکر کې شو چې ددې جنګ څخه د تيښتې په ځای خپل اس ور مخته کړي او د هنګري دپادشاه لارډ سلاس په ساتونکې ډله باندې يرغل وروړي. او د همدې حملې په پايلو کې شهيد کړل شي. سلطان په همدې فکرونو کې ډوب و چې داناطوليا بيلربې رامخته شو خپل اس يې ودراوه او عرض يې وکړ:

« درونده سلطانه ! د انديښنې له پاره تر اوسه کوم ځای نه شته»

سلطان د بيلربې د خبرو په اوريدو سره داسې وځليد لکه څوک چې دخوبه را بيدار شوی وي ،سلطان خپله آس تم کړ او ديني چري د دلګيو په لور متوجه شو اوپه لوړ اواز يې وويل:

« قاسم بن هشام ...... دلته راځه....»

قاسم دسلطان څخه څو قدمه مخته د لارډ سلاس د ساتونکې ډلې ليکې څيرلې خوکله يې چې دسلطان اواز واوريد نوخپل آس يې را شاته کړ او لکه په هوا کې د الوتونکې مرغه په څير دسلطان خوا ته راورسيد. سلطان قاسم ته حکم وکړ چې:« قاسم بن هشامه ! ديني چري ټولو سالارانو ته زما حکم ورسوه چې زړونه واړه نه کړي ، مخته ورشئ او جنګيږئ او دښمن ته د ټرون د ماتولو سخته سزا ورکړئ. بريا او فتحه زمونږ په برخه ده.»

لږه شيبه وروسته قاسم د يني چري ټولو سالارانو ته د سلطان پيغام ور رساوه. خو سلطان په خپله ناهيلې و. په دې وخت کې د سلطان غوږونو ته په ناڅاپي توګه د لارډ سلاس غږ ور ورسيد..... لارډ سلاس په ډير تکبر سره سلطان دخپل ځان سره دمقابلې له پاره راباله. سلطان سمدلاسه دکمان څخه يو غشې هغه لوري ته ورپريښود او د هنګرۍ د پادشاه لارډ سلاس اس يې پرې ننبه کړ ، اسپ د غښې دلګيدو سره سم په هنږيدو شنږيدو شو او لکه د ليونې په څير يې مخته منډې کړې ، لارډسلاس يې دکنټرولو ډيره هڅه وکړه خو زخمې آس د سختو ځغليدو وروسته د خواجه خيري د عسکرو تر مخ را پريوت. دآس د راپريوتو سره سم لارډ سلاس هم ديني چري د فوځونو په پښو کې راپريوت. خواجه خيري سمدلاسه خپله توره راوويستله اودلارډ سلاس په ستونې يې ورکيښوده ، کله چې ټرون ماتونکې لارډ سلاس مرګ په خپل سر وکوت نوپه زاريو يې پيل وکړ او خواجه خيري ته يې لاسونه جوړه کړل او ورته يې وويل:

«سالاره !ما مه وژنه. ما ونيسه ، تاته به زما په سر څومره انعام چې ته غواړې درکړل شي»

خو قهرجن خواجه خيري ته د لارډ سلاس د ټرون دماتولو پرته نور څه په ذهن کې نه و. هغه د هنګري دپادشاه يوه خبره هم وانه وريده اودخپلې تورې په يوه وار يې د لارډ سلاس سر له تنې پرې کړ. دهنګري د پادشاه او زيجينډين دټرون لاسليک کونکې او د اتحادې فوځونو ځواکمن مشر لارډ سلاس خپل انجام ته رسيدلې و. خواجه خيري د لارډ سلاس سر په خپلې نيز کې را وپورته کړ او نيزه يې د عيسايانو په لور ور مخته کړه ، ددې تر مخه د ټرون يو نقل لا دېخوا څخه د يوې نيزې په سر کې ټومبل شوې و او صليبيانو هغه په خپلو سترګو کوت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې دصليبيانو سترګې په خپل پادشاه په پريکړې سر باندې و نښتې نو زړونه يې له لاسه ورکړل ، هغوې ته د جنګ په پيلامه کې بدفالي پيدا شوې وه ، او اوس يې چې د لارډ سلاس پرې کړې سر وکوت نو صليبيان په دې متيقين شول چې د ترون ماتولو سزا يې سر ته راغلې ده . کله چې دهونياډې سترګې د خپل پادشاه لارډ سلاس په سر و نښتې نو هڅه يې وکړه چې د خواجه خيرې څخه د لارډ سلاس سر بيرته واخلي . څو ځله يې ډيرې کلکې حملې وکړې خو هر ځل يې ماتې په برخه شوه، لږوروسته د عيسايي مجاهدينو مشر او دپوپ نماينده کارډينل جولين د قاسم بن هشام تر حملې لاندې راغې ، قاسم هغه نه پيژانده مګر هغه قاسم پيژانده ، په همدې وخت کې دشا له اړخه اغاحسن چغې کړې چې:

« قاسمه ! ....دا همغه کارډينل جولين دې . چې د اروپا ټول فوځونه يې په مذهبي بنسټونو سره راټول کړي دی اوعيسويان يې د زنجيډين د ترون په ماتولو مجبور کړې و ....»

قاسم ددې خبرې په اوريدو سره لکه د اور سکروټه وګرزيد ، رامخته شو اوپه کارډينل جولين باندی مرګونې ګذار وکړ، دقاسم عسکرو هم دقاسم سره په دې اړه بسپنه کوله خو قاسم په سخته توګه هغوې منه کړل ، قاسم کارډينل جولين ته د خپلې تورې د وهلو کمالات ورښوول . خو کله چې هغه بې هوشه کيده او نژدې و چې دخپله آسه راپريوزې د عيسوی لښکرو له اړخه يو غشې راغې او دقاسم پښه يې ورزخمې کړه ، اوس نو دقاسم سره دجونيل له پاره دلوبو وخت نه و پاته . په دې اساس يې خپل ښې لاس په هوا کې پورته کړ اوپه يوه درانه ګذار يې د کارډينل جولين د چپ اړخ ذره او دهغې بازو له تنې پرې کړ . جولين هغه څوک و چې ټول عيسويان يې د د ترون ماتولو ته هڅولی وو. نو کله چې صليبيانو دهغه انجام وکوت نو پښې يې سستې شوې ، په همدې وخت کې د جولين سره دوه کسه نور بشپان هم له منځه ولاړل . اوپه دې توګه د جنګ دميدان انځور په بل مخ واوخت . کله چې د ينې چرې ځوانانو عيسوي فوځونه دتيښتې په حال کې وکتل نو هغوې پرې خپلې حملې نورې هم ور زياتې کړې .

اوس نو هونياډې په مکمله توګه ناهيلې شوې و ، هغه يو ځل نيم دخپلو ماتې خوړلو فوځونو د راټولو هڅې وکړې خو بريا ور په برخه نه شوه . بلاخره يې دعيسوي فوځيانو په کومک ځان خوندي ځاې ته ورساوه او وتښتيد. مسلمانانود سترګو په رپ کې دصليبيانو څخه ميدان و نيو. په دې جنګ کې د اتحادي ځواکونو دريمه برخه فوځونه له منځه تللې و. د شاه سلاس نه علاوه په دې جنګ کې څو کسه مشهوره بشپان هم له منځه تللې و ، خو تر ټولو زيات عبرتناکه لاش دکارډينل جولين و چې د ترون په ماتولو کې يې مهم رول لوبولې و .اوهمدا دعيسويانو د تباهۍ اصلی سبب ګرزيدلې و . هغه ددې ترون دماتولو ګناه په خپله غاړه واخسته اود هنګری د قانون جوړولو غونډه يې دې ته اړ کړي چې د ترون دماتولو ملاتړوکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نومبر په لسمه سلطان ، عیسویانو ته د ترون دماتولو سخته سزا ورکړه ، او په یولسمه ورځ یی د وارنا انتظام یو ځل بیا په خپلو لاسو کې واخست. خو دا ځل قهرجن سلطان بیرته ژر ستنیدونکې نه و . هغه خپل یلغار ته دوام ورکړ او په څو ورځو کې یی سربیا او بوسنیا هم ونیول. دا دواړه هیوادونه د یوناني کلیسا تر حکمرانۍ لاندې و . ددې دواړو هیوادونو پادشاهانو پرته له کوم شرطه د سلطان اطاعت ومانه .هونیاډې لاطینی کلیسا منله اود رومن کتولیک مذهب پیرو و .

دسربیا یو تاریخپوه « رانګې» لیکي چې :«یو ځل د سربیا پادشاه « جارج برنیکویچ » د هونیاډې څخه پوښتلې و چې که چیرې بری ور په برخه شي نو دمذهب په اړه به یی فکر څه ډول وي ؟ نو هغه ځواب ورکړې و چې : سربیا به د رومن کتولیک دمذهب په خپلولو باندې مجبوره کړم ..... اوس چې سلطان مرادخان ثاني دخپلې لوڅې تورې سره د سربیایانو په سر ورختلې و نو جارج همغه پوښتنه د سلطان څخه هم وکړه . سلطان ورته په ځواب کې وویل : چې دهر جومات سره به یو چرچ هم جوړوم . اوخلکو ته به پوره ازادي وي چې دخپلو مذهبونو په مطابق په مسجدونو کلیسا و کې خپل خپل عبادت وکړي .»

همدا علت و چې جارجبرنیکو وچ د سلطان دفوځونو د تم کولو هڅه و نه کړه او پرته له جنګه یی خپل هیواد هغه ته تسلیم کړ . بوسنیا هم په همدې توګه د سلطان تر مخ تسلیم شوه ، هغوې د خپلو اویاو جنګي کلاګانو دروازې دسلطان تر مخ پرانستې اوپه دې توګه د بوسنیا شاهي کورنۍ له منځه ولاړه او سیمه یی د عثماني سلطنت برخه وګرزیده.

د صلیبیانو د تړون ماتولو دهغوې په کورنیو باندې هم ډیر اغیز درلود ، د بوسنیا او سربیا ګڼ شمیر عیسوي کورنیو په خپله خوښه اسلام و مانه ، د بوسنیا خلکو د ورمن کتولیک د مذهب څخه کرکه کوله او د سربیا زیات شمیر کورنۍ هم دهمدې نفرت له امله او داسلام دحقانیت په خاطر په اسلام کې را ننوتې . سلطان په همغه لسم اویولسم نومبر د خپل سلطنت دایره پراخه کړه ، دبوسنیا د سوبې وروسته عثماني فوځونو ارام کاوه ، ځکه سلطان هم هملته په بوسنیا کې د څه وخت له پاره تم شوې و . دلته دپاته کیدو په وخت کې هغه د ښار ګوټ ګوټ کې ترکانو ته د میشت کیدلو مشوره ورکوله. سلطانې فوځونو په بوسنیا کې د صلیبي ځواکونو په څیر کوم بد کړچار ادا نه کړ اونه یی څوک ووژل ، اونه کوم سپاهې دخلکو د کورونو دلتون له پاره د چا دروازه و ټکوله.

قاسم هم په بوسنیا کې موجود و . نن ددې ښار د فتحه کیدو دویمه ورځ وه . په لمړۍ ورځ قاسم په هغه لښکرو کې شامل و چې د بوسنیا په شاهي محل باندې یی حمله کړې وه . ددې حملې په دوران کې یو شمیر ځوانانو د قاسم اودهغه دملګرو پخلاف جنګ کړې و اوغوښتل یی د قاسم دحمله مخه ونیسي . خو هغوې ټول په دې مقابلو کې له منځه ولاړل . پرون کوم وخت چې قاسم محل ته د حملې په پایلو کې ورننوت نو د شاهي محل د ټولو ښځینو په لاسو کې یی دتورو په کتلوسره حیرانتیا و ښووله . دې کار د یني چري فوځیان د سترې ستونزې سره مخامخ کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ، ددې ښځينو وسلوالو قومنده د يوې بوسنيايي شهزادګۍ په لاسو کې وه. دې ټول ښځو د محل په دهليزونو کې خپلې فوځې ډلې درولې وې. قاسم خپلو فوځيانو ته د ښځو د وژلو څخه د لاس اخستو حکم وکړ او په خپله يې په لوړ اواز د بوسنيا شهزادګۍ ته ورغږ کړ:

« درنې شهزادګۍ !..... ستاسې ټول هيواد زمونږ د سلطان اطاعت منلې دې ، ستاجنګيدل هسې بې مقصده دي. ښه به داوي چې وسله و غورزوې اوزمونږ د تورو څخه امن وغواړې. »

خو شهزادۍ د زمرۍ په څير و غړمبيده « مونږ مسلمانانو ته د ځانو د تسليمولو په ځاې مرګ ته ترجيح ورکوو. مونږ اوريدلې دې چې مسلمان عسکر د وحشې حيواناتو څخه کم نه دي.....»

« درنۍ شهزادګۍ ! تا دا خبره غلطه اوريدلې ده ، ستاسې په ټول ښار کې هيڅ مسلمان عسکر د چا کور ته نه دې ورننوتې ، مونږ د چا د غلامولو له پاره جنګ نه کوو. بلکه زمونږ تورې د حق اوصداقت پريکړې کوې»

د بوسنيا شهزادګۍ چې مخ يې د اور د لمبې په څير تک سور ځليده دقاسم دخبرو د اوريدو سره اغيزمنه شوې وه خو بيا يې هم په پوره رعب سره وويل:

« سهي ده ، که چيرې تاسې ريښتونې ياست نو زمونږ له پاره لاره پريږدئ ، مونږ د محل څخه وزو او په ښار کې پناه اخلو ......تاسې خپل عسکر زمونږ دلارې څخه لرې کړئ.....»

قاسم سمدلاسه خپل عسکر يوې لورې ته کړل. بوسنيايي شهزادګۍ لوڅه توره په لاس د شاهي محل د ښځو سره يو ځاې په پوره جاه و جلال سره د محل څخه ووتله. قاسم دهغوې تعقيبول مناسب و نه ګڼل ، او دمحل څلويښت پنځوس ښځينه غړي ، چې ټولې د شاهي کورنۍ پورې مربوطې وې ، په څو لمحو کې د قاسم اودهغه د عسکرو له سترګو پناه شوې.

نن قاسم ديني چري دفوځونوسره يو ځاې په ښار کې ګشت کاوه اودهمدې شهزادګۍ په اړه يې فکر کاوه. هغه په دې فکر کې و چې خداې خبر چې دا د محل افت به اوس کوم ځاې کې وي ، سلطاني فوځونو ته په بوسنيا کې د جنګ کولو له پاره ډيره اړتيا پيښه نه شوه. يواځې په شاهي محل کې لږ څه مقاومت وشو خوهغه هم قاسم ډير ژر تر ولکې لاندې راوست ، اوس نو قاسم د درې څلورو آسپ سپرو عسکرو سره يو ځاې د ښار په کوڅو کې ګرزيده. دبوسنيا خلک لا تراوسه هم د فاتح لښکر څخه په ويره کې وو. يواځې يو کس نيم به دکوره د وتلو جرءت کاوه.

قاسم د يوه کور تر څنګ تيريده چې يو ناڅاپه ودريد. د کور څخه ديوې ښځې چغې او سورې اوريدل کيدې ، قاسم په پوره حيرانتيا سره دخپلو ملګرو سپاهيانو په لور وکتل اوبيا د لږ څه فکر کولو وروسته د خپله اسه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکته شو ، دهغه ملګري هم دهغه سره یوځای دخپلو آسونو څخه را ښکته شول. هغه په ډیر احتیاط سره ددروازې په لور ورغې ، توره یې راوویسته اود خپلې تورې په لاستې یې دهغه کور دروازه و ټکوله. تر ډیره ځنډه پورې ددروازې ترمخه و درید او انتظاریې کاوه ، د ژړغونې ښځې د ژړا اواز اوس هم همغسې اوریدل کیده ، بلاخره قاسم خپل دوه کسه ملګري هملته ددزوازې مخې ته و درول اوپخپله ددوو نورو عسکرو سره یو ځای کور ته ور ننوت. دا یو کوچنی شانته کور و چې ددې کور د یوې کوټې څخه د یوې ښځې زړه بوګنونکې اوازونه راتلل. قاسم لوڅه توره په لاسو کې نیولې په ډیر احتیاط سره د هغه کوټې په لور ورغې. دکوټې دروازه یې پرانسته او د کوټې دننه یې وکتل. خو کله یې چې هلته یوه ځوانه ښځه وکتله چې ځانته پرته ده او چغې وهي نو سمدلاسه بیرته شاته شو ، ځکه دهغې ښځې اولاد کیدونکې و او د هغې سره په کور کې هیڅوک دویمګړې نه ترسترګو کیده.

قاسم په عجیبه حالت کې را ګیر شوې و ، نه پوهیده څه وکړي. یوناڅاپه یې په فکر کې څه راغلل ، د کور څخه بیرون راووت ، هغه غوښتل د ګاونډیو کورونو څخه څوک پیدا کړې اوددې ښځې کومک ته یې ور وړي. داسې کومه ښځې چې د ولادت په امورو کې بلدتیا ولري. هغه هملته د یوه نژدې کور دروازه ور وټکوله ... او څو لحظې یې هلته ددروازې ترمخه انتظار وویست ، لږه شیبه وروسته وروته د کور دننه د قدمونو اواز تر غوږ شو اوبیا یو چا د دروازې تر شا په ویریدونکې توګه و پوښتل:

« څوک ؟.....»

دا د یوه زوړ سړې اواز و. قاسم فکر وکړ چې د مفتوحه قوم خلک څومره په ویره کې را ښکیل شوي دي. په داسې حال کې چې د سلطان لښکرو په بوسنیا کې دهیچا مال او سر ته زیان نه ورسولې. خو بیا هم د ښار خلکو دخپلو کورونو دروازې تړلې وې او په کورنو کې غلي اوپټ ناست و. قاسم ددې بوډا د اواز د اوریدو سره سم وویل:

« ګوره ! زه دسلطاني لښکر سالاریم ..... ستاسې تر څنګ یوې ښځې ته د اولاد دپیدا کیدو له پاره کومک ته اړتیا ده. هغه چیغې وهي ، په دې خاطر دهغې سره د یوې ښځې د شتون اړتیا ده. ځکه هغه بلکل ځانته ده. که چیرې سمدلاسه دهغې کومک ته څوک ور و نه دانګي نو هغه به له منځه ولاړه شي.....ایا ستاسې په کور کې داسې کومه ښځه شته چې دهغې بې چاره سره کومک وکړي ؟

دقاسم دخبرو په اوریدو سره هغه بوډا خاموشه پاته شو. تر لږ ځنډه پورې همداسې چپه چپتیا وه اوبیا یې دروازه پرانسته ، دا یو کمزورې اروپایی بوډا سړې و ، دهغه په سترګو کې حیرانتیا هم وه او ویره هم. دغه زوړ سړې قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته لکه چې زمونږددې ګاونډې دکور په اړه خبره کوې....ته لږ ځنډ وکړه زه دخپلې لور سره خبره کوم » زوړ همدومره وويل اوولاړ.

قاسم په دې خوشحاله شو چې د زوړ سړي د زړه ځخه ويره تللې وه. ځکه هغه د بيرته ستنيدو په وخت کې دخپل کور دروازه پرانستې پريښوده ، شوني وه چې هغه ته دخپل ګاونډې د اولاد د پيدا کيدو په اړه معلومات و. همدا علت و چې بوډا ته دقاسم خبره ريښتيا ښکاره شوه او ويره يې له زړه ځخه ولاړه. قاسم لا په همدې فکرونو کې ډوب و چې دهغه بوډا سره دوه ښځې را غلې. دې ښځو خپل وجودونه اومخونه په لويو لويو ټکريو کې را نغاړلي وو. کله چې قاسم هغوي وکتلې نو د هغوي ددرنښت له پاره يې د يوه ريښتونې مسلمان په څير خپلې سترګې ښکته کړې. اوس نو دقاسم انديښنه له منځه تللې وه ، ځکه هغه زوړ سړي دغه دواړه ښځې دخپل ګاونډې کور ته ورننويستلې ، قاسم هغه بوډا له ځآنه سره تم کړ او ورته يې وويل:

« ګوره ! که څه شي ته اړتيا پيښه شي نو د ويرې او خوف پرته يې ماته ووايه. مونږ به د کوچني دپيدا کيدو پورې همدلته ددروازې تر شا ولاړ اوسواو ستاسو له پاره دخير دعاوې کوو.»

د زوړ سړي په سترګو کې يوځل بيا حيرانتيا را وځليده. هغه فکر کاوه چې د فاتح قوم سپاهي خو داسې نه وي. هغه ته خپل پخواني ژوند را په ياد شو ، يعنې هغه وخت چې د رومن کتوليک کليسافاتحين چې دهغه هممذهبه هم وو ، کله چې د فاتحينوپه څير دې ښار ته را ننوتل نو دښار هيڅ ځاې سلامت پرينښود. کورونه يې لوټ اوتالا کړل ، ځوانې نجونې يې له ځانه سره يوړلې ، زاړه او کوچنيان يې په ډيره بې دردۍ سره ووژل او فصلونو ته يې اور ور واچاوه. هغه په همدې فکر کې و چې نن مسلمانان هم د فاتحينو په څير دلته راغلي دي خو دوې د هيچا کور ته د ورننوتلو هڅه نه ده کړې او نه يې چاته کوم زيان ور رسولې دې ، زوړ بوډا اوس د حيرانتيا په ځاې قاسم ته د مينې په سترګو کتل. هغه دې کورته دور ننوتلو نه مخته د قاسم څخه و پوښتل:

« زويه ! يوه پوښتنه درڅخه کوم....بده خو به يې نه ګڼې ؟»

په دې وخت کې د بوډا سره راغلې دواړه ښځې دخپل ګاونډې کور ته ور ننوتې وې ، يواځې همدا بوډا ددروازې تر مخ پاته وو اودقاسم سره يې خبرې کولې. قاسم دبوډا د خبرو په اوريدو سره وخندل او ورته يې وويل:

« بلکل ! و پوښته.... په ما به ستا هيڅ خبره بده و نه لګيږي»

« ګوره زويه ! ته خوپوهيږې چې مونږ عيسايان يو اوزمونږ د نجات ورکونکې نوم يسوع مسيح دې. هغه د خداې زوې هم دې او دهغه رسول هم. خو ما اوريدلې دې چې تاسې مسلمانان هم يو نبي لرئ.... په دې خاطر زه له تاڅخه پوښتم چې ستاسو نبي د خداې څه کيږی ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره د بوډا پوښتنه ډېره په زړه پورې او د توقع نه پورته وه. هغه ورته په خندا ځواب ورکړ اوورته یې وویل:

« زمونږ د نبي نوم «محمد الرسول الله صلی الله علیه وسلم» دې ، هغه د الله تعالې بنده او دهغه استازې دې. مونږ عقیده لرو چې الله تعالې وحده لا شریک ذات دې. او دهر ډول اړتیاو او احتیاجاتو څخه غني اوبې پرواه دې. نه یې کوم اولاد شته او نه په مخلوقاتو کې داسې موجود شته چې دهغه د ذات سره دهمسرۍ کولو دعوه وکړی.»

د بوډا سړي په تندي باندې دحیرانتیا لیکې راپیدا شوې اوپه سترګو کې یې په زړه پورې ځلا را وځلیده. بلکل همغسې ځلا لکه څوک چې یوه ورکه په نا څاپي توګه راپیدا کړي .... هغه په بیړنۍ توګه د قاسم څخه یوځل بیا وپوښتل:

« ته به هرو مرو همدلته تم کیږې ، زه دننه ورځم که چیرې دکوم شي اړتیا پیښه شوه نوښکاره ته چې همتا ته به یې وایم.» زوړ سړي دننه ورغې خو یو ځل بیا پښه نیولې شو ، هغه د څو قدمو د اخستو په وخت کې څه فکر کړې و نو په دې خاطر یې خپل مخ را وګرځاوه اوقاسم ته یې وویل:

«تاسې بیرون ولې ولاړ یاست ، دننه راشئ او کینئ د لږې شیبې خبره ده. زه به درته هلته په انګړ کې کټ واچوم .» زوړ سړي همدومره وویل اوبیا یې دقاسم دځواب د اوریدو پرته دننه قدم کیښود.

اوس نو قاسم اودهغه دوه کسه ملګري دننه په انګړ کې ناست و ، پاته سپاهیان دخپل ګشت په لور روان شول ، دننه دکوټې څخه تر اوسه پورې هم دهغه ښځې د تکلیف نه ډکې چغې اوریدل کیدې ، خو اوس قاسم ډاډمن و ، هغه په ډاډه زړه هلته په انګړ کې ناست و او دهغه زاړه بوډا سره په خبروکې بوخت و . په دې وخت کې هغه زوړ سړي ترې یوه بله پوښتنه وکړه:

« اوریدلي مې دي چې ستاسې سلطان پر چا باندې بې دلیله یرغل نه وروړي ...... عیسویانو په ډېره بده توګه خپله ژمنه ماته کړه نو په دې خاطر یې ترې په لوڅه توره بدله واخسته..... ایا دا ریښتیا دي ؟»

« هو ! دا ریښتیادي. زمونږ سلطان د هونیاډې سره د لسوکالو له پاره دجنګ د نه کولو تړون لاسلیک کړې و . خو صلیبیانو هغه په همغه لمړۍ میاشت کې ماته کړه. نو دهمدې تړون دماتولو دسزا په خاطر مونږ یوائې د هنګري دپادشاه سر پرې کړ او په نیزه کې مو پورته کړ ، خو تر څنګ مو د تړون دماتولو ملاتړې دروم دپاپا نماینده کارډینل جولین هم دوه ټوټې کړ. ځکه دې سړي ټول عیسوی ملت د مسلمانانو پر خلاف د تړون د ماتولو او جنګ کولو له پاره را خوزولې و.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زاړه سړي د قاسم خبرې په ډېر غور او دلچسپۍ سره اورېدې. داسې برېښېده چې د قاسم شخصيت او خبرو پرې ډېر زيات اغيز کړی و ، هغه د مسلمانو سپاهيانو د کړچار څخه هم ډېر اغېزمن شوی و . په همدې وخت کې د کوټې څخه يوه ښځه راووته او په ګړندۍ توګه د دوی لورې ته راغله خو انګړ ته د راکيوتو د مخه هملته په برنډه کې تم شوه او زوړ سړي يې ځانته ور وباله. لږه شيبه وروسته هغه زوړ سړی بيرته راستون شو او قاسم ته يې وويل..... « دغه ضروري شيانو له پاره اړتيا ده ..» قاسم د هغې شيانو د راوړو له پاره خپل سپاهي و استاوه ، هغه ښځه بيرته ولاړه او قاسم يو ځل بيا دهغه بوډا سره په خبرو کې بوخت شو . په دې وخت بوډا ورته وويل:

« زويه ! تا ماته تر اوسه پورې خپل نوم و نه ښوده .... اونه دې راته دا وويل چې ته په فوځ کې څه رتبه لرې . يوازې همدومره دې را ته وويل چې ته د سلطاني فوځ يو سالار يې . زه غواړم ستا په اړه معلومات ولرم.» قاسم د شونډو لاندې وخندل او بيا يې په خندا کې ورته وويل: « زما نوم قاسم بن هشام دې... اوزه په سلطاني لښکر د پنځه زره فوځونو سالار يم ، خو ستا درونده مشره ! ستا نوم څه دې ؟»

« زما نوم «بارټاکوزين» دې. ما خپل ټول ژوند په سمندر کې تيرکړې دې ، د عمر په لمړيو کې مې د عيسويت روزنه تر لاسه کړې وه خو وروسته مې د کشتۍ د چلولو روزنه تر لاسه کړه او ترڅو کالو مخته پورې د کريټ د جزيرې د يوه بحري جهاز کپتان وم...... اوس مې عمر خوړلې دې نو په دې اساس په کور کې ناست يم. اوس زما زوی دجهاز کپتان دې. په دغو دواړو نجونو کې يوه زما لور ده او بله زما دلور ملګرې ده چې د پناه په خاطر زمونږ کور ته راغلې ده.»

زاړه سړي «بارټاکوزين» په ډېره لنډه توګه قاسم ته ځآن ور پيژانده ، اوس نو قاسم نور هم په ډېر درنښت دغه زاړه سړي ته کتل. دواړو تر ډېره پورې پخپلو منځو کې سره خبرې کولې ، ان تر دې چه هغه سپاهي هم د سامان داخستو وروسته بيرته راستون شوی و . بارټا کوزين سمدلاسه پورته شو او هغه سامان يې واخست او دکمرې په لور ورغې. د هغې ښځې چيغې او سوري لا تر اوسه هم لکه د پخوا په څير اوريدل کيدې. داسې برېښېده چې هغه په ډېر سخت حالت کې وه. کله کله به دهغې دا چغې په سختو زګيرويو بدليدې. بارټاکوزين دا ځل دننه ورغې خو بيرته زر راستون نه شو .....قاسم دخپلو عسکرو سره هملته په انګړ کې خاموشه ناست واو ددې ستونزمن وخت د تيريدو انتظار يې کاوه. څو شيبې او څو ساعتونه يو په بل پسې همداسې تير شول او بيا داسې شيبه هم راغله .... چې دکمرې دننه د يوه کوچني ماشوم د ژړا اواز را ووت. د ټولو زړونه وخوزيدل ،قاسم دخپله ځآيه ناڅاپه پورته شو ،خو لږه شيبه وروسته يې چې د کوچني ماشوم ژړا واريده نو انديښنه يې لرې شوه،

اوس نو قاسم خپله دنده تر سره کړې وه. هغه د يوې اولاد پيداکونکې ښځې سره کومک کړی و، د يوې داسې ښځې سره چې دجنګ په خاطر يې خپل ځان په کور کې بند کړی و او هيڅ يار و مددګار يې نه درلود او ددرد څخه يې چغې او نارې دکوره بيرون اوريدل کيدې. اوهمدا د يوه مسلمان سپاهي دنده وه. قاسم خپله دنده تر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې وه او اوس یې غوښتل چې ددې ځآیه ولاړ شي ، هغه خپلو ملګرو ته د تللو حکم وکړ او پخپله هم را پورته شو خو د تللو دمخه یې غوښتل دهغه زاړه سړی سره ووینې او د کوچنې اودمور د روغتیایی حالت په اړه یې ځان پوه کړي. هغه بارټاکوزین ته ورغی کړ. کله چې هغه قاسم ته نژدې راغې نو قاسم وکتل چې هغه دخوشحالۍ څخه ټول لړزیږي ،دهغه تر شا دواړه ښځې ، په داسې حال کې چې هغه کوچنې یې په لاسو کې نیولې و ولاړې وې. ښځې د قاسم څخه یوڅو قدمه اخوا ولاړې وې ، بارټاکوزین قاسم په خپلو لړزانده لاسو کې ونیو او داحساساتو نه په ډک اواز یې ورته وویل:

« زویه ! ته چیرې ځې ؟نن به ته هیچرې هم نه ځې. مونږ به د زړه له اخلاصه ستا خدمت کوو . تاته دې مبارکه وې ، ستا اوزمونږ هڅو ډیرې ښې پایلې درلودې.« بریټا » د سپوږمۍ په څیر ښایسته زوې وزیږوو . ته به ډیر حیران شې چې ددې کوچنې پلار دسلطان پر خلاف دهونیاډې په فوځ کې شامل دې ، کله چې هغه ته ډاګیزه شي چې دهغه مرګونې ښځه او نوې پیدا شوې زوې د سلطان د فوځ د یوه سالار له اړخه خوندي کړل شوي دي نو په هغه به څه تیریږي !!.......

«زما لور او دهغې ملګرې ستا دکړچار څخه ډیرې اغیزمنې شوې دې ، هغوې دواړه غواړي له تاسره ووینې.»

دقاسم په څیر یو مخلص سپاهي ته دداسې شیانوکومه اړتیا نه وه. .... ! هغه بیړه دلوده چې بیرته خپل لښکر ته ځان ورسوي. په دې خاطر یې بارټاکورین ته وویل.

« درونده مشره ! دا څه چې ما کړې دا ټول زما په دندوکې و. زه دلته ددې نه زیات نه شم تم کیدې ، بس ماته به اجازه راکړې»

لا تر اوسه بارټاکوزین څه نه وویلي چې دشاته ولاړو ښځو څخه یوې ځان را مخته کړ اود قاسم تر مخه و دریده ، دهغې دغه حرکت نه یواځې قاسم اودهغه ملګري عسکر حیران کړي و بلکه پخپله بارټا کوزین یې هم په حیرانتیا کې اچولې و. خو دغې ځوانې ښځې د را تلو سره سم د خپله مخه پلو ایسته کړ ، کله چې دقاسم اودهغه دملګرو سترګې دهغې پر مخ باندې پریوتې نو درې واړه د حیرانتیا څخه ...... دا خو همغه ښځه وه چې د بوسنیا په شاهي محل کې یې د محل دښځې د ساتنې له پاره توره لوڅه په لاس کې نیولې او د قاسم تر مخه ولاړه وه. دا خو شهزادګۍ وه.د بوسنیا د شاهي کورنۍ ښایسته او حسینه شهزادګۍ.... قاسم دهغه په کتلو سره ګوته په خوله کې ونیوله ، هغه په دې فکر کې شو چې دبارټا کوزین په کور کې پناه اخستونکې ښځه همدا شهزادګۍ وه ، دحیرانتیا په اساس یې نور څه و نه ویل ، خو همدومره یې وویل:

« ت........ته ؟؟»

« هو ! .....زه !»

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګۍ خندل ، دهغې په سترګو کې په یوه وخت د ممنويت ، احسان ، محبت او عقیدت جذبه ښکاریده . هغه خپله ښایسته څیره را پورته کړه اودقاسم تر مخه ډیره ویریدلې او اغیزمنه شوې ولاړه وه .دهغې په سترګو کې د قاسم له پاره دعقیدې او محبت اوښکې وې.

قاسم ته دهغې دغه انداز ډیر ښه ښکاره شو . خو هغه یو مسلمان مجاهد شخصیت و ، سمدلاسه یې خپلې سترګې ښکته کړې. په دې وخت کې شهزادګۍ قاسم ته وویل:

« ما فکر هم نه کاوه چې مسلمانان به داسې خلک وي ، زمونږ دربار ته خو څو میاشتې مخته کارډینل جونیل دپاپا پیغام را وړې و او بیا یې دمسلمانانو پر خلاف یوه وینا وکړه اوپه هغې کې یې مسلمانان ددې زمکې بدترینه وحشیان ثابت کړل. خو دپرونه تر اوسه پورې د مسلمانانو کړ چار او کړنې ماته دا ډاګیزه کړه چې دروم د پاپا نماینده کارډینل جولین دروا غ ویل».

قاسم همغسې دخندا نه شین و . بیایې په ډیره ټیټه لهجه وویل: « تاته به دا څه ډول معلوم شي ....چې د روم دپوپ نماینده کارډینل جولین ما پخپله دجنګ په میدان کې دوه ټوټې کړې دې ،حال داچې کارډینل دصلیبیانو د فتحو دعوا کوله او د ترون دماتولو ګناه یې په خپله غاړه اخسته. ما هغه ته عبرتناکه سزا ورکړې ده او عیسویانو ته مې دا ثابته کړه چې عیسائیت د خپل دین څخه ګرزیدلې دې ..... درنې شهزادګۍ ! ته باور وکړه چې د اسلام په سیورې کې سوزیدلې روحونو ته یخوالې او د لمنځه تلونکو ته تسکین ور په برخه کیږي.»

د قاسم دخبرو په اوریدو سره بارټاکوزین یو قدم نور هم رامخته شو او ویې ویل: « قاسم بن هشامه ! ایا ستا په مذهب کې داسې یو زوړ سړې هم را داخلیدې شي چې خپل پخوانې ژوند یې ټول په عیسویت کې تیر کړې وي ؟

د بارټاکوزین په خبرو قاسم یو ټکان شانته وخوړ او په سترګو کې یې دخوشحالۍ څپې و ځلیدې. سمدلاسه د بارټا کوزین په لور یې مخ کړ او ددواړو لاسو څخه یې ونیوه او ورته یې وویل:

«زمونږ په مذهب کې یو سړې دخپلې ساه په اخري شیبو کې هم داخلیدې شي ، زه تاته د اسلام په لور د راتلو په اساس ښه راغلاست وایم . ته زما سره یو ځاې ولاړ شه او زمونږ دسلطان سره ووینه . اوپخپله دسلطان په لاسو اسلام قبول کړه .»

خو دبارټاکوزین د ځواب په اوریدو سره قاسم یوځل بیا دحیرانتیا احساس وکړ.ځکه کوزین ورته وویل:

« نه ، زه غواړم ستا په لاسو اسلام قبول کړم..... ما داوږدې مودې راهیسې د حق پلټنه کوله . ما دهمدې تندې د ماتولو له پاره ډیر اوږده اوږده سفرونه کړې دي ،خو ستا سره مې دخوخبرو کولو وروسته دا احساس کړه چې زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه تنده په لمړي ځل دماتیدو سره مخ ده . ما ته چې څومره دقدر وړ ته ښکاریږي هغومره راته سلطان نه ښکاریږي .»

اوس نو دلته قاسم ته تم کیدل اړین و ګرزیدل . ځکه هغه باید بارتاکوزین مسلمان کړې وي . هغه فکر کاوه چې یوائې د کلیمې په ویلو څوک نه مسلمانیږي ، په دې اساس دې ته اړتیا ده چې نوي مسلمان ته د اسلام د نظام په اړه څه وویل شي . په دې خاطر قاسم زوړ کوزین ته وویل:

« سهي ده درونده مشره ! اوس ته ماته د لږ وخت له پاره اجازه راکړه ، تر څو زه د خپل لښکر ځاي په لور ولاړ شم . زه به تر ماښامه پورې یو ځل بیا ستا دروازې ته راشم . او همغه وخت به تا ته د اسلام په اړه اړین معلومات درکړم .»

« سهي ده ته به د شپې ډوډۍ زمونږ سره خورې ، او بیا به د ډوډۍ وروسته مونږ ټول په دې موضوع خبرې وکړو .»

دا خبره د بوسنیان شهزادګۍ وکړه ...... که څه شهزادګۍ د مذهب د بدلون په اړه کومه اشاره نه وه کړې خو د قاسم په زړه کې دا خبره ننوتې وه چې اوس د بوسنیان شهزادګۍ هم د اسلام په لور را ماته شوې ده . د همدې حالاتو په کتلو سره هغه بیرته د راستنیدو ژمنه وکړه او اجازه یې واخسته او ولاړ .

د بارتاکوزین څخه د اجازې اخستو وروسته قاسم نیغ په نیغه خپل لښکر ځاي ته ورغی . مسلمان سپاهیان ډیر زیات خوشحاله و . دوارنا څخه نیولې تر بوسنیان پورې ټوله سیمه هغوي تر خپلې ولکې لاندې راوستې وه . د سر بیا پادشاه «جارج برنیکووچ» چې دلارډ ستیفن نه ورسته یې د هغه ځآي نیولې و ، دلارډ ستیفن د پالیسو برعکس یې د مسلمانانو سره سخته دښمنی درلوده . په داسې حال کې چې دلارډ ستیفن یوه خور د « بایزید یلدرم » ښځه وه او د هغه لور شهزداګۍ «سروین» د سلطان مراد خان ثاني ملکه وه . په دې جنګ کې جارج برنیکووچ ته هم ماتې په برخه شوه او سلطان د سربیا سلطنت ټول په خپله ولکه کې واخست . او د عثماني سلطنت یوه برخه یې وګرزوله .

کله چې قاسم لښکر ګاه ته ورننوت نو همدا فکر یې له ځانه سره کاوه چې سلطان بوسنیا ته په ور رسیدو سره په ښکاره توګه خپله د فتوحاتو لړۍ پاې ته رسولې ده او اوس به سلطان بیرته اورنه ته د تللو تکل کوي ، په دې خاطر هغه فکر کاوه چې په کومه توګه د سلطان څخه دلته د پاته کیدو له پاره لاره ولټوي او بیا د دې ځایه د البانیه په لور ولاړ شی او خپل محبت یعنې مظلومه مارسې د سکندربیګ د وینو تویونکو پنجو څخه را خلاصه کړي . هغه هوډ وکړ چې سبا به کوم وخت د سلطان سره وینې او د خپلې دغې پریکړې په اړه به ورڅخه د اجازې غوښتلو هڅه وکړي .

د ماښام د لمانځه د ادا کولو وروسته قاسم یو ځل بیا بیرته ښار ته راستون شو . خو دا ځل هغه ځانته و .دا ځل هغه نیغ په نیغه د کوزین کور ته ور روان و . او بیا د لږ وخت وروسته هغه د بارتاکوزین کور ته رارسیدلې و او د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ناست و او په خبرو کې ورسره مصروف و . د بارتاکوزین لور خپله هغه ګاونډی هم د خپله ځانه سره خپل کورته راوستې وه چې قاسم یې د اولاد په زیږیدو کې ور سره بسپنه کړې وه . د کوزین په کور کې د بوسنیا ښایسته او ښکلې شهزادګۍ هم د قاسم په انتظار کې ناسته وه ، دکوزین دوه ځوان زامن هلته په «وینس » کې نوکران و و . اودواړه دخپلو ښځو او کوچنیانو سره یو ځای همملته د وینس په ښار کې اوسیدل دهغه یواځنۍ ځوانه لور کونډه شوی وه ، دهغه میړه یو کال د مخه د مسلمانانو پر خلاف په جنګ کې وژل شوې و. دبوسنیا شهزادګۍ چې کله د نیولو څخه خلاصه او روغه رمټه د محل څخه وتلې وه نو هغې دهمدې ښځې سره پناه اخستې وه ، اوس نو حالات ډیر په زړه پورې وو. ځکه بارتاکوزین اودهغه لور د اسلام دمنلو پریکړه کړې وه . خو شهزادګۍ لا تراوسه پورې په دې اړه هوډ نه درلود.

د لږ وخت وروسته بارتاکوزین قاسم د ډوډۍ خوړلو سالون ته یوړ . هلته په دستر خوان باندې قاسم ، بارتاکوزین ، دبوسنیان شهزادګۍ ، او د کوزین لور ټول یو ځای کیناستل او ډوډۍ یې وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

د بوسنيا شهزادگۍ

« ستاسې سلطان دعيسويانو د عبادتځايو په اړه څه فکر لري ؟...... ايا کليساوې به له منځه يوسي ؟ اوريدلې مې دي چې مسلمانان دخپل مذهب په اړه ډير سخت او متشدد دی ؟»

« سلطان خو حکم کړې دې چې هر چيرې چې په سربيا اوبوسنيا کې مسجد جوړيږي ، تر څنګ دې يې يوه يوه کليسا هم جوړه کړل شی تر عيسويانو ته دخپل عبادت په اړه کومه ستونزه نه وي او ټول هغه پخوانۍ کليساوي چې چيرې جوړې شوي دي هغه به همغسې په خپل ځاې پاته وی.»

« دا خو ډير مهم قدم دې. ددې برعکس هونياډې ويلي و چې هغه به په سربيا اوبوسنيا کې ټول « يوناني کليساوې» له منځه وړي او په ځاې به يې د «رومن کتوليک دمذهب» کليساوې جوړوی.

د قاسم او د بوسنيان د شهزادګۍ تر منځه ډير په زړه پورې بحث روان و، زوړ کوزين هم ددوې بحث په ډيره دلچسپۍ سره اوريد. هغه لږ څه په ويريدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

« ديسوع مسيح خداې اودهغه دمور په اړه ستاسې مذهب څه وايي ؟»

په داسې حال کې چې دقاسم خوله دخندانه وازه وه ويې ويل: « مونږ هغه ته خداې نه وايو. بلکه هغه دخداې يو غوره نبي اوپيغمبر ګڼو . مونږهغه دسيدنا عيسې عليه السلام په نوم يادوو. اودهغه درنې اومحترمې مور ته سيدة مريم عليها السلام وايو،اسلام دا عقيده بلکل نه مني چې خداې دې وويشل شي اويا دې دکوم انسان پلار و ګرزي.»

د قاسم په خبره باندې شهزادګۍ يو دم را ټوپ کړ او ويې ويل:

«دا نو څه خبره شوه، که چيرې يسوع مسيح خداې د خداې زوې نه وي نو بيا هغه د چا زوې دې ؟ ايا ته دهغه دپلار نوم مونږ ته را ښوولې شې ؟»

دشهزادګۍ پوښتنه دقاسم ل پاره سخته وه.ځکه هغه به اوس څه ويلې اود چا نوم به يې اخسته. که چيرې دايي ويلې چې عيسې عليه السلام د پلار پرته دمور په ګېډه کې پيدا شوې و نوبيا به هم شهزادګۍ پرې باور نه کاوه . هغه ته نه چيرته د تللو اونه د پښو د ايښودو په خير کيفيت پيدا شوې و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په اصل کې ددې خبرې کول چې عیسې علیه السلام د خداې زوې دې ، د خداې تعالې ذات په یو جسماني قالب کې ور اچول دي ،په داسې حال کې چې خداې تعالې جسم ته محتاج نه دې. دا زمکه او اسمانونه د خداې تعالې دقدرت ښکاروندوې دي ،..... ځرګنده ده چې خداې تعالې یو نه ښکاره کیدونکې هستې ده نوبیا به هغه څه ډول د یوه انسان سره رشته پیدا کړې...... اودهمدې ځآیه ویلې شو چې سیدنا عیسې علیه السلام دهمغه مطلق قادر ذات د قدرت یوه نمونه ده ځکه هغه خداې تعالې چې څه وغواړي کوی یی.»

اوس شهزادګۍ یوځل بیا قاسم په یوه اندیښنه کې ور واچاوه

« ته چې دا ځواب وایی چې خداې تعالې چې څه وغواړی کوی یی ، نوبیا ته دانساني واک او اختیار په اړه څه وایی ؟ ستاسو په مذهب کې دانسان سره څومره واک دې او دخداې تعالې سره څومره واک شته ؟

قاسم یو ځل بیا په فکر کې پریوت. ځکه هغه یو سپاهي و ، کوم مبلغ او عالم نه و چې د هرې پوښتنې ځواب ووایی. هغه د بوسنیایی شهزادګۍ له اړخه په یو ازمیښت کې اچول شوې و. خوبیا یی هم دمیړانې څخه کار واخست او ویی ویل:

« درنې شهزادګۍ !دغه ټولې پوښتنې په حقیقت کې د خدای تعالې په اړه د فکرکولو په وخت کې د انسان ذهن کې را پیدا کیږې. خو په دې پوهیدل په کار دي چې د پوښتنې کونکې په ذ هن کې دخداې تعالې په اړه حقیقت څه ډول انځور شوې دې. هغه انځور چې په عیسوي کتابونو کې د خداې تعالې په اړه انځور شوې دې نو هغوې خداې ته یو جسماني وجود ورکړې دې ، دبایبل په لمړي باب کې لیکل شوي دي چې .....« خداوند خدا چې کله په یخو وختو کې په باغ کې ګرزیده نوکله یی چې خبرې وکړې نو ادم او حوا یی خبرې واوریدې» (بایبل د پیدا ایښت باب) ، په همدې توګه په نورو مذهبونو کې هم څه کیږي چې خداې تعالې په عجیبو عجیبو جسماني وجودونو کې و ویني. تاته به ډاګیزه وي چې په بت پاله مذهبونو کې د تیرو او خټو څخه په خپل تصور کې دخداې شکلونه جوړوي او بیا دهغوې عبادت کوی.

دا چې تا د اختیار او واک خبره کړې ده نو دهغې په اړه لنډ ځواب زمونږ په خپل ذات کې شته. که مونږ په ژوره توګه متوجه شو نو زمونږ په ذات کې دوه برخې دې ، یوه هغه برخه ده چې پرهغې ز مونږ واک او اختیار نه شته. یعنې د جسم جوړښت ، فطري اړتیاوې ، خوراک ، څښاک ، خوب کول یا د کوچنیانو پیدا ایښت..... او بله برخه هغه ده چې مونږ پرې پوره واک لرو. لکه د یوه چاسره بسپنه کول ، همدردې کول ، محبت کول ، ریښتیا خبره کول ، د درواغو څخه ځان ساتل ، د خداې تعالې د مخلوق سره ښیګڼه کول اویا دبدۍ څخه د خلکو منه کول.....

زمونږ رسول کریم صلی الله علیه وسلم چې کوم کتاب راوړې دې هغه نیغ په نیغه دالله تعالې له اړخه دې اودهمغه کلام دې ، هغه دمقدس بایبل په څیر نه دې ، ځکه په بایبل کې یواځې د سیدنا عیسې علیه السلام روایات او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه د ملګرو لیکونه موجود دي. زمونږ د کتاب نوم قران کریم دې ، په قران کریم کې الله تعالې فرمایلې دي چې «......فاالهمها فجورها و تقوها ......» یعنې الله تعالې انساني شعور ته د نیکۍ او بدۍ دواړو په اړه الهام ورکړې دې ، اوس دا د انسان پورې اړه لري چې هغه د نیکۍ لاره خپلوي او که دبدۍ لاره. الله تعالې انسان ته بلکل همغسې الهام ورکړې لکه څنګه یې چې پاته مخلوق ته ورکړې دې ، تاسې د شاتو مچۍ ووینئ ، هغوې ته چا ویلي دي چې هغوې دې دیوې کورنۍ بلکه دیوه سلطنت په څير و اوسي. په همدې توګه د مرغاویو بچیو ته چا ویلي دي چې د اوبو په ډنډ کې ځانونه ور وغورزوي. او دمرغۍ بچې ته چا الهام ورکړې دې چې د خپلې جالې څخه دې ټوپ نه وهي.

په همدې توګه یې انسان ته هم الهام ورکړې دې ، خو څرنګه چې انسان د ټولو مخلوقاتو څخه افضل دې نو په همدې خاطر یې ورته شعور ورکړې دې اود بدیو ددې دوو الهامونو څخه یې ورته د یوه دخپلولو پوره ازادي ورکړې ده. ټول مخلوقات د الله تعالې د قانون پابند دي ، خو انساني ذات یواځې د الهي د احکامو پابند دې. په حقیقت کې د انسان سره څه دومره زیاته واکمني هم نه شته. یواځې د یوې شیبې واک لري اوهغه شیبه هم همدا موجوده وخت دې. همغه وخت چې دانسان سره شته دهغې څخه باید په سهي توګه ګټه پورته کړي ، ان تر دې چې د پایلو په اړه یې هم انسان بې واکه دې. نو اوس که څوک دا وخت داسې استعمالوي چې خپل لاسونه په زوره په اور کې ږدي نو بې له شکه چې لاسونه به یې و سوځي. دا د وخت د غلط استعمال پایلې دي چې یو انسان یې په دواړو جهانونو کې تر لاسه کوي. په مادي نړۍ کې هم او په روحاني نړۍ کې هم. لاس به دې هم و سوځي اوروح به دې هم په کړاونو کې اخته وي. خو که چیرې ته دا واک اواختیار په سهي توګه استعمال کړې نو ستا راتلونکې به پخپله ښه شی. په همدې توګه به ستا راتلونکې وختونه ټول درست و ګرځي. ان تر دې چې اخرت به دې، چې مونږ ورته د روح نړۍ وایو ، هم سهي او درست شی. دا ده په اسلام کې دانساني اختیار او واکمنۍ طریقه .

د قاسم دخبرو په اوریدو سره دشهزادګۍ سترګې دحیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، زوړ بارتاکوزین داحساساتو تر اغیز لاندې راغلې و او ټول وجود یې لړزیده. لور یې «ماریا» هم د تیرې په څیر جامده ګرزیدلې وه او دوه سترګې یې په قاسم کې ور ننویستې وې تر څو لحظو پورې په خونه کې چوپه چوپتیا حاکمه وه خو دبوسنیا شهزادګۍ دا چوپتیا ماته کړه ، هغه ته خپل اواز لکه د ژور کوهي څخه راتلونکې محسوسیده:

« تا خو زمونږ سترګې را خلاصې کړې ، داسې بریښې لکه مونږ چې پخوا په یوه نالیدلې زندان کې بندیان و ، ددې حقیقت د رامنځته کیدو څخه اوس مونږ خپل ځانونه د لمرې ځل له پاره انسانان محسوسوو. خو دا داخرت خبره چې تا وکړه ، اخرت څه شې دې ؟»

اوس نو قاسم داسې احساسوله چې کوم غیبي قوت دهغه سره د کومک کولو له پاره مامور شوې دې. هغه پرته له ځنډه وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اخرت ؟.....اخرت خو يو لازمي شي دې. ځوک چې اخرت نه مني نوکه هغه خداې هم ونه مني کوم توپير په کې نه راځي. داسې خداې چې په اخرت کې دانسان له پاره منصف نه وي ، ورته دخداې د ويلو اړتيا نه شته. قران کريم کې مونږ ته ويل شوي دي چې هر عمل او فکر لازمي پايلې لري ،تاسې چې دڅه په اړه فکر کوئ دهغې له پاره هم اخرت شته او کوم عمل چې کوئ دهغه له پاره هم اخرت شته ، هغه وخت چې مونږ خپله موجوده لمحه درسته کړو نو دهغې له مخې زمونږه را تلونکې لمحه په خپله سهي کيږي ، اعمال په شخصيت باندې هم اغيز کوي ،ځکه چې اعمال دانساني روح اصلاح هم کوي او ديوچا چې انساني روح اودننه ذات اصلاح وي نو دهغه بيروني شخصيت او ذات هم باوقاره او ښايسته ښکاري. همدې ته نيک يا حسن عمل وايي. کله چې د يو چا ډير اعمال سهي او درست وي نوهغه بيا په خپلې ښکاره او پټ ژوند کې ډاډه او مطمئن اوسي او د خپل خداې شکر کونکې ګرځي. همدغې نفس ته په اسلام کې مطمئنه نفس ويل کيږي. ځوک چې دهمداسې مطمئنه نفس خاوند وي نو که هغه ومري هم ، نو مړ نه حسابيږي ، دهغه جسم له منځه ځي خو روڅ يې پوره اوسلامت د خپل رينښتونې پيداکونکې لورې ته ور رسيږي ، همدې ته اخرت وايي. هغه ځوک چې مطمئنه نفس له ځانه سره يوسي نوهغه به تل پاتې ژوند تر لاسه کړي او همدې تل پاتې ژوند ته جنتي ژوند وايي. اوهر هغه ځوک چې د مطمئن نفس خاوند نه وي او په ژوندانه کې ددغه ور په لاس شوي وخت غلط استعمال کړي وي او داسې اعمال يې تر سره کړي وي چې دهغه داخلي او بيروني شخصيت يې هم دتباهۍ سره مخ کړي وي. نو هغه د مړينې وروسته بيابيا مړ کيږي او په تل پاتې سوځونکې اور کې به سوزيږي ، همدغې ته مونږ جهنم وايو ، اوهمدا دہ د اخرت په اړه زمونږ عقيده .»

اوس نو شهزادګۍ ګوته په خوله په قاسم کې خپلې سترګې ور ننويستې وي،هغه په همدې فکر کې وه چې ټول مسلمانان به همداسې وي لکه قاسم چې دې. ددومره متوازنو اوبرابرو ، نيکو اوښه عقايدو خاوندان.... هغې هم هوډ وکړ چې د بارټا کوزين سره يوځاې به اسلام مني ، ځکه نور نو هغې ته د قاسم څخه د زياتو پوښتنو کولو اړتيا نه وه. هغه خاموشه کيناسته خو په دې وخت کې بارټاکوزين يوه پوښتنه وکړه:

« قاسمه زويه ! ددې معنې دا شوه چې تر اوسه پورې چې څومره انبياء اورسولان راغلي دي،دوې ټول دخداې تعالې غوره بندګان وو ، ددوې هيڅ يو هم پخپله خداې اويا د خداې زوې نه و .»

« بلکل دا ټول د خداې تعالې له اړخه ټاکل شوي خلک و. نبيان خو په هره زمانه کې او هر قوم ته ليږل شوي دي ، په حقيقت کې په پخوا زمانو کې چې هر نبي يارسول ددې نړۍ نه سترګې پټې کړې دي نودهغه وروسته دهغو منونکو د خپلو کم پوهيو اويا کم عقليو په اساس هغوې ته دخداې ، دخداې د اوتارو ، اويا د خداې دزامنو نوم ورکړې دي . تاسو د سمندر نه اخوا په هندوستان کې ووينئ هلته خلکو «رام» « کرشن» او « ګوتم » د خدايانو په څير منلي دي. حال داچې کيدې شي دا ټول وګړي دخداې نيک خلک واوسي ، په حقيقت کې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ دور کې هم دنړۍ ټول خلک د يوه ډول شعور او پوهې خاوندان نه او سي. يو شمير خلک دالله تعالې له اړخه غوره کيږي چې مونږ ورته پيغمبران وايو. دا وګړي د شعور او پوهې په اړه تر ټولو د ستر مقام خاوندان او سي. کله چې دا خلک خپلې خبرې نورو انسانانو ته ورښئ نو داسې خلکو ته يې ورښئ چې دعقل او شعور خاوندان اوسي. دا خلک ورته خپله خبره پوره پوره ورښئ او هغوې د خپلو ځانو ملګري کوي، خو کوم خلک چې دهغوې په خبرو باندې و نه پوهيږي نو هغوې د شعور له اړخه په ښکته درجه کې اوسی. همداسې خلکو ته مونږ کافر وايو. خو يو شمير داسې وګړي هم شته چې دخپلو عارضي ګټو په خاطر د حق لاره نه شي خپلولې او دسرو او سپينو زرو دځلا په کتلو سره په غلطو لارو باندې سر کيږي، دا ډول خلکو ته زمونږ په قران کې منافق او سخت کافر ويل کيږي. زمونږ نبي او رسول صلی الله عليه وسلم چې دکوم شعور خاوند و نوهغې مرتبې ته هيڅ بل انسان نه شي رسيدلې. همدا علت د ي چې الله تعالې هغه صلی الله عليه وسلم دټولو انسانانو له پاره اود ټولو جهانو له پاره ټاکلې و. زمونږ عقيده داده چې اوس به بل کوم نبي نه راځي او مونږدا عقيده هم لرو چې زمونږ په نبي باندې نازل شوې کتاب قران کريم تر قيامته پورې د ټول انسانيت له پاره هدايت اولارښوونه ده، زمونږ په مذهب کې د نورو مذهبونو پر خلاف د ذرې په اندازه هم تعصب نه شته، مونږ ددنيا هر انسان د يوه امت وګړي ګڼو او هيڅ انسان دبل کوم انسان په غلامۍ کې نه شو کتلې.»

دقاسم خبرو ددې درې واړو په زړونو پوره اغيز کړې و، هغوې ته دقاسم خبرې د يو ډول عام فهمه خبرو په څير ښکاريدې، لږه شيبه وروسته شهزادګۍ په ويريدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

«دروند ه ميلمه !ما د زړه له کومي پريکړه کړې ده چې زه به خپل پلرنې مذهب عيسويت پريږدم او ستاسې مذهب اسلام به قبلوم.»

د شهزادګۍ دخبرې د پای ته رسيدو سره سم بارټاکوزين وويل:

«دا خو نوره هم ډيره ښه شوه !اوس نو ته مونږ درې واړه مسلمانان کړه. مونږ ته ووايه چې دمسلمانيدو له پاره کومو شياتو ته اړتيا ده.ايا مونږ به د صليب په څير کوم شې په غاړه کې را ځوړندوو. يا بله څه؟»

«نه، تاسې ته به د داسې هيڅ کولو ته اړتيا نه وي، تاسې به يواځې په پاک زړه، پوره هوش او حواسو، او اخلاص سره دا منئ چې په دې عارضي ژوند کې د نړۍ ټول کاروبار هسې بې مقصده دې تر هغې چې د تلپاتې ژوند د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې او هڅې اوهاند و نه کړل شی. تاسې حيواناتو ته ووينئ نوځناور د بل د زوند په خاطر له منځه ځي،تاسې ووينئ يوه پيشو موګک نيسي او وژنی يې، خو په حقيقت کې هغه د خپل پاته نسل د پايښت له پاره دا قرباني ورکوي. په اسلام کې دشهيد مرګ د ټول قوم حيات ګڼل کيږي. مونږ په حيواناتو کې دا لړۍ وينو خو انسان په خپله په دې حقيقت باندې باور نه لري، ځناور خو يواځې دخپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکې نسل له پاره ژوندې اوسي،خو انسان ته دهغه ژوند دهغه دمړینې وروسته په لاس ورځي ، دهغوې ژوند یواځې د نسل دپایښت پورې را نغښتې نه وي بلکه دهرډول مادي تمایلاتو څخه پاک یو روحاني ژوند اوسي ، تاسو به دمسلمانۍ له پاره په دې ژوند باندې ایمان راوړئ اودا به منئ چې ددې ژوند مالک الله تعالی دی ، چې وحده لاشریک دې ، او دزمکې او اسمانونو یوآځنې مالک دی. انسان ته یواځې اویواځې دهمغه اطاعت کول په کار دي ، تر څنګ یې په دنیا کې د شتو ټولو شیانو ویره باید له زړه څخه وویستل شی. همدغې ته توحید وایی. تاسې به یوآځې څو کلیمې وایې. اوپه هغې به دزړه نه ایمان راوړئ، زه اوس تاسې ته دا کلیمات دربنایم ، د کلیمې د لوست نه وروسته به تاسې په ظاهری توګه مسلمانان شئ....

« قاسم دبوسنیا شهزادګۍ ، ماریا او دهغې بوډا پلار بارتاکوزین ته کلیمه یې طیبه وروښوله:

اوبیا یې په همدې فکر هغوې ته نوي اسلامي نومونه ورآندې کړل. تر څو د بوسنیا په خلکو کې هغو د خپلو همدې ځانګړې اسلامي نومونو په واسطه و پیژندل شي. قاسم د بارتا کوزین له پاره دعباس ، دبوسنیا دشهزادګۍ له پاره د « حمیرا او دماریا له پاره د« مریم» نومونه وړاندې کړل. درې واړه نوې مسلمانان ډیر زیات خوشحاله و ، قاسم تر ډیره پورې د هغوې سره د اسلامي اعمالو اوفرایضو لکه لمونځ ، روزه ، حج ، زکات او جهاد په اړه خبرې وکړې او هغوې ته یې په دې اړه تفصیلي معلومات ورکړل.ترڅنګ یې هغوې ته ددې امورو داجرا په اړه عملي څرګندونه هم وکړه.

هیڅاته د شپې د تیریدو په اړه اندازه نه لګیده. سهار شو اوقاسم د سهار لمونځ دهمغوې سره په جمع ادا کړ اوپه ډیره خوږه ژبه یې ورته د قران کریم تلاوت وکړ. چې ددې تلاوت داغیز له امله ددرې واړو نوو مسلمانانو سترګې د ژړا نه ډکې وې.

دسهار د لمانځه دادا کولو وروسته قاسم خپلې لښکر ګاه ته ولاړ او په خپله خیمه کې په ارام ویده شو.

سلطان مرادخان ثاني څو ورځې هلته په بوسنیا کې پاته شو ، بیا یې د هغه ځایه لښکر ته دکوچ کولو امر وکړ ، اوس نو هغه بیرته د اورنه په لور را روان و. په همدې وخت کې قاسم د سلطان څخه د البانیه په لور د تللو اجازه وغوښتله. خوسلطان ورته د اجازې کولو څخه انکار وکړ او ورته یې وویل:

« قاسم بن هشامه ! دا سهي وخت نه دې چې تا د دارالسلطنت اویا لښکر څخه لرې بل چیرې واستوم. مونږ خو اوس د پرلپسې یرغلونو څخه فارغه شوي یو خو دحالاتو څخه پوره ډاډ من نه یو ، ځکه تر اوسه پورې هونیاډې لا ژوندې دي اودهغه تر بیرغ لاندې د هنګری ټول فوځ سلامت شتون لري. مونږ به هونیاډې هرو مرو سبق ور ښایو. خو اوس غواړو خپل دغه ستومانه لښکر اورنه ته د ارام کولو له پاره یوسو. بیا به دهغه ځایه تاته دالبانیه په لور د تللو اجازه درکول شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر قاسم هم د خپل لښکر سره یو ځای د اورنه په لور روان شو.

تر اوسه به لا د سلطان لښکر اورنه ته نه و رارسیدلي چې هلته په بوسنیا کې بوسنیایي شهزادګۍ چې اوس حمیران نومیده ، یوه ورځ اعلان وکړ ..... چې هغه غواړي په بوسنیا کې د اوسیدو په ځای اسلامي دارالسلطنت اورنه ته ولاړه شي. حمیرا په دې خپل هوډ کې ځانته وه. دهغې مور و پلار او نو خپلوان یا خو په جنګونو کې له منځه تللي وو اویا لرې نژدې سیمو ته تښتیدلي و. د بوسنیا شاهي کورنۍ له منځه تللې وه .او د عباس پرته دهغې د پوښتنې بل څوک نه و پاته. په همدې خاطر هغې یوه اسلامي ښار ته دتللو او هملته د پاته ژوند کولو په اړه هوډ ښوولی و. کله چې دهغې ددغه تصمیم څخه عباس اودهغه لور مریم خبر شول نو هغوی هم ورسره تللو ته تیار شول. همغه و چې ددې درې وګړو څخه جوړه شوې قافله دلښکر د تللو څخه درویشت ورځې وروسته د اورنه په لور روانه شوه.

سلطاني لښکر باغیانو ته د سزا د ورکولو، او د مملکت پولې د پخوا په نسبت د نورو پراخولو وروسته بیرته اورنه ته را ورسید. قاسم د جنګ په میدان کې بریالې او سرلوړې را ستون شوې و ، دهغه دخبرو او د ورپیښوشوو حالاتو د اوریدو وروسته دهغه کورنۍ باغ باغ شوې وه. دهغه وررور طاهر هغه په تندي باندې ښکل کړ او مورو پلاریې د خپلې سینو سره یو ځای کړ اووریرونو یې دخوشحالۍ نه ښه شور اوغوغا جوړه کړې وه. خو د قاسم په زړه کې تر اوسه پورې یو زخم پاته و چې هغه یې ارام ته نه پریښوده. اوهغه زخم د ورکې شوې مارسي په اړه و.

هغه دمارسي سره دتل پاتې ژوند له پاره د یوځای اوسیدو هوکړه کړې وه خو اوس د مارسي پرته هغه ته داسې بریښیده لکه ټوله دنیا چې ورانه شوې وي ، بلاخره د لښکرو د بیرته راستنیدو په دریمه ورځ هغه هوډ وکړ چې د سلطان سره به ویني او د البانیا په لور به ترې د تللو اجازه اخلي ، او هلته د ورتلو له پاره به ځان تیاروي. هغه غوښتل چې داجازې د ترلاسه کولو سره سم به ډیل نه کوي او سمدلاسه به د البانیه په لور روانیږي.

هغه ماسپښین د کوره ووت. اوغوښتل یې دماښام د لمانځه وروسته دسلطان سره ووینې ، په خپل خاص اس سپور د اورنه د بازار څخه تیریده او په زړه کې یې دا دعا کوله چې سلطان ورته سمدلاسه د البانیه په لور د ورتللو اجازه ورکړي. د هغه وخته راهیسې چې سلطاني لښکر بیرته اورنه راستون شوې و نو په بازارونو کې سوداګرۍ او ګڼه ګوڼه زیاته شوې وه، دعیسویانو دلښکرو څخه په لاس راغلي د غنیمت مالونه ، غنم ، اسونه ، تورې ،هرډول کالي او ..... په بازار کې پلورل کیده. خو قاسم دهر څه څخه بې نیازه و اویواځې دمارسي په اړه یې فکر کاوه او دبازاره په بیړه تیریده. خو یو چوک ته د رسیدو سره سم یې دخپل آس واګې راښکودې ، ځکه هغه د مارتها زړه خادمه وکتله ، دمارتها د زړې خادمې په کتلو سره یې سترګې دحیرانتیا خلاصې او خوله یې وازه پاته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هماغه خادمه وه چې دمارتها د قتل یوا ځنۍ شاهده وه ، دغه عمرتیرې ښځه په هغه شپه ژوندۍ پاته شوې وه ، دمارتها د کور ځخه د راوتلو وروسته هغه ځآې ځاې ټکرونه خوړل او ګرزیده. خلکو به د سوال کونکې په څیر لږ څه دخوراک ځښاک له پاره ورکول ، هغه به هم د ځآې د نشتوالي په خاطر هملته د جومات په دروازه کې ویده کیده. قاسم هغه پیژندله. کله یې چې دا خادمه وکتله نو سمدلاسه د آس څخه را ښکته شو او په ډیره بیړه یې ځان د یوه ډوډۍ پلورونکې ریړې ته چې دا خادمه یې تر څنګ ولاړه وه ورساوه. تر یوه وخته پورې خو خادمې قاسم و نه پیژانده خو کله یې چې وپیژانده نو سترګې یې داوښکو ډکې شوې او سمدلاسه د قاسم په پښو کې ور پریوته. اوس نو هغې سخته ژړا کوله. قاسم خادمه ددواړو لاسو څخه ونیوله او راپورته یې کړه او غوښتل یې له ځانه سره یې یوسي. اوس نو هغه د سلطان سره دکتلو اراه شاته غورزولې وه ، هغه دا وانګیرله چې د مارسي دخادمې سره په دې بازار کې لیدنه کتنه هسې یو خداېې معجزه ده. په دې خاطر دې ته اړتیا ده چې تر هر څه لمړۍ ددې خادمې څخه دټولو حالاتو په اړه تفصیلي معلومات تر لاسه شي، هغه دمارسي خادمه له ځانه سره په بازاري کرایه شوې سپرلۍ باندې کینوله اوکورته یې یوړه. په دې وخت لمر هم دماښام په غیږ کی د پریوتلو روان و. کله چې قاسم خپل کور ته ورننوت نو ویې کتل چې په کور کې ټول خلک حاضر دي ، تر ټولو دمخه دقاسم ورندار د دغې زړې غمجنې ښځې په کتلو سره حیرانه پاته شوه. خپل کار یې پریښود او راپورته شوه ، قاسم هم په پوره ژورتیا سره دخپلې ورندار په لور وکتل او ویې ویل:

«دا د غزالې خادمه ده. دغزالې د تښتولو وروسته تر اوسه پورې په کوڅو کو څو کې ګرزي ، د نن نه وروسته به دا همدلته اوسي دکور په کارو بار کې به له تاسره مرسته کوي....»

سکینې د قاسم دخبرو د اوریدو وروسته په چټکۍ سره مخته ورغله اودمارسي خادمه یې په خپله غیږکې را ونغاړله. خو دمارسي خادمې دقاسم دخبرو وروسته قاسم ته به غټو غټو سترګو کتل ، دهغې شونډو ته څه راتلل او غوښتل یې چې ویې وایي خو داسې بریښیده چې کوم نالیدلي ځواک دهغه ژبه ګونګه کړې وي ، بیا دهغې دژبې څخه په ډیره سخته توګه دا څو ټکې را ووتل:

« دا.....غزاله څوک ده ؟ ایا تاسې مارسي بې بي ته غزاله وایيې؟ که چیرې تاسې وایی چې مارسي بې بي تښتول شوې ده نو تاسې خو بیا ډیره اشتباه کوئ»

خادمې دهمدې خبرو ورسته خوله بنده کړه ، د قاسم پښو څخه زمکه وتلې وه اوسمدلاسه یې وپوښتل چې ایا مارسي تښتول شوي نه ده ؟که چیرې هغه تښتول شوي نه وي نو بیا چیرې ده ؟دقاسم زړه په زوره زوره درزیده ، او په خپل زړه کې یې دا دعاوې کولې چې کاشکې مارسي په خیریت کې و اوسي. خو دخادمې دخبرو څخه دهغه افق تار تار شو . هغه فکر وکړ چې خادمه ورته کوم بد خبر اورول غواړي. نو همت یې وکړ او بیا یې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مق......مقصد دې څه دي؟ ته ماته څه ویل غواړې ؟...... که مارسی ریښتیا هم نه وي تښتول شوي نو بیا چیرې ده ؟» خو خادمې دقاسم د پوښتنې د ځواب د ورکولو په ځاي په چغو چغو ژړا پیل کړه. دخادمې ددې ژړا په واسطه د قاسم مور اوپلار او وریرونه هم سره راټول شول ، خادمې سلګۍ وهلې او ژړل یې. دکور ټولو خلکو په ډیره ستونزمنه توګه هغه خاموشه کړه اودمارسي په اړه یې ترې وپوښتل. خاد مې د سلګیو په څپو کې وویل:

« مارسي بي بي هم دهغې د مور سره یو ځاي تللې ده »

دا درواغ دي ، که داسې واې نو بیا به دهغه جسد هم دهغې دمور سره یو ځاې را پیدا شوې و. د قاسم ورور ورته په ډیره احساساتي توګه وویل. خو په خپله قاسم ګم سم ولاړ و. دقاسم مور او ورندار هم همدا خبره تکرار کړه. بیا نو خادمې ورته وویل:

« ما په خپلو سترګو وکتل ، مارسي بي بي دخپلې مور د وژل کیدو وروسته په ډیره میړانه د غلو مقابله وکړه اوکله چې ستومانه شوه نو بیا یې دخپلې ابرو دخوندي ساتلو په خاطر خپله توره په خپله ګیډه کې ور ننویسته. ما په خپلو سترګو وکتل چې دمارسي بي بي ټول وجود په وینو کې لت پت و او اخري ساه یې اخسته چې دخپلې مور لورې ته ورغله......بیا ابوجعفر او دهغه ملګرو دمارسي بي بي لاش راپورته کړ اوله ځانه سره یې یوړ ، د دروازې بیرون دهغوي یو بل ملګرې هم ولاړ وو. ما دا ټوله صحنه په خپلو سترګو کتله. ماغوښتل ددې پیښې وروسته ستا کور ته راشم خو نه پوهیدم چې تاسې چیرې اوسیږئ ، ما محل ته د ورننوتلو جرءت نه شو کولې ، په بازار کې مې د ډیرو خلکو څخه ستاسې په اړه و پوښتل خوهیچا راته ستاسې په اړه معلومات را نه کړ.

د قاسم وینه وچه شوې وه ، تک ژیړ رنګ ولاړ و او دیوال ته یې تکیه کړې وه. خو دهغې مور او ورندار د خادمې ددې خبرو په اوریدو سره ژړل. اوس نو دطاهر سره هم د ویلو له پاره نور څه نه و. په همدې وخت کې د زاړه هشام اواز راپورته شو.

« داهم شوني ده چې په دې وخت کې به غزاله بې هوشه وه اوهغوې دهمدې بې هوشۍ په حالت کې پورته کړې وي او له ځانه سره یې وړې وي. که چیرې هغه شهیده شوې واې نو هغو خلکو بیا د څه له پاره له ځانه سره وړله.»

خو دمارسی خادمې په زور زور خپل سر د نفې په خاطر خوځاوه او ویل یې « نه ، نه ! دمارسی بي بي څټ لاندې را پریوتې و ، هغې چې په کومه توګه خپله ګیډه په توره سوری کړې وه نودهغې څخه دا ډاګیزه کیده چې که هغه بې هوشه واېی نو په هوش کې د راتلو سره سم به یې خپل ځان دوباره په توره سورې کاوه. زه په ډاډمنه توګه ویلې شم چې مارسی بې بي هم شهیده شوې ده.»

دا سې څرګندیده چې قاسم باندې سکته راغلې وي ، هغه ټول په همدې حال کې پرینبوول اوبلې خونې ته ولاړ. مارسي دهغه مینه وه. هغه او مارسي څو ورځو کې یود بل کیدونکې و. قاسم ته دهغې سره د تیرو ورځو دلیدونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتنو یوه یوه لمحه را یادیده. دهغه زړه هیڅ په دې نه ډاډ من کیده چې مارسی دې له منځه تللې وي. خو اوس دهغه سره ددې خبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. هغه داسې انګیرله چې ابوجعفر ورته دروا غ ویلي دي چې مارسی ژوندی ده. قاسم تر ډیره پورې په همدې فکرونو کې ډوب و ،هغه ته ابوجعفر ویلی و چې مارسي د البانیې په لور تللې ده ، هغه فکر کاوه چې شوني ده چې ابوجعفر به د اذیت کولو د ډیرې سختې ویرې له امله هغه ته دا بهانه کړې وي.

قاسم تر ډیره پورې د مارسي د مرګ او ژوند په اړه په مختلفو فکرونو کې ډوب پاته و. خو اوس ورته داسې بریښیده چې مارسي ترې ډیره لرې تللې ده. په همدې وخت کې دهغه دکورنۍ خلک ټول راغلل اود هغه تر څنګ کیناستل.اوهغه یې دلاسا کاوه. هغه ته یې مور ، ورور ، ورندار ... ټول راغلي و. خوهغه د هیڅا په تلو راتلو نه و خبر شوې. هغه دمارسي په بیلتون او د ابوجعفر په ژوندي په څنګ کیدو باندې کولمې خوړلې. هغه ته نن شپه تیریدل هم ستونزمن شوي و. هغه ټوله شپه ویښ پاته و او دمارسی په اړه په فکرونو کې ډوب و .

بله ورځ هغه د اغا حسن سره یو ځاې شو او دمارسي په اړه یې ددغې نوې انکشافاتو په رڼا کې خبرې وکړې ، اوس هغه غوښتل چې کوم وفاداره او نیک انسان البانیه ته و استوي اودمارسي په اړه معلومات را ټول کړي. هغه ته یوه موهومه هیله په زړه کې را ګرزیده چې کیداې شي مارسي ژوندۍ وي. هغه خپل دوست اغا حسن ته خپله ټوله قصه وکړه. او بیا یې دخپل منځې مشورو له لارې د یني چري یو ډیر تکړه او وفاداره سپاهي « ابراهیم» دالبانیه په لور د لیږلو پریکړه وکړه.

څو ورځې وروسته ابراهیم خپل ساده کالي واغوستل او د البانیه په لور روان شو ، په دې وختو کې قاسم دسلطان سره د کتلو هڅه ونه کړه. خو نن یې ددې خبر د اوریدو وروسته چې سلطان یو ځل بیا هوډ کړې چې سلطان محمد په تخت کینوي اوپخپله یو ځل بیا ګوښه ناستې شي او خپل عبادت ته دوام ورکړي ، نو د سلطان سره دکتلو له پاره محل ته ورغې. نن یې هوډ درلود چې د شهزاده محمد سره ووینې ، خو تر ټولو دمخه د سلطان سره دکتلو له پاره ورغې ،سلطان هغه ډیر ژر خپل حضور ته را وغوښت. کله چې قاسم د سلطان خوني ته ور ننوت نه د هغه په صوفیانه څیره یې نرۍ شانته خندا و کته. قاسم په ډیر ادب سره دسلطان په خونه کې حاضر شو او هغه ته یې سلام وکړ او بیا خاموشه و درید . سلطان قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې ورته په خندا کې وویل:

« مونږ خو داسې انګیرله چې قاسم بن هشام مونږ له یاده ویستلي یو. خو ستا را تلو یو ځل بیا مونږ ته د ډاډګیزه کړه چې مونږ اوس هم ستا په یاد یو .» دسلطان په خبرو کې پټ طنز رانغښتې و ، قاسم ورته په ډیره شوخۍ سره وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه درونده سلطانه ! خداې تعالې دې زما په ژوند کې هغه ورځ نه راوړي چې زه به ستا په خیر د انسانیت محسن له یاده و کاږم...... ما زما هیله دا وه چې هره ورځ ستاسې دربار ته حاضر شم. خو هر ځل راته مخکې خنډونه پیدا شوي دي خوکله مې چې نن یوځل بیا دسلطان دګوښه ناستې په اړه واوریدل ، نو ستاسو حضور ته د مشرف کیدو په خاطر راغلم.»

« ډیره ښه ! داسې ښرګندیږي چې د غم دولت ته د خبرو د ډیرو نیکو او ښو لارو څخه مالا مال کړې یې .»

« ددولت غم ؟...... درونده سلطانه ! زه ناپوهه په دې کنایه باندې ونه پوهیدم»

« زما مقصد دادې چې د البانوي کنیزې دلور مارسي ورکیدا ته بلکل له منځه وړې یې. مونږ همدې ته د غم دولت وایو.»

دسلطان داشارې په پوهیدو د قاسم سر ښکته شو اوسلطان ورته یو دوه قدمه نور هم رامخته شو. دقاسم په اوږه یې لاس کیښود« قاسم بن هشامه ! ته زما د زامنو په څیر یې. یاد ساته چې مونږ ستا دحالاتو څخه بې خبره نه یو. مونږ د جنګ د محاذ څخه د راستنیدو وروسته سمدستي یو قاصد سکندر بیګ ته استولې و ، سکندر بیګ زمونږ قاصد ډیر ښه پیژني. زه هیله لرم چې هغه به زمونږ دخبرې څخه انکار ونه کړي. ځکه ما دهغه سره دخپلو زامنو څخه پورته مینه کړې ده. زه پوهیږم چې هغه بغاوت کړې دې خو زه دهغه بغاوت د یوه نازولې ځوې د ضد په څیر ګڼم اودهغې څخه زیات اهمیت نه ورکوم.»

« خو درونده سلطانه ! سکندر بیګ یوائې بغاوت نه دې کړې بلکه خپل مذهب یې هم تبدیل کړې دې. یا په بل عبارت هغه اوس مرتد شوې دې»

«هو ! زه په دې اړه معلومات لرم. خو زه په دې ډاډه یم چې هغه به یوه ورځ نه یوه ورځ زمونږ پلرنۍ مینه په یاد راوړي او بیرته به خپل اصل ته را ګرځي. ما هغه ته دخپلې مینې څه نښې نښانې هم ور لیږلې دي ، په دې اساس زه هیلمن یم چې هغه به زمونږ دهمدې احساناتو په بنسټ د البانوي ونیځې لور مارسي بیرته دلته را ولیږي.»

خو قاسم د سلطان په خبرو باندې لږ څه ډاډ هم ونه ښوده. اودا چې سکندر بیګ به دهغه خبره و مني او مارسي به بیرته ورته را ولیږي. لمړی خو هغه دمارسی د ژوند په اړه ډا ډه نه و. خوبیا یې هم دسلطان څخه مننه وکړه او تر ډیره پورې همهلته چپ چاپ ولاړ و. خو بیا یې وویل:

« درونده سلطانه ! شهزاده محمد لا تر اوسه پورې ډیر کوچنې دې او دسلطنت دښمنان هر وخت په سنګر کې ناست دي ، زه دمعظم سلطان دربار ته په دې خاطر راغلې یم چې د ملت د پاسبان توجه د ینې چري د فوځ په لور را وګرځوم ، ځکه په هغوې کې دڅو ورځو راهیسې یو ځل بیا د تنخوا ګانو دکمښت په اړه زوګ اوریدل کیږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروندہ سلطانہ ! ماتہ داسې برېښېي چې پہ اورنہ کې یو ځل بیا سازش د ښیدو پہ حال کې دي. او د قیصر سلطان ددي جال دخپرولو لہ پارہ دسلطان د غیابت نہ د ګټې د پورتہ کولو هڅہ کوي.

قاسم دسلطان دګوښہ ناستې څخہ د را پیدا کیدونکو اندیښنو پہ اړہ د خپلو خیالاتو څرګندونہ کولہ ،تر څنګ یې د تازہ حالاتو څخہ هم سلطان خبر کړ ، خو دا ځل سلطان دهغہ خبرو تہ د توجہ کولو پہ ځای پہ خندا ځواب ورکړ او ورتہ یې وویل:

« تہ اندیښنہ مہ کوہ ماتہ د تنخواګانو د کمښت د بحث پہ اړہ پورہ پورہ معلومات تر لاسہ شوي دي. اومونږ د ینې چري د فوځیانو دتنخواګانو د لوړولو لہ پارہ حکم جاري کړې دي ،پہ دې اړہ د اندیښنې کولو اړتیا نہ شتہ. دا غوښتنې د کوم سازش لہ مخې نہ دي رامنځتہ شوې ، بلکہ د ډیرې مودې څخہ د سپاهیانو دا غوښتنې مونږ تہ را رسیدې.»

خو دسلطان ددې تسلی څخہ کہ سلطان پخپلہ ډاډمن و خو قاسم پہ هیڅ صورت ډاډ من نہ و . داسې برېښېدہ چې دقیصر جاسوسان لا تراوسہ هم پہ اورنہ کې پټ پراتہ دي ، قاسم تر یوہ وختہ پورې دسلطان پہ خونہ کې پاتہ شو ، پہ همدې وخت کې ورتہ سلطان وویل چې هغہ غواړې یو ځل بیا د ایدین سیمې تہ د خپلو پخوانیو مصروفیتونو لہ پارہ ولاړ شي ، دا دسلطان پریکړہ وہ او قاسم ددې پریکړې دماتولو لہ پارہ هیڅ وس نہ درلود. پہ همدې خاطر چپ ولاړ و ، دبیرتہ راستنیدو پہ وخت کې قاسم د شهزادہ محمد دکتلو لہ پارہ ورغې اوپاتہ ټولہ ورځ یې دهمغہ سرہ یو ځای تیرہ کړہ.

څو ورځې وروستہ قاسم د ایدین خانقاہ تہ ور رسیدلې و اوشهزادہ محمد یو ځل بیا د سلطان ځای ناستې ټاکل شوي و، پہ اورنہ کې ښہ خوشحالي وہ. د نوې سلطان د تخت ناستې پہ وخت کې هرې لورې تہ دجشن لہ پارہ تیارې نیول شوې و، تیرو فتوحاتو هم دعثماني سلطنت اوسیدونکې ډیر خوشحالہ کړي و ،بازارونہ اوکوځې د تجارتي اموالو څخہ ډکې وې ، دلرې لرې ځایو سوداګرانو بہ خپل مالونہ راوړل اود اورنہ پہ بازارونو کې بہ یې پلورل. هرہ ورځ سهار بہ چې د اورنہ د بازار دروازې پرانستل کیدې نو د مسافرینو قطارونہ بہ ولاړ و ، د تلونکو پہ ځای پہ د راتلونکو شمیرہ زیاتہ وہ. دینې چري سپاهیانو بہ رنګ پہ رنګ خلک کتل ، قاسم بہ هم هرہ ورځ ینې چري لښکر ځای تہ د بازار د دروازې څخہ تیریدہ. پہ همدې وخت کې دهغہ سترګې د اروپا څخہ د راغلې قافلې پہ یوې ډلې ونښتې. دا قافلہ نہ ډیرہ لویہ وہ او نہ ډیرہ کوچنی ،..... خو د سوداګرانو قافلہ معلومیدہ ......پہ سامانونو بار اوښان قطار پہ زمکو باندې ګونډہ شوي و اود قافلې نارینہ اوښځینہ ټول د اوښانو تر څنګ پہ زمکو ناست و. هرې چیرې یې خپل پوزکې غوړولي و او پہ خپلو خوراکو کې مصروف و. قاسم ددې قافلې څخہ د تیریدو پہ وخت کې دخپلو معلوماتو لہ پارہ د یوہ سوداګر څخہ و پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ورورە ! دا قافله د کومه ځایه څخه راغلې ده ؟»

« زمونږ قافله د سربیا د پولو څخه راغلې ده.»

قاسم د خپل اس د تم کیدو پرته دا پوښتنه کړې وه او بیا یې د خپل آس واګې سستې کړې وې. خو د سربیایي پولو دخبر داوریدو سره سم یې د بوسنیایي شهزادګۍ انځور په فکر کې را وګرزید. دقاسم آسپ په پوره ګړندۍ توګه د خپل معسکر په لور ور روان و.

د سربیایي پولو څخه راغلې قافله د اورنه ښار ته د ورننوتلو سره سم خپره وره شوه. په قافلې کې ګډون کونکې هر وګړې د خپلو خپلو کارو په لور تللې و. خو دوه اجنبي ښځې اویو زوړ سړې لا تر اوسه په اندیښنو کې ګرزیدل را ګرزیدل. هغوې په اورنه کې یوائې یو سړې پیژانده او هغه هم قاسم بن هشام و. ځکه دغه دواړه ښځې ، یوه یې مریم اوبله یې دبوسنیا شهزادګۍ حمیرا وه او زوړ سړې عباس نومیده.

دا خلک د بوسنیا څخه دلښکرو د روانیدو نه درویش ورځې وروسته د اورنه په لور را روان شوي و ،خو د سوداګرانو هغه قافله چې دوې ورسره اورنه ته راغلي و ډیر ځنډ روانه شوی وه اوکه نه دوې به دلښکرو پسې سمدستي وروسته اورنه ته را رسیدلي واې.

نن قاسم دهمدې قافلې تر څنګ تیر شوې و ، او د یوه سوداګر څخه یې دقافلې په اړه پوښتنه هم کړې وه خو حمیرا اویا بل څوک یې نه و تر سترګو شوي.

عباس د پوره فکر او غور وروسته د ښار په لور د تللو پریکړه کړې وه ،حمیرا اومریم هم په خپلو ټکریو کې ځانونه رانغاړلي وچې ترې اسلامي پرده ډاګیزه کیده ، دوې د دیوال د لویی دروازې څخه ښارته را ننوتې وو او د چا څخه دپوښتنې ایګنې پرته دښار په لور روان و. دوې د خپله ځانه سره نه کومه سپرلۍ درلوده اونه ډیر سامان او وسایل ورسره و. شهزادګۍ له ځانه سره څه هیرې جواهرات او طلا درلودل. عباس او مریم هم له ځانه سره د خپل کور قیمتي وسایل را خستې و. هغوې فکر کاوه چې خپل دغه قیمتي وسایل وپلوري او هلته په اورنه کې پرې ځانته یوکور واخلي او تر څنګ یې په څه کاروبار پیل کړي. عباس ویل چې هغوې به دقاسم په واسطه دلته څه تجارتي کار پیلوي ، خو شهزادګۍ حمیرا هغه ددې کار څخه منه کړ ، خو معلومه نه شوه چې هغه ولې عباس ددې کار څخه منه کاوه. حال دا چې که هغوې غوښتلې نو هغوې د قاسم په واسطه پادشاهي میلمستون کی اوسیدای شول ، اخر هغه د بوسنیا شهزادګۍ وه ، خو داسې بریښیدله چې هغې د شاهي ژوند په ځاې ساده ژوند ته زړه ښه کړې و.

دوې د اورنه دبازار په منځ کې تر ډیره پورې ولاړل ، بلاخره عباس د یوه سراې تر مخه پړاووکړ ، اوس نو هغه حمیرا ته په استفهامیه سترګو کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« لورې ! زما په فکر چې مونږ به په همدې سراې کې پړاو کوو ، او مونږ باید یوځو ورځې همدلته واوسو.»

حمیرا دسراې په تعمیر باندې سترګې وګرځولې اوبیا یې په مثبته توګه خپل سر وخوځاوه او ویې ویل: « سهي ده کاکاجانه !.... څنګه یې چې ته مناسبه ګڼې....»

د لږځنډه وروسته هغوې د سراې دمنشي سره خپل نومونه لیکل ، دا سراې د ښار په منځنۍ برخه کې پروت و ، دسراې یوه ملازم دهغوې کالی اوسامونونه واخستل اوهغوې ته یې خپله د اوسیدو ځاې ور وښوده . دا یوه پراخه او هوا لرونکې کمره وه ،کړکیو ته یې پردې پرتې وې او زمکه یې فرش وه اوپه فرشي زمکه باندې بسترې غوړیدلې وې. خوعباس انګیرله چې دا کمره د ښځو د اوسیدو له پاره مناسبه نه ده خوبیا هم دوې همدې کوټې ته ور ننوتل او دروازه یې تر شا و تړله.

تر اوسه پورې لا داخلک سهي ناست هم نه و چې دکمرې روازه یې و ټکیده . دواړو نجونو دروازې ته وکتل ، عباس ور پورته شو او دروازه یې پرانسته . ویې کتل چې د پوښ عمر یو انسان یې تر مخه ولاړ و . هغه ډیر معصومه ښکاریده ، اوعباس ته یې په ډیر غو سره کتل . دعباس له پاره ددې سړي کتل د هیلو پر خلاف کار و. پخوا له دې چې عباس ترې څه وپوښتي هغه سړي پخپله په خبرو پیل وکړ:

« درونده مشره !..... ایا ستا نوم « بارټاکوزین» نه دې ، زه خو تا پیژنم»

د یوه اجنبی له اړخه دخپل نوم په اوریدو سره عباس.....ډیر زیات حیران پاته شو . دحمیرا او مریم غوږونه هم د خبرو اوریدو ته ولاړ پاته و . خو هغه اجنبي نور ځنډ ونه کړ او سمدلاسه یې وویل:

«ګورئ تاسې ویریږئ مه !.......دا دنیا ده ...... په دې دنیا کې یو انسان د بل سره لیدل کتل کوي . داسې بریښي چې تاسې زه و نه پیژندلم . زما نوم اربان دې .... دهنګري اهنګر یم . ما دکریټ څخه تر یونانه پورې له تاسره یو ځاې سفر کړې و . ته زمونږ دجهاز کپتان وې.

عباس ته داسې څرګنده شوه لکه یو ناڅاپه چې د خوبه رابیدار شوې وي. هغه ته ټول هر څه په یاد راغلل. هغه ته دا هم را په یاد شول چې د اربان سره یې یوځاې د جهاز په پورتنې پوړ کې پوره میله درلوده . ترڅنګ یې دهغه سره یې د ټولې نړۍ په سیاسي مسایلو باندې بحث هم کړې و . عباس په بیړه ددروازې پلې پرانستې ، د اربان سره ورغاړیوت . ددې کار سره دحمیرا او مریم په مخونو کې هم دخوشحالیو څپې را څرګندې شوې.

اهنګر اربان تر اوسه هم په همدې سراې کې اوسیده . دا همغه وګړې و چې یوه ورځ په ناڅاپي توګه دقاسم سره په همدې سراې کې مخ شوې و اوبیا قاسم ورسره دبیا کتلو ژمنه کړې وه . خو قاسم د خپلو زیاتو مصروفیتونو په اساس دهغه سره بیا نه وکتلې . دا همغه وګړې و چې د اوسپنې د خپرولو په فن کې یې ډیره پوهه درلوده . په هغو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وختو کې به د اوسپنې څخه دشیانو جوړول دومره اسانه کار نه و . ډیر کم خلک د اوسپنې په پخښولو باندې پوهیدل. پاته ټول اهنگران یواځې د اوسپنې په گرمولو او دهغې څخه د ستک او تبر د جوړولو په کارونو پوهیدل. اربان د اوسپنې څخه د ډیرو ښو شیانو په جوړولو پوهیده. هغه به اوسپنه ویلې کوله ځکه چې هغه ډیره پوه اوماهر ساینس پوه و. په هغه وخت کې به یې د گندهک د استعمالولو په واسطه بارود استعمالول. خو تر دې وخت پورې د بارودو دوسلې استعمال ډیر کم و . اربان د جنگې موخو په خاطر یو ځانگړې ډول منجیق جوړول غوښتل تر څو دهمدې منجنیق په واسطه د بارودو تر ټولو ستر گوله هم تر ډیره لرې پورې والوزوي.
اوس نو اربان دعباس پخواني پیژوندونکې و ، خو ورته معلومه نه وه چې عباس مسلمان شوې دې. تر اوسه یې عباس د بارټاکوزین په نامه پیژانده. هغه وخت چې عباس او ورسره نجونې دې کمرې ته ور ننوتلې نو همغه وخت اربان عباس کتلې و او پیژندلې یې و. په دې خاطر هغه ددوې د کتلو له پاره دلته راغې ، عباس په ښه توگه هغه ته ښه راغلاست ووایه او دننه کمرې ته یې ور باله. په کمرې کې یې د خپلې لور په لور اشاره وکړه او ورته یې وویل :« دا زما لور مریم ده..... اودا شهزادگۍ حمیرا ده....»

« مریم؟..... حمیرا ؟...... ایا تاسو اسلام قبول کړې دې ؟ اربان ترې په حیرانتیا سره وپوښتل.

عباس ورته په خندا کې وویل چې : « الحمد لله ، اوس زما نوم عباس دې ، مونږ بوسنیا پرې ایښې ده او هوډ مو کړې چې همدلته واوسیږو .»

خو اربان دعباس خبرې په غور سره نه وې اوریدلې. د شهزادگۍ حمیرا په لور یې وکتل او ورته یې وویل : « درنې شهزادگۍ !.....درونده مشره ! ایا دا ښځه شهزادگۍ ده ؟»

خو دعباس نه مخته شهزادگۍ ځواب ورکړ. « نه درونده میلمه ! زمونږ پلار به مونږ ته د مینې نه کله کله د شهزادگۍ په نوم غږ کاوه....»

دحمیرا دځواب څخه اربان خاموشه شو ، عباس ورته دکیناستو له پاره وویل ،بیا دوې کیناستل او د اورنه په اړه یې خبرې پیل کړې.... اربان د څوتیرو میاشتو راهیسې دلته په اورنه کې اوسیده. او د ښار د تر ټولو مشهور اهنگر سره یې ملازمت اختیار کړې و. خوتر اوسه پورې په همدې سراې کې اوسیده. دسراې دمالک سره یې هم ددوستۍ اړیکې ډیر غځولې و چې دسراې مالک پخپله نه غوښتل هغه ددې ځآیه ولاړ شي. که هغه تلې هم نو چیرې به تللې وې ، په ښار کې یو تنها سړې یواځې په سراې کې اوسیدې شي، اربان د نن څخه څلور میاشتې مخته د قسطنطنیې څخه را روان شوې و ، دهغه ټول ژوند په سیر او سیاحت کې تیریده. ډیر ساده او درویش صفته انسان و . دکوچنیوالې څخه یې تر بلوغت پورې اوبیا تر دې دمه یې ژوند د ډیرې نژدې څخه کتلې و . او دنیا ته دتوجه د نه کولو په اساس په یو ځاې کې پاته کیدو اوتم کیدو ته زړه نه ښه کاوه. هغه تر څو کالو پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په قسطنطنيه کې دخپلې پوهې ځرګندونه کوله ، خو يوه ورځ يې په ناسته ناسته دمسلمانانو سره داړيکو د نيولو اودهغوې په اړه د معلوماتو د تر لاسه کولو شوق په زړه کې و ګرزيد. په همدې خاطر اورنه ته راغې. په اورنه کې يې لمړۍ د قاسم سره ليدنه وشوه. اوبيا يې تر څو ورځو پورې دقاسم د را تلو انتظار وکړ خو کله چې قاسم تر ډيرې مودې پورې را نغې نو بيا يې کرار کرار دنورو خلکو سره اړيکې جوړ کړل. دسراې مالک دهغه سره د ورور ګلوۍ اړيکې جوړ کړل.

نن ورته په ناڅاپي توګه پخوانې بحري کپتان بارټاکوزين تر سترګو شو. همغه ملاح چې ده ورسره د کريټ نه تر يونان پورې سفر کړې و. عباس ته هم هغه سفر ، که څه ډير لنډ و ، را په ياد شوې و. خو داربان جذاب شخصيت ټول مسافرين دخپل ځان سره اشنان کړې و. په همدې خاطر دجهاز کارکونکو د عباس په ګډون دهغه سره په پوره ازاده توګه ګپ شپ لګاوه. داربان د سخاوت له مخې به هر وخت د جهاز پورته پوړ درنګينيو څخه ډک و. په همدې خاطر نن عباس د اربان په کتلو باندې ډير خوشحاله و اوپه ډيره ښه توګه يې ورسره روغبړ وکړ اوبيا يې کمرې ته يوړ او دخپلې لور او شهزادګۍ سره يې د هغه پيژند ګلوي هم وکړه. بيا عباس د اربان څخه وپوښتل.

« خو ورور ه ! ته دلته څه کوې اودڅه وخته راهيسې دلته ميشت يې ؟»

« زه دمسلمانانو د ژوند طريقو اولارو تر دې ځايه راوستې يم .....زه غواړم به ژوره توګه اسلام مطالعه کړم او اوس خو دمسلمانو اهنګرانو سره يو ځاې غواړم د بارودو د لرې ويشتلو له پاره منجنيق تيار کړم»

کله چې اربان ورته دخپل پلان په اړه خبره وکړه نو د عباس سترګې پرانستې پاته شوې « بارود ويشتونکې منجنيق ؟...... اربانه ! دا خو د جنګ ډيره خطرناکه وسله وي ، دا ته څه کوې ؟ ته خو دجنګ او حرب سخت مخالف وې.....»

اربان ورته مسکې شو اوبيا يې په هواکې سترګې ګرځولې اوورته يې وويل: زه اوس هم دانسانانو د وژلو سخت مخالف يم او دا ډول عمل په کلکه غندم. زه اوس هم همدا غواړم چې يو انسان د بل سره په مينه اومحبت ژوند وکړي خو هلته په قسطنطنيه کې ما وکتل چې يو شمير خلک نه غواړي په زمکه باندې امن قايم شي ، ما د قسطنطنيې دقيصر خبرې اوريدلې دي، هغه دشيطان نماينده دې ، د امن نه ډک ښارونه ورانول ، د انسانانو وژل دهغه مشغله ده ...... دقيصر د کتلو وروسته زه په دې ډاډمن شوم چې دامن د راوستو له پاره جنګ کول اړين دي .....»

حميرا د اربان خبرې په پوره دلچسپۍ سره اوريدې ،دهغې په سترګو کې تحسين کونکې څپې وې. هغې په لمړي ځل اربان ته مخ کړ او ورته يې وويل:

«کاکا جانه ! ته به بارود ويشتونکې منجنيق څه ډول جوړ وې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به هغې ته منجنيق نه وايو بلکه توپ به ورته وايو .... دعيسايي نړۍ يو شمير ساينس پوهان همدا ډول توپونه جوړوي ،خو هغه انځور چې زما په ذهن کې دي نو هغه به زمونږد توپ د نړۍ بهترين اوغوره توپ وي. (عثماني دولت..) . زه به د پرانستې ګندهک په ځاې د توپ ګولۍ جوړوم ، دهغې ګولۍ په واسطه به ډير کلک ديوال هم له منځه ځي ...»

بيا خو ته بايد دسلطان سره وويني..... سلطان به ستا دخدمتونو ډيره قدرداني وکړي.....»

« زه هم غواړم چې دسلطان سره ووينم ، خو دهغې نه مخته زه غواړم چې دخپل توپ يوه کوچنې نمونه تياره کړم ،په همدې خاطر زه ديوه اهنګر سره کار کوم ،اوس خو زما د توپ نمونه نژدې ته چې تياره شی. او زه به يې ډيره ژر د سلطان تر مخ وړاندې کړم»

زاړه عباس هم اورنه ته د خپلو راتلو موخې بيان کړې. هغه ورته وويل چې اوس مونږ غواړو همدلته په اورنه کې و اوسيږو . اوخپل پاته ژوند دخپلو مسلمانو ورونو سره يو ځاې تير کړو . هغه بيا تر ډيره پورې دخپل راتلونکې پلان په اړه خبرې وکړې....

څو ورځې وروسته عباس دخپلو دواړو لوڼو يعنې شهزادګۍ حميران او مريم سره يو ځاې يو محل ته ولاړ. اربان هم ورسره ملګري و . شهزادګۍ حميرادخپل ځان سره قيمتي جواهرات او سرزر درلودل ، هغه يې و پيريدل اود سراې د مالک په کومک يې يوښه کور پرې را ونيوه .زاړه عباس هم دخپلو وسايلو دخرڅون نه وروسته يوکوچنې کاروبار پيل کړ. اربان به هم خپله مياشتني تنخوا همدې کورته راوړه اوپه دې ترتيب دوې ټول همدلته په دې کور کې سره يوځاې ميشت شول. اربان لا تر اوسه پورې په ښکاره توګه اسلام نه و قبول کړې خو په زړه کې هغه مسلمان مسلمان و .

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني يو ځل بيا ګوښه ناستې شو او خپل ځآې ناستې شهزاده محمد يې په تخت کيناوه . قاسم يې دهغه ځانګړې سلاکار و ټاکه . اوپخپله بيرته « ايدين » ته ولاړ. اوس نو حالات هم ډير حيرانونکې وو. قاسم تر ډيره پورې ډاډمن شوې و چې مارسی شهيده کړل شوې ده . او د بوسنيا شهزادګې دقاسم د شخصيت څخه اغيزمنه شوې وه او ان تر اورنه پورې د هغه تر شا راغلې وه او همدلته په اورنه کې يې ساده ژوند پيل کړې و . هغې هڅه کوله چې خپل ځان را ځرګند نه کړي. هونياډې دهنګری د پادشاه لاړۍ سلاس د وژنې وروسته د هنګرې دپادشاهي تخت نيولې و . اوسلطان د درويشانو ليکو ته بيرته ورستون شوې و ، شهزاده محمد دخپل پلار ځاې ناستې ګرزيدلې و ...... مارسي شهيده شوې نه وه او روغه رمټه د سکندربيګ محل ته ور رسول شوې وه . په داسې حال کې چې سليم پاشا تر اوسه هم په اورنه کې پروت و او دخپلې جاسوسۍ ريښې يې هرې لورې ته ځغلولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چې سلطان بیرته خپل ګوښه ناستي ځای ته ورغی اونوی شهزاده په تخت کیناست نو د سلیم پاشا کارونه نور هم اسانه شول. اوس خو ابوجعفر په اورنه کې نه و ، اوسلیم پاشا ته د ابوجعفر دشتون اړتیا هم نه وه ، هغه دابوجعفر څخه هم تیز او ګړندي انسان و . هغه د سلطان د نشتوالي څخه ګټه پورته کړه او په یني چري کې یې دبغاوت تخم و شینده. هغه د ډیري پخواني مودې د تنخواګانو د کمښت مسئله یو ځل بیا را وسپړله اوپه نوو ځوانو سپاهیانو کې یې دبغاوت اور ته پوکې ورکړ. دا اور د ځنګل داور په څیر ډیر ژر هرې لورې ته خپور شو اوپه ډیر لږ وخت کې یې پوره سلطنت په خپلې لمن کې را ونغښت. دا د ۱۴۴۵ز کال پیښنه ده.

سلیم پاشا د بغاوت په خپرولو کې ځکه ډیره اسانتیا پیدا شوه چې ابوجعفر دشلو کالو راهیسې ددې بغاوت ریښې هرې لورې ته ځغلولې وې. دسپاهیانو دې بغاوت عثمانی سلطنت یو ځل بیا ولړزاوه. نوی ځوان سلطان سخت په ویره کې ولوید. په ښار کې باغیانو بلوا ګانې جوړې کړې او د سترګو په رپ کې د اورنه خوشحاله او امن ناکه ښار د فساد او بلواګانو په واسطه په ویر او ویرانې بدل شو . هرې لورې ته د بلواکونکو ډلې ټپلې ګرزیدلې ، چور ، چپاول ، لوټمار او وژنه هرې لوې ته روانه وه او سرکاری ځایونه د اور په لمبو کې سوځیدل. سلطان محمد خان ددې حالاتو څخه ډیر غمژن شوی و ، په دې نه پوهیده چې په څه ډول دا بغاوت و ځپوي ، بهرام خان هم په ښار کې د منډو ترړو په واسطه نور ستومانه شوی معلومیده خو هغه و نه توانید ددې سازشونو سرغنه ترولکې لاندې راوړي. دښار کوټوال هم په هر ځای کې پلټنه کوله ، خو دیوه لاس هم د بلواګرو دمشرانو پورې نه ور رسیده. دا ځل د قاسم د لاسه هم څه پوره نه و . ځکه چې هغه دشاهي سراغ رسانۍ ددندې څخه لرې کړل شوی و . او دبله اړخه دمارسي بیلتون په ذهني توګه مفلوج کړی و .....

څو ورځې تیرې شوې اوبلواګرانو په ښار کې دخلکو د امنیت نه خوندي ژوند د دوزخ په څیر ګرزولی و ، په یني چري کې هم درز پیدا شوی و ، او عثماني سلطنت یو ځل بیا په بنسټیزه توګه د ګواښونو سره مخ و . د سلطنت امرآء یو ځل بیا د نوي سلطان دربار ته راغلل اویوځل بیا یې ترې د مشر سلطان مرادخان د بیرته راستنیدو غوښتنه وکړه ، دا ځل نوي سلطان ، قاسم بن هشام ته دادنده ور وسپارله ...... خودا ځل دقاسم سره د خواجه خیرې په ځای دهغه مشر ورور طاهر بن هشام ملګرې شو . دسلطان محمد خان دحکم سره سم دا دواړه ورونه د ایدین په لور روان شول.

دا د جمعې مبارکه ورځ وه او خلک د ویرې او ترهې له لاسه په کورنو کې بند ناست و ، دښار په کوڅو کې دیني چري باغي ډلګیو ګشت کاوه ، کله به دیوې کوڅې څخه د خلکو ډله را ښکاره شوه ، تیرې به یې وورولې ، املاکو ته به یې اور واچاوه او کله به د بلې کوڅې څخه. بلواګرانو د ښار د کوټوال دفتر هم کلابند کړی و .

په حقیقت کې ددې ټولو کارونو پړې د سلیم پاشا په لاسو کې و ، په داسې حال کې چې هغه به په خپله ټوله ورځ د نوې ځوان سلطان ، سلطان محمد په دربار کې ناست و . هغه نه یوازې شاهي طبیب و بلکه د سلطنت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمايدينو کې يې هم ډير ښه نوم درلود. هغه ورځ چې سلطان محمد خان قاسم بن هشام د ايدين په لور ورليږه نو په هغه ورځ سليم پاشا هم ناست و. هغه ته دا خبر چې قاسم بن هشام د سلطان مراد خان ثاني په لور ورليږی تر څو هغه بيرته راستون شي ،د ډيرې انديښنې وړ و. خو د قاسم او د هغه د مشر ورور طاهر د ايدين په لور د ليږلو د خبر سره سم د هغه په سترګو کې د مکارۍ يوه ځپه را پيدا شوه اوکله چې قاسم او ورور يې طاهر د ايدين په لور روان شول نو سليم پاشا سمدلاسه خپل لاس پوڅې را وبلل او هغوې ته يې حکم وکړ:

« قاسم بن هشام او طاهر بن هشام د اورنه څخه بيرون تللي دي ، تاسې د هغه دکور څارنه کوئ، هسې نه چې په ښار کې بلواګران او فتنه اچونکي د هغه کورنۍ ته کوم زيان ور ورسوي.» ددې خبرې سره د هغه په شونډو کې دمکارۍ نه ډکه خندا وه او په سترګو کې يې شيطاني نڅا ځليده. هغه ددې بغاوت مشر و او د ابوجعفر نائب او بسپنه کونکې و. د هغه دغو پټو ګماشتو د هغه خبره ډيره ښه درک کړې وه. او د هغې د پلې کولو له پاره سمدلاسه د خپلو ځايو څخه پورته شول.

د سليم پاشا د حکم څخه يو ساعت وروسته د بلوا ګرانو يوه ډله چې نژدې پنځوسو کسانو ته رسيده ، شعارونه ورکول ، ځاې ځاې يې ويجاړوه او د قاسم د کور په لور ور روان و. دوې د يوه منظم پلان له مخې دلته را روان و. سليم پاشا خپل پخوانې دښمن قاسم ته سخت ټکان ورکول غوښتل. په دې وخت کې په ټول ښار کې داور اچولو پيښې او ورانې ويجاړې روان و نو که چيرې په همدې حالاتو کې هغه د قاسم په کور باندې يرغل راوړې نو په چا به شک کيږي ؟

کله چې د قاسم په کور کې ناستو خلکو په کوڅه کې شور و غوغا واوريده نو هغوې د خپل کور دروازې ددننه څخه و تړلې تر څو د بلواګرانو ډلې د تخريب له پاره کور ته را ننه نه وځي . دواړه کوچنيان علي او عمر بې له کومې ويرې د بام سر ته وختل. او په کوڅه کې يې موجوده بلواګران څارل. د قاسم زوړ پلار خپل پخوانې را ياد کړل او لوڅه توره يې په لاسو کې ونيوله او د خپلې ښځې ، نګور ، او کوچنيانو د خوندي ساتلو له پاره هملته د دروازې تر څنګ و دريد. د مارسی زړه خادمه هم په همدې کور کې ددوې سره يو ځاې اوسيدله.

بلواګران چې کله دروازې ته را ورسيدل نو سمدلاسه يې د دروازې په وهلو پيل وکړ ، دې دکار د هشام په اعصابو بد اغيز وکړ او په ذهن کې يې د نامعلومه خطرونو زنګونه اوريدل کيدل.هغه په زړه کې ويل چې کومه بده سانحه مخته راتلونکې ده. بلواګرانو اوس هم په پرلپسې توګه دروازه وهله. د طاهر ښځه په يوه منډه يوې کوټې ته ورغله او د طاهر غشي او کمان يې راواخستل او په يوې مورچې کې کيناتسه. د هشام ښځې او د قاسم د مور فکر د کوچنيانو په لور واوخښت ،په يوه منډه يې بام ته ځان ورساوه او هغوې ته يې ورغږ کړ ، علي او عمر اوس د سيل کولو په ځاې دويرې او خوف له لاسه د بام په يوه ځاې کې پټ ناست و. بلواګرانو دروازه په پرلپسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه وهله او ویل یې ..... « دروازه پرانیزئ او که نه مونږ یې ماتوو .....» خو د زاړه هشام د درونډ اواز په اوریدو سره بلواګران خاموشه او شاته شول. هشام هغوې ته وویل:

«« غدارانو د دروازې په ماتولو سره تاسو خپل مرګ ته اواز کوئ ، کورته د راننوتلو ترمخه زر وارې فکر وکړئ ، ځکه دلته ستاسې ترمخه د حجاز ستر اوماهر توره وهونکې هشام بن عدي ولاړ دې.

خو څو ثانیې وروسته په بلواګرانو کې درې څلور کسو نقاب پوښانو د هشام بن عدي دکور دروازه ماته کړه ، دهشام اعصابو نور ځواب ورکاوه .دهغه مخ د غصې اوقهر څخه تک سور اوختې و .او نیغ ولاړ و. په همدې وخت کې ددروازې یوه دړه را پریوته او درې نقاب پوښان دکور دننه را ننوتل. خو زوړ هشام لکه د اوسپنې ددیوال په څیر دهغوې ترمخه ولاړ و. کله یې چې توره پورته کړه نو د ستونې څخه یې خالصه عربې لفظ الله اکبر را ووت. اوس نو حالات داسې و چې دغه زوړ هشام په ځانته ځان د درې څلورو کسانو بلواګرانو سره په جنګ کې ښکیل و. یوه ته هم دا مجال نه وه چې دکور دننه قدم واخلی. دقیصر جاسوسانو ته د ا ډاګیزه شوه چې دغه وګړي په یواځې ځآن ددوې مقابله کوي اوددوې هڅې یې د ناکامۍ سره مخ کړې دي. ځکه د هشام یوې تورې د بلواګرانو څلور تورې تم کولې. په همدې وخت کې دکور دیوه سنګر څخه یو غنږیدونکې غشې راغې اودیوه نقاب پوښه په څټ کې ور ننښت. نقاب پوښه د غوایی په څیر لاندې راپریوت. په همدې وخت کې یو بل غشې هم راغې اوبل نقاب پوښه یې پرې را څملاوه ، دهشام توره هم دومره تیزه وه چې د بلواګرانو دڅو کسو متې یې پرې کړې وې، د اسمان سترګو کتل چې دهشام ځواني بیرته راستنه شوې ده. سکینې هم د خپل ناست سنګر څخه یو یوکس په ښنه کاوه اوغشې یې ویشتل. ددې کار څخه بلوایانو ته هلته په ډیوډۍ کې تم کیدل ستونزمن شول ، او قدم په قدم شاته روان شول. په دې کار سره د هشام همت او جرءت نور هم زیات شو، ورمخته شو او دیوه اوږود نقاب پوښه په سر یې توره را خلاصه کړه او دهغه سربې پرې پرې کړ. همدا وګړې ددې ډلې د بلواګرانو مشر و. کله چې بلواګرانو دخپل مشر حالت وکوت نو په تیښته یې پیل وکړ او د سترګو په رپ کې یې هغه ځای پریښود او و تښتیدل......اوس نو زاړه هشام خپله د وینو ډکه توره په لاسو کې نیولې وه او هملته په دروازه کې ولاړو. او بې زړه اوبې غیرته بلواګرانو پسې یې غږونه کول. نن هغه دخپلې تورې د وهلو هغه هنر را ښکاره کاوه چې که چیرې دهغه زامنو هغه کتلې وای نو نن به یې دهغه د فن د وهلو مهارت په خپله منلې وای.

خو لا تر اوسه پورې د بلواګرانو ګوښ دمنځه نه و تللې. هشام د را لویدلې دروازې هغه پله بیرته پورته کړه اوبیرته یې په همغه ځآې کې و نښلوله د کوم ځآیه چې را غورزیدلې وه. اودکور دروازه یې لکه د پخوا په شان بیرته د دکور د دننه څخه و تړله. تر اوسه پورې هشام پوره ډاډ من شوې نه و. په دې خاطر هغه د وخت د پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدو سمدلاسه خپل ټول کوچنیان د ګاونډي کور ته بوتلل. ترڅو چې د بلواګرو د بیا یرغل څخه هغوې خوندي پاته شي. خو سکینې خپله مورچه پری نه ښوده. هغې وویل:

« پلار جانه ! زه به ستا تر څنګ اوږه په اوږه د دښمن سره مقابله کوم. مونږ به مور ، کوچنیان او دغزاله خادمه هلته د ګاونډی کور ته یوسو »

په همدې وخت کې کوچنیان او د هشام ښځه دبام څخه لاندې را ښکته شوي و خو دهغوې مخونه د ویرې او دهشت څخه تک ژیړ شوي و . هشام ته دا ښه ښکاره نه شوه . عمر او علي ته یې مخ کړ او ورته یې وویل: « عمر او علي !..... د ویرې کولو اړتیا نه شته. ومو کتل چې ستاسې زوړ دادا خپل دښمنان څنګه و ځغلول. یاد ساتئ چې د زمري دیوې ورځې ژوند د ګیدړ دسلو کالو د ژوند څخه غوره دې.»

دا چې کوچنیانو ته به د خپل نیکه د خبرو څخه ډاډ ور په برخه شوې وي او کنه. خو لږه شیبه وروسته هغوې ټول د ګاونډې کور ته بوتلل شول. دهغوې په ګاونډ کې هم د یوه زوړ سالار کور و . که څه هم هغه زوړ سالار څه موده مخته مړ شوې و خو دهغه ښځه او یو زوې هملته اوسیدل. دهغوې په کور کې اوس د ښځو نه علاوه یو ملازم هم موجود و . هشام ورته په ډیره بیړه څه خبرې وکړې اود خپل اصطبل څخه یې یو آس دهغه په واک کې ورکړ او هغه یې کومې لورې ته ولیږه. په دې ټول وخت کې ددې ځاې کوڅې دخلکو څخه خالي وې. بلواګر ان تللي و خو دهغوې دبیرته راستنیدو ګوانښ موجود و . که چیرې د ښار به بازارونو او کوڅو کې فساد ، بغاوت او د اورلګولو پیښې نه واې نو هشام به هم کومې لورې ته تللي و .خو په دې وخت کې د اورنه ښار د کربلا انځور وړاندې کاوه. په دې خاطر هشام هملته په خپل کور کې ددښمن سره دمقابلې کولو هوډ وکړ .

دبله اړخه ، کله چې سلیم پاشا ته خبر ورسید چې دقاسم او طاهر زاړه پلار د باغیانو پنځوس کسیزې ډلې ته په ځانته ځان ماتې ورکړې ده نو دقهراو غضبه سور شین کیده. هغه په خپلو باغیانو باندې سخت په قهر و ځکه هغه غوښتل د قاسم د نشتوالي څخه ډیره ګټه پورته کړي. هغه چې کله د ناکامۍ خبر واورید نو سمدستي را پورته شو اوخپله ځیره یې پټه کړه او پخپله ددې شیطاني دندې د ترسره کولو له پاره را روان شو. دا ځل دهغه سره عام بلواګران نه و بلکه د یني چرې د فوځ ډیره ښه توره وهونکې یې له ځانه سره راوړې و . دوې ټول په اسونو سپاره ، دوې غوښتل چې په هره توګه چې شوني وې قاسم ته زیان ورسوي ، داس سپرو دغه ډله په ډیره ګړندۍ توګه د قاسم د کور په لور ولاړه.

لا تراوسه پورې هشام د پخوانی جنګ ستومانتیا نه وه لرې کړې چې د سلیم پاشا ډله یې د کور دروازو ته ور ورسیده او دروازه یې ور وهله. دروازه لاندې را پریوته او دوې ټول په یوه وار کورته ور ننوتل. هشام د پخوا په څیر هغوې ته هملته په ډیوډۍ کې ښه راغلاست ووایه ...... اوسکینې هم دکمان څخه خپل غشي په پوره تیزۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ويشتل. خو دا ځل داسې بريښيده چې قسمت د زورِ هشام پر خلاف دې ، هغه په پوره ميړانې سره ددې غدارانو مقابله وکړه ، دهغوي درې کسه سپاهيان يې دوزخ ته ور تير کړل ، دسکينې د غشو د ويشتلو په واسطه هم څو کسه سپاهيان زخميان شوي و، خو دسپاهيانو شميره زياته وه او د زورِ هشام متو نور ځواب ورکاوه. بلاخره د هشام توره نوره د ګذار د تم کولو جوګه نه وه. او زورِ توره وهونکې عرب تر اخره پورې د جنګيدو وروسته په شهادت ورسيد......

دهشام د راپرزيدو سره سم د سليم پاشا دباغيانو ډله په ټول کور کې خپره شوه، تر دې وخته پورې پخپله سليم پاشا روغ رمټ و. هغه په دې جنګ کې بلکل برخه نه وه اخستې. هغه هغې خونې ته چې سيکنه په کې په سنګر کې ناسته وه د ور ننوتلو څخه هم په ويره کې و ، ځکه په دې وخت کې سکينې بې بې هم د غشو ويشتل پرې ښودي و او توره يې په لاس کې اخستې وه او د کوټې ددروازې تر شا ولاړه وه. بلواګران په ويره ويره دهغې خوني ته ور ننوتل ، لمړی يو نقاب پوښه اوتر شا يې سليم پاشا خپله توره په لاس کې نيولې وه او کمرې ته ور ننوت. هغه په ډير احتياط سره کمرې ته ور ننوتې و ...خو دهغه احتياط دهغه په کار رانه غې ، ځکه سکينه لکه د وږې زمری په څير د دروازې د شا څخه را ووتله اوپه يوه ناڅاپه يې په دې نقاب پوښانو باندې حمله وکړه. هغې په خپل لمړني ګذار سره د يوه نقاب پوښه کار ور ختم کړ او ديوې ماهرې تورې وهونکې په څير په سليم پاشا باندې حمله وکړه. سليم پاشا دهغې د تورې وهلو دفن څخه په ويره کې لويدلې و ځکه هغه يوطبيب و ، په داسې حال کې چې سکينه د هشام ننګور او د طاهر ښځه وه. کله چې هغې د سکينې د تورې فن وکوت سمدلاسه شاته ولاړ خو پخوا ددې چې هغه شاته ولاړ شي او دسکينې د تورې څخه ځان خوندي کړي ، سکينې پرې د ليونۍ په څير حمله راوړه. دسکينې توره د طبيب په لاسو ورپريوته اودهغه د لاس درې ګوتې يې پرې کړې او په لاندې فرش باندې يې ترې وغور ځولې. سليم پاشا لکه د حلالې شوې وزې په څير رمباړې وهلې او په داسې حال کې چې خپل لاس يې په تخرګ کې ننويستې و د کوټې يوه کونج ته ولاړ. اوس نو هغه ځانه سنبالاوه خو سکينه يې تر شاوه ، اما سکينې هغې ته و نه رسيده ځکه درې څلور کسو نقاب پوښانو په دغه ميړنۍ او زړه ورې ښځې باندې دشا له اړخه حمله کړې وه ، سکينه و نه توانيده چې د څلورو واړو تورې له ځانه تم کړی په دې اساس سخته زخمی شوه ، دهغې دچپ اړخ اوږه پرې کړل شوې وه اوپه سر يې هم د تورو زخمونه و. يوناڅاپه يې د سترګو تر مخ اسمان و څرخيد اوبې هوشه په زمکه راپريوته.

نقاب پوښان ددې ميړنۍ ښځې څخه ډاډمن شول ، اوسمدلاسه دسليم پاشا په لور ورغلل. ځکه سليم پاشا د لاس د ګوتو د پريکيدو د درد څخه ډير زيات نا ارامه و ،په همدې وخت کې نور حمله کونکې هم دې کوټې ته را ننوتل ، هغوي ټول کور لټولې و خو په کور کې يې ددې دواړو څخه بل څوک نه و موندلې. سليم پاشا د همدې چغو او واويلاو په وخت کې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دومره ژر نور خلک چيرې تللاې شي ؟..... هغوې به همدلته دګاونډې په کور کې وي ، تاسو سمدستي د شاوخوا ګاونډيانو په کورنو باندې حمله وکړئ.....»

دسليم پاشا خبره لا نه وه تکميل شوې چې بيرون په کوڅه کې د اسونو د تاخت اوازونه پورته شول ، دوې سمدلاسه متوجه شول او د سليم پاشا شپږم حس هم دخطر احساس کړې و ، هغه يوه لمحه ځنډ هم مناسب و نه ګاڼه او بيرون ته يې منډه کړه ....دهغه سپاهيان دهغه تر شاو .هغوې لا په کوڅه کې و چې د مخالفې لورې يې مخې ته داس سپرو يوه ډله راغله.

دا همغه خلک وچې د رابللو له پاره يې هشام دګاونډې نوکر ور استولې و ، دوې د اغا حسن سپاهيان و ، قاسم بن هشام دوست اغاحسن چې کله باغيان د قاسم دکور نه د وتلو په وخت کې و کتل نو سمدلاسه يې پر هغوې دحملې له پاره خپل آس را تاو کړ خو دسليم پاشا سپاهيانو دهغوې سره دجنګ تاب نه درلود په دې خاطر هغوې ټولو خپلې لکۍ تاوې کړې او د سترګو په رپ کې دهغه ځايه و تښتيدل ...... اغا حسن تر ډيره پورې دهغوې پسې خپل آس و ځغلاوه او ډير ژر يې د قاسم دپلار اودهغه د ورندار قاتلين را لاندې کړل اوپه ډير کم وخت کې يې دهغوې ګڼ شمير له منځه يوړل...... خو .....

خوسليم پاشا ..... دهغه ځايه وتلې و . ځکه هغه د ټولو دمخه بيرون راغلې و او دټولو نه مخته په خپل آس سپور شوې او تښتيدلې و ....

اغا حسن د بلواګرو د له منځه وړلو وروسته بيرته راستون شو خوزړه يې په زوره زوره درځيده ، او په ذهن کې يې ډول ډول خيالات را ګرځيدل .....هسې نه چې دښمن د قاسم کورنۍ ته زيان ور اړولې وي ... په همدې فکرونو کې ډوب د قاسم کور ته راغې . خو زړه يې هملته په ډيوډۍ کې ټکان وخوړ ..... ځکه د قاسم پلار دخپلې تورې لاستې په خپل لاس کې نيولې و او په وينو کې لت پت پروت و . دهغه په څيرې کې اوس هم ډير زيات رعب او دبدبه وه . دهغه چپ اوښې لورې ته د بلواګرو لاشونه پراته و و . دوې ټول هغه په خپله اودخپلې ننګور په کومک له منځه وړې و. په کور کې مرګونې خاموشي خپره وه او هرې لورې ته د وينو ليکې خپرې شوې وې ، اغا حسن په ډيره غمژنه توګه را مخته شو او د هشام لاش يې را پورته کړ ، اوس يې غوښتل چې دننه کوټو ته ورشي ،هغه ډاډمن شوې و چې دطاهر ټوله کورنۍ شهيدان کړل شوې دي ،خو کله چې کمرې ته ور ننوت نو ديوې ښځې لاش يې تر سترګو شو ، دهغې سر او اوږه زخمې وه ، دې باوقاره اوميړنۍ ښځې لا تراوسه خپله توره په لاس کې نيولې وه او پړمخ پرته وه . په دې خونه کې د يوه نقاب پوښه لاش هم پروت و . اوفرش ټول په وينو کې ډوب و . دا د اغاحسن له پاره ډيره ستره صدمه وه ، هغه په دې ډير غمژن و چې ولې په وخت د خپل دوست قاسم دکورنۍ د خوندې کولو له پاره نه و رارسيدلې. دکور ټول سامانونه خواره واره پراته و او هرشې په وينو ککړ معلوميده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تر اوسه پورې د ګنګې په څير ولاړ و نه پوهيده چې څه وکړي، د هشام لاش يې په يوه تخت باندې کيښود او خپل ملګرو ته يې د ټول کور د لټون له پاره حکم وکړ.

په دې وخت کې يې ښځينه اواز تر غوږو شو. دا سې بريښيده چې دا به د سکينې اواز و. را منډه يې کړه او دسکينې په لور ورغې. داسې معلوميده چې هغه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. هغه په بيړه هلته ور غې او پړمخه پرته ښځه يې را سمه کړه، دسکينې سترګې خلاصې شوې، هغه په هوش کې راغلې وه، کله يې چې اغا حسن وکوت نو په مړژواندي اواز يې څه وويل: اغا حسن ورته سمدلاسه وويل چې:

«اغاحسن يم....دقاسم دوست..... کوچنيان چيرې دي؟»

اوس نو د سکينې پر مخ باندې يوه عارفانه شانته خندا وه، هڅه يې وکړه چې خپل سر را پورته کړي، اغا حسن ور مخته شو اودهغه سر يې راپورته کړ اوپه خپل زنګون يې کيښود. اويوه عسکرته يې اواز وکړ تر څو اوبه راوړي.....سکينې ورته په حسرتناکه سترګو کتل ،دهغېد شونډو څخه په ډير کمزورې اواز سره څه راوتل. «تاسو دلته په راتلو کې ځنډ کړې.....ژون...ژوندته مو خداې پاماني ويلې ده.....پلا...پلار جان شهيد شوې دې. .....هغه.... دډيرو نقاب پوښانو سره مقابله وکړه.....هغ...هغوې دوه.... دوه ځلې حمله وکړه.....ما.....دهغې..... سر... دار...... زخمې ....زخمې....»

دسکينې ساه خرابه شوې وه، داغا حسن ملګري اوبه راوړې، داغا حسن د اوبو پياله د سکينې په شونډو باندې کيښوده، څو څاڅکي اوبه د سکينې په خوله کې ور توې شوې خو څه نورې دخولې نه بيرون توې شولې، کله چې د اوبو څاڅکي د سکينې د ستوني څخه تير شول نو هغه يو ځل بيا په هوش کې راغله او ويې ويل: «زما ....کوچنيان.... کوچنيان .... راوړس.....هغوې چيرې دي...؟»

اغا حسن سمدلاسه عسکرو ته حکم وکړ چې د ګاونډې دکوره دهغې کوچنيان را ورسوي ،پخپله يې هڅه کوله چې سکينې ته تسلي ورکړي.

«ميرنۍ ښځې !مونږ سپاهيان ستا ميړاني ته سلام کوو. ته انديښنه مه کوه، ته زخمي شوې يې. زه به دې همدا اوس د طبيب خوني ته ور ورسوم.»

خو دهغې په سترګو کې ناهيلې راپيدا شوې وه، او دخپل ژوندي پاته کيدو ټولې هيلې يې له لاسه ورکړې وې. د لږ ځنډ وروسته په يوې کوټې کې د قاسم د مور د ژړا اواز واوريدل شو، داسې ډاګيزه شوه چې د سکينې کوچنيان راغلي دي. داډير دردناکه حالات وو. عمر اوعلي ګم‌صم خوني ته را ننوتل، دهغوې مخونه لکه د ژيړ لرګې په څير ژيړ شوي و. عمر اوعلي د خپلې شهيدکيدونکې مور سره يو ځاې کيدل غوښتل، اغا حسن ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظر دليدلو توان نه درلود ، کوچنيان خپلې مور ته راغلل اودخپلې مور په څنګ کې کيناستل. دقاسم مور هم په ژړا او واويلا کې کوټې ته را ننوتله. په همدې وخت کې اغاحسن خپلو عسکرو ته حکم وکړ:

« ځومره ژر چې شوني وې يوه ارامه بګۍ راوړئ ، ترڅو زه دا ترټول ښه طبيب ته بوځم.»

خو اغا حسن ډير هيلمن نه و. سپاهيانو د برق په څير منډې وهلې ، سکينې چې کله خپل کوچنيان و کتل نود يو لاس د راپورته کيدو هڅه يې وکړه ترڅو د هغوې په رخسارو يې را ښکاړي. خو ونه توانيده. دهغه پورته کړل شوې لاس را پريوت او هغه يو ځل بيا بې هوشه شوه.نن د قاسم په کور کې کربلا جوړه شوې وه. دمارسې خادمه هملته په دهليز کې ناسته وه او وير يې کاوه. د شاوخوا دګاونډيانو ښځې اونر هم همدلته را ټول شوي و ، دا ځل سکينه تر ډيره پورې بې هوشه پرته وه ، په همدې وخت کې سپاهيانو بګۍ راوړه ، اوبيا يې په ډير کم وخت کې سکينه د ښار د طبيب سليم پاشا ځای ته ورسوله.

خو دسليم پاشا مطب بند و. اغاحسن کوچوان ته حکم وکړ چې بګۍ د سليم پاشا کور ته بوځي. په ښا ر کې د بغاوت په اساس کوڅې او بازارونه بند و. کوم کس نيم که په سترګو کيده هغه هم د ويرې او خوف له لاسه ناارامه معلوميده. بلاخره د سليم پاشا کور راغې ، سليم پاشا هملته په کور کې موجود و. خو دخپل زخم په اساس يې د دې ښځې دعلاج کولو نه انکار وکړ. اوس نو د اغا حسن سره د زور څخه دکار د اخستلو بله لاره نه وه. توره يې راوويسته او د سليم پاشا خادم ته يې وويل:

« سمدلاسه طبيب را وبوله او کنه سپاهيان به کورته ور ننوځي او په زوره به يې راوړي. ته پوهيږې چې په ښار کې افراتفري او بغاوتونه خپاره دي ، سمدلاسه ولاړ شه اوزما د حکم تعميل وکړه.»

خادم سمدلاسه منډه کړه ، په دې وخت کې سکينه هم په هوش کې راغلې وه. خو ساه يې ډيره خرابه او تيزه وه. دهغې سينې ټوپونه وهل.شايد چې هغه خپلې اخرى ساه ګانې اخستې. اغا حسن چې د سکينې دا حال وکوت نو پخپله د سليم پاشا کور ته ور ننوت خوسليم پاشا بيرون ته را روان وو ،دهغه ښې لاس په يوې پټۍ تړل شوې و. او څيره يې د زيږ لرګي په څير ژيړه شوې وه ،قدم يې ډير سست او وجود يې کمزروې شوې و، خو داغا حسن په ګوابښنه باندې د هغې زخمې ښځې کتلو ته راغې ، اغاحسن هغه له ځآنه سره راواخست اوپه منډه منډه بې تر بګۍ پورې راوست. خو کله يې چې دسکينې مخ ته وکتل نو هوش يې والوت ،ځکه هغه ښځه چې دهغه د سترګو تر مخه وژل شوې وه ، بيرته راژوندۍ شوې اوغواړې دهغه په لاسو تداوي شي . دهغه پاته حواس هم له منځه تللي وو. هغه ته داسې ډاګيزه شوه چې مريضه نه بلکه مرګ دهغه سر ته رارسيدلې دې. دغې غير متوقع او نا څآپي پيښې پر هغه سکته راوړې وه. هغه په ډير غور سره د سکينې مخ ته کتل په همدې وخت کې دسکينې پټې سترګې هم و غوړيدې اوپه سليم پاشا ورونښتې. که څه هم د حملې په وخت کې سليم پاشا په خپل مخ باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقاب ترلي و خوبيا هم دهغه دسترګو د ليدلو وروسته ساه ورکونکي سکينی ډيره زياته حيرانه شوه. هغې هڅه وکړه چې خپلې سترګې پوره پرانزي، لاس يی راپورته کړ او غوښتل يی دسليم پاشا په لور د اشارې کولو په ترڅ کې څه ووايی. خو په هغې د مرګي ځپه راغله او هملته يی ساه ورکړه.

د اغا حسن له پاره دا يوه عجيبه معما وه ، هغه ته داسې ښکاره شوه چې سکينې په خپل اخري وخت کې غوښتل سليم پاشا طبيب ته څه ووايی. خو هغه په دې نه و پوه شوې چې سکينې طبيب پيژندلې و ، کله چې سکينې خپله اخري ساه اخسته نو داغاحسن د سيني څخه يخ تپ راووت ، هغه ډير غمژن او پريشانه و ، دهمدې پريشانې په وخت کې هغه دسليم پاشا حالت ته متوجه نه شو ، سپاهيانو ته يی د سکينی بی بی د لاش د وړلو حکم وکړ او په خپله يی دغم څخه سر ښکته کړې و او د هغوې تر شا روان و.

هغه وخت چې قاسم اوطاهر بيرته راستانه شول نود هغوې دخوشحالی نړۍ لوټ شوې وه،دهغوې خوشحاله کورنۍ په غم اوتيارو بدله شوې وه ، دهغوې ميرنې او بهادر پلار د منونو خاورو لاندې ښخ پروت و او د طاهر د ژوند اودهغه دغم او خوشحاليو ملګرې سکينه هم په هديره کې خاموشه پرته وه ، عمر اوعلي د خپلې مور او نيکه په غم کې په ژړا ګانو باندې ځانونه بلمنګه کړي و . د قاسم اوطاهر له پاره دا ټکان د زغم وړ نه و ، دوې دواړه د سلطان مرادخان ثاني دبيرته راوستلو له پاره ايدين ته تللې و. هغوې هملته سلطان ته د بغاوت کونکو يو انځور وړاندې کړ اودهمدې انځور د وړاندې کولو وروسته سلطان يوځل بيا هوډ وکړ چې بيرته اورنه ته راستون شي، هغوې خو په دې وتوانيدل چې سلطان دعزلت د ګوښه ناستې څخه رابيرون کړي اوبيرته يی له ځانه سره اورنه ته راوړي خو اوس دغم دزيادښت له امله دوې په خپله د عزلت ګوښې ته تلونکې و.

د قاسم د ذهن څخه د غم وريځې ولاړې خو د انتقام او بدلې اخستو احساس يی په زړه کې را و ټوکيد ،هغه غوښتل په هر حال دخپل پلار او ورندار تر وژونکو پورې ځانونه ور رسوي. اغا حسن ورته ددې پيښې په اړه ټول هغه څه چې يی کتلې وي په تفصيل سره وويل ، هغه دګاونډيانو څخه هم د هرې خبرې پوښتنه کړې وه ، دهغه مور او دمارسي خادمې هم ورته د پيښې په اړه تفصيل ويلې و . او ورته يی ډاګيزه کړې وه چې حمله کونکو نقابونه اغوستې و . خو معلومه نه وه چې ولې دقاسم په زړه کې کومه خبره زوړنده پاته ده. هغه ته اغا حسن ويلې و چې دهغه ورندار د سختې زخمېکيدو په وخت کې د حمله کونکو دسردار ګوتې پرې کړې وې ، اغا حسن ورته دا هم ويلې و چې طبيب سليم پاشا دهغه د ورندار په تداوۍ کې د غفلت او سستۍ نه کار اخستې و خو اغاحسن ورته دسليم پاشا د طبيعت او د لاس د زخمې کيدو په اړه خبره کول مناسب و نه ګڼل. هغه په دې شک کې و چې د شهزاده علاوالدين او سليم پاشا تر منځه څه پخوانې پټو اړيکې شتون درلود. هغه اوس شپه او ورځ په همدې فکرونو کې ډوب پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلطان د راتلو وروسته په اورنه کې بغاوت تر کنترول لاندې راغی ، سلطان د راتلو سره سم دبغاوت کونکو سترو سترو کسانو ته د مرګ سزا ورکړه او یو زیات شمیر نامسؤله افسران یې په ځندانو کې واچول. تر څنګ یې د ینی چري ګڼ شمیر سپاهیان یې د بغاوت او ارتداد په خاطر له منځه یوړل.په دې کارو سره اورنه یوځل بیا د امن اوسکون ښار و ګرزید. خو لا تر اوسه سلطان د بغاوت جرړې نه وې پیدا کړې. سلیم پاشا تر اوسه پورې ژوندې و او دهغه لاس تر اوسه پورې تړلې و .دهغه د ښې لاس درې ګوتې پرې کړل شوې وې ، په دې خاطر یې لا تر اوسه روغتیا نه وه موندلې.

سلطان څو ورځې وروسته قاسم را وغوښت. او د قاسم د کورنۍ په دغه ډول وژلو یې د زړه له کومې افسوس ښکاره کړ او هغه ته یې حکم وکړ چې د بغاوت اصلي جرړې راپیدا کړي. قاسم پخپله هم همدا غوښتل چې هغه ته سرکاري اختیارات ور په برخه شي تر څو په ازادۍ سره خپل دښمنان و لټوي ، اوس نو هغه یو ځل بیا سرکاري سراغ رسان ګرزیدلې و ، دا ځل بهرام خان او دهغه ټوله اداره دده تر کنترول اوحکم لاندې و ه. په محل کې لرې کړل شوي سلطان محمد هم دقاسم سره خپله خواږي څرګنده کړه . اوهغه ته یې دخپله اړخه د هر ډول بسپنې اوکومک ډاډ ورکړ.

ددې پیښې څخه یویشت ورځې وروسته قاسم دیوې په زړه پورې پیښې سره مخ شو ، هغه د اورنه بازار د اهنګرانو کوڅې څخه تیریده چې د اربان سره مخ شو ، دا داورنه د بازار یوه تنګه کوڅه وه چې اهنګرانو اونجارانو په کې کار کاوه ، په دې بازار کې تورې ، نیزې ، کمانونهه او نور جنګي وسایل هم جوړیدل او پلورل کیدل. قاسم په لمړي نظر سره اربان وپیژانده. اربان هم چې قاسم وکوت نو ورغاړیوت. قاسم تر هر څه دمخه د اربان څخه ښښنه و غوښته چې دخپلو زیاتو مصروفیاتو په واسطه یې و نه شوکولاې دهغه سره خپله ژمنه پوره کړي خو تر څنګ یې د اربان څخه هم وپوښتل چې هغه په اورنه کې په کومو کارونو باندې مشغول دې ؟او چیرې اوسیږي ؟ اربان په ورته په خندا ځواب ورکړ او ورته یې وویل:

« زه خو په همدې بازار کې دیوه ستر اهنګر سره کار کوم. او همدلته د اورنه په یوې محلې کې اوسیږم» قاسم په دې ښه پوهیده چې اربان یو بې ضرر ه انسان دې خوبیا هم یو اروپایی اوعیسوي نژاده وګړې دې نوپه دې خاطر یې پرې څه شک کیده . هغه غوښتل د اربان څخه لږ څه نور هم وپوښتي خو په دې وخت کې اربان په خپله خبرې پیل کړې او ویې ویل:

« درونده دوسته ! ... ته به زما په خبرو ډیر حیران پاته شي او خوشحاله به هم شې چې ما اسلام منلې دې او دبغاوت په ورځو کې چې کله زه په خپل کور کې بند پاته و م نو ما دقران کریم دلوست هڅه هم کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډېره حيرانونکې ده ......تا اسلام قبول کړې دې ؟.... اوس خو ته نه يوازې زما دوست يې بلکه مسلمان وررور مې هم يې ...... خو په تاکې دا بدلون څنګه راغې ؟ اودا چا په کومک درکې راغې ؟ ...

د قاسم په خبرو کې رېښتيا هم حيرانتيا وه خو کله چې ارباب ورته دخپل مهربان نوم ووايه نوقاسم دحيرانتيا څخه يو ټکان وخوړ ځکه چې ارباب ورته وويل:

« په ما کې دا بدلون زما د وريرو مريم اوحميرا په مهربانۍ سره راغلې دې ، زما دا وريرې ډېرې مهربانه دي ،هغوې پخپله هم اودهغو پلار عباس هم نوي مسلمانان دي ،مونږ ټول غواړو قرانکريم ولولو ،اوس مونږ دخپلو ځانو له پاره يو استاد هم نيولي دي ،ته خوکله زمونږ کور ته راشه ....»

قاسم ته دا خبره داسې ښکاره شوه لکه يو ناڅاپه چې په هوا کې الوتې وي، د ډېرې حيرانتيا له وجهې يې دخولې څخه خبره نه راوتله. ځکه هغه عباس ، حميرا او مريم درې واړه پېژندل ، بلکه دهغوې نومونه هم قاسم اېښودي و. هغه به د بوسنيا هغه شهزادګۍ څنګه له ياده ويستلې وې چې په همغه لمړۍ ورځ يې د ينې چرې د پنځه زره کسيز فوځ دسالار سره ټکر کړې و. هغه په دې هم حيران و چې هغوې څنګه او څه ډول دلته اورنه ته رارسيدلي دي. اوبيا د ارباب سره يوځاې دوې ټول په يوه محله کې اوسيږي. دهغه سترګې دحيرانتيا څخه خلاصې پاته شوې وې اوپخپلې بې علمۍ يې افسوس کاوه. هغه ارباب له ځآنه سره واخست او په يوه قهوه ځاې کې ورسره کيناست او تر ډېره پورې يې ددې بوسنيايي نوو مسلمانانو په اړه ورسره خبرې کولې. ارباب ورته وويل چې هغه د سلطان او د مسلمانو عسکرو له پاره يو منجنيق شکله توپ جوړوی اوتر څنګ يې غواړي دسلطان سره ووينې. دقاسم له پاره دا ټولې خبرې نوې اوحيرانونکې وې ،هغه دارباب سره ژمنه وکړه چې سبا به يې دسلطان سره د کتلو له پاره محل ته وړی. هغه د ارباب څخه دهغه د اوسيدو د ځاې ادرس هم واخست. اوپه دې ژمنه يې ترې رخصت واخست چې هغه به نيغ په نيغه سلطانی قصر ته ورځي او د ارباب د نوي توپ د جوړښت په اړه به ورسره خبرې کوي. ترڅنګ به يې سبا د ارباب له پاره دسلطان سره د کتلو وخت هم وغواړی. د يوې اوږدې ليدنې وروسته هغه دارباب څخه رخصت واخست او دسلطاني قصر په لور روان شو.

قاسم سلطان ته د ارباب په اړه معلومات ورکړ اودهغه د نوي ايجاد په اړه يې هم ورته تفصيلی معلومات ورکړل. سلطان ډير زيات خوشحاله شو او په پوره شوق سره يې د ارباب سره د کتلو وخت ورکړ. قاسم ترې د سبا له پاره وخت غوښته خو سلطان دسبا پورې صبر ونه کړ ، قاسم يې له ځانه سره ستون کړ او د هغه څخه يې د ارباب پوره پته او ادرس واخست او خپل سرکاري ملازمين يې دهغه د باعزته راوستلو په خاطر دهغه پسې ور واستول. قاسم دارباب په اړه سلطان ته هر څه ويلي و. خو دبوسنيايي شهزادګۍ اوعباس په اړه يې ورته هيڅ و نه ويل. معلومه نه ده چې قاسم به په دې اړه دکوم مصلحت څخه کار اخست. قاسم د سلطان دهدايت په اساس همهلته په محل کې پاته شو او دارباب د راتلو انتظار يې پيل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر لږ وخت وروسته ستر اهنګر اربان په پوره درنښت سره د سلطان په خدمت کې حاضر کړل شو . دا سلطان خاص دیوان ځای و . اوپه دې ځآې کې د سلطان تر څنګ دغه ستر اهنګر او قاسم ناست و . اربان د دې ناڅاپی راتلو په اساس تر یوه ځایه حیران و خو اندېښمن نه و . سلطان د دې اهنګر د ښه راغلاست له پاره دخپله ځایه پورته شو ، په دې کار سره د اهنګر اربان په سترګو کې یو ځل بیا حیرانتیا را وځلېده . ځکه هغه به کله کله د قسطنطنیې د قیصر په دربار کې حاضرېده خو د مسلمانانو د سلطان په کتلو سره د هغه د زړه څرنګوالې بدل شوې و . هغه په دې فکر کې شو چې ایا پادشاه د پادشاهانو پرته د نورو عادي خلکو د استقبال له پاره هم را ولاړېږي. خو هغه په دې نه پوهیده چې سلطان مرادخان ثاني یو درویش صفته انسان دې ، اربان پخپله هم یو درویش صفته اوفلسفي انسان و . په همدې خاطر یې د سلطان په خندا کې د خپل ځان له پاره د خپلولۍ خپې وکتلې ، سلطان د اربان سره د خبرو په وخت کې وویل: « مونږ د خپل درونډ میلمه څخه ناخوالي یو .... ځکه چې د قسطنطیه ستر اهنګر د نژدې څلورو میاشتو را هیسې دلته په اورنه کې میشت دې خو زمونږ سره یې د کتلو له پاره زحمت نه دې ویستلې .»

خو اربان ورته په عجیبه توګه ځواب ورکړ . هغه ورته وویل:

« مونږ په سلطاني ذوق ډېر ښه پوهیږو ......د خانه بدوشو کوم پادشاه نه وي چې مونږ یې په خدمت کې حاضر شوي وې ... زه د ظلم څخه کرکه لرم ، نو زه د ظلم د له منځه وړلو په خاطر د اسلامي فوځ له پاره یوه تاریخ جوړونکې وسله جوړوم . خو فقیر د هغو انعاماتو او اکراماتو څخه چې د سلطان لخوا دا ډول فنکارانو ته ورکول کیږي بې پرواه دې .»

د سلطان له پاره دا ډول خبرې چې په هغې کې یو ډول معنویت و ډېرې په زړه پورې ښکاره شوې ، که څه هم هغه د یوه اجنبي او ناپېژندل شوې انسان له اړخه وې خو سلطان یو درویش صفته انسان و او د هغه هیڅ خبره یې هم بده وا نه خستله . خو په نرۍ شانته خندا کې یې وویل:

« مونږ پوهیږو چې شاهي انعامات د داسې ستر اهنګر د فن قیمت نه شي ګرزیدای ،خو بیا هم شاهي انعامات د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه ده چې باید په فخر سره ومنل شي .»

خو دا ځل هم سلطان ته د یوه رېښتوني درویش ځواب اورېدل ور په غاړه و .

« درونده سلطانه ! انعام خو به مونږ تاته درکوو . او په حقیقت کې همدا زمونږ انعام باید تر څو چې دنیا اباده وي د ظل سبحانې له اړخه یوه عطیه وګڼله شي . هغه هیرې او جواهرات چې سلطان یې داسې یوه فنکار ته بخشش کوي یوازې څو میاشتې اویا څو کاله دوام کولې شی ، خو هغه انعام چې مونږ یې عثماني سلطنت ته ور ښښو په زرګونو کاله د عثماني سلطنت له پاره د ویاړ او عزت سبب ګرځي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دسلطان په سترګو کې داهنګر له پاره د تحسین او ستاینی احساسات را پیدا شوي و . دهغه په مخ باندې دسلطاني قهر و غضب نښې بلکل له منځه تللې وې، هغه ورمخته شو او د اربان په اوږه یې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« واي قسمته !.... مونږ د عثماني سلطنت له پاره د معزز میلمه انعام د سر په سترګو منو. مونږ دا منو چې مونږ خپل دربار ته ددومره ستر اهنګر د رابللو غلطي کړې ده ، حق دا و چې مونږ ددې ستر فنکار د فن د ستایلې اوارزښت له پاره دهغه حضور ته ورغلي واي. پر مونږ ستاسې خبرې ډیرې ښې و لګیدې. ترڅنګ یې مونږ ستا د توپ د جوړولو په اړه هم اوریدلي دي ، خو مونږ غواړو چې تاسې دا نوي وسله د عثماني سلطنت دخزانې په بسپنه جوړه کړئ. مونږ به همدا نن د یوې سترې کار خانې د جوړولو حکم ورکړو ترڅو په هغې کې ستاسې د څارنې لاندې هر ډول فوځي سازو سامان جوړ کړل شي.

دقاسم له پاره داربان اوسلطان تر منځ خبرې په زړه پورې هم وې او مزه یې هم ترې اخسته. هغه د اربان په جرءت باندې هم حیران و او د سلطان په فیاضۍ باندې هم. خو هغه تر اوسه پورې ددې خبرو څخه مزه او خوند اخسته چې شاهي دروازه چې راغې او دده ټول حواس یې رابیداره کړل. ځکه چې شاهي دروازه چې پادشاه ته د شاهي ادابو د په ځای کولو وروسته وویل:

« درونده سلطانه ! سلیم پاشا طبیب د ډیرې مودې د ناروغتیا وروسته غواړې ستاسې حضور کې باریابه شي.»

دقاسم له پاره د طبیب پاشا نوم اوریدل یو ډول احساساتي پیغام و. ځکه دا همغه شخص و چې په خپل وخت یې دهغه د ورندار دعلاج کولو څخه ډه ډه کړې وه. خو هغه ته دا ډاګیزه نه وه چې هغه د څه وخته راهیسې علیل او ناروغه شوي دي او کله یې روغتیا پیدا کړې ده. خو ده هم دڅو ورځو راهیسې دسلیم پاشا شکل اوقواره نه وه کتلې. خو اوس چې دربان د سلیم پاشا نوم واخست نو د قاسم شپږم حس را ژوندي شو ، هغه د یو ځل بیا شاهي سراغ رسان کیدو وروسته دا عملي حکمت خپل کړې و چې هغه به یو وخت ددې وګړې څلور خواوې معلومولي ، خو نن په ناڅاپي توګه سلیم پاشا پخپله دهغه مخې ته راغلي و .

کله چې سلیم پاشا خاص دیوان ته را ننوت نو د ادب له مخې یې سر ټیټ کړې و ، دسلطان مخې ته په رسیدو سره یې سر اوملا دواړه ټیټ کړل. خو کله یې چې سر راپورته کړ نو سترګې یې په قاسم بن هشام باندې و نښتې ، دقاسم په لیدلو یې زمکه د پښو څخه و تښتیده ، پښې یې په لړزیدو شوې او نژدې و چې په فرش باندې را پریوځي. سلطان او اربان دهغه دغه ډول حرکت ته په پوره حیرانتیا سره کتل.

دسلیم پاشا د څیرې رنګ اوښت را اوښت. او په غیر ارادي توګه یې خپل زخمي لاس چې په پټۍ یې تړلې و دخپلې چپنې لاندې پټاوه. دهمدې حرکت له مخې دهغه بدقسمتي پیل شوه. ځکه دقاسم له پاره دهغه لاس ډیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهمیت درلود. قاسم ډیر زیات په دې حیران وو چې د یوه نه جنګیدونکي طبیب لاس څنګه اوڅه ډول زخمي شوې دې؟ دهغه په ذهن کې دخپلې ورندار اخري جملې ګرزیدلې چې اغا حسن ته یې ویلې و: دهغه ورندار د روح ورکولو په وخت کې ویلي وو ...... چې هغې د نقاب پوشاونو سردار زخمي کړې دې ..... دا چې ولې هغه ته د سلیم پاشا د زخمي لاس د کتلو وروسته دا جمله را یاده شوه ،اودهغه دماغ یې په حرکت راوست او او دبدن ویښتان یې پورته ودریدل. هغه ته دخپلې ورندار د وفات په وخت کې اغا حسن ته کړې خبرې په پوره ډول په یاد وې. څکه کله چې هغې سلیم پاشا زخمی لاس وکوت نو هغې غوښتل په اشارې سره سلیم پاشا او اغاحسن ته څه ووایي. ... قاسم ته داسې احساسیدله چې ورندار یې په اخري وخت کې سلیم پاشا پیژندلې وی اودهغه په لور یې په ګوته اشاره کړې وې. اوس نودقاسم د ملا په هډوکو کې یو قسم برق راپیدا شوې و ، دهغه دماغ تر ډیر زیات فشار لاندې و او جاملې یې سره ورغلې وې. څکه چې هغه یو په بل پسې ډیرې کړې یو دبل سره یو ځاې کولې. څکه دهغه په ذهن کې دا خبره وه چې سلیم پاشا په اخري وخت کې دهغې ښځې د کتلو څخه انکار کړې و. قاسم په دې فکر کې شو چې هغه به همغه وخت و چې طبیب په خپلو زخمونو پټۍ اینبودلې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې سلیم پاشا دهغه دکورنۍ اصلي قاتل دې خو دسلطان خبرو د هغه دفکرونو ځپې خپل ځان ته متوجه کړې وې ، سلطان سلیم پاشا ته وویلې:

«درونده طبیبه ! په مونږ ، د شاهي ادابو دغه طریقه چې تا وکړه ، ښه و نه لګیده. مونږ رکوع او سجود یوائې اویوائې د الله تعالې حق ګڼو ، خو په هر حال مونږ ستا د ناروغتیا په اړه افسوس کوو ، مونږ وکتل چې ستا په لاس باندې پټۍ تړلې ده ، داسې بریښي چې ستا د لاس ګوتې زخمي شوې دې.....ددښمنانو په برخه دې وې پرې شوې خو به نه وې ؟اوریدلې مې دې چې تاسې هم دبغاوت په ورځو کې دکومې پیښې سره مخ شوې واست.»

دبغاوت په ورځو کې د سلیم پاشا نوم اخستل د قاسم له پاره یوه بله کړۍ وه ، څکه ددې نه دا ډاګیزه کیده چې دسلیم پاشا زخم دهمغې ورځو زخم دې چې دهغه ورندار او پلار په کې شهیدان شوې و. اوبیا کله چې سلیم پاشا دسلطان دخبرې ځواب ووایه نو دقاسم شک په یقین بدل شو. څکه د طبیب ځواب ډیر غیر معقول اود عقل نه لرې معلومیده. سلیم پاشا ورته وویل:

« درونده سلطانه ! ....زه د شاهي ادابو څخه نا واقفه ، په خپل دغه کړچار باندې ډیر زیات شرمساره یم.....دورند سلطان زما د زخمي لاس په اړه و پوښتل ....زما دا لاس ، دیوې نسخې د تیارولو په وخت کې په تیزابو کې و سوځید او له منځه ولاړ. همدا علت دې چې زه د څو ورځو راهیسې په کټ کې پروت یم.»

دطبیب خبره په دې خاطر معقوله نه بریښیده چې دهغې دپټې څخه دا ډاګیزیده چې دهغه د لاس ګوتې پرې شوې دي. اوتر څنګ یې دا خبره هم وه چې په تیزابو د ناڅاپې لاس ککړیدو څخه دومره زیان لاس ته نه رسیږي ، طبیب په محل کې ناست یوه پادشاه ته دا دوکه او فریب ورکولې شو خو دقاسم په څیر ذهین دماغ ته یې فریب

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شو ورکولې. په همدې وخت کې قاسم ته يو خيال اوفکر راغې ، په دې خاطر يې دسلطان په دربار کې په پوره ادب سره وړانديز وکړ:

«درونده سلطانه ! په ډير احتياط سره يوه خبره کول غواړم »

سلطان د قاسم په لور مخ کړ او د سر په خوزولو سره يې د خبرو کولو اجازه ورکړه. قاسم ورته بيا وويل:

« درونده سلطانه ! دحيرانتيا خبره ده ...... شاهي سراغ رسان ته د يوه ځايه درې پرې کړل شوې ګوتې تر لاسه شوي دي چې مونږ د پلټنې له پاره په مشک و کافورو او قدرتي واوره کې خوندي ساتلي دي.... که چيرې شوخي يې و نه ګڼئ نوزه دا ويل غواړم چې طبيب سليم پاشا د معظم سلطان څخه کومه خبره پټول غواړي....»

قاسم خبرې کولې او دسليم پاشا پښې د ويرې څخه په لړزه وې ، قاسم چې کله ددرې پرېکړل شوو ګوتو خبره وکړه نو د سليم پاشا راز يې را وسپړود. دهغه مخ د خزان شوي پاڼې په څير زيړ ګرځيدلې و، او د پادشاه سترګو ته دکتلو په ځاې يې زمکې ته په کتلو پيل وکړ.دهغه ټول دغه حرکتونه د سلطان له پاره ډير حيرانونکې و .....په همدې خاطر سلطان په لوړ اواز ورته وويل:

« طبيبه !..... پښې دې ولې لړزيږې...؟داسې بريښي چې ته هم دهغو دريو ګوتو سره کوم تړاو لرې ؟»

دسلطان خبرو دسليم پاشا هغه پاته توان هم له منځه يوړ. په همدې وخت کې قاسم يو ځل بيا وويل:

« درونده سلطانه !ماته دغه دريواړه پريکړل شوې ګوتې په خپل کور کې تر لاسه شوې دي ، اوزما ورندار دخپل مرګ نه څو لمحې مخته ويلي و چې هغې دحمله کونکو سردار زخمي کړې و. خو درونده سلطانه ، دا ضروري نه ده چې دا ګوتې دې حتما د طبيب سليم پاشا ګوتې وي.»

قاسم دغه اخري خبره قصدا لږ څه په زوره وويله. اوس نو هغه په سليم پاشا باندې نيغ په نيغه خپل شک څرګند کړې و. دسليم پاشا حالت هم هره ګړی خرابيده. ژبه يې ګونګه شوه ، قاسم چې ښکار په جال کې وکوت نو سمدلاسه يې وويل:

« درونده سلطانه !..... د پټې محکمې ماهرينو ددې پريکړل شوو ګوتو او د سليم پاشا د لاس د نورو ګوتو د کتلو وروسته په اسانی سره ويلاې شي چې ايا دا ګوتې دسليم پاشا دي او که د بل چا.......»

دقاسم خبرې لا په پوره ډول پاې ته نه وې رسيدلې چې په همدې شاهي خونه کې يوه په زړه پورې پيښه رامنځته شوه. کله چې سليم پاشا خپل ځان په جال کې را ښکيل وکوت نو د برق په څير يې خپل چپ لاس د چپنې لاندې ور ننويست او يو تيز ځليدونکې خنجر يې ترې را وويست. اوپه سلطان مرادخان ثاني باندې يې حمله وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره زیاته ممکنه وه چې دهغه ددغې ناڅاپي حملې په واسطه دسلطان ګیډه څیرې کړل شوې وې. خو په همدې وخت کې اربان یو عجیبه حرکت وکړ او د برق په څیر د سلطان مخې ته و درید. د سلیم پاشا خنجر د اربان تر پښتیو پورې ورسید خو سلطان ددې حملې څخه خوندي پاتې شو.

همدومره مهلت کافي و ، قاسم سمدلاسه خپله توره بې نیامه کړه او مخته راغې او دسلیم پاشا په څټ یې ور کېښوده. سلطان هم په لوړ اواز سره دروازه چې را وباله ، دروازه چې هم خپل توره را وویسته او په یوه منډه دننه راننوت ، سلیم پاشا بې وسه کړل شوې و خو په اخر کې یې تر ټول زیات حیرانونکې عمل انجام کړ ،خپل خنجر یې د اربان د پښتیو څخه را وویست او په خپله ګیډه کی یې ور ننویست. دهغه رازونه راډاګیزه شوي و اوهغه ته نور ژوندي پاته کیدل شوني نه و ، په دې خاطر یې ځان وواژه.

بله ورځ د غدار سلیم پاشا لاش د ښار په لویه څلورلارې کې په چپه را ځوړند کړل شوې و، تر څنګ یې په یوې کوچنۍ ستنه یو شاهي اعلان هم را ځوړند شوې و چې په هغې کې دغدار سلیم پاشا ټول کړچار ثبت شوې و. قاسم خپله بدله اخستې وه اودهغه تر ټولو ستر دښمن او د هغه په کور د حمله کونکو نقاب پوښانو سردار ، دقیصر خطرناکه جاسوس خپل انجام ته ور رسیدلې و. قاسم نن ډیره خوشحاله و او دهمدې خوشحالۍ په حالت کې د اربان دکور په لور ولاړ. هغه غوښتل اوس دخپلو بوسنیایي میلمنو پوښتنه وکړي. خو په حقیقت کې دهغه په زړه کې یو نامعلوم غل پټ شوې و. داسې بریښیده چې هغه به د بوسنیایي شهزادګۍ د کتلو غلا وی. کله چې د اربان دروازې ته ورسید نو ډیر زیات احساساتي معلومیده. په لړزیدلې لاس یې ددې ښکلې کور دروازه ور وهله او هملته یې لږه شیبه انتظار وکړ.

څو لمحې وروسته ،کله چې دروازه پرانستل شوه نو د احساساتو په بهیر کې وچ کلک و درید. ځکه دهغه تر مخه د بوسینا شهزادګۍ ولاړه وه. قاسم دا هیله هم نه درلوده چې شهزادګۍ حمیرا دې پخپله ددروازې دپرانستلو له پاره دلته راشي. هغه حیران و ، خو شهزادګۍ حمیرا دهغه څخه زیاته حیرانه ولاړه وه ځکه هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده په ډیره نا څاپې توګه په مخکې ولاړ و. شهزادګۍ په خلاصو سترګو د قاسم خندانه او دخوشحالیو نه ډکه څیره کتله ، هغې په دواړو لاسونو د دروازې دواړه پلې را پرانستې خو خوله یې د سکتې د حالت په څیر وازه پاته وه. دقاسم دغسې ناڅاپې را تلل د کومې معجزې څخه کم نه و. هغې فکر کاوه چې دمسلمانیدو نه وروسته یې خپله لمړنۍ دعا قبوله تر سترګو شوه. ځکه هغې د مسلمانیدو وروسته دخپل خداې نه د قاسم سره د بیا کتلو دعا کړې وه. او نن قاسم پخپله دهغې تر مخه ولاړ و.

کله چې ددواړو اړخونو حیرانتیاوې خپل اخري حد ته ورسیدې نودواړو کتونکو یو بله ته په ډیره په زړه پورې توګه وخندل او بیا شهزادګۍ د قاسم څخه د پوښتنې پرته ، قاسم ته د دننه راننوتلو ست وکړ او پخپله په یوه منډه ولاړه او عباس او مریم یې د قاسم د ناڅاپې راتلو څخه خبر کړل. په دې وخت کې اربان په کور کې نه و خو دوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري واړه قاسم په خپلو لاسو کې واخست ، دقاسم په راتلو سره د شهزادګۍ کور څلور ځله روښانه شو . هغه ولاړه او په يوه ځآی کې کيناسته ، عباس د احساساتو او خوشحاليونه په ډک اولړزانده اواز وويل:

« حميرا لوري ! وګوره ! ..... ستا زلمي په خپله راغې ، زه ښه پوهيږم چې تا ته دهمغې لمړۍ ورځې څخه د قاسم سره مينه پيدا شوې ده ،نو اوس چيرې پټيږې ؟»

د حميرا څيره د حيا اوشرم څخه د انارو د ګل په څير و ګرزيده . سمدستي پورته شوه او دننه ولاړه . خو عباس هغه د لاسه و نيوله « لوري ! ځې چيرې ؟ همدلته کينه ، دومره موده وروسته قاسم يوځل بيا زمونږ کورته را اغلې دې اوته ترې تښتې ؟ خوشبوی او محبت نه پټيږې ، ته خو دا هم نه منې چې ته دلته اورنه ته د قاسم له پاره راغلې يې .

»

حميرا د شرم څخه ويلې کيده . اوعباس يې لاس کلک نيولې و ، بيا يې وويل:

«کاکا ! تا زما ددعاو اغيز وکوت. قاسم بن هشام پخپله زمونږ کورته راغې . ته زما لاس پريږده ترڅو زه دهغه له پاره دخوراک څښاک غم وکړم .»

خو قاسم ددې ټولو حالاتو څخه ډير زيات اغيزمن شوې و ، ځکه هغه هيله نه درلوده چې معامله دې تر دې ځايه پورې ورسيږې . هغه خو د خپلې مارسي « غزاله » سره مينه کړې وه . خونن يې په زړه کې شهزادګۍ حميرا د مينې شمه بله کړې وه . خو دهغه په ذهن باندې د مارسي مينه سپره وه . هغه ته داسې بريرښيده لکه دمارسی د روح سره چې بې وفايی کوي . ددې وروسته چې هغه څومره وخت ددې خلکو سره کيناست په همدې احساساتو کې سوزيده ، او د حميرا مينه يې د سترګو غورزوله . ان تر دې چې کله چې هغه د شپې له مخې بيرته کورته ستنيده نو حميرا ورته وويل:

« دورنده سالاره !.... ته ماته ډير ورک ورک معلوميدې . داسې ډاګيزه کيږي چې ستا په زړه کې د بل چا د مينی چراغ لمبې وهې . نو که چيرې زما له خاطره تاته کوم تکليف در رسيدلې وې نو دزړه نه در څخه بښنه غواړم .»

قاسم ټکان وخوړ ځکه حميرا په هغه پوه شوې وه .هغه يو ځل بيا ونښت . له يوه اړخه دمارسی ياد هغه ځوراوه . خو دبله اړخه کوم غيبي ځواک هغه دحميرا په لور کشاوه . دهغه د زړه تارونه سست شوي و نو په معذرت کونکي لهجه يې وويل:

« نه ، درندې شهزادګۍ ! ...زه ستا د محبت وړتيا نه لرم. ما پخوا د يوه چراغ د روښانه کولو هڅه کړې وه خو اوس هغه روښانه چراغ د زړه په تيارو کې ډوب شوې دې ، ته ډيره درنه او محترمه يې . او زه تاته په زړه کې يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خاصه جذبه احساسوم. خو زه نه غوارم تا په دوکه کې واچوم. ستا څخه مخته یوې نجلۍ زما سره د ژوند د ملګرتوب ژمنه کړې وه ، او همغه زما لمړنۍ محبت و .»

« لمړۍ محبت و؟.... د وه څخه دې مقصد څه دې ؟ هغه خوش قسمته اوس چیرې ده ؟»

د قاسم په سترګو کې د غم ماښام را ځلیدلې و . هغه پورته اسمان ته په کتلو سره وویل : « هغه شهیده شوې ده . د اسلام دمحبت په نامه ، هغه اوس په دې نړۍ کې نه شته.»

«د حیرانتیا خبره وه چې یو سالار او سپاهې دیوه شهید په شهادت باندې دومره غمژن دې. ما خو په اسلام کې اوریدلې دې چې شهید ژوندې وي نو بیا ته ولې دهغې د بیلتون درد احساسوې. زه له تاڅخه یوازې همدومره غوارم چې کله هم په خپله زړه کې دهغې خوش نصیبه د بیلتون دروندوالې احساس کړې نو ما بدنصیبې ته هم دخپل دغه غم څخه د لږ د پورته کولو اجازه ضرور راکړه»

دحمیرا په سترګو کې غټې غټې اوښکې را تویدې. ځرګنده نه شوه چې قاسم ته څه ور پیښ شول چې یو ناڅاپه یې د شهزادګۍ حمیرا لاس ونیوه او ورته یې وویل:

« نه ، حمیرا ، نه ! ته ماته دومره درښت اوعزت مه راکوه چې زه ستا په مینه کې را ښکیل شم. اودخپلې غزاله یاد له یاده و کاږم .»

حمیرا خپلې د اوښکو ډکې سترګې راپورته کړې ، په دې وخت کې دهغې د سترګو څخه داوښکو څاڅکې لاندې راپریوتل. داوښکو دغو څاڅکو د هغه په رخسارونو باندې ستړې ستړې کرښې جوړې کړې. حمیرا د یوې سلګۍ کولو وروسته وخندل ، دقاسم څخه یې خپل لاس ازاد کړ او سر یې ټیټ کړ او ویې ویل:

« ته به بیا کله راځې ؟ اوس خو به زما غوږونه د دروازې په لور متوجه وي»

قاسم د حمیرا په رخسارونو باندې د جوړو شو لکیرو ځلا کتله او د تلو دمخه یې وویل:

« زه به هرو مرو راځم ، د عباس کاکا او ستاسې د ټولو سره به وینم ......تاسو هم زما کورته را شئ ، تاته ما وویل چې زما کور زما د ورندار اوپلار د شهادت وروسته وران ویجاړ دې او زما وریرونه علې او عمر ډیر زیات خفه دي. که چیرې تاسې هلته راشئ نو دهغوي زړونه به باغ باغ شي.»

قاسم رخصت واخست او نیغ کورته ولاړ. هلته په کور کې ورته یو میلمه منتظر ناست و . دا دهغه ځانګړې استاذې و . اوقاسم هغه د غزالې د پیدا کولو په اړه البانیه ته استولې و . کله چې قاسم خپل استاذې وکوت نو ساه یې بې واره شوه. ځکه هغه نه غوښتل د غزاله په اړه کوم بد خبر واوري. ددې استاذې په کتلو سره دهغه ټول امیدونه یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل بیا را و ټوکیدل. خو کله یې چې د خپل استاذي خبرې واوریدې نو یو ځل بیا یې په زړه کې داغونه راپیدا شول. ځکه د هغه استاذې ورته وویل چې د غزاله په اړه یې هیڅ ښه خبر نه دې ترلاسه کړې ، بلکه د سلطان مرادخان ثاني لیږل شوې استاذی هم د سکندربیګ په واسطه وژل شوې دې.

هغه ته به غزاله څنګ ترلاسه شوې وې. اویا به دهغه جاسوس څه ډول دغزاله خبر ترلاسه کړې و. ځکه چې غزاله اوس د سکندر بیګ په محل کې هم نه وه. نن قاسم په پوره توګه ډاډمن شوې و چې غزاله په دې نړۍ کې نه شته.

هغه تر څو ورځو پورې دغزاله د یادونو په فکرونو کې ډوب و. خو اخر تر څه وخته پورې ؟... بلاخره څو ورځې وروسته هغه یو ځل بیا د اربان کور ته ورغې. اوس نو دهغه د ژوندانه نوې پړاو پیلیدونکې و ، تر څو میاشتو پورې هغه داربان کور ته ته راته. ترڅنګ به یې شهزادګۍ حمیرا هم د قاسم کور ته تلله را تلله. دا لیدنې کتنې ډیرې ژر په مینې اومحبت باندې بدلې شوې. اوبیا یوه ورځ ددواړو کورونو په خوښې اوخوشحالۍ سره د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا د قاسم د ناوې په څیر دهغه کورته راوړل شوه.

*****

ددوه ځلي تجربو وروسته سلطان مرادخان ثاني دا ډیره ښه احساس کړې وه چې اوس هم سلطان محمد خان د سلطنت د امورو د پرمخ بولو له پاره پوره وړتیا نه لري. ځکه چې هغه په یوه کال کې دوه ځله په تخت کیناست خو هر ځل سلطان دخرابو حالاتو د سنبالولو له پاره بیرته راستون شوې و. په دې خاطر هغه بیا د تخت د پریښود و فکر و څنډاوه. سلطان ددرې ځلي تخت کیناستو نه وروسته ، خپل زوې شهزاده محمد کوچنۍ اسیا ته ولیږده ، تر څو هلته پاته شي اود سلطنت د امورو د پرمخ بیولو تجربه ترلاسه کړي. پادشاهان د تخت نه لاس په سر کېږي خو دوه ځلي د تخت د پریښودو وروسته بیا په تخت دکیناستو کار ،په تاریخ کې ، یواځې دسلطان مرادخان ثانی پورې اړوند دي. خودغه فلسفی سلطان ددنیاوی عظمت د بې حقیقتۍ څخه دخبریدو په اساس یو ځل بیا د څلویښتو کالو په عمر ګوښه ناسته اختیار کړه.

خو دا ځل په تخت د کیناستو سره سم یې عیسوی دنیا ته بیا د سر را پورته کیدو موقع ورنه کړه. او نه یې پرته له کومه علته پر هغوې ظلم اوتیرې وکړ. دا په داسې حال کې چې دقسطنطنیې پادشاه په خپلو شرارتونو اوفساد اچولو کې همغسې مصروف و اوهمغه د عثمانیانو پرخلاف د فساد تر ټولو ستره سرچینه ګڼل کیده. دسلطان له پاره دهغوې ځپل دومره ستونزمن کار نه و. خوهغه قیصر هم په خپل حال پریښود. البته ، دا ځل هغه د «موریا» په لور توجه وکړه. په دې ځاې کې د قیصر دوه ورونه «قسطنطین» او «تهامس» په بیلو بیلو ځایو کې حاکمان وو. قسطنطین دخپلو ملکیتونو دخوندي ساتلو له پاره د «دکورت دخاکنا» کلابندي وکړه او بیا دهغه ځآیه د ډاډمن کیدو وروسته یې د«تهیبس» په ښار چې پولو ته نژدې یې عثماني سلطنت پروت حمله وکړه. سلطان ددې حملې څخه دخبریدو سمدستي وروسته د موریا په لور مخه کړه دهغه ترمخه د «فورنت» ټینګه کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته وه ، خو د ستر اهنگر اربان د جوړو کړل شوو توپونو د ګوله باريو په واسطه داکلا ډيره ژر له منځه ولاړه ، دا لمړنی جنګ و چې فوځ په کې توپونه استعمالول پيل کړې و ، د فورنت د فتحه کيدو وروسته د موريا په لور لاره بلکل خلاصه شوې وه ، په دې اساس د قسطنطين او تهامس له پاره د سلطان تر مخه د اطاعت کولو بله لاره نه وه. هغوې خراج ورکول ومنل او موريا هم د عثماني سلطنت د باج ورکونکو رياستونو په ډلې کې راغې.

د بله اړخه د عثماني سلطنت پخوانې دښمن « هونياډې » د خپلې تړون ماتونې په اساس او په اورنه کې د ماتې وروسته تر اوسه پورې د مسلمانانو پر خلاف د فوځونو په راټولولو بوخت و . د هغه په لمن د وارنه د ماتې داغ د ورايه ځليده . په دې اساس هغه په څلور و کالو کې د خپلو زياتو کوښښونو اتيا زره وسلوال فوځ تيار کړ او د ډينوب د درياب څخه تيرشو او د سربيا سيمې ته ور ننوت. دلته د سربيا او بوسنيا خلک يو ځل بيا د هغه په فوځ کې ورګډ شول ، په داسې حال کې چې د سربيا او بوسنيا خلکو د وارنا د جنګ نه وروسته د عثماني سلطنت اطاعت منلې و . خو د هونياډې هڅو د دغو دواړو سيمو حکومتونه د خپلو ژمنو څخه واړول ، او د مکملې ازادۍ غوښتنې دا دواړه حکومتونه د عثماني سلطنت په مقابل کې د جنګ ميدان ته راښکل. د ځواک دا ازميښت د « کسوه » په ميدانو کې تر سره شو . په دغو سيمو کې نژدې شپيته کاله مخته لمړنې عثمانی فرمانروا ، لمړې مرادخان د سربيا ځواکونو ته ماتې ورکړې وه . او هغه يې د خپل ځان تابع کړې و . دا ځل د دريو ځلو سختو جګړو وروسته د شعبان په ۱۸ مه ۸۵۲ هجرې کال يا د اکتوبر ۱۷مه د ۱۴۴۸ کال سلطان د هونياډې فوځونو ته سخته ماتې ورکړه او د کسوه د دغه ستر جنګ په پايلو کې د سربيا ازادي سلب کړل شوه او د عثماني سلطنت برخه وګرزيده . دا ځل سلطان د سربيا څخه دخراج په اخستو اکتفا و نه کړه. په دې جنګ کې د پخوا په څير قاسم بن هشام په پوره ميړانه ګډون درلود . اوس نو هغه يواځې يو مجاهد او سپاهي نه و بلکه د سپوږمۍ په څير د يوې کوچنۍ لور پلار هم و. هغه د خپلې لور نوم «غزاله» ايښې و خو کله کله به يې ورته مارسي هم ويله.

دکسوده دجنګ د پای ته د رسيدو وروسته سلطان ، سکندر بيګ ته د هغه د قاصدانو د وژلو او نورو درنو جرايمو په خاطر سبق ورکول غوښتل ، په همدې خاطر يې په البانيه باندې حمله وکړه. خو د سکندر بيګ د ماهرانه چالونو په واسطه البانيه د سلطان لپاره ستونزمنه وګرزيده ، د هغې سيمې د تاو راتاو درو او غرنيو موقعيتونو په اساس عثماني فوځونو ته د خلاص جنګيدو فرصت په لاس ور نه غې ، په دې اساس د زياتو هڅو سره سره بيا هم سلطان البانيه فتحه نه شوه کړای. ان تر دې چې په همدې وختو کې د سلطان مرادخان ثاني د وصال وخت هم را نژدې شوې و.

د ۸۵۵ هجرې کال د محرم الحرام په پنځمه ، يا د ۱۴۵۱ ز کال د فبرورې په نهمه سلطان مرادخان ثاني د عثماني سلطنت په مرکز «اورنه» کې ساه ورکړه او تجهيز او تکفين يې د دې سلطنت په پخواني پايتخت « بروصه» کې تر سره شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو عمر او علي هم په ترتیب سره نهه او دولسو کلن شوي و، او کوچنۍ غزاله به چې اوس کله دمور سره قدم واهه نو د مور ګوته به یې نه نیوله هغې په پنځه کلنۍ کې خپل قدم ایښوده، ددغې شپږو کالو په موده کې د قاسم زړې مور هم خپل ژوند له لاسه ورکړې و. او دخپل رب لورې ته ورغلې وه. دقاسم د هڅو په واسطه طاهر ددوو کالو غم او مصیبت تیرولو وروسته یو ځل بیا واده کولو ته تیار شوې و. په همدې خاطر قاسم د زاړه عباس د لور مریم لاس د خپل ورور طاهر له پاره غوښتې و. خو طاهر ، دمریم څخه کوم اولاد نه درلود. اربان او عباس هم دقاسم سره یو ځاې اوسیدل. قاسم اوس یو ډیر پوښ او ذهین انسان ګرزیدلې و ، دهغه عمر دسلطان مراد خان ثانې دمړینې په وخت کې نژدې دیرش کالو ته رسیده. خو دهغه پوهه او زیرکتیا د فوځ د ډیرو سترو اوغوره سالارانو څخه هم پورته وه.

خو هغه به اوس هم کله کله د البانیایی کنیزې مارتها د لور مارسی په غم کې ځوریده. کله به یې چې مارسی را یاده شوه نو ډیر غمګین به شو. دخپلو همدغو یادونو په خاطر به کله کله د لاله شاهین یادګار ته ورته اوهلته به په همغه ځآیو کې چې مارسي به روسره په کې کیناسته ، کیناست او پخواني یادونه به یې را تازه کول. دسلطان د مړینې وروسته قاسم ته هم پوره تکلیف رسیدلې و ، اغا حسن تر اوسه هم په ینې چرې کې موجود و او اوس دخپلې تجربې په اساس د ینې چرې د ټول فوځ نائب سپه سالار ټاکل شوې و.

د قاسم تر قومندې لاندې هم لس زره عسکر و و. خو دهغه نورګڼ شمیر دوستان یا شهیدان شوي و اویا تر اوسه هم په خپلو همغو پخوانیو دندو کې مشغول وو. په ځانګړې توګه ریاض بیګ تر اوسه هم په ینې چرې کې موجود و. دسلطان د مړینې څخه سکندربیګ ډیر خوښ شوې و او دډاډ ساه یې اخستې وه.

دشهزاده عمر اوس پخلنې ته رسیدلې و ، هغه یو ډیر ذهین او مبتکر ځوان و. هغه دپلار د وفاته سمدلاسه وروسته د کوچنۍ اسیا څخه را ستون شو او دلته په اورنه کې په تخت کیناست. په دې وخت کې دسلطان محمد خان عمر یویشت کاله و.

******

یادونه: «ددرویش پادشاه» لمړنۍ برخه پاې ته ورسیده.

قریب الرحمن سعید. (۳۱ مارچ ۲۰۱۱ زکال)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد فاتح :

دویمه برخه « تیرې شوې پاڼې »

داځل کله چې سلطان محمد خان په تخت کیناست نو عمر یې تر دوویشت کلنۍ پورې رسیده. دده نه مخته هغه دوه ځلې ، په داسې حال کې چې عمر یې یواځې څوارلس او پنځلس کاله و ، دخپل پلار په ژوند کې په تخت ناسته کړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د مړینې سمدستي وروسته د سلطنت اراکینو هغه ته د سلطان دمړینې په اړه خبر ورکړ او هغه هم سمدلاسه او پرته له ځنډه د کوچنۍ اسیا څخه د اورنه په لور را ستون شو. ځکه همدلته دهغه د تخت د کیناستو مراسم هم تر سره کیدونکې و.

سلطان محمد خان د عثماني کورنۍ اوم څوان سلطان و ، د عثماني سلطنت بنسټ اینښودونکې پخپله (عثمان خان) و چې د « غیاث الدین کیخسرو سلجوقي » زوم و. سلطان محمد خان د عثمان خان د شا څخه اووم نسل جوړیږي ، د عثماني سلطنت بنسټ د نن څخه نژدې یوسلودیرش کاله پخوا هغه وخت کیښول شو چې په ۱۳۰۰ عیسوی کال تاتاریانو په کوچنۍ اسیا یرغل وکړ او هلته یې سلجوقي واکمن (سلطان علاؤ الدین) اوبیا دهغه وروسته د هغه زوې غیاث الدین کیخسرو وواژه. غیاث الدین کوم زوې نه درلود ، یوازې یوه لور یې درلوده چې دعثمان خان په نکاح کې وه. په دې اساس د سلطنت اراکینو په یوه خوله او یوې راې سره عثمان خان د قونیا په تخت کیناوه او دخپل پادشاه په څیر یې و منود. په دې توګه د « اسرائیل بن سلجوق» د زوزاکه څخه ، چې په ۱۰۷۷ کې یې خپل نظام جوړ کړې و ، په ۱۳۰۰ عیسوي کال کې نظام ولاړ او اوپه ځاې یې د عثماني سلطنت جوړ کړل شو. او دې سلطنت تر ۱۹۱۵ عیسوي کاله پورې دوام وکړ....

دعثماني سلطنت څخه مخته د سلجوقیانو پادشاهي وه ، دهغوې نیکه اسرئیل بن سلجوق نومیده. دا هغه څوک و چې د سلطان محمود غزنوي په حکم د هندوستان کالنجر په عسکري کلا کې اوه کاله بندي شوي و.

دعثماني سلطنت بنسټ اینښوونکې عثمان خان د سلجوقي حکمران په وخت کې د انګورې په سیمه کې د « ارطغرال» په کورنۍ کې پیدا شوي و. دا دسلطان علاؤالدین سلجوقي د حکمرانۍ وخت و. هغه د ارطغرال دمیړانې اوهمت د کتلو وروسته ، هغه ته د بازنطینی د سرحداتو جاګیر ور و سپاره. سلجوقي سلطان علاؤالدین د ارطغرال خان د احساناتو ممنون او مشکور هم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سلطان محمد خان قبیله هم په لمړیو کې دهغو مهاجرو قبیلو څخه وه چې د چنګیز خان د حملو څخه یې خپل کلی کور او وطن پرېښې و او په دشتو او غرونو کې یې سره تیندکونه وهل. دا قبیله د « ترکانو اوغوز» د قبایلو یوه برخه وه. چې د عثمان خان نیکه دارطغرال خان پلار « سلیمان شاه» په مشرۍ کې خپل هیواد خراسان (افغانستان) پرېښې و او په مختلفو هیوادونو کې د ګرزیدو را ګرزیدو وروسته د شام « سوریې » په لور ور واړده شوي وو. دوې چې کله د فرات ددریاب څخه تیرشول نو سلطان محمد خان خراساني نیکه (سلیمان شاه) په هغه دریاب کې ډوب شو او و مړ. دهغه د مړینې نه وروسته د دې قبیلې ډیره برخه خپره وره شوه ، خو کوم کسان چې پاته شول هغوې د ارطغران خان او دهغه د ورور «دوندارخان» سره یو ځآې د کوچنۍ اسیا په لور روان شول او هلته د سلطان علاؤالدین سلجوقي دسلطنت پولو ته ور ننوتل.

« لارډ ایوسلي د ترکي ایمپایر» تر لیکنې لاندي لیکي چې: چنګیزخان خوارزم شاه له منځه وړې و. اودهغه ټول سلطنت یې دخپلو زامنو تر منځه وویشه. کله چې د خراسان دا ماتې خوړلې در په در شوې قبیله د سلیمان شاه د ډوبیدو او مړینې وروسته د ارطغرال خان په مشرۍ د سلطان علاؤالدین سلجوقي سلطنت ته ور ننوته نو شمیره یې څلورسوه او شل کورنو ته رسیده. ددغو څلوره سوه اوشلو کورنیو دغه ډله دسلطان علاؤالدین تر سیوري لاندې د پنا اخستلو له پاره دقونیا د پایتخت په لور ور روان و چې په لاره کې ارطغرال ته دوه فوځې ډلې په جنګ کې را ګیر ځرګندي شوې. هغه یوه خوا هم نه پیژندله خو کله یې چې وکتل چې دهغوې یوه ډله د شمیرې له اړخه کمه او بله ځواکمنه ده نو سمدلاسه د خپلو ۴۴۴ ملګرو سره یو ځای دهغه کمزورې ډلې خوا یې ونیوله او داسې زبردسته حمله یې وکړ چې دښمن یې تیښتې ته و هڅاوه. دښمن میدان پریښود او خپلې پښې یې سپکې کړې. دفتحې نه وروسته هغه ته ډاګیزه شوه چې دهغې ډلې مرسته یې چې کړې ده هغوې د سلطان علاؤالدین سلجوقي د فوځ کسان و، او مقابل لورى یې تاتاریان وو.

د ارطغرال ددې میړانې په بدل کې سلطان علاوالدین سلجوقي هغه ته د دسفوت زرخیزه سیمه چې د سقاریه ددریاب په ښې لورې د بازنطیني (قسطنطنوي) پولو سره نښتې وه ، ورکړه ، تر څنګ یې ورته سفوت ښار هم ور باښه. ارطغرال اودهغه ملګري چې د خراسان او ارمینیا څخه راغلي و ټول همدلته میشت شول.

سلطان علاوالدین سلجوقي ارطغرال خان ته په دې سیمه کې دخپلو فوځونو د ساتلو اجازه هم ورکړه. او ترڅنګ یې ورته د بازنیطیني عسکرى کلاو عسکرو ته د درس ورکولو حکم هم وکړ. دبازنطیني سلطنت مرکز قسطنطنیه وه. علاوالدین سلجوقي چې کوم خراساني ځوان ارطغرال ته په بازنطیني باندې دحملو کولو وینا کړې وه نو نژدې یونیم سل کاله وروسته دهمغه شخص د زوزاکه څخه سلطان محمد فاتح پیدا شو چې بلاخره یې بازنطیني سلطنت (قسطنطنیه) فتحه کړه او د عیسویت د نړۍ دیوالونه یې سره ولړزول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارطغرال خان په ۱۲۸۸ کال کې د ۹۰ کالو په عمر له دې نړۍ څخه سترګې پټې کړې . هغه په خپل ټول ژوند کې د سلطان علاوالدين د ځآنګړې پاملرنې لاندې و . ان تر دې چې داسې وخت هم راغې چې ارطغران د سلطان علاوالدين د نائب په څير د تاتاريانو او بازنطينانو ګډ فوځ ته ماتې ورکړه . ددې په بدل کې ورته سلطان علاوالدين سلجوقي د « بني شهر او بروصه شهر » سيمې هم ورحواله کړې . او د ارطغرال د جاګير د نوم يې « سلطانوي» کيښود او هغه يې دخپلو فوځونو سپه سالار و ټاکه.

هلال ، د سلطان علاوالدين سلجوقي د بيرغ نښه وه ...... د ارطغرال خان د مړينې وروسته دهغه ستر زوې عثمان خان دهغه ځاې ناستې و ټاکل شو . همدا د عثماني سلطنت بنسټ ايښوونکې او ددې سلطنت لمړۍ تاجدارهم و . دهغه پلار په خپل ټول ژوند کې د سلجوقي سلطنت سره تلپاتې وفاداري درلوده . سلطان هم د خپل پلار په قدم قدم کيښود او همغسې تګلاره يې خپله کړه . خو دا داسې وخت و چې سلجوقي سلطنت خپله اخري ساه اخسته اوپه کوچنۍ اسيا کې ملوک الطوايفي حاکمه شوې وه. عثمانيان يوازې دبازنطيني دښمنانو په مقابل کې جنګيدل اويا په بله ژبه ، عثمانيان يوازې د عيسويانو پر خلاف په جنګ رانښتي و . په دې وختو کې د قسطنطنيي پادشاه د خپلو درو ساتنه و نه شوه کړاې او عثماني فوځونه دهغه (دتهينيا) ميدانو ته ور ننوتل . بازنطيني سلطنت چې درسول الله صلی الله عليه وسلم په وختو کې د ځواکمنو سلطنتونو څخه و د عثمان په وخت کې د زوال سره مخ شوی و . هلته دخپل منځي جګړو او حکومتي بدنظميو عثماني فوځونو ته موقع اوفرصت برابر کړې و چې هغوې دې د بازنطيني سلطنت په ډيرو برخو باندې ولکه وکړي . ددې نه مخته داسې يو وخت و چې بازنطيني سلطنت ان د کوچنۍ اسيا تر پولو پورې را غوځيدلې و . خو اوس په کوچنۍ اسيا کې د بازنطين سره يوازې « نائيسيا او نائيکوميډيا» سيمې اودهغې شاوخوا کلي پاته شوي و . د بازنطيني سيمو په لور د عثمان د توجه علت دهغه داسلام د تبليغ کول و .

په هرصورت عثمان د اسلامي فوځونو له پاره داروپا دروازې پرانستې او د دانيال دروازې پرانستل د عثماني نسل له پاره يوه لوبه وګرزيده. عثمان د سلجوقي سلطان د فرمانبردارۍ په اساس سترې سترې معرکې سر کړې دي چې ددې ډلې څخه د « قراجه حصار » معرکه تر ټولو مشهوره ده. ددې کلا د فتحه کولو په واسطه مسلمانانو اروپايانو ته خبر ورکړ چې نور نو دهغوې د حکومت دوران مخ په ختميدو دې . سلطان علاوالدين سلجوقي خپل ميړني سپه سالار عثمان ته د « نيزبيګ» خطاب ورکړ او هغه ته يې په خپل نوم دسکي د جاری کولو او په خپل نوم د خطبې د ويلو اجازه هم ورکړه. په دې توګه عثمان ته د شاهي لقب تر څنګ دپادشاهۍ نور ټول امتيازات هم ور په برخه شول . اوبيا لږ څه پاته کمښت هم په راتلونکو کلونوکې له منځه ولاړ . او دا هغه وخت و چې عثمان دسلطان علاوالدين سلجوقي او دهغه د زوې دپرلپسې مړينې وروسته او ازاد او خپلواکه تاجدار په توګه را څرګند شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلجوقي کورنۍ د حکومت د پایې ته درسیدو سره سم د ال عثمان حکومت پیل شو . خو یو شمیر سلجوقي امیرانو لکه (دکرمانیا امیر) عثمان ته په ډیره کرکه او حسادت سره کتل ، او هغه یې خپل رقیب ګاڼه . همدا علت و چې لړه موده وروسته د عثمان او د کرمانیا دامیر تر منځه د جنګونو یوه نه پایې ته رسیدونکې لړۍ و نښته . اودا لړۍ د هغوې د پرلپسې ناستځایو تر منځه هم همغسې جریان پیدا کړ . عثمان د اسلامی حکومت بنسټ کیښود او په ۱۳۰۱ کال یې د « ټایئکومیډیا» سره رانښتې د «قیون حصار» کلا کې په لمړني ځل د قسطنطنیا د شاهنشاهي فوځ سره مقابله وکړه او په دې مقابله کې ورته ډیره ستره بریا تر لاسه شوه . او تر شپږو کالو پورې یې د فتوحاتو لړۍ تر « بحراسود» پورې و غځیده . هغه په خپل ژوند کې په درې محاذونو کې په یوه وخت فتوحات تر لاسه کول ، ..لمړی.... دباغي سلجوقي امرانو پر خلاف.... بل ...د تاتاریانو پر خلاف . .. دریم.... دبازنطیني فوځونو یعنې د قسطنطنیی د پادشاه پر خلاف... په ۱۳۰۷ عیسوي کال کې عثمانیانو دبروصې ښار کلابند کړ، دا ښار په قسطنطنیه کې د کوچنۍ اسیا په نامه یادیده . دا د نړۍ تر ټولو اوږده کلابندي وه چې تر لسو کالو یې دوام وکړ. بلاخره په ۱۳۲۲ عیسوي کال کې کلابندو فوځونو خپلې وسلې کیښودې او دعثمان خان زوې اولخان د فاتح په څیر دې کلاته ورننوت ، په دې وختو کې عثمان خان په «سفوف» کې د مرګ په بستره باندې پروت و ، خو دهغه د مړینی څخه مخته د هغه زوې اولخان هغه ته د دې سوبې خبر ورورساوه . همغه و چې عثمان خان هغه خپل ځای ناستې و ټاکه او حکم یې وکړ چې دمړیني وروسته یې په بروصه کې خاورو ته وسپارۍ تر څنګ یې حکم وکړ چې بروصه د عثماني سلطنت له پاره پایتخت وګرځوي . هغه دهغه د وصیت په مطابق هملته په بروصه کې خاورو ته وسپارل شو .

د«عثماني دولت» تر نامه لاندی تاریخ لیکي چې :عثمان خان د عثمانیه دولت لمړی تاجدار و . هغه هیڅکله هم دخپل ځان له پاره دسلطان کلیمه نه استعمالوله . دهغه زوې اولخان او لمسي (مراد اول) هم دخپلو ځانو له پاره د امیر کلیمه استعمالوله .د عثمانیه سلطنت د بنسټ ایښودونکي عثمان واده هم په ډیره په زړه پورې توګه تر سره شوی و . هلته د ښار سره نژدې د «ابتروني» په سیمه کې یو خداې پالي عالم او درویش صفته انسان « اوبالي » نومي اوسیده ، عثمان به دخپلې ځوانی په وخت کې هلته ډیر ورته ، هغه یوه ډیره ښایسته اوحسینه لور درلوده چې (مال خاتون) نومیده . یوه ورځ په ناڅاپی توګه د عثمان سترګې په دغه پیغلهو نښتې ، او دکتلو سره سم پرې عاشق شو. هغه سمدلاسه د نکاح پیغام ور ولیږه خو « اوه بالي» د یوه درویش او د سلطنت د امیر تر منځ د توپیر په پوهیدو باندې دا پیغام ونه مانه. ان تر دوو کالو پورې د عشق او محبت دا لړۍ روانه وه ، عثمان هم د اوه بالي کور ته تګ راتګ ته دوام ورکړ. په دې وخت کې څو نورو ترک سردارانو هم چې په ځواک او شهرت کې د عثمان څخه کم نه و د مال خاتون سره د واده کولو هیله ښکنده کړه . خو اوه بالي هغوې ته هم ځواب ورکړ. بلاخره داسې یوه ورځ را غله چې عثمان هملته د « اوه بالي» په کور کې پاته شوې و یو عجیب او غریب خوب یې وکوت . « وېی کتل چې یوه سپوږمۍ د اوه بالي دسیني څخه را ووزي او کرار کرار ترې د څوارلسمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ جوړه شي او بيا د عثمان په سيني کې ور ننوځي ، بيا دهغه اړخه يوه ځواکمنه ونه راشنه شي چې همداسې پسې ستريږي ، ان ترديې چې ددې ونې شاخونه د وچې او لمدې ټول ځايونه را و نغاړي ، د ونې د جرړو څخه د نړۍ څلور ستر دريابونه دجله ، فرات ، نيل او ډينوب را بهيږي او څلور ستر غرونه ، کوه قاف ، د بلقان غر ، دتور غر ، او د اتلس غر ددې شاخونه سنبالوي. په دې وخت کې يوه تيزه هوا راپيدا شی اودهغې ونې د پاڼو مخ چې په شکل کې توري ته ورتوالې لري د يوه ستر ښار لوري ته وګرځوي ، دا ښار ددوو سمندرونو او ددوو لويو وچو د رايوځاي کيدو په نقطه کې پروت دې ، او د يوې ګوتې په څير را څرګنديږي. پدې ګوته کې دوه زمرد او دوه نيلم ځاي په ځاي شوي دي، عثمان غوښتل دا ګوته په ګوته کړي چې يو ناڅاپه ګوته سره را خلاصه شوه«...... د بيداريدو وروسته يې خپل خوب اوه بالي ته بيان کړ ، اوبالي په دې خوب کې د عثمان له پاره ښه راتلونکې وکوت اوهغه يې يوه غيبي اشاره و ګڼله او دخپلې لور « مال خاتون » نکاح يې ورسره وکړه.

د عثمان همدغه خوب چې هغه نژدې يونيم سل کاله مخته ليدلي و د هغه د کړوسي سلطان محمد له اړخه پوره کيدونکې و . ددوسمندرونو او ددوو لويو وچو د رايوځاي کيدو نقطه د قسطنطنيې ښار و ، د سلطان محمد خان پلرونو او نيکونو کې د عثمان خان يو زوې « اورخان » هم د يوه فاتح او بهادر پادشاه په نوم ياديږي، دا عثماني سلطنت دويم تاجدار او د عثمان خان تر ټولو کوچنې زوې و . دهغه مشر ورور علاوالدين د اسلامي علومو شوقی و تر څنګ يې د تصوف اوفلسفې سره هم ډيره مينه درلوده ، هغه ډيره پوه او مدبر انسان و ، د زمکې پرمخ تر ټولو لمړۍ منظم ، په دريشۍ سنبال ، تنخوا لرونکې او په فوځي ځايو کې اوسيدونکې فوځ « يني چري» دهمغې په سلا او مشورې سره جوړ کړل شو . دهغه سره په دې مشوره کې « قراخليل» هم شريک و . ددې نه مخته په نړۍ کې فوځونه منظميدل او په ځانګړيو کاليو هم سنباليدل، خو دا کار به يواځې او يواځې د جنګ په ورځو کې تر سره کيده . د روميانو او يونانيانو په سلطنتونو کې هم همدا ډول رواج و . دسيدنا عمر رضی الله عنه په وخت کې د عسکرو له پاره تنخوا ګانې ټاکلې شوې وې او د رخصتيو رواج هم دهمغه له وخته پيل شوې و ، خو په هغو وختو کې د فوځي بارکونو او ياد تلپاتې عسکري تمځايونو آند له چا سره نه و . په دې اساس دا کار تر ټولو لمړۍ اورخان د خپل مشر ورور علاوالدين او خپل دوست قرا خليل په سلا سره تر سره کړ . هغه ټول هغه ځوان عيسوي بنديان چې په مختلفو جنګونو کې يې نيولی و د روزنې له پاره همدې ډول روزنځايو کې واچول او يو باقاعده فوځ يې ترې د « يني چري» په نامه جوړ کړ.

اورخان د خپل حکومت په همغه لمړي کال يعنې په ۱۳۲۶ عيسوي کې د « ټايئکوميډيا» په سيمه ولکه وکړه ، بروصه يې خپل درالسلطنت و ټاکه ، د قسطنطين په اسيايی مقبوضاتو کې دهغه د ولکې څخه يوازې د « نائيسيا» ښار پاته شوې و . خو دې ښار د قسطنطنيې نه وروسته دويمه درجه ستر اهميت او ارزښت درلود . د قسطنطنيې پادشاه « قسطنطين » ددې ښار د خوندي ساتلو له پاره ډيرې هلې ځلې وکړې ، اورخان هغه ډير کلک کلابند کړې و . او په ۱۳۳۰ عيسوي کال يې هغه فتحه کړ او دخپل سلطنت يوه برخه يې وګرځوله. ددې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر خلک د اسلام دین ته را وګرزیدل. په ۱۳۳۳ کال هغه د یو باغی ترک امیر په ښار « قراسي » باندی هم ولکه وکړه ، لږه موده وروسته د اورخان حکومت د «اناطولیا» شمال غربي پولو ته وغځید.

بیا اورخان د خپل سلطنت د غځولو په ځای خپله ټوله توجه د دخلکو د فلاح او بهبود له پاره را وګرځوله ، هغه غوښتل د اصولو په مطابق د مملکت ټول قوانین په اسلامي قالب کې را و نغاړی ، د ۱۳۳۷ کال وروسته اورخان هیڅ جنګ و نه کړ بلکه دخپلو عوامو د روزلو په فکر کې و . خو دسلطنت د کورنیو انتظاماتو څخه د فارغیدو وروسته ، د اروپا په لور متوجه شو ، اود ژوند اخري څو کلونه یی د قسطنطنیی د شهنشاه د اروپایی ولکو د تر لاسه کولو او هلته د خپل قدم د ټینګولو په لاره کې مصرف کړل. د قسطنطنیی سلطنت چې یو وخت د ډینوب ددریاب او په اسیا کې تر اناطولیا او شام پورې غځیدلي و اوس یوائې د «تریس» ، د« مقدونیا» یوې برخې او « سالونیکا» اوپه یونان کې د « موریا» تریوې ډیرې برخې پورې را محدود شوی وو . د هغه اسیایی ولکې نژدې ټولې د عثمانیانو په لاسو کې راغلی وې. په همدې وختو کې د قسطنطنیی د تخت جګړه راپیدا شوه ، اورخان ددې فرصت څخه ګټه پورته کړه او د کوزین اړخ ته یی خپل شپږ زره عسکر ور واستول..... په دې توګه اورخان یو ځل بیا کنتاکوزین اودهغه مخالفه ډله « جان پلیولوګس» یعنې ددواړو په غوښتنه د سربیا دپادشاه په خلاف خپل فوځ و لیږه. په دې وخت کې دسربیا پادشاه « استیفن ډوشن » په « سالونیکا» باندی حمله کړی و ه ...لږه موده وروسته د قسطنطنیې د تخت جګړې یو ځل بیا زور واخست نو اورخان دخپل زوې سلیمان پاشا تر مشرۍ لاندې شل زره عسکر د کوزین دکومک له پاره ور ولیږل. جان پلیولوګس ماتې وخوړه او کنتا کوزین په تخت کیناست. او اورخان ته یی د ژمنی سره سم د «زنپ» کلا ورکړه. په دې کلا کې سلیمان پاشا عثماني عسکر ځای په ځای کړل. خو په اتفاقي توګه څو ورځې وروسته هلته په «تریس» کې زلزله راغله چې له مخې یی د ډیرو کلاګانو دیوالونه را پریوتل. په دې ډله کې د « ګیلي پولي» کلا هم وه ، دا کلا د دانیال په غربی ساحل کې تر ټولو ستر او مستحکمه جنګي کلا ګڼل کیده. سلیمان پاشا ددې کلا سره ډیر نژدې واټن کې پروت و . هغه دغه زلزله یو غیبي تائید و ګاڼه او مخته ورغې او په ګیلي پولي باندې یی ولکه وکړه. ددې کلا د سوبې وروسته د ترکانو به تاریخ کې یونوې باب پیل شو . هغوې په ۱۳۵۴ عیسوي کال په لمړي ځل په اروپا کې د فاتحینو په څیر قدم کیښود . او په مسیحې اروپا کې یی د یوه ستر اسلامي سلطنت بنسټ کیښود چې په دوو پیړیو کې یی دګیلي پولې څخه تر ویانا پورې و غځید ، د لمړۍ پیړۍ مجاهدینو د غربي اروپا د سسلي ، روما ، او سپین پورې د اسلام اواز وررسولي و خو ترکي مجاهدینو شرقي اروپا هم د اسلامي بلنې په لور راماته کړه .

د اورخان زوې « سلیمان پاشا» په داسې حال کې چې د ښکار دکولو له پاره وتلې و ، د آسه راپریوت او به ۱۳۵۸ عیسوي کال کې له دې نړۍ سترګې پټې کړې. نوموړي شهزاده د جنګ او عسکری فنونو له اړه د ډیرې پوهې او تدبر خاوند و . اورخان دخپل زوې په مړینې سخت غمژن شو او دهمدې غمه یی په بل کال پخپله هم د نړۍ څخه کوچ وکړ. خو ډیر نیک خویه ، درویش صفته او متدین حکمران و . هغه به دغریبانو تر منځ ډوډۍ او شورا په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپلو لاسو ویشله .سترو سترو علماو او مشایخو سره یې ډېره نږدې ناسته پاسته درلوده چې د هغوې د ډلې څخه « ملاداودقیصري » او « تاج الدین » به یې تل دخپله ځانه سره یو ځاې ساتل.

د اورخان د مړینې وروسته دهغه کشر زوې (مرادخان اول) دڅلوېښت کلنۍ په عمر کې په تخت کیناست. دحکومت د واګو د سنبالولو سمدلاسه وروسته مردا خان د اروپا په لور د مخکې تللو هوډ وکړ. خو د کرمنیاامیر د پخوانیو دښمنیو په اساس په کوچنۍ اسیا کې بغاوت وکړ په دې اساس هغه تر هر څه لمړۍ ددې بغاوت د ځپلوله پاره قدم واخست. ددې ځایه د فارغیدو وروسته هغه د اروپا په لور قدم پورته کړ ، په ۱۳۶۰ عیسوي کال د دانیال دریاب څخه تیر شو او د خپلو فتوحاتو حیرانونکي لړۍ یې پیل کړه. خو په ۱۳۸۹ کال کې د هغه د شهادت وروسته د فتوحاتو دا لړۍ د « کسوده په جنګ» پاې ته ورسیده.

کله چې مرادخان اول په ۱۳۶۳ کال ددانیال ددریاب څخه تیر شو او دیوه ستر فوځ سره یې د تریس سیمې کې قدم کیښود نو هغه تر ټولو لمړۍ د « شورلو » په کلا ولکه وکړه ، دې کلا د قسطنطنیې څخه یو اځې پنځه میله واټن درلود. ددې وروسته یې بله کلا د « کرک کلیسې» ترنامه لاندې هم ولکه کړه ، په همدې کال یې د «بابا» په سیمه کې دبازنطینانو سره یو اوږود جنګ وکړ چې وروسته یې هغوې ته ډېره بده ماتې ورکړه.

پایلې یې داشوې چې « ایډریانوپل» یعنې « اورنه» سمدستې خپله وسله په زمکه کې کیښوده اوپه دې توګه ټول تریس د مرادخان په ولکه کې راغې. ددې وروسته بیا عثماني جنرال « لاله شاهین» بلغاریه ته ورننوت اوهلته یې په « فلپوپولس » باندې ولکه وکړه ، داسیمه د بلقان د غرونوپه جنوب کې د بازنطینې سلطنت اړونده وه . قسطنطین مجبور شو چې د مرادخان سره سوله وکړي، په دې وختو کې مرادخان په اروپا کې د بازنطینیانو سره په مقابله کې ښکر په ښکر و خونورو مسیحي حکمرانانو دبازنطنیانو سره د مراد په مقابل کې هیڅ ډول مرسته ورنه کړه. لیکن په ۱۳۶۳ کال « پنځم پوپ اربن» د هنګري ، سربیا ، بوسنیا او ولاچیه حکمرانان دې ته تیار کړل چې د ترکانو دمخکې تلو د مخنیوي له پاره خپل فوځونه را ولیږي. دهمدې حکم له مخې دې متحدینو شل زره کسه عسکر د تریس په لور را ولیږل. خو جنرال لاله شاهین هغوې ته ډېره بدې ماتې ورکړه ، ددې پایلې دا شوې چې د بلقان غرونه هم د عثماني سلطنت یوه برخه وګرزیده. دهمدې جنګ نه وروسته د «ډیمونیکا» سیمه چې په تریس کې پرته وه ، د مراد له خوا پایتخت اعلان کړل شوه. اوبیا یې درې کاله وروسته « اورنه» خپل پایتخت و ټاکه.د « مارټیزا » د جنګ وروسته شاهنشاه د سلطان باجګزاه و ګرزید خو د قسطنطین دشاهنشاه له پاره دا ډول سپکاوې د زغم وړ نه و ، هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال یې روما ته سفر وکړ او دروم د پاپا څخه یې د سلطان پر خلاف د مرستې غوښتنه وکړه. په دغه ورځو کې د«رومن کلیسا » او «یوناني کلیسا» چې د شهنشاه مذهب و .... ترمنځ ډېره دښمني روانه وه. شهنشاه په ډېر ذلت او سپکاوي سره دروم د کلیسا علویت و مانه. خوبیا یې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپلو موخو په تر لاسه کولو کې کومه بریا تر لاسه نه کړه . اوبیا چې کله بیرته د « وینس » څخه تیریده د یو شمیر قرض غوښتونکو له خوا و نیول شو. خو دلته په قسطنطنیه کې یې زوي « اډرونکس » بادشاه و ګرزید.

مرادخان په خپلو اصولو کې ډیر سخت و . دهغه تر ټولو کوچنې زوي شهزداه «صادوجي» یوځل د عیسویانو سره یو ځای شوې و ، خوکله چې مراد هغه ونیوه نو دخپل دغه زوي په سترګو کې یې ګرمه سیکه ویلی او ور واچوله او ړوند یې کړ . اوبیا یې ورپسې وواژه ، په ۱۳۷۱ کال دمراد خان سپه سالار لاله شاهین د صوفیا سره نژدې سماکوف په میدان کې دبلغاریا او سربیا د ګډو فوځونوسره مقابله وکړه اوهغوې ته یې سخته ماتې ورکړه ،ددې جنګ نه وروسته د بلقان دغرونو څخه نیولې دبلغاریه ټوله سیمه د عثماني سلطنت برخه وګرزیده . بل کال لاله شاهین او د عثماني فوځونو یو بل جنرال « افرینوس» په مقدونیا باندې یرغل وکړ ، مقدونیا دسربیا یو ولایت و . دهغه ځایه «کوالاډروما » او « سریز» ښارونو د فتحه کولو وروسته ، « دردار ددریاب» څخه تیر شول ، مراد سربیا ، البانیه ، اوبوسنیا په همغه وخت کې دخپل سلطنت باجګذاران وګرځول . د بلغاریا پادشاه سلیمان خپله لور سلطان حرم ته وړاندې کړه اوپه دې توګه یې خپل ځان خوندي وساته . اوبیا یو په بل پسې « مونا ستر » او « صوفیا» هم فتحه شوې . په دې توګه مرادخان د خپل سلطنت دپولو په پراخولو کې ډیر ګړندي ګامونه واخستل.

په ۱۳۷۲ کال مراد خپل شهزاده «بایزید یلدرم» ته د کرمیا د امیر لور په نکاح کړه ، دکرمانیا او عثماني سلطنت تر منځ شخړې د ډیر پخوا څخه را رواني وې . ددې شخړو د له منځه وړلو له پاره مرادخان خپله لور « نفیسه » دکرمانیا امیر ته په نکاح ورکړه اوپه دې ترتیب ددوې تر منځه تر لسو کالو پورې سوله او امن قایم شو ، خو په ۱۳۷۷ کال یو ځل بیا ددوې تر منځه نښتې پیل شوې ، په دې جنګ کې د کرمانیا امیر ماتې وخوړه او شهزاده یزید ته د «یلدرم» لقب ورکړل شو .

د مراد خان په خلاف مسیحي اتحاد د سربیا څخه پیل شو . په دې اتحاد کې سربیا ، بوسنیا ، بلغاریه ، البانیه ، ولاچیه او هنګری ټول په پوره قوت سره ورګډ شول. پولینډ هم خپل فوځونه ور ولیږل. اوپه دې توګه یو صلیبي جنګ پیل شو . په ښکاره توګه هغوې دا اتحاد داروپا څخه دترکانو د ویستلو په خاطر کړی و . مردا خان د اویا کالو په عمر د خپلو فوځونو سره یو ځای ددې اتحاد په خلاف د جنګ له پاره ووت.خو دمراد خان د ورسیدو دمخه اتحادیونو په بوسنیا کې په عثماني فوځونو باندی حمله وکړه او بنځلس زره ترکان یې د تیغه تیر کړل. ددې جنګ مشري سربیانو په غاړه درلوده. چې پادشاه یې لازار نومیده ، د ډیرو معرکو وروسته بلاخره په ۱۳۸۹کال د « کسوده » په میدان کې هغه اخري مقابله مخته راغله چې د اتحادیونو شیرازه یې له منځه یوړه اودسربیا د قسمت پریکړه یې وکړه.

جنګ پای ته رسیدونکې و چې په دې وخت کې یو سر بیایی امیر « میلوش کوبیلووچ» دعثماني لښکر په لور آس ور ځغلاوه ، او د خپل پادشاه لاله زار په خلاف یې د بغاوت اعلان وکړ . او ویې ویل چې غواړي دسلطان سره څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډيرې مهمې خبرې وکړي. همغه و چې هغه يې د مراد خان دربار ته راوست. خو دهغه د لاس د ښکلولو په وخت کې يې يو ناڅاپه خپل خنجر را وويست او به مراد خان يې حمله وکړه او په خپل هدف کې د برياليتوب وروسته يې د تيښتې هڅه وکړه خو عسکرو د سترګو په رپ کې هغه ټوټې ټوټې کړ، اوس نو مراد خان د لږ وخت ميلمه و. هغه په همدې حالت کې داخري حملې حکم وکړ، ډير ژر اتحادي فوځونو ماتې وخوړه او د سربيا پادشاه «لازار» ونيول شو او د مراد خان دربارته يې راوست. مراد د «لازار» د وژلو حکم ورکړ او لږه شيبه وروسته يې پخپله هم ساه ورکړه. د مراد خان د شهادت نه وروسته د (کسوده) جنګ پای ته ورسيد. شهزاده بايزيد يلدرم په تخت کيناست، هغه په همغه لمړۍ ورځ خپل ورور شهزاده يعقوب چې د کسوده په جنګ کې يې پوره ميړانه ښوولې وه سمدلاسه وواژه. دا د سلطنت د تخت د ولکې له پاره په عثماني کورنۍ کې لمړني قتل و.

کله چې د سربيا پادشاه لازار هلاک شو نو دهغه وروسته لارډ ستيفن د سربيا حکمران وګرزيد، هغه خپله خور شهزادګۍ ډيسپينا د بايزيد په نکاح کې ورکړه، او سوله يې وکړه او ترڅنګ يې دا ژمنه هم وکړه چې په راتلونکې کې به په ټولو جنګونو کې د خپل فوځ سره يو ځاې ګډون کوي. او بيا هغه دخپل عمر تر اخري سلګۍ پورې په خپله ژمنه کلک ودريد. بايزيد د قسطنطنيې دپادشاه سره هم سوله وکړه ،ان تر دې چې ددې سولې وروسته بايزيد شهنشاه مجبور کړترڅو دخپل فوځ په واسطه فلادلفيا له منځه يوسي. همغه و چې دا ډول عبرتناکه پيښه منځته راغله چې پخپله عيسويانو په عيسوي فلاډلفيا باندې يرغل وکړ اوهغه يې فتحه کړه اوبايزيد ته يې حواله کړه، د بايزيد په وخت کې د ايدين، امشا، او ساروخان ښارونه هم فتحه شول په ۱۳۹۰ کال بايزيد د قيوس په جزيره حمله وکړه په دې توګه سمرنا او کرمانيا هم د بايزيد د تورې څخه خلاصې نه شوې، بايزيد په خپل ژوند کې دوه ځله قسطنطنيه کلابند کړې ،لمړۍ کلابندې يې اوه مياشتې دوام وکړ خو بيا چې کله بايزيد ته د هنګري دپادشاه سجسمنډ چې د هونياډې پلارو ، پخلاف فوځونو ته اړتيا پيدا شوه نوپه دې خاطر يې د لسوکالو له پاره سوله وکړه او کلابندي يې پاې ته ورسوله. د سولې شرايط يې هم ډير سخت و. دکلني خراج له پاره ديرش زره طلايي کراون و ټاکل شول. دمسلمانانو له پاره يې په قسطنطنيه کې يو شرعي عدالت هم پرانست، او هلته د بايزيد له اړخه يو ترکي قاضي و ټاکل شو. او دمشرق دکليسا ترڅنګ يې يو ډير ستر او عالي شان جومات هم جوړ کړ، دقسطنطنيې دقيصر په مينول کې يې دښار اوه سوه ځآيونه مسلمانانو ته ورحواله کړل ترڅنګ يې دغلطې نيمايي برخه هم بايزيد ته ورکړه. هلته شپږزره عثماني فوځونه و ټاکل شول، دهمغه وخته راهيسې عثمانيانو قسطنطنيې ته د استنبول نوم ورکړ.

بيا واليشيا فتحه شوه اوبيا يوپه بل پسې نائيکوپولس او بلغاريه هم تر ولکې لاندې راغلې. اوس نو بايزيد غوښتل په هنګري باندې يرغل وکړي خو يوناڅاپه د کوچنۍ اسيا په لور متوجه شو، په دې وخت کې د کرمانيا امير يو ځل بيا بغاوت وکړ، بايزيد يلدرم د انکورې او بروصې ترمنځ دکرمانيا دامير سره وجنګيد خو په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ کې د بايزيد لښکر د ماتې سره مخ شو ، دماتې دخبر د اوريدو سره سم بايزيد په خپله په جنګ کې شامل شو او د کرمانيا امير ته يې سخته ماتې ورکړه ، په دې جنګ کې دکرمانيا دامير دوه زامن ووژل شول.

دسلطان بايزيد يلدرم نه مخته ټولو عثماني اميرانو ځانو ته د امير کليمه استعمالوله . خو بايزيد په لمړي ځل دمصر دعباسي خليفه په اجازې سره خپل ځانته دسلطان لقب اختيار کړ.بايزيد دنورو حکمرانانو په نسبت عياش طبعه انسان و . هغه دخپلې ښځې (ډيسپينا) په ترغيب سره د شرابو څښل هم پيل کړي و . په همدې وخت کې يو ځل بيا دهنګري دپادشاه سجسمنډ له خوا د عيسويانود اتحاد له پاره هلي ځلې پيل شوي وې، هنګري د قسطنطنی دمرکزی کليسا په ځاې دروم د کليسا سره تړلې وه. پهمدې خاطر د روم پاپا دهغه سره مرسته وکړه ، د سجسمند د ځانګړو هلو ځلو په اساس فرانسه او برګنډی هم په دې اتحاد کې سره راټول شول ، دا ډير ځواکمن او قوي لښکر و ، د دانيال د درياب څخه د را تيريدو وروسته شام ته را ننوتل او مقدسه زمکه يې ازاده کړه ، کله چې دا لښکر د جرمني څخه تيريده نو دجرمنيانو ځانګړی فوځې ډلي هم وروسره را يو ځاې شوې ، دا د ټولې عيسوي نړۍ اتحاد و . هغه وخت چې د سجسمنډ لښکر سربيا ته ورسيد نو هغه د بايزيد دوست او فاداره ملګري لارډ ستيفن باندې يرغل وکړ اوپه دې توګه يې په سربيا کې ډيره وحشيانه توګه لوټ مار وکړ. دې لښکرپه پوره برياليتوب سره د «ستهوډا» ، «ويدين» او «ارسودا» سيمي تر ولکې لاندې راوړې او ځان يې د نائيکوپولس» سيمې ته ورساوه. او هغه ښار يې د کلابندۍ لاندې راوست. د نائيکوپولس قومندان «يوغلان بي» د وسلې د غورزولو څخه انکار وکړ ، ځکه هغه په دې ډاډمن و چې بايزيد به هرو مرو دهغه د تعاون له پاره رارسيږي، او بيا همداسې وشول ، بايزيد د برق په څير خپل ځان دکلابندۍ په شپاړسمه ورځ نائيکوپولس ته ورساوه. فرانسويانودا ګمان هم نه کاوه چې بايزيد به دومره ژر دلته رارسيږي ، هغوې په دې آند و چې بايزيد به د ابنای فاسفورس څخه د تيريدو جرءت و نه کړي ، بلاخره د ۱۳۷۹ کال د د ستمبر په ۲۴مه بايزيد يلدريم د «کانټ ډی نيورس ، سجسمنډ او فرنسوي» فوځونو پر خلاف دجنګ ډول وواهه ، دا ډير ستر اومشهور صليبي جنګ دې ، سجسمنډ د ترکانو د ځواک او ارادو څخه پوره خبرو ، هغه په دې هم پوهيده چې د ترکانو نوميالۍ ډلې په يوه غير منظم او لږ روزل شوي فوځ سره يو ځاې کيږي او بيا په ډيره ښه توګه جنګيږی. سجسمنډ خپلو ملګرو ته دا سلا ورکوله چې د ترکانو د ظاهري فوځ په جنګ کولو باندی وخت ضايع نه کړي ، بلکه دهغوې په اصل فوځ دې حمله وکړل شی. خوپه صليبی اتحاد کې ورګډو د نورو هيوادونو سالارانو دهغه دا مشوره و نه منله ، دې جنګ ددرې ساعتونه زيات دوام و نه کړ ، په دې جنګ کې د سربيا پادشاه د بايزيد په ملاتړ و جنګيد. عيسايي فوځونو ته ډير زيات زيان ور وا وښت. اوبايزيد دهغو ځواکونو د انتقام د اخستو له پاره چې د جنګه مخته دعيسايانو په لاسو شهيدان شوي و په دې جنګ کې لس زره عيسويان و نيول اود ټولو د وژلو حکم يې ورکړ. په دې بنديانو کې کاؤنټ ډي نيورس ، او څلوريشت نور عيسايي امرين هم شامل و و . خوبايزيد هغوې پريښول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د هغوې د تللو د مخه يې د کاؤنټ دی نيورس تر مخه يوه وينا وکړه ، داوينا د (کريسي دلمړي ټوک په ۲۸ م مخ کې دا ډول ليکل شوې ده):

«ګرانه ! زه په دې پوهيږم چې ته دخپل هيواد د يوه ستر سردار او ځواکمن رئيس زوی يې. ته نوې ځوان يې او لا تراوسه ستا تر مخه ډيرې هيلې اود اميدونو ډک کلونه پراته دي. شوني ده چې د جنګ په ميدان کې ستا ددې لمړيو هڅو د ناکاميو نه وروسته خلک په تا الزامونه ولګوي ، او ته د هغې الزامونه د رفع کولو له پاره او دخپل شهرت او نيک نوم د بيرته تر لاسه کولو په خاطر يو بل ځواکمن فوځ را ټول کړې اويو ځل بيا زما مقابلې ته راودانګې ، که زه له تا ويريدې نوله تا او ستا له ملګرو څخه به مې دهغوې په ايمان اوعزت سوګند اخستې واې چې په راتلونکې کې به زما مقابلې ته نه راځئ. خو نه ! زه د داسې سوګند غوښتونکې نه يم.ددې برعکس ، زه به ډير خوشحاله شم چې که چيرې ته بيرته خپل هيواد ته ورسيږې او بيا فوځ راټول کړې اوبيا زما مخې ته راشې. ته به ټول وخت ما د جنګ په ډګر کې په خپل مخکې تيار و وينې. هغه خبره چې زه يې درته اوس کوم ، ته يې چې د چاڅخه غواړی نقل يې کړه.»

د نائيکوپولس د جنګ نه وروسته په ولاچيا ، هنګري او استائريا باندې هم يرغلونه وشول او د پيټروارډين ښارهم تر ولکې لاندې راوستل شو.

ددې نه وروسته بايزيد اورنه ته ورسيد اوپه ۱۳۵۷ کال يې په يونان باندې حمله وکړه.، د تهسلي ، فوسين ، ډوريس او لوکريس په سيمو يې ولکه وکړه. او بيا يې دڅو ورځو وروسته د » موريا» ټوله سيمه ولکه کړه ، د يونان د فتحې کولو وروسته بايزيد يو ځل بياقسطنطنيه کلابنده کړه. دا په داسې حال کې چې د تړون لس کاله لا نه و پوره شوي. هغه دخپل ځانګړی قاصد په خوله پادشاه « مينوئل » ته حکم و ليږه چې سمدلاسه دې د تخت نه لاس واخلي او که نه دانښار به د توري په زور ونيسی. خو مينوئل د بايزيد په خبره غوږ هم ونه ګراوه. همغه و چې بايزيد هم د قسطنطنيې کلابندي نوره هم کلکه کړه ،په داسې حال کې چې هغه غوښتل په قسطنطنيې باندې حمله وکړي ، چې دهغه په اسيايې ملکيتونوکې يو انقلاب راغې ، دهمدې انقلاب په اساس هغه مجبور شو خپله کلابندي پاې ته ورسوي او هغه لورې ته متوجه شی ، دهمدې ورځې وروسته د بايزيد يلدرم بدقسمتې پيل شوه. اوپه راتلونکو دوو کلونوکې چې د هغه دحکومت اخري کلونه و سختې ماتې وخوړې ، دهغه ټول فتوحات په اوبو لاهو شول او لږې مودې وروسته د عثماني سلطنت حيثيت د خاورو سره خاورې شو. په خپله بايزيد بندی کړل شو اودهغه دا ټوله تباهي اوبربادي پخپله د «ګوډ تيمور » په لاسو پيل شوه.

دګوډ تيمور سلطنت د « چين ددیوال» څخه تر کوچنۍ اسيا پورې او د ارل دبحر څخه د ګنګا ددريابه پورې او ان د فارس تر خليجه غځيدلې و. هغه په ۳۵ کلنۍ کې خپل ټول دښمنان وځپول او سمرقند يې خپل دارالسلطنت و ټاکه. ددې نه وروسته هغه په لږه موده کې ۲۷ هيوادونه فتحه کړل او نهه شاهي کورنۍ يې له فنا سره مخ کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګوډ تیمور د سلطنت نه وروسته د بایزید سلطنت په نړۍ کې تر ټولو ځواکمن سلطنت و. بایزید د خپلو پخوانیو فتوحاتو په اساس دومره سرشاره و چې د ګوډ تیمور د فوځونو سهي اندازه یې و نه شوه لګولې. او داسې یو فاتح یې ځانته را پارو و چې د دهشت او وحشت څخه یې ستر ستر پادشاهان لړزیدل. په لمړي ځل د داوړو تر منځ ډیر تریخ لیک لیږد پیل شو او دهمدې په پایلو کې د دواړو تر منځه سخت جنګونه پیل شول.

په ۱۴۰۰ عیسوي کال ګوډ تیمور د بایزید یو شار سیواس د شپږ لکه عسکرو په واسطه کلابند کړ، هلته د سیواس د ښار د ساتنې له پاره د بایزید ستر زوې ارطغرال مامور شوې و. ارطغرال په ډیره میړانه د ګوډ تیمور د فوځونو مقابله وکړه او تر څو ورځو پورې یې دا شپږلکه فوځونه پرې نه ښودل چې په دې ښار باندې ولکه وکړي. بلاخره تیمور داسې یوه لاره خپله کړه چې دکلا بندشوو سره یې هیڅ ځواب نه و. هغه شپږ زره مزدوران مؤظف کړل تر څو د دیوالونو بنسټونه وکني، بیا یې هغوې ته اړمونه ورکړل تر څو دیوالونه د غورزیدو څخه و ساتي. کله چې د دیوالونو بنسټونه وکنل شو نو هغه اړمونو ته یې اور ورته کړ، د سترګو په رپ کې دیوالونه را و غورزیدل او په دې توګه یې په ښار باندې ولکه وکړه. ګوډ تیمور دخپل وحشت څرګندونه دلته هم وکړه او د بایزید د زوې ارطغرال په ګډون یې څلور زره ترکان و نیول او ټول یې د تیغه تیر کړل، په دې وخت کې بایزد د قسطنطنیې په کلابندۍ بوخت و. ددې ناوړه خبر په اوریدو سره یې کلابندي پای ته ورسوله او د توپان اوسیلۍ په څیر یې ځان کوچنۍ اسیا کې د ګوډ تیمور مقابلې ته ورساوه. خو په دې وخت کې تیمور د شام او مصر په لور روان شوې و، هغه دوه کاله وروسته بیرته راستون شو او د لمړي ځل څخه د زیاتو اختلافاتو سره ددواړو تر منځ دخط وکتابت لړۍ پیل شوه. اوبلاخره اسمان ددواړو اړخونو تر منځ دهغه دردونکي او غمناکه جنګ ننداره هم وکړه چې ددواړو اړخو څخه په کې مسلمانان شریک وول......

دا جنګ د انګورې د جنګ په نامه مشهور شوې دې، بایزید د یولک او شل زره فوځونو سره د سواس په لور روان شو خو ګوډ تیمور د اته لکه فوځونو سره د بایزید ښار «انګوره» کلابنده کړه، بایزید د انګورې د کلابندۍ د ماتولو له پاره هغه لورې ته وګرزید، تیمور په خپله تاتاری و خو د بایزید په فوځ کې هم دتاتاریانو ګڼ شمیر عسکر موجود و. تیمور هغو تاتاریانو ته خپل جاسوسان ور ولیږل او د هغوې سره یې وعدې وکړې او ویې غلول، هغوې هم دجنګ په وخت کې د بایزید لښکر پریښود او د تیمور سره یو ځای شول، په دې وخت کې بایزید تر ټولو ستره بې عقلي دا وکړه چې هغه یوه ورځ د خپل جرءت د ښوولو په خاطر خپل ټول فوځ له ځانه سرو اخست او د ښکار کولو له پاره ووت. هغه ځاې چې د ښکار له پاره ټاکل شوي و هلته اوبه ډیرې کمې وې، نژدې پنځه زره عثماني عسکر د تندی له لاسه هملته له منځه ولاړل. هغوې چې ژوندی پاته شوي و هغوې هم د تندی او لوږې له لاسه بې هوشه وو. کله چې بایزید بیرته راستون شو نو ویې کتل چې دهغه په لښکر ګاه باندې دګوډ تیمور فوځونو ولکه کړې ده، دهغې چینې څخه چې عثماني فوځونو اوبه څښلې د هغې مخه هم د ګوډ تیمور

(c) ketabton.com: The Digital Library

فوځونو گرزولې وه ، اوس نو دبایزید له پاره د سمدلاسه جنگ کولو بله لاره نه وه پاته. هماغه و چې د سې شنبې په ورځ ، د جولاې په شلمه د ۱۴۰۲ عیسوي کال ، د انگورې په سیمه کې هغه معرکه را منځته شوه چې....

مشهور تاریخپوه (گبن) لیکي چې دې جنگ «دتیمور شهرت او عظمت ته تلپاتې والې ورکړ. او د بایزید ذلت اوسپکوالي یې د تل له پاره یو یادگار پرینبود ......»

د عثماني دولت تاریخ لیکي چې: د جنگ په وخت کې گڼ شمیر مسلمانو سردارانو د بایزید ملگرتیا پرینبوده ، په دې توگه بایزید دگوډ تیمور د اته لکه ځواکمنو فوځونو په مقابل کې یواځې دلس زره یني چري فوځیانو سره ځانته پاته شو.

دسربیا پادشاه «لارډ ستیفن» هم تر اخره پورې د بایزید سره و خو دماتې خوړلو وروسته یې دهغه ځایه تیښته وکړه ، بایزید د محمودخان چعتایې په لاسو و نیول شو ، دهغه د پنځو زامنو څخه چې په جنگ کې شریک و درې کسه ژوندی پاته شوی و . دهغې ډلې څخه شهزاده سلیمان د اروپا په لور راوگرزید ، شهزاده محمد (اماسیه)ته ورسید او شهزاده عیسی دکرمیا په لور وتښتید . شهزاده موسې ژوندي و نیول شو او د شهزاده مصطفې په اړه هیڅوک خبر نه شول چې څه پرې وشول. کیداې شي په جنگ کې وژل شوي وي ، د جنگ د پاې ته رسیدو وروسته بایزید و نیول شو او گوډ تیمور هغه د اوسپنې په یوې پنجرې کې بند کړ، او هر چیرې به چې ته ، د هغه پنجره به یې له ځانه سره وړله. بایزید د ا سپکاوی و نه شو زغملې او نزدې اته میاشتې وروسته یې په همغه اوسپنیزه پنجره کې ساه ورکړه. او دهغه روح د عنصری او فولادي دواړو پنجرو څخه په یوه وخت کې ازاد شو.»

دانگورې د جنگ نه وروسته په ډاگیزه توگه عثماني سلطنت له منځه تللې معلومیده ، ځکه د عثماني سلطنت ټول باج ورکونکي ریاستونه ازاد او خپلواکه شوي و. دبایزید دشپږو څخه پنځه زامن یې دانگورې په جنگ کې دهغه سره شریک وول ، هغه څلور چې ژوندي پاته شوی و ، دبایزید د بندی کیدو وروسته مختلفو کوچنیو کوچنیو ریاستونو ته ولاړل اوهملته حکمرانان و گرزیدل ، هغوې بیا په خپلو منځو کې په جنگونو پیل وکړ. اخري سوبه شهزاده محمد ته ترلاسه شوه، ځکه شهزاده محمد داتو کالو په دوران کې د عثماني سلطنت د لاسه تللې وقار اوعزت بیر ته په ځاې کړ.

شهزاده محمد د یوڅلویښت کالو په عمر په ۱۴۲۱ کې وفات شو او په بروصا کې خاورو ته وسپارل شو ، سلطان مرادخان ثاني دهمغه زوې و . او په دې توگه د عثماني سلطنت د سلاطینو د نسب لړۍ داسې را جوړه شوه: «عثمان» ددې کورنۍ لمړنی تاجدار و چې په ۱۲۸۸ کال کې را پیدا شو . دهغه زوې « اورخان» ۱۳۲۲ کې .... دهغه زوې « مرادخان اول» په ۱۳۵۹ کال کې .....دهغه زوې « بایزید یلدرم» په ۱۳۸۹ کال کې .... دهغه زوې « شهزاده

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اول » په ۱۴۳۱ کال کې ...دهغه زوی « دویم مرادخان » په ۱۴۲۱ کې ...دهغه زوی سلطان « محمد فاتح» په ۱۴۵۱ کال کې په تخت کیناست.

د سلطان محمد فاتح د سلطنت نه وروسته عثماني سلطنت تر سوونو کالو پورې دوام درلود . خو هغه عزت او شهرت چې د سلطان محمد فاتح په برخه شوې هغه بل چاته تر اوسه نه دې په برخه شوې ، په حقیت کې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایلي و چې......

« د قسطنطنیی فاتح به جنت ته داخلیږی..»

دا مبارک حدیث ډیر مشهور شوې و . اودهمدې حدیث دعملی کولو او ددې حدیث د تاج دپه سرکولو له پاره اموي حکمرانانو د « لمړي یزید » څخه نیولې تر بایزید یلدرم پورې او بیا تر سلطان مردا خان ثاني او...... ټولو په قسطنطنیی باندې دحملې کولو او د دې سیمی د ولکې کولو له پاره یرغلونه کړې و ،خو هیڅ یویی په فتحه کولو بریالي شوې نه و، دا سعادت د سلطان محمد فاتح په برخه و . همغه و توانید د ۱۴۵۳ کال د مئ په ۲۹ مه د ستر اهنگر اربان د ځواکمنو توپونو په واسطه د قسطنطنیی دیوالونه را چپه کړي او په دې توګه دا ښار د تل له پاره د مسلمانانو استنبول وګرځي...

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان

سلطان مرادخان ثاني د**۸۵۵** هجري کال د محرم الحرام دمیاشتې په پنځمه ،یا د **۱۴۵۱** عیسوي کال د فروری د میاشتې په نهمه په « اورنه» کې وفات شو . دهغه تجهیز او تکفین په پخوانی پایتخت «بروصا» کې ترسره شو ، دسلطان مرادخان د مړینې وروسته دهغه زوی شهزاده محمد دکوچنۍ اسیا د «ایدین» په ریاست کې و ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر یوشت کاله او څو میاشتې و . ددې نه مخته هغه دخپل پلار په ژوندون دوه ځله په تخت ناست و ،کله چې ورته دخپل پلار مراد خان د مړینې خبر ور ورسید نو سمدلاسه په آس سپور شو او دهر څه د مخه یې دا خبره وکړه:

«هغوې چې له ماسره مینه لري له ما سره دې را روان شي (عثماني دولت)»

هغه د دانیال ددریاب څخه راتیر شو او اورنه ته راورسید. همدلته یې دتخت ناستې مراسم هم ترسره شول ، اوس نوهغه شهزاده محمد نه و بلکه سلطان محمدخان گرزیدلی و. کله چې هغه د اورنه شاهي محل ته را ننوت نو ګڼ شمیر مینه وال یې وکتل. ملکه سروین چې د سربیا د پادشاه لارډ ستیفن لور وه او دسلطان مرادخان ثاني ښځه او د سلطان محمد میرنۍ مور وه... دخپل میرني زوی شهزاده محمد په تخت کیناستو باندې ډیره خوشحاله بریښیده . دملکې سروین د ګیډۍ نه د شهزاده محمد یو میرنی وررور هم پیدا شوی و خو په دې وخت کې دهغه یواځې اته میاشتې و . دملکې سروین نه علاوه دلته اغا حسن ، قاسم بن هشام ، طاهربن هشام هم دسلطان محمد د استقبال له پاره موجود وو . دوی د سلطنت د مشرانو او امراو په سلا د تاج پوشۍ ورځ و ټاکله . اودهغې ورځې له پاره یې هرډول تیاري پیل کړه.

هغه وخت چې سلطان محمد خان دخپلې ځوانۍ په وخت کې دوه ځله په تخت کیناست خو دواړه ځله یې د نابرابرو شرائطو له مخې د سلطنت واګې بیرته پریښودې. لمړۍ ځل یې د لارډسلاس او هونیاډی د تړون ماتولو په اساس او دویم ځل په ښار کې د ینې چری د بغاوت له امله . دواړه ځلې یې پلار مرادخان ثاني د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر مداخله کړې اوبیرته راستون شوی. په دې خاطر په عامو خلکو کې د ا اندیښنه راپیدا شوې وه چې سلطان محمد خان د سلطنت کولو د امورو وړتیا نه لري. اوس نو سلطان محمد خان دا ثابتول غوښتل چې په پنځلس کلنۍ کې چې ورته کوم سلطنت تر لاسه شوی و هغه وخت خبره بیله وه او اوس چې ددویشت کالو په عمر کې ورته یوځل بیا سلطنت تر لاسه شوی ، خبره بیله ده.اوس نو محمد کوچنی ماشوم نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. هغه د تاج اغوستلو د جشن نه دوه ورځې مخته قاسم بن هشام خپل ځانته راوباله او د شاهانه دبدبې سره یې هغه ته ښه راغلاست ووایه. تاریخ لیکي چې:

سلطان محمد قاسم بن هشام ته وویل: «راځه.....قاسم بن هشامه راځه.... ګوره ! چې دوه ورځې وروسته زما د تاج اغوستلو چشن دي. اوس خو زه د عثماني سلطنت تاجداره اوسلطان ګرزیدلي یم. ته خو پوهیږې چې زما په اوږو څومره ستر بار اچول شوي دي ، مخکې له دې نه چې ما سلطان وګرزوی ما ته ستا مشورو ډیر ځواک او توانایي راکوله. په دې خاطر مې نن تاته زحمت درکړ ترڅو دا ځل هم له ما سره قدم په قدم ملګرتیا وکړې ....»

قاسم د سلطان د لهجې څخه سخت حیران شوې و ،ځکه هغه اوس هغه نوې ځوان شهزاده نه و چې د نن څخه شپږ کاله دمخه په تخت کینول شوي و. قاسم ته داسې محسوسیده له چې دکوم ستر شهنشاه اواز اوري ، دسلطان د لهجې څخه علاوه د سلطان په نور شخصیت کې هم ډیر بدلون راغلې و. دهغه په مخ باندې دځوانۍ تازه وینه او په سترګو کې شاهي دبدبه او جلال په کتلوسره قاسم داسې احساسوله چې دا ځل سلطان محمد خان د کوم ستر عزم اوهوډ سره یوځای په سلطاني تخت باندې دکیناستو اراده لري. په دې خاطر یې پخوانۍ دوسته له یاده وویستله او په ډیر ادب سره یې وویل:

« درونده سلطانه !... عثماني سلطنت به ستاسې په څیر تاجدار باندې ویاړي ، زه داسې احساسوم چې قدرت به ستاسې په لاسو ډیره ستره کارنامه تر سره کوي .....تر هغو چې زما دخدماتو پورې اړه لري نوزه اوزما ټوله کورنۍ داسلام او عثماني سلطنت له پاره هر غږ ته لبیک وایي.»

قاسم د سلطان محمد خان سره دخبرو په وخت کې خپله پخوانۍ بې تکلفي له یاده ویستلې وه ،بلکه دشاهي ادابو د ټولو غوښتنو سره یوځای یې دسلطان سره خبرې کړې وې ، څرنګه چې دوه ورځې وروسته د تاج دپه سر کولو جشن و نوپه دې خاطر سلطان ورته وویل:

قاسم بن هشامه !.... مونږ هرڅه له یاده ویستلي شو خو د ینې چرې د یوشمیر ډلو بغاوت له یاده نه شو ویستلې. دهمغه بغاوت په پایلو کې ستا پلار او ورندار هم شهیدان شول او زه اوس هم دهمغو خلکو څخه چې هغه وخت یې په ینې چرې کې د بغاوت اور بل کړي و اندیښنه لرم. هسې نه چې دا خلک یو ځل بیا د سلطنت د انتظام دخرابولو له پاره هڅې وکړي ، دا ځل ما ته په دې خاطر مخکې تر مخکې را وغوښتې تر څو د راټوکیدلو اندیښنوپه اړه فکر وکړې ، زه غواړم چې ته د ینې چرې په هغو وګړو باندې څارنه وکړي چې مشکوک معلومیږي»

قاسم د سلطان محمد په ارادو باندې پوره پوره پوه شوې و .ځکه سلطان یوځل بیا قاسم ته د جاسوسۍ کار ورسپاره. اوپه خپله دقاسم په سترګو کې هم دا اړینه بریښیده. ځکه دسلطان مرادخان د مړیني سره سم همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خبرونه خپریدل چې په یني چري کې یو ځل بیا د بغاوت د اور بلیدو ته کار کیږي ، همدا علت و چې قاسم دا مسؤلیت ومانه او سلطان ته یې وویل:

دروند ه سلطانه !.... ستا بصیرت ته احترام لرم. د تاج د په سرولو په ورځ د مخربو عناصرو څارنه ډیره اړینه ده. په حقیقت کې یو شمیر وګړي ستا د شخصیت او عزائمو څخه په ویره کې دي. هغوې نه غواړي ته د مسلمانانو قیادت سنبال کړې. خوداسې خلک هر څوک چې دې ، یوه خبره ډاګیزه ده اوهغه دا چې دا ډول وګړي د قسطنطنیې د پادشاه روزل شوي اولاسپوځي عناصر او ځانګړي خلک دي»

قاسم تر ډیره پورې دسلطان سره په پټه توګه په ډیرو امورو باندې خبرې کولې اوبیا یې دهغه څخه اجازه واخسته اوبیرته راستون شو.

اوبیا د سلطان محمد خان د تاج دپه سرولو ورځ هم دعثماني تاریخ په پاڼو کې یوه نه هیریدونکې ورځ ده .....داسې ورځ چې دسلطان او قاسم بن هشام ټوله خواري یې په اوبو یوړه ،او دښمن دهماغه تاج پسرولو په وخت کې خپل کار انجام کړ.

دسلطان محمد خان دربار په جوش وخروش کې و. دسلطنت مشران ، وزیران ، امران ، دښار مشران او سپین ږیري ..... دسلطاني قصر په عام دیوان کې سره راټول شوي و. دا یوه پراخه اوغځیدلې برنډه وه. ددې ځاې ځلورو خواو کې د غونډې ګډون کونکو ته ناست ځایونه جوړکړل شوي و. په دې وخت کې په دې عام دیوان کې د زرو څخه زیات وګړي ناست و. دسلطان په سر د عثماني سلطنت تاج کیښول شوې و. تر ټولو د مخه د شاهي کورنۍ غړو سلطان ته دمبارکۍ له پاره را روان و. د څو مشرانو ، ښځو اونرو وروسته د ملکې سروین د مبارکۍ ورکولو وخت راغې. دا دسلطان مراد خان ښځه او دسربیا دپادشاه لارد ستیفن لور او اروپاې نژاده وه ، ډیره ښایسته او حسینه ښځه وه ، ملکې سروین ته سلطان محمد خان ډیر ګران و. هغې دهمغې لمړۍ ورځې را هیسې دسلطان محمد خان سره مینه اومحبت کاوه ، ملکه سروین رامخته شوه او دګلونو یوه ګیډۍ یې د سلطان محمد خان په لاسو کې ورکوله چې یو ناڅاپه تم شوه. هغې لا د څه ویلو له پاره خپلې شونډې نه وې پرانستي چې دعام دیوان څخه بیرون یو ناڅاپي شور اوغوغا جوړه شوه،ملکه سروین په خپل ځاې ودریده ، دسلطان په تندي باندې هم لیکې راپیدا شوې. لږ څه په قهر اوغصې سره یې حکم وکړ:

« دا کوم ګستاخه انسان دې ؟ .... چې زمونږد تاج د پسرولو په جشن کې په خپل کرغیړن اواز سره بدشګوني خپروي.....هغه و نیسۍ او زمونږ مخې ته یې راوړئ...»

ګڼ شمیر سپاهیان د برق په څیر د عام دیوان مخې ته ور و ځغلیدل ، د سلطان سترګې هم د بیرون په لور نښتې وې. دسلطان په مخ باندې د حیرانتیا تر څنګ قهر او غصه هم خپره شوې وه. ددربار ټول کسان په خپلو خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځايو کې سره خوزيدل. دلږ څه ځنډ نه وروسته د سلطان عسکرو يو زوړ «خواجه سرا» دلاسونو څخه نيولې و او د سلطان مخې ته يې راوړ. خواجه سرا په خپلو دواړو لاسونو کې کوم څيز نيولې و چې په کاليو کې يې را تاو کړې و. داسې بريښيده لکه خواجه سرا چې کوم تيخور ماشور را خستې وي. زوړ خواجه سرا په ژړا ژړا سره دربار ته را ننوت ، هغه د شاهي عتاب هم څه پرواه و نه کړه ، دربارته د را ننوتلو سمدستي وروسته يې په واويلاو پيل وکړ او ملکې سروين مخې ته ورغې او په مخ وهلو يې لاس پورې کړ ، ملکې هغه دپخوا څخه پيژانده اودهغه په دې کار باندې ډيره حيرانه ولاړه وه. ځکه هغه ددې خاص خواجه سرا و ....« ځانګړې خادم» ، ملکې چې دهغه په لاسو کې تيخور ماشوم وکوت نو ولړزيده ، هغه هر څه له ياده وويستل او په ژړا يې منډه کړه او د خواجه سرا لورې ته ورغله. دهغې زړه په زوره زوره درېيده. يقيننا چې د خواجه سرا په لاسو کې نوې پيدا شوې شهزاده و. دا د سلطان محمد خان ميرنې ورور و چې تر اوسه يې شيده خوړل. او ملکې سروين د ګيډې څخه را پيدا شوې و . ملکه زيړ مخ د خواجه سرا په لور ورغله او خپل کوچنې يې دهغه دلاسو څخه را واخست.

دې پيښې په دربار باندې عجيبه اغيز کړې و ،خلکو د خواجه سرا په لاسو کې دماشوم د راوستو د انداز څخه داسې انګيرلې وه چې د خواجه سرا په لاسو کې د ملکې سروين د تيخور کوچني لاش پروت دې. په دې وخت کې د سلطان محمد عمر په سختۍ سره تر دوويشت کالو پورې رسيده. هغه ددې حالاتو څخه سخت انديښمن شوې و. هغه په دې نه پوهيده چې دا ټول هر څه دومره په ناڅاپه توګه څنګه پيښ شول. ملکې چې کله خپل مړ ماشوم په لاسو کې واخست نويوه زړه شکونکی چغه يې ووهله او ټول وجود يې په لړزان شو. ملکې وکتل چې دهغې تيخور ماشوم چې عمريې اته مياشتې و وژل شوې دې. داڅه ډول داسې په ناڅاپي توګه مړ کړل شو ؟ ما خو لږه شيبه مخکې خپل دغه نوې شهزاده په خندانه خوله اوخوشحالۍ سره پری ايښې و اودلته راغلی وم. لږه شيبه مخکې دغه نوې شهزاده دخپلې مور سره لوبې کولې ، بيا دا هر څه څنګه په ناڅاپي ډول مخته راغلل چې خواجه سرا د هغه معصوم لاش په لاسو کې ونيوه او ډک دربار ته راغې. ملکې د دربار د حاضرينو څخه د پروا کولو پرته ژړل. هغه يوه مور وه او کوچنې شهزاده دهغې دزړه ټوټه وه. سلطان په ډير بد حالت کې واقع شوی و . دا دهغه د تخت دکيناستو لمړۍ ورځ وه. ناڅاپه يې په زړه کې را وګرزيدل چې د خواجه سرا څخه حقيت معلوم کړي ، په دې اساس يې لږ څه په نرمه لهجه د خواجه سرا څخه و پوښتل:

«خواجه سرا ...... دا هرڅه ،څه ډول مخته راغلل ؟..... مونږ ته حقيقت ووايه.... ترڅو مونږ ددې معصوم قاتل همدا اوس او په همدې وخت کې جهنم ته وليږو او د خپل دغه کوچنی ورور بدل واخلو.»

د سلطان دخبرو په اخري الفاظو کې غورس و. خو د خواجه سرا دخبرو په اوريدو سره د سلطان د پښو لاندې زمکه و تښتيده ، سمدلاسه را کوز شو او په زمکه و دريد او بيا لږه شيبه وروسته ټول دربار دهغې څپېړې اواز واوريد چې سلطان پرې هغه زوړ خواجه سرا وهلې و....ځکه چې خواجه سرا سلطان ته ويلي و.« واه ! سبحان الله ، قاتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم پوښتنه کوی چې کوچنې شهزاده چا وژلې دې ؟.... اې د دربار ناستو خلکو !....زه ګواهي ورکوم چې ....دغه معصوم او نوې کوچنې شهزاده ستاسې دغه نوي سلطان وژلې دې....زه ګواهي ورکوم.....زه ګواهي ورکوم......»

خواجه سرا چیغې او سورې وهلې او د دربار ټول میلمانه هک پک حیران ولاړ و، خواجه سرا د ډیرې بې ادبۍ او بداخلاقۍ څرګندونه کړې وه ، هغه شاهي عتاب او قهر ته په ډاګیزه توګه بلنه ورکړې وه ، هغه په دربار کې او د تخت د کیناستو په همغه لمړۍ ورځ اولمړي ساعتو کې پر سلطان محمد باندې دخپل کوچنې ورور د قتل الزام لګولې و . ملکه سروین ددې خبرې داوریدو سره خاموشه شوه او په برندو سترګو یې د سلطان په لور کتل. دلږ وخت له پاره دسلطان په ګډون ټول دربار داسې و لکه مار چې خوړلې وې. هر څوک په خپل خپل ځآې کې په فکر کې ډوب وو.....اوس به څه کیږي ، ملکه خود بې هوشۍ په حال کې وه او دخپل کوچنې معصوم ماشوم لاش یې دسینې سره کلک نیولی و او په ډیرو حسرتناکو سترګو یې دسلطان په لور کتل. ځکه هغه د سلطان د تاج دپسرولو په خاطر دهغه دمبارکۍ له پاره دربار ته راغلې وه. زوړ خواجه سرا لا تر اوسه په دربار کې لوڅې پښې ولاړ و. او ددربار میلمانه پټه او چپه خوله دسلطان دحکم منتظر ولاړ و.

په همدې وخت کې یو زوړ سردارد دخپله ځایه پاڅید او سلطان ته یې وویل: « درونده سلطانه ! .... ددربار میلمانه د سلطان د حکم انتظار کوی....او ټول خلک غواړی په دې و پوهیږې چې سلطان دخپلې تاج پوشۍ په لمړۍ ورځ ولې ددې کوچنی شهزاده د وژلو حکم صادر کړې و .....»

اوس نو دسلطان محمد له پاره ددې نه زیات خاموشه پاته کیدل د زغم وړ نه و . یو ناڅاپه یې خپله شاهي چپنه را تاوه کړه او بیرته د تخت په لور ورغې. اوپه ډیره جارحانه توګه په تخت ور وخوت. خو په تخت د کیناستو په ځاې و درید او په ټولو درباریانو یې یو نظر و ځغلاوه. بیا د یوه زخمي زمری په څیر و غورید او ویې ویل:

« زه حکم کوم چې ..... همدا اوس اوهمدا شیبه د معصوم شهزاده قاتل په زنځیرونو تړلې زمونږ مخې ته راحاضر کړئ ،..... مونږ پوهیږو چې هغه دکوم شیطان په حکم سره داډول کرغیړن کار تر سره کړې دې. زه به د معصوم شهزاده دقاتل سره په خپله توره باندې قلم کړم.»

سپاهیانو دمحل دننۍ برخې ته ورمنډې کړې ، خو سلطان بیرته را وڅرخید او د خواجه سرا څخه یې وپوښتل« مونږ د معظمې ملکې خواجه سرا ته دهغه دګستاخۍ په اړه بښنه کوو..... اودخواجه سرا څخه غواړو چې ووایی چې هغه ته څه ډول دمعصوم شهزاده د قاتل په اړه معلومات تر لاسه شوی دي....؟»

اوس نو خواجه سرا هم دخپل جذباتي کیفیت څخه لږ څه راوتلې و. ترڅنګ یې دسلطان لهجې هم هغه ډاډمن کړې و چې هغه د تحقیق پرته په نوي سلطان باندې دخپل کوچنې ورور د وژلو تهمت تړلې و او په دې توګه یې خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ ته بلنه ورکړې وه . خوکله چې سلطان هغه ته ښښنه وکړه نو هغه بيرته را ژوندې شو او په لړزيدلي اواز يې وويل:

«درونده سلطانه !... زما د ګواهۍ سبب داو چې ماته د نوي شهزاده قاتل دهغه د وژلو وروسته وويل چې هغه شهزاده د سلطان په حکم وژلې دې..»

دخواجه سرا د خبرو په اوريدو سره سلطان ولړزيد ، هغه په سخت اواز سره په بې اختياره توګه وويل:

« هغه بدبخت څوک دې چې پر مونږ يې داسې ناروا الزام لګولې دې ؟ او ددې معصوم په پاکه وينه يې لاسونه سره کړي دي ؟ ، ، ،»

دسلطان په مخ د ځوانۍ جوش د شاهي جلال په بڼه را ښکاره شوی و . او په دربار کې هر کس په خپل ځاې باندې ګم سم ولاړ و . د خواجه سرا حالت هم دمخکې څخه بدل شوې و ، اوس نو هغه په خپل مخکينې کرچار باندې پښيمانه معلوميده ، هغه په نښتې ژبه باندې يو ځل بيا وويل:

« درونده سلطانه !... دغه معصوم شهزاده د يني چري سپه سالار د شاهي کنيزانو څخه ستا په حکم تر لاسه کړ اوبيا هغه سفاکه او ظالم انسان هغه له ځانه سره حمام ته يوړ او هلته يې د اوبو په ډنډ کې غرق کړ....»

په دې وخت کې د ټول دربار مخه د معظمې ملکې په لور شوه ، ځکه چې ملکه په ولاړه ولاړه يو دم په زمکه راپريوته او بې هوشه شوه . سلطان سمدلاسه ورمخته شو او پخپله يې ملکې سروين ته اوږه ورکړه ، دلږ ځنډ وروسته ملکه په خپلې خانګړې خونه کې د شاهی طبيبانو تر علاج لاندې وه . لا تر اوسه دربار نه و رخصت شوې . سلطان د خواجه سرا څخه د پيښې په اړه ټول معلومات تر لاسه کړي و او د يني چري سپه سالار په اړه يې حکم وکړ چې زنځير تړلې يې د سلطان مخې ته راوړي . خو پخوا تر دې چې د سلطان ددې حکم دتعميل له پاره سپاهيان ولاړ شی ، بهرام خان په خپله د يني چري دغه قاتل سپه سالار زنځير تړلې د سلطان مخې ته راوست . سپه سالار پرته له کومې ويرې د سلطان دربار کې ودريد.... دسلطان مخ تک سور شوې و . او سترګي يې د اور په څير انګار ګرزيدلې وې . هغه د يني چري ددې سپه سالار په دې جرءت باندې حيرانتيا هم وښوده او ډيره بې حده غصه هم ور ته راغله . ځکه هغه دخپله اړخه داسې ښووله چې هيڅ ډول ظلم او تيرې يې نه دې کړې . بلکه هغه څه يې چې يې کړي دي بلکل درست او سهي يې کړي دي ، دسلطان له پاره د سپه سالار انداز د پريښونکي په څير و په دې خاطر ورته سلطان په ډير سختو الفاظو کې وويل:

« سپه سالاره !.... مونږ ته يواځې په دوو ټکو کې ځواب راکړه . ايا تا زما د کوچني ورور د وژلو سفاکانه او ظالمانه جرم تر سره کړې دې ؟....يا نه ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! ما دا کوچنی شهزاده وژلی دی..... خو ددی کار په تر سره کولو کی ما کوم جرم نه دی کړی ، هغه څه چی ما کړی دی د سلطنت د بهبود له پاره می ترسره کړی دی ځکه چی په عثمانی سلطنت کی تل دا ستونزه راپیدا کیږی چی دسلطنت شهزادګان د تخت او تاج د تر لاسه کولو له پاره دټول قوم اوولس په مقدراتو باندی لوبی کوی....

« خاموش ! ...ته د ادابو دحد څخه تیرېږی.... تا نه یواځی کوچنی شهزاده وژلی بلکه پر مونږ دی د درواغو الزام هم لګولی دی ، چی دهغی په اساس دملکی خواجه سرا او د دربار یوشمیر نور وګړی مونږ له تاسره په دی کار کی شریک ګڼی...... حال دا چی مونږ په دغه ډک دربار کی خپل خدای حاضر اوناظر ګڼو او دا سوګند یادوو چی مونږ ددی سفاک ددی وحشت څخه بلکل بی خبره وو .... اوستا دا جسارت هم دبښلو وړ نه دی چی تا په ال عثمان باندی دتخت و تاج له پاره په خپل منځی جنګړو کولو ولګاوه ....مونږ تاته د مرګ د سزا د اورولو نه مخته دا پوهیدل غواړو چی ته د چا له پاره کار کوی د دقسطنطنیی د قیصر له پاره او که د هنګری د پادشاه هونیاډی له پاره ؟»

سلطان ، سپه سالارته په یوه ډول دمرګ سزا واوروله ، خوپه حقیقت کی هغه لږ څه په ویره کی و . هغه په دی پوهیده چی دینی چری دفوځ په څیر دغسی یو ستر سپه سالار ته دسلطان د تخت ناستی په لمړی ورځ د مرګ سزا ورکړل شی نو په دی فوځ کی به یو ځل بیا بغاوت را ولاړ شی . نن دسلطان له پاره دخپل ژوند سخترینه لمحه تر مخه وه . دا سی لمحه چی په اړه یی ویل کیږی (نه جای رفتن.... نه پای ماندن ..) ، اوس که چیری هغه د نوی شهزاده د سفاکانه وژلو بدله دسپه سالار څخه نه اخلی نو په درباریانو او نورو خلکو کی به ډیره سخته غصه اوقهر را وپاریږی ، اوبیا په ځانګړی توګه دهغه میریزه مور ملکه سروین دخپل تیخور کوچنی ماشوم څخه د بی برخی کیدو نه وروسته بی هوشه پرته وه اوپه خپله سلطان ته هم خپل کوچنی ورور ډیر ګران اومحبوب و ، په دی خاطر یی هغه سپه سالار ته ډیره غصه راتله خو خپل ځان یی بی وسه احساسوه . هغه د سپه سالار څخه په دی خاطر دا پوښتنه کړی وه تر څو د عسیویانو سره د سپه سالار اړیکی را ډاګیزه شی اوبیا ددی سفاک څټ په اسانی سره پری کړل شی... خو سپه سالار یو ځل بیا همغسی ځواب ورکړ :

« درونده سلطانه !..... سلطان بایزید یلدرم چی څنګه په تخت کیناست نو تر ټولو لمړی یی خپل کشر ورور شهزاده یعقوب دهمدی مقصد له پاره وواژه دکوم له پاره چی ما دا کار ترسره کړی دی . ځکه دهغی ددربار علماو فتوی ورکړی وه چی...... الفتنة الشد من القتل .... فتنه د قتل څخه ډیره بده ده . په دی خاطر یی شهزاده یعقوب پرته له کوم دلیله وواژه . ترڅو په راتلونکی کی کومه فتنه را ولاړه نه شی . ما هم دهمدی مقصد له پاره د کوچنی شهزاده ژوند پای ته ورساوه تر څو سلطنت د راتلونکی پیدا کیدونکی فتنی څخه خوندی پاتی شی.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسپه سالار ځواب ډیر عجیب و غریب و ، سلطان ورته په ډیره بده خوا وویل :«ته بلکل درواغ وایې ، داسلام په مفتیانو باندې ناروا الزام لګوې. دا د مسلمانو سلاطینو کار نه دې بلکه د مصر د فرعونانو کار دې چې کوچنې ماشومان دخپل تخت او تاج دخوندې ساتلو په خاطر وژنې . مونږ تا په هیڅ صورت نه شو بښلې ،که څه هم زمونږ دا ټول سلطنت پرې له منځه ولاړ شي.

سلطان ډیر کلک عزم او هوډ کړې و او دتیږې په څیر یې په سخته لهجه جلاد ته حکم وکړ چې هغه دې د سپه سالار سر قلم کړي او دمعظمې ملکې په پښو کې دې یې کیږدي. دسلطان دحکم د اوریدو سره سم سپه سالار د لمرې ځل له پاره په ویره کې شو اوپه ډیره مضطربه توګه یې سلطان ته مخ کړ اوورته یې وویل:

« درونده سلطانه ! ...ته د یو تیخور کوچنې په بدل کې دعثماني سلطنت د ستر فوځ ینې چرې راتلونکې په داو ږدی.او دا کار به دقوم اوولس له پاره ډیر زیانمن ثابت شي. په دې توګه به لکه دپخوا په شان په فوځ کې یو ځل بیا بغاوت را ولاړشي ، ماته د خپل ځان په اړه غم نه شته. زه د معظم سلطان دحکم سره سم دخپل څټ پرې کولو ته تیار یم ،خو په دې توګه به سلطنت ته ډیر زیات زیان اونقصان ور رسیږي.»

په حقیقت کې د سپه سالار خبرې پټ ګواښونه وو چې سلطان پرې ډیر ښه پوهیده. خو اوس هغه پریکړه کړې وه اوویلي یې چې په هیڅ صورت به دا ظالم او سفاک نه بښي. دسلطان د حکم سره سم جلاد هملته د سپه سالار دکار دپاې ته درسولو له پاره را حاضر شو ....خو پخوا تر دې چې هغوې دې په زنځیرونو کې تړلې سپه سالار دژوند څخه بیغمه کړي.... د یوه اړخه قاسم بن هشام مخته راغې او سلطان ته یې عرض وکړ چې:

« درونده سلطانه ! د یوه سرکاري سراغ رسان په توګه زه د سلطان څخه اجازه اخستل غواړم چې هغه دې دغه مجرم د لا زیات تحقیق له پاره ماته حواله کړي. تر څو دهغه څخه معلومات تر لاسه کړل شی چې دا مذموم او کرغیړن عمل یې دچا په اشاره سره تر سره کړې دی.؟»

په حقیقت کې قاسم د سلطان ستونزه حل کړې وه. که په د ې توګه په ریښتیا هم د سپه سالار اړیکي د کومې مسیحې ډلې سره ثابتي شي نو بیا به دیني چرې د سالار د وژلو کار په ډیره اسانۍ سره تر سره شي. دبله اړخه سلطان ته د قاسم په دې وړاندیز حوصله تر لاسه شوه اوداسې ورته څرګنده شوه لکه د رحمت ملائکه چې یې بسپنې ته را رسیدلې وي. سلطان سمدلاسه حکم وکړ چې د کوچنې تیخور شهزاده قاتل د قاسم بن هشام سره یوسئ. ددې وروسته سلطان خپل دربار رخصت کړ. نن د تاج د په سرکولو ورځ وه اوهمغه څه په کې وشول چې سلطان او قاسم بن هشام ترې ویریدل. سازشي او غدارو عناصرو خپل کار تر سره کړې و او دسلطان له پاره یې په همغه لمړۍ ورځ ډیره ستره ستونزه راپیدا کړې وه ، دا مسئله بلاخره د قاسم بن هشام په واسطه حل شوه او هغه د کوچنې شهزاده سفاک قاتل د خپله ځانه سره د پټې محکمې تاخانې ته یوړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په راتلو سره قاسم بن هشام ټول سپاهیان رخصت کړل. او کله چې تا خانه خالي شوه نو قاسم بن هشام سپه سالار ته وویل: « سپه سالاره ! تا د پادشاه ورور وژلې دې، او په خپلو لاسو دې وژلې دې، ته خو پوهیږې چې ته د مرګ څخه خوندي کیدې نه شې. خو ستا د خوندي پاته کیدو له پاره یوائې یوه لاره شته او هغه داچې زه تاته د دې ځایه د تیښتې لاره پرانزم. زه له تاسره کومک کولو له پاره تیار یم ، خو په دې شرط چې ته به ماته یوه خبره کوې «..

« قاسم بن هشامه ! زه پوهیږم چې ته له ما څخه څه غواړې. ته به له ما څخه دا خبره راباسې چې زه ووایم چې زه د عیسویانو جاسوس یم. خو دا به ستا ډیره غلطه انګیرنه وي ، زه اوس هم په همغه خبره ولاړ یم چې دسلطان ورور مې دسلطنت د خیر ښیګڼې له پاره وژلې دې.»

سپه سالار د قاسم د هیلو نه زیات چالاکه و خوت. خو قاسم خپل همت له لاسه ورنکړ او یو ځل بیا یې ورته وویل :

« ماته له تا څخه دکومې خبرې د راویستلو اړتیا نه شته. زه ډیر ښه پوهیږم چې ته د چا له پاره کار کوې. زه په دې هم خبر یم چې ستا اصلیت د کومه ځایه دې. او په ینې چرې کې څه ډول ورننوتې یې. شاید تاته به ډاګیزه شوي نه وي چې هغه ځوک چې د لمړي ځل له پاره یې د ابوجعفر او سلیم پاشا دمخونو نه پرده لرې کړه هغه زه وم. ما ته په دې اړه هم معلومات شته چې د سلطان مشر ورور علاوالدین په خپل طبیعې مرګ نه دې مړ شوې بلکه هغه وژل شوې دې. ته په کومه غلطه انګیرنه کې ځانه مه غورزوه. زه غواړم له تاسره یوه سودا وکړم. ماته دخپل یو ذاتي دښمن په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو اړتیا ده. ددې په بدل کې زه تا ته د «اورنه» څخه د وتلو لاره پرانستې شم.

اوس دقاسم دخبرو په اوریدو سره د سپه سالار زړه درزار پیل کړ. هغه ته د قاسم په خبرو کې ریښتیاوالې احساسیده. هغه په دې هم پوهیده چې د قاسم دښمن څوک و. هغه به څنګه اوڅه ډول ابوجعفر له یاده ویستلې وې چې د پریښودو او ازادولو له پاره یې څو کاله مخته ، په یوې تیارې شپې اورنه په شمالي کلا باندې حمله کړې وه .... هو !....دا سپه سالار همغه شخص و چې نقاب پوښه ډله یې د شپې په تیاره کې دابوجعفر پسې ولاړل اوهغه یې د قاسم د بندي خانې څخه خلاص کړ ، دسپه سالار قصه ډیره لنډه وه. هغه په قسطنطنیه کې پیدا شوې و . هملته روزل شوې و ، کورنۍ یې د قیصر نژدې دوستان و. په دې خاطر قیصر هغه د یوه ستر کار له پاره مؤظف کړې و. اوهغه ستر کار داو چې هغه دې په کوم جنګ کې په مصنوعې توګه ځان بندي کړی او دسلطان په ینې چرې کې دې ځان ور ننباسي. اوبیا هغه همداسې وکړل. ددې یو علت دا و چې دسلطان ینې چرې په اصل کې د عیسوی بندیانو څخه جوړ کړل شوی و ، همغه بندیان چې په جنګ کې به نیول کیدل اوبیا به د روزنې او مسلمانیدو له پاره په ینې چرې کې ورداخلیدل. کله چې سپه سالار د قاسم دخولې څخه داواوریدل چې قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه په اړه په هر څه پوهيږي نو روح يې په لړزه شو. هغه ته داسې څرګنده شوه لکه سلطاني توره يې چې په سر سپره وي. سمدلاسه يې پريکړه وکړه چې د قاسم سره به مرسته کوي اوبيا به داورنه څخه د تيښتې هڅه کوي ، په همدې فکرونوکې ډوب شو اوبيا يې وويل:

« ددې خبرې له پاره به څه ډول ثبوت موجود وي چې تاته ددښمن د پټې د ښوولو وروسته به ته ما پريږدې ؟»

د قاسم غشې سهي په نښه لګيدلې و. ګويا سپه سالار اعتراف کړې و چې هغه د قيصر جاسوس دې ، دهغه ددې پوښتنې په ځواب کې ورته قاسم وويل: « زما په سودا باندې يقين کول ستا مجبوري ده ،که چيرې ته پرې يقين نه کوې نو مه يې کوه. زه به له تاڅخه د خپل دښمن پته اودرک تا ته د اذيت د درکولو په اساس هم واخلم. اوس چې ستا خنګه خوښه وي...»

د قاسم په خبرو کې وزن و .او سپه سالار دا وزن ډير ښه محسوساوه. هغه په ډيره بې وسۍ سره دقاسم په لور وکتل او ورته يې وويل: « ته سهي خبره کوې. پر تا باور کول زما مجبوري ده. ته زما د لاس اوپښو زنځيرونه پرانيزه. زه له تاسره د تعاون کولو له پاره تيار يم.»

قاسم دهغه ټول زنځيرونه پرانستل. يواځې په لاسو کې يې ورته هتکړۍ پريښودې تر څو حمله ونه کړاې شي. د هغه تر څنګ په فرش باندې کيناست ، په دې وخت کې سپه سالار وويل:

« ابوجعفر ما د جمعې په شپه ستا له بنده ازاد کړ ، ما اوزما ملګرو د نيمې شپې نه وروسته په شمالي کلا حمله وکړه ، هلته شته ساتونکې مو ووژل او د کلا د تاخانې څخه مو ابوجعفر ازاد کړ ،بيا د کلا د ديوال په لور دښاره بيرون کوز شو ، د ښاره بيرون د البانوي کنيزې دلور « مارسي» دسپرلۍ ګاډۍ د څو ساتونکو سره يو ځاې زمونږ منتظر وه. .....»

سپه سالار همدومره خبره وکړه چې د قاسم ماغزه لړې لړې ولاړل. ايا ابوجعفر مارسي دخپله ځانه سره وړې ده ؟ ايا تر هغه وخته پورې مارسي ژوندۍ وه ؟..... د قاسم په مغزو کې دا پوښتنې يوپه بل پسې راولاړيدې. په دې اساس يې ترې په بې صبرۍ سره وپوښتل:

« دا څه.....دا ته څه وايې ؟ ايا د البانوي کنيزې لور مارسي تر دې وخته پورې ژوندۍ وه.»

هو ! هغه زخمې وه ، خوبيا پوره روغه رمټه شوې وه. مونږ هغه په يو غواې ګاډۍ کې واچوله او دالبانيه په لور مو وليږله. مونږ نيغ په نيغه د البانيه لاره وانه خستله. بلکه لمړۍ مو د کوچنۍ اسيا په لور پنځه سوه واټنه لاره ووهله اوبيا د يوه اوږد موړ نه د راګرزيدو وروسته د بالقان دغرونو په لور ولاړو ، هلته دبالقان غرونو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسیدو وروسته ما ابوجعفر ته خداي پاماني وويله. او بيرته اورنه ته راستون شوم. په هغه وخت کې زه سپه سالار نه وم ، بلکه خواجه خيري سپه سالار و ،په دې خاطر زما په غير حاضرۍ باندې دچا سترګې و نه لګيدې.»

په قاسم د حيرانتياو غرونه را پريوتې و ، هغه په خپل ځاې ناست ناست مضطرب ګرزيدلې و . مارسي دهغه لمريني محبت ، هغه تر اوسه ژوندۍ وه ، خوشپړکاله مخته هغه مارسي په مړو کې شميرلې وه . اوبيا کله چې دهغه خاص سړی د البانيا څخه د بيرته راستنيدو په وخت کې هغه ته ويلي و چې سکندر بيګ د مراد خان ثاني قاصدان شهيدان کړي او دا چې مارسی هلته په البانوي قصر کې نه شته. نوهغه متيقين شوي و چې مارسی مړه شوې ده ، خو نن د سپه سالار دخبرو د اوريدو وروسته دهغه اوسان ورخطا شوي وو. ځکه چې اوس نژدې شپږ کاله وروسته هغه ته دمارسی د ژوند په اړه خبر رسيدلې و. هغه ډير زيات نا ارامه و . اوغوښتل يې چې په څه ډول ددې ځايه والوزې او مارسي ته ځان ورسوي. خو دا ورته ډاګيزه نه وه چې مارسی چيرې ده. هغه په ډيره جذباتي توګه وويل:

« ايا تاته ددې البانوي کنيزې د لور په اړه څه معلومات شته چې هغه اوس چيرې ده ؟او ابوجعفر هغه چيرې وړې ده ؟»

« هو ! ماته معلومه ده چې ابوجعفر هغه البانيی کې سکندربيګ ته ور رسوله.»

« خو اوس هغه په البانيه کې نه شته ، ما يې پخپله پوښتنه کړې ده ....» قاسم ترې په پوره ناقرارۍ سره وپوښتل ، اوس نو سپه سالار دقاسم حالات په کلکه ځارل. هغه کتل چې قاسم دمارسی د نوم په اخستول سره جذباتی کيږي خو هغه ته د مارسی په اړه ددې نه زيات معلومات نه و . همدومره پوهيده چې ابوحعفر له ځانه سره البانيا ته يوړه. بيا هغه لږ څه په ناهيلۍ سره وويل:

« ماته د مارسي په اړه ددې نه زيات معلومات نه شته. خوما ته د ابوجعفر په اړه معلومات شته چې هغه اوس کوم ځاې کې دې.»

د قاسم له پاره دا خبره هم ډيره په زړه پورې وه. دهغه دبدن ويښتان راپورته شول او په پوره توګه يې دهغه خبرو ته غوږ کيښود سپه سالار ورته وويل:

« اوس ابوجعفر دقسطنطنيی په ستر کليسا کې « ايا صوفيا » کې ميشت دې. دهغه اصلي نوم « ډيمونان » دې ، هغه اوس په ايا صوفيا کې ډير ستر « بطريق » دې. ډيمونان دخپلو پخوانيو کارنامو په اساس د بطريق اعظم او شهنشاه سره ډيري نژدې اړيکې لري. خو اوس هم دهمغه جاسوسۍ د نظام سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم له پاره دا معلومات ډېر دحیرانۍ وړ و. د ابوجعفر داصلیت په پوهیدو سره هغه د اور سره سکروټه وګرزیده. هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې که هغه تر ابوجعفره پورې ځان ورسوی نو ګویا تر مارسی یې ځان ور رسولې دې. قاسم د سپه سالار څخه ددې نه اخوا نور څه پوښتنه کول نه غوښتل. خوبیا یې هم تر ډیره وخته پورې د سپه سالار سره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې. هغه د سپه سالار څخه دا هم را برسیره کړل چې په اورنه کې اوس د قیصر څومره جاسوسان په خپلو دندو کې مصروف دې. د سپه سالار څخه د ټولو رازونو د څرګندولو وروسته قاسم دهغه ځایه راپورته شو او روان شو ،سپه سالار هم په ډیره بیړه راپورته شو اوویې ویل:

« دا څه دي ؟.....ته ځې.... او هغه ستا سودا .....؟زما به څه کیږي ؟»

« ته مه ویریږه.... زه به دشپې ناوخته تا له دې ځایه باسم..»

خو هغه شپه هیڅکله هم رانغله. قاسم دهغه ځایه نیغ په نیغه د سلطان دربار ته راغې اوهغه ته یې ټول تفصیلات ټکي په ټکي وویل. چې په پایلو کې یې سبا سهار د سفاک قاتل لاش د ښار په ستر چوک کې را ځړیده. سلطان په ښار کې منادی وکړه او خلکو ته یې وویل چې دیني چرني سپه سالار یې دکوچنی شهزاده د وژلو په بدل کې قصا ص کړ ، په داسې حال کې چې د لاسته را غلو معلوماتو په اساس ، قاسم بن هشام په یني چري کې ټول مشکوک سالاران دشپې ونیول ، او په دې توګه د بغاوت هغه ګواښ چې د یني چري د سالار د مړینې وروسته را پیدا کیدونکې و له منځه ولاړ. سلطان دیني چري سپه سالار ته د مرګ د سزا د ورکولو وروسته دفوځ له پاره نوی سپه سالار و ټاکه اوهغه دقاسم بن هشام دوست اغا حسن و.

کله چې اغاحسن سپه سالار شو نو دفوځ لارې ا وګودرونه هم بدل شول. ځکه چې اغا حسن یو مخلص ، پاک اومسلمان شخصت و. تر څنګ یې یو بهادر اومیړنی جنګجو او مجا هد هم و. د اغا حسن په را تلو سره په ټول فوځ کې دغیرت ،حمیت ، میړانې اوبهادرۍ څپې خپرې شوې.

قاسم هم د اغاحسن په ټاکنې ډېر خوښ و. خو دهغه په ذهن کې به هره ګړۍ او هر ساعت د قسطنطنیې په لور د تللو تلوسه را ډاګیزه کیده. هغه غوښتل ابوجعفر ته ځان ور ورسوي ترڅو دهغه څخه دخپلې مارسی په اړه و پوښتي ، حقیقت دادې چې د هغه زړه دشپږو کالو راهیسی دا نه منله چې د هغه مارسی دې مړه شوې وي ، دهغه په ذهن کې به هروخت مارسی ژوندۍ وه. خو دهغه وخته چې ورته د مارسی د ژوند په اړه معلومات ډاګیزه شوې دي نو خوب یې دسترګو تښتیدلې دي ، هغه هره لحظه د قسطنطنیې په لور د تللو په فکر کې و ، یوه ورځ کور کې حمیرا هغه ډېر اندېښمن وکوت او ترې ویې پوښتل: « نن سبا ډېر اندېښمن معلومیږې ،.... داسې بریښې چې دکوم جدا شوې محبت غم دې ځوروی ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم حمیراته د مارسی په اړه هر څه ویلي و . په همدې خاطر یې ورته په خندا نه خوله وویل: « هو !....په حقیقت کې ماته یو ډیر په زړه پوري خبر تر لاسه شوې دې، په دې فکر کې یم چې تاته یې ووایم او کنه...»

« دا به څه ډول خبر وي چې ته یې ماته د ویلو څخه ویره محسوسوې.....ته اندیښنه مه کوه او خپله خبره راته وکړه . که تا له مارسی سره مینه کړې ده نو ما له تاسره مینه کړې ده ، زه ددې پروا هم نه کوم چې که چیرې ته مارسی بیرته را ژوندۍ کړې او دې کور ته یې هم راوړې.»

قاسم د حمیرا په خبرو په اوریدو ډیر حیران شو ، هغه په خپلې محبوبې ښځې نوره هم مینه راغله. حمیرا یې په خپله غیږ کې و نیوله او دخپل ځان سره یې په داسې حال کې روانه کړه چې لاس یې دهغې په سر باندې واهه او ورته یې ویل:

«حمیرا ! ته زما ژوند یې. زما دلور مور یې ، اوریښتیا خو دادي چې ته زما مینه اومحبت یې..... حمیراجانې ! زه له تا څخه هیڅ نه پټوم ، ماته خبر راغلې چې مارسي شهیده شوې نه ده. بلکه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. خو دا راته ډاګیزه نه ده چې هغه اوس چیرې ده. دهغې دمور قاتل اوددې ځایه دهغه تنبتونکې وګړې په قسطنطنیه کې دې . ماته دهغه په اړه معلومات تر لاسه شوې دې. زه غواړم چې د سلطان څخه په یوه بهانه اجازه واخلم او قسطنطنیې ته ولاړ شم او دمارسی په اړه معلومات تر لاسه کړم.»

قاسم احساس کړې وه چې د مارسی د ژوندۍ پاته کیدو خبر دحمیرا زړه ته ټکان ورکړې و اودهغه په مخ د حیرانتیا نښې راپیدا شوې وې ، هغې خپل مخ را پورته کړ او د اوښکو ډکې سترګې یې و مخلې او بیا یې په ژرغوني اواز سره وویل:

« واه ، واه ، دا خو د ډیرې زیاتې خوشحالۍ خبره ده. که چیرې مارسي ژوندۍ وې نو زه به هغه پخپلو لاسو ناوې کړم اودلته به یې راوړم. هغه نه یوازې ستا محبت دې بلکه زما خور هم ده. هغه ډیره ستره ده. ما خو هیڅ هم نه دي کړي خو هغې د ایمان او اسلام په خاطر ډیر څه قربان کړي دي ، دداسې پیغلې خو زیارت ته ورتګ په کار دې .

دحمیرا په زړه کې له یوه اړخه د مارسی له پاره د عقیدې او خیرښیګڼې جذبات را پاریدلي وو. خو دبله اړخه یې دخپلې مینې د ویش په اړه اندیښنه درلوده ،خو هغې دخپل آند له مخې هیڅ داسې اندیښنه را څرګنده نه کړه. او د قاسم په غیږ کې یې نورهم ځان ور سلیښت کړ.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان تخت و تاج خپل کړې و ، او په تخت باندې کيناست. په همغه لمړۍ ورځ پرې چې دخپل کوچنې ورور د وژلو کوم الزام لګيدلې و هغه داغ اوس له منځه تللې و. د سلطنت ګڼ شمير عمايدينو ته اوس دا ډاډ ترلاسه شوې و چې که چيرې د نوې کوچنې او تيخور شهزاده د وژلو حکم سلطان ورکړې واې نو هغه به هغه د تاج دپه سرولو په ورځ نه واژه ، هغه کولې شو دخپل تخت د ناستې د مراسمو نه وروسته دا کار په ډير ارام سره ترسره کړي ، هيچا ته ددې کوچنې تيخور ماشوم د تخت د کيناستو په اړه کوم فکر نه و پيدا شوې. بلکه ټول دمحمدخان ملاتړی و. سلطان د تخت د کيناستو څخه يوازې دوه ورځې دمخه «اورنه» ته راغلې و. په داسې حال کې چې د فوځ مشر د پخوا نه همدلته موجود و. که چيرې سلطان دداسې کوم کار دکولو اراده درلودې نو دا کار به يې دهغو سردارانو په لاسو کړې وې چې د کوچنۍ اسيا څخه اورنه ته دهغه سره يو ځاې راغلې و او سلطان پرې پوره باور هم درلود. اورنه ته د راتلو سره سم داسې يوه سردار ته چې هغه پوره هم نه پيژانده ،داسې حکم ورکول د احتياط پر خلاف کار و. بيا د ټولو نه ستره خبره داوه چې د «ينې چرې» سپه سالار ان د مرګ تر وخته پورې په سلطان باندې دوباره الزام و نه لګاوه. د سلطنت اراکين په همدې خبرو د فکر کولو په اساس ډاډمن شوي و . په حقيقت کې د ينې چرې فوځ د عثمانې سلطنت ډير نازولې فوځ ګڼل کيده نوپه دې خاطربه په دې فوځ او ددې فوځ په سردارانو کې د بغاوت اغيز تل تر سترګو کيده. دغه قاتل سپه سالار د سلطان د قابو کولو له پاره دغه کار تر سره کړې و اوهغه هيله درلوده چې سلطان به د بغاوت له ويرې دهغه ژوند ته کوم ګواښ پيښ نه کړي. اوتل به دهغه دفشار او کنترول لاندې وي. خوسلطان محمد خان بلکل د يوه مختلف مزاج خاوند ثابت شو. هغوې چې دا فکر يې کاوه چې سلطان محمد خان همغه محمدخان دې چې څو کاله دمخه يې ددوه ځلې ناکاميو وروسته سلطنت پرې اينبې او اوس به هم ناکاميږي نوهغوې دمحمدخان ددې اقدام څخه خبر شول اوهغوې دا احساس کړه چې سلطان محمدخان اوس هغه کوچنې شهزاده نه دې.

دمحمدخان د تخت دکيناستو څخه درې کاله مخته د بازنطينې سلطنت اخري حکمران.....دولسم قسطنطين ، د قسطنطنې په تخت باندې ناست و. نوموړې هم د « جان پلپولوګس » په څير چالاکه اوهوښيار انسان و . هغه د سلطان محمدخان د په تخت کيناستو وروسته د کوچنۍ اسيا سرکشه او باغې سردارانو او اميرانو ته ، دسمدلاسه بغاوت کولو حکم وکړ. په دې خاطر سلطان محمد خان د خپل تخت د کيناستو نه څو ورځې وروسته دهمدې کوچنۍ اسيا په لور توجه وکړه. لاتر اوسه سلطان محمد خان د کوچنۍ اسيا د بغاوتونو د ځپلو څخه نه و فارغ شوې چې د قسطنطنيې پادشاه ورته پيغام وليږه چې د سلطان مرادخان ثاني د وخته راهيسې د عثماني سلطنت يو شهزاده (ارخان) نومې چې زمونږ سره بندي دې اودهغه د مصارفو له پاره چې کوم څه دسلطاني خزانې څخه ټاکل شوي و بايد په هغې کې ډيرښت راوړې. اوکه نه مونږ به هغه شهزاده ازا د کړو او بيا به دهغه سره ستاسې پر خلاف فوځی کومک هم وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ارخان» د بايزيد يلدرم لمسي و . او دبايزيد دهغو زامنو څخه د يوه زوي و چې د انګورې د جنګ نه وروسته خپاره شوی و . په دې خاطر ارخان دسلطان مرادخان ثاني دکاکازوې هم و . څرنګه چې د قسطنطنيې قيصر د عثماني سلطان تخت ناستې سلطان محمد خان يو کمزورې شخص ګاڼه . نوپه دې خاطر يې غوښتل دخپلو ګواښونو په واسطه د سلطان محمدخان خزانې تر لاسه کړي. خوسلطان محمد خان دهغه هيڅ پرواه ونه کړه. هغه دقيصر قاصدان نامراده بيرته وليږل. او په خپل زړه کې دا هوډ وکړ چې تر هغې چې د عيسويانو دسلطنت جرړې و نه کاږي نو د عثماني سلطنت دوام اوقيام ته به تل ګواښ ګڼل کيږي ، په دې وخت کې سلطان دقيصر قاصدانو ته سپينه خبره ونه وکړه. خو په خپله يې دقيصر د له منځه وړلو له پاره فکر کول پيل کړل.

قسطنطين يو جنګجو شهزاده و . خو د خپل ځان په لور د محمدخان د توجه د را ګرځولو په اړه يې همغسې غلطي وکړه لکه دهغه نه مخکې « مينوئيل» چې د سلطان مرادخاني ثاني سره کړې وه. ارخان د شهزاده سليمان د زوزاکه و. شهنشاه خو سلطان محمد خان ته ګواښ کړې و خو هغه ته دا اندازه نه وه چې د نوي ځوان شهزاده ځواکونه په څومره چټکۍ سره پرمختګ کوي او دهمدې دوويشت کالو په عمر کې هغه د پوره پوخوالي ، فوځي وړتياو ، او دهيواد په کورني تنظيم اوتدبير کې دخپلو ټولو پخوانيو څخه مختوالې کړې .

د سلطان محمد خان لمړي وزير « خليل پاشا » د قسطنطين د قاصدانو ددغه غير معقولې غوښتنې د خطر اتو څخه ښه خبر و نوپه دې اساس يې هغوې ته وويل:

ستاسې ليونتوب «قسطنطنيه» به دسلطان په لاسو کې راځي ، تاسې په ټوله اروپا کې ارخان دسلطان په څير اعلان کړئ ، بې شکه د هنګري خلک هم دخپلې بسپنې له پاره را وغواړئ ، کوم ولايتونه چې تاسې يې بيرته اخستلې شئ دهغوې د بيرته اخستلو هڅې هم وکړئ ، خو تاسې به ډير ژر د بازنطينی سلطنت پای په خپلو سترګو ووينئ.

په هغه ورځ چې د قيصر قاصدان دسلطان سره دکتلو له پاره ورغلل. نوپه همغه شيبه کې سلطان هوډ کړې و چې قسطنطنيه به دخپل سلطنت يوه برخه ګرځوي. د « سينوپ » او « طرابزون» څخه علاوه د پخواني بازينطيني سلطنت په ټولو سيمو باندې عثماني دولت ولکه کړې وه. په اروپا کې يواځې قسطنطنيه اودهغې شاوخوا سيمې عيسويانو ته پاته وې ، د قياصره هغه ستر سلطنت چې يو وخت د نړۍ د سترو اوځواکمنو سلطنتونو څخه ګڼل کيده اوس د تباهۍ اوبربادۍ اخري حد ته رسيدلی و . اوهر هغه ځای کې چې ځواک او قوت ليدل کيده هغه نژدې ټول له منځه تللې وو. خو په دې ټولو کې دقسطنطنيې وجود او په خپل ځای پاته کيدل پخپله داهميت وړ وو . او دقيصر دسلطنت دغه اخري ښخته په خپل ځای باندې همغسې ولاړه پاته وه. دهغه وخته راهيسې چې ترکانو د اروپا په زمکه پښه ايښودې ده نو دهمغې ورځې وروسته يې ددې ښار د فتحه کولو ارزو او هيلې په زړونوکې را ټوکيدلې دي. هرڅومره چې د فتوحاتو لړۍ پراخيده ، دهغوې په زړونو کې ددې ښار سوبه کول هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواکمن کیدل. چې بیا بلاخره ددې خبرې عملي نمونه د « سلطان بایزید یلدرم» په وخت کې را څرګنده شوه. او دا هغه وخت و چې هغه د ابنای فاسفورس په شرقی ساحل کې یوه ستره فوځي کلا جوړه کړه او دهمغې ځآیه یې قسطنطنیه کلابنده کړه. خو د کلابندۍ څو ورځې لا نه وې تیرې شوې چې تیموري حملې د بایزید دا کلابندي د پاې ته رسولو سره مخ کړه ، دهغې نه وروسته بیا سلطان مرادخان ثاني که څه هم نه غوښتل چې د شهنشاه سره کومه تربګني را پیدا کړي خوپخپله د شهنشاه غدارۍ هغه دې ته مجبور کړ چې د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر د سازشونو او جاسوسیو مرکز قسطنطنیه باندې ولکه وکړي ، تر څو دا فتنه د تل له پاره پاې ته ورسیږي. خو دبازنطینی سلطنت څو ورځې لا پاته وې نو په دې اساس سلطان مرادخان هم خپله کلا بندي پاې ته ورسوله او د نورو بغاوتونو د ځپلو له پاره یې هغو لوریو ته مخه کړه.

سلطان مرادخان په دې ښه پوهیده چې د « بحر مارمورا » دواړو اړخونو ته د عثمانیانو حکومت دې او په منځ کې یې یواځې قسطنطنیه ده چې دعیسویانو په لاسو کې ده. نو ترهغې چې قسطنطنیه په همدې توګه موجوده وي نو سلطان ته به په اسیایی او اورپاې مقبوضاتو کې امنیت راوړل ستونزمن ګرځي. نو په دې خاطر هغه باید په قسطنطنیی باندې د ولکې کولو له پاره ځان تیار کړي. ځکه هغه باید د خپلو مقبوضاتو د خوندي ساتلو له پاره قسطنطنیه له منځه وړې واې ، دا اوداسې نور څو علتونه و چې هغه په همغه لمړۍ ورځ په قسطنطنیی باندې د ولکې کولو له پاره هوډ وکړ. او په دې توګه هغه دخپل حکومت د ترټولو دستر کار د تر سره کولو له پاره یې خپل ځان تیاراوه.

د قیصر دقاصدانو د بیرته ستنیدو وروسته سلطان د کوچنۍ اسیا په لور ولاړ ، هلته یې د هر څه دمخه د خپلو سالارانو ، وزیرانو ، امرانو اورئیساو غونډه را وبلله. په دې غونډه کې قاسم بن هشام هم موجود و. سلطان غوښتل چې د خپل سلطنت غړي نه یوازې دخپلو ارادو څخه اګاه کړي بلکه دهغوې څخه په قسطنطنیه باندې دحملې کولو ملاتړ هم ترلاسه کړي. دا یو ډیر ښه اتفاق و ، په هغه ورځ چې سلطان دخپل دربار غونډه رابللې وه په همدې ورځ د قسطنطنیی د شهنشاه یو بل قاصد اورنه ته رارسیدلې و. په همغه وخت کې چې په قسطنطنیی باندې د حملې کولو له پاره ګرم بحث جریان درلود ، د سلطنت وزیر سلطان ته را نژدې شو اودهغه په غوږ یې د قیصر د قاصد د راتلو په اړه خبر ورکړ. په دربار کې یو شمیر خلک د قیصر سره داړیکو دخرابولو ملاتړې نه و ، په دې وخت کې سلطان ته دقیصر د قاصدانو راتګ د غیبي کومک نه کم و. په دې خاطر یې د قیصر سفیر د غونډې او ګرم بحث په منځ کې راوباله. کله چې دقیصر سفیر دربار ته را ننوت نو د ټولو درباریانو سترګې پرې و رونښتې ، دوې په یو ځانګړې لباس په ځان کړې و ، په غاړو کې یې طلایی صلیبونه را ځړول شوي و. او په سرونو یې د قسطنطنیی ځانګړې خولۍ اینښودې وې. کله چې د شهنشاه سفیر دسلطان مخې ته راغلل نو دشاهي ادابو د په ځاې کولو پرته په ډیره بې ادبۍ سره و دریدل. بیا دسلطان په اشارې سره دهغوې څخه یوه د قیصر پیغام ولوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«د شهنشاهانو د شهنشاه ، د قسطنطنیې د قیصر «دولسم قسطنطین» له لورې د سلطان محمد خان په نامه:

سلطان محمد خان ته خبر ورکول کیږي چې د بایزید یلدرم لمسي او د سلیمانشاه زوي ارخان زمونږ سره بندي دې ، د هغه د خوراک څښاک له پاره چې کومې پیسې د شاهي خزانې څخه را استول کیږي ډیرې ناکافي دي ، په دې خاطر سلطان ته په کار دي چې په دې پیسو کې ډیربښت راوړي او هغه دوه هومره کړي ، او که نه شهنشاه به عثماني شهزاده ازاد کړي او د سلطان محمد خان په مخ کې به یې و دروي ، شهنشاه دا حکم هم کړې دې چې دا ځل د شهنشاه د قاصدانو د ناکامه او نامراده بیرته ستنولو ټول مسؤلیت به د سلطان په غاړه وي»

د قسطنطنیې د قیصر د قاصدانو د دغه نالیکلې پیغام د اوریدو نه وروسته د دربار ټول حاضرین هک پک او حیران دریان شول او د قهره او غضبه سره تاویدل راتاویدل. د سلطان پلان بریالي شوی و ځکه هغه خلک چې اوس د قیصر په خلاف ملاتړي نه ښکاریدل هغوې هم د دې پیغام د اوریدو وروسته د خپله آنده ګرزیدلي و ، سلطان د دربار د خلکو د راې د اوریدو وروسته د شهنشاه قاصدان په ډیره سپکه او ذلیله توګه د درباره وویستل . د قیصر د قاصدانو د تللو وروسته د دربار غونډه بیرته پیل شوه ، دا ځل د ټول آند دا و چې په قسطنطنیې باندې دې په ټول ځواک سره حمله وکړل شي او د دې حملې له پاره دې پوره پوره تیارې و نیول شي. سلطان ته د مملکت یو ډیر زور او باعزته غړي یوه ډیره عجیبه مشوره ورکړه:

« درونده سلطانه ! د عثماني سلطنت پخوانیو حکمرانانو هم څو ځلې په قسطنطنیې باندې حملې کړې دي ، خو هر ځل به د کوچنۍ اسیا څخه د بغاوت د پورته کیدو خبرونه راتلل او دا حکمرانان مجبور وو چې د هغو بغاوتونو د ځپلو له پاره هغه لورې ته مخه کړي ، زما ناقصه مشوره خو داده چې دا ځل په قسطنطنیې باندې د حملې کولو د مخه د «کرمانیا» د امیر سره سوله وکړل شي....زما په فکر کې د دې تلپاتې سولې له پاره یوه مشوره هم شته ،که چیرې معظم سلطان د هغې د ویلو اجازه راکړي....»

«اجازه ده»

« درونده سلطانه ! د کرمانیا امیر یوه ځوانه لور لري ، که چیرې درونده سلطان د هغې سره د نکاح کولو اراده وکړي نو زه ډاډمن یم چې د کرمانیا امیر به یې په خوشحالۍ سره ومني او په دې توګه به مونږ د قسطنطنیې د کلابندۍ په وخت کې د اندیښنو سره نه مخ کیږي....»

سلطان د سلطنت د دغې زاړه او وفاداره غړي مشوره ډیره وستایله. او پرته له ځنډه یې په هغې د عمل کولو اراده وکړه. په همدې وخت کې قاسم بن هشام د خپله ځایه راپورته شو او د سلطان څخه یې د خبرو کولو اجازه و غوښته ، سلطان د قاسم بن هشام په لور وکتل او په خندا شو ، بیا یې ورته د خبرو کولو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! دکرمانیا دامیر سره د سولې دکولو مشوره ډیره په ځای او د عقل خبره ده ، په دې توګه زما آند دادې چې په قسطنطنیی باندې د حملې کولو دمخه د هنګري دپادشاه هونیاډی سره هم سولې کولو ته اړتیا ده. ځکه د پرلپسې ماتې خوړلو وروسته د هنګري پادشاه هم په سنګر کې ناست دې او غواړي د فرصت د ترلاسه کولو په وخت کې خپله د عثماني سلطنت څخه بدله واخلي. »

خو پخوا تر دې چې سلطان ددې خبرې ځواب ووایی د سلطنت یو ځوان وزیر دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

«درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام ددغه په زړه پورې آند په اوریدو سره زه ډیر حیران پاته شوم. ځکه دا به څنګه شوني وی چې د صلیبي جنګونو مشر اوقومندان او داسلام ستر دښمن هونیاډې دې د موقع اوفرصت د ترلاسه کولو په وخت کې په عثماني سلطنت یرغل نه راوړي.»

د سلطنت د وزیر په خبرو کې پوره وزن و، سلطان غوښتل د سلطنت د نورو عمائیدینو راې هم تر لاسه کړي ،په دې خاطر سلطان د غونډې برخوالو ته د خپلمنځې خبرو اترو کولو اجازه ورکړه ، په دې وخت کې همغه زوړ وفاد اره انسان یو ځل بیا راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام آند په هیڅ صورت غلط نه دې. د هونیاډې سره سوله شوني ده. ځکه چې هونیاډې پخپله د قسطنطنیی دپادشاه سره مذهبی اختلافات لري ، په همدې توګه د قسطنطنی د فوځونو سپه سالار« ګرانډ ډیوک نوټارس» هم د هونیاډې سره د همدې مذهبی اختلافاتو په اساس ډیره سخته دښمني لري، که څه په دې کې شک نه شته چې دواړه عیسویان دي خو درونده سلطانه ! دهغه وخته راهیسي چې عیسویت په دوو لویو ډلو ویشل شوې نودهغوې مرکزي اتحاد له منځه تللې دې. ددوې داوړه ډلې یو بل ته مرتد ، کافر او لار ورکي وایی. ددوې تر منځه دومره محبت هم نه دې پاته شوې چې دواړه ډلې د یوه دریم دښمن ، دنمونې په توګه د مسلمانانو ،په مقابل کې سره را یو ځای شی»

سلطان ددې زوړ اووفاداره غړي خبرې ډیرې په غور اوفکر سره اوریدلې. په همدې وخت کې لمړي وزیر « خلیل پاشا» هم دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! زمونږ د دربار دغړو پوهه او درک که همداسې دوام وکړی نو زه ډاډمن یم چې عثماني سلطنت به هیڅکله هم زوال و نه مومي. دقسطنطنیی خلک تر اوسه پورې د پخوانۍ یوناني کلیسا سره تړلي دي او همدا قسطنطنیه یی مرکز دې. خو ددې برعکس د هنګري خلک د رومن کتولیک د کلیسا سره تړلي دي چې مرکز یی په روم کې د « پاپاې روم» کلیسا ده. دهغوې تر منځه دا اختلاف مسلمانانو ته د الله تعالې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اړخه یو غیبي کومک دي. همد امناسب وخت دې چې مونږ عیسویانو ته یو دروند او اخري ګذار ورکړو. په دې اساس زه د قاسم بن هشام مشوره تائیدوم.»

اوس نو سلطان ته د بل چا د مشورې د اوریدو اړتیا نه وه. په دې خاطر یې یو دیپلوماتیک سیاسي ټیم د تیارولو حکم و کړ، ترڅو د هونیاډې سره دخبرو کولو اوسولې له پاره هغه لورې ته ولاړشي. سلطان هونیاډی ته ددرې کالو له پاره د جنګ دنه کولو پیغام ورولیږه. او دهغه د راضی کولو له پاره یې ډېره نرمه ژبه استعمال کړه. په دې توګه به د غونډی خلکو ته د شمال له اړخه د کوم ګواښ د رامنځته کیدو ویره هم نه پاته کیږي. ددربار دغه ډیره مهمه غونډه لا تر اوسه پورې روانه وه چې د ینې چرې سپه سالار، ځوان او میړني اغاحسن د سلطان څخه دخبرو کولو اجازه وغوښته.

«درونده سلطانه! مونږ ته د «موریا» له اړخه هم ګواښونه شته. ځکه د موریا حکمران د قیصر د شهنشاه ورور دې. او دا ډیره شوني ده چې هغه دخپل ورور شهنشاه د کومک له پاره را وځغلي.»

په دربار کې داغا حسن په خبرو تر ډیره وخته پورې تبصرې روانې وې، بیا د ډیرو تبصرو وروسته پریکړه وشوه چې دموریا په لور یو ځواکمن فوځ و استول شي، سلطان د سلطنت اراکینو ته دخبرو په دوران کې وویل:

«دسلطنت درنو اراکینو! زه دا احساسوم چې قسطنطنیه د محل او ځای له اړخه ډیر خوندي ښار دې. ځکه دهغې درې خواو ته سمندر او یوې خواته وچه ده، اودهمدې سمندر د موجودیت په اساس هغوې ستر سمندرې فوځ تیار کړې دې. د قسطنطنیې نه علاوه هلته د یونان او جینوا بحري جازونه دکومک له پاره ور رسیدې شي، خو ددې برعکس د عثماني سلطنت سره د بحري جهازونو او بحري فوج شتون ډیر کم دې، دهغوې د بحري سترو جهازونو په مقابل کې د عثماني سلطنت کوچنۍ کشتۍ هسې هیڅ دي، اوبیا زمونږ سره ددې کشتیو شمیره هم ډیره لږه ده. په دې اساس زه غواړم چې په قسطنطنیې باندې د حملې نه مخته مونږ باید یو ځواکمن بحري فوځ تیار کړو....»

دسلطان ددې خبرو په اساس د درباریانو په منځ کې هغه ته ددرنښت سترګې راپورته شوې او ټول په دې فکر کې ډوب شول چې د عثماني سلطنت له پاره یوه ځواکمن بحري فوځ ته اړتیا ده. هغوې تر ډیره پورې په همدې موضوع باندې خبرې اترې وکړې، قاسم سلطان ته دهغه زوړ کشتیبان عباس په اړه سپارښتنه وکړه. هغه ته یې دا هم وویل چې هغه د سترو سترو بحري جهازونو د جوړولو او سمندر ته د ورښکته کولو او د جنګي مقاصدو له پاره دهغې په استعمالولو باندې ډیر ښه پوهیږي. د درباریانو دخپل منځې مشورې وروسته بالاخره دا اعلان وشو چې عثماني سلطنت به یوه ستره جنګي بیړه تیاروي چې په قسطنطنیې باندې به دمسلمانانو بحري محاذ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنبالوي. نن ټوله ورځ غونډې جريان درلود ، دماښام د لمانځه وروسته غونډه بلې ورځې ته و غځيده. سلطان دخپله ځانه سره قاسم يوې بلې خونې ته يوړ. کله چې سلطان او قاسم دواړه ځانته شول نو سلطان قاسم ته وويل:

« قاسم بن هشامه ! که د عثماني سلطنت په دې وروستيو لسو کالو کې ستا خدمت ته يو ځغلنده نظر وکړل شي نو ستا په عسکري وړتياو کې د سراغ رسانۍ او جاسوسۍ کارونه ډير ځلانده تر سترګو کيږي ،ما خو په قسطنطنيې باندې دحملې له پاره د يوه بل محاذ دپرانستلو هوډ هم کړې دې او دا د جاسوسۍ دپټ نظام فعالول دي. زه غواړم د قسطنطنيې د حفاظتي کلا، د ديوال د حال ، دبحري ځواک تفصيل ، دهغوې جنګي او دفاعي وړتياوې ، او ان تر دې چې د قسطنطنيې دپادشاه کمزورتياوې...هر څه چې وي زمونږ د سترګو تر مخه وي. دا خو ډير ستونزمن او ګوابښمن کار دې ،ځکه ددې کارونو له پاره چې هر څوک ور وليږل شي نو هغه به دغير ملکي جاسوس په څير تل د مرګوني ګوابښ سره مخ وي ، زه غواړم ستا په سلا اومشوره څوک ددې کار له پاره هلته ور وليږم...»

دسلطان ددې خبرو په اوريدو سره دقاسم بن هشام وينه په رګونو کې په ټوپونو شوه، روند دخدايه څه غواړي..... دوه سترګې. هغه خو دپخوا څخه د قسطنطنيې په لور تلل غوښتل ، په دې اساس يې په پوره بې صبرۍ سره وويل :

« درونده سلطانه ! ددې ستر اومهم کار له پاره زه پخپله غواړم چې ولاړ شم. زه پوهيږم چې زه به دا کار د بل هرچا څخه په ښه توګه سر ته ورسوم.»

دسلطان مخ د خوشحالۍ نه وغوړيد . ځکه چې سلطان په خپله غوښتل چې داخل به هر کار سهي او په پوره تول سره تر سره کوي تر څو د قسطنطنيې په نيولو کې کومه ستره ستونزه رامخته نه شي ، دسلطان هيله هم همدا وه چې ددې مهم کار د تر سره کولو له پاره قاسم په خپله هغه لورې ته ولاړشي ، خو کله يې چې قاسم په خپله هغه لورې ته د تللو له پاره تيار وکوت نو سمدلاسه يې ورته وويل:

« سهي ده .... ته دخپل سفر له پاره ځان تيار کړه. ته به ډير ژر د عيسوي نړۍ دغه پخواني مرکز او دبازنطينې سلطنت پايتخت ته سفر پيل کړې. خو قاسم بن هشامه ! يوه خبره تل په ياد ساته چې زمونږ ستر پيغمبر رسول الله صلى الله عليه وسلم د قسطنطنيې فاتح ته دجنت زيرې ورکړې دې. ته هغه ښار ته د عثماني فوځونو د ور ننوتلو نه مخته ددې ښار ددننۍ برخې د فتحې کولو له پاره ور ننوځې، په قسطنطنيه کې دپخوا څخه يو شمير مسلمانان اباد او ميشت دي ،دهغوې له ډلې څخه يو شمير وګرې په پوره اخلاص سره د عثماني سلطنت له پاره کار کوي ، په قسطنطنيې کې د« غلطه» نيمايي برخه زمونږ نيکه سلطان بايزيد يلدرم دهغه وخت د شهنشاه « مينوئيل» څخه تر لاسه کړې وه..... تاته به هلته په ورتلو سره کومه ستونزه نه پيدا کيږي خو د جنګي او دفاعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره به تاته ډیره هڅه او هاند تر مخه وي ، په دې خاطر غوره داده چې ته ژر تر ژره د قسطنطنیې په لور ولاړ شې.»

دا ځل سلطان د شرقي اروپا ددغه مرکز او د پخواني عیسویت ددغه مذهبي ښار د سوبې له پاره کلک هوډ کړې و . د ځوانۍ په وخت کې ددوه ځله سلطان کیدو او معزول کیدو وروسته ، دهغه پلار سلطان مراد خان ثاني هغه د روزنې له پاره « ایدین» ته استولې و. هلته دغه نازولې شهزاده ته د اسلامي ښوونې او روزنې تر څنګ د تاریخ په اړه هم ډیر معلومات تر لاسه شوې و. هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د اسلام ستر لارښوود او پیغمبر ، رسول الله صلي الله علیه وسلم دقسطنطنیې د فتحه کولو سره ډیره مینه درلوده، هغه تاریخ لوستې و او ورته ډاګیزه شوې وه چې دقسطنطنیې د سوبې له پاره په ۴۸ هجری کال دمسلمانانو فوځ په لمړي ځل حمله کړې وه ، په دغه جنګ کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم ملګرو هم ګډون درلود. په دې جنګ کې د «سابقون الاولون » په ډله کې سیدنا ابو ایوب انصاري رضي الله عنه په څیر جید صحابي هم ګډون درلود ، ددې مطالعې په وخت کې هغه ته دا هم ډاګیزه شوه چې سیدنا ابوایوب انصاري رضی الله عنه په همدې جګړې کې شهید شوې او ببیا د قسطنطنیې د دیوال تر څنګ ښخ کړل شوې دې ،دهغه ډیره مینه درسول الله صلی الله علیه وسلم ددې فرمان سره وه چې ویلي وچې : «دقسطنطنیې فاتح به جنت ته ځي.» په دې خاطر یې غوښتل په پوره تیارۍ سره په قسطنطنیې باندې حمله وکړي.

دبله اړخه پخپله په قسطنطین باندې د خپلو غلطیو په اساس مصیبتونه راغلي و . هغه د سلطان محمدخان د تخت دکیناستو وروسته ، هغه ته دوه ځلې ګواښمن قاصدان ور استولي و او په دې توګه یې پخپله د خپلې مړینې پا پاڼه لاسلیک کړې و . سلطان ، قاسم بن هشام قسطنطنیې ته ور ولیږه . د کوچنۍ اسیا د بغاوتونو د له منځه وړلو له پاره یې د کرمانیا دامیر سره سوله وکړه . اودهغه د لور سره یې نکاح هم وکړه. ددې ترڅنګ یې د هنګرۍ د پادشاه هونیاډې سره هم ددرې کالو له پاره سوله وکړه ، ددې سولې له امله تر درې کالو پورې د شمالې اروپا څخه کوم ځانګړې ګواښ نه و پاته. همدا راز هغه دموریا په لور یو ځواکمن فوځ ور ولیږه تر څو د شهنشاه ورور چې هلته یې حکمراني کوله د قسطنطنی د کومک څخه منه کړي ، ددې کارونو څخه دفراغت وروسته یې د ابناې فاسفورس په اروپایی برخه کې دقسطنطنیې څخه نژدې پنځه میله لرې واټن کې دیوې سترې فوځې کلا په جوړولو پیل کړل. دده نه مخته سلطان بایزید یلدرم هم د ابنای فاسفورس په اروپایی برخه کې یوه فوځې کلا جوړه کړې وه. خو سلطان محمد خان د اسیایی ساحل تر مخه د ابنایی فاسفورس په اروپایی برخه کې دویمه ستره فوځې کلا جوړول غوښتل ځکه د قسطنطنیې ښار هم په همدې ساحل باندې پروت و .

ابناې فاسفورس هم په خپل جوړښت کې ډیره عجیبه ده. په حقیقت کې داسیا او اروپا دوه لویې وچې د اوبو دسمندر په واسطه جداکیږي څو لکه کاله پخوا د وچې دا ټوټې په اوبو کې دلمبا په واسطه یو بل ته ډیرې سره را

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې شوې د ی ،دا وچې یو له بله سره دومره را نژدې شوې چې په منځ کې یې د ابناې فاسفورس د اوبو یو کوچنۍ ټوټه پاته شوه. البته د شمال په لورې دا لویی ټوټې یو له بل سره یوځاې شوي دي. چې دې برخې ته یی اروپایې روسیه ویل کیږي. د فاسفورس ابنا د اوبو یوه لاره ده چې اروپا او اسیا په خپلو منځو کې سره جدا کوي او دیوې پتۍ په څیر ددواړو لویو وچو تر منځ تیریږي. خو ددې دواړو په سر کې سمندر پروت دې ، په یوه سر کې یې د پروت سمندر نوم «توره بحیره» او په بل سر کې یې دسمندر نوم « د مارمورا بحر» دې. د مارمورا د بحر له اړخه چې کوم سمندر پیلیږی هغه ځاې ته «دردانیال» ویل کیږي. همدا دردانیال دې چې د پیړیو پیړیو راهیسي دشرق اوغرب د یرغلګرانو دبحري جهازونو د تیریدو لاره ده.

هماغه و چې سلطان د ابنایی فاسفورس په اروپایی ساحل کې هم یوه ستره جنګي کلا تعمیر کړه، قسطنطین ددې کلا د جوړیدو پر خلاف احتجاج وکړ خو سلطان دهغه په احتجاج باندې هیڅ غوږ و نه ګراوه. دکلا د تعمیر په وخت کې عثماني عسکرو د څو کسو دهقانانو سره جنګ جګړه هم وکړه چې دیوه کوچني جنګ شکل یې ځانته و نیوه. اوپه دې جنګ کې ددواړو اړخونو څخه څو کسان هم ووژل شول. خو قسطنطین په دې پوهیدلې و چې دا ټول هر څه د قسطنطنیی د نیولو له پاره ترسره کیږي ، هغه په قسطنطنیی باندې دحملې د ویرې د ښار پاټکونه و تړل. او تر څنګ یې د ترکي عسکرو څخه د شکایت له پاره سلطان ته یو هیئت هم ور ولیږه. خو سلطان محمد ددې شکایت ځواب د جنګ په اعلان باندې ورکړ. اوس نو بازنطینی سلطنت دخپل مرګ اوژوند داخری پریکړې منتظر شو. دسلطان محمد خان ارادو دا څرګندوله چې دا ټل به هغه په هیڅ توګه شهنشاه ته ښبنه نه کوي ،په حقیقت کې سلطان دا احساس کړې وه چې تر هغې چې قسطنطنیه فتح نه شي نو اسلامي سلطنت مکمل کیدې نه شي. ځکه چې د قسطنطنیی سوبه د سیدالانبیاء نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه غوښتنه وه ، اوسلطان غوښتل چې خپل عسکری ژوند په قسطنطنیه باندې د بریالۍ حملې څخه پیل کړي ، په دې خاطر یې د هر ډول انتظاماتو څارنه پخپله کوله. هغه خپل ستر اهنګر «اربان» را وباله اوپه قسطنطنیی باندی د حملې له پاره یی ورته د یوه ستر توپ د جوړولو حکم وکړ. داسې توپ چې د قسطنطنیی د دیوالونو دراپرزولو کار په ډیره ښه توګه تر سره کړی. د اربان په ذهن کې دپخوا څخه دهمداسې یوه توپ د جوړولو انځور موجود و. هغه سلطان ته وویل:

« درونده سلطانه ! زه داسې یوتوپ جوړولې شم چې په هغې کې څلوېښت بالښته (دیرش انچه یا دوه نیم فټه) ستره د بارودو ګوله ایښول کیدې او د هغې څخه ویشتل کیدې شي ،دا توپ به د قدو قامت له اړخه ډیر ستر وي په دې خاطر به دا توپ د اوسپنې په ځاې د پتیل څخه جوړیږي.» (عثماني دولت)

سلطان د اربان د توپ انځور ډیر زیات وستایه. او هغه ته یی دهغې د جوړولو اجازه ورکړه. دوسلې د تیارولو له پاره سلطان محمد خان خپل مشهور جنرالان « احمد کدک پاشا» او محمود پاشا و ټاکل. ددې تر څنګ هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

برق په څېر د تیز جوړونکو معمارانو یوه ډله د قسطنطنیی په اروپایی ساحل باندې کښته کړله تر څو هغوې د قسطنطنیی څخه پنځه میله لرې واټن کې، د فاسفورس په ابناء باندې یوه زبردسته جنګي کلا جوړه کړي. ددې ډلې مشری یی هم د مصلح الدین اغا په څېر داعمار په فن کې یو تاریخ جوړونکي شخصیت ته ورکړه. هغه هم په ډېره کمه موده یعني ځلورو میاشتو کې «د رومیلا» په نوم دا کلا تعمیر کړه. اوس نو د فاسفورس د ابنا دواړو غاړو ته دمسلمانانو ولکه کیدونکې وه. ددې کلا د تعمیر د تکمیل سره سم ددوو شنو او شادابه ساحالونو تر منځ اتلس میله پراخه غځېدلې دغه نیلګونه پټۍ یعنې (د فاسفورس ابناء) باندې د مسلمانانو ولکه راتله. درومیلي د کلا څخه د قسطنطنیی د «برج غلاطه» سیمه په ځرګنده تر سترګو کیده. له یوه اړخه سلطان د رومیلي د کلا د تعمیر له پاره د مصلح الدین اغا په مشرۍ یو ستره ډله قسطنطنیې ته ولیږله، خو دبله اړخه قاسم بن هشام دقسطنطنیی د پټو رازونو او عسکري معلوماتو د لاسته راوړو له پاره هم ددې ستر ښار په لور ور روان شوې و. تر څنګ یی سلطان دموریا په لور هم یو ستر او قوي ځواک ته د تللو حکم کړې و.

پخپله سلطان محمد خان د اغاحسن، احمد کدک پاشا او محمود پاشا په څېر سالارانو سره یو ځای د یوه مضبوط او ناقابل تسخیر فوځ د جوړښت له پاره شپه او ورځ کار پیل کړ. په هر ولایت کې یی د نوي عسکرو د استخدام له پاره مراکز جوړ کړل. دهر ولایت حکمران ته «بیلربیګ» ویل کیده. بیګ او پاشا یو څېر الفاظ و، دهغو سردارانو د نیزې په سر کې به چې آس د لکۍ په څېر د ویښتانو یوه ګنډه موجوده وه نو هغه ته به یی بیګ یا پاشا ویلې. یو «بیلربیګ» یا دکوم ولایت پاشا به هغه څوک و چې د نیزې په سر کې به یی دآس دلکۍ د اخري ویښتانو د ګنډې په څېر څه ورښلول شوې و. دا خلک به دهغو جاګیرونو سردارن هم و چې د فوځي خدماتو په بدل کې به ورته ورکول کیدل. ددې جاګیرونو خلک به بیا د جنګ په وخت کې دخپلو خپلو سردارانو د بیرغونو لاندې تلل، علم یا بیرغ ته په عربي ژبه کې «سنجق» ویل کیږی، هلته به دهرې سیمې بیل بیل سنجق یا بیرغ و نو په دې خاطر به ډېرو خلکو ولایتونو او سیمو ته سنجق ویلې. د هر سنجق «بیګ» یعنې «بیلربیګ» د فوځي بیرغ لاندې به دهغه د لاس لاندې کسان راټولیدل، دهر بیګ ډله به د ځلور سوه آس سپرو څخه کمه نه وه.

سلطان ددې سترې حملې د ترسره کولو له پاره دخپلو اروپایی ملکیتونو څخه هم د یوه لک فوځونو د تیارولو حکم ورکړ. د فوځی ډلو څخه پرته ددوې سره رضا کاره(دخپلې خوښې) مجاهدین هم ملګري کیدل. دوې به په هر جنګ کې خپل خدمات را وړاندې کول او بیا به یی د جنګ د غنیمتونو څخه خپله برخه اخسته، خو ددې دواړو فوځونو څخه اخوا «د یني چري» د ځوانانو فوځ ډېر په شان او شوکت کې و، چې مشري یی اغا حسن کوله. که له یوه اړخه د اغاحسن په څېر یو متقی، میړنې او بهادر انسان د سلطان له پاره یو ستر نعمت و خو دبله اړخه ورته «احمد کدک پاشا او محمود پاشا» په څېر د ولایتي فوځونو تکړه او تجربه لرونکې جنریلان هم د نعمت څخه کم نه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغښتليو سمندري فوځونو د جوړښت له پاره سلطان هم د ستړې او ځواکمنې بحريې د جوړولو حکم کړې و او دا يې هم حکم کړې و چې ددې بحري ځواکونو د جهازونو شميره بايد د يو سل او اتيا څخه لږه نه وی ،پدې ډله کې کوچنۍ کشتۍ ، چې د پخوا څخه دعثماني فوځ په بحريه کې يې کار کاوه ، نه وی شاملې .

سلطان محمد خان يو باتور او د ډيرو ښو وړتياو وړ ځوان و. الله تعالې ورته ډيره ښه وړتيا او فکري ځواکمني ورکړې وه..... هغه د « ايدين » په سيمه کې د ډيرو غوره استادانو څخه په ډيره چټکۍ سره علوم زده کړي و او دخپلې مورنۍ ژبې څخه اخوا به عربي ، فارسي ، عبراني ، لاطيني او يوناني ژبو باندې هم ښه پوهيده. سلطان محمد نه يوازې د نړۍ په تاريخ باندې ښه پوهه تر لاسه کړې وه بلکه دنړۍ په جغرافيه کې يې هم پوره پوره بلدتيا درلوده . هغه د لوړې کچې شاعر او خبرلوڅ و . سلطان محمد دخپل وخت د ستر عالم اوفقيه « ملاعبدالرحمن جامي» سره نيغ په نيغه نسبت درلود، تر څنګ يې دهندوستان د« دخواجه جهان» په خدمت کې به هم تر ټولو نه مخته و. دسلطان د ولايتونو د فوځونو سالار « محمود پاشا » هم د عسکريت تر څنګ په شاعرۍ کې په ځآن پسې دويمګړې نه درلود.

په قسطنطنيې د حملې د پروګرام سره سم ، سلطان د « پلوټارک» په يوې ډيرې ژورې او تاريخي ليکنې چې د « يونان او روم » تر نامه لاندې يې کړې وه او په هغې کې د يونان او روم په اړه د حالاتو پوره تفصيل موجود و ، په لوست پيل وکړ. هغه د « سکندراعظم قسطنطين اول» او « تهيوډوسيس» د ژوند حالات مطالعه کړل او د قسطنطنيې د اوږې ماضي په اسرارو يو غور او فکر وکړ.

په هغو وختو کې د دې سيمې حالات څه دا ډول وو. چې په کوچنۍ اسيا کې د کرمانيا امير په خوشالۍ سره راضي شوې و . په « البانيه » کې دسلطان محمدخان سره په يوه دسترخوان را لوې شوې «سکندربيګ» بيرته مرتد شوې و ، خو سلطان تر اوسه پورې دغه ضدې سکندر بيګ لا نه ځورولې. د« وليشيا» (ولاچه) مشر « ولاد» يو ظالم او کينه کښه انسان و اوظلم حد يې تر دې رسيدلې و چې د بنديانو په جسمونو کې به يې ميخونه ټک وهل او هغوې به يې له منځه وړل خو دومره همت يې نه درلود چې دسلطان په مقابلې کې سر را پورته کړي ، دسلطان په مقابل کې که چا سر را پورته کولې شو نو هغه يوازې دهنګرۍ پادشاه « هونياډي» و. خو سلطان د هغه سره ددرې کالو له پاره د سولې تړون لاسليک کړې و. «هونياډي » دسلطان دپلار مرادخان ثاني په لاسو يوځل د تړون د ماتولو خوند اخستې و ، په دې خاطريې د بل تړون د ماتولو فکر هم نه شو کولې. اوس نو يوازې موريا داسې سيمه وه چې ترې قسطنطنيې ته کومک رسيدلې شو. اوسلطان ددې سيمې دکنټرولولو له پاره هم يو ستر ځواکمن فوځ استولې و.

د ټولو تياريو د تکميلولو وروسته ، سلطان دخپلو درباريانو يوه وروستۍ غونډه را وبلله او په قسطنطنيې باندې يې داخري حملې کولو پلان ته اخري ښه ورکړه. په دې غونډه کې هم سترو سترو سالارانو ، سردارانو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحکومت وزیرانو او عمائیدینو ، ګډون درلود. دې غونډې درې ورځې دوام وکړ. سلطان د حملې کولو پلان ته داخري بڼې د ورکولو وروسته دسلطنت له پاره هم څه نوي قوانین اوفرامین جاري کړل. د «ارخان» په زمانه کې د عثماني دولت لمړي وزیر « علاؤالدین» دفوځې اصلاحاتو په اړه قوانین جوړ کړي و ، چې د مراخان اول په زمانه کې پلې کړل شول. خو سلطان د سلطنت قانون په لیکلي توګه ترتیب کړ اودا قانون نامه د عثماني سلطنت عملي کړنلاره وګرزیده. سلطان د سلطنت د قانون د وړاندې کولو په وخت کې ، دخپلې وینا په دوران کې سلطنت دیوې خیمې سره تشبیه کړ او ویې ویل چې د سلطنت څلور ستنې دې چې دهغې څخه یې یوه :دسلطنت وزیران دې ، بله یې قاضیان ، دریم یې اداري سیستم (په دفترونو کې کارونکي) او څلورم یې دسلطنت خزانچي یا معتمد . هغه ددې خیمې دروازې ته د « باب عالي » نوم ورکړ چې همدا نوم د عثماني سلطنت تر اخري وختو پورې ژوندې پاته شو . هغه د سلطنت له پاره څلور وزیران و ټاکل چې مشرې یې لمړي وزیر « صدراعظم » په غاړه درلوده. دهمدې سره به د سلطنت مهر موجود و او د سلطنت د ټولو امورو اعلي افسر ګڼل کیده، وزیر اعظم به هم د سلطان په څیر په خپل دفتر کې دربار را بللې شو.

د قاضیانو ډله به د علماو د ډلې څخه وه ، سلطان د اروپایی عدالتونو او همداراز داسیاي عدالت له پاره هم قاضیان و ټاکل. خواجه مفتي او قاضی به هم د مهمو او پوهو علماؤ د طبقې څخه ټاکل کیدل. سلطان د حل و عقد غونډې ته د « دیوان» نوم ورکړ ، خو ددیوان ددې وګړو شمیره یې ورزیاته کړه ، سلطان په خپل نوي قانون کې د « خارجي اغا» او « داخلي اغا» عهدي هم و ټاکلې. « خارجي اغا » دهغو حکامو څخه عبارت و چې د ولایتونو حکومتونه به یې په مخ بوتلل. خو « داخلي اغا» هغه وګړی و چې په دربار کې یې کار کاوه او ددربار مامورین و . سلطان د اغاګانو نورې عهدې هم جوړې کړې ، دبیلګې په توګه « کاپواغا» « د ګوره خواجه سراو رئیس» ، «قیزلر اغا» د (دحبشي خواجه سراو رئیس) ، «بوستانچي ماشي » (د باغبانانو افسر) « چاؤش باشي » (دحکومت د قاصدانو افسر) او ....

سلطان محمد خان د خپل حکومت په دوران کې خپله توجه دحکومت د قانون په پلې کولو او د ښوونې اوروزنې په لور را واړوله ، په پخوانیو وختو کې به ټولې رتبې مذهبي وې ، که څه هم په هغوې کې به یې نور علوم هم ور زیاتول ، خو ترکانو د سیاسي ښوونې او روزنې سره ډیره مینه درلوده او دې روزنې سلطنت ته ډیر ور او دکار خلک راپیدا کول. (مولانا شبلی).

دسلطان را غوښتل شوې غونډې درې ورځې دوام وکړ ، په دریمه ورځ سلطان د غوندی اخری وینا وکړه او ویې ویل:

« د سلطنت درنو اراکینو ! الحمدلله ، دالله تعالې په فضل اوکرم سره مونږ دسلطنت نظام ، دملت دعلماؤ او دسلطنت دعمائیدینو په مشوره د پخوا په نسبت په ښه توګه را جوړ کړې دې ، اوس نومونږ په پوره ډاډ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه فاتح لښکر یوه برخه گرزیدې شو چې دهغې په اړه رسول کریم صلی الله علیه وسلم په دې دنیا کې د مغفرت اوبښنې زیرې ورکړې دې.

دعثماني سلطنت ځان ځارونکو سپه سالارانو !

دهغه وخته چې رومي پادشاه « قسطنطین» په دریمه عیسوی پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړې او وهمدا ښاریې خپل پایتخت گرزولې نو دهمغې ورځې وروسته یې نوم قسطنطنیه گرزیدلې دې. خو دا ښار د ډیرې مودې راهیسې دبازنطینی سلطنت او عیسوي مذهب دواړو ډیر مهم مرکز و.

د سیدنا انس رضی الله عنه ترور ، ام حرام بنت ملحان رضی الله عنها ، درسول الله صلی الله علیه وسلم رضاعي خور وه. یوه ورځ رسول الله صلی الله علیه وسلم دهغې په کور کې ویده شوې و. ناڅاپه رابیداره شو نو په مبارکه خوله یې خندا وه. سیدې ام حرام ترې دخندا علت و پوښته ، نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل....

« ما ته په خوب کې د امت هغه خلک و ښوول شول چې د جهاد له پاره د سمندر په څپو داسې سفر کوي لکه څنگ چې پادشاه په تخت ناست وي..»

سیدې ام حرام ورته عرض وکړ چې...یا رسول الله !ماته دعا وکړه چې ما هم الله تعالي دهمغو خلکو په ډله کې شامله کړي. رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته دعا وکړه. اوبیرته ویده شو ، د لږڅه ځنډ نه وروسته یو ځل بیا رابیداره شو ، بیا یې مخ مبارک دخوشحالۍ نه ځلیده ، سیدی ام حرام ترې یو ځل بیا دخوشحالۍ په اړه وپوښتل. نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل :....« زما د امت د هغه لمړي لښکرپه اړه چې دروم د قیصر د ښار « قسطنطنیی » د نیولو له پاره جهاد کوي دمغفرت زیرې راکړل شو. سیدې ام حرام ترې یو ځل بیا ددعا غوښتنه وکړه ....خو هغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل.... نه ! ته په هغه لمړي لښکر کې شامله شوې یی .....» (بخاري شریف)

د سلطنت درنو اراکینو !د رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه دواړه زیري داسې تکمیل شول چې دسیدنا عثمان رضی الله عنه د خلافت په وخت کې ، سیدنا معاویه رضی الله عنه په «قبرس» باندی حمله وکړه ، اودا داسلامي تاریخ لمړۍ بحري میشن و. په دې حمله کې سیدې ام حرام رضی الله عنها دخپل میړه سیدنا عباده بن صامت رضی الله عنه سره یو ځاې شریکه وه. دا جنگي میشن په دې خاطر بریالي و چې د قبرص خلکو دمسلمانانو سره سوله وکړه او کله چې مسلمانان بیرته ستنیدل نو سیدة ام حرام د آسه را پریوته اوهملته یی د شهادت لوړ مقام په برخه شو ، دا درسول الله صلی الله علیه وسلم لمړنی بشارت و چې تکمیل شو. دبشارت هغه بله برخه د قسطنطنیی د مجاهدینو پورې اړونده ده. همدا علت و چې په قسطنطنیه د جهاد کولو له پاره دسیدنا معاویه رضی الله عنه د خلافت په وخت کې یو لښکر په قسطنطنیی باندی حمله وکړه ، او دهغه زوې « یزید » هم په حمله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونکي لښکر کې شامل و. په دې لښکر کې جيد اوستر صحابی «سيدنا ابوايوب انصاري» رضی الله عنه هم شامل و. دا دمسلمانانو په واسطه د قسطنطنيې لمړنۍ محاصره وه چې تر ډيرې مودې پورې يې دوام وکړ. سيدنا ابوايوب انصاري رضی الله عنه د همدې محاصرې په جريان کې ناروغه شو او بيا هملته شهيد شو اوهمدې ښار د ستر ديوال لاندې خاورو ته وسپارل شو. خو دغه لښکر و نه توانيد قسطنطنيه فتحه کړي، البته د رسول الله صلی عليه وسلم د بشارت دويمه برخه هم تکميل شوه.

د سلطنت درنو اراکينو! په ياد لرئ چې دا يواځې بشارت نه دې بلکه د رسول الله صلی الله عليه وسلم يو حديث هم دې چې په هغې کې يې يواځې د قسطنطنيې د خلکو خبره نه ده کړې بلکه ددې ښار د فتحه کونکو ته يې زيرې ورکړې دې.

سيدنا بشربن سحيم رضی الله عنه په يوه حديث کې روايت کوي چې:

« تاسو به ضرور قسطنطنيه فتحه کوئ، نوبيا به بهتر امير هغه امير وي او بهتر لښکر به همغه لښکر وي» (مسند امام احمد)

په دې اساس په دې حديث کې دبيان کړل شوې نيکبختۍ د لاسته راوړو په خاطر، ګڼ شمير مسلمانو حکمرانانو په قسطنطنيې باندې د ولکې دکولو هڅې کړې دي چې په دې ډله کې سيدنا عمربن عبدالعزيز رحمة الله عليه، هشام بن عبدالملک، مهدی عباسي، او خليفه هارون الرشيد....شامل دي. خوهيڅ يو يې دا ښار فتحه نه شو کړاې.

داسې بريښې چې عثماني سلطنت الله تعالي دهمدې له پاره قايم کړې دې چې داسې يو بابرکته لښکر جوړ کړي چې نبي کريم صلی الله عليه وسلم ورته ډيره ښه اوغوره لښکر ويلې، زما نيکه سلطان بايزيد يلدرم په ۱۴۰۲ کال قسطنطنيه په پوره ځواک سره کلابنده کړه اونژدې و چې دا ښار سوبه کړي خو په همدې وخت کې ګوډ تيمور په کوچنۍ اسيا باندې يرغل وکړ اوپه دې توګه زما نيکه هم د قسطنطنيې کلابندي ماته کړه. دا پيښه د نن څخه نژدې پنځوس کاله مخته پيښه شوې ده. او ددربار يوشمير پخوانيو اراکينو ته به اوس هم داپيښه په ذهن کې تازه وي. دهغې نه وروسته زما دپلرونو له ډلې څخه زما تر دروند پلار پورې ټولو ددې ښار د نيولو له پاره ناکامه هڅې کړې دي.

دسلطنت درنو اراکينو! نن مونږ هم په همغه لښکر کې د ورګډيدو سعادت تر لاسه کوو چې قيام يې زمونږ د هوډ او ارادو پورې تړلې دې. «قسطنطنيه» په يوه داسې ځاې کې پرته ده چې تر څو چې فتحه نه شي اسلامي سلطنت تکميل ته نه شي رسيدلې. اوزه ډاډمن يم چې په کومه ورځ دا پخوانې ښار فتحه اوولکه کړل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودهغې وروسته به بل کوم قیصر راپیدا نه شی. ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې اړه فرمایلی دي چې:

«اذا هلک قیصر، فلاقیصر بعده... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر راپیدا نه شي»

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته»

دا د سلطنت دغې اوږدې غونډې ته دسلطان محمد خان اختتامي وینا وه، د دربار حاضرین د سلطان ددې علم اوپوهې څخه ډیر اغیزمن شوي و، ځکه هغوې هیڅ هیله نه درلوده چې دوه ځلې ناکامه پادشاه او نوې ځوان سلطان به دومره ستر عالم او پوه ګرزیدلې وي.

دا و سلطان محمد خان، چې اوس یې ددنیا د ستر ښار «قسطنطنیې» د فتحه کولو له پاره ملا تړلې وه. دنړۍ تاریخ بدلیدونکې و او دمسلمانانو د فتوحاتو د تکمیل تر څنګ د اروپا دبیا راپاڅیدو نوې دوران پیلیدونکې و.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلایي ښکر

مقدسه پلاره ! په دومره لږ وخت کې ستا ملګرتیا دخپل ځان له پاره نیکبختي ګڼم. زه د تیرو پنځه ویشتو کلو راهیسې دلته کشتۍ چلوم..... او په خپل ژوند کې مې دسترو سترو راهبانو خبرې اوریدلې دي خو له تاسره به مې دغه سفر د ټول ژوند یو یادګار اوسي.....»

دا دهغه زوړ ملاح اواز و چې قاسم بن هشام یې له ځانه سره د «ابنای فاسفورس» اروپایي ساحل ته روان کړې و. قاسم د څو ورځو راهیسې په سفر کې مصروف و ، هغه د«اورنه» څخه ځانته را روان شوي و. او د ابنای فاسفورس په اسیایي ساحل کې د سلطان بایزید یلدرم له اړخه د جوړې شوی «انا ضول» فوځي کلا ترمخه دهمدې ابنا اروپایي ساحل ته ورته. هغه د عیسایي راهبانو کالي اغوستې و او په غاړه کې یې طلاې صلیب را ځوړند و ترځنګ یې دعیسې علیه السلام د انځور په څیر یو انځور هم د یوه طلاې زنځیر سره یو ځاې را ځړولې و ، په سر یې د پادریانو خولۍ او په بدن یې ستره چپنه پرته وه. قاسم یو ډیر هوښیار جاسوس و همدا علت و چې هغه په ډیر بریالیتوب سره خپل ځان بدل کړې و. خو دحیرانتیا خبره دا وه چې قاسم دغربي اروپا د پادریانو په څیر لباس اغوستې و چې د رومن کتولیک د مذهب سره یې تړاو درلود ،او مرکز یې په روم کې د « پاپای روم»د ریاست لاندې کار کاوه ، د رومن کتولیک مذهب د عیسویانو د لاطیني ډلې مذهب و. اودا ډله د غربي اروپا نه علاوه د هنګري او دبالقان د غرونو په یو شمیر سیمو کې اوسیدله. ددې برعکس د عیسویانو پخوانۍ فرقه « دي هولي ارتهودکس چرچ» و چې مرکزی ښار یې قسطنطنیه و. او دې ډلې ته یې دعیسویت یوناني ډله ویله. تر دې وخته پورې پروټسټ عیسوی فرقه لا نه وه پیدا شوې او دپروټسټ فرقې د جرمن نژداه بنسټ ایښوونکې چې د « مارټن لوټر» دسیمې په « ایزګبن» کې یې لا دپیداکیدو له پاره دیرش کاله واټن موجود و ،منځته نه وه راغلې.

د فاسفورس ابناء چې دقاسم کشتۍ یې په نیلګونه اوبو کې څپې وهلې ، د اتلس میله لرې سمندري پټۍ نوم دي. ددې ابناء په شمالي برخه کې « توره بحیره » او جنوبي سر کې یې « بحر مارمورا » پروت دې. همداراز یې په شرقي سر کې د اسیا او په غربي برخه کې یې د اروپا ..... دوه سترې لوې وچې پرتې دې. ددې دواړو سترو وچو ترمنځه د ابنای فاسفورس د پلنوالي ډیره برخه د بحر مارمورا په لور ځي ،چې ټول پلنوالې یې دری نیم میله دې او تر ټولو کوچنې پلنوالې یې د تورې بحیرې په لور ورځي چې ټول پلنوالی یې اته سوه ګزه دې. او ژور والی یې په مختلفو ځایو کې دځلوېښتو ګزو څخه تر دوه دیرش ګزو پورې اندازه شوې دې. قاسم په ډیر کم وخت کې د ملاح څخه ډیر زیات معلومات ترلاسه کړل. هغه په کشتۍ کې ناست و او د ابناې فاسفورس په داخل کې یې د عثماني فوځونو د کشتیو تګ راتګ څاره. هغه ته د ابناء په اسیایي ساحل باندې د عظیم فارس د هیبت ناکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمران «کسرې» په خیمو کې پراته هغه بې پناه فوځ تر سترګو شو چې د روم قیصر ته یې پرلپسې ماتې ورکړې وې او هغه یې په قسطنطنیه کې کلابندۍ ته مجبور کړې و. خوبیا د قران کریم هغه حیرانونکې وړاند وینې پوره شوې چې په کې یې ویلي وو چې رومیان به ډیر ژر د مغلوبیدو نه وروسته بیرته غالبیږي، اوبیا دکسرا فوځونه ددې ځایه و تښتیدل.... هغه ته په یوه ډیر لرې ځاې کې.... ډیر لرې ځاې کې دکوچنیو کوچنیو ښارونو ښې ښانې تر سترګو شوې نو د هغه ملاح نه یې وپوښتل.

« هغه ووینه..... هغه څه دي ؟..... داسې ډاګیزیږي چې ددې ځایه څلور پنځه میله لرې کوم ښار اباد شوې دې. اودهمغې په خاطر د یسوع مسیح دین ژوندې دې ، خداوند دې هغه د هرې بلا او افت نه خوندي وساتي. ته خو د « رومه » پادري یې ، ته خو زمونږ چرچ نه منې .....همداسې ده که نه ؟»

دغه زوړ ملاح هم دعیسویانو د دواړو ډلو په اړه معلومات درلودل.

« نه داسې کومه خبره نه شته. قسطنطنیه خو د «یسوع مسیح» د رسولانو ښار دې....زه هم دعا کوم چې خداوند دې دا ښار په خوندي لاسو کې ورکړی...»

دقاسم دخبرو په اوریدو ملاح تکان وخوړ او د کومې نا معلومه خطرې د احساسیدو په اساس یې رنګ تک ژیړ وګرزید . « دا ته څه وایې ؟ په محفوظولاسونو کې ددعا کول خو د شهنشاه په حق کې نه دي ،څکه چې ټول پوهیږي چې زمونږ دقیصر لاسونه محفوظ اوخوندي لاسونه نه دی. داسې اوریدل کیږي چې د مسلمانانو نوې سلطان په قسطنطنیه باندې حمله کونکې دې.»

د ملاح په خبرو قاسم ډیر ولړزید. څکه هغه ته یو نا څاپه خپل حیثیت ور په یاد شو چې هغه یو جاسوس دې ، په دې خاطر په ارام کیناست. خو هغه په دې حیران و چې دسلطان دحملې خبر څنګه او په څه ډول دلته تر دې ځایه را ورسید. هغه د ملاح څخه د نورو پوښتنو کولو هڅه وکړه او ورته یې وویل:

« لیکن دا خو ډیر خطرناکه خبر دې ،.... اوریدل مې دې چې دمسلمانانو نوې سلطان ډیر میړنې او جنګجو انسان دې. »

«هو !..... هغه دلته ددې ځاې تر مخه د قسطنطنیې څخه پنځه میله لرې،د جنوب لورې ته د یوې سترې جنګې کلا د جوړولو کار پیل کړې دې. نن سبا چې زمونږ د ابناء څخه اروپایې جهازونه تیریږي نو د ویرې احساس کوي ، زه داسې انګیرم چې کوم خطرناک جنګ کیدونکې دې. ګوره مقدسه پلاره ! څومره وینې به و بهیږي ، ددواړو خواو څخه به څومره انسانان ووژل شی ،په داسې حال کې چې یسوع مسیح د امن اومحبت پیغمبر و .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ ملاح په ډيرې غمژنې لهجې سره دا خبرې کولې ، قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه چې ملاح د خپل مذهب څخه بيزاره شوې وي اويا د خپلو مذهبي مشرانو څخه بيزاره شوي وي، لږ څه وروسته قاسم د ملاح څخه بيا وپوښتل:

« نوبيا د سلطاني حملې پر خلاف شهنشاه هم کوم تدبير نيولې دې دې او که څنګه ؟»

« شهنشاه به د څه تدبير په اړه فکر وکړي ؟ اوس خو په قسطنطنيه کې داسې کوم وګړي نه دې پاته شوې چې دخوندي پاته کيدو په اړه فکر وکړي ، خلک وايي چې قيصر په خپله سلطان دخپل ځان په خلاف را پا څولې دې ......زه وايم چې دداسې کار کولو اړتيا څه وه ؟ زوړ ملاح همداسې بريده خو څه خاص ورته معلوم نه و .»

د قاسم له پاره دا سفر ډير په زړه پورې و ، په ابنا کې يو يا دوه نورې کشتۍ هم رواني وې ، هغه يوځل بيا دخيالاتو په نړۍ کې ورک شو ،هغه ته د قسطنطنيه په ديوالونو د عثماني توپونو د ګوليو د لګيدو ننداره تر سترګو کيده او د « طرابيبه » د خليج به غاړه يې د عربي نسل د آس د ځغلولو هوا په سرکې ګرزيدله . د لږ ځنډ وروسته کشتۍ ساحل ته را ورسيده . دقسطنطنيې په زمکې د کيوتو سره سم دهغه په زړه کې ډيرې عجيبې اوغريبې هيلې را تازه شوې. په دې ساحل باندې څو نورې کشتۍ هم دخپلو مسافريونوله پاره لنګرونه اچولې و . قاسم داسې و انګيرله چې دا د ماهيانو د نيونکو کوم کلې دې چې دساحل تر مخه د اينځرو د ونو په منځ کې خپور پروت و . هوا لا تر اوسه پورې سړه وه او د سمندر څپو تر اسوه هم د تيروشوو يخنيو يخې څپې را ليږلې. د شنو او شادابو غرونو په اساس د « طرابيه خليج» ټوله سيمه يخه ګرزيدلې وه او ګرمي په کې ډيره کمه او دلږ وخت له پاره به محسوسيدله

دماسپښين وخت و ، کله چې قاسم د «باسفورس » په اروپايې ساحل کې د همدې ماهي نيونکو دکلي سره يو ځاې دکشتۍ څخه کښته شو . هغه د ماهي نيونکو کوچنيان او بچې د همدې ساحل په غاړو د لوبو په حال کې کتل ، اوس نو درې ميله لرې دهغه چپ اړخته د قسطنطنيې ښار پروت و اوښي لورې ته يې د « دتورې بحيرې » اوږده غاړه وه چې د باسفورس په لورې ور غځيدلې وه . هغه د باسفورس په اروپايي ساحل باندې و دريد او دهمغه ځايه د بايزيد يلدرم په لاسو جوړه شوې د « اناضولي » جنګې کلا وکتله. هغه ته دا ډاګيزه شوې وه چې دهمدې کلا څخه لږ مخته سلطان محمد هم يوه ستره جنګې کلا جوړول غواړي. هغه د خپل ساحل څلورو خواو ته وکتل خو هغه ته داسې معلومه شوه چې هغه لا تر اوسه د کلا د جوړښت له پاره د ټاکل شوي ځاې څخه ډير لرې دې. په حقيقت کې دسلطان محمد له اړخه په دې ځاې کې د جنګې سترې کلا جوړول د ميړانې نه ډک کارو . ځکه دا د دښمن سيمه وه او په ځانګړې توګه دغه سيمه چې هغه پرې اوس ولاړو د يوناني عسکرو په ولکه کې وه . که څه هم دا عسکر د قسطنطين د حکم لاندې و خو د خپلو عاداتو او رواجونو له مخې ډير بداخلاقه او بدکرچاره و . که چيرې قاسم غوښتلې ددې ځايه قسطنطنيې ته ولاړ شي نو بايد ددې ځايه يې د شمال لورې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري میله واټن سفر کړي وي . خو بیا هم هغه په دي خاطر قسطنطنیی ته و نه رسید چي دهمغي لوري نه د قسطنطنیی د دیوال سره یو ځاي د « ابنای فاسفورس» یوبل شاخ را وتلي و . دا د سمندري اوبو نري او ډوب شاخ و چي ورته یو مستطیلي خلیج هم ویل کیده چي د فاسفورس غربي لوري ېي د وچي سره یوځاي کوله . اود ښکر په څیر شکل یی درلود. یو چا دقسطنطنیی د دیوال څخه د لمر خاته په وخت کي دا ښکر کتلي و اودا یی مشاهده کړي و چي دلمر دختلو په وخت کي د سمندر د اوبو رنګ طلايي بریښي نو په دي اساس یی ورته « طلایی ښکر» یا « ګولډن هارن» ووایه چي بیا په فارسي ژبه یی د « شاخ زرین » اوپه پښتو کي ېي ورته د « طلایي ښکر » نوم ورکړ. دا د ښار د جنوبي غاړي سره یو ځاي تر ډیره پوري د شا لوري ته ورځي ، په دي اساس دغه مثلث ، ښار ددوو غاړو څخه دسمندر په منځ کي را نغاړي.

دریمه او یوائنۍ لوري یی د وچي سره نښلي ، خو هغي لوري ته یوپه بل پسي دیوالونه جوړ کړل شوي دي.

قاسم تر ډیره وخته پوري د قسطنطنیی په لور سترګي اړولي وي او ورکتل یی. هغه ته له دي ځایه « برج غلاطه» د یوه میخ د څوکي په څیر راوتلي تر سترګو شو . لږه شیبه وروسته دماهیی نیونکو کوچنیانو د قاسم په لور رامنډي کړي او ورته را نژدي شول. دا ټول عیسوی کوچنیان و او د عیسوي راهبانو کالي یی په ښه توګه پیژندل . هغوي د مقدس پلار ، مقدس پلار په نامه ورته ناري وهلي اودقاسم تر څنګ راټول شول. قاسم غوښتل قسطنطنیی ته د ور رسیدو تر مخه د خپلو عسکرو او معمارانو لټون وکړي اودهغوي کار تر سترګو تیر کړي. په دي خاطر یی دهمدي ماهی نیونکو په کلي کي د تم کیدو پریکړه وکړه. هغه په خپل څنګ کي دراټولو شوو کوچنیانو سره د یوه پادري پلار په څیر سلوک وکړ ، دا کوچنیان که څه هم خیرن او چټل و خو بیا هم دخپل رنګ او خوي له اړخه پاک یوناني معلومیدل. دا ماهي نیونکي هم په اصل کي د یونانیانو له نسله و . قاسم د خپل سامان څخه کوچنیانو ته دخوراک څښاک څه سامانونه راواخستل او ور یی کړل نو د کوچنیانو مینه د قاسم سره نوره هم زیاته شوه . اوس نو هغوي د قاسم هره خبره په پوره مینه منله . قاسم د یوه تیز او چالاکه کوچني څخه وپوښتل:

« څنګه زویه ! دلته نژدي څه عسکر راغلي دي..... کیدي شي چي هغوي غیر ملکي عسکر وي ... ایا ته پوهیږي چي هغوي به کومي لوري ته پراته وی..؟»

« هو ! د هغوي په سرونو پګړۍ دي او توري یی راتاوي شوي شانته دي ....لکه» دي کوچني دخپل لاس په اشاري سره د مسلمانانو د هلالي توري شکل جوړ کړ او قاسم ته یی وښود. دقاسم په مخ خوشحالي را څرګنده شوه . هغه په دي پوه شوي و چي دسلطان عسکر په همدي ساحل دکلا د جوړولو له پاره را رسیدلي دي ، په دي وخت کي قاسم غوښتل لږ څه نور هم وپوښتي چي دوو نورو کوچنیانو په ډیره بي صبرۍ سره په یو وار په خبرو پیل وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! هغوې دخپلو ځانو سره ډېر زيات سامانونه هم راوړی دي...هغوې هغه لورې ته دي » دې کوچنيانو د تورې بحيرې د ساحل په لور اشاره وکړه ، دې کوچنيانو قاسم ته دا ډاګيزه کړه چې د پګړۍ لرونکو سپاهيانو او يونانی عسکرو تر منځه کله کله ټکه ټوکه هم کيږی ، قاسم ډاډمن شوي و چې د کلا د جوړولو د کار مشر « مصلح الدين اغا» خپل کار پيل کړې دې ، قاسم د کوچنيانو سره د څه نورو خبرو وروسته وويل:

« راځئ چې ستاسې کلي ته ورشو . زه به تاسې ته د يسوع قصه وکړم»

کوچنيانو دخوشحالۍ نه ټوپونه کړل ، او دقاسم نه مخته مخته يې منډې وهلې . اوس قاسم د ماهي نيونکو کلي ته ور روان و . دا يو کوچنې کلې و چې د کورنيو شمير يې د ديرشو اويا پنځه ديرشو څخه نه ډيريده . دهغوې نارينه دخپلو جالونو سره يو ځاې د سمندر دفاسفورس په ابناء کې تر لرې لرې پورې تر سترګو کيدل ، لمر په پوره ځواک سره په سر ولاړ و ، ښځې په خپلو کورونو کې په پخلي او خوراک په تيارولو کې مصروف وې. خو نجونې بيرون د ساحل په غاړه په ګرمۍ کې په لوبو کې را لتاړې وې. يو شمير پيغلې هلته په لمر کې دنورو ځانته ناستې وې او خپل وېښتان يې را سپړلي و او په هغوې کې يې په څه لټولو باندې اخته وې ، هغوې يو دبل سره مرسته هم کوله او پخپلو منځو کې به يې په ډيره وړه وړه خبره په زوره زوره خندل. خو کله چې دې پيغلو قاسم وکوت نو خنداګانې يې و درولې او سمدلاسه دهغه ځايه ولاړې شوې او وريدې، لوبې کونکو نجونو هم ورمنډې کړې او د پادرې په لور راغلې. د قاسم قدوقامت او سره اوسپينه څيره د ماهي نيونکو پيغلو له پاره دحيرانتيا سبب وګرزيده ځکه هغوې دومره نيک اوښايسته راهب په خپل ژوند کې د لمړی ځل له پاره کوت. هغوې مقدس پلار ته سلام وکړ اوسرونه يې ټيټ کړل او دخپلو ځانو سره مسکئ شوې. قاسم د پيغلو نجونو په احساساتو کې دخپل ځان له پاره د ستاينې احساس وکوت.اوپه ډيره معصومه اوراهبانه توګه يې وويل:

« بچيانو ! سلامتې اوسئ ! د اوږده عمر خاوندانې شئ ، او يو دبل سره مينه کوئ ، ځکه چې خداوند يسوع مسيح محبت او مينه خوښوي»

دمحبت دلفظ په اوريدو سره پيغلې په خپلو منځو کې سره و پسيدې ، په دې وخت کې يوې تيزې او چالاکه پيغلې د قاسم څخه سمدلاسه وپوښتل. « پلاره ! ايا تا محبت کړې دې ؟... کله ، دکوم چا سره ؟»

هو ! ما د ټول انسانيت سره محبت کړې دې ، زما په زړه کې د محبت او مينې پرته نور څه نه شته. ... بچيانو ! زما په زړه کې د محبت پرته نور څه نه شته. له تاسو سره هم..»

د قاسم دخبرو په دې اخرې ټکو باندې يوې شرمناکه او حياناکه پيغلې د لمړي ځل له پاره خپلې سترګې راپورته کړې او هغه يې پرې وکوت. کله چې د قاسم سترګې په هغې پيغلې ور ونښتې نو دا يې احساس کړه چې دا پيغله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو پیغلو څخه بلکل مختلفه ده. قاسم لا تر اوسه په همدې ځآې ولاړ و چې یو زوړ ماهي نیونکې چې په اوږو یې دماهیانو د نیولو سامان ایښې و هغې لورې ته راغې. دې پیغلې وویل:

« سردار را روان دې»

نجونې ټولې یوې لورې ته شوې او ودریدې. د ماهیانو د نیونکو سردار قاسم ته را نژدې شو او قاسم ته یې په پوره ادب سره ښه راغلاست ووایه. « مقدسه پلاره ! دلته زمونږ دې کلي ته په راتګ سره تا مونږ ته ډیر زیات عزت رابښلې دې. دلته ډیر کم ستاسې په څیر خلک راځي. ځکه چې مونږ ماهي نیونکې یو که څنګه ؟ په همدې خاطر مونږ دلته دخپلو ځانو له پاره د یوې جونپړۍ څخه چرچ جوړ کړې دې. ته راځه ! ستا په راتګ سره به دې چرچ ته د لمړي ځل له پاره کوم مقدس راهب ور ننوځي»

قاسم دغې زوړ سردار ته د مقدسو پلارانو په څیر درنښت ورکړ او ورسره روان شو.

تر ماښامه پورې ټول کلي په همدې کې بوخت و چې دغه مقدس پلار به زمونږ سره تر ډیرې مودې پورې پاته شي . قاسم په دې نه پوهیده چې ددې کلي خلک ورسره دومره مینه او محبت لري اودومره ښه استقبال یې کوي. هغه داسې انګیرله چې ماهي نیونکې چې په ریښتونې توګه د کلیسا سره تړلي دي نو دهغه په رومن کتولیک کیدو به نا خوښه شي. هغه د رومن کتولیک کالي د یوه بل کار له پاره اغوستي و. خو کله چې ماهي نیونکو ته ډاګیزه شوه چې « فادر» د روما څخه راغلې دې نو هغوې نور هم خوشحاله شول.

هغوې نالوستې غیرمذهبي خلک و. تر څنګ ی د مذهبي ډلو ټپلو په اړه یې هم ډیر معلومات نه درلود. په دې اساس دلته د څو ورځو له پاره د قاسم پاته کیدل کوم ستونزمن کار نه و. په همدې خاطر هغه د ماهي نیونکو په کلي کې دپاته کیدو پریکړه وکړه تر څو ددې ځایه د قسطنطنیې د سمندر په اړه پوره معلومات تر لاسه کړي اوسلطان پرې خبر کړي. هغه غوښتل دهمدې ځآیه قسطنطنیې ته ولاړ شي. خو ددې ځایه هغه ته د قسطنطنیې په لور د تللو له پاره د «ګولډن هارن» څخه د یوې کشتۍ په واسطه تیریدل ور په غاړه و. او که چیرې غوښتل یې چې د وچې له لارې قسطنطنیې ته ور ننوځي نو بیا به د « طلاي ښکر » دپاسه تیریده او د « سینټ رومانس » ددروازې څخه به ورننوته.

خو قاسم هملته د ماهي نیونکو په کلي کې پاته شو ، هغه شرمناکه او حیاناکه پیغله ددې کلي د سردار لوروه چې «روزس» نومیده. نورو نجونو به ورته «روزي» ویله. د کلي هلکانو او نجونو د قاسم څخه د انجیل درس پیل کړ. او ټول د قاسم په محبت کې را ونښتل. روزی په دې پوهیده چې قاسم یو راهب دې او هیڅکله به هم واده و نه کړي. خوبیا به یې هم د قاسم په کتلو ، خداې پوهیږي ، چې څه څه خوبونه کتل. هغه به خوبونه کتل چې د هغې دخوبونو شهزاده به یوه ورځ نه یوه ورځ د هغه د اخستلوله پاره دې لورې ته راځي ، خو هغې هیڅکله هم دا فکر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

و کړې چې دخوبونو شهزاده به یې د یوه راهب په کالیو کې راځي، هغه به تړوله ورځ په یوه یا بله بهانه د قاسم په خدمت کې وه. ساده ، معصومه اوحیاناکې دغې پیغلې په همغه دریمه ورځ خپل زړه په قاسم باندې ایښې و او قاسم ته به یې ویل:

« پلاره ! ته په دې عمر کې د یوه راهب په کالیو کې بلکل ښه نه ښکارې. ته باید یوه ښه عسکر وواسې.»

قاسم به ورته خندل ، هغې معصومې پیغلې ته څه معلوم وه چې په هغه چا یې چې زړه ایښې دې هغه په حقیقت کې یو تکړه سپاهي او عسکر دې. قاسم د خپل راتګ په دویمه ورځ د باسفورس د ساحل د « طلایی ښکر» په اړه معلومات ترلاسه کړي و، هغه د جنوب لوري ته هم ورغلې و او دلرې څخه یې د « مصلح الدین اغا » معماران د جنګي کلا د ابادولو په کارونو کې بوخت کتلی و. د اپریل د میاشتې تر اخره پورې د کلا بنسټونه را پورته کړل شوي و. سلطان دې کلا ته د « رومیلي» نوم ورکړې و.

اوس نو قاسم غوښتل ددې طلاې ښکر پوره پوره جایزه واخلي ، په حقیقت کې هغه غوښتل هغه زنځیر له نژدې څخه ووینې چې دطلاې ښکر په خوله کې یې په سمندر کې را ځړولې و.

ګولډن هارن یا طلاې ښکر په حقیقت کې یو کوچنې خلیج و چې دقسطنطنیې د دیوالونو تر څنګ غځیدلې و. دا کوچنې شانته خلیج د ابناې فاسفورس څخه ووت اوپه اروپایی ساحل کې ور داخلیده. په عامه توګه کوچنې جهازونه او کشتۍ به چې په ابنا کې تللې په همدې خلیج کې به هم ور داخلیدې. د ګولډن هارن لورې ته به د قسطنطنیې اروپایی تجارت ترسره کیده. په همدې لورې د ښار یوه بله دروازه هم وه چې دخلیج لورې ته پرانستل کیده. دهمدې خلیج په څنډو دښار د ساتنې له پاره د اوسپنې یو ډیر ستر زنځیر داسې تړل شوې و چې په عامو حالاتو کې به هغه خلاصول کیده او په سمندر کې به را ځوړندیده. خو کله به چې دګولډن هارن څخه کشتۍ بندول کیدې نوزنځیر به یې را ښکود او دروازه به یې بنده کړه. دا چې ولې دهمغه لمړیو ورځو څخه کوم حمله کونکي قسطنطنیه نه شوه نیولې علت یې همدا زنځیر و چې دهغوې مخه به یې نیوله، اوس قاسم غوښتل دا زنځیر له نژدې ووینې.

نن دماهي نیونکو په کلې کې دهغه پنځمه ورځ وه ، او همدا نن سهار داسې یوه پیښه منځته راغله چې قاسم ته یې تکان ورکړ. نن سهار وختي د یوناني قیصري فوځیانو یوه ډله دماهي نیونکو دې کلې ته راغله ،کله چې سپاهیان خبر شول چې دې کلي ته نوې راهب راغلې دې نود لیدلو له پاره یې ورغلل. خو کله یې چې د قاسم په مذهبی کالیو سترګې و نښتې نو ښه نیولی شول. دهغوې مشر چې کله دقاسم په چینه د پاپاې روم ښه وکتله نو د قاسم څخه یې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! دا څه دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دهغه په خبره کومه اندیښنه را ډاګیزه نه کړه او په ډیره بې پرواهۍ سره یې وویل: « دا دستر پلار، پوپ له اړخه راکړل شوې نښه ده.»

خو کله چې قاسم په ځواب کې ددې ډلې د سالار خبره واوریده نو حیران پاته شو. دې سالار وویل:

« ګوره صاحبه !...اوس وخت راغلې دی چې د رومن کتولیک د مذهب پادري د یوناني مذهب په سیمه کې ازاد ګرزیږي ، دا ټوله د شهنشاه کمزورتیا ده. شهنشاه خو غواړي چې ددواړو مذهبونو خلک سره را نزدې شي خو ګورئ چې مونږ یونانیان به هیڅکله هم دا خبره و نه منو..»

په حقیقت کې د قاسم حیرانتیا په خپل ځاې سهي وه. ځکه هغه د شهنشاه د کوښښونو څخه خبر نه و. حقیقت دادې چې قیصر دهمغه وخته راهیسې متوجه شوې و چې دعثماني فوځ څو کسه سپاهیان د ابنای فاسفورس په اروپایې ساحل باندې را ښکته شوي و. او شهنشاه دهمغې ورځې را په دیخوا د قسطنطنیې د ساتنې له پاره لاس و پښې وهل پیل کړې و. دهغه ښار ددیوالونو مرمت یې پیل کړې و او په ښار کې یې خلکو ته د ډیر زیات خوراک څښاک د شیانو د راټولولو او جمع کولو هدایت کړې و.

ددې وروسته یې د غربې هیوادونو څخه د مرستې کولو غوښتنه کړې وه او د ټولې اروپا د مرستو دتر لاسه کولو له پاره یې د روم د کلیسا ټولې غوښتنې منلې وې. او یوناني کلیسا یې د رومي کلیسا تر کنترول لاندې د راوړلو له پاره ژور فکر پیل کړې و. د شهنشاه د هڅو څخه اوس د قسطنطنیه په چرچونو کې هم د رومن کتولیک راهبان تر سترګو کیدل. په حقیت کې دا د قیصر پوه او درک و ، هغه غوښتل دعیسویانو ددوو ډلو تر منځه اتفاق او اتحاد را پیدا کړي، لا تر دې وخته پورې دعیسویانو د «پروټسټنټ» ډله نه وه را پیدا شوې ، دعیسویانو یوې ډلې د روما چرچ مانه او بلې ډلې د «یوناني کلیسا » هدایت ته غاړه ایښوده. د رومن کتولیک مشري پوپ یا پاپای اعظم کوله او د قسطنطنیې مذهبي مرکز « ایا صوفیا» بشپ اعظم ته « بطریق اعظم» ویل کیده.

د سلطان محمد خان د حملې داوریدو وروسته قسطنطین د روما پوپ ته لیکلي و چې.... اوس وخت راغلې دې....
اوس وخت راغلي دې چې مونږ خپل مذهبي اختلافات له منځه یوسو او ټول متحد شو او د مسلمانانو مقابله وکړو. زه ستاسې عقاید په خوشحالۍ سره منم او همتاسې د « ایاصوفیا» دمشر په څیر منلو ته تیار یم..... همدا علت دې چې ددواړو ډلو ترمنځه د تلو راتلو له پاره وړاندیز کوم. ترڅو دا راولاړ شوې واټن له منځه ولاړ شي.

قاسم ته په دې اړه کوم معلومات نه و په دې اساس یې کله چې د یوناني ډلې دمشر خبرې واوریدې نو حیران پاته شوې و. هغه ترې په ډیر تعجب سره و پوښتل چې « دا ته څه وایې ؟ ایا شهنشاه دواړه کلیساګانې سره را یوځاې کوي ؟دا خو ډیره ښه خبره ده ، زه خو وایم چې ټول انسانان سره را یوځاې کړل شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم درواغ ویلي و . حال دا چې هغه ددواړو کلیساګانو د اتحاد او یووالي څخه خوشحاله نه و ، هغه د رومن کتولیک کالي په دې خاطر اغوستې و چې د کافرانوو تر منځ دغه نفاق نور هم ورزیات کړي ، تر څو د کفارو دواړه ډلې د حملې په وخت کې یو دبل سره بسپنه و نه شی کولې. خو د ډلې سالار ډیره عجیبه خبره کړې وه ، ددې خبرې څخه دا مقصد اخستل کیده چې قسطنطین په مکمله توګه خپل ځان دحملې له پاره تیاروي. قاسم فکر وکړ چې دا خو ډیره ضروري اطلاع ده ، او دې ته اړتیا ده چې سلطان ترې به مکمله توګه خبر کړل شي ، هغه په همدې فکر کې ډوب و چې سالار ورته یو ځل بیا وویلې.

« مقدسه پلاره ! ته خو پوهیږې چې یونانیان مرګ خوښوي خو د خپلې عقیدې او مذهب بدلون نه خوښوي ،په دې خاطر به ته وویني چې دا اتحاد به نه بریالی کیږي. تر خو تر اوسه زمونږ میلمه یی. ځکه چې قسطنطین تاسې ته زمونږ هیواد ته د راتلو بلنه درکړې ده. خو ډیر ژر به د رومن کتولیک پادري زمونږ د میلمستیا نه لاس په سرشي . په دې خاطر غوره ده چې ته دباران د راتلو تر مخه دخپل ځان له پاره د خوندی ځاې د راپیدا کیدو په فکر کې شې.»

د یوناني عسکری ډلې سالار همدومره وویلې او بیا دخپلې ډلې سره بیرته ستون شو ، خو د ماهی نیونکو د کلي ټول لوې او واړه چې اوس د فادر سره ډیر اشنا شوی و دقاسم په شاوخوا کې په زوړندو شونډو او غمژنو مخونو سره ولاړ و.

دا د نن سهار پیښه وه خو نوره پاته ورځ د معمول په مطابق تیره شوه. هغه ټوله ورځ په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول د نوې تعمیریدونکې «رومیلي کلا » پورې « مصلح الدین اغا» ته ځان ور ورسوي او دهغه په لاسو سلطان محمد ته دا خبر ور ورسوي چې د عیسویانو دواړه ډلې په نژدې کې سره را یوځاې کیږي. هغه غوښتل نن د ماښام نه وروسته د «رومیلي کلا » ته ولاړ شی. هغه په همدې فکرونو کې ډوب و چې د غټو سترګو خاونده «روزي» یی څنګ ته راغله او په څنګ کی یی و دریده. روزي ډیره غمژنه وه ، ځکه چې نن سهار د رومي فوځونو سالار د ټولو خلکو تر مخه د ځوان راهب څخه پوښتنې ګرویزنې کړې وې. هغه ته د سپاهیانو دا کړچار د سپکاوي ډک ښکاره شوې و . اوبیا هغې د یونانیانو ددې ډلې د سالار څخه ډیر ه کرکه هم کوله ، ځکه دا هغه ثوک و چې په ځنګل کې یی روزی د لاسه نیولې وه ، نو که چیرې هغه وخت د روزي ملګرو شور و غلمغال نه وې کړې نو روزي به دهمدې بداخلاقه سالار په لاسو بې عصمته شوې وې. روزې دا سالار دیوه کاله راهیسې په دې سیمه کې کوت ، دهغه نوم « مقرون» و اود قسطنطین د ساحلې فوځې چونۍ څارونکې و.

نن سهار هم ، کله چې مقرون د ماهی نیونکو کلي ته را ننوت نو نیت همدا و چې دغه ښایسته او حسینه پیغله په خپل دام کې را و نښلوي. خو کلي ته د راننوتلو سره سم « باقو ماهي نیونکي » هغه ته ددغه نوی ځواب راهب په اړه معلومات ورکړل. باقو هغه ته داهم ډاګیزه کړه چې د سردار لور دهمدې ځوان راهب په شاوخوا کې چکر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي، باقو پخپله د روزي په اړه ښه آند نه درلود. خو د سردار تر مخه یې هیڅ نه شو ویلای. پخپله روزي هم دهغه د بدبویه کالیو او وجود څخه کرکه او نفرت کاوه. دهغه اوږده اوږده ویښتان، چې د څو میاشتو خاورو او ختو کې ککړ پاته شوی، دهغه دسترګو تر مخ را ځړیدلی و. دهغه دښې سترګې څخه به ټول وخت اوبه تلې، د همدې سترګې تر مخه را ځړیدلې ویښتانو دا سترګه په ناروغتیا ککړه کړې وه. ددې نه اخوا هغه په یوې پښه ګوډ هم و، ګویا دهغه شخصیت په خپله د روزي له پاره د کرکې نه ډک و. باقو به د سردار د ویرې روزی ته څه نه شو ویلای. او که نه، که وس یې کیدې نو یوه لحظه به یې هم روزی نه وې پری ایښې. خو کله چې دغه ځوان راهب کلي ته راغې نو روزی هم ورسره مینه پیدا کړه. باقو ددې خبرې زغم نه درلود. هغه تر پنځه ورځو پورې د مار په څیر تاویده را تاویده. خو په سبا یې په ذهن کې یوه لاره راپیدا شوه، په دې اساس د یوناني فوځونو سالار مقرون ته ورغې او هغه ته یې د دې نوي راهب او د راهب او روزي تر منځ د محبت په اړه خبره وکړه. همدا علت و چې هغه نن سهار وختی دخپلو عسکرو سره دغه کلی ته راغې، مقرون هم د تیر یوه کاله راهیسې د سردار په لور روزي باندې سترګې ښخې کړې وې. روزي د ډیر ساعت خاموشۍ وروسته قاسم ته د هولي فادر په نامه ورغږ کړ.

« نن چې له تاسره څه سلوک وشو مونږ د کلي خلک ټول پرې ډیر زیات خفه شوي یو. په اصل کې دغه کس چې د یوناني ډلې سالار و ډیر زیات بدطینته انسان دې، نن چې هغه له تاسره کومه بدکلامي وکړه، هغه ستا په خاطر نه وه بلکه زما په خاطر وه.»

قاسم د لمړي ځل له پاره د روزی په لور وکتل او په لږ څه حیرانتیا سره یې ورته وویل:

« څه مطلب؟... څنګه ستا په خاطر؟ ایا ته هغه د پخوا څخه پیژنې؟»

« هو!... ددې نوم مقرون دې. ددې لورې د فوځې څوکیو څارونکې، هغه یو ځل زه په ځنګله کې له لاسه و نیولم، خو دخداې شکر و چې زما ملګرو شور وغلمغال جوړ کړ. نوموړی ټوله ورځ په همدې ځنګلونه کې ګرځې را ګرځې. ماته مې پلار ویل چې نن سبا څو کسه مسلمان سپاهیان راغلي دي، په دې خاطر مقرون د پاګل او لیوني په څیر منډې رامنډې وهي.»

قاسم د روزی خبرې په دیر غور سره واوریدې. اوس چې کله هم روزي دهغه سره خبرې کولې نو د فادر لفظ به یې خامخا وایه. قاسم دهغې په سترګو کې د محبت پیغام لوستې و خو هغه دلته دمحبت کولو له پاره نه و راغلې. په دې خاطر هغه هڅه کوله چې د روزي په غټو غټو سترګو کې دغورزیدو نه ځان وساتي.

ماښام را نزدې کیدونکې و، او دتیارو د خپریدو سره سم هغه د «رومیلي کلا» په لور تلل غوښتل، دې ماهي نیونکو دهمغه لمړۍ ورځې څخه قاسم ته یو ډیر ښه آس ورکړې و، تر څو هغه د مقدس کتاب د تعلیم له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا کلیو او بانډو ته په اسانۍ سره تګ راتګ وکړای شي. قاسم د تللو دمخه په ډیره عجیبه توګه روزي ته وویل:

« روزي !...زه د ټولو دپاره مقدس پلار یم خو ستا له پاره نه یم ، زما په زړه کې ستا له پاره عزت د یوه دوست دعزت په څیر دي. زه دغه پاس کلي ته د یوه ضرورت په خاطر ورځم ، خو ماته ستا دبسپنې له پاره اړتیا ده.»

د روزي له پاره ددې ځوان راهب خبرې بلکل نوې او په زړه پورې وې. هغه یوواري په هواکې په الوتو شوه. دقاسم خبرو دهغې په غوږو کې ، معلومه نه ده چې څه ور رسولی و. دهغې مخ د شرم څخه د ګلنار په څیر و ګرزید دهغې په سترګو کې حیرانتیا وه ، خوبیا یې هم په زوره زوره سر وخوځاوه اوقاسم ته یې دخپل تعاون په اړه ډاډ ورکړ. خو ترې ویې پوښتل:

« زما ځان هم ستا له پاره حاضر دي. ته حکم وکړه چې زه باید څه وکړم ؟»

« ته یوائې همدومره وکړه چې زما چیرې د تللو ،اوبیرته راستنیدو اویا ددې ځایه د غیر حاضرۍ په اړه هیچاته څه مه وایه.»

روزې د یوې لمحې له پاره فکر وکړ او بیا یې سمدلاسه وویل: « ته اندیښنه مه کوه. ستا نه وروسته به هیچاته دا معلومات و نه شي چې ته چیرې یې. زه به ټول هر څه کنترول کړم.»

« خو څنګه ؟ ته به څه کوې ؟»

« داټول ماته پریږده ، ته بې فکره اوسه او د خپل کار پسې دې ورشه»

کله چې سیوري تیاره شول نو قاسم د خپل اس په شا کیناست او د انځرو په ونو کې غایب شو. هغه خپل آس د ابناې فاسفورس د ساحل په غاړو بوت. اوبیا یې د رومیلې دکلا په لور مخ کړ او آس یې پسې و ځغلاوه. د لږځنډ نه وروسته آس دهوا سره خبرې کولې ، د ورمیلي کلا ددې ځایه په پوره واټن کې جوړیده. خو قاسم غوښتل په ډیر کم وخت کې تر مصلح الدین اغا پورې خپل راپور ور ورسوي اوبیرته دغه کلي ته راستون شي. هغه هلته د تللو دمخه د روزي څخه ټوله لاره پوښتلې وه ، هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې په لاره کې به د یوناني عسکرو سره لاس په لاس کیږي ، په دې اساس یې خپل ځان پوره تیار کړې او وتلې و. اوس نو هغه دخپل آس په څټ کې ور پروت و اودهغې هوا څخه یې، چې د آس د ځغاستې په واسطه پرې لګیده ، ځان خوندي کاوه، کله چې دخپل وخت سره سم د رومیلي کلا ته ور ورسید نو دآس واګې یې دتمکیدو له پاره راکش کړې ، هغه ډاډمن چې همدلته چیرې په کوم ځاې کې به دعثماني فوځ کوم سپاهي د یوه هوښیاره زمري په څیر په پهره بوخت وي. اوس نو هغه دآس په مزله مخته روان و. هغه ته دا اندازه معلومه وه چې رومیلي کلا همدلته چیرې تعمیریږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دشپې په تیارو کې هغه تعمیر نه شو کتلای. په دې خاطر په ډیره محتاطه توګه مخته روان و. یوځل پخوا د ورځې په رڼا کې هغه د رومیلي کلا د کتلو له پاره راغلې و خو په هغه وخت کې یې د لویې لارې ستر واټن وهلی و خو نن هغه په کم وخت او په پټه دې ځای ته راغلې و، همدا علت وچې هغه د ساحل تر څنګ د انځیر په ونو کې پټه لاره خپله کړې وه. هغه په فکر کې ډوب و چې مخته یې د خلکو د خبرو زوګ را پیدا شو. او بیا لږ څه وروسته یې دمسلمانو سپاهیانو یوه ډله تر مخ ولاړه وه. دې ترکي عسکرو قاسم په خپله محاصره کې واخست. دهغوې په لاسو کې لوڅې تورې وې او هغوې خپله محاصره را تنګوله او قاسم ته را نژدې کیدل، قاسم خپل مخ په یوه دستمال کې را نغښتلې و او هغه دخپلې تورې د راویستلو پرته دترکانو دفوځ سردار ته کتل. لږ وروسته قاسم په خبرو کې لمړیوالې وکړ او ویې ویل:

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته !..... الحمد لله زه دمسلمانو سپاهیانو له ډلې څخه یم ..... تاسې ما « انجنیر مصلح الدین اغا» ته د کتلو له پاره یوسئ.»

د قاسم په خبرو د عسکرو خولې وازې پاته شوې ، بیا یې سالار را مخته شو او دقاسم څخه یې وپوښتل: ته څوک یې ؟ او د مصلح الدین اغا سره څه کار لرې ؟

قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دغه پوښتونکې پخپله مصلح الدین اغا دې. ځکه قاسم دهغه سره یوځل په اورنه کې کتلې و، هغوې به کله کله دسلطان به دربار کې هم یو ځای کیناستل. قاسم بیا هم دخپل مخ څخه پرده لرې نه کړه بلکه مصلح الدین اغا ته یې وویل:

« زه ستا دوست یم او تاته د یوه مهم پیغام د ورسولو له پاره راغلې یم... ته ما نښه پیژنې خو زه به تاته خپل مخ په ځانته ځای کې و ښایم.»

مصلح الدین اغا ته د قاسم اواز اشنا شانته معلوم شو خو هغه یې پوره و نه پیژانده. خپلو سپاهیانو ته یې یوې لورې ته دکیدو اشاره ورکړه، ترکي عسکر هم یوې لورې ته شول او و دریدل ، په دې وخت کې قاسم د مصلح الدین اغا تر مخه د خپل مخ څخه پرده لرې کړه او ویې ویل:

« ډیر ښه شول چې ته ماته همدلته تر لاسه شوې. دا یو پیغام باید سلطان ته ژر تر ژره ورسیږي ، او ماته ستا څخه پرته بله لاره نه وه چې دا پیغام مې پرې لیږلې وې.

مصلح الدین اغا قاسم ډیر ښه پیژندلې و. هغه د خوشحالۍ نه چغې کړې او دقاسم قاسم نوم یې اخسته. خو قاسم ورته په شونډو لاس کیښود او د چپ کیدو مشوره یې ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« زه ډیر کم وخت لرم. ته زما دکار په اهمیت باندې پوهیږې. زه سمدلاسه ددې ځایه بیرته ستنیږم. ته تر سلطانه پورې دا پیغام ور ورسوه چې د عیسویانو ددواړو ډلو تر منځه اتحاد راغلې دې او د روم پاپا دقسطنطنیی د بسپنې له پاره ملاتړ اعلان کړې دې په دې خاطر هغه باید د غربی اروپا په لور حتمې توجه وکړي.

مصلح الدین اغا د قاسم پیغام په ډیر غور اودقت سره واورید او تر سلطانه پورې یی دهغې د وروسولو ژمنه هم ورسره وکړه ، اوس نو دقاسم له پاره په دې ځای کې ددې نه زیات تم کیدل مناسب نه و. هغه غوښتل سمدلاسه بیرته ستون شي ، په دې خاطر یې دمصلح الدین څخه اجازه واخسته اوپه همغه لاره چې راغلې و دهمغې په تیارو کې پټ او بیرته ستون شو ، مصلح الدین اغا او دهغه سره یوځای عسکر په خپل ځای حیران دریان ولاړ و او د شپې ددغه مسافر لاره یی تر ډیره پورې کتله.

قاسم چې په کوم رفتار سره راغلې و په همغه رفتار بیرته لکه د مرغه په څیر الوت اوروان و. خو په یوځای کې یی یو ناڅاپه د خپل آس واګې راښکودې. ځکه دهغه تر مخه په ناڅاپي توګه د یوناني فوځیانو یوه ډله را ووتله . په دې ډله کې یواځې پنځه عسکر و. دوې د قاسم په لاره کې لکه د دیوال په شکل و دریدل. او د قاسم د تیښتې ټولې لارې یی و تړلې. دیوناني عسکرو په لاسو کې تیزې تیرې لوڅې تورې وې چې په تیاره کې د ورایه ځلیدې. دوې د قاسم تر مخه په یوه لیکه کې ولاړ و. قاسم هم یوه اوږده ساه واخسته او خپله توره یی دتیکې څخه را وویسته. ددې پنځو یوناني سپاهیانو څخه یی یوه چې ښې لورې ته ولاړ و دقاسم څخه په غوریدونکي اواز سره وپوښتل:

« ته څوک یی؟ او په دې وخت کې له کومه ځایه را ځې ؟ »

قاسم نه غوښتل ددوې تر مخه خپل ځان د یوه راهب په څیر را څرګند کړي. په همدې خاطر یی دماهي نیونکو په څیر لهجه خپله کړه او دوې ته یی وویل:

« ماهي نیونکې یم ، محترما ! د خپلې یوې ورکې شوې تورې د لټون په خاطر وتلې وم ، رابانديناوخته شو ، خو پیدا مې نه کړه او اوس بیرته خپل کلي ته روان یم.»

خو قاسم ته دې درواغو نجات ورنه کړ ، ځکه چې یوه یوناني عسکر هغه پیژندلې و ، په اسانۍ سره دهغه دپیژندلو یو علت داو چې هغه همدا نن سهار هغه د مقرون سره یو ځای درومي راهب په کالیو کې کتلې و. په دې اساس هغه عسکر په ډیر قهر سره په داسې حال کې چې خپله توره یی په لاسو کې لوبوله ، قاسم ته وویل چې « ته درواغ وایی ،ماته وپیژندلې ، ته ماهي نیونکې نه یی. بلکه ته همغه رومي راهب یی چې همدا نن سهار یی زمونږ سالار په اړه مونږ ته خبر راکړی.....ته به زمونږ سره ځې ، ته اوس زمونږ دڅارنې لاندې یی.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم خپل ځان په تلک کې ګير وکوت. دهغه راز رابربنډ شوې و ، او ددې عسکرو سره يو ځای مقرون ته په ورتلو سره دهغه وژل سل په سلو کې پيښيدل. په دې اساس قاسم خپله توره را وويسته او په يوه ځل يې په هغو پنځو باندې را کيښودل. ډير وخت شوې و چې هغه ته دخپلو متو د ازميښت له پاره زمينه نه وه برابره شوې ، هغه د يوه وږي زمري په څير په يوناني فوځيانو باندې حمله وکړه او دهغوی د شميرې د ډيرښت د پروا کولو پرته يې پر هغوی يو په بل پسې مرګوني ګذارونه پيل کړل ، دهغه توره د برق او تندر په څير ددښمن په جسمونو باندې را پريوته. دشپې په تيارو کې د تورو يوله بل سره ټکر په فضا کې د اور بڅرکي پريښوول او د ټنګ او ټونګ اوازونه يې هم تر ډيره پورې تلل.

د قاسم د تورې د وهلو او د د دوو په ځای د څلورو لاسونو په تيزۍ سره په خوزولو د يوناني عسکرو اوسان ور خطا شول ، خوبيا هم هغوی غوښتل قاسم را محاصره کړي خو هغوی په پرلپسې توګه د شرمناکه ناکامۍ سره مخکيدل. تر څنګ يې د قاسم تورې په يوه وخت کې دوه سپاهيان د زمکې خاورو ته ورسول ، او آسونه يې و تښتيدل. د خپلو دوو ملګرو په داسې وژل کيدو باندې دهغوپاته درې عسکرو اوسان هم ورخطا شول خوقاسم هوډ کړې و چې دهغوی له ډلې څخه به يو کس هم ژوندې نه پريږدي. ځکه دې خلکو دقاسم اصليت پيژندلې و په دې خاطر قاسم غوښتل دهغه د رازدا پيژندونکي بايد ټول له منځه يوسي اوبيا کلی ته ستون شي. د قاسم توره يو ځل بيا د يوه بل عسکر په سر داسې راپريوته چې هغه يې دوه ټوټې کړ ، دپاته دوو عسکرو له پاره دا هيبت ناکه منظر د زغم وړ نه و ، په دې خاطر يې د تيښتې لاره ونيوله او دجګړې څخه يې دخپلو پښو د ويستلو له پاره خپلو اسونو ته پوندې ورکړې. دهغوی مخه د «ورميلي کلا» په لور وه ، قاسم هم خپل آس دهغوی پسې کړ ، او د ځغليدونکې آس د زين څخه يې ځان را کوږ کړ او د خپلې د غشو د خلطې څخه يې يو تير را وويست اوهغه يې په کمان کې کيښود ، دا غشې د يوناني فوځې په ځای دهغه په اس کې ورننوت ، اس نا ارامه شو او يو خوا بلخوا يې منډې کړې او بيا يې په خپل ځان سپور کس په زمکه را وويشت. دغه يوناني عسکر پخپله هم د زخمې آس په شا خپل ځان دکنترول نه بيرون وکوت و او په دې ترتيب په زمکه راپريوت. خو د هغه بدبختي داوه چې دهغه يوه پښه د آس په رکاب کې نښتې پاته شوه ، دغه زخمي ځغليدونکې نا ارامه آس د خپل راپريوتې مالک د پروا کولو پرته هغه په ځان پسې را ښکود او دننه ځنګل ته يوړ. د را پريوتې عسکر سر په زمکه د کاڼو سره ټکريده نو قاسم فکر وکړ چې هغه ژوندې نه شي پاته کيدې. په دې اساس هغه يوه لمحه هم تم ونه کړ اودهغه بل يوناني عسکر تر شا يې خپل آس ور وځغلاوه ، اوس نو هغه تښتيدلې عسکر يوکس و او هغه چې کومې لورې ته ور ته قاسم هم همغې لورې ته پسې ور روان و. خو پخوا له دې چې هغه قاسم ته په ګوتو ورشي ، روميلي کلا ته په ورنژدې کيدو سره ترکي عسکرو هغه کتلې و ، د ترکانو د ساتونکو يوه ډله يې مخته ولاړه وه، کله چې يوناني عسکر خپل ځان د څلورو خواو څخه محصور وکوت نوسمدستی يې خپله توره و غورځوله اودخپل ژوندې پاته کيدو خير يې وغوښت ، اوس نو دقاسم په څير د يوه غيرتمنده جنګجو له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ضروري وه چې هغه ژوندې پريږدي. خو هغه د قاسم د راز څخه خبر شوې و. اودا خبره دهغه د ستر مقصد دترلاسه کولو په لاره کې زيانمنه ثابتيده. په دې خاطر قاسم د هغه د وژلو په ځاې مسلمانو سپاهيانو ته په لوړ اواز وويل چې: «دا يوناني عسکر دې..... سمدلاسه يې و نيسئ»

دمصلح الدين اغا ساتونکې مخته راغلل، او دغه يوناني عسکر يې په خپله محاصره کې واخست. قاسم دا هم نه غوښتل چې مسلمان عسکر دې د ماهي نيونکو په کلي کې دهغه ځاې ځيږي څخه خبر شي، هغه لږ څه فکر وکړاو بيا يې د مصلح الدين اغا په نوم غږ وکړ. خو مسلمانو ساتونکو هغه ته وويل چې دهغوې سردار اوس دهغوې سره نه شته. دې مسلمانو ساتونکو قاسم دلته په دويم ځل کوت. اوهغوې پيژندلې هم و، قاسم هغوې ته حکم وکړ چې دا بندي دې همغې ته ور حواله کړي او يا دې يې د راز د رابربنډولو له ويرې سمدلاسه له منځه يوسي. ځکه دا کس د يوه ډير مهم راز څخه خبر شوې و. دقاسم د خبرې داوريدو سره سم يو ګرم مزاجه ترکي عسکر را مخته شو او ديوې لمحې د ځنډ پرته يې د يوناني عسکر په ګيډه کې خپله اوږده نيزه ور ننويستله، فضا کې يوه چيغه شوه او په دې توګه هغه يوناني عسکر دزمکې سره زمکه شو.

اوس نو قاسم يو ځل بيا دکلي په لور لکه د مرغه په څير الوت. هغه غوښتل چې ژر تر ژره خپل ځاې ته ځان ور سوي، همغه و چې دخپلو تلو څخه پوره يو ساعت وروسته قاسم بيرته د خپلې جونپړۍ تر شا ولاړ و. هغه څو لمحې دمخه دخپله اسه راښکته شوې و او په پښو د خپل د اوسيدو ځاې په لور ور روان و. هغه ته دخپلې جونپړۍ په کړکيو کې د رڼا نښې تر سترګو شوې، هغه خپل آس همدلته د خپلې جونپړۍ تر څنګ په ونو بوټو کې و تړه. او په خپله د اوسيدو د ځاې ددروازې په لور ورغې. خو ددروازې نه بيرون يې په تياره کې څوک ناست وکوت ..... خو لږه شيبه وروسته يې روزي پيژندلې وه..

قاسم بې له ځنډه د روزی خواته ورغې، روزی په خندانه توګه دهغه ښه راغلاست وکړ اوبيا يې په لږه شوخۍ سره ورته وويل:

« په جونپړۍ کې دننه مقدس پلار په عبادت کې مصروف دې. هغه ماته دلته دکيناستو حکم کړې دې ترڅو څوک دننه ورتلو ته پرې نه ږدم، په دې خاطر تاسې دننه نه شئ ورتلاې....»

قاسم د روزي په خبرو د خندا نه شين شو او ددې حکمت په خپلولو سره يې د روزی ډيره ستاينه وکړه. بيا يې روزي ته وويل چې هلته د جونپړۍ تر شا يې خپل آس تړلې دې، هغه بايد سمدلاسه دکلي د آسونو په اخور وتړل شي.....روزي دحکم دتعميلولو له پاره سمدلاسه راپورته شوه، قاسم د روزی د نشتوالي نه په ګټې اخستو سره جونپړۍ ته ننوت او خپل کالي يې بدل کړل، ځکه د جنګ په وخت کې دهغه کالي شکيدلې و او په ځينو ځايو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې د وینې څاڅکې هم تر سترګو کیدل. قاسم خپل لباس بدل کړې و ، خو پخوا تر دې چې هغه دخپله مخه د سپاهیانو د وینو څاڅکې پاک کړي روزي پرې ناڅاپه را ننوتله اوقاسم ته یې وویل:

« ستا د تلو وروسته ،زما پلار ستا په اړه له ما پوښتلي و. او یو ځل هغه بدذات باقو هم ستا سره دکتلو له پاره راغلي و. خو ما هغوې دواړو ته ډاډ ورکړ او تم مې کړل.

«باقو؟ .....کوم باقو ؟»

خو روزي قاسم ته د ځواب ورکولو په ځاې تندې تریو کړ اود قاسم په مخ یې د وینو دداغونو په کتلو سره ترې وپوښتل:

« دا ....دا څه دي ؟ ... ستا په مخ باندې د وینو څاڅکې .... ولې ......دا څه در پیښ شوې دي ؟ .... ته خو به نه یې زخمې شوې .....؟»

قاسم بې ځوابه شوې و او سمدلاسه یې لستوني راپورته کړ اودمخ څخه یې د وینو د څاڅکو دپاکولو هڅې پیل کړې. او ویې ویل: نه ، زه نه یم زخمې شوې ، بس په لاره کې یوڅو غلو راباندې حمله وکړه،اودهغوې سره مې تر لږه وخته پورې کشمکش درلود.»

قاسم نه غوښتل بله کومه بهانه جوړه کړي ، ځکه چې هغه ته معلومه وه چې سهار وختي به د یوناني عسکرو د مرګ خبر د ځنګل داور په څیر په ټوله سیمه کې خپریږي، خوروزي په حیرانونکو سترګو قاسم ته کتل ، قاسم د روزې دکتلو دانداز څخه په ویره کې شو . اوپه ډیر بیړه یې دروزي د کمزورتیا څخه د ګټې اخستو په خاطر هغې ته وویل:

« روزي ! ته دومره حسینه اوښایسته یې چې ماته په خپل دغه راهبانه ژوند باندې پښیمانتیا راځي. کاشکې چې زه راهب نه وې اویو عام انسان واې...»

دقاسم د لهجې دد غه حسرت په کتلو سره روزي هر څه له یاده وویستل.اودهغه ځوان عرب په سترګو کې همداسې ورډوبه شوه. اوس نو قاسم روزي ته د تللو اجازه ورکړه تر څو هغه خپل په وینو ککړ کالي پریمنځلې شي.

روزي ولاړه ، اوقاسم د جنګ ټولې نښې نښانې له منځه یوړې. خو راتلونکې سهار د ټولې سیمې له پاره دقیامت په څیر ګرزیدلې و. د پنځه یوناني عسکرو د وژلو خبر د ابناې فاسفورس څخه نیولې ان د قسطنطنیې تر قصره پورې رسیدلې و . نن مقرون لکه دلیونې سپې په څیر په هر هر ځاې کې خوله اچوله. هغه په هرې پوستې باندې وګرزید او د ډیرو کلو او بانډو اوسیدونکو ته یې اخطارونه اوګواښونه ورکړل. شهنشاه ته یې د خبر ورکولو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د خلکو یوه ځانګړې ډله ور واستوله او په خپله د یوې څلور سوه کسیزې عسکری ډلې د برابرولو په هڅو کې بوخت شو. هغه غوښتل چې د رومیلي کلا د جوړولو کارکونکي مسلمانان له منځه یوسي.

د بله اړخه انجنیر مصلح الدین اغا ته هم هره ګړۍ خبرونه ور رسیدل، په همدې خاطر هغه خپل ټول عسکر او انجنیران را ټول کړل او ضروري لارښوونې یې ورته وکړې. نن د ماهي نیونکو په کلی کې هم ډیره بده ورځ وه. د هر کس په زړه کې د یوناني عسکرو د وژلو هیبت ناست و. یوازې روزې وه چې په ویره کې نه وه بلکه حیرانه وه. هغه په دې فکرونو کې ډوبه وه چې دهغه دخوبونو شهزاده یواځې ځوان او ښایسته رنګه نه دې بلکه جنګجو او میړنې هم دې، هغه په دې خبره هم حیرانه وه چې څه ډول د کلیسا یو راهب دغسې یو میړنې شخص ګرزیدلې شي. دهمدې فکرونو په بنسټ د قاسم په اړه دهغې آند مشکوک شوې و. څکه دغه نوې ځوان راهب په یوه شپه کې په ځانته ځان د یوناني عسکرو پنځه وسلوال کسان له منځه وړي و، هغه په دې فکر کې وه چې هسې نه چې دې ځوان د رهبانیت لباس اغوستې وي! خو دې فکرونو هغه د اندیښنو په ځاې د خوشحالۍ لورې ته ور وړله. څکه هغې همدا غوښتل چې قاسم رهبانیت پریږدي او خپل عادي ژوند ته راوګرځي تر څو له دې سره واده وکړي. اوس چې کرار کرار روزی ته د قاسم د نه راهبیت په اړه یقین تر سترګو کیده نو تر څنګ یې په زړه کې خوشحالي احساسوله. خو ټول کلي په غم او مصیبت کې اخته و. یواځې روزي چې په دې خبرو یې فکر نه و خراب شوې. خو بیا یې هم فکر کاوه چې دغه نوې ځوان راهب ولې یوناني پنځه کسه فوځیان وژلې دي؟ هغې غوښتل چې ددې راهب څخه پوښتنه وکړي خو له دې ویریده چې قاسم به دهغې څخه هسې نه چې قاسم ترې دا حقیقت پټ کړي او دخپلو درواغو په واسطه ددې زړه ورمات کړی.

لږ څه نور وخت هم په همدې توګه تیر شو، دقسطنطنیې د قصر څخه دا حکم راغې چې مسلمان عسکر ښار ته را نژدې پرې نه ږدئ او نه ورسره جنګ جګړه وکړئ. خو مقرون دخپلو عسکرو په وژلو ډیر قهرجن و. هغه غوښتل چې په هره توګه چې شوني وي ددې پنځه یوناني عسکرو د وژلو بدله واخلي. هغه انتظار کاوه چې د شهنشاه د دربار به په دې اړه کوم حکم راځي اودهغې حکم سره سم به دغه یوموټې لږ مسلمانان د تیغه تیروي. دهغه څلور سوه سپاره ملګري هر وخت دهغه دحکم لاندې و. مقرون په خپله مرکزی قرارګاه کې منتظر او نا ارامه ناست و چې په باقو یې سترګې ولګیدې، هغه ګوډ ګوډ کیده او دهغه لورې ته را روان و. معلومه نه ده چې مقرون ولې سمدلاسه ټکان وخوړ، هغه د باقو څخه دکوم ښه او ناڅاپي خبر داوریدو هیله درلوده. هغه په خندانه توګه د باقو سره لاس ورکړ اودخپل ځان خواته یې کیناوه.

« وایه! څنګه راغلې یې؟... داسې برېښې چې کومه مهمه خبره دې راوړې ده.» مقرون ورته په ډیرې بې صبرۍ سره وویلې. باقو ورته په ځواب کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بلې ، هو ! ما يو خبر درکول غوښتل ، چې پرون ماښام دتيارو د خپريدونه وروسته ،زمونږ د کلي راهب په اس سپور شو او د «روميلي کلا » په لور تللې و . اوبيا د يوه ساعت وروسته بيرته راستون شوې .»

د مقرون ته دا خبر دومره مهم ښکاره نه شو . او په لږ څه قهر سره يې وويل: « نوبيا څه وشول ؟... ايا د يوه راهب چيرته تګ راتګ منه دې ؟ هغه به ستاسې په خوا کې بل کوم کلي ته تللې و .»

« نه ! زمونږ دکلي راهب زمونږ په اړخ کې کوم کلي ته نه و ورغلې. هغه چيرې لرې تللې و ،زه په پوره يقين او ډاډ سره ويلې شم چې همدې راهب دغه يوناني عسکر ټول له منځه وړي دي.»

دباقو په خبرو مقرون را نيغ شو او کيناست. بيا يې په پوره شوق سره ترې و پوښتل چې:

« ستا ددې دومره پوخ يقين علت څه شې دې ؟»

« زه يې تاته علت وايم. ته زما خبره په ډير غور سره واوره. پرون سهار ته زمونږ کلي ته راغلې وې او بيادې هلته دغه راهب متنبه کړ. دهغې دعکس العمل دکتلو له پاره زما سترګې ټوله ورځ په دغه راهب باندې ښښتې وې. خوکله چې ماښام شو نو ما وکتل چې راهب د روزي سره پټې خبرې کوې ، زما غوږونه ودريدل. د ماښامه وروسته راهب خپلې کوډلي ته ولاړ. او د کوډلي چراغ يې روښ پريښود. لږه شيبه وروسته روزي راغله او د همدې کوډلې تر مخ يې زنګون ووهه او کيناسته. ما تندي ته ټک ورکړ ځکه چې ددوې دواړو تر منځه دغه خبرې دغه ډول حرکت د معمول پر خلاف کار و . زه قصدا د همدې راهب دکوډلي په لور ورغلم ، هلته مې د روزي څخه وپوښتل چې مقدس پلار چيرې دې ؟ نو روزي ځواب راکړ چې مقدس پلار هلته په کوډله کې په عبادت کولو مصروف دې ، او هيچاته اجازه نه شته چې کوډلي ته ور ننوځي. زما شک د روزي دخبرو سره نور هم زيات شو په دې خاطر مې پريکړه وکړه چې په کوم ډول د کوډلي دننه حالت و څارم. خو د کوډلي دروازه همغه لورې ته وه کومې کې چې روزي ناسته وه. بيا زما په ذهن کې يوه بله خبره راغله اوهغه دا چې : بايد د آس داخور په لور ولاړ شم او د راهب آس ووينم. نو زه هغه وخت ډير حيران شوم چې هلته د آسونو په اخور د راهب آس نه و ترلې. زه دآس داخور نه را روان شوم اوپه يوه ډير پټ ځاې کې کيناستم ، نژدې يو ساعت وروسته روزي په داسې حال کې چې د راهب آس يې د قيضې څخه نيولې و د آس داخور په لور راغله او آس يې هملته و تاړه او بيرته ولاړه. دهغې د تللو وروسته ما يوه رڼا را واخسته او د راهب د آس د کتلو له پاره هلته ورغلم ، نوهغه وخت ډير زيات حيران شوم چې ومې کتل چې آس په خولو کې ډوب دې. او دهغې په زين او جسم باندې د وينو ښښې ښاني دي. بيا ما ته دا ډاډ تر لاسه شو چې هرومرو راهب دکومې وينې تويونکې پيښې د تر سره کولو ورسته راستون شوې ،ما نن ټوله ورځ دهمدې خبرې څخه د خبرولو له پاره ستا دپيدا کيدو هڅې کولې ، خو ستا درک راته چا نه راکاوه. سالارصيب ! زه تاته په ډاډ سره وايم چې همدا راهب ستا د عسکرو اصلي قاتل دې. »

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باقو د خبرو دمکملیدو سره سم مقرون سمدلاسه راپورته شو او دخپلې تورې په لاستې یې لاس کینښود او ویې ویل «که چیرې هغه ریښتیا هم قاتل وي نوزه به همدا اوس اوهمدا ګړی دهغه سر له تنې نه جدا کړم.»

مقرون په ډیر ټینګ عزم سره دا خبره کوله. دهغه ددې عزم سره د باقو سترګې را خلاصې شوې ، مقرون د باد اوتوپان په څیر بیرون را ووت. اودخپله ځانه سره یې د پنځوسو عسکرو یوه ډله هم واخسته. لږه شیبه وروسته دغه ټول د ماهی نیونکو د کلي په لور الوتل.

د بله اړخه په کلي کې قاسم او روزي د کلي څخه لږ څه لرې د انځیرو د ونو په سیوري کې ناست و او په خپلومنځو کې یې خبرې کولې، نن روزي ډیره خوشحاله وه. ځکه نن هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده تر لاسه شوې و. یو ډیر ښایسته ، د ښه قد و خال او جنګجو ځوان د هغې سره مینه کړې وه. حال دا چې قاس به څه ډول د روزی سره مینه او محبت کړې واې ؟ هغه خو لا دپخوا څخه دخپل یو ورک شوي محبت د قاتل ابوجعفر څخه د «مارسي» د پوښتنې له پاره دلته راغلې و خو هغه ته دهغې محبت څخه هم خپل مقصد اوپروګرام ډیر اهمیت درلود. اودهغه مقصد د قسطنطنیې د دفاعي نظام په اړه کره معلومات تر لاسه کول و. هغه خو روزي دخپل ځان سره ملګرې کړې وه تر څو د ماهی نیونکو په کلي کې یو څو شپې په ارامه تر سره کړي.... همداراز هغه د روزی سره د درواغو کومه ژمنه هم نه وه کړې. خو هغه ته دا په ډیره ښه توګه ډاګیزه شوې وه چې روزی اوس د هغه په اړه په غلطه انګیرنه کې را ښښتې ده. هغه همدلته د روزي تر څنګ ناست و. په همدې فکر کې و چې د روزی کوچنۍ خور چې یولس یا دولس کلنه نجلۍ وه په ډیره تیزه منډه دوې ته را ورسیده. او دخپلې ساه د جوړولو پرته یې دوې ته وویل:

« مقدسه پلاره !... د یوناني فوځونو همغه پرونې سالار د ګڼ شمیر سپرو عسکرو سره یو ځاې لوڅې تورې په لاسو کې نیولې او په ګړندۍ توګه زمونږ دکلي په لور را روان دي. مونږ په هغه غونډۍ لوېې کولې او هغوې مو وکتل چې د کلي په لور په تیزۍ سره را روان دي.»

قاسم سمدلاسه راپورته شو او د یوه پورته ځاې په لور یې ورمنډه وکړه او ودرید، په خپل تندي یې د لاس سیورې وکړ اودغرب په لور یې وکتل. د لمر پریوتو ته لا ډیر وخت و. دروزۍ خور ریښتیا ویل، دمقرون اس سپاره اوس کلي ته ور رسیدونکې و. دا خو ډیره دخوشحالۍ خبره وه چې قاسم د روزي سره یوځاې دکلي څخه بیرون راوتلې اودانځرو د ونوپه سیوري کې ناست دي. روزي چې د لرې څخه خپل کلی ته لوڅې تورې په لاس د یونانیانو داسې ورتګ وکوت نو وویریدله او رنګ یې تک ژیړ شو. هغه سمدلاسه قاسم ته ددې ځایه دپښو د ویستلو مشوره ورکړه ، دقاسم له پاره هم همداسې کول مناسب و. خو هغه به د سپرلۍ پرته ، له دې ځایه په پښو څنګه تښتیدلې وې. په دې اساس روزی قاسم ته د کلي څخه لرې په یو پټځاې کې د پټیدو وویل اوپخپله د آس د راوستلو له پاره دکلي په لور ور روانه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقرون د ليوني سپي په څير كلي ته ورغي او سمدلاسه دكلي دغه يوائني كوچني چرچ ته ،چې د يوې كوډالې څخه جوړ شوې و ورننوت. دهمدې چرچ تر څنګ د قاسم د اوسيدو ځاې هم و. كله چې يې راهب په چرچ كې ونه موند نو سمدلاسه يې د راهب د اوسيدو ځاې ته ورمنډه كړه ،خو قاسم يې هلته هم و نه موند ، نو د قهره تک سور شو ، تر دې وخته پورې د كلي سردار او نور واړه او زاړه ټول ددې چرچ تر مخې را ټول شول. د پنځوسو وسلوالو كسانو ډله هم همدلته منتظر ولاړه وه. مقرون د غصې اوقهر نه سور راووت او بيرون يې د كلي سردار ته اواز كړ ، دروزى پلار چې پخپله ډير قهر جن و د مقرون مخې ته راغې ، مقرون دهغه د كتلو سره سم خپله توره را پورته كړه اودهغه په سينه يې كيښوده:

« مقدس پلار مو چيرې دې ؟ زه همدا اوس او همدا شيبه دهغه سر غواړم.»

د روزى پلار چې لا دپخوا څخه دقهره اوغضبه تک سور اوختې و د مقرون په دې خبرو نور هم وقهريده او په خپله سينه يې د ايښوول شوې تورې كومه پرواه ونه كړه او په غضب سره يې وويل:

« سپه سالاره ! ته دخپل حد څخه بيرون وځې ، زه به همدا سبا سهار د قيصر په دربار كې ستا له لاسو شكايت وكړم .... تا پخوا هم زمونږ د ميلمنو سپكاوي كړې دې،مونږ د كلي خلک ټول په يوه خوله تا ته وايو چې ته د معمولي مذهبي اختلافاتو په اساس زمونږ دروند او عزتمند راهب مه تنګوه. او كه نه دا كار به ستا له پاره ښه نه وي.

خو د روزى پلار ته دا ډاګيزه نه وه چې د راهب مسئله دومره كوچنۍ اومعمولي مسئله نه ده چې هغه يې ګڼي. دهغه دخبرو دختميدو سره سم مقرون خپله توره په هوا كې پورته كړه او سمدلاسه يې پرې د زوړ سردار سر پرې كړ..... د سردار د سر دپرې كولو نه وروسته مقرون په لوړ اواز سره وويل :

« دكلي خلكو ! ستاسو څخه هر څوک چې ددې سردار اويا ددې راهب دوستان وي نومخته دې راشی ، زه نن ستاسو د راهب دسر دپرې كولو له پاره راغلي يم.

خو دكلي هيڅوک مخته را نه غې. د زاړه سرد ار وژلو ټول په وحشت او دهشت كې غورزولې و. مقرون يوځل بيا خپله خبره په لوړ اواز تكرار كړه ، دهغه دغه درونږ اواز د هوا په څپو باندې سپور دكلي بل اړخ كې د روزي غوږو ته هم ور رسيدلې و. روزي خو د راهب له پاره دآس د ور وړلو پسې راغلې وه خو دخپل پلار د مرګ د اوريدو سره سم يې هر څه له ياده ووتل. هغه لكه د ليونۍ په څير د خلكو د ټولې په لور ور منډې كړې ، غوښتل يې د چرچ په مخ كې دخپل پلار لاش ته ځان ور ورسوي، هغې دپاګلو اوليونيو په څير چغې سوري وهلې ځكه هغې ته يې پلار دهر څه څخه زيات محبوب و. مور يې ترې هم د كوچنيوالي په وخت كې جدا شوې وه. پلار يې دا او ددې كوچنۍ خور لكه د مور په څير پاللي وو. هغې ته په خپله هم نه وه معلومه چې د راهب نيول د مقرون

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره څومره قیمت لري. هغې رامنډې کړې او د خپل پلار په لاش باندې یې ځان را و غورځاوه او په زوره زوره یې چغې ووهلې ، مقرون هغه کتله ، هغه خپله په وینو ککړه توره را واخسته او د روزي لورې ته راغې او په ډیره سخته ژبه یې ورته وویل:

« نجلۍ !.... ستا هغه مقدس پلار چیرې دې چې ته ورسره عشق او معشوقي کوې؟ ژر یې راته ووایه او که نه ته به هم د خپل ژوند څخه ډیره ژر بیغمه شې»

خو مقرون ته د روزي ځواب غیر متوقع شانته و. ځکه روزی ورته وویل:

« هو !هو ! .....ته ما هم ووژنه. ځکه اوس نو زما دژوندي پاته کیدو ارزښت هم له منځه تللې دې. زما پلار له منځه ولاړ ، زه هم اوس نور په دې دنیاکې اوسیدل نه غواړم.»

هغې په ډیره بده توګه ژړا اوفریاد کاوه او خپل حواس یې هم له لاسه ورکړي و چې دمقرون دخبرو ځواب یې ورکړې واې. همغه و چې مقرون دهغې د حالت دکتلو سره سم خپلو عسکرو ته حکم وکړ چې روزي له ځانه سره مرکزی چونۍ ته یوسي. په دې وخت کې یې دکلي خلکو ته مخ کړ او ورته یې وویل: چې هغه د هغوې د سردار لور نیولې او له ځانه سره یې خپلې پوستې ته وړي. دمقرون عسکر رامخته شول اونازک اندامه روزي یې په خپلو سختو لاسونو کې و نیوله. پاته سپاهیانو ته مقرون حکم وکړ چې هغوې دې د کلی څلورو اړخونو ته او ان تر ځنګله پورې و غځیږي او د ځوان راهب لټه دې وکړي.

دمقرون عسکرو روزي له ځانه سره یوړه. اوباقو هملته په کلی کې ولاړ پاته شو او روزی ته یې کتل. قاسم لا تر اوسه هم هملته په یو پټنځاې کې پټ ناست و. هغه غوښتل د ماښام د تیارو نه مخته یو آس تر لاسه کړي ، هغه په ډیره بې صبرۍ سره د روزي د بیرته راستنیدو انتظار کاوه ، دلمر د پریوتو نه لږ څه مخته یې چې کله د روزي د راتلو هیله له لاسه ورکړه نو ډیر نا ارامه شو او په ذهن کې یې د خطر زنګونو وهل پیل کړل. په دې فکر کې شو چې حتما کومه داسې خبره شته چې روزي یې دلته د راتلو څخه و ځنډوله. هغه په همدې فکر کې و چې د لرې څخه یې د یوه آس د شنهار اواز واورید. هغه داسې و انګیرله چې روزي له ځانه سره آس را خستې او را روانه ده. سمدلاسه د پټنځاې څخه بیرون راووت. خو په خپل مخکې یې یو یوناني عسکر چې توره یې لوڅه په لاس کې نیولې وه ولاړ وکوت. قاسم دخپل راهبانه لباس لاندې دپټ کړي خنجر په راویستلو کې دریغ ونه کړ ، دغه یوناني هم قاسم د یوه راهب په څیر پیژندلې و. قاسم پیدل و او یوناني په آس سپور و. دواړه یو دبل مخته را غلل....اوبیا د لمر دلویدو نه مخته قاسم هغه یوناني له تیغه تیر کړ او دهغه آس یې واخست او د رومیلي کلا په لور باندې ولاړ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصلح الدین اغا په یوې جدا خیمه کې د قاسم ټولې خبرې واوریدې اودقاسم په غوښتنه یې ددې کلي د حال د معلومولو له پاره دوه تجربه لرونکې هوښیار سپاهیان د لیږلو له پاره تیار کړل. هغه دا سپاهیان بیرته و لیږل اود راستنیدو په وخت کې یې د خوراک یو پطنوس په لاس کې نیولې و اورا غې. خیمې ته د راننوتلوسره سم یې قاسم ته وویل: « قاسم بن هشامه ! ستا لمړنې خبر مې سلطان ته پرون ور لیږلې دې....را ځه اوس ډوډۍ هم راغله .....

اغا دسترخوان خپور کړ او د ډوډۍ لوښې یې پرې کیښودل« د ابنای فاسفورس»ماهیان خو قاسم بن هشام د ځو ورځو راهیسې خوړل ، خو د زیتون په تیلو کې وریته کړل شوې ماهیانو ورته خپل وطن او هیواد را یاد کړ ، که څه هم د روزې په اړه یې اندیښنه درلوده خوبیا یې هم د خوراک څخه پوره پوره ګټه پورته کړه. د خوراک د خوړلو په وخت یې د مصلح الدین اغا څخه وپوښتل:

« د کلا تعمیر تر کومه ځآیه رسیدلې ، سلطان ورته په ډیره بې قرارۍ سره منتظر دې»

مصلح الدین اغا ورته په خندا کې وویل چې « مونږ په ۲۴م د اپریل ددې کلا د تعمیر کار پیل کړې دې او نن ۱۸ م د مئ مو ددې د تعمیر کار تر څلورمې برخې پورې رسولې دې. که چیرې ددې په تعمیر باندې همدا ډول کار و کړل شي نو شونې ده چې د اګست په میاشت کې یې تعمیر تکمیل کړل شي. دکلا ټوله زمکه درې زره متره ټاکل شوې ده چې په کې اولس برجونه هم شامل دي ، په دې برجونو باندې به ستا ددوست «اربان» په لاسو جوړ کړل شوي توپونه نصب کړل شي. ما ددې کلا نقشه داسې را جوړه کړې ده چې که د هوا څخه ور ته وکتل شي نو د «محمد ص»....لفظ به لیکلې تر سترګو کیږي. په دې کلا کې درې ستر برجونه جوړیږي چې اوږود والی به یې تر ۹۰ فټو پورې رسیږي ، ما ددې برجونود لاندینیو دیوالونو پلنوالې نهه متره کړې تر څو برجونه ډیر قوي او مضبوط و دریږي »

« خو ددومره پلن دیوال لوړوالې به په یقیني توګه کم و ساتل شي که څنګه ؟»

« هو ! ددیوال پلنه برخه به پنځه متره او تنګه برخه به یې پنځلس متره پورته کیږي.»

قاسم په ډیر خوند سره د رومیلي کلا د تعمیر په اړه تفصیلات اوریدل. او تر ډیره وخته یې دهمدې کلا په اړه د مصلح الدین اغا سره خبرې کولې. ان تر دې چې هغه خبر راوړونکې بیرته را ورسید . دغه سپاهیانو وویل چې : یوناني سالار مقرون د کلي سردار وژلې دې اودهغه ځوانه لور یې تښتولې ده .....د قاسم له پاره دا خبر د یوې زلزلې په څیر ثابت شو. ځکه هغه په دې پوهیده چې زوړ سردار ته دغه مصیبت دهمغه په خاطر ور رسیدلې دې. اوبیا سپاهیانو دا هم ویلي و چې هلته د رومن کتولیک د ډلې دیوه راهب لټون روان دې ،ځکه هغه د شپږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوناني عسکرو د وژلو نه وروسته تښتیدلې دي ، سپاهیانو خبر ور کړ او نور بیرته ولاړل. مصلح الدین اغا قاسم ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« اوس به څه کوو ؟.... مقدس پلاره ؟»

خو د مصلح الدین اغا ټوکو قاسم خوشحاله نه کړ. البته قاسم لږ څه فکر وکړ اوبیا یې وویل: « مونږ باید د سردار دغه بې ګناه لور را خلاصه کړو. ځکه په هغوې دغه ټول مصیبت زما په خاطر راغلې دي.»

ددې نه وروسته دا خلک دشپې تر ډیره پورې د روزي د خلاصون د پلانونوپه اړه په خبرو کې بوخت شول. اوبیا یې یو ډیر په زړه پورې حکمت خپل کړ چې دسهار دلمانځه وروسته یې د هغې دپلې کولو هوډ اوعزم وکړ.

سهار وختي مصلح الدین اغا او قاسم د خپلو تکړه فوځیانو یوه پنځوس کسیزه ډله و ټاکله او د مقرون دمرکزي ځارن ځاې په لور چې د«پاسفورس» په غاړه پروت و ، ورغلل. دهغوې اسونه په ګړندۍ توګه هغه لورې ته روان و اوداسې بریښیدل لکه هغه لورې ته چې ور الوزي. لا تر اوسه د لمر لمرنۍ وړانګې نه وې راخپرې شوې چې دمصلح الدین اغا دغه عسکرې ډله لکه د توپان په څیر د مقرون عسکري مرکز ته ور ورسیده. دا مرکز په یوه ډیر کوچني تعمیر کې جوړ کړل شوې چې څلورو خواو ته یې د انسان په قد دیوالونه ولاړ و. په منځ کې یې څلور پنځه خونې د ختو اوتیږو څخه جوړې کړل شوې وې. دعمارت په یوه کونج کې یو لوې برج هم ولاړ و چې په هغې کې د مقرون دوه کسه غشي ویشتونکي د ډیرو شرابو د څښلو له امله بې هوشه پراته و. دمصلح الدین اغا عسکري ځوانانو دسترګو په رپ کې په دې مرکز حمله وکړه او په خونو کې دننه پراته د خرګوش په خوب ویده یوناني ټول عسکر یې د تیغه تیر کړل. هلته په برج کې ناست یوناې عسکر هم له منځه ولاړل او په دې مرکز کې هیڅ کس ژوندې پاته نه شو. خو مقرون اوروزي هلته موجود نه وو.

او هغوې به څه ډول ددوې لاسو ته را تلل ؟ هغوې خو د تیرې شپې راهیسې ددې ځایه وتلي و ، مقرون دخپله ځانه سره په زنځیرونو کې تړلې روزی د « غلاطه د برج» په لور وړې وه ، ترڅو هلته د روزي د ځوانۍ څخه پوره پوره ګټه پورته کړي. او د غلاطې برج ددې ځایه پوره لرې پروت و. دا یو پخواني زوړ څو پوړیزه مینار و چې پلنوالې یې دومره و چې انسان پرې د یوه سهي عمارت ګمان کولې شو. په دې برج کې لاندې باندې کمرې وې اود یوناني فوځیانو په ولکه کې و. دمقرون مرکزي دفتر هم همدلته و او دهمدې ځاې دفوځي څوکیو ځارونکې هم و. دا برج قسطنطنیې ته نژدې د ګولډن هارن په څنګ کې جوړ کړل شوې و. دغلاطې برج په **۵۰۷** کال بازنطینې پادشاهانو د جهازونو او کشتیو دلارښود په څیر « د رڼا کور یا لائټ هاوس» په توګه جوړ کړې و. دا ډیر اوږود و او ډیر منزلونه یې درلودل. مقرون غوښتل خپله دا شپه د روزي سره په همدې برج کې تیره کړي ، هغه به ټوله شپه شراب څښل او دروزی په عزب به یې حملې کولې خو روزي لکه د یوې وینه تویونکې پیشو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

څير هغه خپل ځانته نه پرېښووده. که ريښتيا هم مقرون په هوش کې واې نو د روزې د عصمت خوندي پاته کيدل شوني نه و. خو د زياتو شرابو د څښلو په اساس هغه خپل ځان نه شوکنترولولاې او ټول وجود به يې لړزيده. بلاخره دسهار په وخت کې يې سترګې سره ورغلې ، او په دې توګه يې روزى هغه وخت دشرنه خلاصه شوه.

د ورځې ناوخته دمقرون سترګې په يوه ډير بد خبر سره پرانستلې شوې..... ځکه چا دهغه په مرکزى پوسته باندې حمله کړې وه اودهغه ټول عسکر يې له تيغه تير کړي و. د مقرون له پاره دا يو تباه کونکې خبرو. ځکه چې هغه د قسطنطنيى د قيصر تر مخه د خپلې مرکزي پوستې څخه دخپلې غيرحاضرى کوم دليل نه شو وړاندې کولې. سخت وويريد او د لمړي ځل له پاره ورته داسې ډاګيزه شوه چې هغه مفرور چې دوې ورته عيسايى راهب وايه ، هغه د سره راهب نه و ، ځکه چې په دغه مرکزى پوسته باندې حمله کول د يوه کس کار نه د ې اومقرون په دې هم پوهيده چې دلته يې ډير دښمنان مسلمانان دي. څنګه يې چې په ذهن کې داخبره را وګرزيده چې دا حمله مسلمانانو کړې ده نو انديښنه يې نوره هم زياته شوه. اوس نودهغه تر مخه بله لاره نه وه چې شهنشاه ته ددې خبر د ورسيدو تر مخه هغه د روميلي کلا د مسلمانانو څخه بدله واخلي. روميلي کلا دهغوې څخه په پنځه ميله واټن کې جوړيده. او د مقرون سره په دې وخت کې څلور سوه وسلوال کسان موجود و و. مقرون د غلاطه د برج د اوم منزل څخه را کيوت اويوه کشتۍ يې و نيوله او دګولډن هارن د دروازې څخه تير شو اوبيرته په هماغه ساحل باندې ښکته شو چې تيره شپه ترې د برج غلاطه په لور راغلې و.

په دې ساحل دهغه عسکرو خيمې وهلې وې ، مقرون په ډير احتياط سره خپل عسکر له ځانه سره واخستل ، هغه له دې ويريده چې هسې نه چې د ديوالو څخه د بيرون حالاتو څخه د ديوال دننه شهنشاه خبر شي. دښار څخه په لږ واټن کې مقرون خپل آس ته پونده ورکړه ، اوس نو د څلور سوه وسلوالو سپرو لښکر دخاورو او ګردونو په وريځو کې د ورميلي د کلا په لور ور روان دى...

دمصلح الدين اغا تيز رفتاره جاسوسانو ، هغه ته په دې اړه د وخت نه مخکې خبر ورکړې و. کله چې دمقرون د يوناني عسکرو ډله روميلي کلا ته ورنژدې شوه نو هلته ورته تمکيدل اړين وګرزيدل. ځکه مخکې ورته د روميلي کلا عسکر تيار په ليکو کې ولاړ و. مصلح الدين اغا مقرون ته د يوه لښکر په ښه ښه راغلاست ووايه. او سمدلاسه يې د مقرون په عسکرو باندې حمله وکړه. مسلمانان د شمير له اړخه کم و او دهغوې د سپرو شميره هم د اتياو په شاوخوا کې وه. اودپياده جنګيدونکو شميره هم تر سلو نه زياتيده. خو په کومه منظمه توګه چې مصلح الدين اغا د جنګ پيلامه وکړه هغه د مقرون د عسکرو د هيلو نه ډيره پورته وه. د سهار په نهو بجو دا جنګ پيل شو او يوائې په نيم ساعت کې پاې ته ورسيد اومقرون خپل شاته ګڼ شمير لاشونه پريښول او بيرته د غلاطې د برج په لور په شا و تښتيد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن ورځ د مقرون له پاره د یوه عذا ب په څیر راغلې وه. ځکه کله چې هغه د غلاطې برج ته ورسید نو هلته ورته د شهنشاه پیغام راوړونکې منتظر ناست و. هغه ته د خپل ځان له پاره د قیصر له خوا د مرګ او یا عمری بندي کیدو سزا ترسترګو کیده. خو د شهنشاه په لور د تللو دمخه یې یو په زړه پورې کار وکړ او هغه دا چې په اووم منزل کې بندي روزي یې دڅه ویلو پرته ازاده کړه، شوني ده چې دا به هغه اخري نیکې وه چې په اخري وختو کې یې په کار راغله. او شهنشاه د ټولو پیښنو د اوریدو وروسته ورته همدومره سزا ورکړه چې هغه یې د خپلو څوکیو د څارنې څخه را بدل کړ او یو عام سپاهی یې و ګرځاوه. اودهغه په ځاي یې «ویلاروس» و ټاکه. اوبیا یې د یوه هنګامي حکم په اساس د قسطنطنیې ټولې دروازې و تړلې. دا په حقیت کې د عوامو تر مخه د اضطراري حالت اعلان و. اوس نو د قسطنطنیې خلکو په ښه توګه درک کړې وه چې په قسطنطنیه باندې یوه ځواکمنه حمله کیدونکې ده.

د قسطنطین دقیصر له پاره ددې احکامو ګټه دا شوه چې د ښار خلکو چې په هغه وختو کې یې شمیره تریولکو زیاتیده، د قیصر د مصارفو له پاره په خپلو منځو کې چنده ورکول پیل کړل. تر څنګ یې خلکو د سلطان د مذهبي فکرونو په اړه خبرې او تبلیغات بند کړل او د عیسویانو د دواړو ډلو د رایوځاي کیدو له پاره یې خبرې پیل کړې. کله چې شهنشاه د خلکو دا رویه وکتله نو سمدلاسه یې د «سینټ صوفیا» په چرچ کې، چې د شرقي کلیسا اوبطریق اعظم ستر مرکز و، ددواړو عیسوي ډلو د یوه متحده مجلس د راغونډلو پریکړه وکړه، ددې غونډې د مشرۍ له پاره یې د رومي کلیسا «پنځم پوپ جان نیکلسن» ځانګړي نماینده «کارډینل اسیډور» ته، چې په دې وخت کې همدلته په قسطنطنیه کې موجود و، ځانګړې بلنه ورکړه.

ددیوال نه بیرون د یوناني عسکرو سره د لاس ښښتې وروسته، شهنشاه یو بل کار هم وکړ. هغه سمدلاسه د تجربه لرونکو کسانو یوه ډله د سلطان محمد خان لورې ته ولیږله. اوهغه ته یې دمسلمانو سپاهیانو د اوسنۍ حملې څخه شکایت وکړ. خو سلطان محمد خان ددې شکایت ځواب د جنګ د ډول د وهلو سره یو ځاي ورکړ. اود شهنشاه دسفیرانو د بیرته رالیږلو په وخت کې یې ورته وویل:

«د قسطنطین قیصر ته ووایه چې سلطان محمد خان د یوه فاتح په څیر قسطنطنیې ته را روان دې. په دې خاطر هغه ته په کار دي چې د سلطان د فوځونو د ښه راغلاست په خاطر د قسطنطنیې دروازې پرانستې پریږدي او که نه د ترکانو اسونه به د شهنشاه دغه ستر ښار د عبرت یوه ننښه وګرځوي.»

دسلطان دغه خبرې د شهنشاه په غوږونو کې لکه دتوپ د ګولیو په څیر ولګیدې، او هغه یې په ډیره خرابه توګه را ومروره. هغه سمدلاسه ټولو اروپایي هیوادونو ته خپل سفیران و استول او دهغوې څخه یې د دغه ستونزمن وخت له پاره مرسته وغوښته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم لا تراوسه پورې په روميلي کلا کې و چې د قسطنطنيې د پادشاه د کړچار او نوو اقداماتو څخه ورته خبر ور ورسيد. هغه غوښتل د مصلح الدين اغا څخه اجازه واخلي او د قسطنطنيې په لور ولاړ شي خو په زړه کې يې د روزی سره د شوي تيري او ظلم په اړه درد را پيدا کيده ، هغه هوډ وکړ چې قسطنطنيې ته د تللو مخته به يو ځل هرو مرو د روزی حال احوال ځانته ډاګيزه کوي تر څو دې معصومې پيغلې ته ددې مصيبت نه نجات ورکړاې شي . په همدې فکر کې ډوب د ماهي نيونکو دکلي په لور ور روان شو ، اوس نو هغه د عامو خلکو په څير کالي اغوستي و .اود قسطنطنيې د خلکو خاصه خولۍ يې په سر کړې وه. د روميلی کلا څخه يې يو ځواکمن او غښتلي آس را واخست او دماهي نيونکو دکلي په لور وخوزيد خو هلته درسيدو نه مخته تم شو. هغه دداسې يو چا لټه کوله چې د روزی په اړه ورته سهي معلومات ورکړي. په همدې وخت کې يې سترګې په يوې نهه کلنې نجلۍ ونښتې ، خپل مخ يې په دستمال کې را تاو کړ او هغه نجلۍ ته يې ورغږ کړ ، نجلۍ په يوه منډه د قاسم لورې ته راغله. قاسم هغه وپيژندله ، هغه دهغې کلي يوه عامه نجلۍ وه. اوقاسم يې ډير ښه پيژانده. خو قاسم ترې خپل مخ پټ و ساته او ترې و يې پوښتل:

« لورې ! ستاسو دسردار لور خو يوناني سپاهيانو له ځانه سره وړې وه ..... هغې ته څه پيښ شول ؟»

هغه نجلۍ په ډيره تعجب سره د قاسم مخ دکتلو هڅه کوله او غوښتل يې هغه وپيژني ، خو قاسم ترې يو ځل بيا همغسې وپوښتل ، نو نجلۍ ورته وويل:

« زمونږ دسردار لور روغه رمټه ده او بيرته را ستنه شوې ده ......خو ډيره غمژنه او انديښمنه ده .»

دقاسم زړه ټکان وخوړ. خو خپل ځان يې سنبال کړ او کوچني يې له ځانه رخصت کړ. اوس نو دقاسم بل منزل د قسطنطنيې ښار و. خو په دې فکر کې و چې هلته به څنګه او څه ډول ور داخليږي. ځکه دښار ټولې دروازې بندې وې ، که څه هم ددروازو کړکۍ پرانستې وې خو ښار ته داخليدونکې هر شخص به ډير زيات څارل کيده ، اوبله مهمه خبره دا وه چې قاسم د ښار په جنوبي اړخ کې د ابناې پاسفورس په غاړه و او د ښار د اصلي دروازې څخه ډير لرې واټن کې و. دا دروازه د وچې او دغبرږې هيوادونو په لور پرانستل کيده ، قاسم ته دا ضروري وه چې يا د ښار د سترې دروازې « سينټ رومانس» پورې لرې واټن ووهي يا د ابناې پاسفورس د شاخ ګولډن هارن څخه د کشتۍ په واسطه تير او دښار بندرګاه ته ځان ورسوي.

قسطنطنيې ډيره په زړه پورې نقشه درلوده. دا د اروپا د لويې وچې په غاړه داسيا د لويې وچې تر مخه پرته وه. د اروپا او اسيا دلويو وچو تر منځ د ابناې فاسفورس همدا شني اوبه حايل وې. د نن څخه شپږ لکه کاله مخته ، کله چې د وچې دغه دوه سترې ټوټې يعنې اسيا او اروپا په سمندر کې د لامبو په واسطه يو بل ته را نزدې شوې نو دواړو په خپلو منځو کې د يوه نه تر درې ميله پورې واټن و ساته او په خپلو ځايو کې تم شوې. او قسطنطنيه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ځآې دې چې هلته د دريدو په واسطه د اسيا څخه اروپا او د اروپا څخه اسيا په اسانۍ سره کتلې شي ، اوبيا د قسطنطنيي موقعيت د اروپا په ساحل باندې په ډېره په زړه پورې توګه جوړ کړل شوې دې. که چيرې د فضا څخه ورته وکتل شي نو ددواړو لويو وچو تر منځ دغه ابنا د غوايي د ورميږ يا سر په څير تر سترګو کيږي چې يواځې يو ښکر لري او هغه هم د وچې په لور راغلې چې په وچه زمکه کې يې يو درز راپيدا کړې او ديوه کوچني خليج شکل يې ځانته خپل کړې دې. همدغې ته طلاې ښکر هم وايي ، او ځينې خلک د پاسفورس دغه شاخ ته «زرين شاخ » هم وايي. د قسطنطنيي جغرافيه داسې جوړه شوې ده چې ددې ځاې د زمکې وچې ټوټې دمثلث شکل اختيار کړې دې ،په همدې مثلث د قسطنطنيي ښار اباد شوې دې ، او دښار ديوالونه هم د همدې ساحل تر څنګ غځيدلې دي ، دښار يوې لورې ته پراخه ابنا پرته ده اوبل اړخ ته يې د «ګولډن هارن» اوبه دي. دهمدې ګولډن هارن په خوله کې يو زنځير پروت دې چې د اړتياو په وخت کې يې دکشتيو د تګ راتګ له پاره تړي، دغه مثلث شکله ښار دوه اړخونه د سمندر تر څنګ دي نو په دې اساس يې امنيت خوندي دي ، ديوالونه يې هم دومره ستر او لوړ نه د ي، ددې ښار يواځني اړخ چې د وچې لور ې ته عځيدلې د يوه قوي او مضبوط ديوال په واسطه خوندي کړل شوې دې.

قاسم د بندرګاه په لور ښار ته د ورننوتلو پريکړه وکړه. هغه په حقيقت کې غوښتل د ګولډن هارن د زنځير په اړه هم معلومات تر لاسه کړي اوترڅنګ يې د غلاطه برج هم په سهي توګه وکتلاې شي. خو ددې لارې دقاسم په پيژندګلوي کې شک را پيدا کيده ځکه چې دغلاطې برج د يوناني عسکرو په لاسو کې و اودهغوې د ډلې څخه يو څو يې قاسم پخوا ليدلې هم و. خوبيا هم قاسم غوښتل دهمدې لارې ښار ته ور ننوځي.

د ګولډن هارن په دې غاړه ،کومې ته چې اوس قاسم ور روان و د يوناني عسکرو يو مستقل کمپ هم لګيدلې و .او دا همغه ځاې و چې مقرون ترې د څلور سوه کسانو عسکرو يوه قوي ډله تياره کړې وه. خو قاسم په هغه لاره روان و چې عام خلک پرې تلل را تلل. دهمدې لارې د يوشمير هيوادونو تجارتي سامانونه او ډيرې نورې قافلې قسطنطنيي ته ور داخليدې دښار د دروازو دبنديدو وروسته ، که څه هم په دغه لاره د عامو مسافرينو تګ راتګ کم شوې و خو په لويو لويو غواې ګاډو باندې به تجارتی سامانونه بار کړل شوي و او ښار ته به ور روان و. دا ټول هغه وسايل اوسامانونه و چې د ابنای پاسفورس په مختلفو ځايو کې به د کشتيو څخه را ښکته شوي و اوبيا به دهمدې ګاډو په واسطه شار ته وړل کيده.

کله چې قاسم د مال څخه ډک د غوايانو ګاډي وکتل نو فکر يې وکړ..... چې قيصر د قسطنطنيي د کلابندۍ له پاره ډير زيات سامانونه راټولوي. هغه دومره سامانونه راټول کړي و چې شوني و چې څو مياشتې يې په پوره زړه بې غمۍ سره ځان کلابند ساتلې واې. په حقيقت کې ګولډن هارن ددې ښار ستره بندرګاه وه. دهمدې ځآيه به د تورې بحيرې او مارمورا د بحيرې څخه راغلې ټول سامانونه او مسافرين را ښکته کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په خپل آس سپور دګولډن هارن ساحل ته ورسید. اوس نو دهغه تر مخه د ګولډن هارن دخلیج اوبه وې اود خلیج نه اخوا د قسطنطنیې دښار دیوالونه اود بندرګاه دروازه وه. قاسم د یوې عامې لارې دلته راغلې و په دې اساس دښار ددروازې مخې ته راورسید. دا ځای ډیر ښایسته جوړ کړل شوې و او تر ډیره پورې د خوراک څښاک او نور وسایل چې د غوایي د ګاډو په واسطه دلته را رسیدلې و خواره واره پراته و. د ګولډن هارن تر څنګ دښار دروازه هسې په رسمي توګه تړلې وه خو په حقیقت کې دهغې یوه پله بلکل پرانستې وه ، دعامو خلکو په تګ راتګ باندې بندیزونه لګیدلې و اودقسطنطنیې عسکر و به هر تلونکې راتلونکې پوره پوره تالاشي کاوه. لویو لویو کشتیو به دهغې لورې سامانونه دې لورې ته را منتقلول. ټول چاپیر یال کې یوډول عجله او بیړه محسوسیده. ددروازې دننه ، ددروازې شاوخوا ، ښې اوچپ لورو ته ، مخامخ ، په ګولډن هارن کې په موجودې هرې کشتۍ او جهاز باندې ، اوپه دغه ساحل چې قاسم پرې کیوتې و ، هرې لورې ته د قیصر درویشي لرونکې عسکر ولاړ تر سترګو کیدل. قاسم د یوه عام وګړي په څیر دلته راغلې و خو دلته عام خلک ډیر کم وو، قاسم د بندرګاه سره ولاړ دهغو جهازونو د کتلو له پاره ورغې چې په دې سا حل او په ترمخه ساحل کې ولاړ و او سامانونه یې ترې کیوستل. په دې سامانونو کې غله ، کالي ، وسایل ، ادویات او نور ډیر شیان شامل و. د کشتیو نه د سامانو د راښکته کیدو له پاره لویې لویې تختې دسمندر لورې ته ور غځیدلې وې. د ا تختې ډیرې مضبوطې او پیړې وې ، قاسم ته په دې بندرګا ه باندې دمختلفو هیوادونو خلک تر سترګو شول ، چې قسطنطنیه ته یې د خپلوخپلو هیوادونو مرستې راوړې وې ، مخامخ ساحل هم د ښار او دښار دیوالونو تر منځ پوره غځیدلې و اوپه دې توګه د اوبو او دیوال تر منځ یوه پټۍ دښار په سمندرې چاپیریال کې را ګرزیدلې وه. خو دا پټۍ دومره ستره هم نه وه چې کوم لښکر دې پرې پیاده کړل شي ، ددیوال تر څنګ دا پټۍ په دیوال پرتو ساتونکو په اسانۍ سره په نښه کولې شوه.

قاسم په دې فکر کې وه چې په څه ډول ښار ته ور ننوځي. دهغه سترګې په ګولډن هارن کې په ګرزیدونکې کشتیو نښتې وې ، په همدې وخت کې یوه کوچنۍ کشتۍ راغله چې یو ځوان سپاهي په کې ناست و. قاسم هغه عسکر ته په غور سره وکتل ، هغه هم کوم یوناني عسکر معلومیده. خود هغه قدوخال او قامت دهغه د بهادرۍ او میړانې څخه خبرې کولې. سپاهي خپله کشتۍ راکښوده او د ساحل سره یې یو ځای کړه او دکشتۍ رسۍ یې د تمځای د تښتو سره و تړله اوپخپله یې ترې را ټوپ کړ اوساحل ته راغې. دقاسم په ذهن کې یو ډیر عجیب اوغریب ترکیب راغې ، هغه په بیړه بیړه ددغه ځوان لورې ته ورغې.د قاسم په لاسو کې د آس قیضه وه اوپه بدن یې دعامو خلکو لباس و. د څو قدمه اخستو وروسته قاسم دهغه ځوان تر مخه و درید. او ورته یې وویل:

« دا سې څرګندیږي چې ته د بازنطینی سلطنت کوم عسکر یې ..... زه له تاڅخه په دې وخت کې د تکلیف د درکولو څخه بښنه غواړم. خو زه ډیر بې وسه یم نوپه دې خاطر مې درته تکلیف در کړ. زه غواړم دقسطنطنیې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ور ننوځم. خو هیڅوک ما له ځانه سره هغه لورې وړلو ته تیار نه بریښي. که چیرې ته له ماسره کومک وکړې نو دا به ستا پر ما ډیر احسان وی.»

درویشي لرونکې عسکر قاسم ته په غور سره وکتل. اوبیا یی ورته وویل: « ستا له لهجې څخه څرګندیږي چې ته د قسطنطنیی اوسیدونکې نه یی.....ته د کومه ځایه راغلې یی ؟ او په قسطنطنییه کې څه کول غواړې ؟»

سپاهي په ډیره مؤدبه توګه خبرې کولې.. قاسم فکر وکړ چې نوموړې یا د کومې سترې کورنۍ وګړې دې اویا یی زما په لاس کې ددې قیمتي آس واګې وکتلې اوزه ورته کوم امیر او مهذب وګړې ښکاره شوې یم. قاسم ورته په خندا کې وویل:

« هو ! زه د بوسنیا څخه راغلې یم. او په قسطنطنیه کې دیوه شخص نه پرته بل څوک نه پیژنم. اودا هم راته ډاګیزه نه ده چې هغه شخص به ماته چیرې تر لاسه کیږي. ما اوریدلې دي چې په قسطنطنیه باندې مسلمانان کومهستره حمله کوي اوزه غواړم چې د قسطنطنیی په فوځ کې د یوه رضاکاره په توګه شامل شم.»

قاسم کومه نوې خبره نه وه کړې ځکه د ټولې عیسوي نړۍ څخه رضاکاران د خپل مرکزیت د خوندي ساتلو له پاره دلته را روان و. اودقیصر په فوځ کې ور شاملیدل. په دوې کې یو شمیر رضاکاران په خپله خوښه اویو شمیر نور به دخپلو هیوادونو دبیرغونو لاندې اوپه ډله ایزه توګه راتلل. خو په دې ډله کې د بوسنیا څخه لا تر اوسه څوک نه و راغلې. دقاسم د جذبې د کتلو په اساس د هغه سپاهي په سترګو کې د قاسم له پاره دستاینې جذبات را وپاریدل شوني ده چې په هغې کې به دقاسم دخبرو د انداز اغیز هم شامل و. قاسم په ډیره ساده او عاجزانه توګه خپله مدعا بیان کړه. په دې خاطر هغه یوناني عسکر چې شونی وه په خپل فوځ کې به کوم افسر و قاسم ته د شک په سترګو دکتلو څخه لاس واخست اوپه ډیرې نرمې لهجې سره یی ورته وویل:

« په قسطنطنیه کې هغه څوک دې چې ته یی لیدل غواړې ؟ او ته یی پیژنې هم ؟ »

« ډیمونان ..... ډیمونان د هغه نوم دې . هغه اته کاله مخته یو ځل بوسنیان ته راغلې و اوهملته مې ورسره پیژندګلوي شوې ده.» دقاسم په ځواب سره دهغه یوناي عسکر سترګې دحیرانیتانه وازې پاته شوې.« ډیمونان ؟؟..... دا خو « ایاصوفیا » بطریق دې . د قسطنطنیی د « دی هولي ارتوډکس چرچ ایاصوفیا » بطریق. سپاهي په ډیره حیرانتیا سره داخبرې کولې اوبیا یی قاسم د لاسه و نیوه او په دیر درنښت سره یی ورته وویل « ته خو د یوه ډیر ستر انسان میلمه یی. له ماسره راځه ،..... زه دلته لږ څه کار لرم ، ددې ځایه دفراغت وروسته بیرته ستنیږم نو تا به هم دخپله ځانه سره په کشتۍ کې یوسم.»

قاسم ته نو نور څه په کار و .....همدا چې هغه دکومې خوندي لارې قسطنطنیی ته ور داخل شي ، دهغه دا چال بریالی شو ، خو ویی ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بیا دغه آس چې ما د عیسوي فوځ له پاره له ځانه سره راوړې دې ؟...دا به څه کړم ؟...» یوناني سپاهي په ستا ینه کونکو سترګو د آس لورې ته وکتل او ویې ویل چې دا آس به مونږ د بندرګاه د آسونو په اخور و تړو بیا به د مال وړونکې جهاز په واسطه هغه لورې ته راوړل شي ، تر سبا پورې به یې مونږ بیرته تر لاسه کړو .»

قاسم د هغه یوناني عسکر سره یو ځای په کشتۍ کې کیناست اودښار هغه لورې ته ولاړ . په لاره کې قاسم دهغه سپاهی څخه وپوښتل.

« که بده یې و نه ګڼې ، ستا نوم پوښتلې شم. لږ تر لږه دخپل محسن نوم خو باید راته یاد وي. »

« اوه ! ما خو له تاڅخه ستا دنامه پوښتنه و نه کړه .... هو ! زما نوم « کلاډیوس » دې. اوس نو ته هم راته خپل نوم وښایه. »

قاسم د همداسې پوښتنې هیله درلوده. په همدې خاطر یې ګلاډیوس ته خپل فرضی نوم و ښوده.

« زما نوم ...مورګن دې. مورګن. ....دبوسنیا د شاهي کورنۍ لرې خپلوان یم. هغه شاهي کورنۍ چې دمسلمانانو له اړخه تباه او برباد کړل شوه.

قاسم د خپل نوم پرته نوره خپله ټوله پیژندنه سهي او په ریښتیا نې توګه کړې وه. ځکه هغه د بوسنیا د شهزادګۍ حمیرا میړه و اوپه همدې خاطر د بوسنیان د شاهي کورنۍ خپلوان و ، دقاسم د پیژندګلوۍ نه وروسته هغه سپاهی نور هم تر اغیز لاندې راغې. اوبیا یې په رسمي توګه وویل:

« دلته له مونږ سره یو ډیر پخوانی عسکر دې ،هغه هم د بوسنیان اوسیدونکې دې ، هغه لمړۍ دهنګري په فوځ کې و بیا یې خپل مذهب بدل کړ اورومي کلیسا یې پریښوده او زمونږ په کلیسا کې شامل شو ، هلته د هنګري په فوځ کې هغه د مشهور سالار « هونیاډي» د بیرغ لاندې په ډیرو جنګونو کې برخه اخستې وه. زه په دې خاطر تاته دا خبره کوم چې ته هم د بوسنیا اوسیدونکې یې او زمونږ ملګري « رومیل » هم د بوسنیا اوسیدونکې دې. اوس نو چې ته خپل یو هموطنه عسکر ووینې نوحتما به یې په کتلو سره خوشحاله شې.»

قاسم د رومیل نومې سپاهی دکتلو سره کومه دلچسپي نه درلوده. هغه خو دبل کوم مقصد له پاره قسطنطنیې ته ور روان و. خو دکلاډیوس د خبرې د تائید له پاره یې وویل:

« هو ! دا خو به ډیره په زړه پورې وې ، دخپل یو هموطنه په کتلو سره به زما زړه وغوړیږي ، خو هغه به چیرې وي ؟ او زه به یې چیرې ووینم ؟ قاسم له دې ویرې چې هسې نه چې کلاډیوس یې هرو مرو د رومیل سره مخامخ نه کړی ، درومیل په اړه پوښتنې پیل کړې. خو د کلاډیوس د ځواب په اوریدو سره یې زړه ټکان وخوړ. ځکه کلاډیوس ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« روميل به مونږ ته همدلته تر لاسه شي. دلته د ښار د دروازې تر څنګ. نن سبا ټول تجربه لرونکي سپاهيان دکلابندۍ له پاره د ځانو په تيارولو کې مصروف دي..... دغه دې ته يې په خپلو سترګو ګورې که نه. تا ته به هرې لورې ته سپاهيان تر سترګو شي....

قاسم په دې فکر کې شو چې يو بل مصيبت يې هم غاړې ته راپريوت. ځکه هغه نه غوښتل دکوم روميل سره ووينې. اوبيا يې ځان د بوسنيايي په شکل کې په ښوولو سره نور هم په خطر کې اچولې و. ځکه چې روميل په رينښتيا هم بوسنيايي و او دا شوني وه چې هغه داسې پوښتنې ګرويزنې وکړي چې د قاسم پټ رازونه ترې راوسپړي. قاسم دهمدې انديښنو په بحر کې ډوب د ښار د دروازې مخې ته راورسيد. دا د بندرګاه تر ټولو لويه برخه وه. د کلاډيوس کشتۍ غاړې ته شوه او هغه قاسم ته دخپله ځانه سره يوځای د کشتۍ څخه ښکته کيدو اشاره وکړه. دهغوې مخه د ښار لورې ته وه ، او تر مخه يې د زياتو خلکو تګ رتګ تر سترګو کيده. د ديوال دا دروازه د ګولډن هارن په لور پرانستل کيده ،په دې اساس دلته ډير زيات ملاحان ګرزيدل. خو نن دعسکرو شميره د ملاحانو او کشتۍ وړونکو څخه ډيره وه. د سلطان محمد خان د جنګ د اعلان نه وروسته دقسطنطنيې د خلکو ژوند ډير ګډوډ شوې و اود شاهي قصر بنستونه لړزيدلي و.

قاسم د کلاډيوس سره يو ځاې ددې ښار دروزاې ته ورسيد او په زړه کې يې خپل ځان د سلطاني فوځ لمړۍ سالار انځوراوه او په همدې مزو کې ډوب و. خو زړه يې د انديښنو نه هم ډک و. ځکه که ښار ته د ورننوتلوسره سم و نيول شي نو ټول کارونه به په ټپه و دريږي خو دکلاډيوس سره د يوځاې والي په خاطر قا سم ته په د روازه کې هيڅچا هم دتم کيدو اشاره و نه کړه. دا دواړه په ډيره ګړندۍ توګه مخته ولاړل او د دې تاريخي ښار سترې او ديوشکله دروازې ته ور ورسيدل. ددروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې د قاسم حالات ډير عجيب و غريب ګرزيدلي و. ددروازې د جوړښت نه داسې ډاګيزه کيدل چې يو وخت بازنطينی سلطنت ډير ستر او شکوهمند و. حال داچې دا دقسطنطنيې يوه کوچنۍ دروازه وه. ددې ښار تر ټولو لويه دروازه « سينټ رومانس» و چې د وچې په لور پرانستل کيده. اوهمغه دښار مخه ګڼل کيده. د دروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه څنګه يو څوک د يوې سترې خونې له منځه تيريږي. ددروازې دننه ښي او چپ لورې ته د فوځي افسرانو او د چونګي د محصول داخستونکو کسان ناست و ، کلاډيوس پرته له ځنډه دريمې خونې ته ور ننوت ،په دې وخت کې دقاسم وينه تيزه شوه. هغه په خپل زړه کې د خپلې ښځې حميرا څخه د بوسنيا اوريدلي قصې د خپله ځانه سره تکرارولې. کمرې ته دورننوتلو سره سم هغه وکتل چې يو لحيم اوشحيم پيړ د منځنې عمر يو فوځی افسر په خپل مخکې نقشه غوړولې او د څو عسکرو سره پرې خبرې کوي. کلاډيوس دغه افسر ته سلام وکړ اوسمدلاسه يې ورته قاسم ور وپيژانده.

« دا مورګن دې ،..... د بوسنيا د پخوانې شاهي کورنۍ يو غړې. غواړې د قسطنطنې په فوځ کې ورشامل شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم فکر وکړ چې دغه د منځني عمر فوځی افسر پخپله روميل دي. قاسم هم ورمخته شو او په ډیر آدب یی ورته سلام او درنښت وکړ. کله چې روميل قاسم وکوت نو دخپله ځایه راپورته شو اوپه ډیره خوشحالۍ سره مخته راغي اودخپل هموطنه سره ورغاړیوت. د قاسم له پاره دا ډیر ستونزمن وخت و هغه خپل ځان بوسنیایی ښوولې و او اوس یی هڅه کوله چې روميل یی په بوسنیایی والي باندې شک و نه کړي. روميل قاسم له خپله ځانه سره کیناوه او ورته یی وویل:

« ستا میلمستیا به ماته ډیره ستره نیکبختي وي ، زه خو دخپل هیواد بوسنیا د شاهي کورنۍ ډیر درنښت کوم. کلاډیوس ډیر ښه کار وکړ چې ته یی دلته زما خواته راوستې.»

اوس نو دقاسم د خبرو کولو نوبت و. هغه لږ څه په ځنډ سره وويل: « بلې ! دا خو ستا مهرباني ده اوکه نه اوس خو شاهي کورنۍ له سره پاته نه ده. زمونږ شاهي کورنۍ خو سلطان مرادخان ثاني دخپلې زهري توري په واسطه ټوټه ټوټه کړه ...»

« ګوره چې سلطان مرادخان ثاني ته څه ونه وايي .. زه د مسلمانانو ددې سلطان سخت مداح يم. تاسې به حيران شئ..... چې واورئ چې زما د اوه کلن زوي نوم هم « سلطان مراد » دی .»

دروميل خبر ي د قاسم له پاره لکه د برق د ټکان په څير ثابتې شوې. هغه د روميل دخبرو څخه برعکس مقصد واخست. دهغه زړه په ډوبيدو شو. هغه داسې وانګيرله چې د روميل ژورو سترګو هغه پيژندلې دي. په دې خاطر روميل د قاسم تر مخ بيا بيا دسلطان مراد خان نوم اخلي ، ترڅو دقاسم د زړه غلا پرې را وکاږي. هغه ډير وارخطا شوې و اوپه دې نه پوهيده چې اوس روميل ته څه ووايي او څه ورنه پټ کړي....

روميل هم دقاسم په مخ باندې درنګونو تګ راتګ کوت. او د قاسم له پاره دا خبره نوره هم داندیښنې وړ ګرزیدلې وه. د عثماني سلطنت دغه تجربه لرونکې جاسوس دلمړي ځل له پاره خپل ځان په تلک کې کوت. روميل دقاسم حيرانتيا درک کوله. د لږڅه خاموشۍ وروسته یی یو ځل بيا وويل:

« اوهو هو ! تو خو وويريدې ... زما خبره واوره ... ته اندیښمن کیږه مه ، زه دمسلمانانو جاسوس نه يم ، ديسوع مسيح خداې ريښتونې خادم او پيرو يم....»

اوس نو قاسم پوره ډاډمن شوې و چې روميل پيژندلې دې ، په دې خاطر یی خپل ځان د قيصر په بنديخانه کې کوت. خو دقيداوبندي کيدو تر مخه د تيښتې په فکر کې شو خو په ناڅاپي توګه یی د روميل يوه بله خبره واوريده اوذهن هغې لورې ته واوخت او په دوه لارۍ کې و دريد ، نه پوهيده چې دروميل په اړه دکومې زاويی څخه فکر وکړي. روميل ورته وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به زما په اړه غلط فکر نه کوې. ما دخپل زوې نوم ، سلطان مراد ، د يوه خاص علت په اساس ايښودې دې. ستا په څير يو شمير نور خلک هم دزما دغه کار ته په ښه سترګو نه ګوري. په دې خاطر زه اوس خپل زوې ته « سولتن» وايم. زه هر چا ته ددې علت نه وايم. خو تاته به يې ووايم. ځکه چې ته زما د وطن سړې يې. لږه شيبه وروسته به زه تا خپل کورته بوځم. هلته به کله چې زما ښځې او زوې سره ووينې نو ډير به خوشحاله شې.»

قاسم ترې په ويره ويره يوه پوښتنه وکړه. « ايا ستا ښځه هم بوسنيايي ده ؟»

« هو ! مونږ په خپل بوسنيايي والي باندې وياړو. »

اوس نو د قاسم ويره لږه لږه کميده. هغه ته دروميل شخصيت ډيره حيرانونکې ښکاره شو. کلاډيوس هم د روميل څخه اجازه واخسته. کله چې قاسم دروميل سره يواځې شو نوبيا يې ترې وپوښتل:

« ايا دا ريښتيا ده چې په قسطنطنيه باندې ستره حمله کيدونکې ده؟ ما خو دهمدې خبرې په اوريدو سره دلته په جهاد کې د ګډون په خاطر ځان را ورساوه.»

قاسم په ذومعنې توګه خپله خبره وکړه. هغه خو په حقيقت کې د جهاد له پاره دلته راغلې و ، روميل د قاسم په خبرو باندې دشونډو لاندې په خندا و .خو قاسم ته دروميل خندا ډيره اسرار اميزه لګيده. خو اوس د سلطان محمدخان دا جاسوس په مکمله توګه ډاډمن شوې و. روميل ورته ځواب ورکړ:

« هو !دا خبره ريښتيا ده.... ته نه ګورې چې په ښار کې څومره توکې را ټولول کيږي.. ستا احساسات د قدر وړ دي . که چيرې ستا په څير ځوانان د شاهي بيرغ لاندې سره راټول شي نو قسطنطنيې ته به هيڅ سلطان زيان و نه شي رسولې.»

معلوم نه ده چې دقاسم د زړه نه ولې د روميل په اړه شک نه لرې کيده. نن قاسم د خلکو د پيژندنې په اړه خپل ځان د مکتب د لمړي ټولګې هلک ګاڼه. هغه تر اوسه پورې په همدې فکرونو کې ډوب و چې يو ناڅاپه ترې روميل وپوښتل.

« پخوا دې هم کله په کوم جنګ کې ګډون کړې دې ؟... او کله دې هم مسلمانان د جنګ په حال کې کتلي دي؟»

قاسم سمدلاسه کوم ځواب پيدا نه کړاي شو ، ويې ويل « نن....نه ، ددې نه مخته زما ډير وخت په غربي اروپا کې تير شوې دې...»

روميل دقاسم په خبرو باندې حيرانتيا و نه ښووله. په خاموشۍ سره يې سر و خوځاوه اوبيا يې وويل:« خو ما د جنګ په ميدان کې مسلمانان کتلي دي ، دهغوې هلالي تورې د برق په څير پرقيږي.....ما دمسلمانانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځو جنګونو کې برخه اخستې ده ، زه دمشهور سالار هونیاډی تر بیرغ لاندې په هغه جنګ کې هم شریک وم چې دسلطان مرادخان ثاني ځخه مو د «اورنه» په سیمه کې ماتې وخوړله.

دقاسم زړه یو ځل بیا په درزار شو ، هغه په زړه کې انګیرله چې رومیل هغه پوره پوره پیژندلې دې ، ځکه دا خو همغه جنګ و چې قاسم په کې په پوره میړان جنګیدلې و ، اوپه همدې جنګ کې یې د روم د پاپا نماینده ، کارډینل جولین یې دوه ټوټې کړې و ، رومیل هم دهمدې جنګ یادونه کوله. یقینا چې هغه به قاسم هملته کتلې و ، نوپه دې خاطر هغه دپلټونکي په ځیر لوبه کوله..... قاسم په همدې خبرو کې ډوب و . ان تر دې چې رومیل خپل کار اخر ته ورساوه. اوقاسم ته یې دخپل ځان سره یو ځای دکورپه لور د تللو اشاره وکړه.

قاسم لا تر اوسه د اندیښنو د نړۍ ځخه نه و وتلې خو بیا هم دمجبوریت له مخې د رومیل سره دهغه دکور په لور روان شو .....خو قاسم هغه وخت ډیر حیران شو چې رومیل په ریښتیا هم قاسم له ځانه سره خپل کورته یوړ.

هغه قاسم په دروازې کې ولاړ پرې نه ښود بلکه دخپل هموطنه ورور په نوم یې کورته دننه یوړ. کورته د ورننوتلو سره سم رومیل خپلې ښځې ته ورغږ کړ:

« بریټا ! بریټا !.....بریټا ! ته چیرې یې؟ ته وګوره چې زمونږ کور ته څوک راغلي دې.»

دا یو کوچني شانته کور و چې ددرې څلورو خونو ځخه جوړ شوې و . په دې وخت کې د یوې خوني ځخه یو شپږ کلن کوچني راووت او بیرون لورې ته یې رامنډې کړې. دا د رومیل زوی چې رومیل یې نوم سلطان مراد خان ایښودې و ، کله چې دا کوچني مخې ته راغې نو قاسم هم د رومیل په خبرو باندې باوري شو، کوچني رامنډه کړه او دخپل پلار سره ورغاړیوت. رومیل په خندا شو او دخپل د زوی په اوږه یې لاس کیښود او قاسم ته یې وویل:

« دا زما زوی دې چې ما یې نوم سلطان مرادخان ایښودې دې. خو اوس ورته زه سولټن وایم.....»

رومیل لا تر اوسه پورې خبرې نه وې پوره کړې چې دهغه ښځه د یوې کمرې ځخه را ووته ، دا یوه ډیره ښایسته او د لږعمر ښځه وه ، قاسم چې د رومیل ښځه وکتله نو په ذهن کې یې د بریټا کلیمه ، چې لږه شیبه مخته پرې رومیل خپلې ښځې ته غږکاوه ، را وګرزیده. هغه ته دا لفظ اشنا ښکاره شو. خو هیڅ یې یاد ته را نغلل...... د رومیل ښځه مخته راغله او قاسم ته یې په پوره حیرانتیا سره وکتل ، بیا یې په ډیر آدب سره قاسم ته سلام وکړ. رومیل ددوی تر منځ پیژندګلوي وکړه:

« دا زما ښځه بریټا ده ...... اودا مورګن صیب دې ، زمونږ میلمه. نوموړې د بوسنیا دپخواني شاهي کورنۍ خپلوان دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دپيژندګلوۍ په اوريدو سره بريتها د خوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځاييده. ډيره خوشحاله وه ، تر ډيره پورې د دعاييه کليماتو د ادا کولو وروسته روميل او بريتها خپل دغه نوې ميلمه له ځانه سره دننه سالون ته ور ننويست.

بريتها د خوراک په دسترخوان باندې ډير شيان کيښودل. د ابناې فاسفورس د مرغاوې وريته کړې غوښته ، او د بوسنيا په څير جوړشوې کباب .... قاسم هم لوړې راخستې و. خو د ډوډۍ د پيلولو دمخه يې روميل ته وويل:

« تا ماته تر اوسه پورې دا ډاګيزه کړې نه ده چې د يوه راسخ العقيده عيسايي په څير دې ولې دخپل زوې نوم سلطان مراد ايښې دې. زه ستا ددې وضاحت سره ډيره مينه لرم.»

قاسم ورته په خندا کې وويل ، ددې خبرې سره سم بريتها او روميل دواړه په خندا شول اوبيا دلږ څه خاموشۍ وروسته روميل په خبرو پيل وکړ : خو هغې لا څو جملې نه وې ويلې چې دقاسم د لاسو نه تڼدې و چې ډوډۍ را پريوزې. .....روميل ورته وويل:

« هغه وخت چې زما دا زوې پيدا شو نو هغه وخت د سلطان مراد فوځونو بوسنيا فتحه کړې وه. اودښار خلک د فاتحو عسکرو څخه دخوندې پاته کيدو په خاطر په خپلو کورونو کې پټ ناست و ، په دې وخت کې نا څاپه زما په کور کې د کوچنې دپيدا کيدو له پاره زما ښځه ناروغه شوه. خوزما ښځه بريتها.... په کور کې ځانته وه. او د کوچنې د راپيدا کيدو په سختو او کړکجنو دردونو اخته وه. په ښار کې دسلطان مراد فوځ ګشت کاوه. په همدې وخت کې د عثماني فوځ څو کسان زمونږ د کور خواته راغلل. هغوې دبريتها چغې او واويلاوې اوريدلې او سمدلاسه يې دهغې سره کومک وکړ ،په دې توګه نه يواځې زما ددې خوږې او محبوبې ښځې ژوند خوندې پاته شو ...بلکه زما يواځنې زوې هم سلامت او روغ رمټ پاته شو چې دادې اوس ستا تر مخه دې..... بريتها ته خو اوس دهغه عسکر نوم ياد نه دې نوپه دې خاطر يې دمسلمانانو دپادشاه دسلطان مراد په نامه دهغه نوم سلټن وړاندې کړ. زه په هغه وخت کې د هونياډي په فوځ کې وم.»

د روميل قصه د قاسم له پاره لړزونکې وه. ځکه چې دا خو دهمدې خپله قصه وه. دا خو پخپله قاسم و چې په بوسنيا کې يې د يوې دردمنې ښځې سره په خپل وخت کومک کړې و. اوبيا يې هملته د حميرا ، مريم او عباس سره هم ليده کاته شوې و. قاسم د قدرت په دې حسن اتفاق باندې حيران دريان پاته و. ډوډۍ يې په ستونې کې ښښتله. او دحيرانتيا له لاسه يې ستونی وچ شوې و. هغه ته دا احساس و شو چې روميل ورته سهي خبرې کړې وې . هغه بريتها ته په ډير غور سره وکتل. دا همغه ښځه وه چې قاسم يې په وخت خدمت ته ور دانګلې و. خو په هغه وخت کې قاسم هغه نه وه کتلې ، ځکه چې هغه ناروغه وه اوبيا قاسم دسولټن په لور وکتل..... هغه د قدرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه حیرانونکې کرشمه باندې حیران پاته شوی و. خداې په څه ډول هغه د بریتا اودهغه د زوې سره یوځاې کړې. دقاسم په دغه حیرانتیا باندې رومیل لږ څه اندیښمن شو او سمدلاسه یې وویل:

« مورګن.... مه ویرېږه ...... مونږ یواځې دخپل زوې نوم سلتېن ایښودې دې.... تر څو دیوه محسن د احسان بدله مو ورکړې وي. مونږ خو مسلمانان نه یو ..... نو ته ولې اندیښمن کیږې ؟...»

رومیل د لمړي ځل له پاره قاسم ته د «ته» لفظ استعمال کړ. قاسم ته داسې څرګنده شوه چې مشر ورور، طاهر یې ورته خبره کوي.... ځکه چې د رومیل په خبرو کې تلقین و، کله چې قاسم، رومیل په غلط فهمۍ کې وکوت نو ورته یې وویل:

« نه، نه، هیڅ داسې خبره نه شته...... زه خو ددې خبرو په اوریدو باندې ډیر خوشحاله یم.... دا چې تا د خپل زوې نوم سلطان مراد ایښې دې، ډیر دې ښه کړي... زه خو د عثماني عسکرو کړچار ته حیران پاته شوې یم،.... چې هغوې دمسلمان په څیر هم او د فاتح په څیر هم.....ددومره لوړو اخلاقو خاوندان دي، تا خو په دې خبرو دمسلمانانو دکتلو له پاره زما شوق نور هم ورزیات کړ.»

قاسم په ریښتیا توګه هم ډیره خوشحاله شوې و. اوس نو هغه ددې خلکو سره خپل ځان یوشان ګاڼه. هغه ته خپله ښځه حمیران تر سترګو شوه ...... چې دبریتا پیژندګلوې وه. عباس اومریم دواړه د بریتا ګاونډیان و و. په دې وخت کې مریم د قاسم دمشر ورور طاهر ښځه وه.....

قاسم ددې خلکو سره ډیر ژر ور خپل شو. خو دخپل زړه خبره یې په خپل زړه کې وساتله.»

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا صوفیاء

قسطنطنیه د خپل جغرافیایي جوړښت او تاریخ له اړخه په نړۍ کې یوائنې ښار و. ددې ښار نوم هم په مختلفو زمانو کې بدلیده رابدلیده. ددې ښار تر ټولو پخوانې نوم «زارغراد» و بیا «میکله غارو» ترې جوړ شو. په یوناني او رومی وختو کې یې ورته «بیزنطیه» وایه بیا په دریمه عیسوي پیړۍ کې رومي پادشاه قسطنطین هغه خپل پایتخت وګرځاوه او بیا دهمدې رومي پادشاه په نامه قسطنطنیه وګرزید. په هغو وختو کې یې ورته «نوي روم» هم وایه. په لمړیو وختو کې ورته بازنطینی خلکو «هیپولس» وایه اوعربو ورته په هغه وخت کې د «مدینة الروم» نوم ورکړې و.

په حقیقت کې دغه ښار ته د رومي سلطنت یو ستر ښاخ ویل په کار دي. دروم ښار چې په ایټالیا کې دې د عیسي علیه السلام د پیدایښت نه اوه نیم سوه کاله مخته اباد شوې و، په ایټالیا کې یو دریاب دې چې ټایمر نومیږي، دا دریاب د شمال له لورې راځی او د «روما» څخه تیریږي او پنځه ویشت میله لرې د روم په بحیره کې تویږي. په یو وخت کې دا دریاب د تجارت لویه لاره وه، په همدې دریاب کې به یې ستر ستر شیان لاهو کول اوکوچني شیان به یې په کشتیو کې ایښول او د «فلورنس څخه تر نیپلز» پورې به یې پرې تجارت کاوه. ددې دریاب په غاړه یو ځای دې چې دخپل شینوالي او په زړه پورې والی له اړخه ډیر مشهور دې، هلته تجاران خیمې وهي او شپې شپې تیروي اوبیا دهمدې دریاب په غاړه سفر کوي. دمسیح د پیدایښت نه اوه نیم سوه کاله مخته، تجارانو په خپلو منځو کې پیسې واچولې او دلته یې یو سراې اباد کړ اوبیا همدا سراې په لوې ښار باندې بدل شو. چې اوس ورته د روم ښار وایی. په هغو وختو کې هرې کورنۍ ځانته جدا جدا سردار درلود. همغه به کورنۍ جګړې سرته رسولې، ودونه اوخوشحالۍ به یې تر سره کولې، په هره معامله کې به یې حکم صادراوه. اوخپلې قبیلې به یې د کوچنیو غلو او داړه مارانو څخه خوندي ساتلې، د مسیح دپیدایښت نه مخته په شپږمه پیړۍ کې هلته یوې اسیایی قبیلې سر راپورته کړ چې د «تاریکینو» په نامه یادیدل. دې تاریکینو په ۵۰۹ قبل مسیح کې دلته یو ډیر ښه حکومت جوړ کړ. چې د اروپا لمړې جمهوریت ورته ویل کیږي. همدې جمهوریت کرار کرار په شاوخوا قبایلو باندې هم حاکمیت پیدا کړ، ان تر دې چې ۲۷۵ قبل مسیح کې روم دیوه ځانګړې ځواک مرکز وګرزید، اوس نو د فتوحاتو لړۍ پیل شوې وه، په ۱۹۷ ق م کې «سپین»، یو کال وروسته په شمالي افریقه او مقدونیا، په ۲۴ ق م کې «شام» په ۵۰ ق م کې «فرانسه» او بلجیم، په ۹ عیسوي پیړۍ کې «جرمني» او په ۴۴ عیسوي پیړۍ کې «برطانیه» په ۱۰۵ ع کې «فلسطین» او په ۱۱۴ عیسوي پیړۍ کې «ارمینیا» او په ۱۱۷ عیسوی پیړۍ کې عراق د رومیانو دسلطنت برخې وګرزیدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« کارنیلیس سلا» د عیسي علیه السلام د پیدا ابنت نه ۷۸ کاله مخته د روم یو ستر او مشهور جرنیل و. خو بیا د سیاست پوهانو د خپلمنځي رقابت نه تنګ شو او په ۸۳ ق م کې یې پارلمان معطل کړ او مارشلایي نظام یې قایم کړ. په هغو وختو کې به جمهور یت یواځې د خواصو او اشرافو دطبقو پورې را نغښتې و. د جرنیل « کارنیلیس سلا» د مارشلا په خلاف دهغه وخت فلسفي « سسرو » تحریک و چلاوه ، چې په پایلو کې یې په ۷۹ ق م کې «سلا» مجبور شو چې بیرته جمهوریت ته را وګرځي او په خپله د سیاست نه ځان څنګ ته کړي.

«جولیس سیزر» د سنا دغونډې غړې و او په ۵۸ ق م د فرانسې والي ټاکل شوې و. هغه تر لمړی شاوخوا سیمې فتحه کړې ، بیا یې په برطانیه باندې یرغل وروست اود ټیمز تر دریابه مخکې ولاړ ، د سیزر ددې بریالیتوبو څخه په سنا کې ویره را پیدا شوه ، هغوې ددې وویریدل چې هسې نه چې د سیزر څخه دیکتاتور جوړ شی ،په د ې خاطر په ۵۰ ق م کې سینټ حکم وکړ چې سیزر دې فوځ بیرته له منځه یوسې. سیزر په دې خبره ډیر په قهر شو اوپه روم یې ولکه وکړه او په ریښتیا هم یو دیکتاتور وګرزید.

د سیزر سره د رومې شهنشاه لړی پیل شوې اوبیا تر پنځو پیړیو پورې په همدې ښار کې را غځیدلې وه. ان تر دې چې په ۳۰۵ عیسوي کال د روم شهنشاه « لمړي قسطنطین» و زیږید، به ۳۳۰ عیسوي کال یې یو کلې د بائیز په نامه خپل پایتخت و ګرځاوه او بیا یې دا د بائیز دکلي په ځاې د قسطنطین په نامه و نوماوه. د لمړي قسطنطین د مړینې وروسته دهغه د زامنو تر منځ اختلافات راپیدا شول او سلطنت یې په دوو برخو ویشه. هغه برخه چې په قسطنطین کې وه د قسطنطین په نامه او هغه برخه چې په روم کې وه د روما په نامه یاده کړل شوه. له دې وروسته ددې دواړو برخو تر منځه مذهبی اخلافات هم را وټوکیدل. د روم خلکو د رومن کتولیک مذهب اختیار کړ خو په قسطنطنیه کې د یوناني کلیسا تر مشرۍ لاندې د « دې هولي ارتوډکس» مذهب رایج شو. د لمړي قسطنطین نه وروسته تر دولسم قسطنطینه پورې په قسطنطنیه کې دوه اتیا شهنشاهان تیر شوی دي، چې په دې ډله کې یوازې دقسطنطین تر نامه لاندې د شهنشاهانو نومونونه دولسو ته رسیږي. دې شهنشاهانو ته د روم قیصر هم ویل کیده . اوس نو رومې سلطنت په دوو برخو ویشل شوې و غربې برخې ته یې « رومن ایمپائر» اوشرقې برخې ته یې « بازینټاین ایمپائر» ویل کیده.

هرقل یا « دریم قسطنطین» چې د ۶۱۰ نه تر ۶۴۱ کالو پورې ددې هیواد شهنشاه و ، په دې خاطر ډیر مشهور شوې و چې هغه ته نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ۶۳۰ کال یو لیک ور استولې و او د اسلام په لور یې بلنه ورکړې وه. د سلطان محمد فاتح د سلطنت په وخت کې په قسطنطنیه کې ددولسم قسطنطین پادشاهي وه ، په پخوانیو وختونو کې د روم ، ایتهنز ، او قسطنطنیه ډیر ستر ښارونه و چې تر یولس سوو کالو پور ې د رومي سلطنت ستر مرکزونه ګڼل کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام ته د قسطنطنيې په اړه ډير معلومات تر لاسه شوي و . هغه ته د عيسويانو دډلو ټپلو اوفرقو په اړه هم پوره پوره پوهه تر لاسه وه ، تر څنګ يې د شهنشاه د حسب ونسب څخه هم ډير ښه خبرو . هغه په دې پوهيده چې هغه وخت چې د قسطنطنيې قيصر عيسوي مذهب ومانه نو دعيسوي او د ايران د مجوسي سلطنتونو ترمنځ څو ځله جنګ جګړې شوي وې ، دا دقيصر او کسرې او يا روم اوفارس تر منځ جګړې وې ، ددې سلطنتونو ترمنځ جنګونه روان و چې په عربو کې اسلامې حکومت منځته راغې او عيسويانواو مجسويان يې په حيرانتيا کې و غورځول. دمجوسيانو سلطنت د مسلمانانو په لاسو ټوټه ټوټه شو او له منځه ولاړ خو د قسطنطنيې عيسوي حکومت تر ډيره پورې قايم پاته شو . خو نن قاسم بن هشام د عيسوي ددغه حکومت د پاې ته د ورسيدو په خاطر په هوډمنه توګه دغه ښار ته ور ننوتې و . هغه هلته د روميل په کور کې د يوه رضا کار په څير اوسيده. روميل دهغه نوم د فوځ درضاکارانو په نوملړ کې ليکلې و . خو هغه يې سرکاري بيرکونو ته د ورليږلو په ځاې هملته په خپل کور کې ساتلې و . قاسم هم غوښتل همدلته پاته شي ، روميل د شاوخوا ګاونډيانو ته ويلې و چې مورګن يې ورور دې او د بوسنيا څخه راغلې دې. روميل د قاسم آس د محصول د دفتر څخه هم را خلاص کړې و ، اوس نو دقاسم له پاره دخپل کار د کولو موقع تر لاسه شوې وه ، ځکه په قسطنيه کې ورته دهغه دهيلو نه پورته خوندي ځاې ځيږې تر لاسه شوې و، هغه تر ټولو نه زيات د بريټاسره په کتلو باندې خوښمن و . ځکه چې په بوسنيا کې د عباس او مريم دګاونډۍ په څير يې د بريټاسره د خپلوۍ احساس کاوه.

قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په خپل آس سپور د « اياصوفياء » تر مخه تيريده. خپل مخ يې د څادر په يوې څنډې کې را تاو کړې و . ځکه هغه پوهيده چې ابوجعفر همدلته په اياصوفيا کې اوسيږي او نه يې غوښتل چې سمدلاسه دهغه مخې ته راشي . دا د « دې هولې ارتوډکس » چرچ و ، او دروما د پخواني مرکز په څير يې دعيسوي نړۍ په زړونو کې ځاې درلود. که څه هم دا چرچ د روم څخه وروسته ابادشوې و . خو د مذهب له اړخه قسطنطنيه په پخواني مذهب باندې روانه وه. ددې برعکس رومن چرچ درومن کتوليک د مذهب تر اغيز لاندې و . د اياصوفيا ء د تعمير په کتلوسره قاسم هک پک پاته شو . دا يو ستر او عظيم الجسه عمارت و ، خو د خپل زړښت سره سره يې بيا هم په کوم ځاې کې د زوړوالې نښې نه تر سترګو کيدې. ځکه چې دا دعيسويانو روحاني مرکز و اوهر شهنشاه به دهغه د ښايسته کولو او او ترميم کار په ډيره ښه توګه تر سره کاوه. د مانۍ دروازه ددوو سترسترو برج شکله ستنو ترمنځه د ځليدونکې پتيل څخه جوړه شوې وه ، په دې دروازو باندې د سروزرو څخه جوړ شوي صليب نصب کړل شوې و . دا کليسا لمړي قسطنطين په ۳۲۰ عيسوي کال د لرګيو څخه جوړه کړې وه ، بيا په شپږمه پيړۍ کې يې اور واخست او وسوځيده ، خو « جستينين » قيصر په **۵۳۲** عيسوي کال به همدې ځاې يو نوې پوخ تعمير جوړ کړ، دا تعمير په پنځو کالو او لسو مياشتو کې تکميل شو ، لس زره معمارانو پرې کا و وکړ او لس لکه پونډه مصرف پرې راغلې و . قيصر ددې کليسا دتعمير له پاره د نړۍ دمختلفو ځايو څخه دمر مر تيږه راوسته.... د«فريجيا» سپنيه د « لکونيا» شنه ، د « ليبيا» نيله ،« سلينګ توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د« باسفورس» توره تیره څنډه لرونکې دمرمر تیږه یې دې کلیسا ته راوړه. دمصر د« دستاراتیږې» او « دسماق تیږې » یې هم ورته راوغوښتې. او په دې کلیسا کې یې استعمال کړې. د ټولې نړۍ کلیساو د دې کلیسا دجوړښت له پاره ډیر څه نذرانه کړل اوډیرې ارزښتناکه تحفیې یې ورته را ولیږلې. ددې کلیسا په جوړښت کې د نړۍ ډیرې مسالې استعمال کړل شوې ، هماغه و چې « جستینین» ددې کلیسا د جوړښت نه وروسته د لمړي ځل له پاره ورننوت نو ویې ویل:

« سلیمانه ! زه له تا نه مخکې شوم...»

سیدنا سلیمان علیه السلام بیت المقدس اباد کړی و. او د جستینین دغه بې ادبه اشاره هم همغه لوري ته وه.

قاسم د ایاصوفیاء تر مخه د آسه را ښکته نه شو. هغه تر ډیره پورې ددې شانداره ماڼۍ او قصر په لیدلو کې ډوب و. قاسم ددې سترې کلیسا دتعمیر څخه لږ شانته لرې په آس سپور ولاړ و. اوددې عبادتځاې سیل یې کاوه. دهغه تر مخه چرچ ته د ورننوتلو طلاې دروازه پرانستې پرته وه ..... دتیرو زرو کالو راهیسې د ایاصوفیا دغه ماڼۍ د عیسویانو د روحانی مرکز په توګه استعمالیده. دهغې په بیرونۍ دروازه باندې د عیسې علیه السلام او د پولس رسول ستر ستر انځورونه را ځړول شوي و ، قاسم ،په داسې حال کې چې په غاړه یې د صلیب انځور را ځړول شوې و ، د ایاصوفیا دروازې پورې ورتلل مناسب ونه ګڼل، خو کولې یې شول چې د یوه عیسایی عبادت کونکې په څیر ایاصوفیا ته ورننوځي خو هغه هلته دعبادت له پاره نه وراغلې. یواځې د ایاصوفیا د کتلو له پاره راغلې و ، ځکه په دې کلیسا کې د رومي او بازنطینی کلیساګانو د اتحاد له پاره ډیره ستره غونډه را غوښتونکې وه ، اوقاسم غوښتل چې ددې غونډې راز ځانته معلوم کړي او دهرې لارې چې شوني وې هڅه وکړي ترڅو ددې دواړو ډلو تر منځ اتحاد او یووالې منځته را تلو ته پرې نږدي.

« دي هولي ارتوډکس چرچ» او د «رومن کتولیک چرچ» د اتحاد څخه سلطان محمد خان ته ډیر زیات زیان ور رسیده. ځکه د رومیانو ستر روحاني مشر پاپاې روم ، یا «پنځم پوپ جان نکلسن» په ټولې غربي اروپا کې پرته له کوم بل ګډون کونکې څخه دپوره واکمنۍ خاوند و. او دا شونی وه چې دهمدې پاپ د هڅو په پایلو کې ددې اتحاد د راتلو نه وروسته د قسطنطنیې د خوندي پاته کیدو په خاطر دجرمني ،فرانسې ، بلجیم ، سپین ، او برتانیې فوځونه دلته را شي ، ځکه نژدې څلور سوه کاله مخته دهمداسې یوپوپ « پطروس هرکولیس » د غوښتنې له مخې د غربي اروپا دټولو هیوادونو دسلطان صلاح الدین ایوبي په خلاف یوستر اتحاد جوړ کړې و . اوبې شمیره جنګې بیړۍ یې دې جنګ ته را ښکلې وې. سلطان محمد قاسم په دې خاطر هلته ور استولې و چې هغه دې د هرې لارې چې شوني وې دغه ډول اتحاد جوړیدو ته پرې نږدي. اولاتر اوسه ددې دواړو کلیساو ګډې غونډې جوړیدو ته څو ورځې پاته وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم تر ډېره پورې په پوره خاموشۍ سره ولاړ و .بیا یې خپل سر و ښئه او آس ته یې لغته ورکړه ، اوس دهغه په فکر کې دې چرچ ته د ننوتلو په پلان باندې غور پیل کړ. اوغوښتل یې په داسې بڼه ور ننوځي چې ابو جعفر یې ونه شي پیژندلي. په همدې فکرونو کې ډوب د رومیل کور ته ورسید.

دهغه وخته چې هغه قسطنطنیې ته راغلي و نو په سر اوذهن باندې یې د ابوجعفرفکر سپور و. هغه پوهیده چې ابو جعفر په ایاصوفیاء کې دې اواصلي نوم یې « ډیمونان» دې. خو د کوم سهي او کوټلي پلان پرته یې په ډیمونان باندې لاس اچول نه غوښتل. کله چې کور ته را ننوت نو بریټا په انګړ کې ناسته وکتله ، دقاسم په کتلوسره هغه ددرننبت له پاره و دریده. قاسم هم په خندا سره بریټا ته سلام وکړ بیا یې ترې و پوښتل چې « سلټن نه تر سترګو کیږي ؟»

هغه د رومیل دزوې خبره کوله بریټا هم ورته په خندا کې ځواب ورکړ:

هغه لا تر اوسه د مدرسې نه دې راستون شوي....خو ته نن سهار وختې چیرې تللې وې. ماخو تاته سهار نارې تیار کړې اواینبې مې دې.... لمړی هغه وخوره !»

بریټا بلکل لکه د سکه ورندار په څیر ښکاریده. قاسم لا تر اوسه هغې ته کتل او خندل یې. خو په لږ څه نیولي لهجې یې وویل: « ما غوښتل د سهار د عبادت له پاره ایاصوفیاء ته ور شم ،خو چرچ ته په ور رسیدو سره زما اراده بدله شوه. ما له ځانه سره ژمنه وکړه چې تر هغې پورې به دې عبادتځای ته ور نشم تر څو پورې مې چې دمسلمانانو د هلالي تورې ګوابښ مې دهغې څخه نه وي تم کړې.... زما دا خبره ،زما له اړخه یو ډول سوګند و ګڼه ».

بریټا په ډیره حیرانتیا سره قاسم ته کتل. خو قاسم په زړه کې دخندا شین و ، ځکه هغه په یوه غشي دوه ښکاره کړي و . یو خو یې د بریټا پوښتنې ته ځواب ویلې و او بله دا چې دخپله ځانه یې داسې حواله ورکړه چې ددې وروسته هغه د یکشنبې په ورځ هم ددې خلکو سره یوځای ایاصوفیاء ته د عبادت د تللو څخه خوندي پاته شو. هغه خپل ځان ته افرین ووایه. خوبریټا ورته یوه په زړه پورې خبره وکړه او هغه یې سخت متوجه کړ.

« مورګن ! ستا په کتلو مې ولې زړه شاهدي ورکوی چې زه دې پیژنم »

قاسم سمدلاسه محتاطه شو او په بیړه یې یوه بهانه جوړه کړه « هو ! دا خو دومره ستر خبره نه د ه ،مونږ دواړه د یوه ځای اوسیدونکې یو ، هرومرو به دې په ژوند کې زه چیرې کتلې اوسم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا ورته په ژورو سترګو کتل او دهغه ځواب یې اورید. په همدې وخت کې د قاسم په زړه کې یو فکر را وګرزید او دهمغې په اړه یې فکر کول پیل کړل ، هغه په دې فکر کې و چې په ایا صوفیا کې د ورننوتلو او د ایا صوفیا په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو له پاره د بریتا څخه کار واخلي. دهمدې فکر په بنسټ یې د بریتا څخه وپوښتل:

« ته خو به ځې راځې.....آیا صوفیاء ته...»

« هو ! زه په اونۍ کې یو ځل « دی هولي ارتوډکس چرچ» ته هرو مرو ورځم.»

قاسم ورته یو ځل بیا وویل: « بیا خو به هلته ستا پیژندګلوې هم ځوک وي ؟»

« هو ! زه خو هلته ځوکسه راهبان پیژنم. بطریق ثاني ،عزتمند ډیمونان سره هم ښه پیژنم ، ډیر مهربانه سړې دې ..... خو که ریښتیا درته ووایم ، دغه پادري خلک زما ښه نه راځي.. زه خو د خداوند یسوع اومسیح عبادت ته ورځم اوکه نه دا مذهبي مشران ، چې مونږ یې خپل مذهبي مشران ګڼو ډیر غلط خلک دي ،په دوې کې مې یوازې عزتمند ډیمونان ډیر خوښ دې ، زه دهغه لیکچر هم اورم. هغه په میاشت کې یو ځل لیکچر وکوی.....»

دقاسم له پاره دا خبر د احتیاطه ډک و . بریتا د ډیمونان سره نیک اړیکی درلودل. او ډیمونان قاسم ډیر ښه پیژانده. ځکه دا همغه ابوجعفر و چې په اورنه کې یې شل کاله د مسلمانانو امامت کړې و. اوبیا د قاسم محبت ، مارسي ، یې په زخمې حالت کې دهغه ځایه را تښتولې وه.

دمارسي د رایادیدو سره سم قاسم په زړه ټکان وخوړ او بیا یې د مارسی په اړه فکر پیل کړ. په دې وخت کې بریتا د خوراک د تیارولو له پاره ورغلې وه. اوقاسم په خپلې خونه کې ناست اود یوه کتاب په لوست یې ځان مصروف کړې و خو هغه په حقیقت کې دخپل راتلونکې پلان په اړه فکر کاوه. کله چې بریتا ډوډۍ راوړه نو هغې ترې وپوښتل:

« خو دا دې را ته ونه ویل چې تا ولې په ایاصوفیاء کې زما څخه دکوم پیژندګلو په اړه وپوښتل ؟»

قاسم لا دپخوا څخه په دې اړه د ځواب د پیدا کولو هڅه کړې وه. هغه ورته وویل چې: « په حقیقت کې زه غواړم خپله یو ارزښتناکه تحفه خپلې کلیسا ته هدیه کړم. خو غواړم چې زما نذارانه هلته دداسې لاسو په واسطه ورسیږی چې ایمانداره اودخداوند یسوع اومسیح ددین ریښتوني پیرو وي ،خوتا راته وویل چې دهغه ځاې ټول راهبان بد دیانته دي...»

«نه ، نه ، ما کله دا ویلې دي ، ما خو ویلي دي چې په هغوې کې یوازې معزز ډیمونان ایمانداره او پاک انسان دي. ما په خپله ددې مقدس جنګ له پاره خپل ډیر قیمتي لاکټ چرچ ته دنذرانې په توګه ورکړې دي. اوهغه مې هم د معزز بطریق ډیمونان په لاسو کې ایښې دې.... حال دا چې هغه لاکټ ماته دخپل ځان څخه هم ډیر محبوب و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه هغه ماته زما یوې ډیرې خوږې ملګرې د ننبې په توګه راکړې و . کله چې بریټا دملګرې یادونه وکړه نو دقاسم ذهن سمدلاسه د مریم په لور ولاړ. ځکه چې همغه د بریټا سره په ګاونډي کور کې اوسیدله. د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا خو د بوسنیا د جنګ نه وروسته دعباس کور ته ورغلې وه. هغه په زړه کې مسکې و او په همدې فکر کې ډوب چې بریټا ترې وپوښتل:

« لیکن ، ته چرچ ته او دې جنګ ته ،څه نذرانه کول غواړې..... تا خو هلته د حنګ دګوابښ تر پاې ته رسیدو پورې د نه تللو هوډ کړې دې.....راوړه ، ماته یې راکه ، زه به ستا نذرانه هلته ورکړم...زه به یې په خپله دمقدس پلار ډیمونان په لاسو کې ورکړم»

حالات ډیر په زړه پورې او نازکه شوې و . د قاسم پلان بلکل په سهي توګه پلې کیده. اوس نو هغه د خپلې لارې د نورې هوارۍ له پاره وویل :

« دا خو ډیره ښه خبره ده ، که ته یې له ځانه سره یوسې نو دا خوبه زما له پاره د خوښۍ سبب وګرځي ،ځکه چې ډاګیزه ده چې ته به زما نذرانه دکوم ایمانداره وګړي په لاسو کې ورکړې »

خو قاسم کله چرچ ته نذرانه ورکول غوښتل. دهغه سره کومه تحفه نه وه ..... که ورسره واې نه بیا به یې چرچ ته نذر کړې واې. هغه خو دقسطنطنی دحکومت د کمزوره کولو له پاره راغلې و .

په دې ورځ قاسم د بریټا سره بس همدومره خبرې وکړې. اوبیا یې په دې خبره باندې و ځنډولې چې ، ډیر ژر به خپله قیمتی تحفه را ښکاره کوي. لا تر اوسه قاسم دخپل پلان د پلې کولو له پاره ډیر څه ته اړ و . هغه ددواړو کلیساګانو د متحده غونډې د سبوتاژ کولو له پاره هم دمهرو دبدلولو هڅه کوله. مګر لا تر اوسه دلته نوې و . بیا هم هغه دبریټا په ذهن کې دخپل پلان څه خاکه ورځاې کړه. اوس یې نو هڅه پیل کړه چې بریټا نوره هم په خپل ځان باوري کړي. هغه د رومیل ، بریټا اودهغوي دزوې سره خپل ځان ډیر زیات ورنژدې کړ ، بریټا به اوس قاسم ته د وړور په نامه غږ کاوه. کله به هم چې قاسم د بیرون څخه راغې نو دبریټا او سولټین له پاره به یې نوي نوي کالی اوشیان راوړل. رومیل په وړاندې د قاسم عزت اودرنښت نور هم زیات شو. هغه خو دقاسم نوم په رضاکارانو کې لیکلې و خو قاسم لا تر اوسه دخپلو دندو د اجرا په خاطر هلته نه و ورغلې. قاسم به ویل چې هغه غواړي تر څو ورځو پورې د قسطنطنیې ښار په ښه توګه ووینې.

د « ایاصوفیاء » ترمخ د یو وارګرزیدو وروسته ،قاسم بیا هلته ورنغې. هغه نه غوښتل د پوره تیارۍ نه مخته د ډیمونان سره ټکر وکړي. په دې خاطر یې دخپلو پلانو دپلې کولو له پاره د کلیسا په اړه د نورو زیاتو معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې پیل کړې. هغه غوښتل د ایاصوفیاء په داخلي نظام باندې ځان ښه خبر کړي. هغه د بازنطینی ځواکونو دسالار « نوټاراس » د وړتیاو اوکمزورتیا و ،اوارادو څخه سطان ته خبر ورکول غوښتل. اودمحاصرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمخه یی دښار ددیوال د«سینټ رومانس» دروازه ، دګولډن هارن بندرګاه ، دقسطنطنیی خلکو ته د غذای اونورو موادو د ترسیل لارې چارې ، او ترځنګ یی په ګولډن هارن کې را ځړول شوې هغه زنځیر هم کنټرول غوښتل چې دګولډن هارن لاره یی بندولې شوه. هغه د رومیل څخه هم یو ځل دوه د ګولډن هارن ددې عجایبو د کنټرول له پاره غوښتنه کړې وه ، اوبیا رومیل هغه په یوې فوځې کشتۍ کې کینولې هم او ګولډن هارن یی ورته ښوولې و ،کله چې قاسم دغه دیوشکله ستر زنځیر وکوت او دهغې ددواړو سرونو جایزه یی واخسته. نو هغه په دې ناهیلې شو چې دکلابندۍ په وخت کې ددې زنځیر ماتول ناشونې دي. شونی وه چې د «اربان» د توپ دیرش انچه غټه ګولۍ هغه دوری ورې کړي خو دې ځاې ته د یوه توپ راوړل اوبیا دلته نصبول له یوه سره ناشوني وو. ځکه د اربان توپونه د نقل وحمل له اړخه ډیر ستونزمن و. ان تر دې چې د جنګ په وخت کې دهغوې دیوه ځایه بل ته وړل څه اسانه کار نه و. قاسم د زنجیر دماتولو فکر د زړه نه وویست اوبیرته کورته ستون شو. خو پریکړه یی وکړه چې هغه به په یوه یا دوو ورځو کې لاسته راوړې ټول معلومات سلطان محمدخان ته ورلیږي. خو ددې معلوماتو د لیږدلو له پاره هغه باید تر رومیل کلا پورې تللې وې.

قاسم دسلطان په نامه یو تفصیلي لیک ولیکه ،اوپه ډیره ګړندۍ توګه د رومیل دکلا په لور ورغې ، اوس نو هغه د قسطنطنیی د فوځ یوعسکر و ، هغه هیڅ اندیښنه نه کوله ، هغه د ګولډن هارن لاره پریښوده او دښار د ستري دروازې « سینټ رومانس» له لارې درومیلي کلا په لور ولاړ ، درومیلي کلا د قسطنطنیی څخه پنځه میله لرې وه. قاسم سهار وختي ددې ځایه ولاړ او دغرمې دمخه بیرته راستون شو اوخپل لیکلې تفصیلي لیک یی مصلح الدین اغا ته ور وسپاره.

څو ورځې همداسې په همدې ډول مصروفیاتو کې تیرې شوې ، په دې وختو کې قاسم دبریټاسره دیوه ورور په څیر ډیر ورنژدې شوې و. اوس به نو بریټا په هر ځاې کې د قاسم خبره کوله. اوبیا یی یوه ورځ په ټوکو ټوکو کې قاسم ته وویل:

« پریږده وروره ! ته داسې ورور یی چې تر اوسه د ې ماته هغه تحفه و نه ښودله. تا ویلې و چې زه به هغه تحفه چرچ ته نذرانه کوم.»

قاسم غالبا د همدې خبرې انتظارکا وه. سمدلاسه یی وویل: اوهو ! زما درنې اوخوږې خورې ، دهغې تحفی به څه ارزښت وي ، زه خو په تاباندې خپل ځان هم ځارولې شم. خویوه خبره ده ، اوهغه داچې زه به هغه تحفه هغه وخت چرچ ته نذرانه کړم چې ته به دا دنده په خپل لاس تر سره کوې. ایا داسې شوني نه ده چې مونږ نن یا سبا یا بل کوم وخت معزز ډیمونان ته د خوراک له پاره بلنه ورکړو. که داسې وکړل شي نو زه به په خپل لاس دا تحفه معزز ډیمونان ته ورکړم. ته خوپوهیږې چې ما ایاصوفیاء ته د نه تللو هوډ کړې دې ، که چیرې ته هغه مقدس پلار کورته راوبلې نو مونږ به ترې برکتونه هم تر لاسه کړو اوهمغه ته به دمقدس جنګ له پاره تحفې هم نذرانه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرې کولو سره دا هيله نه درلوده چې همدا سې به وشي. خو دبريتا د ځواب په اوريدو سره حيران پاته شو.

« اوهو ! ....دا خو دې ډېره ښه خبره وکړه. ما پخپله د ډېره وخته همدا ډول فکر کاوه چې کوم وخت دغه مقدس پلار خپل کور ته د خوراک له پاره را وبولم. ما د روميل سره هم خبره کړې وه. خو هغه فوځې دې که نه.... هغه د مذهبي خلکو سره زياته دلچسپي نه لري.....خو مورګنه ! ته ډېر زيات مذهبي انسان يې...... که داسې نه ده.؟»

دقاسم غشي په نښه لګيدلې و. هغه په زړه کې دخوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. اوس نو هغه دخپلې چالاکۍ په واسطه غوښتل ډيمونان دخپلې سوړې نه راوکاږي، غوښتل يې په کوم ډول د ډيمونان څخه دمارسي د راز پوښتنه وکړي. خو دې کار ډېرې هوښيارتيا ته اړه درلوده. او هغه ته په کار و چې هغه تر هر څه لمړۍ بريتا په ذهني توګه دې کار ته تياره کړي. نو په دې اساس يې د ځانه سره پريکړه وکړه چې بريتا ته به د مارسي په اړه تول څه وايي. ښکاره ده چې هغه بريتا ته دمارسي په اړه همدومره څه ويلي شول چې مارسي نومې يوه نجلۍ دده سره محبت کاوه او ډيمونان په يوه ډول دده څخه لرې کړه او له ځانه سره يې بوتلله. هغه نه غوښتل بريتا ته دډيمونان څخه شکوه او شکايت وکړي، په دې خاطر يې يوه کوچنۍ قصه له ځانه سره جوړه کړه....

په حقيقت کې قاسم د ابوجعفر څخه دمارسي د راز د را برښډيدو وروسته دهغه څخه دانتقام اخستلو په فکر کې و. هغه د اياصوفياء دغه دويم ستر بطريق ابوجعفر يا ډيمونان واژه اوبيا يې دهغې تور په رومن کتوليک چرچ باندې ور اچاوه تر څو ددواړو کليساو تر منځ داختلاف خليج نور هم زيات کړل شي. په دې خاطر يې فکر کاوه چې تر هر څه لمړۍ بريتا په سهي لاره روانه کړي. هغه دمارسي په اړه يوه دردناکه قصه جوړه کړه. او فکر يې کاوه چې څه ډول يې بريتا ته واوروي، په همدې وخت کې ترې بريتا وپوښتل:

« تا خو تر اوسه پورې هغه تحفه ماته و نه ښووله. اخر هغه څه ډول تحفه ده چې ته يې له ما څخه پټوې.»

قاسم به څه ويلي وې.دهغه سره هيڅ ډول تحفه نه وه. خوبريتايې په دې خبره خاموشه کړه چې « هو، هو، هرومرو به يې درته وښايم. خو دهغې د ښوولو نه مخته زه درته يوه په زړه پورې قصه اورول غواړم. اودا زما دخپل ژوند قصه ده.

بريتا سمدلاسه په يوه لمحې کيناسته. اوسترګې يې په پوره دلچسپۍ سره په قاسم ور ونښتې او ورته يې وويل : « هرو مرو يې راته واوروه. زه به ستا دقصې په اوريدلو ډېره خوشحاله شم.»

خو قاسم د خپلې جوړې کړل شوې قصې د اورول نه مخته ډيمونان ته د بلنې دورکولو خبره پښخول غوښتل. هغه دبريتا سترګو ته وکتل او ورته يې وويل چې زه خپله قصه هغه وخت درته اوروم چې ته به همدا نن د مقدس پلار د بلنې کار سرته رسوي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتیا دهغه دخبرې سره موافقه شوه اوپه همدې ورځ یې ایا صوفیا ته د تللو اراده وکړه ، د تللو دمخه قاسم هغه تم کړه او ورته یې وویل: «ګوره ، چې ته اوس دمقدس پلار تر مخه زما یادونه و نه کړې. زه غواړم چې دهغه سره د مخکني تعارف پرته ووینم.»

بریتیا سمدلاسه و دریده او د قاسم په لور یې په حیرانتیا سره وکتل. « مورګن ! څه خبره ده ؟....ته خو نن ډیر پراسراره شانته خبرې کوې. اول خو دې ماته هغه تحفه و نه ښووله ،بیا دې غوښتل خپله قصه دې راته واوروې ، هغه دې هم راته وا نه وروله ، او اوس ته دخپل نوم د پټولو خبره هم کوې.. را ته ووایه ، چې په زړه کې دې څه دي. زه ستا سره هر ډول تعاون ته تیاره یم. ته خو پوهیږې چې زه بل ورور نه لرم او تا دخپل کشر ورور په څیر پیژنم. ستا د نوم د یادولو پرته به زه هغه ته څنګه بلنه ورکړم. ته غواړې هغه ته د چرچ قیمتي تحفه نذر کړې او د همغې په خاطر خو زه دغه مقدس پلار ته د بلنې د ورکولو له پاره ورځم.»

قاسم په ډیره بده توګه را ښنتې و. هغه نه غوښتل چې بریتا د ډیمونان سره هغه د یو اجنبي میلمه په څیر یاد کړې ،هغه د ابوجعفر دشیطاني ذهن څخه پوره خبر و. نو که د جنګ په ورځو کې کوم اجنبی شخص ابوجعفر ته دمیلمستیا بلنه ورکړې نو هغه ته به هرومرو په دالو کې څه تور والي تر سترګو شي. په دې اساس قاسم دبریتیا څخه وپوښتل:

« نو ته به بیا .....ته به څه ډول ما هغه ته وروپیژنې ؟»

« دخپل ورور په څیر .... خو زه به ستا دشان د پورته والي په خاطر هغه ته خامخا دا ووایم چې ته ډیر شتمن او رئیس شخصیت یې.»

قاسم د بریتیا په دغه ساده فکر باندې و خندل اوهغې ته یې دتللو له پاره اجازه ورکړه. هغه چې په خپل ذهن کې کوم پلان جوړ کړې و دهغې پلې کول پیل شوي و.

دبریتیا دراتلو دمخه دهغه زوې « سلطان مراد » راغې. قاسم ورسره لوبې پیل کړې ، یو ساعت وروسته چې بریتیا بیرته راستنه شوه نو د ورایه په خندا وه ، کله چې ترې قاسم دهغې دخندا علت وپوښت نو هغې ورته وویل:

« زمونږه بلنه ومنل شوه ... د رومیل څخه ما لا دپخوا څخه اجازه اخستې وه. مقدس پلار به زمونږ په بلنه سبا شپه زمونږ سره د ډوډۍ خوړلو له پاره تشریف راوړي.»

قاسم هیله نه درلوده چې ډیمونان به دومره ژر دغه بلنه و مني. هغه داسې انګیرله چې هغه به دخپلو مصروفیاتو له مخې دې بلنې ته څو ورځې وروسته وخت ټاکي. اوس نو چې قاسم څه کول غوښتل باید ډیر ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی تر سره کړې وې. هغه سمدلاسه خپلې کوټې ته ولاړ او دخپل سامان څخه یی څه قیمتي اشرفۍ را وویستلې ، اوپه یوه کڅوړه کې یی واچولې اوبریټا ته یی د ورکولو له پاره راوړې.

« واخله خورې ! .... مقدس پلار ته ما بلنه ورکړې ده اوپه دې بلنې باندې به ټول مصارف هم زه ورکوم.» قاسم ډیره هڅه وکړه چې بریټا هغه اشرفۍ واخلي خو بریټا بې داخستلو څخه انکار وکړ او ورته یی وویل: « مونږ ته خجالت مه راکوه .... مونږ تا دد ې کور یوغړې او زه دې خپل ورور ګڼم. ته دا اشرفۍ دخپله ځانه سره کیږده.»

قاسم هغه اشرفۍ بیرته واخستې او په ډیرې محتاطې لهجې سره یی بریټا ته وویل: « اوس زه تیار یم چې تاته خپله قصه واوروم. که ته یی مناسبه وګڼې نوزه به درته دخپل زړه راز ووایم. زما قصه ډیره په زړه پورې هم ده او دردناکه هم ....»

قاسم قصدا دغسې تجسس پیدا کول غوښتل. د بریټا زوې بیرون په انګړ کې لوبې کولې اوقاسم دبریټا سره په برنډه کې په یوې لوبې چوکۍ ناست و، د قاسم د تجسس نه ډکې لهجې دبریټا په زړه پورې والې نور هم ورزیات کړې و. دهغه زړه درزیده او له ځانه سره په دې فکر کې وه چې : خداې خبر مورګن یعنې قاسم به هغه ته د څه قصه کوي... په دې خاطر یی قاسم ته وویل:

« هو ، هو ، ...... ولې نه...... ته ولې د دومره تکلف نه کار اخلې ؟ زه په پوره غور سره ستا قصه اوریدل غواړم.»

قاسم بریټا ته په ډیره مینه وکتل اوبیا یی ورته وویل: « خورې ! اصلا خبره څه دا ډول ده چې ما ته یی ستا تر مخ ویل د شرم احساس راپیدا کوي....»

کله چې قاسم د خپلې درواغو د قصې دپیل کیدو دمخه دشرمیدو نوې اداکاري وکړه نو بریټا ورته په زوره زوره وخندل : « اوهو هو ! ته خو شرمیږې.... داسې څه خبره شوې ده چې ته پرې شرمیږې ؟....داسې بریښې چې زما د ورور په زړه کې کومه ماجبینه پټه شوې ده...»

بریټا دقاسم دهیلو سره سم خبره کړې وه. قاسم خپل سر د شرم څخه ټیټ کړ او بیا یی په همدې لهجه باندې وویل: « تا سهي درک کړې ده.... ریښتیا هم ما د یوې البانوی پیغلې مارسي سره ډیره مینه درلوده ، دا پیغله نه یواځې ښایسته او حسینه وه بلکه ډیره ذهینه او د پوهې خاونده هم وه... خو هغه زما څخه جدا کړل شوې ده...... اوس به ته ډیره حیرانه شې چې درته ووایم چې ستا همدې مقدس پلار ډیمونان هغه له ماڅخه را جدا کړې ده ......»

قاسم د خبرو په دوران کې لږ څه تم شو ،ځکه چې بریټا دحیرانتیا څخه ټوپ کړ اوپه لږ څه لوړ اواز یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو هو !.... داسې بریښي چې ته مقدس پلار دمخکې نه پیژنې.... دا خو ډیره بده خبره وشوه... ته خو ما هغه ته دخپل ورور په څیر ورپیژندلې یې...اوس چې هغه له تاسره ووینې ، نوتابه وپیژنې.. نو زه به هغه ته له تاسره د خپلې خپلولۍ کومه پیژندګلوي ورانده کوم....»

خو قاسم هغه تسلي ورکوله او ورته یې وویل: « بریټا خورې ! ته مه اندیښمنه کیږه.... ته خو زما د قصې د اوریدو دمخه وویریدې. اول خو ته زما خبره واوره...... ډیمونان خو ماپیژنې خو دومره مې نه پیژنې چې زما هم مه خور لښه شته او که نه. هغه دخپلولۍ اړیکې چې تا ښوولې هغه په خپل ځای سهي دي.»

« خو که چیرې تا ډیمونان د پخوا څخه پیژنده نو زه دې دهغه دبلنې نه مخته ولې بې خبره پریښوم» زه خو درته همدا خبره کوم ... شاید چې تاته به معلومه وي چې دویم بطریق اعظم نژدې اوه کاله مخته د «اورنې، ابانیې او بوسنیا» په سیمو کې اوسیدلې دې ، دا دهغو ورځو خبره ده چې هغه په البانیه کې اوسیده او زه هم هملته وم. هلته ماته د یوې شاهي کنیزې مارتها د لور مارسي سره مینه پیدا شوه ، خو فادر ډیمونان د البانې پادشاه سکندر بیګ له پاره هغه له ما څخه یوړه. اودهغې مور مظلومه یې ووژله. خو مارسی د سکندربیګ خواته هم نه ده ور رسیدلې ، بلکه بې درکه شوې ده. دهغه وخته راهیسې اوه کاله تیر شوي دي اوزه یې په لټه کې یم. زه په حقیقت کې قسطنطنیې ته دهمدې له پاره راغلې یم ، فادر ډیمونان ما ډیر ښه پیژنی ،په دې خاطر زه نه غواړم دهغه مخې ته ورشم. زه غواړم چې ته په خپله خوښه دهغه څخه په دې اړه پوښتنه وکړې او دمارسي د درک د مالومولو هڅه وکړې....بریټا ، ته خو زما خور یې . اوخویندې د ورونو له پاره هر راز قرباني ورکوي....»

بریټا دقاسم خبرې په ډیر غور سره اوریدې. کله چې خبره پاې ته ورسیده نو هغې یو دم وویل:« واخله....دا کومه ستونزمنه خبره ده.... ته داسې پلانونه جوړوې...زه به نیغ په نیغه د فادر ډیمونان څخه وپوښتم چې مارسی چیرې ده ،که چیرې فادر ته معلومه وي نو هرو مرو به یې ووایی....»

قاسم دبریټا په ساد ګۍ باندې وخندل ،ځکه د ډیمونان دذهن څخه خبره ویستل اسانه کار نه و،هماغه و چې قاسم دخپل ځانه جوړه شوی قصه د اول نه تر اخره پورې بریټا ته واوروله. په دې قصه کې داسې ډیر ځایونه هم راغلل چې د بریټا دسترګو نه ورته اوښکې ولاړې. دقصې ټول مقصد همغه و چې قاسم مخته بیان کړې و. خو جزئیات او تفصیل یې ډیر په زړه پورې و. اوبریټا په ډیره دلچسپۍ سره هغه اوریده. قاسم هغې ته دا تأثر ورکړ چې هغه ته د ډیمونان کرچار مشکوک تر سترګو کیږي..اوپه ډیره سنجول شوي توګه یې وویل:

« سهي ده. زه ستا په ټوله خبره وپوهیدم.اوستا له پاره دهر څه کولو ته تیاره یم. خو په یوه خبره مې لا تر اوسه سر خلاص شوې نه دې چې زه د فادر ترمخه مارسي څه ډول را یاده کړم. اودهغه څخه حقیقت را وسپړم......اوته به څه کوې ؟ ...ایا ته په دې دعوت کې ګډون نه کوې ؟که ګډون ونه کړې نو خبره به ټوله خرابه شي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبریټا پوښتني په خپل ځاې سهي وې ، همغه و چې قاسم هم ورته ځوابونه وويل : « بريټا ، خورې ! ته ولې اندېښنه کوې.. زه به د ډيمونان نه تر هغه وخته پورې پټ پاته شم ، ترڅو چې تا ترې د مارسی په اړه خبره نه وي را ويستلي . کله چې هغه د مارسي په اړه خبره وکړي ،زه به هم مخته راشم او په دعوت کې به ګډون وکړم او خپله خاص تحفه به هم چرچ ته نذرانه کړم. زه ډاډمن يم چې هغه وخت به تاسې ټول زما د دې تحفې په کتلو سره حيران پاته شئ. پاته دا شوه چې ته به څه ډول د فادر ډيمونان تر مخه د مارسي خبره راو سپړې ..... نو واوره !...»

دا دخبرو هغه ځاې دې چې قاسم يې د ډيره وخته راهيسې انتظار کاوه . اودهمدې فکر په بنسټ يې ډيمونان ته د خوراک بلنه ورکړې وه. قاسم په خپلو کاليو کې لاس ور ننويست. يوه ډيره ښکلې ګوته يې راوويسته. چې په شنه غاړه يې د صليب نښه کندل شوې وه..... دا هغه ګوته وه چې مارتها خپلې لور مارسی ته ورکړې وه. اومارسي بيا په خپلې اخري ليدنه کې هغه ګوته قاسم ته ورکړې وه. قاسم دا ګوته بريټا ته ورکړه او په پلټونکي لهجې يې ورته وويل:

بريټا خورې !دا ګوته ماته مارسی پخپله راکړې وه،دا دهغې د مور مارتها ګوته ده. خو اوس به دا ته په ګوته کوې . کله چې ته د فادر ډيمونان تر مخه کينې نو هغه به د دې ګوتې په کتلو سره هرو مرو له تا څخه پوښتي ، خو ته دا ياد لره چې ته به د دې ګوتې په اړه هغه ته څه ځواب ورکوې.

قاسم چې خبره بس کړه . نوبريټا ترې په ډيرې پلټونکې لهجې سره وپوښتل: « هو !....راته ويې وايه چې زه به د فادر ډيمونان تر مخه د دې ګوتې په اړه څه وايم ؟»

اوس نو قاسم بريټا ته وويل: ته به فادر ډيمونان ته وايې چې دا ګوته ما د قسطنطنيې په بازار کې اخستې ده .... کله چې فادر ډيمونان ته دا محسوس شي چې دا ګوته ستا تر سترګو دومره ارزښتناکه نه ده او ته يې د قصې څخه بلکل بې خبره يې ،نوزه ډاډمن يم چې هغه به له تاڅخه دا ګوته وغواړي...ته بې شکه هغه ته ګوته ورکړه.... په دې توګه به هغه لمړی په خپله تاته دمارسي په اړه بيان وکړي اوکه هغه بيان ونه کړ نوبيا به هم مونږ زيان نه وې کړي ،ځکه چې مارسی ژوندۍ ده او فادر ډيمونان ته دهغې په اړه پوره پوره معلومات شته. هغه به دا ګوته هرومرو مارسي ته ور رسوي ، په دې توګه به مارسی ته هم ډاګيزه شي چې ګوته دکومه ځايه راغلې او څه ډول دې ته بيرته را رسيدلې ده .....او که ته غواړې نو د ګوتې د ورکولو دمخه په فادر باندې دا شرط ولګوه چې د دې ګوتې په اړه درته قصه وکړي....

داخو نيغه خبره ده .....نه ستونزمنه او نه نغښتې .....ايا داسې کولې شې ؟ زه ډاډمن يم چې هغه به هرو مرو څه ووايي. اوزه به يې ددغې دريڅې څخه د اوريدلو هڅه وکړم....اويا به يې وروسته له تا څخه وپوښتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په دې پوهیده چې ډیمونان د چې د کوچني والي څخه د مارسی کورته راته او دمارتها سره یې ډیر ژور اړیکې درلودل نو هرو مرو به دمارتها داګوته وپیژني. اوکله چې بریټا په دې اړه خپله بې خبرې څرګنده کړې او ورته وواېی چې دا ګوته یې په بازار کې رانیولې ده. نو هغه به حیران پاته شي او که چیرې تر اوسه پورې یې د مارسي سره اړیکې وجود ولري نو په ډاډمنه توګه به دا ګوته مارسي ته د ورښولو له پاره تر لاسه کړي... اوهمدا به هغه وخت وي چې بریټا ترې د مارسی په اړه خبره را برسیره کړي. اوس نو بریټا هم په دې مسئله کې ډیره دلچسپې پیدا کړې وه ، هغه په ټول پلان پوه شوې وه اودقاسم سره یې د پوره کومک لاس ورکړې و.

د بلې ورځې دشپې پورې وخت په قاسم باندې ډیر سخت تیر شو ، نن رومیل هم دهمدې دعوت په خاطر کورته وختی راغلې و. بریټا هم د ډیمونان دخوراک له پاره تر ټولو ښه غذا تیار کړې وه.تر څنګ یې دمقدس پلار د راتلو په خاطر خپل کور هم ډیر ښایسته کړې و ، هغه د ډیمونان د ناستې له پاره په هغه خونه کې ځاې جوړ کړ چې په ترڅنګ کمره کې یې د ډیمونان خبرې په ډیره ښه توګه اوریدل کیداې شوې. ځکه په منځنې دیوال کې د لرګي یوه دروازه وه اوهغې قاسم ته ددې دروازې په اړه ویلي و. قاسم هم پوره ډاډمن شوې و چې بریټا ورسره پوره مرستې ته ملا تړلې ده.

دلمر د پریوتو لږڅه دمخه ، قاسم چاته د څه ویلو پرته د رومیل د کوره ووت. او دکلي څخه لږڅه لرې د کجورو د ونو تر شا و درید. هغه کولې شو دد ې ونې د تنې څخه د اړتیا په وخت کې ډیمونان تر څارنې لاندې ونیسي. د ونې سره دهغه د دریدو انداز بلکل عام اوساده شانته و.

هلته په کور کې رومیل د بریټا څخه وپوښتل : «اوهو !.... مورګن چیرې ولاړ. هغه خو تر اوسه پورې همدلته ولاړ و ....»

«هغه د اړتیاوړ سامان د اخستلو له پاره وتلې دې. ژر به بیرته راستون شي.»

بریټا په دې پوهیده چې قاسم د څه له پاره ددې ځآیه ولاړ. بریټا د مقدس پلار ډیمونان دراتلو تر مخه په ځان اوبه تیرې کړې ، پاک کالی یې واغوستل او ځان یې پوره ښایسته کړ ، تر څنګ یې د ښې لاس په ګوته یې دمارسی ګوته ور ننویسته. هغه تیاره شوه اوبیرته کمرې ته راغله. نو رومیل ترې په خندا کې وپوښتل:

«واه قسمته !....نن د مقدس پلار د راتلو په خاطر مونږ ته هم ستا دښایست او ښکلا دکتلو چانس تر لاسه شو...»

بریټا ورته په خندا شوه . خو رومیل دهغې په ګوته باندې ددې نوې ګوتې په کتلو ورڅخه وپوښتل : «اوهو ! ...دا څه دې ؟دا دومره ښکلې ګوته دې د کومه کړې ؟..... ایا اخستې دې ده ؟ ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا سمدلاسه ګوته د بل لاس په ګوته پاکه کړه او ویې ویل: « هو ! په ډیر مناسب قیمت مې را نیولې ده. ما یې چې کله ښایست وکوت نو را ومې نیوله.»

نن د رومیل زوې سلطان مراد هم د باغونو شهزاده معلومیده. بریتا د ډیمونان له پاره ډیرښه خوراکونه جوړ کړي و. په هغوې کې د اوزې د وریتوکړو ورنونو څخه نیولې د مرغابیو تر وریتو غوښو پورې هر څه موجود و.

دلمر د پریوتو څخه لږ شیبه وروسته د ایاصوفیا دسپنیو پردو لرونکې مخصوصه ګاډۍ دروميل دکور مخې ته ودریده ، لا تر اوسه پورې تیاره دومره نه وه راخپره شوې ، قاسم د ونې د ډډ تر شا دمیلمنو جایزه اخسته. تر هر څه لمړۍ دوه ځواني راهباني دګاډۍ څخه راکیوتې اودهغوې تر شا چې کوم شخص د ګاډۍ څخه خپله پښه لاندې کیښوده نو دهغه په کتلو سره دقاسم ټول حسونه سره را ټول شول. دقاسم هر رګ د قهر اوغصې څخه رپیده. دهغه تر مخه دهغه پخواني دښمن ابوجعفر ولاړ و ،که هغه غوښتلې نو هغه کولې شو چې مخته راشي او خپل دښمن ابوجعفر هملته له منځه یوسي. خو دصبر څخه یې کار واخست.

ابوجعفر بطریق په ډیر ښه لباس ملبس و. دا د ایاصوفیا مخصوص لباس و. دابوجعفر سره راغلې دواړه ځواني راهباني هم د ایا صوفیا په مخصوص لباس کې را نغښتې وې. دهغوې په سرونو باندې د سور رنګ سکارف (دستمال) تړلې و. اودهغوې د حرکاتو څخه ځرګندیده چې هغوې د ابوجعفر سره کارونکې اودهغه دخاصو راهبانو څخه دي. دوې ټول دننه ولاړ ل. د چرچ خاصه بګۍ د رومیل دکور تر مخه ولاړه وه. د بګۍ کوچوان څو قدمه مخته ولاړ اوخپله بګۍ یې په یوه ازاد ځاې کې و دروله ، اود بګۍ د اخري برخې څخه یې شنه واښه را وویستل او دبګۍ آسونو ته یې واچول ، دا بګۍ دوه تکړه اوغښتلو آسونو پورې تړلې وه. دوې ټول دننه ولاړل اوددهغوې ددننه تللو څخه پوره وخت تیر شوې و ، په دې وخت کې قاسم هم د هغې ونې د ډډ څخه په ډیر احتیاط سره راووت ، قاسم په ډیره بې پراهۍ سره مخته راغې او دروميل ددروازې شاته را ورسید. اوبیا په ډیره بیړه ډیوډۍ ته ورننوت. لا تر اوسه د ډیوډۍ مشال نه و روښانه شوې. قاسم د یوه کونج څخه د دننه ځاې څارنه وکړه ، ټول خلک په خونه کې په خپلو خپلو ځایو ناست و . قاسم په پوره احتیاط سره ولاړ او تر څنګ خونې ته و رننوت.دلته هم لا تر اوسه پورې مشال نه و روښانه شوې. خو دمیلمنو خونه د درې څلورو چراغونو په واسطه روښانه شوې وه. ددې ځایه دمیلمنو دخبرو اوازونه په پاکه توګه تر غوږو راتلل.

قاسم د یوې دروازې د سوري څخه هغوې کتلې شول. په دې خونه کې ډیمونان ، دهغه راهباني ، رومیل او بریتا ټول ناست و. د سولتېن په لاسو کې د ګلونو یوه ګیډۍ وه چې لږ وروسته یې دمقدس پلار تر مخه وړاندې کړې وه اودهغه نه یې ډیره مینه تر لاسه کړې وه. قاسم هغه وخت ډیر ډاډمن شو چې ویې کتل چې بریتا بلکل اندیښمنه نه ده. او په ځانګړې توګه هغه وخت کې ، چې ډیمونان ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو ! زمونږ د ګراني لور بريټا هغه شتمن او رئيس ورور چيرې دې چې دمقدس جنګ له پاره مونږ ته نذرانه راکول غواړي او دچا له پاره چې مونږ دغه بلنه منلې ده ...»

روميل په بيړه ځواب ورکړ « مقدسه پلاره ! مورګن د بريټا کوچنی ورور دی ..... مونږ فکر کاوه چې ستاسې په راتلو کې به پوره ځنډ راځی ، په دې خاطر هغه د څه سامان داخستو له پاره بازار ته تللی دی. خو تاسې ډيرژر را ورسيدئ په دې خاطر مونږ ستاسې تر مخ دمورګن په نه موجوديت باندې خجالت باسو .

« نه زويه !... تاسې ته د خجالت د ويستلو اړتيا نه شته .... هيڅ خبره نه ده ... مونږ به دهغه انتظار وکاږو .»

کله چې ډيمونان دا خبرې کولې نو بريټا قصدا د مارسي ګوته په خپلو ګوتو کې خوځوله ، په ښکاره توګه هغه داهر څه دارادې پرته ترسره کول ، دډيمونان سترګې سمدلاسه د مارسی په ګوته و نښتې ،خو اول يې څه خاص محسوس نه کړل ، بريټا د ډيمونان تر مخه په پوره ادب او درنښت سره ناسته وه . قاسم په زړه کې بريټا ته دعاوې کولې ، خو لږه شيبه همغه څه وشول چې ګمان يې کيده . د ګوتې دبيا بيا خوځولو په اساس دډيمونان فکر د يادونو پخوانيو دريچو ته ولاړ . او يو ناڅاپه يې په ذهن کې څه را وګرزيدل . هغه ته د مارتها ګوته را په زړه شوه .....

اوهو !... دا خو هماغه ګوته ده چې البانوي کنيزې مارتها به هر وخت په ګوته کوله .... داسې انګيرل کيده چې هغه ته دپخوانيو وختو قصې راپه ياد شوې دي . دهغه دماغ سخت ټکان وخوړ . اوپه حيرانتيا سره يې د ګوتې په لور کتل پيل کړل . هغه په دې فکر کې ونښت چې د مارتها ګوته د بريټا لاسو ته څه ډول راورسيده . دهغه شاطر ذهن يو ناڅاپه سيخ شو او د بريټا دغه بلنه يې د يوې بلې زاويې څخه هم و څارله . خوبيا يې هم صبر و نه شو اوبلاخره يې د بريټا څخه وپوښتل:

« ګرانې لورې ! .... زه وينم چې د خپل لاس دګوتې سره په پرلپسې توګه لوبې کوې ،داسې بريښې چې دا ګوته درته ډيره ګرانه اومحبوبه ده ..»

د ډيمونان د پوښتنې انداز دهغه دشيطاني ذهن غمازي کوله . بريټا په خپلو هڅو کې بريالۍ شوې وه . ډيمونان دمارسي ګوته پيژندلې وه . بريټا د ډيمونان خبرو ته بلکل عام اومعمولي ځواب ووايه .

« مقدسه پلاره ! ..... ددې ګوتو د اخستو يوازې څو ورځې کيږي ، زما په ګوته کې لږ څه تنګه ده . په دې خاطر يې کله کله هسې بې له فکره دسهي کولو هڅې کوم . .....زه دخپل دغه حرکت په اړه بښنه غواړم»

اوس نو بريټا د ګوتې خوزول پريښول ، او د ډيمونان سره د راغليو راهبانو په لور يې توجه وکړه . خو دډيمونان ذهن په پوره توګه د مارسي د ګوتې سره را نښتې و . بريټا ورته ددې ګوتې د اخستو خبره کړې وه په دې اساس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر ټول غیر ضروري شکونه لرې شول. خو اوس هغه په دې فکر کې شو چې دا ګوته دلته قسطنطنیی ته څه ډول را ورسیده. اوبیا څنګه بریټا ته تر لاسه شوه. هغه ټول هر څه له یاده وویستل او ذهن یې د اوو کالو پخوانیو یادونو لور ې ته ولاړ. بریټا د نوو ځوانو راهبانو سره په خبرو کې بوخته وه. په همدې وخت کې ترې ډیمونان یو ځل بیا وپوښتل:

« لورې ! که زه له تا څخه څه وغواړم.... نو ایا ته به یې مونږ ته عنایت کړې ؟»

رومیل دډیمونان دخبرې څخه نا ارامه شو او دبریټا ګوتې ته یې په غور سره وکتل. خوبریټا په ډیره ښه توګه ډیمونان ته ځواب ورکړ.

« ولې نه ! مقدسه پلاره ! ددې مقدس جنګ له پاره زه خپل ځان قربانولو ته هم تیاره یم.... تاسې حکم وکړئ»

« ما ته د مقدس جنګ له پاره نه ، بلکه د خپل ځآن له پاره یو څه په کار دي »

رومیل اوس د پخوا څخه نور هم زیات حیران پاته شو. هغه په دې فکر کې شو چې اسماني پلار ته خو په نړۍ کې دهیڅ شې اړتیا نه پیښیږي ، بیا دا بشپ دبریټا څخه څه غواړي. په همدې وخت کې بریټا یو ځل بیا خپله خبره تکرار کړه.

« مقدسه پلاره !.....تاسې زمونږ له پاره اسماني پلار یاست. دخپلو دنیاوي بچیانو څخه څه غواړئ ؟ زه ددې غوښتنې له پاره په پوره نا ارامۍ سره انتظار کوم»

ډیمونان سخت را نښتې و. بریټا هم همداسې خبره کړې وه چې هغه پرې حیران کړي.دا سهي وه چې د یوه راهب له پاره چې ددنیوي مسایلو سره هیڅ ډول اړیکي نه لری نوبیا هغه دبریټا څخه څه غواړی. خو ډیمونان دبریټا څخه دګوتې دغوښتلو په اړه اخوا دیخوا کیده. ځکه دا د ښځینه ګوتې له پاره جوړه شوې یوه کوچنۍ ګوته وه. او دفکر وړ خبره وه چې د یوه نارینه راهب له پاره به دداسې ګوتې سره څه دلچسپې وي.. حال دا چې نارینه راهب یوې خوا ته ، د چرچ راهبانې ښځې هم زیورات نه اغوندي. اوبیا هغه ته د مارسي ددې ګوتې د غوښتنې هیڅ جواز نه و چې هغه ددفاعي خزانې له پاره کومکونه راغونډوی. خو هغه پخپله بریټا ته ویلي و چې هغه دخپل ځان له پاره ترې یوڅه غواړي.... دبله اړخه دا ګوته دومره ارزښتناکه هم نه وه چې ددفاعې خزانې له پاره یې ترې وغواړي. هغه په همدې فکر کې و چې دګوتې خبره څه ډول رامنځته کړي....د لږځنډ وروسته یې اوږده ساه واخسته اوبیا یې په خندا کې وویل:

« په اصل کې ستا داګوته زما له پاره د ډیرې دلچسپۍ سبب ده. لمړۍ خو راته دا ووایه چې دا دې دکومه ځایه اخستې ده ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

رومیل په پرلپسې توګه په حیرانتیاو کې ډوب پاته و . هغه دخپلې ښځې بریټا په لور په پلټونکو سترګو کتل ، بریټا وویریده ..... هغې به څه ویلې واې چې ګوته یې دکومه ځایه اخستې ده . خو خپله اندیښنه یې پټه کړه اوسمدلاسه یې وویل: « دا ګوته ما تیر کرسمس د غیر ملکې سوداګرو څخه په یوه دکان کې اخستې وه. مقدسه پلاره ! په دې کې به څه راز وي ؟»

« ددې ګوتې ځانګړتیا داده چې دا یسوع مسیح دیوې ریښتونې خدمتګارې ګوته وه ..... اوهغه دیسوع مسیح په دین باندې قربان شوې ده ....یعنې شهیده شوې ده ... دهغې نوم مارتها و . اوهغې یوه لور هم درلوده ....»

ډیمونان دهمدې خبرې وروسته خاموشه شو او دقاسم ساه دهغې په سینې کې ګرمیده . قاسم غوښتل چې ډیمونان ژر تر ژره د مارسې په اړه څه نورې خبرې هم وکړي. په بې صبرۍ سره یې اړخه بدلاوه را بدلاوه . د بله اړخه بریټا هم نا ارامه وه. ځکه چې ډیمونان دمارسې په اړه په خبرو خبرو کې تم شوې و . بلاخره بریټا په خپله ترې وپوښتل :

« مقدسه پلاره !.... ماته خو دومره نه وه معلوم چې دا ګوته به دومره عظیمه او ستره و خیژي. مقدسه پلاره ! زه داګوته تا ته نذرانه کول غواړم. خو که تاسې را ته په دین مسیح باندې دقربان شوې مارتها په اړه لږ څه هم وواياست. ځکه تاسې دهغې د یادولو وروسته خاموشه شوئ.. زه هم دیسوع مسیح وینځه یم. تاسې ماته دهغې عظیمې ښځې اودهغې دلور په اړه هرو مرو څه وواياست. »

ډیمونان د بریټا دخبرو د اوریدو وروسته په ژورو سترګو هغې ته کتل. دهغه په سترګو کې مکاران ځلا راپیدا شوه. معلوم نه ده چې هغه په کومو فکرونو کې ډوب و خوبیا یې هم د لږ شیبه خاموشۍ وروسته یوه اوږده ساه واخسته اوویې ویل:

« دهغې لور مارسې هم د خپلې مور په څیر د عیسوی دین ریښتونې خادمه ده ...او د ایا صوفیا مقدسه راهبه ده. ما همغې راهبې ته د تحفې په خاطر دغه ګوته له تا غوښتې ده ..»

ډیمونان د شونډو لاندې په خندا کې دا خبره وکړه .. دهغه دخبرو په واسطه بریټا او رومیل دواړه سخت متوجه شول ، بریټا ترې په حیرانتیا سره وپوښتل:

«څه ؟؟ ..دایاصوفیا مقدسه راهبه ؟.... دهغې څه نوم دې ؟.... مقدسه پلاره ! زه دهغې عظیمې مورد لور او د سترې مارسې زیارت کول غواړم....»

« سسټر میري .....دهغې نوم سسټر میري دې. دتیرو اوو کالو راهیسې مارسې په ایا صوفیا کې دراهبې په څیر دنده تر سره کوي... خو دلته هغه دمارسې په نوم څوک نه پیژني ، ټول ورته سسټر وایی. .... یوازې څو پخوانیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته دهغه پخواني نوم معلوم دي. د چرچ نورې راهبانې ورته سستر ميري وايي اودا دهغې مذهبی نوم دې ......

دډيموناندخبرو دپاي ته در سيدو سره سم بريټا ترې په ډيرې جذباتي توګه وپوښتل:« اوه ! ....بې چاره سستر ميري !..... زه به دا ګوته خامخا دهغې په خدمت کې د وړاندې کولو له پاره تاسې ته نذر کړم»

خواوس د ډيمونان سره دراغليو راهبانو په سترګو کې حيرانتيا او استعجاب را ځليده. بريټا د همدې خبرو په وخت کې دخپلې ګوتې څخه دمارسی ګوته را وويسته اوپه لاس کې يې و نيوله. بيا پاڅيده اوپه ډير درنښت سره يې هغه ګوته ډيمونان ته وړاندې کړه. ډيمونان هم په ډيره احساساتي توګه دمارتها دغه يادداښتي ګوته واخسته.

د لږڅه وخت لپاره په خونه کې پوره پوره چوپتيا حاکمه وه. بيا ډيمونان په خبرو پيل وکړ او د مارسي اومارتها ټوله قصه يې بريټا او په خونې کې ناستو خلکو ته تکرار کړه ... دا هغه نازکه وخت و چې قاسم د څنګ دکوټې څخه وتلې و. هغه ، هغه وخت چې دمارسي نوم يې دسستر ميرې په نامه واوريد نو د کوټې څخه ووت. کله چې دهغه غوږونو قسطنطنيې ته دمارسی دژوندی اوسلامته رارسيدلو خبر واوريد نو په وجود کې يې د جوش او احساس په خاطر لړزه راغله.

د خپل محبوب څخه د لرې کيدو غم او درد نن يو ځل بيا را ځوان شوې و. ځکه ، هغه د مارسی ډيره زياته مينه اومحبت کاوه. د هغه په فکر کې هم نه وچې مارسي په قسطنطنيې ته ژوندۍ او سلامته را رسيدلی وي هغه داسې انګيرله چې هغه يې اوه کاله دمخه البانيې ته وړې ده اوبيا هملت چيرې بې درکه شوې ده. خو کله يې چې واوريدل چې مارسي دقسطنطنی د اياصوفيا په چرچ کې ده نو د بدن وينښتان يې ودريدل .... هغه اوس دخپلې مارسي سره کتلې شول..... مارسي چې کله دهغه سره ووينی نو څه ډول احساس به کوي. همدې دردناکه پوښتنو هغه سرشاره کړې و. اوس نو هغه ته د څنګ په خونه کې د کيناستو اړتيا نه وه. هغه سمدلاسه راپورته شو اوپه پوره احتياط سره نه يوائې د کمرې څخه بلکه د ټولې حويلۍ څخه بيرون را ووت. اوس يې خپل بل قدم اخست .اوبل قدم يې لږ څه وروسته را ډاګيزه کيدونکې و.

دبله اړخه هلته په خونه کې هغه نازکه حالات را مخته شوي و چې دبريټا ترمخ يې د قاسم ټولې پټې را بربنډې کړې وي. قاسم خو تللې و خو د مارسی د اصلی قصې په اوريدلو سره دبريټا دپښو څخه زمکه بيرون تللې وه. قاسم ددومره اوږده پلان د جوړولو په وخت کې دا خبره له ياده ويستلې وه چې کله چې ډيمونان بريټا ته دمارسي اصلي خبره وکړي نو دقاسم ټول رازونه به را بربنډ شي. او اوس خوبريټا ټوله قصه اوريدلې وه. ددومره ستر راز د خبريدو وروسته دهغه بدن ټول لړزيده او سر يې په ګرزيدو راغلې و. هغه د ډيمونان څخه اوريدلې و

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څه ډول مارسي د يوه مسلمان عسكر قاسم بن هشام په فريب كې راغلې وه ، ډيمونان ورته دا هم ويلي و چې په لمړيو كې هغه مارسي له ځانه سره راتښتولې وه ، خو تر څنګ يې ډيرې نورې خبرې پټې كړې وې. دنمونې په توګه دا يې ونه ويل چې هغه په «اورنه» كې شل كاله د ابوجعفر په نامه اوسيده ، بلكه برعكس ډيمونان خپل ځان د اورنه د يو پادري په څير و ښود. او دا يې وويل چې هغه وخت هغه په اورنه كې دباج وركونكو او عيسويانو د پادري په څير هلته اوسيده.

تر اوسه پورې بريټا په دې فكر كې وه چې هغه ددې خلكو تر مخه د مورګن راز را برسيره كړي او كه نه. په همدې وخت كې د كور دروازه چا و ټكوله. په خونه كې ټول خلك سخت متوجه شول ، په دې وخت ډيمونان په حيرانتيا سره وويل: «ايا ستا ورور كور ته د راننوتلو په وخت دروازه ټكوي او بيا راځي؟»

ددې پوښتنې په ځواب كې بريټا او روميل دواړه حيران پاته شول. روميل سمدلاسه پورته شو او د كور ددروازې په لور ولاړ تر څو ووينې چې څوك راغلې دي؟ خوبريټا تر اوسه هم په مخمصې كې راګير وه. هغې دا فكر كاوه چې په دغه څنګ كوټه كې مورګن پټ ناست دې د بله اړخه دهغه ټول راز را برسيره شوې دې ، له ځانه سره يې فكر وكړ چې هسې نه چې .... مورګن د خپلو رازونو د رابرسيره كيدو وروسته وتلې وي ، هغه ډيره خفه او غمژنه هم وه ځكه مورګن ورته خور ويلي و.او په همدې خورولۍ كې يې ورته درواغ ويلي و اودخپل مقصد له پاره يې ترې كار اخستې و. بريټا د وينې غړپ كړې و. خو په خوله يې د څه ويلو جرءت نه كاوه. لږه شيبه وروسته روميل بيرته راستون شو ، دهغه په لاسو كې يوه زيړه ځرمنيزه لفافه وه ، دا د بازنطيني دربار ځانګړې لفافې وې چې د پيغاماتو د ليږدلو له پاره به يې ا ستعمالولې. ډيمونان د ځرمې لفافې په كتلو سره حيران شو اوسمدلاسه يې د روميل څخه وپوښتل: «دا څه دي؟.... دا خود شهنشاه له اړخه پيغام ښكاري؟.....چاراوړ؟»

ډيمونان ډير بې صبره شوې و. روميل لفافه ډيمونان ته وركړه او ويې ويل:

« ستا كوچوان ته كوم سپاهي وركړې وه .»

ډيمونان ته په لمړي ځل دا ډول اتفاق ور په برخه شوې و چې د قسطنطنيي پادشاه هغه ته په ځرمې لفافه كې ليک ور استولې و. هغه په دې كار ډير حيران هم و. ځكه چې دا ډول لفافې به هغه ته ددربار څخه اوه كاله مخكې هغه وخت چې هغه په اورنه كې و راتلې. سمدلاسه يې لفافه پرانسته ، اودهغې څخه يې ځرمنې كاغذ را وويست او ژر ژر يې ولوست. دا رښتيا هم د شهنشاه پيغام و. كه څه هم مهر يې لږ څه پخوانې شوې و خو د ليک په پاې كې اصلي مهر لګيدلې و. په ليک كې راغلي و:

مقدس پلار ، ډيمونان !

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شهنشاهي پيغام دې ، چې ته همدا اوس ، په همدې وخت کې دقسطنطنيې د شهنشاه قيصر ، قسطنطين ، په خدمت کې حاضر شې ، په ډيرې مهمې او پټې مسئلې باندې د خبرو له پاره تاسې دلته را بلل کيږئ.

فقط

شهنشاه قسطنطين

دډيمونان ذهن د حيرانتيا څخه نور شکيده ..... څکه تر ننه پورې ورته داسې کوم پيغام نه وراغلې. لمړۍ خو دشهنشاه قاصد د ډيمونان سره د کتلو نه مخته بيرته نه ستنيده. اوبيا دا لمړۍ ځل و چې شهنشاه هغه په دا سې بيړه خپل ځانته باله. خو ځرميزه لفافې او د شهنشاه مهر دا ډاګيزه کوله چې ليکنه ريښتونې ده. ډيمونان يوه لمحه هم ځنډ مناسب و نه ګاڼه او را پاڅيد ، هغه د خوراک له پاره روميل او بريتها څخه ښننه وغوښته اوبيا يې د شهنشاهي پيغام عذر وړاندې کړ او دهغوې څخه يې د تللو اجازه واخسته اودخپلو ښځينه راهبانوملګرو سره يو ځاې د شهنشاه دمحل په لور روان شو.

دا چې مابنام څه وخت شروع شوې و او شپه څه وخت پيل شوې وه ، خو کله چې ډيمونان دخپلو راهبانيو سره د روميل دکوره ووت نو په کوڅه کې پوره تياره خپره شوې وه. کوچوان دکليسا د ځانګړې بګۍ ددروازې سره تيار ولاړ و. ډيمونان د کوچوان ددې تيار دريدو په اړه هغه ته په زړه کې افرين ووايه. او کوچوان ته يې د څه ويلو پرته د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه اوپه بګۍ کې سپور شو ، راهبانې هم دهغه سره يو ځاې سپرې شوې. ډيمونان په ګاډۍ کې د کيناستوسره سم کوچوان ته په لوړ اواز وويل :

« د شهنشاهي قصر په لور ولاړشه »

بګۍ د قسطنطنيې په سړکونو ځغليده. ډيمونان نن د پخوا څخه ډير نا ارامه و. نن دهغه شپږم حس هغه د نامعلومه پيښنو څخه خبراوه .او اوس دمارسې د ګوتې او د شهنشاه د ليک وروسته خو هغه نور هم ډير احساساتي او نا ارامه شوې و.

ناڅاپه يې احساس وکړ چې دهغه دغه دپردې بګۍ په کوم وران سړک باندې ځغلي. ډير زيات انديښمن شو او ويې ويل...دا څه دي ؟.... کوچوان مونږ کومې لورې ته راوړو ؟ دا سړک خو دشاهي محل لورې ته نه ورځي. بلکه د ښار اسيايې برخې ، کومې لورې ته چې ابنايې فاسفور س دې ، ور ځي ، ددې لورې خو قسطنطنيې ته کوم ګوابښ نه دې متوجه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دډیمونان بګۍ اسونو د هوا سره خبرې کولې او په همدې لورې روانه وه. ډیمونان ډیر وارخطا شوې و.او اوس هغه دا محسوسوله چې دهغه شپږم حس دکومو خطراتو په اړه هغه ته خبر ورکاوه. هغه په ډیره اندیښنه د ګاډۍ کوچوان ته ورغږ کړ..کوچوانه... کوچوانه....کوچوانه.... !»

خو که کوچوان واې نو دهغه غږ به یې اوریدلې واې. دهغه کوچوان اوس په دنیا کې موجود نه و. دهغه لاش د نوي کوچوان تر پښو لاندې پروت و.

اوس نو ډیمونان کوچوان ته غږ کول بند کړل اوخپل خنجر یې را وویست. اوغوښتل یې ددې خنجر په واسطه د کوچوان کار و خلاص کړي. هغه په روانې ګاډۍ کې دخپله ځایه پورته شو اود بګۍ مخکینۍ پرده یې څیري کړه . په دې وخت کې ددواړو راهبانیو رنګ د زیړ لرګي په څیر ژیړ شوې و ، ډیمونان د بګۍ مخکنۍ پرده و څیرله اوغوښتل یې د کوچوان پورې ځان ورسوی. اوغوښتل یې د شا له اړخه پرې حمله وکړي. خو څرنګه چې کوچوان په دې وخت کې قاسم و ....اوهغه ددې ټول پلان جوړونکې و نو په دې اساس ددې کار څخه لا تر مخه خبر و. کله چې ډیمونان د شا له اړخه په قاسم باندې وار وکړ نو قاسم یوې لورې ته ښکته شو او د ډیمونان ګذار خطا ولاړ. خو ډیمونان پخپله دقاسم په خواکې راپریوت ، قاسم سمدلاسه په خپل ښي لاس دهغه څټ راتاو کړ ، اوس نو بګۍ هم د ښار دیوال ته ورنژدې شوې وه. قاسم سمدلاسه په خپل چپ لاس د بګۍ داسونو واګې راښکودې او لږه شیبه وروسته بګۍ تم شوه. قاسم د ډیمونان څټ دومره سخت نیولې و چې ډیمونان و نه توانید په هغه باندې دخپل خنجر بل ګذار وکړي. قاسم خپل مخ په تور نقاب کې پوښلې و. په دې خاطر ډیمونان قاسم و نه شو پیژندلې. کله چې بګۍ و دریده نو قاسم د ډیمونان د خنجر لاس و مروړه ، د ډیمونان خنجر د بګۍ په منځ کې ولوید....راهبانې دومره ویریدلې وې چې ددې ځایه دوتلو اوتیښتې هیمت یې هم له لاسه ورکړې و. اوبیا داټول هر څه په ناڅاپي توګه مخته راغلې و.

قاسم د ډیمونان څټ په همغسې سختۍ سره نیولې و ، د بګۍ څخه یې را ښکته کړ او د دیوال په لور یې ورټیل واهه ، هلته ددیوال د تیږې سره د ډیمونان دسر دلګیدو نه وروسته ډیمونان هملته لاندې پریوت. اوس نو قاسم خپله توره راویستلې وه. معلومه نه ده چې دقاسم توره به د څومره کالو راهیسې د ډیمونان وینو ته تږې وه ، دهغه ډیمونان ، چې شل کاله هلته د عثماني سلطنت د ستر خطیب په څیر یې په سلطنت کې دبغاوتونو د راپارولو له پاره هڅې کړې وې او مسلمانانو ته یې فریب ورکړې و اوبیا یې د قاسم ورندار سکینه دهمدې بغاوتونو په پایلو کې شهیده کړې وه. دقاسم په ذهن کې دهغه ټول جرمنونه را ګرزیدل خو دډیمونان د ژولو تر مخه قاسم دواړه راهبانې د بګۍ څخه را ښکته کړې او د ډیمونان سره یو ځای د ښار دیوال ته و درولې. اوس هغه غوښتل ابوجعفر ته د مرګ سزا ورکړي خو په هغه یې دپریکنده وار کولو نه مخته دخپله مخه نقاب پورته کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم د ډیمونان مخته ولاړ و.... دواړه پخواني اشنایان داوو کالو وروسته یو دبل مخې کې ولاړ و. ډیمونان سمدلاسه قاسم و پیژانده ، بیا ورته قاسم وویل:

« ابوجعفره ! ....ته به په یقین سره ما پیژنې ،ماتاته ویلي و چې ستا مړینه زه په خپله توره لیکم. اوس ګوره ، زه دخپلې ژمنې د پوره کولو له پاره ستا ښار اوستا کور ته راغلې یم..... اوستا تر مخه ولاړ یم... داخري ځل له پاره دخپلو ګناهونو څخه توبه وکړه. ځکه چې ستا ګناهګانې ډیرې زیاتې دي ، شوني ده چې ددې توبې په واسطه به یی څه در ته وبښل شی.»

د ډیمونان ټول جسم سخت لړزیده. ځکه نن ورته دخپلې مړینه په اړه سل په سله ډاډ ورپه برخه و. هغه دقاسم په مخکې په ژړا او فریاد سره وویل:

« قاسم بن هشامه.....دخداې له پاره ما مه وژنه.... ماته بښنه وکړه... ته چې له ما څخه څومره دولت اوشتمنې غواړې زه یی درکولو ته تیار یم خو ماته بښنه وکړه....»

خو قاسم دلته د ذاتې بدلې اخستلو له پاره نه و راغلې. او ه راغلې وې نو دهغه د ژړا اوفریاد په واسطه به یی هغه ته بښنه کړې وې. هغه خو د یوه ډیر ستر مقصد له پاره دلته راغلې و. اوهغه د ډیمونان په وژلو سره تر سره کیده. قاسم دډیمونان د ژړا اوفریات لورې ته هیڅ توجه و نه کړه اوپه یوه ګذار یی دډیمونان کار پاې ته ورساوه. د ډیمونان سره لاندې د ښځینه راهبانو په پښو کې ولوید. هغوې یو وارې چغې اوسوری جوړې کړې ،اوس نو قاسم ته یو ناخوښه کار کول هم ور په غاړه و. هغه باید دغه دواړه ښځینه راهبانې هم له منځه یوسي ځکه چې دهغوې څخه دراز د راڅرګندیدو ویره وه..... په همدې اساس یی زړه سخت کړ اودواړه ښځینه راهبانې یی هم یوپه بل پسې له منځه یوړې. بیا یی دهغه ځایه د راستنیدو نه مخته د ډیمونان کالي ولټول اودمارسی ګوته یی ترې بیرته راواخسته ، ددې وروسته قاسم یوډیر عجیبه کار وکړ ، دخپله جیبه یی د رومن کتولیک یو صلیب راوویست ، دا صلیب د سرو زرو څخه جوړ شوې و. هغه یی د ډیمونان په لا س کې داسې و رکړ لکه د مړینی څخه مخته چې ډیمونان دقاتل سره لاس و ګریوان شوي وي خو وروسته یی هغه د ډیمونان دلاس څخه بیرته واخست او د یوې راهبې په لاس کې ورکړ.....په حقیقت کې ددې راهبې لاش په یوې داسې زاویی کې غورزیدلې و چې په قاتل باندې یی حمله را څرګندیده. اوس نو قاسم د خپله کاره فارغه شوې و. خپله توره یی په تیکې کې کیښوده ، خپل کالي یی لرې کړل ځکه هغه په وینو ککړ شوې و ، هغه ددې کالیو لاندې نور کالي درلودل اوس نو قاسم د بګۍ څخه یو آس را پرانست اوپرې سپور شو ، لږ شیبه وروسته هغه دښار په لور بیرته ور روان و. دښار د منځه د تیریدو په وخت کې قاسم دخپل په وینو ککړ لباس څخه چې په لاسو کې یی نیولې و ، ځان خلاصول غوښتل. کله چې دښار ګنده لښتي ته ورسید نو په دې لښتې کی یی خپل په وینو ککړ لباس ور واچاوه. دهغه ځایه د لږ څه تلو وروسته یی دبګۍ آس هم په یوې تیارې کوڅې کې پریښود ، اوس نو قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د په وینو ککړې تورې پرته بله څه کومه نښه نښانه نه وه پاته. قاسم فکر وکړ چې توره به هلته په کور کې پاکه کړي.

قاسم ته نه وه معلوم ، چې په بریټا باندې څه ډول انقلاب تیر شوې دې. ځکه بریټا دهغه د اصلیت څخه خبره شوې وه. خو قاسم په پوره بې خبرۍ سره دکور په لور روان و. نن قاسم دخپل مشکل اوستونزمن پلان لمرۍ برخه په ډیره ښه توګه پای ته رسولې وه. قاسم نن هغه وخت دکوره ووت چې دمارسي ذکر یې واورید ، تر هر څه دمخه یې د شهنشاه یو جعلي لیک کوچوان ته ورکړ او ورته یې وویل چې دا لیک فادر ډیمونان ته ورسوي. اوبیا دا جعلي لیک هم په حقیقت کې دشهنشاه یو پخوانې لیک و چې اوه کاله مخته شهنشاه د ډیمونان په نامه لیکلی و. په هغه وخت کې قاسم په اورنه کې شاهي سراغ رسانه و. اوداليک یې لاسو ته ورغلې و ، خو هغه وخت ډیمونان د اورنه څخه تښتیدلې و. قاسم یوه ورځ مخته همدا لیک دخپلو کالیو څخه را وویست اود یوه تیزې پترۍ په واسطه یې دهغې لیکې خرابې کړې او په ځای یې په لاطینی ژبه کې څه نوې کربښې پرې و ښکلې. اوپه دې توګه قاسم دشهنشاه اوه کاله پخوانې خط په ډیره ښه توګه استعمال کړې و.

کله چې قاسم دا لیک کوچوان ته ورکړ ، نو پخپله د بګۍ شاته پټ شو اوکوچوان یې تر څارنې لاندې ونیو. کوچوان نیغ ورغې اود رومیل دکور دروازه یې ور وټکوله..... اوبیا کله چې کوچوان د لیک د ورکولو نه وروسته بیرته راستون شو نو قاسم پرې حمله وکړه او ګردن یې ورمات کړ.

دا ټول هرڅه سهي و ، خو قاسم دبریټا د زړه نه بې خبره و. بریټا په دې وخت کې هم په خپله بستره باندې پرته وه او ددردمن زړه ددرد د هیرولو هڅې یې کولې. د سترګو یې اوښکې راتلې ، دهغې تر څنګ ولاړ رومیل ډیر اندیښمن و ځکه چې هغه دحالاتو د حقیقت نه بې خبره و. په دې اساس یې دبریټا څخه په ډیر قهر وپوښتل:

« بریټا ، نور نو بس دې. تا مقدس پلار ته دخوراک له پاره بلنه ورکړې وه څه وشول که هغه دمجبورۍ له مخې زمونږ دعوت و نه خوړ.... دمورګن په اړه هم غم مه کوه. هغه خو هسې هم اواره انسان دې. د سهار نه تر ماښامه پورې دښار کوڅه کوڅه لټوي.... پریږده چې راشي... نن به یې زه پوښتنه وکړم.»

د رومیل اخري خبره د بریټا په زړه باندې لکه د نشتر په څیر ولګیده. هغه په دې پوهیده چې مورګن به له دې وروسته بیرته دلته رانشي. هغه خو یو مسلمان جاسوس قاسم دې. هغه غوښتل چې د فادر ډیمونان څخه اصل قصه واوري ،هغې ته بلکل دا ډاګیزه شوې وه چې هغه مورګن نه بلکه مسلمان جاسوس دې ، هغې دا فکر هم کاوه چې که چیرې قاسم یې کورته راشي نو څه ډول عکس العمل به ورته ښیئ ، دهغه زړه دا ویل چې هغه باید ووژل شی ، ځکه چې مورګن ورته په درواغو خور ویلې و .او فریب یې ورکړې و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا درومیل خبره سهي وختله . لږه شیبه وروسته بریټا دخپل کور په دروازه باندې همغه مخصوص ټکار احساس کړ چې قاسم به د راتلو په وخت کې کاوه . یو ناڅاپه یې راټوپ کړ اوکیناسته . زړه یې په زوره زوره درزیده ...... بیا یې دا فکر وکړ چې ایا هغه دغه مسلمان جاسوس وژلې شي ... خو هغه دا هر څه د رومیل څخه پټول غوښتل . هغه په همدې کشمکش کې وه چې رومیل قاسم لاس نیولې خونې ته راننویست.....دبریټا سترګې په قاسم و نښتې سمدلاسه په خپله بستره باندې را پاڅیده او کیناسته . سولټن په همدې بستره دخپلې مور سره یو ځای په خوابه خوب ویده و .....شپه ډیره تیره شوې وه . اوس نوبریټا قاسم ته همداسې په زیر سره کتل . قاسم د بریټا د پرلپسې تیزو کتلو څخه ووېرید او هغه یې ځانته یو ګوابښ وګاڼه .

« بریټا خورې ! .... خیریت خودې ؟..... داسې بریښې چې دمقدس پلار دعوت ډیر ژر پای ته ورسید . ما به څه کړې و . زه خو ددې ځایه د لږې شیبې له پاره ولاړم خو کله چې بیرون ووتلم نوهغه وخت حیران پاته شوم چې د رومن کتولیک پادریان مې وکتل چې په ښار کې ازاد ګرزیږي او دخپل مذهب په لور خلکو ته بلنه ورکوي ، ددې حالاتو په کتلو سره زه ډیر غمژن شوم او دهغوې څخه د یو څو سره مې بحث پیل کړ . همدا علت دې چې پر ما نا وخته شو . دلته په راتلو سره را ته څرګنده شوه چې پر ما نا وخته شوې دې ، ځکه دلته راڅخه دعوت هم تیرشوې و .»

دقاسم دخبرو په اوریدو سره خو رومیل خندل خو دبریټا په مخ کې کوم بدلون رانه غې . او راغلې به څنګه و . ځکه هغه خو اوس د ټول حقیقت څخه خبره شوې وه . بریټا په ډیر غور سره دقاسم په لور کتل . .... قاسم شرمنده شانته شو او خپلو اړخونو ته یې کتل . .....بلاخره یې وویل : « بریټا خورې !.... داسې بریښې چې ته له ماڅخه ډیره زیاته ناراضه شوې یې . زه له تاڅخه د زړه له کومې ښښنه غواړم او ژمنه کوم چې په راتلونکې کې به تا له ځانه نه خفه کوم .»

خو بریټا د ټس نه مس نه شوه . یعنې په حال کې یې کوم بدلون رانغې . اوس نو قاسم ته هم اندیښنه زیاته شوه او فکر یې وکړ چې هرو مرو کومه خبره شته . را وګرزید او رومیل ته یې وکتل . خورومیل په خپل همغسې سادګۍ سره ولاړ و او خوله یې دخندا نه وازه وه .....قاسم یو دوه قدمه ور وړاندې شو او دبریټا تر څنګ و درید . اوس نو هغه د بریټا په سترګو کې ور لیدل ، دلته خاموشي نه وه ، بریټا یواځې په خپلو شونډو خاموشه وه. خو سترګې یې ؟...... سترګې یې د درد ، تکلیف ، غم او اذیت له لاسه ډیرې سختې شوې وې . قاسم د لمړې ځل له پاره دا احساس کړه چې د بریټا دغه قهر اوغضب دکوم علت پرته نه دې، هرو مرو کومه داسې خبره شوې ده چې بریټا پرې دومره په غضب شوې ده . اوس نو رومیل هم تر یوه حده پورې بدل شوې و . قاسم یو قدم نور هم ورمخته شو ....او خپل یولاس یې ور اوږود کړاو د بریټا په اوږه یې کیښود تر څو هغه راضي کړي. خو بریټا داسې یو حرکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ چې قاسم اورومیل یې دواړه حیران کړل. بریتا دغم اوغصې ډک انداز کې لاس را اوږود کړ او قاسم یې دګریوانه و نیوه او په سختۍ سره یې راښکود او په چغو چغو کې یې ورته وویل:

« درواغجنه ، مکاره ، دوکه بازه ....تا د یوې خور اعتماد ته دوکه ورکړې ده ....اوبیا رینښتونې خور ته.... زه به هیڅکله هم تا ونه بښم.... زما دسترګو اخوا شه....»

بریتا ډیره په غصه وه ، سلګۍ یې وهلې ..قاسم بیا بیا درومیل په لور کتل ترڅو هغه ورته اصل خبره وکړي.. خو رومیل ته هم دخبرې حقیقت نه و څرګند . نوقاسم ته به یې څه ویلې واې. هغه پخپله دخپلې ښځې ددې حرکت څخه حیران شوې و خوبیا هم ډیر ژر رامخته شو اوبریتا یې تر کنترول لاندې راوړه.اوتسلي یې ورکړه :

« بریتا !....بریتا !..... ځان سنبال کړه.... په تا څه وشول....څه خبره شوې ده ؟ چې ته په مورګن باندې دومره په غضب شوې یې؟ ماته یې هم ووایه ...بریتا !.....بریتا !.....»

خو بریتا داسې ښکاریده لکه هیڅ چې نه اوري. هغه د رومیل په ورمخکی کیدو باندې دقاسم ګریبان پریښود . خو سختې سلګۍ یې وهلې اوژړل یې. بیرته ولاړه او په بستره باندې کیناسته. رومیل یې هم تر څنګ کیناست. په همدې وخت کې قاسم وویل:

« داسې بریښې چې دبریتا خور طبیعت ډیر خراب دې. پریږده چې پر ما د خپل زړه براس را وکاږي. هغه ماته په قهر ده. پریږده چې خپله غصه وکاږی....»

رومیل هسې په یوه بې نومه شانته توګه دقاسم لورې ته وکتل. قاسم ته هم ډیره عجیبه شانته ښکاره شوه. دبریتا سلګې نورې و دریدې. قاسم نور هلته خپل ځان غیر ضروري احساساوه ، دهغه ځایه راووت اوخپلې خونې ته ولاړ.تر هر څه لمړۍ یې خپله توره د تیکې څخه را وویستله او دټولو د سترګو پټه یې ښه پریمنځله. اوس نو هغه بلکل صافه اوپاکه وه. هغه دابوجعفر او دهغه دملګرو دوژلو اخري نښه هم له منځه یوړه. بیا یې توره راواخسته په دیوال یې وځړوله اوبیا په پوره ارام سره ویده شو. بیرته کورته د راستنیدو وروسته دبریتا د کړچار په کتلو سره قاسم ډیر اندیښمن شوې و....یا الهي دا څه پیښ شول.. په همدې فکر کې وه چې په بریتا باندې څه وشول؟ خو هیڅ ځواب یې په ذهن کې نه راګرزیده. په همدې فکرونو کې ډوب تر یو وخته پورې اوخت را اوخت ، او کله چې ورته خوب راغې نو دخوب په ښایسته وادیو کې یې سترګې پټې کړې.

بریتا ډیر زیات ژړلی و. په دې اساس یې د زړه ټول قهر اوغضب د ژړا سره له منځه تللې و . هغې تر ډیره پورې ژړل ، رومیل تر ډیره پورې دهغې سر په خپل زنګون ایښې و او ورڅخه یې پوښتل چې اخر تر څه وخته پورې به ژاړې اوتر څه وخته پورې به په مورګن باندې په غصه وې. خوبریتا رومیل ته هیڅ هم نه ویل نه غوښتل. یوائې همدومره یې وویل اوخاموشه شوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«رومیله !.....بس ما پرېږده چې پرېوځم..... زما سر ډېر زيات دردمن دې...»

روميل بريتا په بستره باندې پرېښوده .... او په پوره مينه يې دهغه په سر زور کاوه. ..لږه شيبه وروسته بريتا په خوا ږه خوب ويده شوې وه.

خو روميل ته خوب نه راته. هغه به بيا اړخ بدلاوه. دهغه په ذهن کې دبريتا الفاظ را ګرزيدل....دړواغجن ، مکاره ، فريبي ، دوکه بازه ...تا يوې خور ته دوکه ورکړې دې.... هغه په دې فکر کې وه چې اخر مورګن بريتا سره په څه کې دوکه کړې ده ؟تر يوه وخته پورې همداسې و او بيا دخرګوش په خوب ويده شو.

خو نيمه شپه وه چې دروميل سترګې خلاصې شوې....خپل اړخ يې بدلاوه نو حيران شو چې خپل ښځه په بستره ونه کتله ، بريتا به چيرې وې ؟.... هغه په فکر کې شو. اوبيا معلومه نه شوه چې دهغه په زړه کې به څه انديښنې راټوکيدلې وې چې راپورته شو ، کيناست او بيا په ډيره پټه توګه دخپلې کمرې څخه راووت ،هغه غوښتل بريتا پيدا کړې دهغه په زړه کې دا راګرزيدل چې هرو مرو کومه خبره شته. هغه تر ټولو دمخه د مورګن کمرې ته ورغې .... او کله يې چې وکتل چې بريتا په ريښتيا هم د مورګن په کوټه کې ده نو په زړه کې يې ډول ډول انديښنو سوړه وکړه ، په ډير احتياط سره يې قدم اخست ترڅو د قدم څخه يې کوم اواز را پيدا نه شي ، لږه شيبه وروسته هغه د قاسم د کوټې نه بيرون دکړکۍ سره ولاړ و. ددې ځايه هغه د کمرې دننې حالات کتلاې شول ځکه په کمره کې مشال روښانه و. روميل وکتل چې بريتا دقاسم دبسترې سره نژدې ولاړه ده اوقاسم تر اوسه په بستره پروت دې ، د روميل زړه ددې منظرې په کتلوسره په درزهار شو اوساه يې په سينه کې سوزيدله ..ځکه هغه دمشال په رڼا کې دکوټې دننه حالات په ښه توګه کتلاې شول...هغه وکتل ...... چې بريتا...... په قاسم باندې ور پرېوځې .... اوبيا د قاسم دسينې په لور ورښکته کيږي.....

د روميل شونډې او حلق وچ شوي و..... ځکه معلومه نه ده چې بريتا د قاسم په سينې باندې دورښکته کيدو څخه څه مقصد لري..... بيا بريتا په ناڅاپي توګه راپورته شوه.....ښې لاس يې په هوا کې پورته کړ، روميل ته د بريتا په لاسو کې يو ځلانده خنجر تر سترګو شو. خو هغه هيڅ هم نه شو کولاې..... ځکه چې بريتا په خپل خنجر باندې ....ګذار کړې و .... بريتا دخپل ورور په سينه باندې دخنجر ګذار کړې و ، په دې وخت کې روميل خپلې سترګې بندې کړې، ځکه چې دا دهغه په زغم کې نه وه چې دمورګن په څير يو روزل شوې عسکر دې ديوې ښځې په لاسو په داسې خوب کې ووژل شي... خو هغې هيڅ هم نه شو کولاې. هغه خو د نور څه د کتلو له پاره راغلې و..... خو دلته قصه بدله تر سترګو شوه ، بريتا خو مورګن وژلې و..... خو دا څه و ؟ ؟.....روميل يو بل منظر هم وکوت ..... قاسم بچ پاته شو .... هغه وخت چې بريتا د يوې خور په څير د قاسم تندې ښکل کړ ...نو همغه وخت د قاسم سترګې خلاصې شوې وې خو ځان يې بې خبره واچاوه. اوکله چې بريتا د يوې عيسوي مذهبې په څير د يوه مسلمان جاسوس د وژلو له پاره خپل خنجر په هوا کې پورته کړ نو قاسم په پوره توګه خپلې سترګې پرانستې او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا د خنجر لاس یی کلک و نیوه. بریتا په دې خاطر په قاسم ور ښکته شوې وه چې هغې په نړۍ کې همدا یو ورور درلود اوغوښتل یی دې ورور ته په اخري وخت کې هم خپله مینه ورکړي. خو بریتا د قاسم د تندي د ښکلولو نه مخته تم شوې وه. هغه ته دا فکر پیدا شوې و چې هسې نه چې دغه چالاکه قاسم را بیدار نه شي ،هغې خپله اراده بدله کړه او په زړه یی تیره کینښوده او د مسیح ددین د پیروې په څیر یی د خپل دښمن کار پاې ته رسوه. خو قاسم لا د مخه بیداره شوې و ، په دې خاطر یی په خپل وخت دهغې ګذار تم کړ او په خندا راپورته شو .

« خورې څه خبره ده ؟..... له ما څخه څه ګناه شوې ده ؟..... چې ته دهغې ګنا په بدل کې زما ژوند ختمول غواړې....»

« ته ...ته ... درواغجن اوفریبکاره یی. تا د یوې خور باور اواعتماد ته دوکه ورکړې ده. تا ماته دخپلې مینې ددرواغو قصه کړې وه او زه دې دمسیح ددین پر خلاف استعمال کړې یم. زه ستا د ژوند په ختمولو سره خپله دنده تر سره کول غواړم. زه به هیڅکله هم تا ژوندي پرې نږدم....»

بریتا ډیره په غصه وه ، قاسم حیران پاته شوې و چې اخر د بریتا تر مخه دهغه راز څنګه رابر سیره شوې... هغه په همدې فکر کې و چې بریتا یو ځل بیا ورته وویلې...

« تا مارسي ته دوکه ورکړې وه. اوهغه د ې د مسیح ددین پر خلاف استعمال کړې وه..... اوبیا دې ماته دوکه راکړه او دخپلو ناولو مقصدونو له پاره دې زه هم استعمال کړم. ماته ستا حقیقت ټول را څرګند شوې دې... ته مورګن نه یی ..... قاسم بن هشام یی....»

اوس نو دقاسم له پاره ددې نه زیات پټیدل مناسب نه و. ځکه دهغې ټول رازونه را برسیره شوی و. تر یوه وخته یی خپل سر ټیټ کړ ، بریتا ورته په ډیر غضب سره کتل.... یو ناڅاپه په ژړا شوه او سلګۍ یی ووهلې.

« ما خو له تا داهیله نه درلوده ، ولې دې د همغه لمړۍ ورځې څخه راته ونه ویلې چې ته مسلمان یی.بیا به هم زما ورور واې. زما خو مسلمانان بدې نه ایسي..... واې.... یو هغه مسلمان و چې د جنګ په دوران کې یی د فاتح لښکر په څیر زما د کوچنې دپیدا کیدو په وخت کې زماسره په وخت مرسته کړې وه ، اویو ستا په څیر مسلمان وي چې زما د سادګۍ نه یی ګټه پورته کړې او دیوې خور په څیر یی ماته دوکه راکړې ده.

هغې په زوره زوره ژړل. قاسم د هغې ترمخه ټیټ سر ولاړ و. بیا یی دلمړي ځل له پاره سر راپورته کړ.... دهغه په سترګو کې هم د اوښکو لمدوالې و. اوپه ډیره حسرتناکه توګه یی بریتا ته وکتل او ورته یی وویل:

«بریتا خورې ! ماتا ته هیڅ ډول دوکه اوفریب نه دې درکړې. زه اوس هم ستا همغسې ورور یم ، ما د ډیمونان سره څه پخوانې حساب کتاب درلود. هغه نه یواځې زما دپلار او ورندار قاتل و بلکه هلته په « اورنه» کې دشلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو راهیسې د « ابوجعفر » په نامه اوسیده ..... هغه د سلګونو مظلومو مسلمانانو قاتل هم دې .... هغه د کلیسا پخوانۍ خدمتګاره مارتها بیګم په خپلو لاسو وژلې ده . اودهغې لور مارسي یې راتښتولې ده ... خو که چیرې ماتاته دا خبرې پخوا کړې وې نوبیا خو به دا دومره رازونه نه راسپړیدل کیده. زما د کړچار په اساس مسلمانانو ته څه مه وایه ... زه همغه مسلمان یم چې دبوسنیا په کوڅه کې مې ستا د اولاد د پیداکیدو چغې واوریدې اوستاکومک ته مې دروځغاستل..... هو زه همغه شخص یم .... اوزه تاته دا هم ویل غواړم چې ستا دهغه وخت سهیلۍ «ماریا» اوس زما د ورور ښځه ده ....اونوم یې مریم دې ..... اوستا بوسنیایی شهزادګۍ زما ښځه ده ... اودهغې نوم حمیرا دې .... ستا بارتا کوزین اوس عباس ګرزیدلې دې .... ما خو ته همغه ورځ خپله خور ګرزولې وې ، په داسې حال کې چې تا ماته یواځې څو ورځې دمخه ورور ویلې دي. اوس ته راته ووایه ... ایا ماتاته دوکه درکړې ده ....؟ »

په بریتا سکته راغلې وه ... هغه حیرانه دریانه ولاړه وه ..خوله یې دحیرانتیا نه خلاصه پاته وه . کله چې قاسم د حمیرا ، مریم او عباس په اړه خبرې وکړې نو بریتا د استعجاب په سمندر کې ورلاهوشوه. هغه مسلمان ځوان ته چې هغې د تیرو اوو کالو راهیسې په ناسته ، ولاړه ، ملاسته ، ویښه او خوب کې دعاوې کولې ، هغه همدلته دهغې تر مخه ولاړ و . که چیرې په هغې ورځ قاسم نه واې نو بریتا به هم نه واې او نه به یې دغه د ګل په شان کوچنې داسې سلامت اوروغ رمتې ګرزیداې. پخپله بریتا او رومیل دخپل زوې نوم هم دهمغې شپې دکومک په مناسبت سره ایښودې و ، خو اوس یې هغه ته دسلطان مراد په ځاې سلتن ویلې. دا خو هم دسلطان خراب کړل شوې لفظ و . دبریتا سترګې تر اخرې حده پورې پرانسې وې ، ان تر دې چې دښو رپول یې هم هیر شوې و . قاسم د تیرو څو ورځو راهیسې دهغې سره په کور کې وه خو هغې نه و پیژندلې او څنګه به یې پیژندلې وې ، د اولاد دپیدا کیدو په وخت کې خو هغې قاسم په سترګو هم نه و کتلې. هغه یواځې همدومره پوهیدله چې یو مسلمان ځوان په دومره ستونزمن وخت کې ورسره مرسته کړې وه ...

دکمرې نه بیرون د ټکار اواز راغې. قاسم اوبریتا دواړه هغه لورې ته متوجه شول ..... دا به څوک وي ؟... قاسم را وګرزید اوخپله توره یې دتیکې راوویسته. خوبریتا پوهیدلې وه ، قاسم دلوڅې تورې سره بیرون وتل غوښتل خوبریتا یې لمن و نیوله »

«وروره ! بیرون مه ځه !داسې بریښې رومیل زمونږ خبرې اوریدلې وې ، توره دې بیرته په تیکې کې کیږده ، رومیل ستا دښمن نه دې.»

کله چې قاسم درومیل نوم واورید نواعصاب یې ارام شول ، بریتا ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! ما وبښه. دا خبره به دې همغه لمړۍ ورځ راته کړې واې ، زه خو دتيرو اوو کلنو څخه په ناسته پاسته کې تا ته دعاوې کوم. خو ته ماته په داسې حالاتو کې تر لاسه شوې.... که نن مې دلاسه څه بد پيښ شوی و نو دحشر په ورځ به مې تا ته څنګه سترګې دراړولې...»

خو پخوا تر دې چې قاسم د هغې ځواب ورکړي ، روميل د توپان اوباد په څير کمرې ته راننوت ، په لاس کې يې لوڅه توره نيولې وه او مخ يې د غضب څخه تک سور شوې و. کمرې ته د راننوتلو سره سم يې په غرنده اواز سره وويل:

« فريب ورکونکې ميلمه ! زه ستا د وژلو له پاره نه يم راغلې... زه تا ته يوآخې همدومره ويل غواړم چې سهار وختي د قسطنطنيې څخه بيرون ووځه ، مونږ چې تا ته ستا دا حسان کومه بدله درکوله ، دهغې نه موڅو ځله زياته بدله درکړې ده. خوبيا هم زه دخپلې ښځې او زوې د صدقې له پاره ستا ژوند ببنم.... هو که چيرې د لمر خاته نه وروسته مې په قسطنطنيې کې وکتلې نو دټول ښار پوليس به ستاپسې واچوم او تا ته به همغسې چې مناسب وی سزا درکړم.»

قاسم هم په خپلو لاسو کې لوڅه توره نيولې وه ، خو خپله توره يې د زمکې لورې ته کړې وه اوبريټا ته يې په حسرتناکه سترګو کتل. د بريټا مخ د غم او خفګان څخه بلمنګه شوې و. نن هغه دقدرت په واسطه د يوه دردناکه منظر يوه برخه ګرځولې وه. هغې ته په دواړو حالاتو کې غم او مصيبت ور په برخه کيده. روميل غوښتل قاسم رسوا کړي او ويې کاږي.. خو بريټا ته په حقيقت کې خپل ورور همدا نن تر لاسه شوې و. بريټا دقاسم سره خپل ټول خفګان پاې ته رسولې و ، خو اوس به يې څه کولې ، ځکه يوې لورې ته يې خاوند و اوبلې لورې ته يې محسن. بريټا په ډيره عاجزانه توګه دخپل خاوند لورې ته وکتل اومنډه يې کړه دهغې په پښو کې کيناسته.

« روميله ! دخداې له پاره قاسم ته هيڅ مه وايه. دا به ولاړ شي ، زه ژمنه کوم چې دا به ولاړ شي..»

خو پخوا تر دې چې هغه خبله خبره پوره کړې قاسم ورته وويل:

تاسې انديښنه مه کوئ.. زه له دې ځايه ځم ، زه دسهار پورې هم نه پاته کيږم. زه همدا اوس له دې ځايه ځم خو دتلو تلو په وخت کې يوه خبره ضرور کوم اوهغه داچې « ماتاسې ته هيڅ ډول دوکه نه ده درکړې. زه ډير ستر مقصد لرم او تاسې به يې ډير ووينئ. زه به تاسې تل يادوم. او که چيرې مونږ قسطنطنيې ته دفاتح په څير راغلو نو زه به تر ټولو لمړی له تاسې سره دکتلو له پاره راځم...»

اوس نو له دې ځايه دقاسم له پاره تلل مناسب و .ځکه چې اوس ورته روميل د تللو اجازه ورکوله. خو کله چې سهار روميل ته د ډيمونان اودهغې دراهبانو د وژلو خبر تر لاسه شي نو شوني ده چې هغه وخت به قاسم ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون تللو اجازه هم ور نه کړي.. خو قاسم ددې نه ډاډمن و چې که رومیل د ډیمونان د وژلو خبر واوري نوبیا به یې هم د افشا کولو څخه ډه ډه وکړي.. او که نه هغه به په خپله په کې راګیر شي.

شهنشاه به په ډاډمنه توګه هغه ووژنې ځکه چې هغه په خپل کور کې د سلطان یوه خطرناک جاسوس ته د ځآې د ورکولو دروند جرم کړې و . همغه و چې قاسم خپل سامان را پورته کړ او درومیل داصطبل نه یې خپل آس راپرانیست او دشپې په تیاره کې روان شو . بریتا اورومیل هغه په ډیرو دردناکو سترګو کوت ..... هاې ... دا مذهب څومره ستر دیوال ګرزیدلې دې . د دواړو خواو انسانان یوبل غواړي خو مذهب لکه دسیسی د دیوال پهڅیر ددوې تر منځ حایل دې. بریتا دقاسم دجدایی منظر و نه شو کتلې ، سلګې یې وهلې اودخپلې کوټې په لور یې منډی کړې.. قاسم رومیل ته هم په اخري ځل وکتل او دهغوې دانګړ ددروازې څخه بیرون شو ....

بله ورځ سهار د ډیمونان اودهغه سره یو ځاې د راهبانو دوژلو خبر په ټول ښار کې له لکه د اور په څیر خپور شو . دهمدې سهاره خبرې او اوازې خپرې شوې وې چې درومن کتولیک جاسوس د ایاصوفیاء ستر بطریق په ډیره وحشیانه توګه وژلې دې. ویل کیده چې ددې بطریق سره دوه راهباني او یو کوچوان هم په ډیره بده توګه وژل شوي دي. د ښار کوڅیو کلیساو دخلکو په راپارولو کې لږ ځنډ هم و نه کړ او د ماسپښین پورې د یونانی کلیسا پنځه نوي سلمه پادریان دزرګونو خلکو سره یو ځاې دشاهي مانۍ تر مخې موجود وو. دشهنشاه ساتونکې ډلې دغه مظاهرین د شهنشاهي مانۍ څخه لرې ساتل. خلکو په ډیر جوش اوحذبې سره د کتیولیک چرچ په خلاف نارې وهلې او د روم پاپا ته یې ښکنځلې کولې. نن په قسطنطنیه کې درومن کتولیک چرچ ټول پادریان اوراهبان چې همدا اوس اوس د شهنشاه په بلنه را غلي و دخلکو د قهر اوغضب نه پټ پراته و . دروم دپاپ ځانګړې نماینده « کارډنیل اسیډور» په خپل د خپل ځان دخوندي ساتلو په خاطر د شهنشاه تر څنګ ناست و . دښار پولیسو د مظاهرینو دکنترولولو هڅې کولې . خو دخلکو د احساساتو توپان همدا سې را خوټیده . وزیراعظم شهنشاه ته مشوره ورکړه چې سمدلاسه دروم پادریان بیرته و استوی ، خو قسطنطین داسې کار نه غوښت چې تر سره شي. ځکه هغه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځ سوله او مصالحت رامنځته شي. هغه غوښتل څو ورځې وروسته د ایا صوفیا په ستره کلیسا کې ددواړو مذهبونو دخلکو ترمنځ ستر غونډه جوړه کړي او د غونډی مشری یې هم « کارډینل سیډور» ته ورسپارلې و . خو داسې معلومیدل چې اوس نود شهنشاه په ټولو هڅو باندې سیلۍ راغلې وي. بلاخره شهنشاه مجبور شو چې پخپله د خلکو مخې ته ودریږي، هغه دخپلې مانۍ په بلخانه کې و دریده او په لوړ اواز یې وویل:

«د قسطنطنیی خلکو !

زما خبره په غور سره واورئ !زه خو وایم چې دا هر څه چې شوي دي دعثمانیانو یو سازش دې...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په همدې توګه یوه اوږده وینا وکړه او په دې توګه یې خلک بیرته خپلو کورونو ته و لیږل. خو حقیقت دا و چې د شهنشاه د وینا څخه ډیر لږ خلک ډاډمن شوي و.

بریټا او رومیل د ډیمونان د وژلو د خبر د اوریدو سره سم بې هوشه شانته شول او بیا دواړو یوه بل ته په ډیره بې وسۍ سره کتل. رومیل د مذهب سره هیڅ مینه نه درلوده. په دې خاطر هغه د ډیمونان وژنه دومره جدي وانه خسته. خو بریټا داسې وه لکه څوک چې په غشي لګیدلې وي.

هغې ته یوې لورې ته مذهب و او بلې لورې ته احساسات و. د رومیل په زړه کې هرو مرو دومره اندیښنه وه چې که چیرې د قتل د پلټنې مخ که د هغه د کور لورې ته شو نو هغه به څه ځواب ورکوي ، ځکه چې دا یا صوفیا سپنه بګۍ د هغوی د کور ترمخه نژدې نیم ساعت ولاړه وه..... خو دا به هسې یو اتفاق و چې د پلټنې مخه د هغې کورته را ونه ګرزیده ،په خپله د ایا صوفیاء بطریق اعظم ویلي و چې ډیمونان په اخری وختو کې دیوه پادری په بلنه د هغه ځای ته ورغلې و. خو دا یې نه وویلې چې د کوم پادري په بلنه. د قاسم پلان همداسې و چې د ډیمونان د قتل یوه معما پاته شی. د قسطنطنیې پولیسو خپلې ټولې لارې ګودرې و لټولې خو د قاتل په اړه یې هیڅ تر لاسه نه کړه. ان تر دې چې څو ورځې تیرې شوې او د کلیسا د غونډې ورځ سر ته را ورسیده.

د کلیساو د غونډې څخه یوازې درې ورځې مخته قاسم یو ځل بیا د ایا صوفیا تر مخه ودرید. په دې وخت کې هغه په یوه سراې کې اوسیده ، او خپل کار یې لکه د پخوا په څیر دوام ورکړې و. هغه په همدې ورځو کې په قسطنطنیه کې د میشتو مسلمانو تاجرانو سره هم اړیکي غزولي و. څه پټ کارونه یې هم کړې و چې پایلې یې ډیرې ژر مخته را غلې. هغه خپل کالي هملته په سراې کې ایښودي و ، نن قاسم ایاصوفیا ته د ورننوتلو له پاره راغلی و ، اس یې هم له ځانه سره نه درلود ، په خپله غاړه یې یو ځل بیا د پادریانو صلیب را ځړولې و ، خو دا ځل یې د رومن کتولیک د صلیب په ځای د ایاصوفیا ء د یوناې کلیسا صلیب په غاړه کې ځړولې و. قاسم په ساده او پاک لباس کې و ، په سر یې شنه قیمتي خولۍ په سر کړې وه. د چرچ په ډیر ښکلي باغ کې تیریده او مرکزي دروازې ته ورسید . د دروازې دواړو خواو ته ډیر ارزښتناکه کاني نصب کړل شوي و ، تر څنګ یې درویشي لرونکې ساتونکي د اوږدو نیزو سره یو ځای ولاړ و. دا ساتونکې د زرو کالو راهیسې د همدې تیږو تر څنګ ولاړ وي او پهره کوي.

قاسم په ډیره بې پرواهۍ سره ولاړ او رچرچ ته ورننوت ، مخې ته یې یو ډیر پراخه سالون راغې چې مربع شکله و.

د قاسم تر مخه ۱۷۰ ستنې د « ابوالهول» په څیر ولاړې وې. په سالون کې د عبادت کونکو له پاره ډیرې قیمتي چوکۍ ایښودې وې چې د ټولو مخونه د شرق لورې ته و و. د دې نه علاوه د ایاصوفیا عمارت تر ډیره پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غځيدلي و. د سالون څلورو خواو ته دمرمر تيږې اينبول شوې وې ، په لاروکې يې د راهبانو ، اوپادريانو له پاره پراخه دفترونه جوړ کړل شوي و ، ددې سالون په دويم منزل کې ستر ستر پادريان اوسيدل ، د دويم بطريق اعظم د اوسيدو خونه هم همدلته وه. د چرچ د ټولو ښځو راهبانو داوسيدو خوني هم په دويم منزل کې وې ، دې راهبانو ته يې «نن» يا «سسټر» ويلې. هغوې به سپين کالی اغوستل او د کميسونو غاړې به يې سور رنګه وې. هغه پيغلې به چې راهباني ګرزيدلې نو هغوې به ددنيا د ټولو خوشحاليو څخه بې برخې ګرزيدلې. خو څوک پوهيدل چې په دې سپينو کاليو کې ملبوسې «ننني» ،د چرچ د تياره کمرو په داخل کې خپل لباس په سور رنګ ککړوی.

قاسم ولاړ اوهلته په لمړيو څوکيو کې په يوې کيناست. تر مخه يې د سيدنا عيسې عليه السلام او سيدنا ابراهيم عليه السلام فرضی مجسمې نصب وې. په يوناني کليساو کې دغسې فرضي مجسمې نصبيږی. قاسم په ډاګيزه توګه په خپل عباد ت کې مشغول و. هغه تر ډيره وخته پورې په همدې حالت کې ناست و ، سترګې يې پټې کړې وې او داسې يې ښکاره کوله چې مناجات لولي. خو په حقيقت کې هغه دمارسی په اړه فکر کاوه. ځکه مارسي په همدې چرچ کې راهبه وه. دهغه وخته چې هغه دې چرچ ته ور ننوتی و نو د وينې دوران يې زيات شوی و ..... هغه نه پوهيده چې څه وخت به يې مارسی مخې ته راځي. هغه تر يوه ساعته پورې ټيټ سر همدلته ناست و. په دې وخت کې په ناڅاپې توګه چا په اوږه باندې و ټپاوه. دقاسم وجود باندې يخنې راغله. سترګې يې پرانستې ، ويی کتل چې دا د يوه زوړ فادر لاس و. دهغه په مخ باندې د شفقت او مهربانۍ نښې نښانې وې ، دا داياصوفيا يو پخوانې زوړ پادري و. قاسم ته دهغه په کتلو سره خپل پلار هشام تر سترګو شو او په خپل زړه کې يې دې پادرې ته ډير ښه احساسات را وپاريدل قاسم په خندا شو ، نو زوړ پادري هم وخندل.

« ماته فادر بروس وايی. زما عمر اويا کاله دې..... داسې بريښې چې ته دلته ميلمه يې. دکومه ځايه راغلې يې.؟»

کله چې دې زوړ پادرې قاسم ته په ډير شفقت سره داخبرې کولې نو قاسم ورته په ډيرې عاجزۍ سره وخندل او ورته يې وويل« درونده پلاره ! زه د تهريس د چرچ څخه راغلې يم ديسوع مسيح په خدمتګارانو کې شامل يم ، او د خپل مرکز دپايښت له پاره دعا کوم....»

«د تهريس چرچ.....هغه......هغه چې بشپ يې ليمارک دې»

قاسم سمدلاسه ځواب ورکړ ، «هو !زه د عزتمند ليمارک په اجازه دلته قسطنطنيی ته راغلې يم. هغه ماته زما دراتلو په وخت کې د کليسا بطريق اعظم له پاره يو ليک هم راکړې دې .»

د تهريس کليسا دعثماني حکومت په واکمنۍ کې پرته وه ، هلته حکومت د عثمانيانو سره و خو د تهيريس ډيرکې خلک عيسويان و. قاسم په دې خاطر د تهريس نوم واخست چې هغه دهغې ځايه څخه پوره پوره خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلود. دتهریس دکلیسا د بشپ لیمارک سره ډیمونان نیغ په نیغه اړیکي درلودل. قاسم د لیمارک له اړخه لیک هم پخپله لیکلي و ، دقاسم دخبرو د اوریدو وروسته زوړ پادري ډیر خوشحاله شو .او قاسم ته یی د راپورته کیدو او دهغه سره د ورغاړی وتو له پاره غوښتنه وکړه. دلږ ځنډ وروسته قاسم د هغه زوړ پادري سره یو ځای د بطریق اعظم د خوني په لور روان و ....

دبطریق اعظم د اوسیدو د ځای په کتلوسره قاسم سخت حیران دریان پاته شو ، ځکه دا دکوم پادشاه دخوب دځای څخه کمه نه وه. دپادري په دورازې باندې ساتونکي ولاړ و. د دې بطریق دغه خونه په حقیقت کې یو لوی سالون و ، چې په کې یوه ستره قالینه غځیدلې وه. کړکیو ته یی د اطلس او وریښمو پردې را ځړیدلې وې ، په چت کې یی قیمتي فانو س را ځوړند و چې د قیمتي تیږو یاقوتو څخه جوړ شوې و. دپردو نه مخته وروسته د بطریق اعظم ځانګړې خادماني وې چې په خپلو خپلو کارونو کې مصروفه وې. یوه ډیره ښایسته خادمه چې د ننانو لباس یی اغوستې و، دغه زوړ بروس او قاسم دواړه له ځانه سره دبطریق اعظم د لیدلو کمرې ته یی یوړل. هغې دغه دواړه د بطریق د کمرې د ښایسته دروازې ترڅنګ پریښول اوبیرته راستنه شوه. بروس دروازه پرانسته اودننه ورننو ت.

دکمرې دغربي دیوال سره یو ډیر ستر تخت ایښوول شوې و چې دواړو خواو ته یی دبطریق اعظم ښایسته خادماني ولاړې وې ، پخپله بطریق په دغه تخت باندې ناست و ، ډیر ساده لباس یی درلود، بطر یق قاسم اوبروس ته د کیناستو حکم وکړ ، هغوې هم هلته په هغو ارامو کرسیو کیناستل ،بیا نو بطریق د بروس څخه وپوښتل:

« بروسه څه خبره ده ؟ څنګه راغلی یاست ؟ اودا له تاسره راغلې میلمه څوک دې ؟»

« اسماني پلاره ! دا ځوان بشپ د لیمارک د چرچه راغلې دې چې « فادر ایرون » نومیږي. او له ځانه سره یی د بشپ لیمارک له اړخه یو لیک تاسې ته هم راوړې دې.»

بطریق سخت متوجه شو او د قاسم په لور یی وکتل. اوبیا یی په سخته لهجه وویل.

« دبشپ لیمارک خط....؟ چیرې دې هغه خط ؟.....»

بطریق اعظم په دې پوهیده چې بشپ لیمارک یواځې د ډیمونان په نامه لیکونه لیکل. خو د بدقسمتۍ څخه چې بطریق اعظم د بشپ لیمارک د لیکونو سره بلدتیا نه درلوده. اونه یی کله دهغه لیک کتلې و. په اصل کې دغیر ملکي جاسوسانو سره یواځې ډیمونان اړیکي درلودل. که څه هم بطریق اعظم د اسلام په دښمنۍ کې د ډیمونان څخه څو قدمه مخته و خو دعثماني سلطنت تر کنترول لاندې ټولې کلیساوې ډیمونان کنترولولې. په دې خاطر د بشپ لیمارک د لیک په کتلوسره هغه لږ څه اندیښمن شانته شو. اوپه دې فکر کې شو چې اوس به د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو سیمو څخه لیکونه او پیغامات دهغه لورې ته راځي ، ځکه ډیمونان له منځه تللي و . دبطریق اعظم له پاره دا کار ستونزمن و ،په هر صورت هغه د بشپ لیمارک لیک راواخست او وېې لوست. په لیک کې راغلی و:

« دعزتمند ، مقدس پلار !د قسطنطنیې د کلیساګانو دمشر ، د ایا صوفیا د بطریق اعظم په نوم !

...... د یسوع مسیح ددین د خادم او د تهریس دشاوخوا دکلیساګانو دمسؤل بشپ لیمارک له اړخه... هولي فادر ! دغه ځوان فادر ایرون ستاسې په خدمت کې حاضر دې د معزز ډیمونان د شهادت نه وروسته ما دډیر غور اوفکر نه وروسته پریکړه وکړه چې دې ځوان ایرون ته هلته په ایا صوفیا کې سخته اړتیا ده.

ایرون زما په لاسو کې را لوې شوې او ځوان شوې دې او زه دهغه له اړخه هر ډول مسؤلیت منلو ته تیار یم ، فادر ایرون د مختلفو وړتیاو نه ډک ځوان دې ، چې هیله ده چې ستاسې تر سیورې لاندې په پاته کیدو سره به د هولي چرچ له پاره ډیر زیات ګټور ثابت شي....

په مناجاتو کې ددعاو دغوښتنې سره یو ځای

فقط

د تهریس د کلیساو بشپ.....لیمارک»

د لیک دلوستلو سره د بطریق اعظم په مخ کې دلکیرو زیادښت را ته. هغه د لیک په اخر کې لګیدلی مهر ته په ډیر غور سره وکتل ، دا مهر څو ورځې مخته په قسطنطنیه کې یوه ساده شکلې زرګر ته د ډیرو پیسو په ورکولو سره جوړ کړې و .....د مهر دکتلو وروسته بطریق اعظم ته لږ څه ډاډ ور په برخه شو خوبیا یې پوره تسلي و نه شوه ، په خپلو کوچنیو کوچنیو سترګو یې قاسم ته وکتل اوبیا یې ترې وپوښتل:

« ګوره ځوانه ! نن سبا په قسطنطنیه کې پخوانیو پیژندګلوو کسانو ته هم د شک په سترګو لیدل کیږې ، مونږ یواځې د لیمارک د لیک په کتلوسره سره په تا نه شو ډاډمن کیدې . له تا سره بل څه داسې ثبوت شته چې هغه ثابته کړې چې ته د تهریس دکلیسا څخه راغلې یې.»

قاسم و درید او ددرنښت په خاطر مخکې لورې ته ورښکته شو اوبیا یې د بطریق اعظم تر مخه غرض وکړ: « مقدسه پلاره ! تا سهی خبره وکړه .... زما سره ددې خبرې حل دادې چې تاسې ما د ایاصوفیا په بندي خانې کې بندي کړئ اوپه همدې وخت کې خپل قاصد ولیږئ او د تهریس دچرچ نه یې تائید راوړئ ، زه به په دې اړه هیڅ ډول شکایت و نه کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بطریق اعظم قاسم ته په ستاینکو سترګو وکتل. خودهغه مکار د ډاډ له پاره لا تر اوسه هم د څه شک لرې کولو ته اړتیا وه. په دې خاطر هغه وویل:

« بلکل سهي ده ...... همدا لاره چې تا وښووله سهی لاره ده .... مونږ د لیمارک څخه ستا په اړه د ځواب دترلاسه کولو پورې تا د ایا صوفیا په بندي خانه کې اچوو.»

هغه غوښتل دقاسم عکس العمل ووینې.. خو قاسم داسې کوچنی جاسوس نه و چې دبطریق اعظم په جال کې راو نښلي. قاسم خپل ځان همغسې وساته. بطریق اعظم تر دې پورې مخته ولاړ چې وسله وال دروازه چیان یې هم د قاسم د نیولو له پاره راو بلل. خوکله یې چې وکتل چې قاسم د ټس نه مس نه شو نوبیا بطریق اعظم و خندل او دروازه چیانو ته یې د بیرته تللو حکم وکړ اوبیا یې قاسم ته په ډیره نرمه ژبه وویل:

« نه مونږ تا نه نیسو. که چیرې ته لیمارک راولیږلې یې نویقینا چې دا به دقسطنطنیې له پاره ګټوره وي....ښه شو چې ته راغلې.... په عثماني سلطنت کې زمونږ دسلګونو کلیساګانو مسؤل ډیمونان و. خو دډیمونان نه وروسته مونږ ته دا ستونزمنه ده چې مونږ د عثماني سلطنت دخورو ورو سلګونو کلیساګانو کار سنبال کړو .....که څه هم ته لا تر اوسه پورې فادر یې. او د ډیمونان ځای نه شې نیولې خو ته به نیغ په نیغه زمونږ تر لاسه لاندې دعثماني سلطنت دکلیساګانو دکارو په تر سره کولو کې زمونږ سره مرسته کوې. په دې اساس زه غواړم تا د خپل ځان له پاره دخارجي کلیساګانو د سلاکار په څیر و ټاکم. درې ورځې وروسته دلته دکلیساګانو تر منځ غونډه جوړیدونکې ده نوکه چیرې په دې وخت کې د شرقی کلیساګانو خبره منځته راغله نوبیا ماته ستا د مشورې اړتیا وې ، ایا ته ددې کار له پاره خپل ځان وړ ګڼې...؟»

قاسم په زړه کې د خوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. هغه هیڅ هیله نه درلوده چې هغه به په دومره مهم کار باندې ماموریږي ، هغه خو غوښتل چې په یوه ډول ددواړو کلیساګانو تر منځه غونډه سبوتاژ کړی. په دې اساس یې سمدلاسه وویل:

« هو ! مقدسه پلاره ! زه تاته همدا اوس ویلې شم چې ایډریانوپل ، تهریس ، سربیا ، بوسنیا ، والیشیا ، او د البانیا نه علاوه د اناطولیه دساحل تر څنګ څنګ د « دې هولی ارتوډکس» څلور سوه کلیساګانې دې،او دا ټولې د ایاصوفیا په واسطه کنترولیږي. اوبیا دا ټوله سیمه یواځې د څلورو یوناني الاصل بشپانو له خوا سنبالیږي..... زه غواړم یواځې د یوه چرچ په اړه تاسې ته ، ستا سې دمعلوماتو په خاطر تفصیل بیان کړم ، ددې نه علاوه دسلطان محمدخان او مسلمانانو په اړه زه هم ډیر معلومات لرم....تر هغې چې دعیسوي ښوونو پورې اړه لري نو د خداې په کرم چې زه په هغې کې هم دهیڅا څخه کم یا وروسته نه یم پاته شوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په ډېر تفصيل سره بطريق اعظم ته ځواب ورکړ.او دلمړي ځل له پاره يې د بطريق اعظم په سترګو کې ډاډ او اطمينان وکوت. دا دقاسم خوش نصيبې وه چې د غونډې د پيليدونه يوا ځې درې ورځې مخته هغه په دومره لوړ مقام باندې و ټاکل شو. اوس نو هغه ته په ډېر احتياط سره په دغه منصب باندې کار کول ورپه غاړه و. خو هغه لا تر اوسه د يوې خبرې څخه ډېر زوريده اوهغه دا چې هغه وارخطا و چې مارسي به يې کله تر سترګو کيږي.

قاسم په خپلو خيالاتو کې ورک و چې په دې وخت کې پرې بطريق اعظم ور غږ کړ« سهي ده. ايرون زويه ! زه به دخپلې خونې سره څنګ کې ستا دخونې او د اوسيدو د ځاي له پاره هم حکم وکړم. ته به دهمدا نن څخه د ټولو پيغامونو د اخستو مسؤل يې. سمدلاسه خپل کار پيل کړه ترڅو مونږ د رومن کتوليک دخلکو تر مخه خپل ټول معلومات په پوره شان وشوکت سره وړاندې اوپه غونډه کې په پوره دبدبې سره کينو.»

زوړ بروس يو ناڅاپه د بطريق نه وپوښتل چې« مقدسه پلاره !.... ايا په دې غونډه کې به دقسطنطنيې پادشاه هم ګډون کوي....؟»

« هو ! شهنشاه به درې وروسته دلته ايا صوفياته راځي ، خو ماته د رومي کارډينل سيډرو تر مشرۍ لاندې په دې غونډه کې کيناستل خپل سپکاوې ښکاري. په دې خاطر زه غواړم چې پخپله دشهنشاه د صدارت لاندې ددې غونډې د جوړيدو وړانديز وکړم »

د قاسم په زړه کې د خوشحالۍ ډيوه رڼا شوه. هغه وکتل چې ددوې تر منځ د خپلمنځې نفرت زمکه لا د پخوا څخه تياره شوې ده. قاسم ته يوا ځې دفصل کشت ته اړتيا وه. قاسم په ډېر افسوس سره وويل:

« اوهو ! مقدسه پلاره ! دا ته څه وايې ؟ايا قسطنطين ددې غونډې مشري کارډينل اسيډرو ته ورسپارلې ده. اوس خو به د رومي کليسا خلک دخوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځايږي. مقدسه پلاره ! ته پوهيږې چې د فادر ډيمونان د وژلو مسؤليت هم د همدې خلکو په غاړه دي. په داسې حالاتو کې به مونږ څنګه دا وزغمو چې کارډينل دې زمونږ ددې سترې غونډې مشري وکړي ، ته هرو مرو په دې اړه يو څه وکړه.»

په بطريق اعظم د قاسم خبرې ډيرې ښې ولګيدې. په حقيقت کې هغه پخپله ددې غونډې مشرۍ ته بډې وهلې وې. هغه د اياصوفيا مشر و نو څنګه به يې دا زغملې وې چې درومي کليسا يو معمولې کارډينل دې ددې په شتون کې دداسې يوې مهمې اوسترې غونډې مشري وکړي. هغه خو د رومي کليسا پنځم پوپ جان نکلسن هم دخپله ځانه ښکته ګاڼه. نوبيا به دده ترمخه ديوه کارډينل څه حيثيت وي ؟ دقاسم دخبرو څخه هغه داسې احساس کړه چې د ډيمونان د وژلو وروسته د مشرۍ له پاره په شهنشاه باندې به لږ څه فشار راوړل د پخوا په نسبت اسانه وي. په همدې خاطر يې قاسم ته افرين ووايه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایرونه زویه ! زما په زړه کې خو تاته ډیرې هیلې راپیدا شوې. خداې دې وکړې چې ته په هغوې هیلو باندې پوره پوره وخیژې. ته به داسې وکړې چې همدا نن شپه به زما د نماینده په څیر دقسطنطنیې د فوځونو دمشر سپه سالار «ګرانډ ډیوک نوټآراس» کورته ورشې اودهغه سره به ووینې. اوهغه به د ایا صوفیا د دریځ څخه خبر کړې. هغه ته ډاګیزه کړه چې د ایاصوفیا دبطریق اعظم په شتون کې کارډینل سیډرو ته د غونډې مشرې ورکول د ایاصوفیا له پاره سپکاوې دې ، زه هیلمن یم چې سپه سالار به زمونږ ملاتړ وکړې ځکه چې نوټارس یو سخت مذهبی انسان دې او دیونانې کلیسا سخت پیرو دې.

قاسم ته داسې څرګنده شوه لکه لاټرې یې چې راوتلی وې ، هغه ته داسې وبریښیده لکه په رېښتیا چې دقسطنطنیې د خاتمې او دقیصر د هلاکیدو وخت رارسیدلې وې. هغه ته د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا مبارک حدیث په یاد راغې چې ویلې یې وو.....« اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ..... کله چې قیصر هلاک شي نودهغه وروسته به بل قیصر نه راځی ...» هغه په دې فکر کې و چې په هر قدم کې د خداې ملاتړ ورسره دې. هغه د بطریق اعظم حکم ته لبیک ووایه ، او سپه سالار نورټاس دکور په لور د روانیدو له پاره یې ځان تیار کړ. ددې وروسته بیا د بطریق اعظم اوقاسم ترمنځ په ډیرو امورو باندې خبرې اترې وشوې ،نژدې یوساعت بطریق اعظم قاسم ته ک دخپلو راتلونکو پلانونو په اړه خبرې اولار ښوونې کولې. اوبیا بطریق اعظم قاسم ته د تللو اجازه ورکړه.

دبیرته راستنیدو په وخت کې دقاسم سترګې د ایاصوفیا په دروازو او دیوالو باندې ګرزیدې. هغه به په هر موړ کې چې راګرزیده زړه به یې ټکان خوړ .... فکر به یې کاوه چې په دغه بل قدم کې به مارسې ورسره مخ کیږی. ....خو مارسې ورته تر سترګو نه شوه. دبطریق خادمانو قاسم دخپلې کوټې په لور رهی کړ. قاسم ته یې یوه پراخه او هوا لرونکې خونه ور وښوده چې په کې د ژوندانه ټولې اسانتیاوې موجودې وې. دا د قاسم د اوسیدو ځاې و ، چې اوس د تهریس دپادرې ایرون ترنامه لاندې راغلې و. او د بطریق اعظم وفاداره سلاکار ګرزیدلې و. لږ وخت لا نه و تیرشوې چې زوړ بروس له ځانه سره یوه خادمه او یو خادم دقاسم کوټې ته راوړل. او ورته یې وویل :

« بطریق اعظم دغه دواړه ستا د خدمت له پاره را استولې دي.....دوې به هر وخت ستا په خدمت کې حاضر وې.»

زوړ بروس ولاړ اوقاسم دهغوې دواړو خادمانو څخه دهغوې د نومونو په اړه وپوښتل ، د پیغلې نوم سونیا او د هلک نوم ډیوډ و. سونیا د والیشیا اوسیدونکې وه اودمور وپلار د مړه کیدو نه وروسته په نرۍ کې ځانته پاته شوې وه. بیا دزمانې دپیښنو څخه د خوندې پاته کیدو په خاطر یې هوډ وکړ چې دکوم چرچ دخدمت له پاره به ځان وقف کوي. همغه و چې ایا صوفیا ته راغله. ډیوډ دجرمنی اوسیدونکې و چې په خپل تیر ژوند کې د یوه ظالم یهودې تر لاسو لاندې را پورته شوې و، کله چې د ایاصوفیا یو پادرې جرمنی ته ولاړ نو هغه ډیوډ ته د مسیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددين د منلو بلنه ورکړه ، ډيوډ چې دغلامۍ څخه نور تنګ ته راغلې و دغه بلنه سمدلاسه و منله. بشپ د غه ظالم يهودی ته د کليسا پيسو نه رقم ورکړ او ډيوډ يی دهغه د غلامۍ څخه ازاد کړ او د اياصوفيا په غلامۍ کې يی را ګير کړ.

سونيا يوه ښکلې نجلۍ وه ، کله به يی چې خندل نو دمخکې ژاملې غاښونه به يی لکه د مرغلرو په څير تک سپين ځليدل ، قاسم دواړه خادمان په کمرې کې د اړتيا وړ شيانو په برابرولو مؤظف کړل ، اوپخپله هغوې ته د څه ويلو پرته د خپلې کمرې څخه بيرون ووت. هغه ولاړ تر څو د سراې څخه خپل ضرورې سامانونه راټول اودلته يی راوړي...

تر ماښامه پورې قاسم په ايا صوفيا کې په ډيره ښه توګه ميشت شوې و. يو يو کس يی وکوت خومارسي يی تر سترګو نه شوه .نوره يی نو دصبر پيمانه ډکه شوې وه. هغه دلته دتهريس دپادرې په توګه راغلې و په دې خاطر يی د چا څخه د مارسی په اړه پوښتنه هم نه شوه کولاې. اوپه ځانګړې توګه خو يی په خپلو خادمانو باندې لږ څه باور هم نه شو کولاې. ځکه چې هغوې دواړو ددې ديوه يوه قدم خبر بطريق اعظم ته ور رساوه .په داسې حالت کې به يی څه کړې وې...... د ډيرې ناارامۍ په فضا کې راپورته شو اوپه خپله خونه کې ګرزيده را ګرزيده. هغه خو خپله دنده په ډيره ښه توګه مخته وړله. خو دخپل محبت قرض يی هم ورکول غوښتل. خومره يی چې ژر غوښتل خپله مارسی ووينې نو همغومره يی دمارسي د ليدلو سره واټن پيدا کيده. خو دستر مقصد دترلاسه کولو له پاره قاسم يو ځل بيا د صبر او استقامت هوډ وکړ. هغه د ماښام دمناجاتو په بهانه دخپلې کمرې څخه ووت او دبل منزل هغه ګيلرې ته ولاړ چې ډيرې قيمتي قالينې په کې خپرې شوې وې ، دغه ګيلرې دچراغونو په رڼا و کې ځليدله. ګيلرۍ ډيره اوږده وه ، قاسم يی اخرې برخې ته ورسيد او بيا هلته را وګرزيد او ښه نيولې شو. دلته يو ستر محراب جوړ کړل شوې و. په دې ګيلرې کې چې دکومو کوټو تر مخ محرابونه موجود وو نوهغه کوټې دسترو سترو خلکو د اوسيدو ځايونه و. قاسم دلته په دې خاطر تم شو چې هغه وکتل د يوه ستر محراب په فرش باندې ګڼ شمير ښځې را ټولې شوې دي. اوپه يوه خاص ډول عبادت کې مصروفه وې. دوې ټولو يو ډول خاورين لباس په تن کړې و. قاسم ددې ښځو تر شاولاړ و. دغه ښځې هملته دمحرابي برنډې په فرش باندې ناستې وې خو ددې محراب تر مخه دکوټې دروازه تړلې وه. قاسم فکر وکړ چې دا به دکوم عبادت کونکې راهب خونه وي چې ښځې مريدانې يی ترې بيرون ناستې اودهغه انتظار کوي. قاسم تر لږه وخته پورې همدلته ولاړ و اوبيا په خپل فکر کې ډوب شو.

دمناجاتو نه دفراغت وروسته بيرته راستون شو ،نوبيا دهمغه لارې څخه را تير شو. خودا ښځې اوس هم همغسې ناستې وې ، قاسم چې دعبادت کولو دا شکل وکوت نو ډير حيران پاته شو ،کله چې خپلې خونې ته راغې نوسونيا په کمره کې موجوده وه. قاسم هسې په سرسرې توګه د سونيا څخه وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا !.... دغه بل لورې....ګیلري په ښې لورې کونج کې ګڼ شمیر ښځې په یوې برنډې کې سره راټولې شوې دی او ټولنیز عبادت کوي. هسې پوښتنه مې کوله چې دا ځوک دي ؟ ، ،»

قاسم په لمړي ځل د سونیا نوم اخستې و . دهغې په مخ باندې دخوشحالۍ نښې را پیدا شوې ،بیا یې په ډیره معصومه توګه قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« بلې !هغوې !...هغه ښځې دي چې دسسټر میري مریدانې دي. هغوې د ایاصوفیا ننانې یا راهبانې نه دي بلکه د قسطنطنیې عزتمندې ښځې دي چې د سسټر میري په نوم ژوندۍ دې......»

قاسم نور څه اوریدل نه غوښتل. ځکه هغه ته د سسټر میري نوم اخري لفظ ثابت شو ، دهغه په شریانو کې دویني ګردش نور هم تیز شو ، هغه د ډیمونان څخه اوریدلې و چې مارسي ته په ایاصوفیا کې ټول خلک سسټر میري وایي ، دقاسم په سترګو کې ځلا نوره هم زیاته شوه اودواړه لاسونه یې په اضطراري توګه په حرکت راغلل. هغه دخپلو لاسو ګوتې یو په بل کې سره ننویستلې اوبیرته ویستلې.... اوبیا دلږ ځنډ وروسته ، معلومه نه شوه ، چې ولې یې د سونیا له پاره غوره مالي پیل کړه.

« سونیا ! ته خو دومره حسینه اوښایسته یې چې ته باید دکوم شرقي هیواد شهزداګۍ وې. ستا په سترګو کې د بدخشان د لعلو په څیر ځلا ده. اوپه شونډو دي دګلابو په څیر سوروالې. زه چې تا وینم نوحیران پاته کیږم چې خداوند به ستا په جوړښت کې څومره روشنایانې را ټولې کړې وي......»

دا خبرې دیوه سړي له اړخه کلکه حربه شمیرل کیږي... یعنې دکومې ښځې په دام کې د راګیر ولو له پاره دا اخرۍ حربه ده. او دا ریښتیا هم اخري حربه وه. په نړۍ کې هیڅ داسې ښځه نه شته چې په خپلې ستاینې باندې خوشحاله نه شی. که څه هم دا ستاینه په درواغو ، ولاړه وه او یا غیر متوقع هم وي. په هر صورت دادښځو کمزورې ده. قاسم هم د سونیا د همدې کمزورتیا نه ګټه پورته کول غوښتل. دقاسم دخولې څخه دغسې ناڅاپې او پرته له هیلې ستاینه اوریدل سونیا د نشو په زانګو کې وروغورزوله. دهغې یو لاس ناڅاپه دهغې په زړه کیښوول شو او غوښتل یې په ژبه څه ووایي خوژبه یې د څه ویلو نه وتلې وه. هغې قاسم ته دا ویل غوښتل چې ....ته ولې خاموشه شوې .....وایه اوهمداسې زما ستاینه وکړه .... دقاسم په څیر دښه قامت او قوارې انسان د قسمت خاوندانو ته تر لاسه کیږي. سونیا هم په خپل بخت باندې ونازیده ، کله چې قاسم دهغې هیجانې کیفیت وکوت نو پوه شو چې تیر یې په نښه لګیدلې دې. نوپه دې اساس یې ورته وویل:

« سونیا ته ډیره حسینه یې او ښایسته خلک درواغ نه وایې. ماته ریښتیا ریښتیا ووایه ،زما خدمت ته د رالیږلو نه مخته بطریق اعظم تاسو ته څه ډول هدایت کړی دي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو سونیا دموم په ځیر ویلي شوې وه. هغه به دقاسم څخه ځنګه خبره پټه کړې وې ،همغه و چې سمدلاسه یې ورته وویل چې بطریق اعظم هغوې ستا د جاسوسۍ له پاره ټاکلي دي. قاسم په زړه کې خپل ځانته شاباش وویل . اوس نو هغه غوښتل سونیا نوره هم په اعتماد کې واخلي اودخپلو خبرو په جال کې یې راګیره کړي.خو قاسم ددې یوې خبرې ډیر خیال ساته اوهغه دا چې هغه په خپلو ټولو خبرو کې دې لورې ته هیڅ اشاره ونه کړه چې هغه په سونیا باندې عاشق شوې دې. ځکه هغه نه غوښتل کوم درواغ خبره دخولې وکاږي.. لږه شیبه وروسته سوینا د زړه او ځان دواړو له مخې د قاسم په مریدۍ کې راپریوتې وه. او کله چې هغه بیرته تلله نو قاسم ترې هسې په سرسري توګه وپوښتل چې:

« او هو ! ..... دا سسټر میري څوک ده.... ایا کومه راهبه ده ...؟»

« هو ! هغه یوه البانوي راهبه ده ،خو دټولو راهباو څخه مختلفه ده . هغه چرچ ته دعبادت له پاره یوازې د یکشنبې په ورځ راځی ، پاته ټول وخت په بنده کمره کې ناسته وي. داسې بریښې چې دروحانیت کوم غټ پړاو ته رسیدلې وي، ځکه کله چې هغه لیکچر ورکوی نو ټولې ښځې ورته ژاړي. د ښار ډیرې سترې سترې ښځې د سسټر میري څخه برکت ترلاسه کوی. یقین وکړه چې په ایا صوفیا کې دهغه درنښت او قدر د « مادر سوزینا » څخه هم ډیر دې.»

قاسم په پوره دلچسپۍ سره د سونیا خبرې اوریدلې. هغه حیران و چې مارسی په دې څوکالو کې څومره بدله شوې ده. معلومه نه ده چې قاسم څه فکر کړې و چې یو ځل بیا یې وپوښتل:

« ایا دهغې په لیکچر کې یوآځې ښځې ګډون کوي نارینه په کې نه وی...؟»

« هو ! بلکل نه ، هغه خو د نارینه و مخې ته بلکل راځی نه ، ډیر وخت په پرده کې اوسیږي. هو !.....کله کله دمیلې یا کرسمس په وختونو کې په ټولنیزو عباداتو کې ګډون کوې ، نوکله چې د حجابه پرته محفل دهغې مخ ووینې نو دسپوږمۍ په څیر روښانه مخ یې ټول محفل تراغیز لاندې راوړي. سونیا دا اخری خبرې د شرارت له پاره په خندا خندا کې کولې.. ځکه هغې غوښتل د قاسم سره خپل ځان درسمیاتو څخه وکاږي. دقاسم سره هغه ښایسته ډیره و ځنډیده او غوښتل یې نوره هم هلته دهغه سره پاته شي. خو بیا هم په پوره نازړه توب سره ددروازې په لور ولاړه او دخوشحالۍ نه ډک زړه سره دهغه ځایه ووتله.

قاسم ته اوس دمارسي درک لږیدلې و . ددې خبرو په اوریدو سره دهغه په زړه کې نوې اندیښنې را وټوکیدې ،کله به یې فکر کاوه چې دا د البانوي کنیزې هغه لور نه ده چې د لاله شاهین په یادګار کې به یې ورسره کتلې. اوکله به یې فکر کاوه چې مارسی اوس یوه باعزت او باوقاره راهبه ګرزیدلې په دې خاطر به دسسټر میری څخه دهغې بیرته مارسی ته راوړل شوني نه وي. هغه دا فکر هم کاوه چې ایا مارسي بیرته داسلامه ګرزیدلې او عیسویت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی خپل کړې دې ، حال دا چې هغه مسلمانه شوې وه او د اسلام لمړنی ښوونې یی هم تر سره کړې وې. خو زړه یی ځواب ورکاوه چې نه. مارسي اسلام نه پرېږدي.

د سونیا د تللو وروسته ، قاسم تر ډېره پورې په همدې خیالاتو کې ډوب و . هغه په همدې کشمکش کې و چې ډیوډ ورته د بطریق اعظم په لور د ورتللو پیغام راوړ. هملته قاسم ته دا هم په یاد راغلل چې هغه خو به نن د فوځ سپه سالار «نورټاس» سره د کتلو له پاره هم ورځي ، ټوپ یی کړ ، راپورته شو او د بطریق اعظم ځانګړې خونې ته ور روان شو.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ په سر اختلاف

په قسطنطنیې کې د جنګ له پاره ځانونه تیارول په پوره بیړې سره روان و. دښار ټولو اوسیدونکو لکه د میږیو په څیر دمیوو او غلو په را ټولولو کې منډې ترړې وهلې. شهنشاه دغربي اروپا څخه د مرستو د ترلاسه کولو له پاره خپل تجربه لرونکې سفیران استولي و. هغه د « پوپ جان نکلسن » د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره د روم د کلیسا ټولې غوښتنې منلې وې او د هغې سره د یوناني کلیسا د یوځاې کولو هوډ هم ښوولې و. د «وینس» او «جینوا » بحري بیړۍ د فاسفورس ابنا ته را رسیدونکې وې ، په قسطنطنیه کې دیوه لکو نه زیات خلک اوسیدل ، دښار ټولو معمارانو د ښار دیوالونه ترمیمول . د اهنګرانو بازار شپه او ورځ پرانستې و او په سلګونو کار ګرانو شپه او ورځ د جنګ سامانونه تیارول. په ګولډن هارن کې پروت زنځیر نورهم غښتلې کړل شو ، دښار د دیوال چې څلوارلس میله نیم دایره شکله پروت و یوناقابل تسخیر دیوال و ګرزید. د دیوال شاوخوا ته یو ستر خندق هم وکندل شو چې د اړتیاو په وخت کې په کې د سمندر اوبه راپریښوول کیدې شوې ،په دې توګه د ښار څلور واړه خواوې اوبه ګرزیدلې. د پخوانی تعمیر دوه ستر برجونه چې توپونه پرې اېښول شوي و له نوي سره مضبوط او مستحکم کړل شول.

د جینوا په فوځونو کې هغه مشهور او معروف سالار هم و چې « کمانډر جان جستیماني » نومیده. نوموړې داروپا ډیر میړنې جنګجو او تجربه لرونکې سالار و. شهنشاه جستیماني ته په نا ارامۍ سره انتظار کاوه ، دهغه جهاز ډیر ژر د دانیال د دروازې څخه را تیریدونکې و.

مقصد داچې د قسطنطنیې خلکو د سلطان محمد د راتلو له پاره ځانونه پوره پوره تیار کړي و. د بله اړخه سلطان محمد خان هم په دې ښار باندې د یرغل له پاره دخپلو تیاریو په اخري پړاونو کې و. په دې خاطر چې هغه د قسطنطنیې د کلابندۍ په وخت کې بلې کومې لورې ته متوجه نه شي نو د کرمانیا دامیر سره یې سوله کړې وه اودهغه لور یې ځانته نکاح کړې وه. بیا یې د هنګري دپادشاه هونیاډې سره ددرې کالو له پاره س وله وکړه ، هونیاډې دکاتولیک مذهب پیرو وو او دقسطنطنیې سره داختلاف په اساس یې د سلطان سره سوله وکړه. په دې توګه سلطان خپل شاته د شمالي اروپا ګواښونه تم کړل ، خو د موریا سیمې ته یې چې هلته د قسطنطین بل ورور حاکم و د تجربه لرونکو سپاهیانو یو لښکر ورولیږه تر څو د اړتیاو په وخت کې دهغه د راتلو مخه ونیسي.

دفاسفورس په ابنا باندې د رومیلي کلات جوړښت هم په خپل اخري پړاو کې و ، سلطان په اورنه کې اتیا زره سپاهیان را ټول کړل. خو لا تر اوسه دسپاهیانو د راټولو کار جریان درلود . ځکه سلطان پوهیده چې دقسطنطنیې د سوبې له پاره یوائې دعسکرو را ټولول بسنه نه کوي. په همدې خاطر د سلطان انجیر «اربان» شپه او ورځ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ستر او تباه کونکي توپ په جوړلو مصروف و ، تر څنگ یې دسلطان بحري بیړه هم په پوره تیزۍ سره د تکمیل په لور روانه وه.

د «اورنه» په سلطاني قصر کې د کوچني معصوم شهزاده د وژلو نه وروسته دملکې سروین حالت ډیر خراب شوې و. سلطان پخپله دملکې تر مخه حاضر شو او په دې پیښه یې خپل غم او ژور خفگان وښود او هغې ته یې د هر اړخه ډاډ ورکړ چې دهغې کوچني شهزاده په وژلو کې دهغه هیڅ ډول لاس نه و. د سلطان مشهور سالاران « احمدکدک پاشا» او محمود پاشا» د فوځې تیاریو په لړ کې یو دبل نه مخته روان و. اغاحسن هم دیني چري د ځوانانود روزنې له پاره د مصنوعي دیوالونو په ورختلو اودهغو څخه دتیریدلو تمرینونه کول. په دې تمرینونو کې داغا حسن په گډون پنځه نور سالاران او دوه سوه غښتلي عسکر شامل و. اغا حسن پاته فوځ ته د غشي د ویشتلو او د تورې د وهلو د فن روزنه هم پیل کړې وه. که له یوه اړخه په اورنه کې دهر وگړي په سترگو کې د جوش او ولولې احساسات تر سترگو کیدل نو دبله اړخه په قسطنطنیه کې دهر وگړي دسترگو اومخ څخه خاورې بادیدې.

قاسم د سپه سالار نورټاس میلمستون ته ورننوت. نو دهغه پوزې ته دشرابو بوې راغې. دروازه چې قاسم ته یوه ستره څوکۍ وړاندې کړه اوپخپله د سپه سالار نورټاس د رابللو له پاره دهغه خونې ته ورغې...... کله چې د پیړ او غټ وجود خاوند نورټاس د قاسم خواته راغې نوقاسم ور پورته شو اودهغه سره یې لاس ورکړ ، خو نورټاس د شرابو په نشه کې مست و ، سترگې یې درنې وې ، دقاسم تر څنگ کیناست اوبیا په دروند اواز سره وویل:

« تاسې د بطریق اعظم ځانگړې نماینده یاست. په همدې خاطر زه یو ځل بیا میلمستون ته راغلم ، اوکه نه ستا څخه لږه شیبه مخته ما د شهنشاه ددوو کسو نمایندگانو سره پوره وخت تیر کړې و »

سپه سالار همدومره وویل اوبیا لاس ور اوږود کړ او یو ځل بیا یې دخپل ځان له پاره دشرابو پیاله ډکه کړه ، دسپنیو زرو جام یې راواخست او قاسم ته یې وویل:« بده یې مه گڼه ، زه ډیر زیات شراب څښم ، اوبیا په ځانگړې توگه مې کله چې د سلطان محمدخان له اړخه د حملې کولو خبر اوریدلې دې نو په ذهن مې ډیر زیات دروندوالي راغلي دې.....په همدې خاطر ډیر څښم . زه نه غواړم چې زما په زړه کې دنوې ځوان سلطان څخه ویره راپیدا شي.....زه ډیر تجربه کاره یم ، او ته خو ما ډیر ښه پیژنې...»

دنورټاس د خبرو څخه څرگندیده چې هغه ډیر زیات شرا ب څښونکې دې ، قاسم د دې فرصت نه گټه واخسته اوسمدلاسه یې وویل« درونده سپه سالاره ! ته یې بې شکه څښه. دشرابو د څښلو سره به ستا میړانه دوه هومره زیاته شوي ..... هسې خو هم ته ډیر میړنې اوبهادر انسان یې. ستا په شتون کې به څوک جرءت وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقسطنطنیی په لور سترګې راپورته کړي ،خو تا د شهنشاه د نمایندګانو په اړه ماته څه ویل غوښتل. اوستا خبرې په نیمایی کې پاته شوې....»

قاسم چې که وکتل چې نورټا د دې جام څخه هم څلور پنځه ګوټه وکړل نو دخپل مطلب خبره یې ورته وکړه ، اوس نو د نورټاس نشه نوره هم زیاته شوې وه، دقاسم دخبرو په اوریدو ډیر زیات خوشحاله شو ، دخوشحالۍ په ټال کې کیناست اوقاسم ته یې دهغه په ستاینې باندې افرین ووایه. دقاسم د خبروپه ځواب کې نورټاس په نشه کې به خبرو پیل وکړ:

« دشهنشاه نمایندګان !......هو ! هغوې بې عقله په دې خاطر ماته دلته راغلي و چې له ما وپوښتي چې د جنرال جستیمانې د ښه راغلاست له پاره څه ډول تیارې ونیول شي ؟ .....اوس ته راته ووایه چې زه د یوه کوچنې کلې د قومندان له پاره لاس په سینه دریدلې شم ؟ نوټارس دقاسم په سترګو کې سترګې ور ننویستې اودا خبره یې ورته وکړه.

« بلکل نه !دا کار خو د بازنطینی سلطنت د ډوبیدو په خیر دې. ستا خبره سهي ده. د جینوا په څیر د یوه کوچني ریاست د قومندان باید ستا په څیرد ستر سالار د حکم لاندې وي....تا دشهنشاه کسانو ته څه ځواب ورکړ.

قاسم د هر وخت څخه پوره پوره ګټه اخستله ، او د نورټاس د غوښتنوو سره سمه خبره یې کوله. اوس نو نورټاس په مکمله توګه د هوا په څپو سپور شوې و.

« واه ،...واه..... فادر! ته څومره نیک انسان یی. ته زما په دردونو ښه پوهیږي ، دهغه وخته راهیسې چې جستیمانې د قسطنطینې په لور را خوزیدلې دې د شهنشاه په سترګو کې زما قدر را کم شوې دې. خو زه به په دې جنګ کې شهنشاه ته دا ډاګیزه کړم چې زه څومره ستر سالاریم .... هغوې چې نن سبا زمونږ په سرونو باندې مسلط شوې دې ..... هغوې ..... هغوې خو ته ښه پیژني ..... زه دکارډینل خبره کوم......کاردینل اسیډرو .... غلط او ناولې انسان .....» سپه سالار نورټاس دخپلې نشې په وخت کې همغې لورې ته ولاړ کومې ته قاسم دهغه بوتلل غوښتل. سپه سالار په خپله دکارډینل خبره راوسپړوده. په دې وخت کې ورته قاسم وویل:

« ته د کارډینل اسیډرو په اړه خبره کوې. زه خو پخپله په همدې لړ کې تاته راغلې یم ، ته خو خپل غم او درد د شرابو دڅښلو په نشه کې له یاده باسې ،خو بطریق اعظم داسې نه شي کولې..... خداوند دې خیر وکړي ، معلومه نه ده چې په شهنشاه باندې څه شوې دي چې دقسطنطنیی دټولو امراو دسپکاوې له پاره په منډو ترړو کې مصروف دې. دیوې خوا یی تاته حکم کړې چې د یوه کوچنې حنرال جستیمانې د استقبال له پاره ځان تیار کړې اودهغه تر مخه ټیټ شې اودبلې خوا یی په ایاصوفیا کې ددوارو کلیساو د ګډې غونډې درابللو اعلان کړې دې اوبیا یی دهغې مشري هم کارډینل استیډرو ته روکړې ده . ته خو پوهیږې چې کارډینل د دروم دکلیسا یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

معمولي مامور دې. په داسې حال کې چې دبطريق اعظم دنده دټولې عيسوي نړۍ تر ټولو ستر دنده ده. همدا علت دې چې بطريق اعظم ډېر زيات انديښمن شوي دي ، هغه دلته زه تاته په دې خاطر را استولې يم تر څو تا دبطريق اعظم د احساساتو څخه خبر کړم. دهغه فرمان دې چې د کارډينل مشري به د يوناني کليسا له پاره د سپکوالي سبب وګرځي.

قاسم دهمدې خبرو دکولو وروسته خاموشه شو .هغه دخپلو خبرو په وخت کې دنورټاس مخ اوذهن هم مطالعه کاوه . نورټاس پخپله يوناني و او سخت مذهبي انسان و . په دې اساس د يوناني کليسا دسپکوالې دخبرې د اوريدو سره سم په غضب شو او ويې ويل:

« هيڅکله هم نه ! زه به هيڅکله هم د « دي هولي ارتودکس » چرچ سپکوالې و نه زغمم. بطريق اعظم ته زما داپيغام ور ورسوه چې ته هيڅکله هم انديښمن کيږه مه. بلکه هغه ته زما له اړخه دا مشوره ورکړه چې هغه دې سبا د ښار د ټولو پادريانو اوراهبانو يوه ګډه غونډه راوبولي اوپه هغې کې ټولو چرچونه ته داحکم وليږي چې هغوي دې په ولس کې د شهنشاه ددې کار په خلاف غورنګ پيل کړي. اوخلک دې راوګماري چې هغوي دې دکارډينل مشري او درومن کتوليک د چرچ برلاسې په هيڅ توګه و نه مني.»

قاسم په دې پوهيده چې سپه سالار په نشې کې ډوب شوي دي خو دسپه سالار دمشورې د اوريدو وروسته قاسم داسې و انګيرله چې سالار د نشې څخه راوتلې دي ،نورټاس ډېر زيات شراب څښونکې و په دې خاطر کم نشه کيده. قاسم دنورټاس د مشورې څخه ډېر خوشحاله شو او نورټاس يې ډېر وستايه او ژمنه يې ورسره وکړه چې هغه به بطريق اعظم ته د ګډې غونډې دپيليدو تر مخه د يوناني کليسا د يوې ځانګړې غونډې درابللو له پاره مشوره ورکوي....

په همدې وخت کې د قاسم په ذهن کې يوه خبره راغله او په ډېرې ښې سليقې سره يې د نوټارس څخه يوه ډېره مهمه پوښتنه وکړه.« دروند سپه سالاره !که ته يې بده ونه ګڼې نو زه دخپل ډاډ په خاطر يوه پوښتنه کول غواړم ...... اوهغه دا چې ايا مونږ د رومي کليسا د بسپنې نه پرته دسلطان محمد خان دځواکمن فوځ دمقابلې توان لرو او که نه ؟..... زما مقصد دادې چې له مونږ سره اوس څومره فوځ شته.

دقاسم دپوښتنې په اوريدو سره نوټارس يو ناڅاپه تک ژېړ شو ، دا سې معلوميده لکه چا يې چې وينه زبيښلې وي ، په حقيقت کې دا د سلطان محمد د نوم داوريدو ويره وه ، ځکه نوټاراس د عثماني سلطانيو په اړه ډېر ښه معلومات درلودل. خوبيا يې هم په ډېر احتياط سره قاسم ته ځواب ورکړ.

« زمونږ سره اوس خپل پنځوس زره فوځ موجود دې. چې د نيمايي څخه ډېر يې سپاره فوځيان دي ، ددې نه علاوه د قسطنطنيې د شاو خوا او يونان د سيمو څخه هم د همدومره فوځ د راتلو هيله شته. او په دې توګه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د فوځونو شمیره د سلطان محمد د فوځونو په اندازه برابره شي. خو مونږ د سلطان څخه په یوه شي کې ډیر مخکې یو او هغه زمونږ بحری ځواک دې. ځکه د عثمانیانو سره نه بحري ځواک شته او نه په دې اړه کومه تجربه لري. دهغوې په مقابله کې خو مونږ د بحر په منځ کې اوسیږو او په بحر باندې حاوي یو. او ددې ټولو نه ستره خبره داده چې زمونږ دیوالونه دومره مستحکم دي چې تر اوسه پورې ترې کوم فاتح نه دي راتیر شوې ..»

قاسم ترې دډیرو زیاتو مهمو معلوماتو د اخستلو پروګرام پیل کړې و. او په قسطنطنیه کې ددې مهمه دنده هم همدا وه. کله چې نوټاراس د دیوالونو مهمې خبرې ته ورسید نو قاسم ترې یو دم بیا وپوښتل:

« خو ما اوریدلې دي چې دښار دیوالونه په یو شمیر ځایو کې ناکاره شوی دي..... ایا دا سهي خبره ده ؟»

« هو ! دا سهي ده ، خو اوس په ډیره بیړه دهغو نا کاره ځایونو جوړښت روان دې...... مونږ به دمسلمانانو په لاسو مات نه کړل شو. ځکه چې په قسطنطنیه باندې دیسوع مسیح سیورې دې.

ته خو پخپله فادر یې او له ماڅخه په دې خبرو ښه پوهیږې. نوټاراس دخپل ذهني اوزړه د ډاډ په خاطر د مذهبې برکتونو په لور مخه کړه. قاسم کله دا فرصت له لاسه ورکاوه. سمدلاسه یې ترې وپوښتل:

« ولې نه ! په کوم ښار کې چې دایاصوفیا په څیر ستر مرکز وي نو په هغه ښار باندې به څه ډول مصیبت راشی. زه تاته په پوره ډاډ سره ویلې شم چې داښار به د دنیا تر پایې ته رسیدو پورې همداسې خوشحاله اواباد پاته وی....»

« افرین ! ځوان فادر !..... ستا حوصله ډیره ستره ده. .... زه ډاډ من یم چې مونږ به د رومن کتولیک د چرچ تر مخه د سپکاوي څخه خوندي پاته شو.»

په همدې توګه خبرو کولو کې د وخت دتیریدو فکر هم چاته نه و پیدا شوې. حال دا چې ډیر زیات وخت تیر شوې و. قاسم دنوټاراس څخه ډیر زیات مهم معلوماتونه تر لاسه کړي و، قاسم له همدې ځایه هوډ وکړ چې همدا نن شپه به د سلطان په نامه یو اوږود لیک چې دغه ټول معلومات په کې درج شوي وی لیکي.

کله چې قاسم د نوټاراس د خوني څخه بیرته ستون شو نو سونیا یې په کمره کې منتظره ناسته وه. هغې لمبلي و او نوي کالې یې په ځان کړي و تر څنګ یې د سترګو د ښو له پاره هم ځانګړې تور رنګ استعمال کړې و. سونیا راهبه نه وه بلکه یوائې یوه خدمتګاره وه. خوبیا د ایاصوفیا د چرچ په څیر یو عبادتځاې کې دهغې دغه ډول ځان ښایسته کول څه حیرانونکې معلومیدل. خو قاسم په هدف دخپل غشي په لګیدو باندې په زړه کې ډیر خوشحاله و، سونیا په دې خاطر دومره ځان جوړ کړې و اوراغلې وه چې قاسم یې د ښایست اوښکلا ډیره ستاینه کړې وه. خوبیا هم قاسم ته په خپله کمره کې د سونیا منتظر پاته کیدل دحیرانتیا وړ و. خو هغه خپله پخوانۍ رویه په ځاې وساتله او د سونیا څخه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا !که ته ځان داسې ښایسته او ښکلې کړې نو د کوم لیوني په سترګو کې به راشې. زه خو وایم چې د خپل ځان خیال و ساته...... او هو ! په دې وخت کې زما خوني ته څنګه راغلې یې ؟»

د قاسم د خبرو لمړۍ برخې سونیا ته نوره هم خوشحالي او فرحت ور ښښلې و. خو په ناڅاپي توګه یې خپله دنده ورته رایاده شوه او قاسم ته یې وویل: « زه خو د بطریق اعظم په حکم دلته راغلې یم ، هغه ویلي و چې تاته ووایم چې کله هم راستون شوې نو له ماسره یو ځل ووینه.»

قاسم د یوې لمحې له پاره په فکر کې شو اوبیا یې د لږ څه فکر کولو وروسته د بطریق اعظم د کتلو له پاره هغه لورې ته مخه کړه. وروسته ورپسې سونیا ورغږ کړ.

« بطریق اعظم زما څخه ستا په اړه هم پوښتلي و....»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره تم شو. او بیا یې سونیا ته مخ کړ او ورته یې وویل چې له تاڅخه یې څه پوښتلي و: اوبیا تا ورته څه ویلي دي.؟»

« ما هغه ته وویل چې تاسې د یسوع مسیح ددین رینښتونې خادم اومخلص عیسوي یاست. ستاسې په زړه کې د قسطنطنیې د خوندي ساتلو له پاره پوره ولولې شته اوتاسې بلکل یو رینښتونې او میړنې انسان یاست .....ایا ما ورته سهي خبرې کړې دي ؟»

اوس نو قاسم ډیر حیران پاته و ، ځکه هغه فکر هم نه کاوه چې ددومره لږې ستاینې په اساس به سونیا پرې دومره فدا کیږي. د بله اړخه هغه اندیښمن هم شو چې هسې نه چې دغه پیغله پرې ځان مین نه کړي. دهمدې فکرونو په اسا س هغه سونیا ته د لمړي ځل له پاره لږ څه دروند ځواب ورکړ.

« سونیا ! ستا نه ډیره ډیره مننه . چې بطریق اعظم ته دې رینښتیا رینښتیا خبرې کړې دي.»

قاسم د خپلې خونې څخه ووت او سونیا یې تر شا ورته په خوږو خوږو سترګو کتل.

بله ورځ د قاسم له پاره ډیره مصروفه ورځ وه ، بطریق اعظم د نوټاراس په سلا دیوناني کلیساو د راهبانو اوپاد ریانو غونډه رابللې وه. قاسم د بطریق اعظم په حکم باندې د ضروري کاغذونو په راټولو اوجوړولو کې مصروف و . ځکه بطریق اعظم دیوناني کلیساو راهبانو ته د شهنشاه دهر تیرې په اړه ثبوت وړاندې کول غوښتل. دبطریق اعظم اغیز او رسوخ د کوچنیو کوچنیو پادریانو او راهبانو په واسطه په عوامو کې پوره خپور شوې و. او دا همغه دور و چې په « روم» کې دپوپ ځواک د شهنشاه د ځواک څخه زیات و ، اوهمدې وخت ته د اروپا د زوال وخت هم وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهبي كركه اونفرت خپل اوج ته رسيدلي و. لا تر دې وخته پورې د «مارټن لوتر» ډله نه وه را پيدا شوې. دروم پاپ نه يواځې د ټولې اروپا روحاني مشر و بلکه د ټولو سرو اوسپينو مالک هم و. په دې وختو کې د روم د کليسا عدالت په عوامو باندې هر ډول ظلم او تيرې کاوه. عيسايت د هوس پالو مذهبی مشرانو د لوبو اله گرزيدلې وه. او د اروپا مذهبی مشران دبې لاريو ښکار شوي و، دبيا راپورته کيدو د وخت نه نژدې دوه پيړۍ مخته اروپايی عيسوي پادريان د ظلم، تيرې اوهوس بندگان و.

په ديارلسمه عيسوي پيړۍ کې د سسلې او جرمني په پادشاه (فريډرک ثاني) باندې د روم پوپ د کفر فتوې ولګوله. پر هغې د الزامونو په ليست کې دا هم و چې هغه هره ورځ دمسلمانانو په څير غسل کوي، د مردارو اوخيرنو کاليو د اغوستلو په پايلو کې به د سپږو دومره زياتوالې راپيدا کيده چې د «کنټربري» لاټ پادري به کله بيرون وت نو په قبا به په سلګونو سپږې له ورايه معلوميدې. تر ۱۰۲۰ پورې د لندن په بازارونو کې د انسانانو غوښې پلورل کيدې. د روم د پاپا عدالت دخپل جوړښت په همغه لمړي کال دوه زره کسان ژوندي وسوځول اوپه لسو کلونو کې يې اويا زره کسان په اور کې ور واچول. دفرانسې مشهورې ازادی غوښتونکې ښځې «جون اف آرک» هم په ۱۴۳۱ کې په همدې ډول سزا محکومه شوې وه. داخلاقو معيار دا و چې دهغوې د لمړنيو پادشاهانو ښځه يې پنځلس همجنس پاله و.

قاسم په خپله کمره کې د نن ماښام د غونډې له پاره د اسنادو د راټولولو په کار کې مصروف و. چې په دې وخت کې شعله کونکي سونيا يو ځل بيا کمرې ته راننوتله. د راننوتلو سره سم يې دروازه د ځان پسې و تړله. هغه په يوه منډه راغله او دقاسم په پښنو کې کيناسته. قاسم هغه وخت ډير وارخطا شو چې ويې کتل چې سونيا ژاړي.....قاسم ترې وپوښتل: څه درپيښ شوي دي.... سونيا همداسې ژړل او قاسم خپل سترګې پټولې او همدا يې ترې پوښتل چې: چل څه شوي دي؟ لږه شيبه وروسته قاسم په خپل حال شو او سونيا ته يې مخ کړ: «سونيا! څه در پيښ شوي دي؟ولې ژاړې؟ چا درته څه ويلي دي؟»

«نه! درونده ميلمه! ماته هيچا هم څه نه دي ويلي، ماته چې هر څه ويلي دی هغه تا ويلي.....زه انديښمنه يم، ماته ټوله شپه خوب نه دې راغلې. ..زه نه پوهيږم چې زه څه وکړم؟...»

قاسم د سونيا په ناروغتيا پوه شوې و. هغه حالاتو وهلی يوه غمژنه پيغله وه. دهغې غوړونه دنرمې لهجې او دمحبت نه ډکو الفاظو اوريدو ته تږی و. هغې ته چې په ژوند کې هر څوک مخې ته راغلي نو د جنسي هوس له پاره يې استعمال کړې ده، هغه د سترو سترو راهبانو اوبطريقانو د پټو رازونو څخه خبره وه. ان تر دې چې دغه زوړ ستر بطريق هم سونيا سلامته نه وه پريښې. خو هيچا هم د سونيا زړه نه و راسپړودې چې ووينې چې هغه څومره زخمې دې. پرون چې قاسم د خپل مقصد له پاره دسونيا سره څو نرمې خبرې وکړې اوهغه يې وستايله. نو هغه گيچ پاته شوې وه. دهغه په زړه څه داسې هيجان راغلي و چې ټوله شپه يې يوه لمحه هم خوب ته نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریښې. تر څنګ یې دقاسم انځور د سترګو تر مخه ایښوول شوې و ، هغه دسهار څخه تر اوسه پورې په خپله کمره کې ناسته وه او په خپل قسمت یې ژړل. هغې خپل ځآن ددې ځوان لایق او ورې نه ګاڼه چې ددې لورې ته یې التفات کړې و. هغه د قاسم په پښو کې ناسته وه اوژړل یې ، کله یې چې ښه وژړل نو سمدلاسه پخپله په خندا شوه ، دا نو ډیره عجیبه منظره وه ، دهغې سترګې لا د ژړا څخه لمدې وې اوپه مخ یې د اوښکولیکې نه وې خرابې شوې خو اوس یې دیوه معصوم کوچنی په څیر په خندا لاس پورې کړ.....قاسم فکر کاوه چې دا دایاصوفیا خادمه نه بلکه د اسمانه راغلې کومه پریښته ده.

قاسم هم دهغې ددې خلوص څخه په خندا شو ، ته خوسونیا ډیره عجیبه پیغله یې ، هم ژاړې اوهم خاندې. پورته شه او دروازه پرانیزه اوبیرته راځه. دغسې په بنده دروازه کې کیناستل ښه نه بریښي.

سونیا ته دقاسم دمحبت او مینی نه ډکه لهجه ډیره خوښه شوه ، سمدلاسه ولاړه او دروازه یې پرانسته ، خو هغې ددروازې کنجې و ګرزوله ، ددروازې کومه پله یې خلاصه نه کړه. بیرته دقاسم مخې ته راغله او دشرارت نه په ډکه لهجه یې ورته وویل:

«ایا سسټر میرې ستا ډیره خوښیږي ؟زه به یې در ته ووایم چې سسټر میری زما هم ډیره خوښه ده. زه د ورځې یو ځل نیم دهغې کتلو ته هرو مرو ورځم. هغه زما سره د یوې خور په څیر ناسته پاسته کوی ، دهغې سره دناستې په وخت کې زما ټول غمونه له منځه ځي»

دمارسی د نوم په یادولو سره د قاسم زړه بل لورې ته ولاړ. دسونیا دا خبره چې هغه د ورځې یو ځل د سسټر میرې لورې ته ورځې د قاسم له پاره ټکان ورکونکې وه. په دې وخت کې یو ناڅاپه دقاسم په زړه کې یو عجیب فکر راپیدا شو. قاسم تر یوه وخته پورې په خپل دغه فکر کې ډوب و اوبیا کومې پریکړې ته ورسید او د خپل ځان سره یې و خندل. لږه شیبه وروسته هغه دخپله ځایه پورته شو او دخپل سامان څخه یې د مارسی ګوته راوویستله. که څه هم هغه په دې فکر کې شو چې دهغه ددې اقدام څخه به بې چاره سونیا نوره هم په غلط فکر کې ولویږې، تر یوې لمحې یې صبر وکړ خوبیا یې خپل ستر مقصد په فکر کې راوست او ډاډمن شو ، هغه یو دوه قدمه د سونیا په لور ورغې اوبیا یې دمارسی ګوته دسونیا په لورور نژدې کړه او په ډیر اخلاص یې ورته وویل:

« سونیا ! زه یو راهب یم.....تاته خو جسمانې محبت نه شم درکولې ، خو د خپل ورحانې محبت تحفه تاته درکوم. له تانه هیله لرم چې پر ماپورې به خپل امیدونه نه تړې .ځکه چې ته خو پوهیږې چې یو راهب محبت کولې شي خو واده نه شی کولې..... دا واخله اوپه ګوته یې کړه.....»

دسونیا حالت دکتلو وړو. د قاسم خبرې دسونیا په غوږونو کې د سختو نیشه کونکو شرابو په څیر ور پریوتې او هغه یې زړه بایلیدونکې کړه. دهغې سترګې د عقیدت په نشې کې ډوبې شوې اوشونډې یې د احساساتو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې په رپیدو شوې ، دخپل نصیب څخه په ویره کې شوه . ځکه نن قاسم هغې ته ګوته د تحفې په توګه ورکړه ،ګویا هغه یې دمحبت په غشي وویشتله .هغې خپل لاس ورمخته کړ او د ګوتې د په ګوته کولو له پاره یې خپله ګوته هم رامخته کړه. کله چې دقاسم لاس دهغې په نرمې او نازکې ګوتې ولګیدنو دسونیا په بدن کې د لړزیدو په ځاې ارام او سکون راپیدا شو . هغې ته داسې ډاګیزه شوه چې قاسم دهغې د لاس اوګوتې په نیولو سره هغه د نړۍ د جهنم څخه راببرون کړې ده. دهغې د سترګو څخه د اوښکو دوه ستر ستر څاڅکې لاندې په فرش باندې را توې شول. سونیا ته داسې څرګنده شوه لکه د نړۍ ټول بار یې چې د اوږو څخه پورته کړل شوې وي.

په همدې وخت کې چې قاسم سونیا ته ګوته په ګوته کړه نو دقاسم د کوټې دروازه په غږ سره پرانستل شوه او یو اجنبی وګړې دهغه کوټې ته راننوت ، د دې اجنبی په کتلوسره دقاسم اوسان وار خطا شول ، سونیا هم په وارخطایی سره یوې لورې ته ودریده. ځکه چې په دروازه کې په خپل سره راننوتې اجنبې قاسم ته په کرکجنه توګه کتل. دا پنځوس کلن زوړ وګړې خو د ځواکمن وجود خاوند و . قوې سترګې یې درلودې ، سترګې یې داسې سرې وې لکه چا چې په کې د اورتکې سرې سکروټې ایښودې وي. دبطریق په څیر کالي یې په ځان و اوپه لاس کې یې امصا نیولی وه.... دا شاګال و ..... د ایاصوفیا پیرې.... سونیا به ورته د ایاصوفیا پیرې وایه.... بلکه سونیا په ریښتیا هم هغه د پیرې په څیر منلې و . ځکه هغه به د ورځو ورځو راهیسې ورکیده ، هیجاته به یې په اړه معلومات نه و چې شاګال چیرې تللې دې ؟ اوبیا به یو ناڅاپه په ایا صوفیا کې را څرګند شو، دهغه په اړه یوه خبره ډیره مشهوره وه چې هیڅوک د شاګال په سترګو کې سترګې نه شي ور ننویستلې . ان تر دې چې د بطریق اعظم پورې د پورته مرتبې خلک هم د شاګال دسترګو څخه ځان تیروي . دخلک ګمان خودا هم و چې دشاګال په سترګو کې د یوې دقیقې له پاره د سترګو ننویستل انسان له منځه وړي ، هغه انسان بیا په څلورویشت ساعتو کې له منځه ځي ... داخبره څومره سهي وه او څومره غلطه ... خو دسونیا تر مخه شاګال یو دوه کسان په همدې توګه له منځه وړي و ، شاګال به عادتا خاموشه و . دهغه څیره د رازونو څخه ډکه وه او هر انسان به چې ورته ډیر وکتل هغه به د ویرې اودهشت سره مخامخ کیده . په چرچ کې نورو خلکو هم دا ګمان کاوه چې شاګال انسان نه دې بلکه دقسطنطین پیرې دې چې عمر یې ددرې سوه کالو څخه ډیر دې . او دقسطنطنیې د خوندې ساتلو له پاره د خداوند یسوع مسیح له اړخه ټاکل شوې دې. د هغه د اوږود عمر دباور کونکو دلیل دا و چې هغوې دغه شاګال د تیرو ډیرو کلونو راهیسې په همدغه شکل سره وینې. دبطریق اعظم تر څنګ د یو شمیر سترو خلکو فکر هم همدا و چې شاګال پیرې نه دې خو دا یې منله چې شاګال د پټو ځواکونو مالک دې او د تور جادو خاوند هم دې.

شاګال په داسې وخت کې دقاسم د کمرې دروازه پرانسته چې قاسم سونیا ته ګوته ور په لاس کوله. خودهغوې بخت ښه و چې د دروازې د پرانستو اواز سونیا او قاسم واورید اوقاسم سمدلاسه د سونیا څخه خپل لاس راښکود. قاسم ته د شاګال تر شا خپل خادم ډیوډ هم تر سترګو شو ، او ډیوډ ورته هم د رازونو ډک انسان معلوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو . سونیا خو شاګال پېژانده اما قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. ځکه شاګال دقاسم داجازې پرته دهغه خونې ته راننوتې و . دهغه تګ لکه د هندوستان دسوامیانو په څیر و ، دتلو په وخت کې یې د انسان د قد په اندازه امصا په ځمکه وهله او دکمرې منځته راغې. دهغې د سترګو څخه را پورته کېدونکې حرارت قاسم هلته په خپل ځان کې محسوساوه. هغه دقاسم مخې ته راغې او دهغه تر مخه خاموشه و درید. لږه شیبه کې یې د قاسم په سترګو کې خپلې سترګې ورننویستلې ، قاسم ته دشاګال دغه ډول راتګ د زغم وړ نه و . په دې خاطر قاسم هم دغصې نه ډکې سترګې د شاګال په سترګو کې ور ننویستلې ، خو لږه شیبه کې قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دهغه تر مخه انسان نه بلکه کوم شیطان ولاړ دی. قاسم د شاګال د سترګو څخه د راوتلې حرارت په اساس ناارامه شو اوخپل وجود یې دخپل وزن څخه ډېر دروند احساساوه.

ښخوا له دې چې قاسم دهغه د سترګو دحرارت ځواک له لاسه ورکړي اوخپلې سترګې ترې را واړوي ، اندیښمنې سونیا رامنډه کړه اوقاسم یې پورې واهه او د شاګال د سترګو څخه یې لرې کړ اوبیا یې په لړزانده اواز سره وویل:

« دا بطریق شاګال نومیږي .....دهغه په سترګو کې سترګې ننویستونکې ژوندې نه پاته کیږي. هغه د زرګونو پیریانو ځواک لري.....»

سونیا ددې نه اخوا نور څه و نه شو ویلې. ځکه چې دشاګال څیرونکې سترګې په هغې ور ونښتې ، معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه معلومه شوه چې د شاګال شاته دهغه خادم په خندا دې خو قاسم تر ډېره پورې خپله غصه پټه نه کړای شوه اوشاګال ته یې وویل:

« درونده بطریقه ! تا به ماته حکم کړې وې چې زه به خپله ستاسې خدمت کې حاضر شوې وې. دغه ډول ، د یو چا کمرې ته ، دهغه داجازې پرته ورننوتل ښه نه ښکاری.....»

« هو هوهو ! .....تا سهي خبره وکړه ..... ما تاسې دواړه هسې په هسې پریشانه کړئ ... خو زه حیران یم چې په قسطنطنیه باندې دمرګ ویره را خپره شوې ده او تاسې دواړه د ایاصوفیا په پاکو حجرو کې رومانس ته ملاتړلې ده..... ما اوریدلې دې چې ته د تهریس څخه راغلې یې. ایا دا ریښتیا دي ؟»

اوس نو دقاسم غصه یو ناڅاپه په هوا کې ولاړه او دېښولاندې یې ځمکه وښویده. ځکه د شاګال په لهجه کې دګیدړو په څیر مکر اوفریب پټ و. قاسم ته دا لهجه ډېره پر اسراره ښکاره شوه. خو ځان یې سنبال کړ او ویې ویل:

«بلې ، هو ......دا ریښتیا دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا خو ډيره ښه خبره ده .....تهريس خوزما ډير خوښ دې.. زه ډير وخت د تهريس كليسا ته ورځم ..... حيران يم چې تاسره مې ولې هلته نه دي ليدلې .....»

اوس به قاسم څه ويلې واې. هغه د خپل ځان د خلاصون له پاره خبره شاته وغورځوله « په حقيقت كې به زه ډير وخت په ځانته عبادت كې مصروف ووم ، او د ډيرو خلكو سره به نه شو كتلاې ، دا خو زما ډيره بد قسمتي ده چې ما هلته له تاسره نه دي كتلي .....»

« هووووو !.....دا رېښتيا هم ستا بد قسمتي ده ...خير ! اوس خو زما او ستا تر منځ ليدنه وشوه نور نو ته بد قسمته نه يې.... زه به يو ځل بيا له تاسره وينم. د څه ضروري خبره له پاره .... زما منتظر اوسه..»

قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لكه شاګال چې ګواښ ورته كوي. خوبيا هم قاسم ورته مسكې شو او ورته يې وويل: «ضرور ضرور .....زه به ستا انتظار كوم»

شاګال لكه څنګه چې راغلې و همغسې د خونې څخه بيرته ووت. خو ډيوډ په خپل ځاې ولاړ پاته شو . قاسم ډيوډ ته مخ كړ او ورڅخه يې وپوښتل « ايا بطريق همداسې وي ؟ انسانيت ته د محبت د درس د وركولو له پاره ديسوع مسيح راهب دغسې نه وي، دا موصوف دا يا صوفيا سره د څومره مودې راهيسې اړيكى لري..»

« په دې خو هيڅوک نه پوهيږي ، د هر چا څخه چې پوښتنه كوې وايې چې شاګال يې د همغې لمړۍ ورځې څخه همداسې كتلې لكه دا اوس چې دې.»

معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه څرګنده شوه چې ډيوډ هڅه كوي قاسم د شاګال څخه ووېروي ، قاسم د ډيوډ په خبرو باندې په مسخريې توګه و خندل « ښه ، ډير ښه ، سهى ده. تاسې ولاړ شئ ، زه د غونډې له پاره څه ضرور كار ترسره كول غواړم...»

سونيا غوښتل چې تم شي. خو قاسم دواړو ته د بيرته تللو حكم كړې و . نو هغه هم مجبورا دهغه ځايه ولاړه. كله چې هغوې دواړه ولاړل نو قاسم پورته شو او د خپلې كمرې دروازه يې له دننه څخه بنده كړه. اوبيا په خپلو كارو كې مشغول شو . هغه سر ښكته كړې و او څه يې ليكل چې ټكان يې وخوړ او فكر يې وكړ چې شاګال يې تر مخ ولاړ دې اوپه ډيرو بدو سترګو هغه څاري... قاسم سر راپورته كړ ، مخته يې وكتل خو څوک يې و نه ميندل. خو دا د قاسم وهم و. قاسم خپل ځانته په قهر شو او له ځانه سره يې وويل چې د يوه مؤمن په صفت د يوه شيطانه ويره احساسوى. اوبيا بيرته په خپلو كارو كې مشغول شو .

كله چې سونيا خپلې كوچنۍ شانته خونى ته راغله نو زمكې ځاې نه وركاوه. هغه دقاسم له اړخه وركړل شوې ګوتې ارام ته نه پرېښوده ، خپلې كمرې ته د راننوتلو سره سم يې د كمرې دروازه و تړله. اودقاسم له اړخه وركړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې ګوته یې په لاس کې را واخسته او په ډېره مینه یې ورته کتل. بیابیا یې هغه ګوته ښکلوله اوبیا بیا یې په خپلو سترګو مخښله. اوبیابیا به یې خپل پخواني ترخه یادونه را یادول او دسترګو څخه به یې پرې اوښکې تللې. هغې خو چرچ ته پناه راوړې وه. خو دلته په راتلو سره یوه یوه راهب په جدا جدا توګه دهغه ابرو او عزت له منځه وړې و ، دا چې دغه د خلکو ترمخ د اوږدو اوږدو وېناو کونکي دخداوند یسوع مسیح یواځې په نوم راهبان دپاکو اوسپیڅلو پیغلو دلوڅو جسمونو څخه څه ډول ګټه اخلي ، دا خبره سونیا ته دلته چرچ ته د راتلو وروسته معلومه شوه. هغوې چې د غمونو د پرېښودو له پاره دلته راغلې وې ، خو په ایاصوفیا کې ورته دهغې نه زیات غمونه منتظر وو . هغې چې کله په ایاصوفیا کې خپل لباس لویدلې وکوت نو ډاډمنه شوه چې په نړۍ کې ورته دعزت د خوندي کیدو له پاره دپناه هیڅ ځاې ځیږې نه شته. همدا علت و چې هغې خپل ځان د ایاصوفیا د شرایطو په مطابق ور وغورزاوه.

خو نن ورته قاسم دخپلې مینې نښه ،ګوته ، د تحفې په څیر ورکړې وه اوهغې ته یې یو ځل بیا ژوند وربښلې و. اوس نو هغې په ایاصوفیا کې په خپل تیر ژوند باندې افسوس کاوه. کاش چې هغې خپله ابرو او عزت خوندي ساتلې وې نو نن به یې د ایرون په پښو کې هر څه په پوره ویاړ سره قربان کړې وې ، همدا پیښماني دهغې په زړه اودماغ کې راګرزیده ، ډیره پریشانه وه خو د قاسم له اړخه ورکړل شوې تحفې به بیرته خوشحالیو ته را ستنوله. څومره زیاته چې هغه نن ناقراره وه په خپل ټول ژوند کې پرې دومره ناقراري نه وه راغلې. په همدې وخت کې یې په ذهن کې د سسټر میري روڼ مخ هم را وګرزید . په داسې وختو کې یواځې سسټر میري وه چې هغې ته یې حوصله ورکولې شوه. هماغه وه چې سونیا خپل سترغلې پاک کړل او دسیسټر میري په لور د تللو له پاره یې ځان تیار کړ.

نن د سیسټر میري په دروازې کې دهغې مریداني ښځې یوه هم نه وه .ځکه دهغوې له پاره یواځې د خالي اویکشنبې ورځې مختص شوې وې. او نن ددوشنبې ورځ وه. سونیا په ډیره کراره توګه د سسټر میری دروازه و ر وټوکوله. او کله یې چې ځوابې اشاره ترلاسه کړه نو دننه ورننوتله.

سسټر میري په خپله کمره کې ناسته وه اودخپل عادت په مطابق یې یو عجیب اوغریب کتاب لوست . دسونیا په کتلو سره یې هغه کتاب بند کړ او هغه یې په یوه صندوق کې کیښود او د سونیا سره د کتلو له پاره راپورته شوه. سیسټر میري سپین کالی اغوستی واومخ یې د وقار او رعب نه ډک و. دا د «ایاصوفیا» یواځنۍ راهبه وه چې تر اوسه یې کوم نارینه ځانته نژدې نه و پریښې.... هغې دهمغه لمړۍ ورځې څخه دیوې عبادت کونکې راهبه شکل او بڼه اختیار کړې وه..... دا پخپله مارسی وه.

مارسي سونیا په ډېره مینه دخپلې سینې سره رایوځاې کړه اوپه خپل څنګ کې یې کینوله اوبیا یې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا څه خبره شوې ده ، نن خوستا په څیره کې اندیښنې راولاړې شوې ښکاري. ماته ووایه ، زه به دې دغم دبدلیدو هڅه وکړم.»

خو سونیا د ځواب ورکولو په ځاې په ژړا او واویلا پیل وکړ. سر یې دمارسي په سینې کیښود ، مارسي خپل لاس دهغې په ملا کیښود اوهغې ته یې دقرار ورکولو هڅه پیل کړه.....سونیا ژړل خومارسي خاموشه وه. داسې بریښیده چې هغې سونیا ته د ژړا کولو فرصت ورکاوه ..... په همدې وخت کې د سونیا دګوتې لاس چې هغې په خپل وجود کې پټ کړې و په غیر اختیاري توګه بیرون را ووت. او دمارسي سترګې پرې ولګیدې.... دمارسي سترګوپه سرسري توګه دسونیا دا ګوته وکتله خو جدی یې ونه ګڼله . خو لږه شیبه وروسته دمارسی سترګې یو ځل بیا په دغه ګوته باندې ور ونښتې اوس نو مارسی په ډیره جدي توګه د سونیا په لاس کې دغې ګوتې ته کتل. دهغې په زړه کې دماضی یادونه را څرخیدل....دهغې سره د مارتها هغه یادګار ګوته وه چې مارسي قاسم ته ورکړې وه. نو په دې فکر کې چې هسې نه چې دهغې سترګې فریب وخوري نو د ګوتې په جوړښت باندې یې غور کول پیل کړل ، خو دا همغه ګوته وه. وجود یې په لړزان شو ، سونیا یې په دیر احتیاط سره را سمه کړه او په خپل هیجاني کیفیت یې قابو پیدا کړ اوبیا یې په ډیرې نرمې لهجې سره سونیا ته وویل:

« ګوره سونیا ! ..... دداسې ژړاګانو څخه څه نه جوړیږي ... اوس چپ شه ، شاباس.. اوماته ووایه چې څه خبره شوې ده.؟»

مارسي خپلې پاکې ګوتې د سونیا په مخ ووهلې ، اوس نو سونیا خپل ځان ډیر سنبا ل کړې و ، رانیغه شوه او کیناسته. اوپخپل لاس کې یې په ګوته کړل شوې ګوته را مخته کړه اوسستر میري ته یې وویل:

« ته خودا ګوته وینې که نه ! داماته هغه ځوان راکړې چې د پریښتو په څیر پاک انسان دې ، هغه د قسطنطنیی اوسیدونکې نه دې ، دبیرون څخه راغلې دې ، خو سیستر .....زه څه وکړم....؟ما په هغه خپل زړه بایلودې دې. خو نه زما په وس کې ده او نه مې په اختیار کې چې زه هغه دخپل ځان کړم. هغه یو راهب دې اوزه د یوه چرچ خادمه یم..... سستر ! زه خپل ځان دهغې وړ نه وینم ، زه به هغه ته څنګه ووایم چې زه ښه نه یم پاته شوې ..... هغه ډیر ښه دې....»

خو مارسی د څه اوریدو ته تیاره نه وه. هغه په خپل ځاې باندې لکه د تیږې په څیر جامده ناسته وه ، هغې ته په خپلو سترګو او غوږونو باور نه و ، هغې په تیرو اوو کلونو کې ډیر زیات ژړلي و ، ډیرې سجدې یې کړې وې ، ډیر لمونځونه یې کړي و اوپه پټه پټه یې دغه تیر اوه کلونه د الله تعالي په مخ کې ډیر ژړلې وخو هیڅکله یې د خپل فریاد ځواب نه و اوریدلې. خو نن بې په ناڅاپي توګه قاسم ته د خپل اړخه ورکړې ګوته وکتله. سونیا ورته ویلې چې هغه ځوان همدلته د ي او دا دمارسي له پاره ډیر عجیبه لمحه وه ، ځکه قاسم بلکل دهغې سره نژدې و ، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې د زړه د درزهار انداز هم بدل شوې و ، دا درزهار لمړی ديوې راهبې د زړه اواز و چې د ټولې دنيا د دنارينه و ځخه يې ځان يوې خوا کړې و او دخپل پروردګار سره يې مينه پيدا کړې وه ، خو نن يې زړه په يوه بل انداز کې درزيده او دا ديوې ځوانې پيغلې د زړه درزار و چې د کلونو کلونو راهيسې يې دخپل محبوب کتلوته ليوالتيا درلوده. هغې يقين نه شو کولې ، په دې فکر کې شوه چې کيدې شي دا ګوته دبل کوم کس لاسو ته ورغلې وی او تر دې ځايه را رسيدلې وي،په دې اساس يې په پوره ناقرارۍ سره دسونيا ځخه وپوښتل:

« دهغه ځوان راهب قواره او څيره څه ډول ده.... ايا ته يې ماته ويلې شې ؟»

سونيا ددې خبرې په اوريدو سره ټکان شانته وخوړ خوبيا يې دقاسم څيره مخته راوړه اوپه ډيره ښه توګه يې هغه تعريف کړه. اوس نو سونيا هم ډاډمنه شوې وه چې تعريف کړل شوي راهب پخپل قاسم بن هشام دې. دمارسی کيفيت هم بدل شو. هغې غوښتل چې همدا اوس او همدا شيبه راپورته شي اودقاسم په لور ورمنډه کړي.د قاسم په غيږې کې سرور ننباسي او دزړه له کومې وژاړي اوهغه ته ووايې چې.....« درځه ! .....ټول هر څه پريږده او ما ددې ستونزمن ژوند ځخه بيرون کړه....» خوهغې داسې نه شواې کولې. هغې سونيا له ياده وويسته او د خپل تير پخواني ژوند په يادونو کې را ونغښتله. هغې يوه يوه خبره رايادوله.« لاله شاهين» يادګار ، دقاسم کور ، د قاسم خندانه ورندار ، د قاسم وريرونه.... اوبيا يې خپله مور رایاده شوه. او بيا يې يو ناڅاپه ذهن و دريد اوپه دې فکر کې شوه چې هسې نه چې ډيمونان هم دقاسم په لاسو وژل شوي وي. او بيا يې همدا فکر په زړه کې پوخ شو چې قاسم دلته قسطنطنيې ته د راتلوسره سم ډيمونان وژلې دې ، خو هغه وخت چې هغې اوريدلې و چې دسلطان مرادخان زوې سلطان محمد خان په تخت د کيناستو نه وروسته په قسطنطنيه باندې دحملې کولو ګواښ کړې دې نودهغې په دعاوګانو کې هم ډيرښت راغلې و. هغې به شپه او ورځ دخپل مالک تر مخه همدا دعاوې کولې چې هغه ورځ ډيره ژر راورې چې سلطان محمد په قسطنطنيه باندې حمله وکړي ، هغه په دې هم ډاډمنه وه چې دسلطان په لښکرو کې به قاسم بن هشام هم ورګډ وي ، په تيرو اووکلنو کې به مارسی ډيروخت په دې حيرانه وه چې ولې يې قاسم د لټون هڅه نه ده کړې. هغه په دې پوهيده چې که چيرې قاسم يې دلټون هڅه وکړي نوپيدا کيدل به يې ورته ستونزمن نه وي اودهغې سره کتلاې شي. خو نن ډاډمنه شوې وه چې قاسم دهغې پل تعقيب کړې ، اوس نو دقاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه خو دصبر لمن يې پرېښبوله.او خپل وقار يې په ځاې وساته اوسونيا ته يې وويل:

«ډيرښه.....اوس نو تا دهغه سره مينه پيدا کړې ده. خو دا راته ووايه چې هغه هم له تاسره مينه کوي اوک نه ؟»

«هو کوي يې ! او ډيره زياته يې کوي ، خو هغه مجبور دې ، هغه وايې چې زه تاته جسماني محبت نه شم درکولې ،ځکه چې زه يو راهب يم ، خو روحاني محبت درکولې شم ،هغه ماته روحاني محبت راکړې دې ،اودا ګوته دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت نښه ده. خو سستر میري ، زه په دې نه پوهیږم چې روحاني محبت څه ته وايي ؟ تا ته به معلومه وي ، که څنګه ؟»

مارسي يوه پوهه او رسيدلې پیغله وه. هغه په ډېره اسانۍ سره دخبرو بیخ ته ور رسیدله. هغه په دې فکر کې وه چې قاسم دې نجلۍ ته قصدا دا ګوته ورکړې ده تر څو يې تر ما پورې را ورسوي. او زه يې و پيژنم. دا دقاسم له اړخه يو ډول پیغام و. مارسي دقاسم دپیغام څخه ډېره خوشحاله شوې وه ، خو هغه په دې ډېره خفه وه چې دا ناپوهه سونیا هسې په هسې د قاسم په محبت کې را نښتې ده. په ناڅاپي توګه د قاسم په ذهن کې يو خیال راغی او سمدلاسه يې سونیا ته وويل:

« ډيره ښه ! ..... هغه راهب اوس له تاسره روحاني محبت کوي. زه تاته يوه خبره درښيم ، ته يې هغه ته وکړه .... نو هغه به پرتا نور هم ډیر مهربانه شي .... خو تر هر څه لمړی زما يوې خبرې ته کلک غوږ کيږده. چې خپل ځان دهغه په مينه کې دومره مه لیونې کوه ،هسې نه چې خپل يې نه کړې او بيا يې دجدا والي غم هم و نه شې زغملې .....»

سونیا مسکۍ شوه اوبيا يې په ډېره بې صبرۍ سره ورته وويل: « ماته هغه خبره وښيه چې راته دې يې دښوولو ژمنه کړې وه . » ته خو پخپله د يسوع مسيح راهبه يې. نو تاته به دمحبت په اړه څه معلوم وی ؟» معلوم نه شوه چې ولې د مارسي په شونډو باندې عارفانه مسکا را پيدا شوه. هغې يوه اوږده ساه واخسته اودهغې خبره يې تکرار کړه اوويې ويل:

« هو ! ته سهي وايې. ماته به د محبت په اړه څه معلومات وی ؟»

سونیا داسې وانګیرله چې د سستر زړه يې خفه کړ. سمدلاسه يې ښښنه وغوښتله ، اوبيا يې په زارۍ کونکې لهجې سره وويل « سیستر !که چیرې ماته ښښنه وکړې نوبيا راته ووايه چې ماته څه ويل غواړې ؟»

مارسي د يوې لمحې له پاره د سونیا په څيرې باندې سترګې ور ښخې کړې اوبیا يې ورته وويل:« ته هغه ته ووايه ..... د لاله شاهين کوترې الوتې دي.. کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بيا به خپلو کورنو ته بيرته راستنې شي.»

سونیا په ډېره حیرانتيا سره د مارسي خبرې واوريدې. يوځل يې هڅه وکړه دا الفاظ په خپله ژبه باندې تکرار کړي او ځان پرې پوه کړي خو بيا يې په حیرانونکې توګه وويل:

« سستر !دا څه خبره ده ؟.... زه خو پرې هيڅ پوه نه شوم د لاله شاهین کوترې زمونږ دمحبت سره څه اړيکې لري..»

« ته ددې جملې په مطلب پوهيدل پرېږده اودا يو ډول روحاني منتر و ګڼه. ماتاته د محبت يو يادګار پيغام در ښوولې دې. دا ديو چا دمحبت پيغام دې...... او ډې زيات اغيزمن دې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونيا پرې بيا هم ونه پوهيده خو د سيسټر ميري پيغام يې په ژبه ياد کړ.

د اياصوفيا د پادريانو غونډه چې ماسپښين څخه پيل شوې وه دشپې تر ناوخته پورې يې دوام وکړ. په دې غونډه کې د قسطنطنيې ټولو پادريانو برخه اخستې وه. اوټول په دې خبره ډير په قهر و چې ولې شهنشاه ددواړو کليساو د ګډې غونډې له پاره کارډينل اسيډرو د مشر په څير ټاکلې دې. دا خو د اياصوفيا دبطريق له پاره سپکوالې دې. دقسطنطنيې ټولو مذهبي مشرانو په ګډه دا پريکړه وکړه چې هغوې به د غونډې په ورځ د شهنشاه تر مخه احتجاج کوي. او کله چې ددواړو کليساو دغه غونډه خپل اوج ته رسيږي نودوې به يې په همغه شيبه کې بايکاټ کوي او ناکاموي به يې. دا حقيقت و چې دښار د خلکو زړونه او دماغونه د کليسا دمذهبي مشرانو په لاس کې و. خلک ددې حالاتو په کتلو سره مجبور و دمذهبي مشرانو لورې ته مراجعه وکړي ځکه همدې مذهبي خلکو، عوامو ته د هغوې دپيسو، سرو او سپينو زرو په مقابل کې د جنت ټکټونه ورکول. دا ډاډمنه وه چې که چيرې ټولو پادريانو د شهنشاه په خلک راپارول نو خلک به لکه د اور سکروټې ګرزيدلې وې. په دې اساس د بطريق اعظم سازش بريالى شو او ټولو پادريانو ورسره په دې اړه ژمنه وکړه....

کله چې دشپې غونډه پای ته ورسيده نو قاسم د بطريق اعظم څخه اجازه واخسته او په خوشحالۍ سره د خپلې کمرې په لور ولاړ. دهليزونه ټول خاموشه و او ډيره کي خلک په خپلو خونو کې ويده شوي و.

قاسم په زينو وخوت او دويم منزل ته ولاړ خو معلومه نه ده چې دويم منزل ورته ولې دومره وران ويجاړ ښکاريده. دلته هم په ديوالونو او دروازو باندې دمشالونو په رڼاو پتنګانو نڅاوې کولې. کله چې قاسم په لمړي موړ کې را وګرزيد نو يو سورې لرونکې شکل يې وکوت چې ښې او چپ لورې ته يې حرکت کاوه...... داسې ځرګنديده لکه کوم کس چې يو ناڅاپه کومې خونې ته ورننوځي... قاسم سخت متوجه شو.

په حقيقت کې قاسم د غونډې د جريان نه وروسته د ګڼ شمير پادريانو سره دد ې ستر مقصد دترلاسه کولو له پاره د يوځاې پاته کيدو تبليغ کاوه. اوتر دې وخته پورې بطريق اعظم او نور ستر پادريان خپلو خپلو کمرو ته ورغلي و. کله چې د ښاره راغلې د کوچنيو کليساو پادريان رخصت شول نو دشپې لمړۍ برخه تيره شوې وه او په هغه وخت کې د اياصوفيا دغه برخه لکه دقبرستان په څير خاموشه پرته وه.

قاسم په داسې حال کې چې وينښتان يې په بدن را پورته شوي و د دهليز څخه تير شو او خپلې کمرې ته ورسيد. خو کمرې ته په ورننيژدې کيدو سره يې چې کله وکتل چې دکمرې دروازه يې پرانستې ده نو حيرانتيا يې نوره هم زياته شوه. قاسم په ډير احتياط سره خونې ته ورننوت خو په کمره کې هيڅوک هم نه و. البته دکوټې ټول سامان يې خپور ور شوې و او داسې بريښيدله چې چا يې سامان ټول پلټلې دې. دقاسم ذهن سمدلاسه دبطريق شاګال په لور ولاړ ځکه د نن سهاره څخه هغه شاګال نه و کتلې. قاسم خپل سامان راټول کړ او بيرته ولاړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویده شو. خو خوب یې د سترګو څخه لرې تښتیدلې و. اوس نو هغه دډیرو عجیبو حالاتو سره مخ و ، تر هغې چې ددندې پورې یې اړونده وه نو دقاسم کار د وړتیا وړ و. خو تر هغې چې دمحبت پورې یې اړه درلوده نو لا تر اوسه دقاسم هڅو او کوششونو کومه د ډاډ وړ نتیجه نه وه ورکړې. قاسم دخپلې خونې دروازه د دننه څخه وتړله او په خپلې بسترې باندې پریوت. اوبیا معلومه نه ده چې څه وخت به یې سترګې ورغلې وې. کله چې دقاسم سترګې ورغلې نو دقاسم دکوټې کړکۍ کې یوحرکت شانته پیدا شو،دا یوه ډیره درنه کړکۍ وه او د یوه نری اواز سره سم خلاصه شوه.

دمشال په ګرزیدو کې په کوټه کې دهرشي سیورې په حرکت راغلې و ، کله چې کړکۍ پرانستل شوه نودمشال رڼا دکړکۍ یوې لورې ته هم ور وعځیده. اوپه دې توګه تر مخه سیورې هم رڼا شو. لږ وروسته دغه سیورې د اواز دپیدا کیدو پرته د قاسم د کوټې په لور را روان شو ، د قاسم کوټې ته راننوت او کړکۍ یې د ځان پسې بنده کړه ، دشپې دویمه برخه هم تیریدونکې وه ، د ایا صوفیا ټوله وادي په خوب کې غرقه وه ، هرې لورې ته چپه چپتیا وه او د ستنې د غورزیدو اواز هم اوریدل کیده. خو دقاسم په خونه کې موجود سیورې هیڅ ډول اواز نه راپیداکاوه. سیورې چې کله د قاسم تر پښو را ورسید نو یو دم تم شو د رڼا سیورې په سیورې باندې پریوتې و. په دې اساس هغه سیورې نه و بلکه یو ژوندې انسان و. کمرې ته د راننوتلو سره سم یې دخپلې خولې پرده لرې کړه رڼا و ښووله چې هغه سونیا وه. سونیا د «ایاصوفیاء» جذباتي کنیزه.

سونیا د قاسم په قدمونو کې کیناسته او دهغه لوڅې پښې یې لکه دلیونو په څیر کتلې. د قاسم وجاهت ، د هغه قد و قامت ،دهغه ځواني اوښایست ....ټول هر څه لکه دسپوږمۍ په څیر ځلیدل. سونیا غوښتل چې ورشي او دقاسم تر څنګ څملي.. خو کوم نالیدلي قوت هغه ددې کاره منه کوله ، هغه تر ډیره پورې د قاسم په پښو کې ناسته وه، بیا راپورته شوه او دقاسم په پښو باندې ورښکته شوه اوهغه یې ښکل کړې ..... په همدې وخت کې دقاسم سترګې را خلاصې شوې ،خپلې پښې یې کش کړې او راپاڅید اوکیناست:

« دا څنګه حرکت دې ؟....سونیا ! دا ته یې؟.... په دې وخت کې....؟اوبیا زما په خونه کې ؟...»

سونیا ورته په خپلو شونډو لاس کیښود او د خاموشه پاته کیدو اشاره یې ورته وکړه. اوپه ډیره خاموشانو توګه یې ورته داسې وویل لکه څوک چې منتر وایي ......

« د لاله شاهین کوترې والوتې..... کله چې نیلا اوبه سرې شي نوبیرته به خپلو کورنو ته را وګرځی..»

قاسم یو ناڅاپه په خپل ځای باندې ګونګ سونګ کیناست. دا خو نیغ په نیغه دمارسی پیغام و. دهغې د جسم هر رګ دخوشحالۍ نه په نڅا کې و.دهغه نه دا ویر شول چې دا دشپې دویمه برخه ده او سونیایی په کمره کې ځانته ورسره ده. هغه راټوپ کړ او په بستر کې نیغ کیناست او په ډیره بې تابۍ سره یې د سونیا څخه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ځ..ځ...... څه .....تا .... تا څه وویل ؟ یو ځل بیا یېووایه !»

سونیا یو ځل بیا وویل « د لاله شاهین کوترې الوتې دي او کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بیرته به خپله ځالو ته را ستنې شي.»

قاسم د مارسي په پیغام و پوهیده . مارسي ورته همدا ویل چې کله چې په ابناې فاسفورس کې د عیسوي فوځیانو ویني وبهیږي نو دې سپین روبې راهبه به هم د خلاصون لاره بیاموميي ...

د مارسي پیغام د قاسم په زړه کې نوې روح را وپاراوه ، دا لمړې ځل و چې هغه ته په محبت کې بریالیتوب تر لاسه کیده . هغه د خوشحالۍ نه جذباتي شوې و ، مخته راغې او خپل لاس یې د سونیا په اوږه کیښود ، سونیا د انار د ګل په څیر تکه سره شوه . قاسم سونیا ته وویل:

« سونیا ! تا نن زما زړه د مینی نه ډک کړې دې ، نن چې ته له ما څخه هر څه غواړې اوله ماسره ویې نو زه به یې هرو مرو درکړم»

سونیا په زړه کې سسترمیري ته دعاګانې پیل کړې ، ځکه هغې ورته د قاسم درام کولو له پاره منتر ښوولې و . د سونیا زړه د مینی او محبت نه درزیده .او په خپل قسمت یې ناز کاوه . سونیا د قاسم د خبرې په اوریدو سره په شرارت سره وویل:

« رینښتیا ؟......ایا رینښتیا دې چې هغه څه چې زه یې وغواړم ته به یې هرو مرو راکوې ؟»

« هو ! بې شکه ، ما چې کومه ژمنه کړې ده هغه به خامخا پوره کوم»

« نو بیا ما د خپل ځان سره ملګرې کړه»

قاسم حیران شو ځکه د سونیا خبره ذومعني وه . قاسم ډاډ من و چې هغه به ترې محبت و نه غواړی ،ځکه چې قاسم یو راهب و اوهغه په دې پوهیده . خو هغې د خپل ځان سره یو ځای دده ملګرتیا غوښتې وه . قاسم وویرید او ناڅاپه یې د سونیا په لور وکتل:

« دا ته څه وایی ؟.... ته خو پوهیږې چې زه یو راهب یم »

« نو څه وشول چې راهب یی ؟ که یو راهب واده نه شي کولې نو ما سره خو نزدیکت کولې شي ؟ زه غواړم ستا په قدمونو کې سر کیږدم او د ټولې نړۍ څخه په بې خبرۍ کې ژوند و کړم......»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم حالت د کتلو وړ و. هغه په خپل جال کې را نښتي و. هغه په وختي توګه د سونيا د ټالولو له پاره په يو څو ټکو تکيه وکړه بيا همغه څو ټکي د سونيا د راتلونکې ژوند له پاره د ټولو ستره تکيه وګرزيده .. قاسم ورته وويل:

« سهي ده نو بيا د قسطنطنيې د جنګ پورې انتظار وکړه ، که چيرې مسلمانانو جنګ وګاټه نو زه به درته تکيه و ګرځم. او که چيرې هغوې ناکامه شول نو بيا به دې له ځايه وکاږم.»

دقاسم دغه جمله دهغه د فکر له مخې بلکل په ځاي و ه اوقاسم په خپله زړه کې همدا ډول پريکړه کړې هم وه چې هغه به په دواړو حالاتو کې دغې غمځپلې پيغلې سره کومک کوي، سونيا ددې خبرو په اوريدو سره يو دم د خپل مستقبل په خوبونو کې ډوبه شوه. قاسم ورته يو ځل بيا وويل:

« ليونۍ ! ته اوس ولاړه شه ،شپه ډيره تيره شوې ده او تر ډيره پورې زما په کمره کې ستاپاته کيدل سهي نه ي ....»

« ولې سهې نه دي ؟ دلته ته کوم داسې راهب ونې چې دشپې يې خونه په ښايسته نجونو نه وي ښکل کړل شوې..»

« زه ستا تر مخه ولاړ يم ، او ته پوښتې چې داسې کوم راهب شته چې پاک لمنې وي ....ماته ووينه ، زه پاک لمنې يم. په دې خاطر ته اوس خپلې کمرې ته ولاړه شه ....»

دسونيا زړه خو نه غوښتل خو په ډيره ناخوالې توګه دهغه دکمرې څخه ووتله او دتلو تلو په وخت کې يې قاسم ته په ډيرو حسرتناکو سترګو سره کتل. کله چې سونيا ولاړه نو قاسم لږه شيبه وروسته دخپلې کمرې دروازې ته روغې اودهغه ځايه بيرون وکتل ، دهليزونه وران ويجاړ معلوميدل، هغه شاوخوا وکتل اوبيا يې سترګې په هغه اوږود دهليز باندې ور ونښلوې ، خو ددهليز په اخرې برخه کې يې د چا په کتلو سره هک پک حيران پاته شو ..... ځکه هلته ډير لرې شاګال بطريق ولاړ و. دمشال په رڼا کې دهغه سره څيره د ورايه ځليده ، قاسم ته دهغه سترګې لکه د اور د بڅرکو په څير ډاګيزه کيدې ، هغه دقاسم په لور متوجه و اوپه ډيره کرکجنه توګه يې دقاسم په لور کتل. پخوا له دې چې قاسم څه وکړي ، شاګال يو دوه قدمه مخته ولاړ او د قاسم دسترګو څخه يې ځان پټ کړ. دقاسم د ملا په هډوکې کې يوډول برقي امواج راپيدا شوي و، هغه بيرته کمرې ته راستون شو او دخپلې کمرې دروازه يې د دننه څخه کلکه بنده کړه. قاسم په خپله بستره باندې څملاست خو د شاګال دواړه سرې سترګې يې په ذهن کې وې او دهرې لورې يې کتلې. بلاخره قاسم خپل سر په زوره وواهه او بيا يې سترګې پټې کړې او د ويده کيدو هڅه يې وکړه خو اوس خوب دهغه څخه ډير لرې تللې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ اخرې ورځ وه..... ځکه چې د هغې په سبا په کليسا کې د دواړو کليساګانو يوه ګډه غونډه جوړيدونکې وه .هلته په کليسا کې ددې غونډې دګډونکونکو له پاره نوې کرسۍ خپريدې ، د عبادتځاې پرته نور ټول سالون ددايرې په ځير په دوه سوه څوکيو ښکلې کړل شوې و. په چوترې يې د غونډې د مشر او شهنشاه له پاره دوه ستر تختونه اېښودې و ، دسالون په منځ کې يو ستر اوپراخه ميدان جوړ کړل شوې و ، نن د اياصوفيا د پاکولو کار روان و. ځکه چې يوه وروسته يې د يونان او روم ددوو کليسا ګانو تر منځ دجوړ جاړی او اتحاد له پاره خبرې کيدې. خو قاسم غوښتل دا اتحاد له منځه ولاړ شي ، نن يو ځل بيا قاسم د بطريق اعظم په لار ښوونه د فوځ د سالار نورټاس د کتلو له پاره ورغې. قاسم د غونډې د خرابولو په خاطر سپه سالار د سخت قدم اخستو له پاره تيار کړ. دهغه ځاې د بيرته راستنيدو په وخت کې قاسم په ډيره نا محسوسه توګه د يو شمير پټو دوستانو سره دکتلو له پاره هم ورغې. خو کله چې قاسم دخپلو ملګرو سره دکتلو وروسته بيرته را روان و نو دبازار په منځ کې يې خپل خادم ډيوډ تر سترګو شو ، قاسم تندې ته ټک ورکړ ،چې هسې نه چې ډيوډ دهغه په تعقيب پسې راوتلې وي ،دغه فکر قاسم ډير نا ارامه کړ. هغه پخپل همدې فکر کې را روان و او په دې توګه د ماسپښين نه مخته ايا صوفيا ته را ورسيد ، په اياصوفيا کې دغونډی له پاره تياری خپل اخري پړاو ته رسيدلې وه اودسالون دهرې ستنې سره مشالونه روښانه شوې و.

قاسم په بيړه بيړه خپلې کمرې ته ځان ورساوه.... ډيوډ لا تر اوسه دهغه د ذهن څخه نه و وتلې. دقاسم د راتلو څخه لږه شيبه وروسته هغه ليونۍ پيغله يو ځل بيا دقاسم تر مخ ولاړه وه ، دراتلو سره سم ترې قاسم وپوښتل:

«ډيوډ چيرې دې ؟»

« نه پوهيږم ، نن سهار مې يو ځل د بطريق شاګال سره کتلې و. هغه وخت هغوې دواړه د اياصوفيا څخه بيرون روان و..»

دقاسم په زړه کې ډول ډول انديښنې راولاړې شوې. هغه دکوم خطر څخه نه ويريده خو په دې انديښمن و چې هسې چې دخپلې دندې د پاې ته رسيدو دمخه يې کار شنډ شي ، قاسم سونيا ته د بيرته تللو اجازه ورکړه اوپخپله دبطريق اعظم د کمرې په لور ور وخوځيد. هغه دغه زوړ بطريق ته د نوټاراس دبسپنې په اړه ډاډ ورکړ خو کله يې چې بطريق اعظم په انديښنو اوفکرونو کې ډوب وکوت نو په ډير احتياط سره يې ترې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! ته ډير انديښمن معلوميږې ، زه ستا د انديښنو د لرې کولو له پاره د هر خدمت کولو ته تيار يم. »

زوړ بطريق د قاسم په لور په ډير غور او دقت سره وکتل او بيا يې په لږڅه انديښمنه توګه ووېل: « هو ! رښتيا هم زه ډيرپه انديښنه کې يم. سبا ددواړو کليساګانو غونډه جوړيدونکې ده اوشهنشاه هوډ کړې چې په هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به د رومي کليسا سره اتحاد کوي ، زه په دې فکر کې يې چې د رومي کليسا دواکمنۍ نه وروسته به د هيواد په کوم کونج کې ځان پټوم.....»

قاسم د لږ څه غور نه وروسته عرض وکړ « مقدسه پلاره ! ته انديښمن کيږه مه ،دقسطنطنۍ دټولو فوځونو سالار نوټاراس ماته ډاډ راکړې چې هغه به په هيڅ قيمت شهنشاه پرې نږدې چې دا يووالې راوړې.»

دقاسم دخبرو وروسته دبطريق حوصله لږ څه په ځاې شوه اوبيا يې قاسم خپلې خواته کيناوه او تر ډيره پورې يې ورسره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې... خو په هر صورت هغه مضطرب اوپريشانه وه ، هغه قاسم ته دقسطنطنۍ او اياصوفيا په اړه ډيرې د راز خبر ې وکړې چې قاسم ته يې دسلطان په لور دليږلو اړتيا احساسيده.

غرمه سسټرميري دخپلې خادمې په خوله باندې سونيا ته ځواب وليږه ، سونيا بې له ځنډه د سسټر ميري خونې ته راغله نو سسټر ميري په ډيره خوشحالۍ سره هغې ته ښه راغلاست ووايه. او په مصنوعي توګه يې ترې لږ څه ځان مرور شانته کړ.

« سونيا ! ته ډيره مطلب پاله يې..... هغه نسخه چې ما پرون تاته ښوولې وه نو بيا دې زه دهغې دپايلو څخه خبره نه کړم....»

سونيا ته د سسټر ميري په څير د يوې بزرګې اوعابدې ښځې په دې سلوک باندې حيرانتيا پيدا شوه. ځکه هغې دسسټر ميرى په مخ کې يو بل رنګ کوت. اودا د پرېښتو په څير دپاکوالي په ځاې باندې بل ډول رنګ و. خو بيا هم دسسټر ميري په خبرو باندې سونيا خجالت شانته شوه او په خندا يې وويل:

« سسټر !.....ستا نسخه ډيره بريالۍ وختله. اوس نو هغه ځوان راهب په پوره توګه زما په موټې کې پروت دې. زه چې کله وغواړم هغه د اياصوفيا څخه دخپله ځانه سره يو ځاې ويستلې شم.» سونيا په هواکې خپل موټې پرانست او ويې ويل. مارسي لږ څخه ځوړنده شوه. غوښتل يې څه ووايي چې سونيا ورته يو ځل بيا وويل: « خو سسټر ! زه چې نن تا وينم داسې راته بريښي چې په تا کې د دغو وچو مناجاتو او عباداتو څخه لږ نور څه هم شته. سسټر !نن ته د يوې راهبې په ځاې يوه ښځه ښکاريږې.»

سونيا په شرارتناکه توګه ډيره ستر خبره کړې وه... اوس نو مراسي ته هم د خپلو احساساتو په اړه احساس پيدا شوې و ،په خپل ځان يې کنترول پيدا کړ اوبيا يې وويل: « نه ! داسې څه خاص خبره نه شته ، ما خو ستا دخوشحالۍ له پاره دا ټولې خبرې کولې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا تر اوسه پورې به د سونیا او مارسي تر منځه نورې خبرې هم کیدلې چې په دې وخت کې ډیویډ چې د سونیا د لټون پسې ان د مارسی خوني ته رارسیدلې و نوپه دې خاطر سونیا دمارسي سره خپله خبره په نیمایی کې پریښوده او دډیویډ سره ولاړه.

قاسم د شپې تر ډیره پورې د بطریق اعظم سره په خبرو مصروف و اوبلاخره د ټولو اموراتو د جوړښت نه وروسته بیرته خپلې کمرې ته راستون شو او په خپله بستره کې و غوځید.

بله ورځ د سهار دلمر دراختو نه سمدستي وروسته دقسطنطنیی د ایاصوفیا دکلیسا تر مخه د امرانو ، رئیسانو ، وزیرانو ، دسلطنت دمشرانو ، د شاهي کورنۍ ، دزمکنیو اوبحري قواو دمشرانو او دروم د کلیسا د پادریانو بګۍ په کتار کتار په دریدو شوې. کانفرس ماسپښین پیلیدونکې و ، هغه ګډون کونکي چې راغلي و نو هغوې په خپلو خپلو ځایو کیناستل. د ایاصوفیا سالون د ماسپښین نه مخته دخلکو څخه ډک شو ، اوبیا «چوبدار» ددروازې تر مخه اعلان وکړ چې لږه شیبه کې به دمعظم شهنشاه بګۍ را ورسیږي. د ایا صوفیا بطریق اعظم او د سلطنت نور اراکین ټول راغلل تر څو د شهنشاه استقبال وکړي، قاسم هم دبطریق اعظم سره یو ځاې راغي. په دې وخت کې د شاهي ساتونکې ډلې سالار د شهنشاه استقبال کونکو ته په دوو خواو کې د دریدو لار ښوونه وکړه.

تر ټولو دمخه قاسم ته دسل کسو سپرو یوه ډله تر سترګو شوه ، دا ډله په ډیره منظمه توګه را روانه وه ، د آسونو سرونه یی پورته او په پوره مستۍ کې شنړیدل. ددې معنې داوه چې شاهي بګۍ رارسیدونکې ده. ددې آسونو شاته یو ځانته اس سپور چې بازنطینی بیرغ یی په لاس کې و ، پړکیدونکې لباس یی په تن و او خپله لوځه توره یی په هوا کې خوځوله هم را روان و. دهمدې سپور شاته د قسطنطین شاهي بګۍ هم را روانه وه. دلرګي په دې بګۍ یی د سروزرو تارونه ګیېولي و ......د بګۍ دواړو اړخونو ته پردې پرتې وې ، ددې پردو خواوې لږ څه راپورته کړل شوې او شهنشاه په کې د ورایه ځلیده ، کله چې دقاسم سترګې په قسطنطین ور ونښتې نو سمدلاسه یی د رسول الله صلي الله علیه وسلم دا حدیث ذهن ته راغې .....اذا هلک قیصرا فلاقیصر بعده ...... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبل قیصر به بیا نه راځي... قاسم په همدې فکر کې و چې دا همدا قیصر دې چې د هلاکیدو وروسته به یی بل نه راځي. دقاسم سترګې د قیصر په څیرې ور ننښتې وې، دا یوځوان هلک و چې مخ یی لکه دزمري په څیر ښکاریده او سترګې یی لکه دپړانګ په څیر را وتې وې.

کله چې شهنشاه دبګۍ څخه را ښکته شو نو قاسم دهغه د تنومنده جسم په کتلو سره حیران پاته شو ، دا په یقیني توګه دکوم عیش و عشرت کونکی پادشاه وجود نه و. دقسطنطین په سر د بازنطینی سلطنت یولس سوه کلن تاج ایښې و. دبازنطینی سلطنت لمړۍ قسطنطین دهمدې تاج دپه سرولو په اساس پادشاه شوې و، قسطنطین په پوره بیړه ولاړ او اوایاصوفیا ته ورننوت. دشاهي بګۍ شاته په پرلپسې توګه درې نورې بګۍ هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلي ،په دې بګیو کې د شاهي کورنۍ ښځیه مشرانې سپرې وې. په منځنۍ بګۍ کې ملکه او په دوو نورو کې شهزاګۍ سپرې وې ،دوې هم دبګیو څخه را کیوتل او د ایاصوفیا دننه ولاړل.

دشهنشاه د ور رسیدو سره سم دایاصوفیا غونډه پیل شوه، دایا صوفیا بطریق اعظم د یوه میلمه پال په څیر د غونډې کار روایی پیل کړه. په هال کې ټولې چوکۍ دیوې دایرې په شکل کې ایښوول شوې وې ، په ځاې ځآې کې د چوکیو دمنځه دتیریدو له پاره لارې جوړې کړل شوې وې ،په دې توګه ددوه سوو وګړو دغه دایره په څو برخو ویشل شوې وه. دا ویش یې داسې کړې و چې ددواړو کلیساګانو مذهبي مشران یې په بیلو بیلو برخو کې کینولي و ،د راهبانو او ننانو له پاره په دایرې کې ځانته نور ځایونه جوړکړل شوي و . شهنشاه ، بطریق اعظم او کارډینل اسیډرو په چوتې باندې ایښول شوو لوړو کرسیو باندې ناست و . دشاهي کورنۍ ښځې هم د ننانو ترڅنګ ناستې وې او د غونډې جریان یې ځاره ..... د کلیساګانو د ویش له کبله ددایرې هره برخه په ډلو ډلو ویشل شوې وه . دچوترې تر مخه او ددایرې ترمنځه په مخکنې ځاې کې د فوځونو سالار نوټآراس ته ځانګړې ځاې جوړ کړل شوې و .....

د ټولو ترمخه بطریق اعظم پورته شو او د « مقدس کتاب انجیل» څخه یې لږ ولوسته.اوبیا یې خپله پرانستې وینا واوروله. بطریق په خپلې وینا کې وویل:

درونده شهنشاه او د غونډې معززو ګډون کونکو !

په تاسې دې خداوند دخپل رحمت سیوري وکړي....

نن دا غونډه د قسطنطنیې د شهنشاه ، دبازنطین د تخت وارث ، بهادر، یولسم قسطنطین چې دروم په قیصر مشهور دې...... په حکم دلته رابلل شوې ده.....

د «رومن کتولیک» او « دې هولي ارتوډکس چرچ» تر منخه اتحاد او یووالې د درونډ شهنشاه یواځنې ارزو ده ، تر څو ددواړو کلیساو تر منځ یووالې راشي ، منافرت او ډله بازي له منځه ولاړه شي. ددواړو کلیساو ترمنځه دغه اختلاف د نهه سوه کالو راهیسې روان دې ، معظم شهنشاه او دهغې نیکونه او غور نیکونه ټول د « دي هولي ارتوډکش چرچ» ریښتونې پیروان دي . عظیم قیصر ، « جستینین» د ډیر و زیاتو مصاروفو په واسطه د ایاصوفیا دغه مانۍ اباده کړه چې اوس په کې مونږ ټول ناست یو.

تاریخ ګواه دي چې قسطنطنیې د خداوند یسوع مسیح بلنې ته تر ټولو لمړۍ لبیک ویلې و . په دې خاطر د قسطنطنیې چرچ دخداوند یسوع مسیح د لمړنیو منونکو څخه دې. تاریخ ددې خبرې ګواهي هم ورکوي چې دیولسمې پیړۍ په صلیبي جنګونو کې قسطنطنیې په لکونو شهیدان ورکړې دي او په دې توګه یې دخپل ریښتونې عیسویت ثبوت وړاندې کړې دې. همدا راز تاریخ ددې هم ګواهي ورکوي چې د یسوع مسیح تر ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمړی کلیسا په اروپا کې همدلته جوړه شوه. اوهغه هم لمړني قسطنطین د ډیرو ښکلو لرګیو څخه اباده کړې وه. اوبیا پیړی پیړی مخکې د ایاصوفیا یو ډیر ستر بطریق اوزمونږ دټولو مقدس پلار قسطنطین ته یو زیرې ورکړې و چې تاسې ټول ترې خبریاست ، خوزه به ددې خبرې یادول اړین وګڼم « زمونږ مقدس پلار زیرې ورکړې و ، چې یوه ورځ به دترکانو خلک قسطنطنیی ته را ننوځي اود رومیانو پسې به ان د صوفیا سینټ تر هغې ستنې پورې و رسیږي چې د قسطنطین دپادشا په نامه مشهوره ده. بیا به دهمدې ځایه د ترکانو مصیبتونه پیل شي ، ځکه چې په دې وخت کې به داسمانه یو پرینښته توره په لاس راښکته شي....«ګبن»

درنو میلمنو ! ددې اسماني الهام مقصد بلکل څرګند دې اوهغه دا چې یواځې د ایاصوفیا کلیسا ددې ښار دپاینښت او خوندي ساتنې ضامنه ده. نن دشرق اوغرب ټول عیسوي مذهبی مشران دلته په ایاصوفیا کې موجود دي ، مونږ دسلطان محمد خان په مقابل کې ددواړو کلیساو په یووالې هیڅ ډول نیوکه نه کوو. مونږ ته به د ډیرې خوشحالۍ ځای وي چې زمونږ پخواني ورونه (رومیان) خپل بدعات پریږدي او زمونږ سره بیرته را یوځای شی.....

د « دې هولي ارتو ډکس چرچ » په ریښتوني توګه د عیسویت نماینده دې. دد ې نه علاوه ، زه د معظم شهنشاه په وړاندې په پوره درنښت سره عرض کوم تر څو دغه غونډه په خپلو خبرو سره پرانزي. تر څنګ یی ور څخه غواړم چې د غونډې د صدارت د اعلان په وخت کې د یوناني کلیسا « ایاصوفیا» حرمت او تقدس د خپل مبارک آند څخه و نه غورزوي. ددې سره خپلې خبرې پای ته رسوم.... شکریه.»

بطریق اعظم په خپل ځای کیناست او شهنشاه د غونډې د صدارت اعلان وکړ. هغه د بطریق اعظم غوښتنه له سترګو و غورزوله او کارډینل اسیډرو یی د غونډې رئیس اعلان کړ. د شهنشاه ددې اعلان سره سم د یوناي کلیساو پادریان په خپلو کرسیو کې په بنګسیو کې اخته شول ، اوس نو غونډه پیل شوې وه ، شهنشاه تر هر څه لمړی دغونډې اهداف او موخې بیا ن کړې او ددواړو کلیسا د یووالې او د قسطنطنیی څخه د دفاع له پاره یی ددې یووالې په اهمیت باندې اږوده وینا وکړه. شهنشاه دخپلو خبرو په جریان کې د ایاصوفیا پادریانو ته د ارامو کیناستو مشوره ورکه او په مختلفو جملو کې یی دهغوې دپوهولو هڅه وکړه او هغوې ته یی د ډاګیزه کړه چې د روم دپاپا او غربي اروپا مرسته د قسطنطنیی د خوندي ساتلو او دفاع له پاره څومره اړینه ده. په حقیقت کې شهنشاه ته دکلیسا ګانو تر منځ د مذهبي اتحاد اویووالې څخه دغربي اروپا مرستې ډیر ې مهمې وې. په دی خاطر یی غوښتل ددواړو ډلو ترمنځ اختلافات له آنده و غورځوی او د ټولو عیسویانو د یوځای کولو هڅی وکړی. په حقیقت کی دقسطنطین فکر ډیر په ځای و. دا عیسوی نړۍ بدقسمتی وه چی دهغوی دملت په مرکز باندی حمله کیدونکی وه خو هغوی تر اوسه هم په اختلافاتو کی غرق پراته وو. تاریخ ګواه دی چی هغه قومونه هیڅکله هم ژوندی نه دی پاته شوی چی خپل مرکز له یاده وباسي او په خپلو منځو کی ډلی ډلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله علیه وسلم په مدینی منوری کی دمنافقینو له خوا جوړ شوی د (ضرار جومات) په دی خاطر له منځه یوړ چی الله تعالی هغی ته په قران کریم کی د تفرقی او ضرر رسونی نوم ورکړی و.

په قسطنطنیی باندی ډیر قوی او ځواکمن دشمن حمله کونکی و. او تر ټولو ستره خبره داوه چی قسطنطنیه د اروپایی عیسویت تر ټولو ستر مرکز و. خو ددی سره بیا هم د جنګ په ورځو کی ددوی تر منځ اختلاف په لوړه کچه و. بطریق په خپلو خبرو کی دا ډاګیزه کړی وه چی.....که د رومن کتولیک چرچ خپل بدعات پرېږدي نو دوی به ورسره اتحاد وکړی.... خو شهنشاه ددی برعکس ټول عیسویان د ګډ دښمن د خطر څخه ویرول او ددوی تر منځ یی د یووالی هڅه کوله. د شهنشاه د آند سره د فوځونو سپه سالار ګراند ډیوس نوټآرس تر ټولو زیات مخالفت کاوه ، هغه په خپل ځای کی پورته شو اودشهنشاه ترمخه یی ډیره ګستاخي وکړه او په دغی ستری غونډی کی یی هغه ته په ډاګیزه توګه وویل: « که چیری معظم شنهشاه ددی خطری او ګواښ احساس کوي چی په قسطنطنیه باندی به مسلمانان ولکه وکړی ،نو زما په آند دا دومره سترګواښ نه دی ، ددی نه ستر ګواښ په قسطنطنیه باندی د ظالم پوپ ولکه ده..... زه غوره ګڼم چی په قسطنطنیه کی د کارډینل د (خولۍ) په ځآی د ترکانو (لونګۍ) ووینم. (عثمانی دولت)

د نورټاس خبرو په غونډی باندی ډیر سخت اغیز وکړ. دیوی لحظی له پاره ټول حیران پاته وو. ټولو د قسطنطین سترګو او مخ ته کتل. د شهنشاه مخ لحظه په لحظه لکه د اور په څیر سور ګرزیده. نورټاس د شهنشاه په مقابل کی ډیره ګستاخی کړی وه. خو شهنشاه په خپله چوکۍ کی تاو راتاو شو او په خپل ځآی کیناست. دا ځای دهغه دربار هم نه و چی جلاد ته یی حکم کړی وای ترڅو د نورټاس سر له تنه غوځ کړی. دا خو مقدسه کلیسا وه اودلته د چا وینه تویول حرام و و. دبله اړخه شهنشاه هم نه غوښتل چی په دی حساس وخت کی د نورټاس په څیر تجربه لرونکی جرنیل له لاسه ورکړی. په دی خاطر شهنشاه هیڅ هم و نه ویل. د نورټاس په خبرو او د شهنشاه په مقابل کی دهغه په دغه ګستاخۍ باندی که له یوه اړخه شهنشاه سخت غصه کړی و د بله اړخه یی د رومن کتولیک پادریان هم په غضب شوی و ، خو د یونانی کلیسا پادریان پری ډیر خوشحاله و و.

نورټاس اوس هم شراب څښلی و او د شرابو په نشه کی ډوب و او د خولی څخه یی همغه الفاظ راوتل چی قاسم په ډیره مینه دهغه په ذهن کی ورځای کړی و و. قاسم په خپلی کرسۍ باندی خوشحاله ناست و.

نوټاراس دخپلو خبرو وروسته بیرته کیناست، دهغه دکیناستو وروسته کارډینل اسیډورد لمړي ځل له پاره راپورته شو او غوښتل یی چی څه ووایی:

«درنو حاضرینو !زه د پوپ جان نکلسن ځآنګړی نماینده یم. قسطنطنیه یوائی ستاسو له پاره د اهمیت وړ نه ده ، زمونږ له پاره هم همدومره داهمیت وړ ده. هغه زیری چی بطریق اعظم دخپل تقریر په دوران کی وکړ خو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدس بطریق په پوره توګه بیان نه کړای شو. پوهیږم چې ستاسې ډیر وبه ددې زیرې په اړه اوریدلې وي خو زه به یو ځل بیا د مقدس پلار دغه زیر تاسې ته تکرار کړم:

زیرې دا ډول وو چې ....یوه ورځ به ترکان قسطنطنیې ته را ننوځي او درومیانو د تعقیبولو پسې به د(سینټ صوفیا) د عبادتځای تر مخه دغې ستنې پورې چې د پادشاه قسطنطین په نامه یې شهرت موندلی دی رارسیږي. خو دهمدې ځایه به دهغوی زوال پیلیږي ، ځکه په دې وخت کې به د اسمان څخه یوه فرشته توره په لاس راکیوځي او د همدې اسمانی وسلې په واسطه به دقسطنطنې سلطنت داسې یو غریب انسان ته ورسپاري چې په هغه وخت کې به دهمدې ستنې سره ناست وي، فرشته به دغه کس ته وواییي....دا توره در واخله او دهمدې په واسطه د خداوند یسوع مسیح بدله واخله. بس دهمدغې یوې پریکنده جملې د ویلو سره سم به ترکان په تیښته پیل وکړي او رومیان به د فاتحینو په څیر ترکان د غرب او اناطولیه څخه ان د ایران تر پولو پورې و ځغلوي.....(The Decline and fell of the Roman Empire)

دهمدې زیرې په اساس دبطریق اعظم څخه پوښتنه کوم چې ایا دا غریب انسان چې د ستنې تر څنګ به ناست وي د قسطنطین د کورنۍ څخه به وي ؟ زه پوښتنه کوم چې خدای مه کړه زمونږ شهنشاه به هغه وخت موجود نه وي ؟ بطریق اعظم دی دخپلې وینا په اړه وضاحت وکړي. هغه د شهنشاه په شتون کې د خپلو پخوانیو مشرانو یو ډیر کمزوری حکایت وړاندې کاوه او په دې توګه یې د شهنشاه سپکاوی کاوه .تر دې وروسته یې سپه سالار ډیوک نوټاراس هم ګوابنه.... هغه دې په دې پوه شي که مسلمانان په قسطنطنیه باندې ولکه وکړي نوبیا به ستا وطن ته هیڅوک هم دعیسویانو مرکز و نه وایي. مسلمانان به زمونږ په کلیساګانو کې خپل عربي نسله اسونه تړي او په دې توګه به زمونږ د عبادتځایو سپکاوی کوي ، هغوی به د قسطنطنیې هیڅ عیسوی ژوندی پرې نه ږدي او زمونږ ښځې به بې ابرو کړي ، خو ددې برعکس د کارډینل هغه خولۍ چې ته ترې نفرت او کرکه کوې د عیسویانو له پاره د پناه ځای و ګرځي. اوبیا به هغه وخت د یونانې کلیسا پادریان پښیمانی کوي چې ولې یې په خپلو رومي ورونو باندې باور نه دی کړی.

قاسم هم په دغې غونډه کې ناست و ، دهغه کرسۍ د ایاصوفیا دراهبانو او بطریقانو سره یو ځای ایښوول شوې وه. هغه دغونډې جریانات په ډیر غور اودقت سره تعقیبول ، په هغه ځای کې چې قاسم ناست و هغه ځای د غونډې د ګډونکونکو ددایرې دښې لورې اخرې برخه وه. دهغه تر مخه د ایاصوفیا راهبانې اوشهزادګۍ ناستې وې. یعنې د قاسم د ناستې ځایو دښځو د ناست ځای سره بلکل مخامخ و ددوی تر منځ څو قدمه واټن و اوهغه هم د چوترې غاړه وه. د چوترې دپاسه شهنشاه ، بطریق اعظم او کارډینل ناست وو. قاسم د خپل ناست ځای څخه په ډیره ناقرارۍ سره یوه راهبه تر سترګو لاندې نیولې وه هغه فکر کاوه چې شونې ده چې دا به مارسې وي خو مارسي په دې غونډه کې دګډون له پاره نه وه راغلې، هلته مخامخ په چو کیو باندې دشاهي کورنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغلی اونوری مقدسی راهبانی ناستی وی. خو کله چی کارډینل د مسلمانانو د مظالمو یادونه کول نو دقاسم وینه په جوش کی راتله.

ددی غونډی ناظم یو ځوان بطریق و، چی د قاسم ښی اړخ ته ناست و او د غونډی کاغذونه یی په لاسو کی اړول را اړول او دغونډی څارنه یی کوله. په دی وخت کی یو ناڅاپه هغه پورته شو او کوم ضروری اعلان کولو ته یی ځآن جوړ کړ.

«د غونډی درنو ګډون کونکو ! نن زمونږ په دی غونډه کی د یسوع مسیح خدای د پیدایښت د ځای (یورشلم) یو مقدس بشپ شتون لری ، هغه د تیری شپی پوری د معظم شهنشاه میلمه و . زه دهغه څخه غوښتنه کوم چی دمسیح د تعلیماتو په رڼا کی د قسطنطنیی ددغونازکو حالاتو او ددواړو کلیساو ترمنځه د اتحاد او یووالی له پاره خپل آند وړاندی کړی .»

ددی اعلان سره قاسم ټکان وخوړ ځکه هغه ته تر اوسه پوری ددی میلمه د شتون په اړه کوم معلومات نه و . داسی معلومیده چی بطریق اعظم هم د بیت المقدس ددی بشپ د راتلو څخه بی خبره پاته شوی و. په داسی حال کی چی بیت المقدس هم د عثمانی سلطنت یوه برخه وه خو دهغه ځای پادریان اوبشپان تر اوسه پوری په عیسوی نړۍ کی د ډیر عزت خاوندان ګڼل کیدل. دا د شهنشاه یو چال و چی د غونډی په جریان کی یی را مخته کړ. د بیت المقدس بشپ پورته شو ا و ددواړو کلیساګانو ترمنځه د اتحاد په اړه یی ډیر اغیزمن تقریر وکړ. نژدی و چی ډیر مخلص عیسوی راهبان هم دغه اتحاد ته تیار شي... چی په همدی وخت کی یو درویشي کړی دروازه چی د شهنشاه څنګ ته راغی او په غوږ کی یی ورته څه وویل: دهغه په خبرو باندی شهنشاه حیران شانته شو ، شهنشاه تر ډیره پوری د دروازه چی خبری اوریدلی ، او په اخر کی شهنشاه څه داسی سر وخوځوو لکه دکوم کار دکولو اجازه چی ورکوی. لږه شیبه وروسته همدغه دروازه چی د قاسم تر څنګ ناست د غونډی د ناظم خواته راغی او ځ یی ورته وویل ، په همدی وخت کی دغونډی ناظم د خپله ځایه پورته شو او د لږی شیبی له پاره یی د غونډی د جریان د ځنډولو اعلان وکړ. دقاسم تندی تریو شو ، ځکه دغونډی دغسی ناڅاپی ځنډیدل دهغه د هیلی پرخلاف کار و. قاسم په فکرونو کی ډوب شو، داعلان نه وروسته شهنشاه دخپله ځایه پورته شو او د لږشیبی له پاره چیری ولاړ. دغونډی دګډون کونکو څخه هم څه خلک چی ډیری یی دشاهی کورنۍ ښځی وی پورته شوی او ولاړی. خوهغوی چی شاته پاته شول هغوی هم په خپلو خپلو کرسیو کی ناست په خپلو منځو کی په خبرو اترو بوخت شول. خو دا خبری اتری وروسته په یوه اوږده بحث باندی بدلی شوی ، او ددواړو کلیساو پادریانو یو بل ته په لوړ اواز ویل پیل کړل ، په دی وخت کی د قسطنطنیی یو عام پادری په خپل ځای کی ودرید او ویی ویل:

«تاسی خلک..... د شرابو سره پتیره ډوډۍ استعمالوئ ، دا په کوم کتاب کی راغلی دی ؟ مونږ خو د شرابو سره د پتیري ډوډۍ خوړونکی حرام خوړونکی او د عیسوی دین څخه بیرون ګڼو . مونږ د شرابو سره دخمبیره شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ په خوړولو قایل یو، ځوک چې خمبیره شوی ډوډۍ نه خوري او پتیره ډوډۍ خوري ، دهغه خوراک حرام ګڼل کیږي. تاسو بدعتونه راویستلي دي ، تاسې حرام کارونه کوی او حرام خورئ ، دعیسوی دین څخه خارج او کافر یاست.»

په همدې وخت کې د ایاصوفیا یو پادری پورته شو او ویې ویل: « شرم وکړئ شرم !...که دخمبیره شوی ډوډۍ څخه کرکه کوئ نو بیا خمبیره شوی شراب ولې څښئ؟ تاسې خو لا دپخوا څخه کافر واست.»

د تاریخ پاڼو د «ډوډۍ» دغه اختلاف په خپلو زرینو کرښو کې ځای کړی دی. په همدې وخت کې دایا صوفیا ماڼۍ د پادریانو د خپل منځی چغو په واسطه په لړزه کې راغله. ځومره راهبان چې هلته د غونډې په خونه کې ناست و ټولو دغه جګړه په پوره غور سره کتله. او څه نورو دغه کار د شرم نه ډک ګاڼه. په دې وخت کې بطریق اعظم او کارډینال هم د غونډې په سالون کې نه و موجود. نوټاراس او یو شمیر نور مشران هم دغونډې د ځای څخه بیرون تللی وو. د تللو په وخت کې بطریق اعظم قاسم هم له ځانه سره وړی و ، کله چې قاسم د بطریق اعظم سره د نیم ساعت وخت دتیرولو وروسته بیرته راستون شو او بیرته دغونډې ځآی ته را ننوت نو د عجیب اوحیرانونکې حال سره مخ وو ، ځکه په هال کې ددواړو خواوو پادریانو یوبل ته پوره سپکې سپورې ویلې. نژدې دوو سوو پادریانو د ایاصوفیا دغه سالون د سوک اوڅپیړو ځای ګرځولی و. قاسم ددې حالت په کتلوسره په زړه کې خندل ، لږه شیبه وروسته غونډه بیا پیلیدونکې وه قاسم راغی اوپه خپل ځای کې کیناست اود غونډې دغه بدنظمي یې کتله. خو دا الهګوله هغه وخت یو ناڅاپه پای ته ورسیده چې اعلان کونکې د شهنشاه د راتلو اعلان وکړ. پادریانو په بیړه بیړه خپلې خپلې کرسۍ را سمې کړې. د شهنشاه دراتلو ترمخه بطریق اعظم اوکارډینل هم په خپلو خپلو ځایو کې کیناستل.

د لږ ځنډ وروسته شهنشاه سالون ته راننوت. هغه خپل ناست ځای ته راورسید خو دکیناستو په ځای همداسې ولاړ پاته شو. هغه ډیر قهریدلی معلومیده. اوبیا یې په ډیره تنده لهجه وویل: « بدبخته ولسه ! زه ستاسې تباهی اوهلاکت په خپلو سترګو باندې وینم ، دښمن مو سر ته رارسیدلی دی خو تاسې تر اوسه هم په پتیره او خمبیره شوی ډوډۍ باندې جنګ یاست.... یوه خبره چې ما تر اوسه نه غوښتل تاسې ته یې وکړم ، اوس غواړم تاسې ته یې ووایم:

ای تفرقه اچونکو مذهبی مشرانو ! په غور سره یې واورئ ! ما تیره شپه ډیر خطرناکه خوب کتلی دی ، ما په یوه ستر دیوال باندې په زرګونو کارغان په چغار کتلی دی ، هغوی دومره په زوره ټاغ ټاغ کوی چې ټول اسمان یې په سر راخستی دی. بیا ګورم چې د غرب له لوری د غوښې خوړونکو مرغانو یوه ډیره ستره ډله را الوتلې اوپه همدې دیوال باندې کینې. بیا زه وینم چې دغه کارغان او دغه نور مرغان یو دبل سره په جنګ کې ولویږي اوپه همدې وخت کې هغه دیوال په لړزه راشي. اوبیا زه وینم چې د اسمان څخه ګڼ شمیر بازان په دیوال باندې ناستو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغانو باندی را ولویږی او دسترګو په رپ کی یی سره وخوري. بیا یوه کشتۍ په دریاب کی وینم چی سوری په کی شوی وی او د اوبو څخه ډکه شوی وی ،اوپه اخر کی یو ډیر بد شکله دیو وینم چی سترګی یی داور دبڅرکو په څیر سری وی ، دا دیو غواړي ما دخپلی لمنی لاندی پټ کړی خو زه دهغه سره دپټیدو په ځای خپله توره را وکاږم اودهغه دیو سر له تنی بیل کړم.....

مادغه ډول خوب کتلی خو هیڅ اته می نه دی ویلی . ای بدبخته مذهبی مشرانو ! زه نه پوهیږم چی ددی خوب تعبیر به څه ډول وي ،خو دومره حتما پوهیږم چی د قسطنطنیی په اړه ددی خوب تعبیر ښه نه راوزي. زه تاسی ته د اخری ځل له پاره نصیحت کوم چی په خپلو منځو کی متحد شئ او که نه مسلمانان به ستاسی نوم اونښان ورک کړي.

د شهنشاه قسطنطین وینا ډیره اغیزمنه او د جوش نه ډکه وه . ټول ناست خلک چپ چاپ ناست و . بیا د ایاصوفیا یوی زړی راهبی جرئت وکړ او پورته شوه ،د خبرو کولو اجازه یی واخسته ، ویی ویل : « درونده شهنشاه ! ددی خوب هسی غورزول به د عقل نه لری خبره وي. تر هر څه دمخه ددی خوب سهی تعبیر تر لاسه کړئ تر څو دهمدي خوب په رڼا کی د قسطنطنیی د راتلونکی له پاره پلان جوړ کړل شي.»

زوړ فادر بروس هم د دی راهبی دخبرو سره خبره یوه کړه ، نورو څو کسو هم شهنشاه ته سلا ورکړه چی تر هر څه لمړۍ ددی خوب د تعبیر په اړه باید معلومات تر لاسه کړل شي. شهنشاه دخلکو دسلا له مخی بطریق اعظم او کارډینل ته ددی خوب د تعبیرولو په اړه وویل. خو دواړو خپل څټونه وګرول ، په همدی وخت کی یوی ځوانی راهبی دخبرو کولو اجازه وغوښته او ویی ویل:

« درونده شهنشاه ! دخوبونو دتعبیرولو په لړ کی دلته په ایاصوفیا کی یوه همداسی معتبره او باوری هستی شتون لری او هغه عبادت کونکی سستر میری.... غوره به وی چی سستر میری دی غونډی ته را وبلل شي او ددی خوب د تعبیر په اړه تری وپوښتل شی.»

د شهنشاه دحکم سره سم بطریق اعظم سستر میری ته په دی غونډی کی دحاضریدو امر وکړ. د سستر میری دنوم د اوریدو سره سم د قاسم غړی بی ترتیبه شول اوبیا یی چی کله واوریدل چی سستر میري په غونډه کی ګډون کوی نوبیا یی دخوشحالۍ نه زړه ټوپونه وهل. هغه دکوچنیانو په څیر تر جذباتو لاندی راغلی و. دهغه په سترګو کی دبیلتون زخم و او داوو کالو څخه ددی کتلو له پاره تږی ناست و. دهغه بی تابه سترګی په همغه دروازه باندی نښتی وی په کومه چی سستر میری را ننوتله. په کلیسا کی موجود هر کس ددغی پیغلی کتلو ته بی تابه و. شهنشاه هم دخپل خوب دتعبیرولو له پاره ناقراره و. بیا هغه وخت هم راغی چی مارسي د غونډی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سالون ته راننوتله. کله چې دقاسم سترګې په دغه سپینه فرشته باندې ولګیدې نو هملته په چوکۍ کې وچ کلک شو.

مارسی په ډېره کراره توګه قدم اخست او د راهبانو څوکیو ته ور روانه وه. هغې ته یې هملته په لمړي کتار کې یوه څوکۍ خالي کړې وه ، کله چې خپل ناست ځای ته ورسیده نو یو ځل د شهنشاه او بیا دحاضرینو تر مخ لږ څه ټیټه شوه .....او کیناسته.

شهنشاه مارسی ته وویل: سسټر میري ! ایا تاته ددې دواړو کلیساو د اتحاد دغونډې په اړه بلنه نه وه درکړل شوې ؟ ته خو د ایاصوفیا ډیره پخوانۍ راهبه یې. تاته په کار نه و چې د ننۍ غونډې څخه غیرحاضره پاته شوې وای.

د قسطنطین ددې پوښتنې په اړه مارسي په ډېره ارامه توګه ځواب وو ایه.« دورنده شهنشاه ! ددې اختلافي غونډو له پاره زمونږ بشپ او بطریق بسنه کوي. زه خو دیسوع یوه معمولي خادمه یم. اود کلیسا ګانو د اختلافي مسایلو څخه ځان لرې ساتم. خو بیا هم زه دخپلې غیر حاضرۍ په اړه بښنه غواړم»

دخپلو خبرو په وخت کې د مارسی سترګې په قاسم ور ونښتې. او نژدې و چې د زړه حالت یې بدلون ومومي. قاسم هم دمارسي په مخ سترګې ورکلکې کړې وې. ددواړو سترګې یو دبل سره په ټکر کې وې او ددواړو په وجودونو کې په زرګونو برقې موجونو ځپې وهلې. د اوو کالو بیلتون مارسی له هر څه غورځولې وه. کله چې دهغې سترګو د قاسم مخ وکوت نو دهغې په مات وجود کې یو نوې ځواک راتازه شو ، تر لږه ځنډه پورې دمارسی څخه دا هیر شوې و چې چیرې ولاړه ده ځکه دهغې دسترګو ترمخ تیرشوې یادونه لکه دتاریخ د پاڼو په څیر تیریدل اوپه همدې خیالونو کې ډوبه اوځان یې د سالون څخه غیر حاضر کوت.، هغې ته اورنه را په زړه شوه چې د کوچنیوالي خوږې شپې یې په کې تیرې کړې وې ،هغې ته د سلطاني قصر یو دهیلیز په یاد راغی ، د ملکې سروین د مینې اومحبت نه ډک مخ ، د شهزاده محمد مهربانه کرچار ، دسلطان مرادخان پلرنی شفقت.... او خپله مور مارتها یې هم تر سترګو شوه ، او بیا هغې هغه یادګاره ورځ کله د زړه ویستلې شوه په کومه کې یې چې قاسم بن هشام دخلکو نه په ډک لوبغاړې کې د لمړي ځل له پاره کتلې و. نن یوځل بیا قاسم د هغې تر مخه ناست و .... په یوه ډک سالون کې.. خو نن حالات څه بلمنګه وو، نن قاسم د ګوانښونو لاندې و. دهغې ورځې نه چې هغه دلته راغلې و د مارسي وجود په دار ځړول شوې معلومیده. هغه ډیره حیرانه وه چې دهغې قاسم دهغې سره ددومره نژدې والي سره هم د هغې څخه لرې و. هغې د شهنشاه د پوښتنې ځواب و وایه خو بیا یې ځان کنترول نه شو کړای. ځکه دهغې د سترګو مخې ته قاسم ناست و ، معلوم نه شوه چې د هغې په وجود کې کومه برقی بریښنا ځپانده شوه چې یو ناڅاپه یې د سترګو څخه دمرغلرو په څیر اوښکې راغلې. خو پخوا تر دې چې د مارسي اوښکې لاندې را توې شي شهنشاه ورباندې غږ کړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ ستا ښښنه منو . او غواړم چی ته زما دخوب تعبیر ماته ووایی.»

ددی نه وروسته شهنشاه خپل خوب ووایه. چی په اوریدو سره یی مارسي تر ډیره ځنډه پوری د بی هوشۍ په حالت کی ولاړه وه. دټولو خلکو سترګی د ایا صوفیا په دغی پخوانۍ عبادت کونکي سستړ میري باندی ښښتی وی ، هیچاته ډاګیزه نه وه چی دمارسي دسترګو څخه دغه د مرغلرو قطری دکومه ځایه راغلی. په سالون کی ناست خلک د مارسي ددغو اوښکو په کتلو سره بی روحه شوی و . په خپله شهنشاه هم ډیر وارخطا شوی و او فکر یی کاوه چی دخوب تعبیر یی ډیر ګواښمن او خطرناکه دی. په دی خاطر سستړ میری ژاړی. خو یوازي قاسم په دی پوهیده چی دمارسی دسترګو څخه د مرغلرو را تویدل او د کلیسا په فرش باندی دهغی پریوتل دڅومره ستر ارزښت لرونکی دی. اوبیا ....د قاسم په سترګو کی را ټوکیدلی نم د هیچا په لید کی نه راته.

کله چی شهنشاه ددویم ځل له پاره مارسی مخاطب کړه نو هغه داسی شوه لکه څوک چی نوی دخوبه رابیدار شی، هغی ناستو خلکو ته خپلی سترګی وروا ړولی اوبیا یی ډک اواز باندی وویل:

«دورنده شهنشاه ! تا چی کوم خوب کتلی دهغی تعبیر ډیر خطرناکه دی. زه وینم چی قدرت د قسطنطین تقدیر لیکلی دی. په دیوال ناست کارغان دقسطنطنیی مذهبی مشران او پخپلو منځو کی اختلاف اچونکی عوام دی ، دغرب نه راغلی غوښی خوړونکی مرغان دغه کارډینل او دهغه ملګری دی. اوپه هغه دیوال چی دوی ناست دی هغه د قسطنطنیی دیوال دی ، د اسمان څخه را تلونکی بازان د عثمانی سلطنت ترکی عسکر دی ، او لکه څنګه چی تا وویل چی شاهین یا بازان په دیوال ناست مرغان خوري نو ددی څخه دا مطلب اخستل کیږی چی فتحه به د مسلمانانو په برخه وی.

تا چی په دریاب کی تلونکی کومه کشتۍ کتلی ، دا دسمندر په اوبو کی لاهو شوی قسطنطنیه ده او په کشتۍ کی د سوری دپیدا کیدو نه مقصد کورنی اختلافات دي.... اودا چی په اخر کی تا کتلی چی د سرو سترګو دیو صفته انسان تاته پناه درکوي....نو په حقیقت کی دغه دیو ستا دښمن دی چی غواړی تا د ماتی سره مخ کړی او عیسوی دین رسوا اوسپک کړی...

درونده شهنشاه !دا ټول خوب زمونږ له پاره ښه شګون نه لري ، خو دهغی په اخر کی یواځی یو ښه شګون کتل کیږی اوهغه هم ستاسی د ذات پوری تړلی دی اوهمغه زه د خپلو هیلو اخری تمځای ګڼم. څرنګه چی تا دخوب په اخر کی د دیو سر له تنی پری کړی په دی اساس ته په یوه صورت د شاهین صفته مسلمانانو مقابله کولی شی»

ددی خبری دکولو وروسته مارسي خاموشه شوه. شهنشاه چی دمارسي دګستاخانه تعبیر څخه تک سور شوی و....دتعبیر داخری برخی په اوریدو سره را نرم شو اوپه ډیره بی صبری سره یی تری وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مقدسی راهبی !.....تا ماته زما د خوب دتعبیر په ویلوسره، که څه زه او ددی غونډی حاضرین دی لږ څه ناهیلی کړل خو مونږ غواړو وپوهیږو چی د شاهین صفته مسلمانانو د مقابلی له پاره لاری پیدا کړو. مونږ ته یی ژر ووایه چی څه باید وکړو ؟....

مارسي دداسی لاری څه تدبیرونه جوړ کړی و چی لمړی خو دشهنشاه په ګډون ټول خلک دغصی او قهر د حالته راووتل او یخ شول، قاسم په خپل زړه کی مارسی ډیره وستایله. اوس نو مارسی وویل: درونده شهنشاه ! د سرو سترګو هغه منحوس دیو همدلته ستا ترڅنګ په کوم ځآی کی موجود دی، هغه راپیدا کړئ او په خپلو لاسو یی ووژنئ، بیا به د جنګ په ډګر کی حتمی بری ستا په برخه شي.»

دشهنشاه په تندی باندی کربنی را ښکاره شوی، هغه به دسرو سترګو بد مخه دیو چیری لټوو. ډیر پریشانه شو او سمدلاسه یی مارسي ته وویل: « مقدسی راهبی ! مونږ به دسرو سترګو دغه منحوس دیو چیری و لټوو ؟ مونږ ته په دی لړ کی څه لارښوونه وکړئ.

« نه درونده شهنشاه ! زما سترګی ددومره ژور نظر څخه معذوره دی... خو زه په ډاډمنه توګه ویلای شم چی دا شخص به همدلته ستا ترڅنګ کوم ځای موجود وی.»

مارسی دا ځل خپله خبره په داسی بڼه وکړه چی قسطنطین په ډیره ناکراری سره خپلی سترګی د غونډی په ګډون کی ګرځولی را ګرځولی. مارسي بیرته په خپله چوکی کیناسته. د غونډی ټول ګډون کونکی ګونګ صم په خپلو ځایو کی ناست و. بطریق اعظم هم په خپله کرسی کی ځان تاوو را تاوو. خو کارډینل استېډ د شونډو لاندی خندل. د رومی کلیسا نور پادریان هم وارخطا نه وو. خو د یونانی کلیسا راهبان داسی شوی وو لکه مار چی خوړلی وی. دشهنشاه خوب هم ډیر خطرناک و او تعبیر یی دهغی څخه زیات خطرناک ښکاریده. خو یو ناڅاپه قسطنطین دغونډی د پاته برخی دپیلیدو حکم وکړ.

دمارسی تعبیر شهنشاه ته ډیره ګټه ور ورسوله. او د قاسم په ټول فعالیت یی اوبه ور وشیندلی ځکه قاسم نه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځه یووالی او اتحاد رامنځته شي. خو مارسی د قاسم د عزایمو څخه بی خبره وه. هغی تر اوسه پوری همدا یو فکر کاوه چی قاسم دهغی د اخستلو له پاره دلته راغلی دی. حقیقت دادی چی مارسی د خپل علم په مطابق د شهنشاه دخوب تعبیر کړی و او په هغی کی یی کومه بددیانتي نه وه کړی. دمارسی دخوب د تعبیر ګټه شهنشاه ته دا شوه چی تر اوسه پوری چی د یونانی کلیسا کوم پادریان ویریدلی وو هغوی ددواړو کلیساو تر منځه په اتحاد او یووالی باندی راضي شول. کله چی شهنشاه ته دخپل خوب د تعبیر څخه ددغی ګټی داخستو احساس پیدا شو نو ویی ویل:....ډیر ښه شول، هغه خو یو خوب و. خو دهغی د ویری څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول پادریان په لړزه شول ، اوس هیله پیدا شوی ده چی د روم د کلیسا سره به ټول پادریان توافق وکړي ....شهنشاه د غونډې د پیلیدو حکم و کړ اوبیا یی سپه سالار نورټاس ته مخ کړ او ورته یی وویل:

« نورټاسه ! دا وخت په خپلو منځو کی د جنګ جګړو له پاره مناسب نه دی. زه د یوه شهنشاه په څیر تاته حکم نه کوم خو د قسطنطنیې دیوه سپاهی په څیر تاته په دغه مقدس اتحاد کی د ګډون کولو بلنه درکوم»

نورټاس لا تر اوسه هم په خپله خبره کلک ولاړ و. خو اوس یی د شرابو نیشه را کمه شوی وه. په ډیره مودبانه توګه یی شهنشاه ته وویل: « درونده شهنشاه !نورټاس به په هر قیمت د مسلمانانو پر خلاف جنګیږي. او د خپلی وینی داخری ځاځکی پوری به جنګیږي. که څه هم کلیسا ګانو ترمنځ یووالی راشی او یا رانه شي. زه د معظم شهنشاه په لښکر کی دیوه عسکر په څیر په جنګ کی ګډون کول دخپل ځان له پاره فخر او ویاړ ګڼم.» سپه سالار دغسی ګول مول خبری وکړی او نور بیرته خاموشه شو.

قاسم او مارسی یو بل ته د سترګو په کونجو کی کتل.... غونډه هم په پوره ځواک سره روانه وه. شهنشاه ، دسلطنت وزیران ، د ایا صوفیا بطریق ، کارډینل او بشپانو ټولو خپلی خپلی خبری کولی.... په سالون کی هر ډول اوازونو انګازی کولی خو دقاسم او مارسي له پاره غونډه لا پخوا پای ته رسیدلی وه. په سالون کی ناست هر کس د سټیج په لور متوجه و. خو مارسی او قاسم یود بل په لور متوجه وو. معلومه نه ده چی څومره وخت به تیر شوی و.... د ایا صوفیا تر ټولو ستره تاریخی غونډه جاری وه ، قاسم خپله دنده له یاده ویستلی وه ، هغه راپاڅید او غوښتل یی چی دمارسي په لور ولاړ شي خو داسی یی نه شوای کولی ، اومارسی هم دداسی کولو جوګه نه وه.

غونډه روانه وه. ان تر دی چی د ایاصوفیا د شلو څخه څلور بطریقان او د سلو څخه دیارلس پادریان د روم دکلیسا برلاسئ منلو ته تیار شوی و و. په دی ډله کی زوړ فادر بروس هم ورګډ شوی و. خو بطریق اعظم لا تر اوسه پوری کومه پریکړه نه وه کړی. اوبیا هغه وخت هم راغی چی شهنشاه د سولی دتړون د تیارولو حکم هم وکړ. چی په هغې کی د قسطنطنیې په کلیسا باندی د روم د کلیسا برلاسی منل شوی وه. اوشهنشاه په خپله په رومی کلیسا کی د یونانی کلیسا د مدغم کیدو اعلان کړی و. داسی معلومیده چی یو ډول اتحاد منځته راغلی و خو په سهی معنی ورته اتحاد نه ویل کیده. ځکه چی ګڼ شمیر پادریان په دی خبرو باندی سخت په غصه اوپه غضب وو.

د شهنشاه داعلان نه وروسته دکوم اړخ نه کوم راهب دبطریق اعظم ثانی ډیمونان د وژلو خبره رایاده کړه. دی خبری قاسم سخت متوجه کړ او دلمړي ځل له پاره یی د غونډی په لور مخ واړاوو. په غونډی کی د ډیمونان د وژلو دخبری د یادولو سره دا هم وویل شول چی لا تراوسه یی وژنکی نه دی نیول شوی. په داسی حال کی چی ددی خبری ځرګندتبوتونه تر لاسه شوی و چی په دی وژلو کی د روم د کلیسا دپادریانو لاس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترون نه وروسته په قسطنطين باندی دا خبره ښه و نه لګیده. په دی خاطر یی د دربار حاضرینو ته سختی سپکی سپوری وویلی. خو په همدی وخت کی چی دډیمونان د قاتل د نه پیدا کیدو خبری کیدی هغه د اسرارو او رازونو ډک شاګال دغونډی ځای ته راننوت. خپله امصا یی په فرش ټکوله او مخته را روان وو. دهغه د امصا په ټکار د غونډی ټول ګډون کونکی دهغه لوری ته متوجه شول، قاسم چی کله شاګال وکوت نو سمدلاسه یی په زړه وخوړه. د قاسم شپږم حس د خطر زنګ احساساوو. د شاګال په کتلوسره قاسم په خپلی چوکۍ کی دورندوالی احساسوو. زړه یی غوښتل چی سمدلاسه ورپاڅی او د شاګال کار ورختم کړي اویا هم ددی ځایه و تښتی. خو شاګال د خپلی امصا په کوم سره د غونډ له منځه را ووت، که څه هم هغه یو بطریق و خو دهغه کرچار د مصر د پخوانیو جادوګرانو په څیر و. هغه دخلکو له منځه راووت او دشهنشاه مخی ته راغی او ودرید، سترګی یی په شهنشاه باندی نښتی وی او دخپلو سرو سترګو له لاری یی شهنشاه ته په غور سره کتل.

په دی وخت کی یو ناڅاپه شهنشاه ته هغه د سرو سترګو دیو په فکر کی راغی. اوکله چی شهنشاه د شاګال شکل و صورت ته وکتل نو داسی ورته څرګنده شوه چی دا به په حقیقت کی همغه دیو وی چی تیره شپه یی په خوب کی کتلی و، شهنشاه ته د سستړمیری له اړخه ویل شوی دخوب تعبیر په یاد و. سمدلاسه یی د ټولی نړۍ دپروا کولو پرته دخپلی توری په لاستی باندی لاس کینښود، غوښتل یی مخته راشی او دغه د سرو سترګو دیو له منځه یوسی. هغه لا تر اوسه د راپورته کیدو اراده کوله چی شاګال په مخ یی مکروه خندا وکتله، ودرید. کله چی شاګال د شهنشاه په لور خپله ګوته راپورته کړه او خبری یی پیل کړی نو دهغه داواز په اوریدو سره قاسم داسی وبرېښیده لکه دهغه د ستونی څخه چی په یوه وخت کی دوه انسانان خبری کوی. شاګال وویل:

«درونده شهنشاه! دخپلی توری څخه دی لاس لری کړه. اوس خو زه تاته په خپله لمن کی پناه درکونکی یم. او که نه زمونږ د اسلافو دغه تاریخی ښار به د نابودۍ سره مخ شي.

شهنشاه دشپی په خوب کی کتلی و چی هغه د سرو سترګو خاوند دیو به هغه ته په خپلی لمن کی دپناه ورکولو خبره کوی، او اوس شاګال هم شهنشاه ته په خپله لمن کی دپنا دورکولو خبره وکړه. شهنشاه فکر وکړ چی دا همغه شخص دی چی په وژلو سره به یی قسطنطین د تباهۍ نه خوندي شی او سوبه به یی په برخه شي. خو دشاګال په سترګو کی داسی ځواک و چی شهنشاه دخپله ځایه یو قدم هم وانه خست. شاګال ورته یو ځل بیا وویل :

« درونده شهنشاه! زه تاته دداسی یو خبر په اړه معلومات درکوم چی دهغی په اوریدو سره به ته ما بی اختیاره د قسطنطنیی خوندي پاته کونکی وګڼی»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د شهنشاه په ذهن کی همغه یوه خبره ګرزیده او هغه دا چی یوازی دسرو سترګو خاوند شاګال همغه دیو د ی. شاګال خپله خبره جاری و ساتله او ویی ویل:

« درونده شهنشاه !ما دډیمونان بطریق قاتل پیدا کړی دی. »

د شاګال دخولی څخه ددی خبرو د راوتلو سره سم قاسم په خپله چوکۍ کی هک پک شو ، یوائی قاسم نه بلکه مارسی هم د ویری احساس وکړ. ځکه چی هغی هم دا ګمان کاوه چی ډیمونان به قاسم وژلی وی. خو شهنشاه په ډیره حیرانتیا سره خپلی سترګی را وویستلی او تری ویی پوښتل:

» درونده بطریقه ! هغه کوم بدبخته قاتل دی چی ددواړو کلیساګانو اتحاد ته یی دزیان رسولو هڅی کړی دی. او داسس مذموم حرکت یی کړی دی ؟

دشهنشاه دخبری د تکمیل سره سم د بطریق سر و ګرزید او د قاتل په لور یی ور واړاوه . اوس نو دهغی سری سترګی د قاسم په سترګو ورنښتی وی. ناڅاپه یی خپل ښی لاس پورته کړ اود قاسم په لور یی اشاره وکړه او شهنشاه ته یی وویل:

« دا دبطریق اعظم ثانی قاتل دی. چی همدا اوس ستا تر مخه ناست دی ، دهمدی توری د ډیمونان سر دهغه له تنی څخه جدا کړی دی. »

مارسی داسی وپوهیده چی دهغی دنیا چی یوازی دوه ورځی ترمخه روښانه شوی وه بیرته تیاره شوه. قاسم هم په خپل زړه کی د شهادت کلیمه و لوسته او ځای یی د مرګ سزا ته تیار کړ. په دی وخت کی یو ناڅاپه دقاسم د زړه څخه ټوله ویره ووتله او یو ډول ډاډ ورته پیدا شو. څه داسی ډاډ چی مسافر یی منزل ته درسیدو په وخت کی تر لاسه کوی. ټول سالون داسی وو لکه مار چی خوړلی وی. هغه بطریق اعظم چی قاسم یی خپل سلاکار ټاکلی و په لړزه کی راغلی و. شهنشاه هم قاسم ته په سختو سترګو کتل. په دی وخت شهنشاه د برق په څیر و ګرځید. « دا شخص څوک دی ؟.... او له تاسره کوم ثبوت دی چی هغه به د ډیمونان قاتل وی ؟ «

« زما سره ثبوت شته ..... » شاګال وویل: شاګال په خپلو لاسو کی څه کاغذونه را واخستل او د شهنشاه مخی کی یی کیښوول. او ویی ویل: « درونده شهنشاه ! دغه دری لیکنی دی ، ددی څخه یو هغه جعلی لیک دی چی د ډیمونان د جسد څخه تر لاسه شوی دی. دا په نیلا رنګ شاهی لفافه کی پټ کړل شوی و. اوکوم الفاظ چی په کی لیکل شوی دی هغه ټول ستا تر مخه دي. دویم لیک د تریس دبشپ لیمارک له اړخه لیکل شوی دی او هغه هم جعلی دی چی دی ځوان بطریق اعظم ته ورکړی ، خو کله چی ماته معلومه شوه نو زما تندی و سوزید ځکه چی زه دتریس چرچ ته ډیر ځم راځم. ما هیڅکله هم دا وګړی هلته نه دی کتلی. او دریم لیک ما دهغه د کمری څخه په هغو کاغذونو کی تر لاسه کړی دی چی هغه همدا اوس پخپل لاس لیکلی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درونده شهنشاه ! په دغو دری واړو لیکونو باندی یو نظر واچوئ نوکیدای شی تاسی ته هم معلومه شی چی دا دری واړه د یوه لاس لیکل شوی خطونه د ی. زه په ډاډمنه توګه ویلی شم چی دا شخص مسلمان دی او د سلطان محمد خان جاسوس دی.»

د حاضرینو دمخونو څخه رنګونه الوتی وو. بطریق اعظم د حیرانتیا په سمندر کی غوټې خوړی. اود شهنشاه مخ دغصی اوقهر څخه تک سور ګرزیدلی و. شهنشاه په ډیر لوړ اواز سره په کرکجنه توګه وویل: « جلاده ! ددی بداخلاقه سر پری کړه او زمونږ په پښو کی یی واچوه»

قاسم ددی حکم د اوریدو سره سم دخپله ځایه راپورته شو ، هغه په ظاهری توګه یو راهب ښکاریده ، نو په دی اساس هیڅ ډول وسله یی نه درلوده خو په زړه کی یی دا هوډ کړی و چی د شهید کیدو نه مخته به د څو عیسویانو روح دخپله ځانه مخته باسی. شهنشاه خو جلاد ته ورغږ کړ اوحکم یی ورته صادر کړ خو هیڅ جلاد مخی ته را نه غی. ځکه چی د امقدس چرچ و اودلته هیڅ جلاد نه و موجود. یو ناڅاپه شهنشاه ته دخپلی بی عقلۍ احساس وشو اوسمدلاسه یی وویل:

«سپاهیانو !.... دغه مسلمان ونیسئ ، مونږ به دا د عامو خلکو تر منځه په سخته سزا باندی محکوم کړو.»

کله چی قاسم د شهنشاه دویم حکم واورید نو دجنګیدو اراده یی پریښوده. له ځانه سره یی وویل چی نیول و بندی کول یی په ګټه دی. ځکه هغه یو جاسوس دی او دزندانه د تیښتی لاری ورته معلومی دی. د ساتونکی ډلی کسان را مخته شول او دقاسم په لاسو اوپښو کی یی زنځیرونه ور واچول.

غونډه د لمر د پریوتو نه مخته پای ته ورسیده. او د قاسم د نیولو نه وروسته څه نور خلک هم په خلاص زړه دکلیساګانو په یووالی کی را ګډ شول. شهنشاه غوښتل شاګال ته انعامونه ورکړي خو شاګال د څه اخستلو څخه انکار وکړ. اولکه څنګه چی را غلی وو همغسی بیرته ستون شو او دایا صوفیا د سالون څخه ووت. غونډه پای ته رسیدلی وه او خلکو ددننۍ پیښی اغیز هم له ځانه سر یو ځای یوړ ، خو په دی وخت کی دبطریق اعظم او نورتیارس حالت د کتلو وړ وو. ځکه دوی دواړه د قاسم په دام کی را نښتی وو. په دی خاطر یی خپل سرونه د شرم نه ښکته اچولی وو . د ټولو نه زیات دمارسی حالت و. هغی خو خپلی کمری په لور قدم اخست خو داسی معلومیده چی دهغه هر قدم یو یو من ګرزیدلی دی. هغه په خپل قسمت باندی حیرانه پاته وه ، هغه چی دایی د قاسم سره اوه کاله وروسته یوځای کړه خو دهغی سره یی دوه خبرو ته هم وخت ور نه کړ. مارسی په خپل ژوند کی ددی نه زیاته نه وه غمګینه شوی ،اوس نو هغی ته د قاسم د ژوند نه زیات نور څه مخکی نه و. هغی سر ښکته کړ او په ډیره درنه درنه توګه دخپلی کمری په لوری ولاړه.

، ******

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روم قیصر

قاسم یې د نیولو وروسته د شاهي زندان د زمکې لاندې تیاره کوټه کې ور واچاوو. سلطان محمد خان ته د قاسم اخرې لیک همدا ور رسیدلی و چې په کې یې لیکلي و چې ددواړو کلیساو تر منځ اتحاد می سبوتاژ کړی دی. او دا چې سپه سالار نوټاس د رومي کلیسا په خلاف سخت قهریدلی دی. قاسم سلطان ته دا هم ښکلی وو چې (جان حستیانی) به ډیر ژر دفاسفورس ابنا ته را ورسیږی. ددې ترڅنګ په ښار کې د کلونو کلونو محاصرې په خاطر په ټنونو مواد راټول کړل شوی دی. سلطان دتیرو څو میاشتو راهیسې د قاسم دغه ډول لیکونه تر لاسه کول، چې په دې کې یې تر ټولو مهم لیک د ښار دديوالونو او د « ګولډن هارن» په اړه وو. خو نن سلطان ته خبر ورغلی و چې قاسم یې د بطریق ډیمونان په وژلو باندې نیولی دی. او ډیر ژر به ورته شهنشاه دمرګ سزا ورکړي . سلطان په لوړ اواز .....مرحبا وویله اوقاسم بن هشام یې ډیر و ستایه. ترڅنګ یې دخپلو سالارانو سره دقاسم بن هشام په اړه خبرې اترې پیل کړې.

لا تر اوسه قاسم ته دمرګ سزا نه وه ورکړل شوې، پخپله شهنشاه خپل محل ته د راتلو وروسته دغه سزا ځنډولې وه هغه یې یوازې په یوې تیارې خونه کې ور غورځولی و. شهنشاه فکر کاوه چې هغه به دقاسم څخه د سلطان محمد د ځواکونو په اړه ډیر څه را وکاږي، په قسطنطنیه کې دقاسم هغه دوستان چې د قاسم سره یې اړیکې وو هم دخپلو کورو څخه پټو ځایو ته ولاړل. دا خبر په ډیره بیړه د رومیل کورته هم ورسید . او بریټا هم واوریدل چې د فادر ډیمونان قاتل چې یو مسلمان جاسوس و ....د اياصوفيا څخه و نیول شو .

مارسې لا تر اوسه هم بې هوشه پرته وه. اوځان یې د بې وسه مرغۍ په څیر بند احساساوو. داسې مرغۍ چې په یوې اوسپنیزې پنجره کې بنده کړل شوې وې، هغه به ښکته پورته کیده او دقاسم د ازادیدو په اړه یې فکرونه کول خوهیڅ ممکن لاره یې مخې ته نه راتله. دا د مارسي حال و، اخوا «سونیا» چې قاسم به د لیونۍ پیغلې په نامه یادوله، د قاسم د نیولو وروسته په خپله کوچنۍ کوټه کې بې سده پرته وه. هغې ته د قاسم د مسلمان په څیر ډاګیزه کیدل هم یو شوک وو. که څه هم هغه ډیره مذهبي پیغله نه وه خوبیا هم په دې ویریده او فکر یې کاوه چې ، ښه نو، یومسلمان جاسوس د یوې عیسوي خادمې سره ولې دومره مخلص و. ورځې په چټکۍ سره تیریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په «اورنه» کی د سلطان قصر دخلکو دګڼی ګونی ځخه خوزیده ، نن سلطان محمد دخپلی بحری بیړی د کتلو له پاره د «بحر اسود» په لور ور روان وو. دهغه تر ټولو غوره سالار احمدکدک پاشا ، او محمود پاشا هم دهغه سره یو ځای تلل. د سلطان دتلو سپرلۍ تیاره وه چی په همدی وخت کی دسلطان یو قاصد ورته رامخته شو. قاصد ورته پیغام ورکړ چی د رومیلی کلا تیاره شوی ده ، یوازی یوه میاشت معمولی کار ته اړتیا لري. اوډیر ژر به دکلا برجونه د توپونو د نصبولو له پاره تیار کړل شي

دسلطان له پاره دا تر ټولو ښه خبرو. د بله اړخه دهغه بحری بیړه هم د تیاری په حال کی وه. ستر ستر بحری جهازونه تیارکړل شوی و و او نن سلطان دهمدی جهازونو دمعاینه کولو له پاره دتوری بحیری په لور ور روان وو. سلطان لکه د نورو پادشاهانو په څیر د بګیو په کتارونو کی د تګ عادی نه و. دهغه سپرلۍ یوازی یو عربی نسله « ابلخ» اسپ و ، سلطان دخپلو ملګرو سره دلمر د راختلو سره سم هغه لوری ته وخوزید ، دا دعثمانی سلطنت لمړنی سلطان و چی په طبیعت کی یی د فنون لطیفه سره محبت او دلچسپی وه. « محمود پاشا» هم یو شاعر و. نوکله به چی هغه د سلطان سره یو ځای کومی لوری ته ورته نوپه ټوله لاره به یی زعفرانو په څیر محفل جوړ کړی و. سلطان محمد خان ته په زرګونو فارسی اشعار په یاد وو. هغه په فارسی او ترکی دواړو ژبو باندی ډیر شه شعرونه ویل ، په دی اساس تر توری بحیری پوری دغه اوږود سفر په ټوکو ټکالو اوشاعرۍ کی په خندا اوخوشالۍ تر سره شو. سلطان محمد دبحری فوځ ځنګ ته راغی ، دا یو ستر او پراخه ساحل وو ، دسلطان بحری بیړۍ په ازادو اوبو کی ولاړی وی او هری لوری ته یی د زانګو په څیر موجونه خوړل. ګڼ شمیر سپاهیانو هلته تګ راتګ کاوه ، یوه ملاح چی کله سلطانی ډله وکتله نو سمدلاسه یی منډه کړه او امیر البحر ته یی ځان خبر ورکړ ، په دی وخت کی امیر البحر « بلوط اغلن» د یوه بحری جهاز په چت ولاړ و او د سمندر په لور یی دخپلو ځواکونو نندارہ کوله. کله چی امیر البحر ته ځرګنده شوه چی سلطان دخپلو دوو سوو کسانو سره یو ځای دلته رارسیدلی دی نو ډیر وارخطا شو او دلیونو په څیر یی لاندی را و دانګل ، کله چی هغه ساحل ته را ورسید نو ویی کتل چی سلطان د یوه زوړ ملاح سره په خبرو بوخت دی. هغه وکتل چی ګڼ شمیر سپاهیانو اوملاحانو د سلطان دروند استقبال کړی دی ، امیرالبحر هم دسلطان خواته راغی ، هغه ته یی په ډیر ادب سره سلام وکړ او هلته توری بحیری ته یی دهغه د راتګ له پاره ښه راغلاست ووایه.

زوړ کپتان «عباس» هم دسلطان سره یوځای روان و. د ساحل هوا د سلطان توره لونګۍ په هوا کی الوزوله. دغه زوړ ملاح د یونانی جهازونو پخوانی کیپتان (بارټا کوزین) وو چی د مسلمانیدو وروسته همدلته اورنه ته راغلی و. او بیا سلطان ورته همدلته په توره بحیره کی د دبحری فوځونو د تیارولو حکم ورکړی و. اصل مسؤلیت خو د امیرالبحر و خو زوړ عباس دهغه دمعاون په څیر دهغه سره یو ځای و. سلطان دخپلو معاوینینو او نورو ملګرو سره یو ځای د یوه ستر جهاز په چت ور وخوت ، دا د بحری بیړۍ بیرغ وړونکی جهاز و. دغه ډول بیرغ وړونکی جهازونه څلور و ، سلطان د جهاز د چت نه لمړی خپله بحری بیړه وکتله چی دهغوی په کتلو یی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه دخوشحالۍ نه خلاصه شوه او د بحر دمستی هوا په لګیدو سره یې خوله دخندا نه وازه شوه ، په دی وخت کی یې دمحمود پاشا په لور مخ کړاو ورته یې وویل:

« محمود پاشا ! وینی یې ، د دانیال هوا زمونږ دبللو له پاره دلته را رسیدلی ده. د فاسفورس نیلا اوبه زمونږ د جهازونو د استقبال له پاره نا ارامه دي..... محمود پاشا ! نن درته یوه خاصه خبره کوم...»

ټول خلک دسلطان لوری ته متوجه شول. سلطان د جنوب غرب ساحل لوری ته چیری چی قسطنطین پادشاهی کوله مخ کړاو ویی ویل:

« محمود پاشا ! مونږ کوچنیان وو چی د قسطنطنیی په اړه به قصی اوریدلی اوبیا مو کله چی دروم د قیصر ، دقسطنطنیی دپادشاه د سازشونو په اړه خبری اوریدی نو زمونږ د زړونو څخه به یوازی یوه خبره را وتله چی کله چی زه سلطان شم نو د کفر دغه ستر مرکز قسطنطنیه به حتما داسلامی سلطنت یوه برخه ګرځوم.» سلطان ددی خبری سره سم دعربی ژبی یو شعر ووایه چی په کی راغلی وو: ای دقسطنطنیی لوړو دیوالونو ! ته به د لیونیانو په لاره کی خنډ نه شی ،مونږ خو لیونیان یو اودخپل محبوب په عشق کی لیونیان.»

محمود پاشا د سلطانی ذوق ډیره ستاینه وکړه او په خند کی یی ورته وویل: درونده سلطانه ! ستا د احساساتو په کتلوسره ددی وړاند وینی له پاره د هیڅ ډول بصیرت اړتیا نه شته چی ووایو د قسطنطنیی ورځی شمیرل شوی دی او ډیر ژر به دا ښار قسطنطنیه نه بلکه « اسلام بول» وګرځی.

د سلطان د محمود پاشا د خولی څخه د قسطنطنیی نوی نوم واورید . او ډیر زیات یی خوښ شو ، سلطان پریکړه وکړه چی هغه به د «رومیلی کلا» او د « اناضول کلا» په لور د څو جهازونو او کشتیو یوه ډله ور استوي. په همدی خاطر یی زوړ عباس د څلورو جهازونو د ډلی مشر وټاکه او هغه ته یی هدایت وکړ چی په ابنای فاسفورس کی ور ننوځی او د همدی لاری د « ابنای مارمورا» څخه تیر شی . دڅلورو واړو جهازونو سره یی لس لس کشتۍ هم وتړلی. سلطان زوړ عباس ته هدایت وکړ چی هغه دی دده ترمخه ددی مبارک جهاد دلمړني ډلګۍ په خیر حرکت وکړي. همغه و چی د زوړ عباس اودهغه د ملګرو دجهازونو دتللو له پاره وخت و ټاکل شو او سلطان بیرته خپل تمځای ته چی همدلته د بحیری په غاړه ورته جوړ کړل شوی و راستون شو. نن شپه دسلطان او د بحری بیړۍ د عسکرو له پاره د رڼا ګانو شپه وه ، سلطان تلونکی ډلی ته د جشن د جوړولو لار ښوونه وکړه ، ترکی عسکرو نوی کالی واغوستل ، مشالونه یی روښانه کړل ، او ځای ځای یی په رڼاو ښایسته کړ ، یو شمیر سپاهیانو د جنګ ډول راو خست او په هغی یی خپل وخت خوشحاله تیراوو ، د توری دوهلو مقابلی ، غیږی او کبډی .....د ا ټولی مقابلی روانی وی سلطان ددوی د میلمستیا په خاطر بی شمیره میږی او ګډی حلالی کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه یې په مکمله توګه وریتې کړې. دخوراک ځنباک وروسته سلطان په ټولو باندې انعامات وویشل او په دې توګه د عثماني سلطنت د بحریې لمړنۍ ډلې د خپلو تللو جشن و لمانځه.

بله ورځ سهار دلمر خاته سره سم د عباس جهازونو د توری بحیری ساحل پرېښود ، زوړ عباس دخپل جهاز په چت باندې ولاړ و ،په ټولو جهازونو د عثماني سلطنت بیرغونه رپانده وو. سلطان ، امیرالبحر ، محمود پاشا ، احمد کدک پاشا او اغا حسن ټول ساحل کې ولاړ وو او د عباس بېړۍ ته یې دخدای پامانۍ په خاطر لاسونه خوځول. د ساحل ټول کارکونکې ، ، ټول سپاهیان اوملاحان دخدای پامانۍ په وخت کې حاضر وو. اوپه دې توګه د توری بحیری لکونو کالو ساحل د ۱۴۵۲ کال په سهار کې د «الله اکبر» په نارو کې را و نغښت. دهغه زاړه په رګونو کې یو ځل بیا وینه را ځوانه شوه، په تن کې یې جوش او خروش ډیرښت و مونده او یوائې په څوارلس ورځو کې یې توره بحیره ووهله اوخپل جهازونه یې د فاسفورس د ابنا غاړو ته ورسول.

مصلح الدین اغا د خپلې جوړې شوې کلا په یوه برج باندې ولاړ و او په ابنای فاسفورس کې را ننوتونکې جهازونه یې ځارل ، هغه ته دا جهازونه د لرې ځخه ډېر کوچني کوچني تر سترګو کیدل ، کله چې دا جهازونه د توری بحیری ځخه ووتل او په ابنای فاسفورس کې ور داخل شول نو مصلح الدین داسې وانګیرله چې شونې ده چې دا جهازونه به د قسطنطنیې ته دشمالې اروپا ځخه کومکونه راوړي. دمصلح الدین اغا عصابو ځواب ورکاوه. ځکه دا جهازونه اوس د روميلي دکلا تر ځنګ نه تیریدل. مصلح الدین اغا سمدلاسه خپل عسکر سره راټول کړل اوهدایت یې ورته وکړ چې د کلا دروازې بندې کړي. په دې وخت کې مصلح الدین اغا د برج په سر ولاړ و و او ددې جهازونو د راتلو انتظار یې کاوه ، خو کله چې مصلح الدین اغا په جهازونو باندې د عثماني سلطنت بیرغونه وکتل نود تکبیر په ویلو یې دکلا ټول دیوالونه په لړزه شول ، سمدلاسه یې دکلا ټولې دروازې پرانستې اوخپلو سپاهیانو ته یې حکم وکړ چې مخته ورشي او دعثماني بحري بیړۍ دغې دلې ته ښه راغلاست ووایي.

دعباس جهاز روميلي ته د رارسیدو سره سم هملته لنګر واچاوو. مصلح الدین اغا د زاړه کپتان عباس ډیره ښه استقبال وکړ ، عباس ورته وویل چې سلطان د بانای فاسفورس د کلابندۍ کولو حکم کړی دی ، په حقیقت کې دا زمونږ له اړخه د جنګ پیلامه ده، اوس زمونږ سره ځلور ستر جهازونه او ځلویښت کوچنۍ کشتۍ د یوې بیړۍ په څیر موجود دي او په ځانته ځان دابنای فاسفور محافظ او ساتونکې یو.

د عثماني سلطنت بحري ځواکونو دغې ډلې د ابنايي فاسفورس په تر ټولو لويې برخې چې د توری بحیری خوله وه خپله حکمراني جوړه کړه. په پیل کې څو عیسوي جهازونو دې لورې ته مخه کړې وه خو د عباس بهادرو سپاهیانو هغوی ابنا کې داخلیدو ته نه و پرې ایښې. او داور په اورولو سره یې هغوی بیرته په شا کړې وو. بیا د ګولډن هارن خو کشتۍ هم دې لورې ته راغلې وې خو دعباس شاهین صفته عسکرو هغوی ونیولې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کشتۍ یې ضبط کړې. اوس نو عثماني فوځونه په ابنا کې په پوره میړانه ګرزیدل. دغه ابنا چې ددوو سمندرونو د یوځای کیدو ځای او دکشتیو د تلو را تلو لاره وه اوس د جنوب له اړخه د نیمایي څخه زیاته د مسلمانانو په ولکه کې راغلې وه. خو د شمال له لوري په ابنا کې داخلیدونکې د دانیال دره تر اوسه پورې پرانستې وه. او دهمدې درې له لارې به د روم د بحیري عیسوي جهازونو په اسانۍ سره قسطنطنیې ته مال او وسایل ور رسول. وینس، اسپین، جینوا، او د روم له اړخه ټول کومکونه دهمدې دانیال ددرې څخه قسطنطنیې ته ور رسیدل.

کله چې د ابنایي فاسفورس د محاصرې خبر شهنشاه ته ورسید نو دهغه اوسان وار خطا شول، سمدلاسه یې خپل خاص وزیر را وباله او په غصه ناکه توګه یې ورڅخه وپوښتل:

خاص وزیره! د عثماني سلطنت بحري بیړۍ زمونږ په ابنا کې په سرو سترګو ګرځي راګرځي، او جان حتیناني تر اوسه پورې نه دی رارسیدلی......ایا د جینوا د بحري بیړۍ د ملاحانو په متو کې د کشتیو د بوتلو زور نه شته ؟ دوی خو د ابنای فاسفورس د خوندي ساتلو له پاره راتلونکي وو. خو اوس د ابنا دا برخه د مسلمانانو په ولکه کې راغلې ده...که چیرې په ګولډن هارن او د قسطنطنیې په ساحل باندې زمونږ خپل جهازونه موجود نه وای، نو تر اوسه پورې به د عثماني امپراطورۍ لمړۍ ډله زمونږ تر دیوالونو پورې را رسیدلې وه. خاص وزیره! زه ډیر اندیښمن یم، ماته ووایه چې څه وکړو ؟

د شهنشاه دخبرو په اوریدو سره وزیر را ټیټ شو او دخاص ادب وروسته یې وویل: « زمونږ قاصد خبر راوړی دی چې د جان حستیماني بحري جهازونه به په یو دوو ورځو کې ددانیا ددرې نه را ووځي او په ابنا کې به ور ننوځي. درونده شهنشاه! ته اندیښنه مه کوه د جان جستیماني بحري جهازونه چې زمونږ دبحري بیړۍ سره یو ځای شي نو مونږ به و توانیږو چې دعثماني سلطنت بحري ځواکونه د ابنا څخه وشړو.»

خو شهنشاه ډاډمن شوی نه و. هغه سمدلاسه سپه سالار نورټارس ته پیغام ولیږه چې د ښار د ټولو دروازو او دیوالونو مسؤلیت دی نیغ په نیغه په خپله ولکه کې واخلي. ورځ یوه په بله پسې تیریده او دقسطنطین په زړه کې ویره زیاتیده، هغه ته سمدلاسه خپل خوب په یاد راغی، او د سستر میرۍ تعبیر یې هم په ذهن کې انګازې کولې، هغه د کانفرنس په ورځ هغه دسرو سترګو خاوند دیو شاګال ښه پیژندلی و خو شاګال په ټولې غونډې کې داسې یو کار وکړ چې شهنشاه دهغه په مقابل کې هیڅ نه شو کولی. په دې توګه شاګال شهنشاه په خپله پناه کې اخستی و، یا په بل عبارت دشهنشاه خوب پوره شوی و. هغه ته سستر میري ویلي و چې هغه دی د سرو سترګو خاوند دیو بې له ځنډه ووژني خو شهنشاه داسې و نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطين به نن سبا ډېر پريشانه وو. دهغه خوب دسترګو څخه الوتی وو. هغه به هره ورځ په يوه نه يوه ځای کی د جنګ په کارونو کی اخته و. خو کله به چې ځانته شو نو شراب به يې څښل.

د جان جسټيماني بحريه چې د څو جهازونواو سلګونو کشتيو څخه جوړه شوی وه ديوه ستر فوځ سره يو ځای د ابنا په شمالي برخه کی را ننوتل. دبحريې په لمړي جهاز باندی د صليبيانو بيرغ رپيده. په جهازونو کی سپاره سپاهيان د جهازونو چتونو ته را وختل او دلری څخه يې دقسطنطنيې ننداره کوله ، قسطنطنيه دهغوی څخه يوازی دری ميله لری واټن کی پرته وه. دقسطنطنيې يوه برخه ګولډن هارن سره نښتی وه ، خو د ابنای فاسفورس بله يعنی جنوبی برخه دمسلمانانو په ولکه کی وه چې دقسطنطنيې څخه يې پنځه ميله واټن درلود. خو عثماني کشتيو به کله کله ګشت کاوه او ان تر ديوالو پوری به يې ځآنونه را رسول. د جان جسټيماني جهازونه د ديوال تر څنګ تر ګولډن هارن پوری ورسيدل. د ګولډن هارن اوسپنيز زنځير يې خوشی کړ او ډيری کشتۍ او جهازونه دننه ور ننوتل. خو يو شمير نور وجهازونه د د ګولډن هارن څخه بيرون د ابناا په ساحل کی لنګر ونه واچول. هغه ځای چې د جسټيماني کشتيو د لنګر اچولو له پاره ټاکلی و هغه په حقيقت کی د ماهي نيونکو ځای ځيګی و. هغوی به د ورځی ماهيان نيول اوبيا به يې خپلی کشتۍ هملته په ساحل کی پريښودی ، دماهي نيونکو کوچنيانو به هلته په هغی کی لوی کولی. کله چې کوچنيانو دا ستری ستر کشتۍ و کتلی نو وويريدل او دخپلو جونپړو په لور يې ورمنډې کړی.

ټآرمن چې د عيسوي بيړۍ ددی برخی قومندان و دخپل جهاز د چت څخه يې د ماهي نيونکو دغه کوچنی کلی کوت. ټارمن د جينوا يو ډير تجربه لورنکی سپاهی او سپه سالار و. په حقيقت کی هغه يو بحری قزاق وو خو جسټيماني د زيات رشوت په مقابل کی دلته ټاکلی و. دهغه د زوند څلويښت کاله دبحر په اويو کی تير شوی و. دهغه په مخ باندی دزخمونو د نښو څخه دا ډاګيزه کيده چې ټارمن څو جنګونه تر شا پری ايښی دی، هغه وخت چې هغه بحری قزاق و نو شهرت يې تر لری لری پوری خپور شوی و. څومره چې ټارمن په خپلی ميړانی او توری وهلو کی مشهور و نو دهغی نه زيات په وحشت او بربريت کی مشهور شوی و ، دهغه تر ټولو ستر بد عادت داو چې ډير زيات شراب به يې څښل او هره ورځ به يې يوه نوی ښايسته پيغله په خپله بستره باندی درلوده. ټارمن د ماهي نيونکو کلی وکوت. نوخپل جهازونه يې هملته لنګرګړل او پخپله يې د ساحل په غاړه خيمی ووهلی.

ددی نه اخوا په څلور ميله واټن کی مسلمانان پراته وو. او دمسلمانانو کشتۍ په د ورځی څو ځلی راتلی او د ماهي نيونکو تر کلی پوری به يې چکر واهه اوبيرته به ستنيدی. نن چې د ټارمن کشتيو دلته لنګر واچاوو. نو په ګشت باندی ماموری د مسلمانانو دوه کشتۍ په ډيره بيړه خپل سالار ته د اطلاع ورکولو له پاره ورغلی. داګست مياشت وه. او د روميلي کلا په برجونو باندی د اربان په لاسو ستر توپونه نصب کړل شوی وو. کپتان عباس هملته په روميلي کلا کی موجود وو. کله چې خبر شو چې د جينوا جهازونه هغوی ته نژدی راغلی دی نو دهغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پرمختګ د مخنيوي له پاره يې خپلو جهازونو ته دمخکې تلو حکم وکړ. ترڅنګ يې په کلا باندې د نصب توپونو خولې هم دشمال لورې ته راواړولې ، اوس نو دعباس په شريانو کې جوش او جذبه را پاريدلې وه. عباس خپلو ګشتي کشتيو ته حکم وکړچې دعيسويانو دجهازونو په تلو راتلو باندې کلکه څارنه وکړي.

د جستيماني د استقبال له پاره شهنشاه په خپله ترګولډن هارن پورې راغلی و ، دجستيماني دکومک په کتلو سره په بندرګاه کې دموجودو عيسوي فوځيانو حوصلې غښتلې شوې او دخوشحالۍ څخه يې چغې وهل پيل کړل. خوپخپله شهنشاه دومره خوشحاله نه و. جستيماني خو راغلی و خو دهغه جنګې کومک د شهنشاه دهيلو څخه ډير کم و. خوبيا هم شهنشاه په ډيره ښه توګه د جينوا د فوځونو استقبال وکړ. اودهغوی دخوشحاليو له پاره يې په شاهي قصر کې د شپې جشن جوړ کړ.

دشپې تر ډيره وخته پورې په شاهي محل کې د شرابو جامونه کړنګيدل ، هلته د ځوانۍ اوکبابو له پاره هم خاص پروګرام جوړ شوی و. د جستيماني د فوځ په کتلو سره شهنشاه دومره ويرې اخستی و چې په بله ورځ يې د ټولو هيوادونو په لور خپل ګړندي قاصدان و ليږل او د نور کومک غوښتنه يې تر ی وکړه. په دوی کې د اسپين د شمالي ولايت اراګون او فسطله نه علاوه دغربي اروپا نور هيوادونه هم شامل و. دهغه وخته راهيسې چې عثماني بحريې ځواکونو د توري بحيرې لاره بنده کړې وه نو د شهنشاه اړيکې د شمالي اروپا سره پرې شوې و و. په شمالي اروپا کې بلغاريه ، يوکرائن ، چيکوسلواکيه او د جرمنې ځينې سيمې شاملې وې. شهنشاه به ډير دې فکر ځوراوه چې هسې نه چې قسطنطنيه يې دلاسو څخه ووځي.

هغه خپل ځان د قسطنطنيې د ډيرو بدقسمته شهنشاه ګانو څخه ګاڼه. هغه په دې ويره کې و چې د يولس سوو کالو راهيسې دهغه دپلرونو او نيکونو دغه جوړ کړل شوی نظام به پای ته ورسيږي. خو نه يې غوښتل قسطنطنيه له لاسه ورکړي.تر اخرې حده يې هڅه کوله د قسطنطنيې څخه دفاع وکړي هغه ته دخپلو نيکونو اوپلرونو تاريخ ډاګيزه و چې په تيرو اوه سوه کلونو کې يې مسلمانان قسطنطنيې ته نژدې هم نه و راپريښي..... شهنشاه د جشن په خوشحاليو کې لږ څه مصروف شو خو نن سبا يې زړه په هيڅ شي نه راټوليده. قسطنطين يوازې په يوه فکر کې ډوب و او هغه دا چې څه ډول به وتوانيږي دخپلو پلرونو جوړ کړل شوی دغه سلطنت دسلطان محمد خان د يرغل څخه خوندي وساتي. هغه د عثمانيانو دهوډ څخه ښه خبر و ، همدا ځوکاله مخته چې هغه د «موريا» په تخت باندې ناست و نو هغه د سلطان محمد خان د پلار سلطان مرادخان دلاسه دعثماني تورو خوند څکلی و. هغه وخت چې قسطنطين د موريا حکمران و نو دخپلو ولکه شوو سيمو دخوندي ساتلو له پاره يې د «دکورت سيمه» کلابنده کړې وه اوبيا يې دهغه ځآيه د ډاډ اخستو وروسته د «تهيس» په ښار چې د عثماني سلطنت تر څنګ د عثمانيانو په ولکه کې و ناځآپې حمله وکړه او هغه يې و نيوه. قسطنطين ته دا په ياد وو چې دپيښې د خبريدو سره سم سلطان مراد خان سمدلاسه د «موريا» په لور روان شوی و. خو په لاره کې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «کورتهې» مستحکمه کلا خنډ ګرزیدلی و. اوبیا هغه وخت قسطنطین ډیر حیرانه شوی و چې عثماني توپونو په ګولیو ورولو پیل وکړ او دکورتهې دغه مستحکمه کلا یې دخاور سره خاوری کړه. دا د توپونو د استعمال لمړنۍ تجربه و چې عثماني فوځونو تر سره کړی وه. هغه وخت قسطنطین ته په ټوله «موریا» کې د پناه او پټیدو ځای نه پیدا کیده په دی خاطر قسطنطین او دهغه ورور تهامس د سلطان مراد خان سره سوله وکړه ، په ځان یې باج کیښود او موریا یې هم د عثماني سلطنت د باج ورکونکو ریاستونو څخه وګرځوله. قسطنطین به دا هر څه څه ډول هیر کړی وای. دا خو دهغه خپل برخلیک و ، په داسی حال کې چې دهغه دنیکونو برخلیک هم تری پټ نه و پاته.

بازینطینی سلطنت چې یو وخت په اروپا کې د «ډینوب د دریاب» اوپه اسیا کې د «اناطولیه» او «شام» پوری غځیدلی و ، نن یواځی تر قسطنطنیی پوری را نغاړل شوی و. دا سلطنت د بازنطینیانو له پاره د زوال سبب و ګرزید. شهنشاه په دی فکر کی و چې دهغه نیکونو پخپله مسلمانانو ته اجازه ورکړی وه چې په اروپا کې میشت شي، همدا راز هغه ته دا هم څرګنده وه چې په ۱۳۳۸ کال ، ددریم شهنشاه «اینډرو نیکس» د مړینی وروسته چې کله دهغه زوی «جان پلیولوګس» کوچنی ماشوم پاته شو نو ملکی اینا» خپل ستر چانسلر کنټا کوزین د کوچني شهزاده جان پلیولوګس له پاره ساتونکی او دهغه لار ښوود ټاکلی و. خو د شهزاده دغه ساتونکی کنټا کوزین ډیر زر په لالچ کی راغی او هڅه یې وکړه چې د قسطنطنیی تخت په خپله ولکه کی واخلی او شهزاده د مخی څخه لری کړی. د کنټا کوزین همدا خیانت ددی سبب شو چې مسلمانان اروپا ته رانټوځی. کنټا کوزین د ساتونکی اولارښود ټاکل کیدو نه څو کاله وروسته یعنی په ۱۲۴۳ کال کی خپل ځان د شهنشاه په نامه اعلان کړ. په دی وخت کی کنټا کوزین په «نیکوټیکا» کی میشت و. ملکی ته دا خبره د زغم وړ نه وه او د کنټاکوزین ددی کار مخالفت یې وکړ. پایلی یې دا شوی چې ددواړو ترمنځه نښتی پیل شوی ، دواړو د عثماني فرمانروا د زوی «اورخان» څخه دمرستی غوښتنه وکړه. ددی نه مخته هم عثماني فرمانروایانو د قسطنطنیی د تخت تر منځ د جنجال کونکو څخه د یوی نه یوی ډلی سره همکاري کوله ږ

کنټا کوزی د اورخان څخه شپږزره فوځیان وغوښتل او ددی په بدل کی یې خپله لور «تهیوډورا» هغه ته د ژوند د شریکی په څیر وړاندی کړه. اورخان هم دا شرط و مانه. اوپه ۱۳۴۵ کی یې شپږزره فوځیان د کنټا کوزین د مرستی له پاره اروپا ته ورولیږل. کنټا کوزین دهمدی سپاهیانو په مرسته قسطنطنیه، چې دا وخت دملکی په لاسو کی وه ، کلابنده کړه. ملکه مجبوره شوه سوله وکړی اوسوله هم په دی حیرانونکی خبره وشوه چې کنټا کوزین اوښځه یې اوهمدا راز ملکه اینا او شهزاده جان پلیولوګس ....څلور واړه به په یوه وخت دتخت خاوندان اوسي ، همغه و چې دڅلورو واړو د تخت د کیناستو رسم ادا کړل شو. ددی اتحاد د نور ټینګښت له پاره کنټا کوزین خپله کوچنۍ لور شهزاده جان پلیولوګس ته واده کړه. په همدی وخت کی اورخان هم د شهزادګۍ تهیوډورا سره واده وکړ. اورخان خپلی نوی ناوی ته په خپل پلرنی مذهب د پاته کیدو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا اتحاد تر ډېره پوری پاته نه شو ځکه کنتاکوزین یو ځل بیا د تخت او اقتدار دنیولو له پاره لیونتوب پیل کړ او دعثماني فوځ ځخه یې مرسته وغوښتله. په ۱۳۵۳ کال یې دحکومت ټولې چارې په خپلو لاسو کې واخستې تر دې وخته پورې شهزاده لوکس هم ځوان شوی و، شهزاده د کنتا کوزین سره مخالفت وکړ او په دې توګه کورنۍ شخړې پیل شوې. په دې وخت کې عثماني سلطان اورخان دکنتا کوزین د مرستې له پاره شل زره عسکر را واستول، ددې فوځ له پاره یې خپل زوی سلمان سپه سالار ټاکلی و. کنتاکوزین د اورخان له پاره داځل په اروپایي ساحل کې خپله یوه کلا د معاوضې په توګه وړاندې کړه، دا همغه ورځ ده چې په اروپا کې دمسلمانانو د ولکې او پښې ایښودو له پاره لمړۍ ورځ ګڼل کیدای شي. کنتا کوزین د عثماني فوځونو په مرسته خپل زوم پلیو لوګس ته ماتې ورکړه او د قسطنطنیې په تخت یې ولکه وکړه. سلیمان پاشا د تړون له مخې د اروپایي ساحل یوه کلا د «زنپ» په نامه په خپله ولکه کې راوړه او هلته یې د عثماني سلطنت فوځونه میشت کړل. ددې کار څخه څو ورځې وروسته په تهریس کې سخته زلزله راغله. او دډېرو ښارونو دیوالونه را پریوتل. په دې کې د «ګیلی پولی» دکلا دیوالونه هم شامل و. دا کلا د دانیال د دری په غربي ساحل کې تر ټولو ستره او مستحکمه کلا ګڼل کیده. دا کلا د زنپ دکلا څخه په ډېر لږ واټن کې پرته وه، سلیمان پاشا هغه یو غیبي تائید وګاڼه او سمدلاسه یې په دې کلا هم ولکه وکړه. دکلا یوناني عسکرو دا فکر وکړ چې د خدای تقدیر په همداسې وی په دې خاطر یې د عثماني فوځونو تر مخه کومه ستونزه پیدا نه کړه.

د ګیلی پولی د سوبې وروسته د ترکانو په تاریخ کې یوه نوې دروازه پرانستل شوه، ددې پیښو وروسته دکنتاکوزین په خلاف په قسطنطنیه کې سخته کرکه راپیدا شوه، اودې کرکې د بغاوت او انقلاب بڼه خپله کړه. هر وګړی به په کنتاکوزین باندې د غدارۍ ټاپه لګوله اوهمغه یې اروپا ته دترکانو په راوستلو باندې تورن کړ. دعوامو دغه تحریکاتو کنتاکوزین مجبور کړ چې دتخت اوتاجه لاس په سر شي اودخپل ژوند پاته دیرش کاله په یوې خانقاه کې په عبادت تیرې کړي، په دې وخت کې کنتاکوزین دخپلې دورې یو تاریخ ولیکه. اودا همغه کتاب و چې قسطنطین په ډېره ښه توګه لوستی و. کله چې جان پلیولوګس په تخت کیناست نوهغه مجبور شو دمسلمانانو سره سوله وکړي او په اروپایي دغو کلاګانو باندې د اورخان ولکه په رسمیت و پیژني. په دې توګه بازنطیني سلطنت په یوه ډول د مسلمانانو باج ورکونکی وګرزید. تر څه مودې پورې د قسطنطنیې شهنشاه مسلمانانو ته په پټه خوله باج ورکاوه خو وروسته ورته دا کار د زغم وړ نه ښکاریده. هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال شهنشاه په خپله روم ته ولاړ اود پوپ په خدمت کې حاضر شو او دهغه څخه یې د مسلمانانو پر خلاف د اروپایي حکومتونو کومک وغوښت. هغه د پوپ د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره داسې دذلت اوسپکاوی نه ډکه لاره خپله کړه او خپل ځآن یې د یوناني کلیسا د ټولو هغو عقیدو څخه منحرف و ښود چې د رومي کلیسا سره یې ټکر درلود. په دې توګه هغه په مذهبي معاملاتو کې دروم دکلیسا علویت و مانه. خو ددې ټولو هڅو سره سره بیا هم هغه خپل مقصد ته و نه رسید. ځکه مسیحي حکومتونو د عثماني ترکانو په خلاف د جنګ کولو څخه ډډه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه و چی شهنشاه ناکامه اونامراده بیرته قسطنطنیی ته راستون شو ، دبیرته راستنیدو په وخت کی ، کله چی هغه د وینس څخه راتیریده نو د «دیان» یو شمیر خلکو ، چی روم ته د تللو په وخت کی یی ورته قرض ورکړی و هغه ونیوه . دهغه سره دومره پیسی هم نه وی چی پور کونکو ته یی ورکړي . دهغه مشر زوی ایډرونیکس چی دخپل ځان نه وروسته یی ولیعهد ټاکلی و د حکومت او واکمنۍ څخه دخوند د اخستو وروسته یی د خپل پلار د راخوشی کولو هیله هم ځرګنده نه کړه . او نه یی دخپل پلار د پور د ورکولو هڅه وکړه . خو دهغه کشر زوی مینوئیل خپله شتمنی وپلورله اودخپل پلار پور اخستونکو ته یی دهغوی پورونه ورکړل اوشهنشاه یی ازاد کړ ، قسطنطنیی ته د را رسیدو سره هغه خپل مشر زوی اینډرونیکس د تخت څخه وشړه . اودهغه په ځای یی مینوئیل خپل ولیعهد و ټاکه .

اینډرونیکس هم یو زوی درلود چی دخپل پلار په حق تلفۍ باندی سخت خواشینی شوی و . هغه په یوه ډول د سلطان مراد خان زوی « شهزاده صادو جی » دی خبری ته تیار کړ چی دواړه به یو ځای شهنشاه او « مرادخان» دتختونو څخه کیباسي اودهغوي په ځای به پخپله حکمرانان ګرځیږی . په دی وخت کی مراد خان په کوچنۍ اسیا کی و او صادوجي په اروپا کی د ترکی فوځونو سالار و . هغه د مرادخان په غیرحاضرۍ کی بغاوت اعلان کړ ، دبله اړخه د اینډرونیکس زوی هم د بازنطینی ځوانانو د یوی ډلی سره یو ځای دخپل نیکه شهنشاه په خلاف د جنګ له پاره ځانونه تیارول . ددی شهزادګانو ګډ بغاوت حالات ډیر کړکیچن کړي وو . مرادخان ددی خبر داوریدو سره سم اروپا ته راورسید ، شهنشاه هم دخپل لمسی د جرم څخه د برائت اعلان وکړ او ددی فتنی د له منځه وړلو له پاره یی ځان تیار کړ . هغه د مراد خان دا وړاندیز هم ومانه چی د نیولو وروسته به ددواړو شهزادګانو څخه سترګی ویستل کیږی . د صادو جی فوځ چی کله د خپل پادشاه مراد خان دخولی څخه دبښنی خبره واوریده نو سمدلاسه یی خپل سپه سالار پریښود . صادو جی ، داینډرونیکس زوی او نور ځوان بازنطینی امراء ټول ونیول شول ، مرادخان تر ټولو اول دخپل زوی شهزاده صادو جی په سترګو کی ویلی شوی سیسه ور واچوله او ړوند یی کړ . اوبیا یی دهغه د وژلو حکم وکړ . دبازنطین امراء هم د « مارتیزا » په دریاب کی غرق کړل شول ، خو د اینډرونیکس زوی یی د شهنشاه مخی ته ور وست ، شهنشاه هم د ژمنی مطابق دخپل لمسی په سترګو کی ویلی کړی ګرمه سیسه ور واچوله خو ددی سره هم دهغه د سترګو لید د ضایع کیدو څخه خوندي پاته شو .

نن قسطنطین دخپلو پلرونو تاریخ را سپړودی و اودهغوی په کمښتونو باندی یی ژړا کوله . هغه ته دا هم ډاګیزه وه چی د عثمانی سلطان « بایزید یلدرم» په وخت کی هم شهنشاه ته ګوابښ شوی و چی هغه به دهغه مشر زوی اینډرونیکس د توری په زور په تخت کینوی په دی خاطر پلیولوګس د یوه نوي ترون له پاره ځان تیار کړ اوهمدی ترون د بازنطینی سلطنت هغه پاته وقار اوعزت هم دخاورو سره خاوری کړ . جان پلیولوګس اودهغه کشر زوی مینوئیل چی په سلطنت کی دخپل پلار سره شریک و ، ژمنه وکړه چی دیرش زره طلایی سکی به هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال دخراج په توګه ادا کوي او د شهنشاه له لوری به ددولس زره کسیز فوځ یوه ډله تل دبایزید په خدمت کی حاضره وي، په کوچنۍ اسیا کی د بازینطینی سلطنت په مقبوضاتو کی یوازی یوه کلا د « فلاډلفیا» په نامه پاته شوی وه. خو ددی ترون په وخت کی هغه هم بایزید په خپل نامه ولیکله. خو ددی کلا یونانی افسرانو د شهنشاه دحکم سره سره بیا هم دکلا دخالی کولو څخه ډډه وکړه. همغه و چی د بازنطینی سلطنت د سخت زوال وخت هم راورسید ، څکه یونانی فوځیانو په خپله په فلادلفیا باندی یرغل وروست ، هغه یی فتحه کړه او بایزید ته یی ورحواله کړه. همدی کار دقسطنطنیی د پای ننبی نښانی ښوولی.

د جان بلیولوګس د مړینی وروسته دهغه کشر زوی مینوئیل په تخت کیناست. اوهغه د شهنشاه له اړخه دبایزید په دربار کی دحاضریدو پابند ګرزیدلی و. په دی توګه هغه تر څارنی لاندی و ، دپلار د وفات نه وروسته هغه د سلطاني دربار څخه و تښتید او قسطنطنیی ته ورسید او په تخت کیناست ، بایزید ته دهغه دا حرکت د زغم وړ ښکاره نه شو. هماغه و چی سمدلاسه یی قسطنطنیه کلابنده کړه ، نژدی اوه میاشتی دا کلابندي روانه وه اوبیا هغه د لسو کالو له پاره یو ژمن لیک لاسلیک کړ او کلابندی یی پای ته ورسوله. ددی کلابندۍ د سولی شرایط هم ډیر سخت وو. د خراج رقم یی دیرش زره طلایی کراون و ټاکل ، په قسطنطنیه کی یی دمسلمانانو له پاره د یوه شرعی عدالت د جوړولو کار ترسره کړ ، بایزید ددی کار له پاره یوترک قاضی و ټاکه او شرق د کلیسا په دی مرکز یعنی قسطنطنیه کی یو ډیر ستر او علیشان جومات جوړ کړ چی د منارو څخه به یی هر وخت د توحید اعلان کیده .(ګبن څلورم ټوک ، ۳۹۲مخ)

د ترون له مخی مینوئیل اوه سوه کورونه مسلمانانو ته ورکړل ، د «غلطی» نیمایی برخه یی بایزید ته ورکړه چی هغه په کی شپږ زره عثمانی فوځونه ځای په ځای کړل ، دښار نه بیرون د انګورو باغونه اوفصلونه وو ، ددی پیدا وارو عشر هم عثمانی خزانی ته ورکول کیده ،دهمغه وخته راهیسی عثمانیانو قسطنطنیی ته د «اسلام بول» نوم ورکړی و.

د قسطنطین شهنشاه دخپلو دوو ورونو وروسته د ددی هیواد شهنشاه ګرزیدلی و ، دقسطنطین نه مخته جان پلیولوګس نومی شهنشاه تیر شوی و اودهمدی دویم پلیو لوګس د مړینی وروسته دا قسطنطین د دولسم شهنشاه په څیر په دی هیواد واکمن شوی و ، که څه هم قسطنطین دخپلو اسلافو پرخلاف ډیر د میړانی ، بهادرۍ او جنګی تجربو خاوند ګڼل کیده او غوښتل یی ددواړو کلیساګانو تر منځ اتحاد او یووالی راوړی خو دهغه دا ټولی هڅی هسی خوشی تللی. هغه په دی هم پوهیده چی د سلطان محمد مقابله نه شي کولی خو بیا یی هم هوډ کړی چی دخپلی وینی د اخری ځاځکی پوری به د قسطنطین څخه دفاع وکړي.

د جان جستیمانی د جشن څخه د خلاصیدو سمدستی شهنشاه دښار د دیوالونو دکتلو له پاره ولاړ او ددیوالونو د خرابو شوو برخو د سمدستی جوړښت له پاره یی خلک په کار واچول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم روم یو ځانګړی ښار و خو مسلمانانو به د پخوانیو اړیکو په اساس د قسطنطنیې شهنشاه ته د روم قیصر ویلې. ددې قیصرانو دغه سلطنت په ځوارلسمه پیړۍ کې جوړ شوی و، داسې وخت هم راغلی چې د روم دقیصر واکمنې دشرق او غرب تر لرې لرې ځایو پورې خپره وه. د قسطنطین شهنشاه هم دروم قیصر و .... کیدی شي چې د روم اخرې قیصر به و.

که څه هم قیصر د کلیسا ګانو تر منځ اتحاد راوست خو هغه ډېر ناکامه اتحاد و. درومي او یوناني کلیساګانو تر منځ دومره اختلافات و چې هغه په داسې معمولي اتحادونو له منځه نو شو تللای. دغونډې په ورځ ددواړو کلیساګانو پادریانو په خپلو منځو کې خپرې لګولې وې، سپه سالار نوټاس خو تر دې ځایه ویل چې د کارډینال د خولۍ په ځای راته د ترکانو لونګۍ او عمامې ښه ښکاري. د غونډې په ورځ پخپله د یوناني کلیسا مذهبي مشران په دوو ډلو باندې ویشل شوي و، یوه ډله یې د شهنشاه خواخوږې و چې د کلیسا ګانو تر منځ یې یووالې غوښت.او هیله یې درلوده چې پوپ ورته مرسته ورکړي. خو بله ډله هغه خلک وو چې په دغسې نازکو حالاتو کې یې هم نه غوښتل چې دکلیساګانو تر منځه اتحاد اویووالې راشي. دا دویمه ډله د لمړۍ ډلې څخه ستره وه په دې اساس ددې ډلې ګرجا ګانو شهنشاه ته خپلې مالي بسپنې و درولې. او ددوی د ډلې څخه چې کومو خلکو غوښتل په جنګ کې ګډون وکړي هغه هم په ډېر لږ شمیر کې یواځې ددیوالونو دخوندي ساتلو له پاره حاضر شول، قسطنطینه د ډېر ګڼ شمیر خلکو میشت ځای و خو دمتعصبې یوناني کلیسا له اړخه ورته یواځې شپږزره عسکر ،هغه هم په ډېره ناخوالې توګه تیار کړل شوي و. سپه سالار نوټاس هم په همدې ډول خلکو کې ورګډ و. قیصر کتل چې قسطنطنیه یې دلاسو څخه وځي. خو حوصله او همت یې له لاسه نه ورکاوه.

هغه ته ډېر ژر یو ښه خبر ترلاسه شو اوهغه دا چې د سپین او ایټالیا ځواکونه د قسطنطنیې څخه ددفاع له پاره را روان دي. اوبیا چې کومه ورځ د «کټالونیا» او «اراګن» فوځې ډلې دګولډن هارن سره را یو ځای شوی نو دروم قیصر ته یې نوی همت ورکړ. دهغه په وجود کې وینه و چلیده او دسلطان محمد خان په خلاف یې د جنګ له پاره پلانونه جوړول پیل کړل. دشرق او غرب عیسوی ځوانان په پوره شوق او ذوق سره د قسطنطنیې د دفاع له پاره په دې ښار کې سره راټول شول خو عیسوی حکومتونو اوپه ځانګړې توګه فرانسې، جرمنې، هنګرې او پولینډ د قیصر سره هیڅ ډول کومک ته زړه ښه نه کړ. نه یوازې کومک یې ونه کړ بلکه دداسې بې حسۍ او بې پرواهۍ څرګندونه یې وکړه چې د مسیحیت تاریخ ورته حیران پاته دی. په حقیقت کې په تیرو څلورو پیړیو کې مسلمانانو د عیسویانو داسې ستر او ځواکمن اتحادونه مات کړي او د جنګ په میدان کې یې ځغلولي و چې اوس دغو اروپايي هیوادونو دمسلمانانو په مقابل کې د بل اتحاد دکولو جرئت له لاسه ورکړی و. د تیرو پنځه شپیتو کالو راهیسې عیسوی اروپایانو داروپا څخه د مسلمانانو د ویستلو له پاره څلور ځلې مذهبي اتحاد کړی و، ،(کسوده ۱۳۸۹، هائکولس ۱۳۹۲، وارنه ۱۴۴۴، او بیا کسوده ۱۴۴۸) خو په دې ټولو اتحادونو کې هغوی ملا ماتونکې ماتې خوړلې وه ، هغوی به هر ځل اتحاد وکړ او دستر لښکر سره به راغلل خو بیرته به د سختې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتی او شکست څخه په تیښته و تښتیدل. په دی اساس اوس نو دغه اروپایی حکومتونه د بل کوم اتحاد له پاره تیار نه و. قیصر د کلیساګانو تر منځ اتحاد هم وکوت خوبیا هم هغه د تیرو وختو په څیر د یوه صلیبی اتحاد په راوستلو کی بریالی نه شو.

وخت په بیړه بیړه تیریده. د **۱۴۵۲** کال د اپریل دمیاشتی **۲۴** مه ورځ وه. رومیلی کلا د **۱۴۵۲** کال د اګست په **۲۸** مه مکمله شوی وه. کله چی د شهنشاه جاسوسانو هغه ته د رومیلی کلا د تکمیلیدو خبر ورکړ نو هغه د مسلمانانو معمارانو دغه ډول ګړندی کار حیران کړی و. اوس نو جنګ پیل شوی و و. د «ټارمن» جنګی جهازونه دفاسفورس د ابنا په شمالی برخی کی او عثمانی بحری ځواکونه په جنوبی برخو کی ګرزیدل. کله کله به یی یو دبله سره مخامخ ټکر هم کاوه. په یوه بل به یی غشي ورول، په توپونو به یی یو بل ویشتل. پخپل ټارمن همله دماهی نیونکو په کلی کی پروت و، دغه ماهی نیونکی چی پخپله هم یونانی عیسویان و دخپلو لښکرو په خدمت کی یی یوه لحظه هم نه ضایع کوله. «باقو» خو به ټوله ورځ همله د فوځونو په قومندانیۍ کی پروت و و. دهغه اوږده اوږده ویښتان به تل دهغه په تندی باندی راځړیدلی وو. هغه په پښه ګوډ و خو د رومی سپاهیانو له پاره به یی د ښه شرابو دراپیداکولو دنده تر سره کوله. هغه دټارمن سره هم نژدی دوست ګرزیدلی و و.

دوه میاشتی په همدی توګه تیری شوی، کله چی یخنی پیل شوه نو د ټارمن په فوځی کړچار کی کمښت راغی، دا غرنۍ سیمه وه او دبلقان تیزی هوا به د رومی عسکرو وینه یخوله. دروم په بحیره کی شپه او ورځ اوسیدونکی دغه سپاهیان د توری بحیری د یخو هواګانو سره نا اشنا وو. ټارمن به خپل ډیر وخت همدلته په ساحل کی تیروو. یو ماښام د لمر پریوتو څخه دمخه په ساحل باندی دتورو وریځو لړۍ راغلی، اسمان د تورو وریځو څخه ډک شوی و، کله چی د باران څاڅکی پیل شول نو ټارمن د خپلی خیمی په لور ورغی. نن دهغه له پاره ډیر غوره موسم وو او شراب یی هم په خیمه کی پراته وو. سر یی راپورته کړ او کله یی چی په اسمان کی غوړیدونکی وریځی وکتلی نو په ډیره مکروه توګه یی و خندل اوبیا یی فکر وکړ چی ډیر وخت وشو چی د ځوانۍ څخه یی خوند نه دی اخستی، خیمی کی پروت د شرابو یو بوتل یی را واخست او ټول یی خولی ته ونیوه. لږه شیبه سخت باران وریدل پیل شول. دټارمن ذهن په پرلپسی توګه د کوم ځوان جسم په لمسولو کی مصروف وو. دهغه یوه عسکر ورته د پسه د پښی وریته کړی غوښه راوړه نو ټارمن ورته وویل:

اوهو......دا باقو ماهی نیونکی چیری ورک شوی ...... دا وریت کړی ورون همدلته کیږده اوباقو زما مخی ته حاضر کړه.»

ټارمن دشرابیانو په لهجی خبری کولی، سپاهی بیرته دخیمی څخه ووت اوپه یوه منډه ولاړ. په دی وخت کی ټارمن هغه وریت کړل شوی ورون راواخست، دخولی څخه یی دشرابو څاڅکی را څڅیدل، بیرون د ژمی سخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوا او د فاسفورس په ابنا کی د سخت باران وریدو دغه چاپیریال ډیر هیبت ناکه ګرځولی و. ځکه شپه پیل شوی وه اودهغو مشالونو نه پرته چې په خیمو کی روښانه کړل شوی وو نوره تیوله سیمه تیاره تیاره وه. باقو هم ډیر ژر بیرته خپل کور ته ستون شوی و خو د تارمن فوځونو هغه دخپلی تیاری کوټی څخه په دغه سخته یخنۍ کی را وویست او په شرابو کی بدمست تارمن ته یی راوست. باقو د یخنۍ څخه لړزیده ، کله چی تارمن باقو وکوت نو په خپل څنګ کی بوتل په لور یی اشاره وکړه او ورته یی وویل:

« واخله .... ویی څښه ، او خوند تری واخله. سمدلاسه به دی یخنی ورکه شي خو یاد ساته چی ستا په څیر چټل انسان ته تارمن خپل بوتل ور وړاندی کوی. ځنډ مه کوه او که نه زه په غضب کیږم.»

د تارمن ګواښ په خپل ځای و خو د باقو له پاره دداسی شرابو یو بوتل موندل پخپله ستره خزانه ده ، باقو د وږی کارغه په څیر پری ور پریوت او په جرمنی کی جوړ شوی دغه شراب یی دخپل ستونی څخه تیر کړل ، دسترګو په رپ کی د باقو سترګی درنی شوی ، ټولی اندیښنی یی له یاده ووتلی اودموسم اوهوا څخه یی خوند اخستل پیل کړل. په همدی وخت کی ورته تارمن ور غږ کړ:

« ایا ستاسی په کلی کی کومه نجلۍ .... نه شته ؟ چی زمونږ په درد وخوري. زمونږ خدمت وکړي ، مونږ ماهیان نه خورو خو ماهی نیونکي پیغلی خورو. ولاړ شه او زمونږ عسکر هم له ځانه سره واخله اودخپل کلی کومه ځوانه له لاسه ونیسه او زمونږ خدمت ته یی راوړه. دومره یخه او اوږده شپه اوبیا دخپله کوره هم لری پاته کیدل .... ته پخپله پوهیږی .... په هر څه پوهیږی ..... ته اندیښنه مه کوه ، زمونږ په موجودیت کی تا ته هیڅوک هم ستونزه نه شي پیدا کولی. زه د جستینانی دفوځ سالار یم....سپه سالار تارمن......»

د باقو سترګی د شرابو څخه درنی وی او ذهن یی دکاره وتلی و. کله یی چی د شرابو د نشي په مستۍ کی د پیغلی ځوانی نجلۍ خبره واوریدله نو په تن اوبدن کی خوندونو او لذتونو لاری پیدا کړی. یو ناځاپه یی ذهن د ځوان راهب په محبوبی روزی باندی پریوت. دشیطانت نه په ډکه لهجه یی وویل:

« ستره سالاره ! ته اندیښنه مه کوه زه به د ماهی نیونکی د کلی هغه نیګینه ستا په خدمت کی وړاندی کړم چی په کتلو سره به یی د خپل تیر ژوند ټولی ښایسته او ښکلی نجونی له یاده و کاږی. درونده سالاره ! هغه زمونږ د کلی دټولو نجونو ښایسته او ښکلی پیغله ده ، او کیدی شی چی ځوانی یی تر اوسه پوری خوندي پاته شوی وی ، ته له ماسره څوکسه عسکر و استوه زه به سمدلاسه هغه ستا حضور کی را حاضره کړم.

بریښنا ټول اسمان نیولی و. او دژمی یخی هوا د ونو د پاڼو بیخ راویسته. چی د جینوا شیطانی عسکر د باقو سره یوځای د روزي په مقدر باندی د برق په څیر د ور پریوتلو له پاره روان و. .... باران د پخوا څخه نور هم زیات شو او کوچنۍ کوچنۍ ویالی د اوبو د شور څخه ډکی روانی شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ عباس د روميلي كلا څخه د يوه نوي فوځي ميشن په لور دتللو له پاره ځان تيارووو. دهغه سرتيرو ورته خبر ورکړی و چی نن د عيسايي بحريي سپاهيان د ابنايي فاسفورس څخه غافله شوی دی. او ديخو هوا و نه د پټېدو په خاطر په خپلو خيمو کی ځآی په ځای شوی دی ، که څه هم دهغوی جهازونه په سمندر کی موجود وو خو ټولو لنگرونه اچولی وو . په دی وخت کی د ټارمن د څو جهازونو څخه يی اوه د ترک بحريي تر اور لاندی راتلل. دا جهازونه په خلاص سمندر کی ولاړ و په داسی حال کی چی نور يی په ساحل کی لنگرکړل شوی و و . د ټارمن عسکرو د ځآنو دگرمولو له پاره اورونه بل کړی و او په خبرو اترو کی مصروف و و . د عباس له پاره دا ډير ښه فرصت و اوهغه غوښتل دهمدی فرصت څخه گټه پورته کړی. هغه پريکړه وکړه چی دشپی د پښيدو سره سم به په عيسوی جهازونو حمله کوی اوهغه به سوزوي. په دی يخه شپه کی ټارمن اود هغه ملگرو داگمان هم نه کاوه چی دتوحيد پتنگان به د يخو هوا د پروا کولو پرته دهغوی په بحري بيړی باندی يرغل راوړي. په همغه وخت کی چی د ټارمن دشيطانی غوښتنو د تر سره کولو له پاره دهغه د ځواکونو يوه ډله د ماهی نيونکو د کلی په لور د شيطانی موخو له پاره ورغلی وه ... د زاړه عباس يوه جهاز او څو بادي کشتيو ... دمسيحی بيړی په لور حرکت وکړ . زوړ عباس دهغه عسکرو دهغه دعمر په لحاظ ددی کشتيو سره د تگ څخه منه کړ ....خو ...هغه کله ځان زوړ گڼه. هغه خو اوس ځوان وو.... ځکه چی د هغی جذبه اواحساسات ځوان وو . عباس غوښتل چی مسيحی جهازونو زوندی ونيسي تر څو دمسلمانانو په بحری ځواک کی ډيرښت راشي ، خو د جنگ په صورت کی به ورته اور ولگوي. عباس غوښتل دمسحيانو جهازونه په بی خبری کی را گير کړي ، نژدی يو ساعت وروسته د عباس سرتيرو د مسيحی جهازونو خواو ته ورسيدل. مسيحی ملاحان او عسکر د جهازونو په تاخانو کی په شرابو اوکبابو باندی مست وول ، کله چی دعباس سترگی دمسيحی جهازونو په رڼاو پريوتی. نو سمدلاسه يی خپلو ملگرو ته د تم کيدو اشاره وکړه او حکم يی ورته وکړ چی دجهاز تر څنگ تړل شوی کشتۍ راپرانيزی اوپه هره کشتۍ کی اوه اوه توره وهونکی سپاهيان سپاره شی او دمسيحی جهازونو په لور دی ورشي ، هغه دا حکم هم وکړ چی په ډير احتياط سره دی د دښمن په جهازونو باندی ولکه وکړل شی، لږه شيبه وروسته د عثمانی بيړی شل کشتۍ د عيسوی دښمنانو په لور په حرکت کی راغلی ، سخت طوفان او باد وباران پيل شوی و .په اسمان کی وريځی په تندۍ سره گرزيدلی او بريښنا او برق په غورس کی راغلی و . خو د عثمانی فوځ سرتيری ددی هر څه د پروا کولو پرته د عيسوی دشمن د کشتيو په لور ور روان وو . زوړ عباس د ځوانو هلکانو په څير هغه او دغه لوری ته منډی تړری وهلی او د کشتيو دغه کوچنی لښکر يی په ډير مهارت سره رهبری کاوه.

ډيره ژر منځنۍ فاصله ختمه شوه او د عباس کشتۍ د عيسوی جهاز سره يو ځای شوی ، د جهاز مسؤلين په پوره بی خبری کی پراته وو ، بادبانونه يی راپريوتی وو او کشتۍ په سمندر کی لنگر اچولی وی، عباس دخپله ځانه سره د پنځه کشتيو سپرو ته په دی جهاز باندی د ورختلو حکم وکړ،پاته کشتۍ د بل مسيحی جهاز په لور ورغلی. هغه بل جهاز دری سوه متره واټن کی ولاړ وو . عباس د کوم مزاحمت پرته ددشمن جهاز ته ور داخل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شول. دوی ټول ۳۵ کسان وو. ټول دباران په اوبو کی د سر نه ترپښو پوری لامده شوی وو. خو ځرمنیزو کالیو دهغوی وجودونه دنم څخه خوندي ساتل. دهغوی په سرونو اهنی خولونه وو او جسمونه یی په زرو باندی پوښل شوی وو. هغوی د کوم شور پیدا کیدو پرته د جهاز په چټ ور وختل او بیا به خویدو خویدو سره دجهاز لاندی برخی ته ورښکته شول ، تر ټولو دمخه عباس و او بیا ورپسی دهغه نور سرتیری یو په بل پسی د جهاز لاندی برخی ته ورکیوتل. دلته دری غوړیدلی وی او دوه کسه غلامان په کونجونو کی د یخنۍ له لاسه غونج پراته وو. عباس خپل ساتونکی د هغوی په سرونو باندی و درول. او پخپله د نورو عسکرو سره یو ځای تاخانی ته ورکیوت. خو په دی وخت کی د عباس د سرتیرو د بوټانو ټکار په تاخانی کی په شرابو مست ملاحان او عسکر متوجه کړی وو. کله چی دعباس ډله لاندی ورغله نو مسیحیان هم په وسله سنبال وو. همغه و چی څو لمحی او سپنه د اوسپنی سره ټکرشوه او ددی شور د بیرونی طوفانی هواو څخه هم زیات و. خو په شرابو کی مستو سپاهیانو دعباس دعسکرو سره مقابله و نه شوه کولای. او د ګازرو او مولیو په څیر لاندی پریوتل. اوس نو په جهاز باندی عثمانی فوځ ولکه کړی وه. عباس سمدلاسه د بادبانونو د دریدو حکم ورکړ او جهاز یی د لنګر څخه پورته کړ ، عباس په یوه منډه د جهاز چت ته راغی او په دی کتلو سره یی ډیره خوشحالی احساس کړه چی دهغه سرتیرو ملګرو دمسیحیانو په هغه بل جهاز باندی هم ولکه کړی وه. عباس دخوشحالۍ نه په کالیو کی نه ځایده. هغه اوس د اسمانی برق په رڼا کی غوښتل د مسیحیانو پاته نور پنځه جهازونه هم په نښه کړی. د عباس بحری سرتیری دخپل سالار د حکم منتظر وو. ددواړو نیول شوو جهازونو بادبانونه پرانستل شوی و او تیزو هواو هغه دواړه سره یوه بل ته را نژدی کول. کله چی هغه دواړه جهازونه یو بل ته سره را نژدی شول نو زوړ عباس خپلو سرتیرو ته حکم وکړ چی د مسیحی لښکرو دنظر څخه د خوندي پاته کیدو په خاطر دی یو اوږود چکر ووهی او د ماهی نیونکو دکلی سره دی لنګرونه واچوي. هغه فکر کاوه چی دمسیحیانو پاته پنځه جهازونه به د وچی له لاری په خپله ولکه کی راوړي ، هغه په دی ډاډمن و چی د دغو دوو جهازونو د عملی په څیر به د ټارمن نور جهازونه هم په همدی توګه خپله ولکه کی واخلی دعباس ددی فکر لوی علت طوفانی شپه وه. نن اسمان په عثمانیانو باندی رحمت را وراوو خو اسمانی تندر د ټارمن او دهغه د فوځونو په برخه وو.

ولکه شوی جهاز او عثمانی کشتۍ اوس د ماهی نیونکو کلی ته را نژدی شوی وی ، دلته د ماهی نیونکو ډیری کشتۍ دپخوا څخه ولاړی وی ، یخنی په خپله لوړه کچه وه خو د زوړ عباس وینه ګرمه شوی وه، هغه را ټوپ کړ او دجهاز نه را کیوت ، بیا یی خپل دیرش کسه سپاهیان ددی کشتیو او جهازونو دخوندي ساتلو له پاره پریښوو ل او پخپله یی د څو کسو ملګرو سره یو ځای د عیسوی جهازونو په لور حرکت وکړ. هغه د ساحل تر څنګ روان و. او دخپله ځانه سره یی د ۹۰ کسانو یوه ډله اخستی وه ، دوی په سخت باران کی روان وو ، ټول لامده او دبرق او تندر په څیر د عیسوی بیړۍ دنیولو له پاره ور روان وو. د زوړ عباس دماغ هم ډیر اغیزمن کار کاوه. هغه د احتیاط هر اړخ په نظر کی درلود. هغه د ساحل تر څنګ په غونډیو او ځنګلونو کی په ډیره پټه توګه ورتیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

، شپه دخپلی لمړنۍ برخی په اخری پړاو کی وه ، دفاسفورس ټوله وادی به توپان اوباد وباران کی راګیر شوی وه خو توره په لاس مجاهدینو په خپلو عقابی سترګو باندی د عیسوی بحری جهازونو په لور مخه کړی وه.

د ټارمن په بحری ډله کی یوا ځی همدا اوه جهازونه نه و بلکه ددی بحریی نور و جهازونو د ګولېن هارن په سیمه کی لنګرونه اچولی وو ، ټارمن په خپله پاساحلی غرنیو برخو کی عالیشانه خیمی نصب کړی وی اوهملته دخپلو دوو سوو سپاهیانو سره پروت و. ننی سخت باران او توپان د ټارمن جنسی غریضه ډیره راپارولی وه. په همدی خاطر یی باقو دخپلو څو کسو عسکرو سره یو ځای د ماهی نیونکو کلی ته د ښایسته او ښکلی پیغلی روزی د راوړلو له پاره ور استولی و.

په همغه وخت کی چی باقو د څو کسه وحشی عسکرو سره د روزی کور ته ور ننوت. نو د عباس سرتیری دمسیحی جهازونو څنګ ته ور رسیدلی وو. خو پخوا له دی نه چی د ساحل څخه تیر او جهازونو ته ورسیږی په سمندر کی یی کوم څیز وکوت چی دهغوی په لوری په حرکت کی دی. عباس د اسماني بجلۍ په مرسته باندی وکتل چی هغه متحرک شیان دوه کشتۍ دی چی په بیړه د لنګر اچونکو جهازونو په لور ور روانی دی. عباس فکر وکړ چی یا خو دا کشتۍ د هغو ماهی نیونکو دی چی د کورنو تر څنګ یی عثمانی جهازونو لنګرونه اچولی دی اویا دنیول شوو جهازونو څخه خوندي پاته شوی خلک دی چی دی لوری ته ځانونه را رسوي. عباس هوډ وکړ چی دهغو جهازونو د راتلو تر مخه به په خپله دهغی مخی ته ورځی خو هغه په خپلی دغی پریکړی باندی عمل و نه کړای شو. ځکه چی مخامخ راتلونکو کشتیو دجهاز عمله خبره کړی وه. هغوی اوبه څیری کولی او مخامخ کشتیو ته یی ځآن ورساوه. هلته په لنګر اچول شوو جهازونو کی هم شور و غوغا تر غوږو کیده ....هغوی ته اوس یوه لاره پاته وه اوهغه دا چی بیرته شاته ولاړ شي او د ماهی نیونکو کلی ته ولاړ شي اوهلته خپل ولکه کړل شوی جهازونه له ځانه سره واخلی اود هغه ځایه یی وکاږي. عباس دهمداسی خطر د احساسولو له پاره خپل دیرش کسه عسکر هلته پریښی وو.... او هغوی ته یی حکم کړی و چی دخطر د احساسولو سره سم دی دغه جهازونه رومیلی کلا ته ورسوي. ځکه چی عباس او دهغه ملګري په ساحل کی وو او هغوی ته دزمکی له لاری بیرته ستنیدل اویا دری څلورمیله فاصله وهل اوبیا د رومی کلا پوری رسیدل دومره ستونزمن کار نه و و.

د ښکر د اواز داوریدو سره سم مسیحی جهازونه ټول متحرک شول. خپل لښکر یی راواخست ، بادبانونه یی پرانستل او لنګرونه یی پورته کړل. ټارمن ددی څخه بی خبره و چی د ابنای فاسفورس په دغه دوه دری میله چاپیریال کی څه تیریږی، دهغه غوږونو ته د ښکر اواز ډیر کمزوری ور رسیدلی و. خو هغه هیڅکله هم په دغسی توپانی شپه کی د دشمن د حملی تصور نه کاوه. ترڅنګ یی د یوی ځوانی حسینی انتظار دهغه په ذهن باندی سپورو ، هغه به ددی انتظار دکوفت دکمښت له پاره وار په وار دشرابو جامونه په سر را اړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا د ډیر انتظار نه وروسته د ټارمن عسکرو هغه معصومه پیغله.... مظلومه «روزی» را پورته کړه او د ټارمن خیمی ته یی راوسته. روزی په باران کی لمده شوی وه ، او کالی یی په ختو ککړ و ، داسی معلومیده چی دغو وحشی عسکرو دهغی په راوړلو کی هغه په ختو کی را ښکودی وی ،کله چی ټارمن روزی وکتله نو ورنونه یی په رپیدو شول ، ریښتیا هم دا پیغله په لکونو کی یوه وه. حکم یی وکړ چی دی نجلۍ ته په ګرمو اوبو کی غسل ورکړئ او نوی لباس ورته واغوندئ اوبیا یی ددی مخی ته راوړئ. خو روزی کله داسی کول. هغی د ټآرمن د حکم د اوریدو سره سم لیونۍ شوه اوپه زوره زوره یی چغی وهل پیل کړل او ټآرمن او باقو ته یی بد رد ویل پیل کړل ، د عسکرو له پاره دا ستونزمنه شوه چی دغه ناتوانه پیغله کنترول کړي اویا یی د ټارمن دعیاشئ له پاره سینګار کړي ، دعیسوی لښکرو د جنسي اړتیاو د پوره کولو له پاره به ځوانی نجونی دهغوی سره یو ځای راوستل کیدی او دا شونی وه چی د ټارمن په ډلګۍ کی هم دغسی نجونی موجودی وی او هغوی روزی د ټارمن د عیاشۍ له پاره ښایسته کړی وای خوپه همدی وخت کی یوه پیښه رامنځته شوه اود ټارمن ټول شیطانی هوس یی په هوا کی والوزاوه. دهغه نشه راښکته شوه ، ټول هر څه یی له یاده وویستل او فوځی لباس یی واغوست.

په همدی وخت کی په ختو ککړ یوځوان د ټآرمن خیمی ته را ننوت دا د هغو جهازونو دعملی څخه یو کس و چی د عباس سرتیرو ملګرو د صلیبیانو څخه ولکه کړی وو. اودا د هماغه سپاهیانو څخه و چی په دی حمله کی ژوندی پاته شوی و او د ابنای فاسفورس یو میل اوږدی اوبه یی په لامبو سره وهلی وی او تری را وتلی و. کله چی دا فوځی د ماهی نیونکو دکلی د ساحل سره را وتلی و نو هلته یی خپل د لاسه ورکړی جهازونه کتلی وو ، دوی ټول شپږ کسان و کله یی چی وکتل چی دمسلمانانو پیاده لښکر د نورو جهازونو دنیولو اوولکه کولو له پاره دساحل په غاړه روان دي نو دوی سمدلاسه د ماهی نیونکو کشتۍ راپټی کړی او دنورو جهازونو دخبرولو له پاره یی هغی لوری ته وروخوځولی. په ختو ککړ پکړ دغه ځوان ټارمن ته وویلی چی د مسلمانان پیدل ډله یی په همدی ساحل کتلی ده چی همدلته چیری په غرنۍ سیمه کی پټه شوی ده ټارمن ته دا ټول خبرونه لړوزونکی وو. دهغه نشه له منځه ولاړه او هغه د خپلو د لاسه تللو جهازونو دبیرته تر لاسه کولو له پاره دمسلمانانو پر خلاف دجنګ له پاره ووت. خو پخوا ددی چی خپلو سپاهیانو ته حکم وکړي یو غریدونکی غشي دهغی په خیمی ولګید او په فرش کی ور ننوت. هلته په خیمی کی موجود ټارمن او ورسره نور عسکر دحیرانتیا نه وازه خوله پاته شول ، د ټارمن رنګ تک ژیړ شوی و، خو د روزی حال بلمنګه وو. هغه دخپل عزت دخوندی پاته کیدو په خوشحالیو کی نه ځایده ، هغه ډاډمنه شوی وه چی دحمله کونکو ډله د ټارمن خیمی ته را رسیدلی ده او ټارمن هم په همدی فکر کی ډوب و. هغه دخیمی څخه د وتلو اراده ترک کړه. اوسپاهیانو ته یی حکم وکړ چی خپل ځانونه په وسله سنبال کړي اود مقابلی له پاره تیار شي ، ټارمن خپله توره دتیکی څخه را وویستله او په خیمی کی دننه د نه لیدونکی دښمن څخه په ویره کی ولاړ وو. د روزی راوړنکی څو کسه سپاهیان اوباقو هم همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موجود وو . په همدی وخت کی دخیمی نه دباندی ټک و ټوک پیدا شو او دسترګو په رپ کی څو کسه وسلوال سپاهیان دټارمن خیمی ته راننوتل.

په حقیقت کی هغه وخت چی عباس د عیسوی عسکرو د خبریدو نه وروسته د بیرته په شاتګ اراده کړی وه نوهمغه وخت یی دکومی مظلومی نجلۍ چیغی اوریدلی وی. سمدلاسه یی مخ واړاوه او د اواز لوری یی ځانته معلوم کړ ، په همدی وخت کی یی د نارمن خیمه تر سترګو شوه، هغه وکتل چی دا اواز دساحل څخه او هلته د نصب شوو خیمو څخه راپورته کیږی. هغه وکتل چی مسیحی جهازونه د ساحل څخه د فرار او تیښتی په درشل کی دی په دی اساس یی د نارمن په خیمی د حملی کولو هوډ وکړ. تر ټولو دمخه دنارمن خیمی ته ورغی ، اوسمدلاسه یی دهغه په سپاهیانو باندی حمله وکړه. ددواړو اړخونو څخه سخت جنګ ونښت ، نارمن پخپله یو توره وهونکی و ، هغه زوړ عباس وکوت نو هغه ورته کمزوری معلوم شو او حمله یی پری وکړه خو نارمن ته هغه وخت دخپلی غلطۍ احساس وشو چی د عباس تجربه لرونکی دواړ نارمن په سختو ستونزو کی راګیر کړ. کله چی مسلمانانو عسکرو خپل سالار د یوه وحشی سره په جنګ کی وکوت نو دهغه دمرستی له پاره مخته راغلل.

باقو بی وسلی و او د خیمی په یوه کونج کی ولاړ و، حالات یی وکتل اودخیمی څخه د تیښتی له پاره یی د خیمی شاته لاره ونیوله.که د روزی سترګی پری نه وای لګیدلی نو هغه به دخیمی څخه وتلی وای. روزي چغی کړی او یو مسلمان عسکر یی د هغه لوری ته متوجه کړ.

« هلئ !هغه خو تښتی !.... هغه ګوډ شیطان ، چی زه یی دلته دبدبخته کیدو له پاره راوستی یم. هغه تښتی....»

باقو خپل بخت بیلودی و، که څه هم هغه د ګوډ والی په اساس تښتیدی نه شو ، سمدلاسه را وګرزید او د خپل ځآن په لور د راتلونکی عسکر په پښو کی پریوت. « د خدای له پاره ما مه وژنئ ،ما هیڅ نه دی کړي دخدای له پاره ما مه وژنئ ، ما هیڅ نه دی کړی..»

اوس نو دیوه مسلمان سپاهی له پاره دا شونی نه وه چی هغه دی یو زاری کونکی ګوډ انسان ووژنی. همغه و چی دغه مسلمان عسکر د باقو د وژلو څخه لاس واخست. په همدی وخت کی عباس د جنګ په میدان باندی برلاسي پیدا کړی وه. نارمن سخت زخمی شوی و اویوی لوری ته په خپلو وینو کی ډوب پروت و.دهغه د خوندی پاته کیدو امکان ډیر کم وو. دهغه پاته ملګری هم د تیغه وتلی وو. دنارمن په خیمی خو دعباس یو څو ملګرو حمله کړی وه. په داسی حال کی چی دهغه پاته ملګرو په نورو مسیحی خیمو باندی یرغل وروستی و. په دی ساحل کی د نارمن ددوو سوو څخه زیات عسکر په خیمو کی پراته وو. خو دعباس سره د سلو څخه کم عسکروو. خو په شرابو کی مستو عیسوی عسکرو دمسلمانانو مقابله و نه شوه کړای. همدا علت و چی په ډیر لږ وخت کی دعباس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتیرو مجاهدینو دنارمن ټول سپاهیان تر خپل ځان لاندی کړی وو . په دی جنګ کی د ۷۰ څخه زیات عیسویان ووژل شول او نورو پاته کسانو د قسطنطنیی په لور تیښته وکړه . مسلمان عسکرو دهغوی څخه دغنیمت مالونه راټول کړل او په بیړه یی دبیرته تللو له پاره ځانونه تیار کړل . اوس نو روزی د زاړه عباس سره یوځای روانه وه . کله چی عباس دماهی نیونکو کلی ته ورسید نو روزي ته یی وویل : « ګوره لوری !... ستاسی کلی را ورسید.... اوس نو ته خپل کور ته تللی شی . ..»

« کوم کور.... زه خو کور نه لرم .... زه اوس په دی دنیا کی هیڅوک نه لرم.... ما دخپله ځانه سره یوسه. زه به ستا د لور په څیر ستا خدمت کوم ...»

د عباس له پاره دروزی ځواب غیر متوقع و. هغه پخپله دکوره لری اود جنګ په محاذ کی مصروف وو. نوځنګه به یی روزی له ځانه سره وړی وی . د بله اړخه روزی عیسوی وه او دمسلمانانو په جنګی محاذ کی دهغی اوسیدل ددفاعی نظره درست نه و. خو عباس مجبور شو چی یوی بی اسری او مظلومی پیغلی ته په خپله لمن کی پناه ورکړی ، په دی اساس هغه انکار و نه شو کړای.

د عثمانی بحریه مجاهدین دخپلو عملیاتو ته بریمند راوتلی وو . دهغوی لمړی شپنی حمله ددښمن له پاره ملاماتونکی ثابته شوه . نارمن هم په اخری وختو کی قسطنطنیی ته رسول شوی و او هلته یی علاج کیده . په دی جنګ کی دعیسویانو د سلو څخه زیات کسان هلاک شوی وو . باقو هم خوندي پاته شوی و . خو روزی بیرته دخپل کلی ته د تللو په ځای د زوړ عباس سره دهغه د لور په څیر د رومیلی کلا په لور ولاړه . په دی شپینی حمله کی د عیسویانو هغه پنځه جهازونه هم خوندي پاته شوی و چی هلته په ساحل کی ولاړ وو . خوبیا هم دا حمله سل په سلو کی بریالی وه.

دشهنشاه له پاره دا یوه کلکه ضربه ثابته شوه .هغه د جینوی بحری بیړی سپه سالار جستیمانی راوباله او د نارمن دغلطیو په اړه یی متوجه کړ ، جستیمانی ته یی حکم وکړ چی سمدلاسه دی د عثمانی بحری بیړی څخه ددی جنګ بدله واخلی اوکه نه د قسطنطنیی د ښاریانو باور به له لاسه ورکړو . که څه هم شهنشاه جستیمانی ته د مسلمانانو په خلاف د جنګ حکم ورکړ خو په دی باور و چی جستیمانی به دمسلمانانو سره د جنګ توان ونه لري. ددی پیښی وروسته د فاسفورس په ابناء کی د مسلمانانو ولکه نوره هم ټینګه شوی وه . دماهی نیونکو په کلی کی لا تر اوسه پوری باقو همغسی سهی اوسلامت اوسیده . خو پاته ماهی نیونکو دعیسوی فوځیانو سره خپل ملاتړ بند کړی و.

کله چی د مسیحی جهازونو د نیولو خبر هلته « اورنه » ته ورسید نو سلطان دخوشحالی څخه په کالیو کی نه ځایده. سلطان محمد خان سمدلاسه دخپلو سپه سالارانو غونډه را وبلله . اوهغوی ته یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اسلام سربښندونکو مجاهدینو !.... اوس وخت را نزدی شوی چی مونږ د یونوی تاریخ د لیکلو له پاره مخته ولاړ شو .مونږ هیله لرو چی د یخنۍ د موسم د پای ته رسیدو سره سم به خپل میړنی فوځ له ځانه سره اخلو او د قسطنطنیې په لور به خوزیږو .او هغه ښار به کلابندوو »

د سلطان محمد خان په باوقاره مخ باندی دغرونو په څیر عزم تر سترګو کیده ، دینی چری د فوځونو سپه سالار اغاحسن د سلطان خبری ته لبیک ووایه او خپل لښکر یی د قسطنطنی په لور دلیږد له پاره تیار کړ . د یخنۍ دموسم پای لری نه و. یوازی د ځو ورځو خبره وه . همغه وو چی په غونډه کی درایو په اتفاق دا پریکړه وشوه چی د **۱۴۵۳** کال د جنوري د میاشتی په اخر کی سلطانی لښکر ته دکوچ کولو حکم ورکړل شي.

دروم دقیصر (دولسم قسطنطین) له پاره دا خبر دمرګ زیری ثابت شو . په قسطنطنیه کی یی دعثمانی شاهینو څخه ددفاع له پاره هری لوری ته تیاری پیل کړ. اوس نو دقیصر زیات وخت په دفاعی تیاریو کی تیریده . ټوله ورځ به په جنګی کارونو او د دیوالونو د استحکام له پاره په منډو ترړو کی مصروف و. اودشپی به یی دخپلو خاصو سلاکارانو او مشرانو غونډې را بللی.

د جنوری په اخر کی شهنشاه د شاوخوا ټولی لښکری هلته په قسطنطنیه کی سره راټولی کړی ، خپل فوځ یی د نوی سره منظم کړ ، دیونان تکړه توره وهونکی یی د پاته فوځ څخه جدا کړل او هغوی ته یی د پنځه پنځه سوو جنګجویانو قومندانی ور وسپارله . او دا یونانی سالاران یی د دیوال جنوبی او غربي سیمو کی و ټاکل . شهنشاه د ټولو فوځونو څخه زر کسه تکړه توره وهونکی را جدا کړل او خپلی ساتونکی ډلی یی هم له سره منظمی کړی . اوس نو دساتونکی ډلی هر سپاهی په خپل ځای یو سالار ګرزیدلی و . په همدی سپاهیانو کی په اطرافو کی ټاکل شوی پخوانی قومندان مقرون هم شامل و . دا همغه مقرون و چی څلور سوه سپاره یی د قاسم بن هشام او مصلح الدین اغا له اړخه د توری څخه تیر شوی و ، مقرون ډیر بدطینه او خپل سری فوځی و . کله چی په شاهی ډله کی شامل شو نو دبدبه یی نوره هم ډیره شوه.

دنوی کال د پیل سره سم دروم د قیصر په پخوانی قصر کی جنګی فعالیتونه هم زیات شول. دغه شاهی محل د یوی جنګی کلا څخه کم نه و . د سرو مرمری تیږو څخه جوړ شوی ددغه شاهی محل ستره دروازه د زمکی څخه **۲۴** فټه لوړه وه . پراخولی یی اتلس فټه و او د اوسپنی څخه جوړه شوی وه . ددی دروازی ښی اوکیڼ لوری ته د شاهی فصیل دوه دیو شکله برجونه جوړ کړل شوی و چی لوړوالی یی د څلویښت فټو څخه هم زیات و . د لوی دروازی څخه د تیریدو وروسته یو ستر میدان و چی دنړۍ دمختلفو سیمو میوه داری اوګلداری ونی په کی کرل شوی وی . په فرش باندی دقالین په څیر شنه واښه راشنه شوی و، دفصیل د ستری دروازی څخه د راننوتلو سره سم یو ستر اوږود پوخ سړک جوړ شوی و ، د سړک دواړو اړخونو ته د نکریزو په څیر سور دیوال جوړ کړل شوی و ، دمحل داخلی عمارت پخپله د لری څخه د خپل عظمت اعلان کاوه . دا پیړیو پیړیو راهیسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ کړل شوی دشکوه او جلال نه ډک عمارت وو . دشاهی محل په داخلی عمارت باندی د پیتلو یو ستر صلیب را ځړول شوی و اود عمارت په دروازو کی د ببرشیر دوه ستری مجسمی ولاړی وی ، دهغوی خولی وازی وی . دهمدی مجسمو تر څنګ په شاهی لباس کی ملبس نیزه لرونکی پهره داران ولاړ و، دمحل دداخلی عمارت لمړی برخه قسطنطین د جنګی امورو له پاره په دفتر باندی بدله کړی وه ، دلته به اعلی افسران ، او د شاهی ډلو ساتونکی قومندانان اوسالاران را ټولیدل.

دروم دقیصر محل په ډیره پراخه زمکه کی پروت و ، د محل د جنوبی دیوال سره یوځای د شاهی داروغه صدر دفتر پروت و . دمحل څو فټه پلن دیوال دزمکی څخه دومره پورته و چی ټوله قسطنطنیه تری لیدل کیدی شوه ، ددی دیوال په سر په ځای ځای کی کوچنی کوچنی برجونه جوړ کړل شوی وو . چی هروخت به پری تجربه لرونکی غشي ویشتونکی موجود و . شاهی داروغه د شهنشاهي پولیسو مشر و او دهغه صدر دفتر په څو سترو خونو باندی مشتمل و. په دی دفتر کی به هر وخت تر پنځوسو پوری تکړه سپاهیان موجود وو .او همدی سپاهیانو به د اړتیاو په وخت کی د شاهی ساتونکی ډلی کړچار هم تر سره کاوه.

دهغه ورځی څخه یی چی قاسم د شاهی محل په تاخانی ته راوستی نه و داروغه دپخوا څخه زیات مستعد او چالاکه تر سترګو کیده. هغه ته دا ډاګیزه شوی وه چی بندی جاسوس د سلطان محمد خان دلښکرو خاص سړی دی ، ځکه دی ځای ته د قاسم د راوستلو سره سم همدی داروغه دهغه څخه پوښتنی ګرویزنی کولی ، قاسم هم دپوره پوهی څخه کار واخست او شهنشاهی پولیسو ته یی دسلطان محمد دلښکر ټول حالات بیان کړل ، هغه په دی فکر کی وو چی که چیری د شهنشاه مستنطیقینو ته د سلطان محمد دلښکر ټول حالات وویل شي نو دوی به دهغه د هیبت او ویری لاندی راشي په دی خاطر یی د سلطان لښکر دهغه څه څخه چی و نور هم ډیر ځواکمن او تجربه لرونکی وښوود . قاسم ته ددی هر څه د ویلو دوه ګټی تر لاسه شوی. لمړی خو شهنشاه د هغه څخه د دی هرڅه داوریدو په واسطه دهغه د مرګ سزا و ځنډوله . دویم دا چی قاسم د اذیت ورکونکو د اذیت څخه خوندي پاته شو.

شاهی داروغه په دی پوهیده چی قاسم یو ډیر خطرناکه جاسوس دی ، په دی خاطر به کله چی دهغه څخه دپوښتنو ګرویزنو له پاره راته نو له ځانه سره به یی د لسوکسو خطرناکه سپاهیانو یوه وسلواله ډله هم راوړه. قاسم ته به دهغوی څخه د تیښتی لاری نه تر سترګو کیدی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی ود هغی شاوخوا ټولی اوسپنیزی پنجری وی خو دکومی ورځی څخه یی چی قاسم دلته راوستی و نو هغه دخپل ځان څخه اخوا د بل کوم بندی اواز نه و اوریدلی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی و دهغه ځایه تیښته څه اسانه کار نه و.

قاسم په یوی تیاره خونه کی پروت و . دا ځای د شاهی محل تاخانه وه چی د زندان په څیر تری ګټه اخستل کیده. په دی تاخانه کی کومه کړکۍ او یا روشندان نه و . په زمکه باندی وچ وابښه خپاره کړل شوی و ، ددی تاخانی چت

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د قاسم د قد څخه زیات لوړ نه و .که قاسم غوښتلی نو دلاس په اوږېدو سره یې چت مسح کولی شو ، ددی کوچنۍ خونې دروازه د اوسپنیزو سیخانو څخه جوړه شوی وه ، خو یوی وړی کوټی ته پرانستل کیدای شوه ، په دی کوټه کی څو نوری خونی هم وی چی د زندان په توګه استعمالیدی. ددی کوټی په اخری برخه کی پاتخی وی ، ددی شمیره شلو ته رسیده چی د شاهی محل شاتنۍ برخی ته ور پورته کیدی. په سر کی یی د شاهی داروغه دفتر و. شاهی داروغه به تل دخپلو خطرناکو سپاهیانو سره دلته موجود وو. خو دهغی ورځی څخه چی قاسم په دی ځای کی بندی شوی و نو تل به یی د تیښتی له پاره پلانونه جوړول. د اوسپنی د سیخانو ماتول د هغه د وسه وتلی وو. هغه هڅه وکړه چی د خوراک ښناک راوړونکی غلام سره اړیکی کلک کړی تر څو کوم وخت دهغه سره دهغه د تیښتی په اړه مرسته وکړی. خو دقاسم بدبختی داوه چی دغه غلام په ژبه ګونګی وو. دلته په زندان کی په قاسم باندی یوه یوه ورځ د پیړیو د عمر په څیر اوږده تیریده. خوبیا هم قاسم دلته په زندان کي بی شمیره ورځی تیری کړی. ان تر دی چی اوس د ژمی موسم هم په تیریدو و.

د جنوری دمیاشتی په لمړیو کی ،یوه یخه شپه د زندانی شوی قاسم په ژوند کی ډیره مهمه ثابته شوه. دتیاره زندان یواځنی رڼ مشال لکه د یوه لری ستوری په څیر په یوه کونج کی ځلیده .دتاخانی نوری خونی چی هره ورځ به ورانی ویجاړی پرتی وی په دغه یخه شپه ډکی معلومیدی. یخنی دومره زیاته وه چی هلته دورځی ګرزیدونکی مږی او موږکان هم د یخنۍ له لاسه په خپلو سوړو کی پټ شوی وو. پاس عمارت کی هم د چا دپښو ټک و ټوک نه اوریدل کیده ، ټول ساتونکي په خپلو بسترو کی بدمسته پراته وو. د قیصر په ټول شاهی محل کی هری لوری ته خاموشي خپره وه.

خو دلته په تاخانی کی قاسم بیداره ناست و. دهغه چټله او شکیدلی کمبله د دی یخنی له پاره په هیڅ ډول بسنه نه کوله. خو د تاخانی موسم د بیرون په نسبت ښه و. قاسم دخپلی خونی په یوه کونج کی ډه ډه وهلی وه او ناست و او د عثمانی فوځونو د راتلو په اړه یی فکر کاوه. هغه په همدی فکر کی و چی اوس نو دسلطان محمدخان د فاتحانه راتګ په واسطه به هغه د زندان څخه خلاصون مومی. د تاخانی په دهلیز کی یو کوچنی مشال روښانه و خو روښنایی د قاسم تر کوټی پوری پوره نه رارسیدله. هغه دیوال ته چی قاسم تکیه کړی وه هغه شاتنی دیوال و اوقاسم دهغه ځایه دخونی دروازه ځارلی شوه. په همدی وخت کی قاسم ته په ناسته ناسته یو عجیب شانته احساس راپیدا شو ، دهغه شپږم حس رابیداره شوی و او هغه ته دا احساس را پیدا شوی و چی دلته په تاخانی کی دهغه نه علاوه یو بل څوک هم شته.ځکه هغه دلته په تاخانی کی یو ډول اواز اوریده. خو د تاخانی هیبتې همغسی په خپل ځای و. معلومه نه ده چی د قاسم په زړه کی دکومه ځایه د پیریانو او جادوګرانو خبری راګرزیدی ، هغه په دی ښه پوهیده چی تاخانه یوازی یوه دروازه لری چی د ټولو خونو څخه د تیریدونکی دهلیز په اخری سر کی پرته ده. هرڅوک به چی دی تاخانی ته راننوت نودهماغه دروازی څخه به راته. هغه ګونګی غلام به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې راته نو دهغه دپښو د ټکار نه به قاسم ته معلومیده چې ځوک راغی. خو نن دا دروازه بنده وه. نوبیا قاسم ته ولې داسې ځرګندیده چې زندان ته ځوک را ننوتی دی.

هغه سمدلاسه را نیغ شو او کیناست. سترګې یې د خونې په اوسپنیزو سیخانو کې ور ښخې کړې، هغه ته یو ناڅاپه داسې ځرګنده شوه چې د مشال رڼا په خپله بنده شوه. اوبیا دقاسم غوږونو د لمړي ځل له پاره نرۍ شانته ګړګړار واورید ،اوس نو هغه ډاډ من شوی و چې د زندان په دهلیز کې کوم مافوق الفطرت هستی موجوده ده. هغه ددې انتظار کاوه چې اوس به دهغه تر مخه کوم پیری یا دیو را ښکاره کیږي. اوبیا قاسم د خپلې خونې تر مخه دسرو سترګو یو دیو وکوت....دا شاګال و. دهغه پلن وجود او ګنجې سر په دې تیاره دهلیز کې څه ډیر عجیب شانته معلومیده. دقاسم روح تر یوې لحظې پورې و درید، هغه د سونیا په خبرو باندې یقین پیدا کړ چې شاګال پخپله یو پیری دی. خو قاسم سمدلاسه خپل ځان ملامته کړ او خپل سر ته یې یو ټکان ورکړ ځکه هغه یو بهادر سپاهي و. په دې خاطر ویره او خوف دهغه څخه په کوسو تښتیده. کله چې دهغه د زړه څخه ویره ولاړه نو ځای یې غصې او قهر و نیوه ، اوس نو هغه ته ددې پرواه نه وه چې شاګال د کومې لارې تاخانې ته راننوتی دی خو دا فکر یې ضرور کاوه چې کاش هغه ددې سلاخونو څخه وتلی شوی او په شاګال یې حمله کړې وی.

شاګال ډیر کرار کرار روان و اوکله چې دهغه د زندان کوټې ته ورسید نو ددروازې تر مخه یې و درید ، قاسم راپورته شو اوهمدلته کیناست...... دشاګال په ښي لاس کې همغه مخصوصه امصا وه اوپه توره تیاره کې هم دهغه شیشناکه سرو سترګو قاسم په کلکه څاره. شاګال تر ډیره پورې هملته ولاړ و. داپخوانۍ تاخانه ، د زندان ستر ستر سلاخونه ، د مشال په رڼا کې په زمکه باندې پروت د شاګال خطرناکه سیوری ،..... دغو هرڅه د شاګال په هیبت کې نور هم ډیرښت راوست. کله چې شاګال د زندان دی خونې ته ډیر را نژدې شو نو په خپله امصا یې د هغه دخونې اوسپنیزه دروازه ووهله او قاسم ته یې وویل:

« ځوانه ! ته پوهیږې چې ستا دغه تکلیف ورکونکې اوستونزمن قید زمونږ په یوې اشارې سره ترسره شوی دی. او اوس زمونږ یوه اشاره ستا دازادۍ له پاره کافي ده. خو دهغې له پاره به ته عظیم شاګال ته دمقدسې نقشې په اړه معلومات ورکوې.»

د شاګال په ستونې کې عجیب شانته غرغرا وه. داسې معلومیده لکه دوه کسان چې په یوه ځل یوه خبره کوی ، په حقیقت کې دا ویرونکې اواز و په دې وخت کې دقاسم سترګې د شاګال په امصا باندې ور پریوتې. دا د انسانې قد په اندازه اوږده امصا په حقیقت کې یوه ستره ډنډه وه. قاسم وکتل چې د شاګال امصا دهغه څخه خویه شوی او د یوې لویشت په اندازه ددروازې دننه را غلې ده. معلومه نه ده چې ولې دقاسم ذهن د شاګال په امصا باندې متمرکزشوی و خو قاسم د شاګال د ځواب څخه غافله نه و ، هغه د مقدسې نقشې په اړه اوریدلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ته دا ډاډ ور په برخه و چې مقدسه نقشه به د قسطنطنیې اویا د ایاصوفیا په اړه کوم مهم سند وي. اوس نو قاسم غوښتل د شاګال څخه د مقدسې نقشې په اړه نور معلومات هم ترلاسه کړي. نو قاسم تری وپوښتل:

« شاګاله ! ته د یسوع مسیح سهی راهب نه یې. که ریښتیا درته ووایم نو ته یو مکاره جادوګر یې. ما مقدسه نقشه ترلاسه کړې ده خو تا ته یې نه شم درکولی. که په دې لاره کې بندې خانه خو لاپریږده چې روح می هم له جسده ووځی هم د نقشې د ورکولو له پاره تیار نه یم.

ددې خبرې سره سم قاسم د شاګال په څیرې باندې سترګې ور ښخې کړې ،ځکه هغه غوښتل د شاګال عکس العمل ووینی. د شاګال عکس العمل د هغه د هیلې په مطابق راووت. ځکه چې د شاګال په سترګو کې د تجسس اوپلټنې څپې تر سترګو شوی. هغه یو قدم نور هم رامخته شو او د اوسپنیزو سیخانو سره یوځای و درید. قاسم هم خپله کمبله واغوسته او په خپلو کمزورو قدمونو رامخته شو او هملته ددروازې تر څنګ و درید. خو پخوا تر دې چې قاسم دروازې ته را نژدې شی شاګال خپله امصا ور نیغه کړه او هغه ته یې په خپل ځای د تمکیدو حکم وکړ.

« ځوانه جاسوسه ! هملته و دریږه. یاد ساته چې زه به په هر قیمت له تاڅخه مقدسه نقشه ترلاسه کوم. ځکه چې په هغې مقدسې نقشې کې د ټولې قسطنطنیې ځان پروت دی.»

حقیقت خو دا دی چې قاسم پخپله هم د مقدسې نقشې په اړه هیڅ نه پوهیده. خو د مقدسې نقشې په خبرې سره یې په تیاره کې غشي ویشتلې و. خو اوس ورته د مقدسې نقشې د اهمیت په اړه معلومات ور په برخه شوی و.

په همدې وخت کې شاګال یوځل بیا خپله امصا را پورته کړه. او قاسم ته یې د اخرې ځل له پاره وویل:

« ځوانه ! زه پوهیږم چې تا د سپه سالار نورټاس په واسطه دا مقدسه نقشه ترلاسه کړې ده اوبیا دې دبطریق اعظم سره د کار کولو په وخت کې په کوم ځای کې پټه کړې ده ....که چیرې تا ماته د نقشې په اړه څه و نه ویل نو ژوند به دې د عثمانې لښکر له پاره دعبرت نښه وګرځوو.»

د شاګال امصا همغسې د هغه په لاسو کې پورته نیول شوی وه. په دې وخت کې د قاسم په ذهن کې یو عجیب ترکیب را پیدا شو ، سمدلاسه یې د شاګال په امصا باندې حمله وکړه ، د قاسم دغه حرکت د هغه مکار بطریق له پاره غیر متوقع و. شاګال هڅه وکړې چې ځان سنبال کړې خو قاسم په دواړو لاسو هغه امصا دخپل ځان په لور راښکوده. شاګال د سلاخونو هغه لوری ته ولاړ و نو د امصا د راکشکیدو سره سم هغه ځآن کنترول نه شو کړای اوپه پوره زور سره د سلاخونو هغه لوری ته راپریوت. دقاسم دغه ټکان ډیر اغیزمن و. د شاګال سر اوتندی د اوسپنیزو سلاخونو سره ولګید او زخمی شول. امصا یې دلاسو څخه ازاده شوه. اوس نو دقاسم لاسو ته د شاګال دغه امصا راغلې وه. خو شاګال د تندی اوسر د زخمی کیدو سره سم لکه د پیرې په څیر دهغه ځایه ورک شو. قاسم سمدلاسه ښې او چپ لور ی ته وکتل غوښتل یې شاګال ووینی ، اوغوښتل یې په دې وپوهیږې چې شاګال

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی اخری وخت کی کومی لوری ته ځان غیب کړ. دهغه په لاسو کی د شاګال کلکه امصا وه. په همدی وخت کی هغه د دهلیز په چپ لوری کی یو اواز واورید، اوس نو دقاسم په ذهن کی یو عجیبه فکر را وګرزید .....ښه، ډیرښه.... داسی معلومه شوه چی دی لوری ته هم کومه لاره شته. ځکه چی د دیوال د ګړګړا څخه داسی څرګندیږی چی د دهلیز په چپ اړخ کی په دیوال کی کومه سوړه شته. اوس نو قاسم ته د لمړي ځل له پاره دا احساس راپیدا شو چی که چیری هغه په کوم ډول ددی سلاخونو دخونی څخه بیرون شي نو دهمدی پټی لاری په واسطه د تاخانی څخه تښتیدای شی. قاسم فکر کاوه چی شاګال د همدی پټی لاری څخه بیرته ستون شوی دی. د قاسم ذهن په چټکۍ سره خپل کار پیل کړ، هغه داسی فکر کاوه چی شاهی داروغه به ددی لاری څخ بی خبره وی خو دهغه داخیال غلط و ځکه شاهی داروغه د تاخانی ددی پټی لاری څخه ښه خبرو.

بیا داسی وشول چی.... د شاګال د تللو وروسته د دهیلیز ددروزای دپرانستلو اواز واوریدل شو...داسی معلومیده چی اوس نو د نیغی لاری څخه ځوک دلته راځی. دنیغی لاری څخه یوازی کوم سپاهی راتلای شو اویا پخپله شاهی داروغه د پوښتنو ګرویزونو له پاره. شونی ده چی د شاګال د راپریوتو اودسلاخونو سره دهغه د سر او تندی د لړیدو څخه راپورته شوی زوګ به بیرون هم اوریدل شوی و. او دهمدی اواز په اوریدو سره به سپاهی دلته راغلی وی، ددی اواز داوریدو سره سم قاسم د شاګال اوږده امصا هملته په پرتو وښو کی پټه کړه. د قاسم خیال سهی و، رینښتیا هم دری کسه سپاهیان توری په لاس د زینو له لاری را کیوتل، دهغوی په نورو لاسونو کی مشالونه و. سپاهیان په ډیر احتیاط سره راغلل اودقاسم د خونی مخی ته ودریدل.دهغوی دډلی څخه یوه یی د راتلو سره سم د قاسم څخه وپوښتل:

دا اواز دڅه شی و؟

«کوم اواز؟»

«د بم اواز،چی لړځه دمخه دلته په تاخانی کی و چاودید.»

د قاسم اوسپاهیانو تر منځه مکالمه روان وه. قاسم ورته وویل:

«په حقیقت کی کوم پیری دلته تاخانی ته راغلی و.» قاسم دا خبره د طنز په توګه هغه سپاهی ته وکړه.

«پیری؟....ته سهی خبره کوی؟»

داسی معلومیده چی دری واړه سپاهیان توهم پرسته وو. د پیری د ذکر سره سم یی د ویری احساس وکړ، اوس نو قاسم په خوند خوند سره ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ْ! پیری. د سرو سترګو خاوند دیو شکله ګنجی پیری.... په حقیقت کی هغه یو دیو وو. قاسم په رینښتیا هم دا عسکر وویرول....

اوس نو هغوی دری واړو دلته ځنډیدل نه غوښتل. دهغوی په لاسوکی مشالونه وو. هغوی ته دلته تاخانی ته دشاګال د راتلو یویو ثبوت تر مخه و. خو د پیری د ذکر سره سم هغوی بیرته شاته ستانه شول اوس نو قاسم پری اخری وار هم وکړ او ورته یی وویل:

« بهادرو سپاهیانو ،لږ څه صبر وکړئ ! لمړی خو دا سلاخونه ووینئ....»

قاسم شاګال ته دومره سخته ټیله ورکړی وه چی هغه د دروازی دسلاخونو سره ټکر وکړ او ددی سلاخونه سیخونه یی کاږه کړل. دقاسم دوینا سره سم هغه سپاهیان راغلل او دقاسم دکوټی دروازه یی وکتله خوکله یی چی د سلاخونو دپاسه د وینی قطری وکتلی نو د ویری څخه یی پښی په لړزیدو شوی اوس نو هغوی ډاډمن شوی و چی دلته رینښتیا هم کوم پیری راغلی د ی. هغوی دکومی خبری پرته سمدلاسه بیرته وګرزیدل.

دسپاهیانو د تلو څخه ډیره شیبه وروسته شاهی داروغه تاخانی ته راکیوت ،دهغه په لاس کی مشال و او ورپسی دوه سپاهیان هم را روان وو. داسی معلومیده چی هغو عسکرو دشپی په دی ناوخته وخت کی شاهی داروغه دخوبه راببیدا ر کړی او ټوله خبره یی ورته ور رسولی وه. شاهی داروغه توهم پرسته نه و. هغه سمدلاسه تاخانی ته راغی او نیغ د قاسم خونی ته ورغی. په وینه ککړ سلاخونه یی معاینه کړل اوبیا یی د دهلیز په فرش باندی دمشال د رڼا په واسطه نښی نښانی وکتلی ، شاهی داروغه ته دلته تاخانی ته د یوڅا د راتلو نښی د ورایه ښکاره کیدی. د دهلیز د شمال لوری ته وانښه څپاره واره پراته و. او په همدی وښو کی د څا دقدمونو چاپ تر سترګو کیده چی ددیوال د شمال لوری ته تللی و. دغه تیږلوړی دیوال ددهلیز دغه برخه نوره بندوله.د ا ځای د تاخانی ترټولو تیاره ځای و او د مارانو اوموږکانو ځاله وه. داروغه ددی دیوال په تیږو باندی ښه نظر وکړ ، غوښتل یی چی وپوهیږ چی څوک خو د پټی لاری نه دلته نه دی را داخل شوی. داروغه ته دا لاره معلومه وه. دا دیوال د یوی پټی خښتی د خوزولو په واسطه دخپله ځایه د ګړګړاسره پرانستل کیږی. شاهی داروغه ته دا ډاګیزه شوه چی کوم څوک دهمدی پټی لاری څخه دلته راغلی دی ، ځکه دا یو سورنګ و چی د شاهی محل څخه بیرون وتلی و.

په حقیقت کی ددی سرنګ د راز څخه د شهنشاه او داروغه څخه بل څوک خبر نه و. شهنشاه هم د داروغه په واسطه ددی سرنګ څخه خبر شوی و په دی اساس شاهی داروغه په دی ډیر حیران و چی ووینی چی دا دریم کس چی ددی ځای د حاله خبر دی هغه څوک دی ؟ هغه ته دا نه وه ډاګیزه چی هغه کس پخپله بطریق شاګال دی. داروغه غوښتل دی سرنګ ته پخپله ور ننوځی نوپه دی خاطر یی له ځانه سره راوړی دواړه عسکر بیرته رخصت کړل ، کله چی عسکر بیرته ستانه شول نو شاهی داروغه بیرته زیر خانی ته راکیوت اودهغی دروازه یی بنده کړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو هیڅوک ددې نیغې لارې څخه زندان ته نه شو را ننوتلی. شاهي داروغه خپله توره را وویستله او په لاس کې یې و نیوله. دقاسم د خوني څخه د تیریدو په وخت کې پښه نیولې شو او ویې ویل:

« اوریدلي مې دي چې تا کوم پیرې کتلې دي ؟..... دسرو سترګو خاوند دیو ؟»

« هو ! هغه ګنجې هم و .....او د غوایي په څیر پلن او پړسیدلې هم»

دقاسم په لهجې کې دریښتونولۍ په اساس شاهي داروغه په فکر کې پریوت. خو بله لمحه یې په هغه سرنګ کې د ورننوتلو پریکړه عملي کړه. شاهي داروغه ته دا فکر هم راپیدا شوی و چې هسې نه چې قاسم د دې پټې لارې د راز څخه خبر شي ، په دې خاطر یې د ډېر احتیاط څخه کار اخست. هسې هم د دهلیز دا بل سر دقاسم د سترګو نه پټ وو. خو قاسم لا دپخوا څخه دا انګیرلې وه چې دلته بله پټه لاره هم شته.

شاهي داروغه د شمالي دیوال سره و درید اوبیا یې په خپل ښې لاس دخپل سر د پاسه د چت لاندې یوې ښختې ته زور ورکړ. لږه شیبه وروسته د دهلیز په دیوال کې ګړګړاهټ پیدا شو او دیوال دخپله ځایه وخوزید. دا یو تیاره سرنګ و ، کله چې د مشال رڼا سورنګ کې ور ننوتله نو شاهي داروغه دسرنګ دحالاتو په کتلو سره داسې و انګیرله لکه سرنګ چې د پیړیو پیړیو راهیسې همداسې وران ویجاړ پروت وی، ددیوال دپاسه دغنو جالې او نور حشرات په خپلو ځالو کې د رڼا د کتلو سره نا ارامه شول. خو ددې لارې څخه د شاګال د وتلو په وخت کې دغنو په ځالو کې محراب شکله دروازې جوړې شوې وې. د سرنګ په فرش باندې خاورې پرتې وې او د شاګال قدمونه یې په څرګنده توګه ډاګیزه کول.

معلومه نه ده چې ولې به د شاهي داروغه زړه ټکانونه خوړل ، ځکه هغه په پیرې او نورو شیانو باندې یقین نه درلوده. خوبیا یې هم زړه د غمونو په ولکه کې پروت و . دشاهي داروغه په لاس کې د مشال رڼا نڅا کوله اوپه سرنګ کې جوړې کړل شوو هیبت ناکه سیورو دبدو روحونو په څیر ټوپونه وهل. سرنګ ډیر اوږود و خو دداروغه په لاس کې د شته مشال رڼا دومره لرې نه وررسیده. بلکه لږ څه مخته به رڼا او تیاره دواړه سره داسې را یوځای کیدې چې هرسیورې به په خپله د یو دیو په څیر څرګندیده.

اوس نو د شاهي داروغه په زړه کې هم دهشت او ویره خپره شوې وه. کله چې داروغه څو قدمه مخته کیښودل نو په خپل مخکې یې د سرو سترګو خاوند ،په داسې حال کې چې سترګې یې ددې لورې ته ځلیدې وکوت. دهغه سترګې داسې وې لکه د شپې په تیاره کې چې د توری پیشو سترګې د ورایه ځلیږي. د شاهي داروغه قدمونه و دریدل او پښې یې په لړزیدو شوې ، هغه ډاډمن شوی و چې په سرنګ کې پیرې دي ، د لږ ځنډ له پاره پرې سکته راغله خو ډیر ژر یې ځآن راکنترول کړ ، سمدلاسه بیرته شاته راستون شو ، هغه شاته د کتلو پرته د سرنګ دخولې څخه راووت ، د سرنګ په خوله کې د چت ښخته یې زور کړه او سرنګ یې بند کړ ، خو هغه تر اوسه پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویریدلی و ، ساه یې په سختۍ سره اخسته. اوذهن یې په پرلپسې توګه دهغو سرو سترګو د کتلو په کشمکش کې مصروف و. کله چې شاهي داروغه دشمالي دیوال څخه بیرته ستنیده اویو ځل بیا دتلو په وخت کې دقاسم دزندان خونې ته راغی نو قاسم دخپلې لمړي او اخرې پلان سره یو ځای هلته مستعد ولاړ وو.

قاسم د سلاخونو سره یو ځای ددهلیز سره نژدې په تیاره کې ولاړ و. په لاسو کې یې دشاګال کلکه امصا نیولې وه. کله چې شاهي داروغه د قاسم د خونې څخه تیریده نو د قاسم په لور یې وکتل خو پخوا ددې چې قاسم په دریدو باندې حیرانتیا ښکاره کړې اویا ورته څه وواېې نو د قاسم ډنډې خپل کار کړی و. دا د شاګال همغه امصا وه چې قاسم هلته په وښو کې پټه کړې وه، قاسم دشاګال امصا په دواړو لاسو کې و نیوله او د شاهي داروغه په سر یې راپریښوده، د ټس اواز راغی او شاهي داروغه په زمکه پریوت دهغه سر دوه ټوټې شوی و او ماغزه یې په دیوالونو باندې نښتی و. هغه جهنم ته رسیدلی و .د هغه جسد په خوزیدو خوزیدو سره په دهلیز کې شرقا اوغربا پریوت ، دلاسو څخه یې مشال و لوید او ومړ. قاسم سمدلاسه کیناست ، او د شاهي داروغه جسد یې دخپل ځان په لور راښکود. ددې ټولو پیښو څخه پاس موجود سپاهیان بې خبره وو. قاسم د شاهي داروغه لباس چاڼ کړ او دخپلې زنداني کوټې کونجي یې ترې راوویستله. اوس نو دقاسم له پاره ددې ځایه د تیښتې ستونزه حل شوی وه. سمدلاسه را پورته شو او د اوسپنیزې دروازې قلف یې په کونجي پرانست، د شاګال امصا هم د قاسم په لاسو کې وه، قاسم څو میاشتې وروسته دخپل زندان اوسپنیزه دروازه په لغته ووهله او دخوشحالۍ نه مست دهلیز ته راووت.. په دهلیز کې یواځې یو مشال ، هغه هم د پاتخو په لور، روښانه و. قاسم په ډیر احتیاط سره د هغه مشال د رانیولو له پاره ورغی ،مشال یې راواخست او د پټې لارې د لټون پسې دشمال دیوال ته ورغی ، قاسم دغه تیرلوړه دیوال ته د ورسیدو سره سم و درید اوددیوال په څلورو خواو یې لاس وواهه تر څو هغه ښخته پیدا کړي چې ددې لارې د پرانستو له پاره د کونجي حیثیت لري.

دبله اړخه ، کله چې قاسم د پاتخو څخه مشال راواخست نو دپورته منزل عسکرو ته دا ډاګیزه شوه چې مشال یا خو تیاره شوی دی اویا دهغه ځایه لرې کړل شوی دی ، ځکه چې دتاخانې بیروني دروازه چې پورته منزل کې پرانستل کیده دکوچنیو کوچنیو سوریو په واسطه د تاخانې رڼا بیرون رسوله. خو کله چې سپاهیانو ته په تاخانې کې دغیر معمولي حرکتونو احساس وشو، متوجه شول ، خپلې توری یې را وویستلې خو د پیرې او دیو هیبت هغوی لاندې تاخانې ته دراښکته کیدو څخه منه کول... یوعسکر جرئت وکړ او خپل شاهي داروغه ته یې اواز وکړ ،خو کوم ځواب یې تر لاسه نه کړای شو، هغوی درې واړه د پیریانو او دیوانو په ویره کې اخته شوی وو. هغوی خو د ټس اواز اوریدلی و خو دهغوی په وهم او ګمان کې هم نه و چې دا جاسوس قیدی به ازادیږي، قاسم لا تر اوسه پوری هم د دهلیز په دیوال کې د سورنګ کونجي لټوله ، هغه د سپاهیانو د چغو اوازونه اوریدل ، دهغه زړه درزیده ، هغه چې هر څه کول باید ډیر ژر یې کړي وي ، دقاسم په ښي لاس کې د شاګال امصا او مشال دواړه وو خو په چپ لاس یې ددیوال ښختې لټولې تر څو هغه ښخته را پیدا کړي چې سورنګ پرې پرانستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي، قاسم د ډیره وخته راهیسی دا ښخته لټوله ،بلاخره هغه په خپل سر باندی دشته چت په ښختو باندی لاس وهل پیل کړل او بیا یی یو ناڅاپه د ګړګړاهټ اواز واورید او دسرنګ دروازه پرانستل شوه.

کله چی قاسم سورنګ ته ور ننوت نه بیا یی خپل وخت د سرنګ د دروازی په بندولو باندی ضایع نه کړ او د مشال په رڼا کی په بیړه مخته ولاړ. دمخکی تلو په وخت کی ورته فکر را پیدا شو چی شونی ده چی مکروه شاګال هم همدلته وی..... اوبیا هغه وخت هم راغی چی شاګال یی مخکی ناست و. په حقیقت کی هغه دوه سترګی وی چی قاسم یی دلری څخه کوت ، همدی دوه سرو سترګو شاهی داروغه تیښتی او شاتګ ته مجبور کړی و ، یعنی شاګال تر اوسه په سورنګ کی موجود و ، د قاسم اعصابو کار ورکړ او د شاهی داروغه هغه توره یی بی تیکی کړه چی دهغه څخه یی راخستی وه. په داسی حال کی چی د قاسم په چپ لاس کی مشال هم و او هغه ډنډه هم. ددی دواړو شیانو په یوه لاس کی نیول قاسم ته ستونزمن شوی و. په همدی خاطر قاسم د ډنډی او مشال څخه د یوه انتخاب وکړ او هغه هم د مشال دنیولو .د شاګال منحوسه ډنډه یی یوی لوری ته خطا کړه ، کله چی قاسم هغه ډنډه و غورځوله نو یو عجیبه پیښه یی وکتله چی په خپله هم ورته حیران پاته و. ویی کتل چی همغه ددوو سرو سترګو خاوند چی سترګی یی لکه د پیشو د سترګو په څیر ځلیدی یو ناڅاپه د ډنډی په لور ور ټوپ کړ، اوبیا قاسم و کتل چی یوه ستره تور رنګه شادو را ټوپ کړ او د شاګال امصا یی واخسته اوبیرته د برق په څیر و تښتیده. په دغه تیاره او تنګ سورنګ کی قاسم ددغسی شادو په کتلو سره نزدی بی هوشه شوی و ، خولی پری راماتی وی ، خو ځان یی کنترول کړ ، توره یی په هوا کی خوځوله او په شادو یی دحملی له پاره ځان تیاروو. خو د زندان د سرنګ دغه د اسرارو ډکه شادو د سترګو په رپ کی ورکه شوه ، قاسم تر ډیره پوری دحملی له پاره مستعد ولاړ وو خو اوس په سورنګ کی پوره پوره خاموشي خپره شوی وه اوهغه سری سترګی اوس دهغه ځایه غیب شوی وی.

قاسم فکر وکړ چی د شاګال په امصا کی کومه خاصه خبره وه. په همدی خاطر دهغی د اسرارو ډکه دغه شادو دلته په سورنګ کی دډنډی د تر لاسه کولو له پاره موجوده وه. تر یوه وخته پوری خو قاسم داسی انګیرله چی پخپله شاګال د شادو شکل اختیار کړی دی خو بیا یی خپل سر ټیټ کړ او خپل ځان یی وپوهاوه چی دا د شاګال پالل شوی شادو وه چی دهغه د امصا د اخستو له پاره دلته موجوده وه ، اوس نو قاسم محسوس کړه چی په سرنګ کی څوک نه شته په دی خاطر په چټکۍ سره دسرنګ څخه بیرون ووت. اوڅو ساعته وروسته هغه ازاد شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدسه نقشه

دروم په قیصر دقاسم د تیښتی خبر د تندر په څیر راپریوت. د پخوانی او تجربه لرونکی داروغه مړینی د سلطنت ټولی ستنی سره وخوزولی ، کله چی د تیښتی دقصی حقیقت قیصر ته معلوم شو نوسترګی یی دحیرانتیا څخه پرانستی پاته شوی اوبیا کله چی ساتونکو سپاهیانو ورته دا وویل چی تر ټولو د مخه تاخانی ته د سرو سترګو یو دیو را ننوتی وو نو دروم دقیصر فکر دخپل خوب په لور ولاړ ، مارسی قیصر ته دا تعبیر ویلی و چی تر هغی چی د سرو سترګو دیو شکله انسان دروم قیصر په خپله و نه وژنی د قسطنطنیی نجات ممکن نه دی. قیصر هم شاګال ته د خپل خوب د دیو په سترګو کتل. دقاسم د نیولو په ورځ په ایا صوفیا کی کله چی قیصر شاګال وکوت نو هغه سمدلاسه د مارسی د ویل شوی تعبیر سره سم دهغه د وژلو له پاره راپورته شو خو دشاګال خطرناکو سترګو هغه ددی کار څخه منه کړ . او نن ورته خبر ورکړل شو چی د قاسم د تیښتی نه لږه شیبه مخته د سرو سترګو دیو شکله انسان د زندان په تاخانه کی کتل شوی دی ، اوس نو قیصر ته دمارسي تعبیر نور هم باوری څرګند شوی و ، ځکه په دی نازکو ورځو کی د قاسم تیښته د روم د قیصر له پاره ښه شګون نه درلود.

دقیصر جاسوسانو اوقاصدانو به د روم قیصر ته د سلطان محمد خان د لښکرو یوه یوه خبره رارسوله ، سلطانی لښکر د « اورنه » څخه را روان شوی و ، دیخنۍ شپی نوری ختمیدونکی وی ،کله چی د اورنه څخه دمسلمانانو لښکر را روانیده نو دهغه ځای خلکو خپل لښکر ته تر لری لری ځایو پوری خدای پاماني ویله. دهغوی محبوب پادشاه سلطان محمد خان د مرادخان ثانی زوی د یوه ستر تاریخی جنګ په لور روان و په دی اساس د سلطان دلښکر هر عسکر خپل ځان ددغی مبارک لښکر یوه برخه ګڼله چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته بهترین لښکر ویلی و . لښکر خپل لمړنی پړاو یوائی په پنځوس کوسه واټن کی کاوه، دسلطان لمړنۍ ډله عسکر چی دینی چری د میړنو ځوانانو څخه جوړه شوی وه په خپلو اسونو سپاره د ټول لښکر دمخه په ډیره عجیبه شان باندی روان وو . د جاګیرلرونکو فوځ که ورسره یو ځای شي نو دسلطان د ټول لښکر شمیره تر سلو زرو پوری رسیده.

د سپروفوځونو تر شا د درنو وسلو او توپونو بګئ او ګاډی روانی وی ،دهغوی شاته دپیاده فوځونو او زره پوش فوځونو ډلی روانی وی، دینی چری د لمړۍ دستی سپه سالار « اغاحسن » ښی اړخ کی « احمد کدک» چپ اړخ کی « محمود پاشا » ټول موجود و. د لښکر په قلب کی پخپله سلطان په یوه سپین لوړ قدی اسپ باندی سپور د ټولو فوځونو قومندانی یی کوله. د لښکر شاته په سلګونو غوایی ګاډی ، خرو ګاډی ، داوښانو ګاډی اوبی شمیره نورحیوانات را روان وو . په دی ټولو باندی د لښکر دخوراک څښاک سامانونه بار وو . دزخمیانو دمرهم پټۍ له پاره د « اورنه » دمسلمانو پیغلو او نجونو یوه ستره ډله هم روانه وه . ددی ډلی مشري د بوسنیا دشهزادګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

...حمیرا په غاړه وه. په دې ستر لښکر کې د ګډون دتبرک څخه د قاسم بن هشام مشر وررور طاهر بن هشام هم بې برخې نه و. په دې توګه د قاسم ټوله کورنۍ په دې مبارک لښکر کې موجوده وه. د طاهر دواړه زامن عمر او علي اوس ستر ستر ځوانان شوي و او دکوچنيو مجاهدينو په څير يې دلښکر په خادمانو کې ځانونه ورګډ کړي و. د زاړه عباس لور مريم هم دزخميانو دتداوۍ په ګروپ کې شامله وه.

په لښکر يک تر ټولو ستر او د وياړ شي د پيتلو څخه جوړ شوی هغه ځليدونکی توپ و چې تر څنګ يې په يوه ځای کې دهغه جوړونکی اهنګر «اربان» ناست و. دغه ديوه هيکله توپ به چې دهر ځای څخه تيريده نو سلطان محمد خان د سوبې خبر به يې روکاوه. اسلامي فوځونو به په لړلړ واټن کې پړاو کاوه ودقسطنطنيې په لور مخته ورتلل.

دا همغه لښکر و چې په قسطنطنيه باندی يې پريکنده يرغل وروست. ددی لښکر په اړه رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلی وو «تاسی به ضرور قسطنطنيه سوبه کوئ، نو بهترين امير به ددی لښکر امير وي او بهترين لښکر به همدا لښکر وي»

دهمدی لښکر يوه برخه دعثماني بحريې ځواک څخه جوړه شوی وه چې اميرالبحريې د سلطان محمد خان له اړخه يو ډير ستر ملاح «بلوط اغلن» ټاکل شوی و. د سلطان په بحری فوځ کې ډيري بيړۍ نوی جوړکړل شوی وی، ددی بحری ځواکونو لمړۍ ډلی لا دمخه ابنای فاسفورس کلابنده کړی وه. دعثمانی لښکر دراتلو د اوازو سره په قسطنطنيه کې يو ډول انديښنی را پيدا شوی وی، د قسطنطنيې د فوځونو سپه سالار به دخپل غم دغلطولو له پاره شراب يو په بل پسی په سر را اړول، شهنشاه د نورو هيوداونو دکومک منتظر و، خو عامو خلکو دخدای تعالی په حضور کې ددی خطر د له منځه وړلو له پاره شپه او ورځ دعاګانی کولی. په اياصوفيا کی به هم په دی ورځو کی دخلکو ګڼه ګونه زياته شوی وه، په ځانګړی توګه به د يکشنبې په ورځ په دی عبادتځای کی دخلکو د کيناستو ځای نه تر سترګو کيده.

او بيا کله چی د يکشنبې په يوه سهار چی د جنګ وريځی دقسطنطنيې په اسمانو کی ګرزيدی نو اياصوفياته د عبادتکونکو ګڼه ګونه دومره زياته وه چی اندازه لګول يې مشکل وو. سونيا هم دخپلی کمری څخه را ووتله او سالون ته راغله. هغه تر اوسه هم دخپل خدای تر مخه په ژړا وه او دخپل محبوب د راخوشی کيدو دعاوی يې کولی. دهغی زړه مات مات وو.، دهغه وخته چی قاسم نيول شوی د سونيا د زړه دنيا تياره شوی وه، خو دا تاريکی يوازی په غم کی تيريده او که نه دقاسم سره د سونيا دکتلو وروسته دسونيا ژوند ته رڼا راغلی وه، دهغی ورځی نه تر ننه پوری هغی خپل ځان دهيڅا د بستری ښايست نه و ګرځولی، هغه د قاسم پسی ليونۍ وه او ددی ثابتيدو وروسته هم چی قاسم مسلمان جاسوس دی دهغی په ليونتوب کی کوم کمی نه و راغلی. هغی شپه او ورځ د شاهی تاخانو د تورو زندانو څخه دقاسم دخوشی کولو له پاره دځانه سره پلانونه جوړول. خو هغی څه کولی شول، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو يوه معمولي خادمه وه ، دهغې سره يوآځې يوه وسله وه اوهغه وه دهغې ښايسته او ښکلې ځواني ..... خو په خپل زړه کې يې داپريکړه کړې وه چې پس له دې به د هيچا د هوس له پاره خپل ځان په ګناه کې نه اچوي. دهغه وخته چې سونيا په ښه اوبد پوه شوې وه نو مخې ته يې يوائې هوس پاله نارينه راتلل خو دقاسم سره دهغه ليدنه دهغې له پاره يوه نوې تجربه وه ، قاسم په هغې کې د يوې نيکې پيغلې خوى را وپاروو .... ددې سره هغه داسې شوه لکه نوې چې رابيداره شوې وې، هغه خو تر اوسه پورې د بدبويه راهبانو دهوسونو وسيله وه ، خو اوس هغې دقاسم نه پرته دبل چا له پاره ژوند نه کاوه. دهغې په ګوته کې دقاسم لخوا ورکړل شوې ګوته وه چې هغې به هر وخت دخپلې سينې سره لګوله.

نن يوځل بيا دخپل خداى تر مخه د ژړا او فرياد له پاره هغه د اياصوفيا سالون ته راغلې وه. ټول سالون د ويريدلو ښاريانو څخه ډک وو. هغوى دا ګمان کاوه چې د اياصوفيا په شتون کې به هيڅوک هم قسطنطنيه سوبه نه کړاى شي ...خلک ډلې ډلې دلته دعبادت له پاره راتلل .په حقيقت کې په خلکو کې دپيړيو راهيسې دا خبره مشهوره شوې وه چې يوه راهب ته دالهام په واسطه خداى تعالى ويلي وو چې په قسطنطنيه باندې به ترکان حمله کوي او ترکان به د روميانو په تعقيب پسې دايا صوفيا دغې ستنې پورې رارسيږي چې د قسطنطين په نامه مشهوره ده. خو دهمدې ځايه به دترکانو په شاتګ او ماتې پيليږي. نن سبا دهمدې زيرې په خاطر په ايا صوفيا کې دمذهبي خلکوتګ راتګ ډير زيات شوى و.

نن هم چرچ دعبادت کونکو څخه ډک شوى و، سونيا د عبادتځاى دخالي چوکيو څخه په يوې سر ټيټ کړ او کيناسته. دهغې زړه مات مات و او سترګې يې دټولې شپې د ژړا په واسطه پړسيدلې وې، سونيا په خپل ښى او چپ اړخه کې ناستو ښځو ته هيڅ هم و نه کتل.....

د چرچ بشپ د چوترې په ممبر و دريد او په لوړ اواز يې مناجات وويلې ، ټولو حاضرينو دغه مناجات په ډير شوق سره اوريدل. هر چا په زړه کې د ترکانو د حملې څخه د خلاصون له پاره دعاوې کولې خو د سونيا دسترګو څخه را څڅيدونکې هرې اوښکې د ايرون ايرون چغې وهلې.

د قاسم سره محبت د سونيا ژوند بدل کړى و ، هغه بلکل بدله شوې وه. اوس هغه هغه پخوانۍ سونيا نه وه ، خلکو د سلطان محمد خان د قهر څخه پناه غوښتله ، خو سونيادخپل قاسم دليدلو له پاره دخداوند به حضور کې په ژړا کې ډوبه وه. هغې قاسم دهمغه ايرون په نامه پيژانده ، هغې ته قاسم د يوه راهب په شکل کې ورغلى و. او ديوه مسلمان په شکل کې ترې جدا شوى و. خو دسونيا له پاره يې خپل خواږه يادونه پرې ايښې و..... ايرون ، دقاسم جعلي نوم و. چې هغه د اياصوفيا د جعلي راهبيت له پاره اختيار کړى و. سونيا دايرون د خوشي کيدو له پاره دعاوې کولې ، دهغې دواړه لاسونه مخته غوځيدلي و ، په يوه لاس کې يې د قاسم دلاس ګوته په ګوته د ورايه ځليده. د سونيا تر څنګ ناستې ښځې تر ډيره پورې د سونيا په ګوته کې ګوتې ته په ډير زير زير سره کتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.دا ښځه «بریټا» وه. د رومیل ښځه ، چې هره یکشنبه به چرچ ته دعبادت له پاره را تلله. هغې سونیا مخته هم څو ځلې کتلې وه ، خو نن یې چې کله د سونیا په ګوته کې هغه ګوته وکتله نو حیرانه پاتې شوه. دا خو همغه ګوته وه چې دهغه ویل شوی ورور قاسم بن هشام ورته د «ډیمونان» ددعوت په شپه دی ته ورکړې وه. بریټا به کله ګوتې ته کتل او کله به یې دسونیا د سترګو څخه را څڅیدلو اوښکوته. په بریټا باندې سر و ګرزید . اوذهن یې په تیزۍ سره کار پیل کړ. هغې سوچ کاوه چې ایا دا همغه پیغله ده چې دقاسم سره یې لمړۍ محبت کړی و اوبیا قاسم دهغې د پیدا کیدو له پاره دلته د ډیمونان پسې راغی ، دبریټا په زړه کې سترو سترو موجونو ټوپونه وهل. سونیا همغسې په عبادت کې مصروفه وه خو بریټا د تجسس اوپلټنې له لاسه عبادت و نه شوکړای. او بیا کله چې بشپ اعظم دعا پای ته ورسوله نوبریټا په ډیره بې صبرۍ سره د سونیا مړوند کلک کړ.

« ای نجلۍ ! ایا ستا نوم سسټر میری دی ؟...تا دا ګوته د کومه کړې ده ؟...ته خو سسټر میری کیدی نه شې.... یوه مقدسه راهبه ګوتې نه په لاسوی ؟ دا ووایه چې دا ګوته دې څنګه تر لاسه کړې ده ....؟

بریټا په یوی ساه څو پوښتنې را وورولې. هغه یوه عامه کورنۍ ښځه وه ، هغې ته د ژورو رازونو د ساتلو فن نه و زده . هغې په دیر احساساتي توګه د سونیا مړوند کلک کړی و او دسونیا څخه یې پوښتنې ګرویزنې پیل کړې وې خو سونیا ...... هلته نه موجود نه وه.....هغه چیرې ورکه وه .... د سسټر میری معامله څه وه ، اودې ګوتې د سسټر میری سره څه اړیکې درلودل. اوهغې ته دا هم په یاد راغله چې سسټر میری څو ورځې دمخه دسونیا څخه ددې ګوتې دترلاسه کولو هڅې کړې وې ، دهغې په دماغ کې یو توپان را پیدا شو ،اوس نو هغه ته ایرون قصه نوره هم پیچلې شوې وه ، هغه نا ارامه وه..... هغې غوښتل چې ډیره ژر وپوهیږي چې د ایرون لخوا د ورکړل شوی ګوتې شاته کوم رازونه پټ دي...اودا ښځه څوک وه چې په ډکه کلیسا کې یې د هغې لاس ونیوه ....هغې د یوی شیبې له پاره فکر وکړ اوبیا یې په بیړه بریټا له لاسه و نیوه او له ځانه سره یې یوړه ......

سونیا خپلې کمرې ته درسیدو په وخت کې هم بریټا ته دا ونه ویل چې هغه څوک ده خوپخپله یې د بریټا څخه پوښتنې پیل کړې.

« خورې !.... ماته لمړی دا ووایه....چې دا ګوته.....ته د کومه درکه پیژنې.... او ددې ګوتې د سسټر میری سره تعلق دی.؟

سونیا خپله ګوته رامخته کړه او ویې ویل خواسو بریټا په خپلو احساساتو باندې کنترول پیدا کړی و ، دخپل زړه خبره یې پټه کړه او لنډ شانته ځواب یې ورکړ.

« دا د سسټر میری ګوته د ه. ماته ددې نه اخوا نور څه نه دي معلوم. خو ته لمړی ماته دا ووایه چې ته څوک یې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پوه شوی وه چی اوس بریټا سهی حقیقت نه وایی ، په دی خاطر یی یو عجیب پلان جوړ کړ. اوبریټا ته یی وویل:

« خور جانی !... زه په حقیقت کی سسټر میری یم ،زه یوه راهبه یم. او داګوته په د ی خاطر په ګوته کوم چی ددی ګوتی سره زه ډیر جذباتي اړیکی لرم.

بریټا د سونیا په دام کی راګیر شوی وه. دخوشحالۍ نه یی چیغی کړی اوسونیا یی په غیږ کی راکلکه کړه.

« واه زما خوری ! .....مارسي ....بلاخره تاته خپل جداشوی محبت بیرته ترلاسه شوی دی.ما د مقدس ډیمونان څخه ستا ټوله قصه اوریدلی وه ، تا ډیر غم ګاللی دی.... مورګن زما ورور دی ،ماته معلومه ده چی هغه مسلمان دی ماته دا هم معلومه ده چی ته د هغه سره ډیره مینه کوی. ما غوښتل چی له تاسره ووینم. خو دهغه وخته راهیسی چی مورګن ډیمونان وواژه ، نو زه وویریدم او چرچ ته می تګ راتګ کم کړ. شکر دی چی تاته خپل محبت ترلاسه شو. ماخو اوریدلی دی چی مورګن یی دایا صوفیا څخه نیولی دی ، هغه له تاسره کله کتلی و ؟ څه خو راته ووایه !»

بریټا ډیره جذباتي کیدله خو سونیا د تیږی په څیر ګرزیدلی وه ، دهغی په ذهن کی ټولی کړکۍ خلاصی شوی وی ، اوس نو هغی ته دا هم معلومه شوی وه چی هغه مسلمان جاسوس په حقیقت کی د سسټر میری محبوب و. دهغی زړه مات شوی و. دیوال ته یی تکیه وکړه او ودریده .....لکه چا چی ورسره دوکه اوفریب کړی وی. یواځی یو څوک و چی په دی دنیا کی یی دهغی زړه ګټلی و ،....هغه هم دوکه کونکی وخوت. هغه خو دلته دمارسي په چکر کی راغلی و ، دبطریق ډیمونان قتل کونکی مسلمان جاسوس و اوغوښتل یی یوه اوه کلنه عبادکونکی راهبه تر لاسه کړی، ایرون هغه هم استعمال کړی وه.او دیوی لوبی دالی په څیر یی استعمال کړی وه. هغی سونیا ته ګوته په دی خاطر ورکړی وه چی هغه دا ګوته واخلی او سسټر میری ته یی وښئی. اوسسټر میری هم دوکه ورکړی وه ځکه چی اصل حقیقت یی ورته نه و ویلی. دسونیا زړه د غم او درد نه ډک شوی و غوښتل یی په چغو چغو وژاړی خو معلومه نه ده چی ولی یی خپله ژړا په سینه کی پټه کړه ، یواځی اوښکی وی لکه د سیلاب په څیر یی د سترګو څخه را روانی وی ، هغی خو یواځی څو ورځی دمخه دخپل ګناکونکی ژوند لاره بدله کړی وه او دا ټول بدلون یواځی او یواځی دقاسم په خاطر ترسره شوی و ، خو اوس دا څه پیښ شوی و .... دی چی څوک دخپل ځان ګانه هغه دبل چا وخوت. هغی چی چاته خدایه وایه .... هغه د بل چا عبادت کونکی و.... دسونیا له پاره د ټولو غمونو څخه دا غم ستر غم او ټکان و. هغه بی هوشه کیدله. اوبریټایی تر خنګ ولاړه وه او هره شیبه یی دهغی بدلیدونکی حالت کوت. هغه حیرانیده چی دی نجلۍ ته څه ورپیښ شوی دی ، حقیقت دا و چی سونیا اوس هم دقاسم څخه نفرت نه کاوه. خو په زړه کی یی په خپل حیثیت باندی غور کاوه ، یو بیګانه ځوان د سونیا په زوند کی ور داخل شوی په حقیقت کی هغه د سسټر میری په څیر دیوی پاکی ښځی سره مینه کوله ....په داسی حال کی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی سونیا دسستړ میري په مقابله کی خپل ځان یوه بازاري نجلۍ تصور کوله ، هغی ته خپل ځان سپک ښکاریده ، تر ډیره پوری یی د بریټا سره کومه خبره ونه کړه. بلاخره بریټا ورته پخپله وویل:

« سستړ میری ! څه خبره ده ، ته خو ډیره پریشانه شوی. فکر مه کوه. که مورګن مسلمان دی نو څه وشول. زه په ډاډمن زړه ویلی شم چی کله هم هغه د بندی خانی څخه ازاد شي نو نیغ به ستا خواته راشی ، زه پوهیږم چی مورګن ستا نه پرته ژوند نه شي کولی. هغه ماته ستا او خپل ټوله قصه په پوره تفصیل سره کړی ده.

دسونیا له پاره ددی نه زیاتی خبری اوریدل د زغم وړ نه وی. سر پری ګرزیده. د مخ رنګ یی الوتی و او شونډی یی وچی شوی وی ، په بستره باندی کیناسته. نن هغی په خپل زوند کی تر ټولو سرګردانه اودغم نه ډکه ورځ تیره کړی وه، دهغی د سترګو تر مخه تیاره خپره وه.

بریټا تری ولاړه. خو د سونیا له پاره دغمونو نه ډکه دروازه خلاصه شوه. تر څو چی هغه نه پوهیده چی ایرون د سستړ میری سره مینه کوی نوخپل ځان یی د ایرون په مینه کی ور ستی کړی و. خوکله چی ورته حقیقت معلوم شو نوبیا د شیشی دګیلاس په څیر ټوټی شوه.

اوبیا په همدی شپه « د ایاصوفیا » پورتنی منزل کی د سستړ میري د دروازی مخی ته یو نقاب پوشه وکتل شو. د ایاصوفیا په پورتنی منزل کی دا وخت هیڅوک هم نه و. په فرش باندی دستنی دلویدو اواز هم اوریدل کیدی شو ، دګیلري په دیوالونو باندی دمعمول په مطابق مشالونه روښانه وو. نقاب پوشه دمارسی ددروازی تر څنګ و درید او دمارسی دخونی دروازه یی ور وهله. او دځواب په انتظار شو،خو دومره منتظر پاته نه شو ځکه مارسي سمدلاسه دخپلی خونی دروازه پرانسته. خو دیوه نقاب پوشه په لیدلو ډیره حیرانه شوه ، یو ناڅاپه تم شوه اوبیا څو قدمه شاته ولاړه ، او دغه نقاب پوش ته یی په برندو برندو سترګو کتل. دا څوک دی چی په نیمه شپه یی نقاب په مخ را خپور کړی او مارسی دخونی دروازه ورټکوی ؟

خو لږه شیبه وروسته دمارسي ذهن ډیر قوی ټکان وخوړ. دهغی تر مخه قاسم ولاړ و .....قاسم بن هشام ...د « اورنه » قاسم بن هشام. دسلطان مرادخان ثانی سراغ رسان ، دسکندربیګ په څیر یوه ماهر توره وهونکی ته په ډک ستیډیوم کی ماتی ورکونکی عرب ځوان چی د حجاز دودي اوسیدونکی دی ....قاسم بن هشام ....دنن څخه اوه کاله مخته ، دچا محبت چی مارسي د عیسویت نه د اسلام په لور راواړوله. همغه قاسم چی مارسی یی په ډول ډول غمونو او ازمیښتونو کی راګیر کړی وه ، نن د کلونو کلونو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و. دهغی جدا شوی ملګری ، د چاسره یی چی دژوندانه د سختیو د یوځای تیرولو ژمنه کړی وه ، د قاسم مخ او سر په نقاب کی راپوښل شوی و خوبیا هم هغه مارسي وپیژانده. هغی دخپل غم او غمګساره خوشبویی محسوس کړه ، قاسم یی دسترګو درنګ نه وپیژانده ، هغی د همدی سترګو له پاره خپل ټول ژوند په داو کی ایښی و. دمارسي جسم وچ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی و او د سکتې په حالت کې وه ، دهغې خوله خلاصه وه او شونډې یې پرانستې پاته شوې وې ، دمارسي ژبه ګنګه شوې وه اوسترګې یې په پرلپسې توګه په قاسم کې ورنښتې وې.

قاسم په کرار دهغې خونې ته ور ننوت.کمرې ته د ورننوتلو سره سم یې دروازه د دننه څخه بنده کړه ، دې مقدسې حجرې ته نن دلمړي ځل له پاره یو نارینه ور ننوتی و ، مارسی تر اوسه هم د سکتې په حال کې وه ، قاسم منتظر و چې مارسی به څه ووایي. لیکن مارسي .....مارسي د یوې تیږلوړه مجسمې په څیر بې حرکته او ساکته ولاړه وه. داوو کالو جدایي او د پرلپسې مصیبتونو دتیریدو نه وروسته مارسي دحالاتو سره یوځای کیدل زده کړې و. دخبرو څخه یې ځان لرې ساته. خونن حالات بدل شوی و.کله چې قاسم دمارسی حالت وکوت نو دوه قدمه نور هم راوړاندې شو او دمارسي سره نژدې و درید ، لږه شیبه وروسته دهغه دواړه لاسونه دمارسي په اوږو ایښوول شوی و او مارسی یې خوزوله او ورته یې ویل:

« مارسي !....مارسي !.... په هوش کې راشه....مارسي ! زه قاسم یم ، ستا قاسم....قاسم بن هشام.....»

د قاسم غږ ډیر اغیزمن و . دهغه د اواز داوریدو سره سم دمارسي په وجود کې دژوندانه څپې را ولاړې شوې. یودم رابیداره شوه. او په چغو چغو یې وژړل. د اوښکو سیلاب یې دسترګو څخه را روان و. داهغه سیلاب و چې دکلونوکلونو مصیبتونو ورته بندونه اچولي و . خو نن یې د سترګو له لارې دبیرون راوتلو لاره پیدا کړې وه. مارسی د خپل قاسم د سینې سره یوځای شوې وه ، دژړا په واسطه یې ټول وجود نور په لړزه کې راغلی و ، نن مارسي غوښتل د سترګو له لارې دزړه ټول داغونه پریمنځی. خو دقاسم سره ددې خوشحالیو له پاره ډیر وخت نه و. هغه خو دمارسي د وړلو له پاره راغلی و .دخپله ځانه سره د وړلو له پاره. هغه د مارسی اوږې په خپلو ګوتو لږ څه زور کړې او ورته یې وویل:

« مارسی !...زه راغلی یم، زه ستا د بوتلو له پاره راغلی یم ، تا خو ډیرغمونه تیر کړې دی ، خو اوس ستا ټولې دعاګانې قبولې شوې دی.... راځه زما سره یوځای راځه ، زه به هیڅکله هم له تا څخه جدا نه شم.»

مارسي اوس هم د ژړا ډکه وه ، تر اوسه یې په ژبه یوه کلیمه هم نه وه ویلی. د مارسي په خوبصورته جسم کې دزلزلې په څیر کیفیت جاري و. په دې خاطر قاسم هوډ وکړ چې مارسی د سمدستي بوتلو په ځای پریږدې لږ څه په حال کې راشي. مارسی یې له لاسه ونیوله اوخپلې بسترې ته یې راوړه.خو اوس دمارسي حال هم لږ څه راښه شوی و . په بسترې باندې د کیناستو نه مخته یې دقاسم دواړه لاسونه په خپلو لاسو کې ونیول اوبیا قاسم ډیر حیران شو چې مارسي دهغه لاسونه یې په ډیره والهانه توګه ښکلول. هغې د قاسم ګوتې دخپلو لمدو ګوتو سره بیا بیا مښلې ، اوس نومارسي غوښتل خبرې وکړي. خو الفاظ یې په ستونی کې نښتې و. قاسم د مارسي والهانه محبت او مینه محسوسوله. نوپه زړه کې ډیر پښیمانه شو ، ځکه چې هغه خو یو واده هم کړی و او یوه ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکه ښایسته لور یی هم درلوده ... یا الهی ! دا څه حال دی ؟ مارسي خو هغه د زړه له کومی غوښته . خو هغه دخپل ژوند ملګری بل څوک ګرځولی وه ، خو په دی کی قاسم څه قصور درلود . هغه ته خو اوه کاله مخته همدا خبر ورکړ شوی و چی مارسی شهیده شوی ده ، بیا قاسم د بوسنیا دشهزادګۍ سره وکتل ،رینښتیا خو داو چی قاسم اوس هم مارسی همغسی غوښتله .

قاسم د مارسی سره په بستره کیناست . مارسی اوس دلمړی ځل له پاره خبری پیل کړی « زه ډاډمنه وم چی ته به خامخا زما د بوتلو له پاره دلته راځی ،ما ستا دانتظار له پاره اوه کاله خو پریږده چی اوه پیړۍ هم انتظار کولی شو .. قاسم ! ..... نن ستا په کتلو باندی زه نه پوهیږم چی په ما څه چل کیږی .....زه نه پوهیږم...... ته خو څو میاشتی مخته دلته په ایا صوفیا کی وی او زمونږتر منځه لیدل کتل هم شوی و لیکن .... » دمارسی خبرو دهغی سره ملګرتیا نه کوله . هغی غوښتل هره خبره یوځل وکړی ، په ایا صوفیا کی سکوت و . یوائی دمارسي په کمره کی یو مشال روښانه و . دمارسي رخسار په اوښکو لوند و اودقاسم په شونډو باندی نری شانته خندا و . مارسی ته یی وویل :

« مارسی ! اوس یی هیر کړه ....هغه وخت چی تیرشوی دی په هغی ژړا کول بی ګټی دی . زه راغلی یم ، اوراغلی یم چی تا له ځانه سره یوسم ،ماته معلومه ده چی په تا ډیر غمونه تیر شوی دی ، مونږ باید دډیر څه په اړه خبری وکړو . اویو دبل څخه ډیر څه واورو . خودا ټولی خبری دلته شونی نه دی ،شاګال زمونږ دښمن دی ، او زما پسی ګرځی . په دا خاطر دا به ډیره مناسبه وی چی مونږ د دی ځایه سمدلاسه ووځو .

خو مارسی د قاسم په خوشبیو کی مسته وه . هغه ته په خپلو غوږونو او سترګو باندی باور نه راته ، هغه دپخوانیو یادونو په هره لحظه کی غوټه کیده ، قاسم یی دخپله ځانه سره نژدی وکوت نو هرڅه یی هیر کړل ، هغه به بیا بیا احساساتی کیدله او د قاسم لاسونه به یی په خپلو لاسو کی نیول اوژړل به یی .

قاسمه ! اوس نو زه له تا نه شم جدا کیدی . ما اوه کاله په سولۍ ځوړند تیر کړی دی . د سکندربیګ دهوس او دهغه د لاس اوږودونی څخه می دلته دراهبی شکل اختیار کړی دی او اوه کاله می په دی بنده خونه کی دزندانۍ په څیر تیر کړی دی . دلته می په خونه کی په پټه لمونځ کاوه ، قاسمه ! زه مسلمانه وم ، او اوس هم مسلمانه یم...»

مارسی یوځل بیا په چغو چغو ژړا پیل کړه ، دمارسی زړه داحساساتو څخه ډک و ، دقاسم په اوږو یی سرکیښودی و او سلګۍ یی وهلې. معلومه نه ده چی په دی وختو کی څه څه وشول ، نړۍ بدله شوی وه ، سلطان مرادخانی ثانی وفات شوی، دقاسم مور و پلار اوس په نړۍ کی نه و . بوسنیایی شهزادګۍ دقاسم سره واده کړی و او مارسي د تیرو اوو کالو راهیسی دیوی عیسوي راهبی په بڼه ، په حقیقت کی شپه او ورځ په اسلامی

(c) ketabton.com: The Digital Library

عباداتو کی مصروفه وه ، دمارسی له پاره دقاسم سره دا لیدنه دمعجزی څخه کمه نه وه. هغی همداسی ژړل او سلګۍ یی وهلې. اوښکی یی بهیدی او خبری یی کولی ، هغی یواځی خپلی خبری کولی ، اوس نو قاسم هم ارام ناست و ، ټول ګوابښونه یی له یاده ویستلی و ، دمارسی ترڅنګ ناست و او د هغی خبری یی اوریدلی. دا لمړی ځل و چی مارسی دقاسم بدن مسحه کړ ، هغی نه غوښتل دا پاکیزه لمحی له لاسه ورکړی. هغی قاسم ته وویل:

« ابوجعفر زه په زخمی حالت کی د اورنه څخه البانیا ته راو ستلم. دالبانیه په شاهی محل کی سکندربیګ زمونږ انتظار کاوه ، لمړی خو سکندربیګ زما سره ډیره ښه رویه وکړه ،زما دزخمونو علاج یی وکړ اوما ته یی هر ډول اسانتیاوی را کړی ،خو زه پوهیدم چی سکندر بیګ دا هر څه زما د ترلاسه کولو له پاره کوی.هغه زه د کوچینوالی څخه خوښولم خو ما نه غوښتل دهغه منحوس شکل ووینم. زه ابوجعفر د سکندر بیګ له پاره را وتښتولم ، ما د ناروغتیا په ورځو کی را انګیرلی وه چی زما دروغتیا وروسته به سکندر بیګ ما خامخا خپلوی ، که څه هم هغه د زور او تزویر له لاری وی. خوما شپه او ورځ فکر کاوه چی څه ډول دسکندربیګ د لاسو څخه خپل عصمت اوعزت خوندي وساتم. بلاخره یوه ورځ زما په ذهن کی عجیب شانته فکر را پیدا شو ،ما ابوجعفر را وباله او ورته می وویل چی زه غواړم یوه راهبه واوسم. غواړم د عیسوی دین خادمه واوسم ، د ابوجعفر له پاره دا خبره ټکان ورکونکی وه. زما دا حربه ډیره بریالۍ ځکه وه چی یو پادشاه هم راهبه نه شي تر لاسه کولی. هماغه وچی ما دخپلی ابرو او ستا د امانت دخوندي ساتلو په خاطر د عیسوی راهبی ښه اختیار کړه. او ددی پرته ماته بله لار هم نه وه. ابوجعفر چی په حقیقت کی بطریق ډیمونان و زما ددی پریکړی څخه ډیر خوشحاله شو خو دسکندر بیګ له پاره زما پریکړه په هیڅ توګه دمنلو وړ نه وه .کله یی چی زما دراهبه کیدو خبر واورید نو ډیر قهرجن شو ، خوبطریق ډیمونان د ارتوډکس کلیسا ډیر ستر پادری و او زه په دی پوهیدم چی هغه به زما د خوندي کیدو په خاطر دسکندر بیګ سره ټکر ته هم تیار شی ، اوبیا همغسی وشول ،بطریق ډیمونان ګڼ شمیر پادریان له ځانه سره کړل او سکندر بیګ یی په خاموشه کولو مجبور کړ. بطریق ډیمونان زه دخپله ځانه سره دلته قسطنطنیی ته راوستم اوما دیوی راهبی په شکل دلته ژوند پیل کړ. دلته د هر راهب اوپادری سترګی په مالګیدی ، دا چی ما دهغوی دبدو سترګو او هوس څخه څنګه او څه ډول ځان خوندی وساته یواځی زما مالک پری ښه پوهیږی. که څه هم بطریق ډیمونان زه دلته راوستم خو دهغه نیت ماته پخپله خراب و .ما دبطریق ډیمونان دبدو سترګو څخه دخوند ي پاته کیدو په خاطر د بطریق اعظم لمن و نیوله. زوړ بطریق اعظم زما ډیر عزت اوتکریم کاوه ، ماته یی هیڅ ډول زیان و نه رساوه. په ایاصوفیا کی هر شخص زما د ښایست اوحسن اخستونکی وو. ما ستا دامانت د خوندی ساتلو په غرض ډیر څه کړی چی اندازه یی نه شی کیدی. ما په دی وختو کی د الله تعالی څخه یوازی یوه دعا غوښتله چی هغه دی تاله ماسره یوځای کړي ، نن ددومره اوږد وخت وروسته زما دعا قبوله شوی ده....قاسمه ! ما هیڅکله هم ځانته مه پریږده. زه ستا نه پرته ژوندی نه شم پاته کیدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغم نه ډکې قصې په اوريدو سره قاسم دا هیر کړی و چې هغه یو مفرور قاتل دی.او په ایا صوفیا کې د شاګال په څیر تیز دشمن ورپسې نښتی دی ، یو ناڅاپه قاسم ته د ډیر زیات وخت دتیریدو احساس و شو . سمدلاسه یې مارسي ته وویل:

« مارسي ! اوس خو مونږ یو دبل سره یو ځای شوی یو . هیڅکله هم یو دبل څخه د نه جدا کیدو له پاره یوځای شوی یو .مونږ به ډیر خبری کوو . دا چې په دی وختو کې په مونږ څه تیر شوی اویا موڅه کړی دی ؟ خو اوس بایددې ځایه ووځو ،شپه د نیمایی څخه ډیره تیره شوی ده اومونږ ددښمن په کور کې ناست یو . ما شاهي داروغه وژلی او تری راتښتیدلی یم ،په ټول ښار کې زما لټون روان دی ، زه غواړم چې دشپې په تیارو کې ددې ځایه ووځم ،مونږ به ددې ځایه نیغ اورنه ته ورځو ، سلطاني لښکر دقسطنطنیې دسوبې له پاره راوتلی دی ،دا لښکر به مونږ ته په لاره کې مخې ته راشي. اوس باید مونږ ددې ځایه سمدلاسه ووځو .

اوس نو مارسي هم ځان پوره کنترول کې کړی و . دهغې د زړه براس دهغه داوښکو سره وتلی و . مارسي د حالاتو نزاکت ښه درک کړی و . سمدلاسه راپورته شوه ، دخپلې خونې څخه یې هیڅ شی را وانه خیست.یوازې دقران کریم هغه نسخه یې له ځانه سره راواخسته چې د تیرو اوو کالو راهیسې یې له ځانه سره درلوده. درهبانیت په ژوند کې مارسي تر ټولو زیاته فایده دا تر لاسه کړې وه چې قرانکریم یې ټکی په ټکی یاد کړی و ، اوس نو ددې ستر کتاب ټکی ټکی دهغې په ذهن کې موجود وو. هغه اوس قاریه وه. دوتلو څخه مخته مارسي دقاسم څخه وپوښتل:

قاسمه ! مونږ دکومې لورې څخه وځو .د نیغې لارې څخه خو مونږ ته وتل شونې نه دی ،مونږباید د عقبې زینو څخه ښکته شو او دباغ له لارې بیرون ولاړ شو . په دې لاره د تیښتې په وخت کې به مونږ د ایا صوفیا شاتنۍ دروازه پرانزو. اویا به ددیوال څخه ځان اچوو. خو دیوال ډیر پورته اولوړ دی.

قاسم دمارسي خبرې په ډیر غور سره اوریدې. هغه پخپله غوښتل د عقبې لار څخه ولاړ شي ...خوکله چې هغه ایاصوفیا ته را ننوتی و نو هغه وخت د چرچ دروازې پرانستې وې، قاسم د شپې د لمړۍ برخې پورې په ایا صوفیا کې پټ ناست و او وخت یې تیراوه. خو اوس هغه ته ریښتیا هم د شاتنۍ دروازې اړتیا وه ، قاسم او مارسي خپل مخونه پټ کړل او دهلیز ته راغلل. په ډیر احتیاط سره روان وو ، قاسم په هر قدم کې خیال کاوه چې د شاګال سره به ټکر کوي ،دا د ایا صوفیا ماڼۍ وه ، دلته د قاسم له پاره په هر قدم کې مرګ منتظر و . او اوس خو دمارسي له پاره هم د بیرته ستنیدو لاره نه وه پاته. ځکه چې هغه د یوه مسلمان جاسوس سره دتیښتې په حال کې وه ، دواړه په ډیر احتیاط سره عقبې زینو ته ورسیدل ، قاسم به په هره زینه باندې داسې په احتیاط قدم ایښوده لکه مار یې چیچي. اوس نو قاسم خپله توره په لاس کې نیولې وه او اعصاب یې په ډیره سخته توګه ستومانه شوی و. په بریالیتوب سره د زینو څخه ښکته شول او باغ کې ور داخل شول ، دایا صوفیا تر څنګ یو څو سوه ګزه لوی باغ پروت و . په زمکه باندې شنه واښه لکه دفرش په څیر راشنه شوی و و.ګلې ونې په کتارونو کې ولاړې وې ، ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونو په منځ منځ کې یوه پټه لاره تللې وه ، قاسم اومارسي په همدې لاره باندې روان شول ، دوی په بېړه او چټکۍ سره مخته روان و چې قاسم یو ناڅاپه تم شو . ځکه دهغې مخې ته شاګال ولاړ و ....ګنجي بطریق.... دهغه غټ پټ وجود د یوه دیوال په څیر د قاسم اومارسي په لاره کې خنډ ګرزیدلی و . قاسم سمدلاسه مارسي خپل شاته کړه اوپخپله یې توره راواخسته او په شاګال یې ورحمله کړه خو شاګال بې فکره و او مسکی مسکی کیده . دهغه دغه مسکا هم د مکر اوفریب نه ډکه وه . څنګه چې قاسم ورمخته شو نو د شاګال اوازیې دغوږونو سره ټکر وکړ .

« همدلته ودریږه . ته ددې ځایه دغه غداره حسینه له ځانه سره نه شې بوتللی .ددې ځای یوه یوه ذره به ستاسو تر مخ ددیوال په څیر خنډ جوړیږي ، خو که چیری ته غواړې نو خپل ژوند دې خوندي کولی شې. ځکه چې ته باید ماته یواځې دمقدسې نقشې په اړه معلومات راکړې.

اوس نوقاسم ته مقدسه نقشه په یاد راغله .ځکه شاګال تری ددویم ځل له پاره دمقدسې نقشې په اړه پوښتل . هغه به داسې کوم څیز و چې شاګال د قاسم له پاره د هغې دمعلوماتو د ترلاسه کولو وروسته دهغه د ژوند بښنه کوله، د قاسم په زړه کې د مقدسې نقشې د پیدا کولو له پاره ډیر تجسس را پیدا شو . په دې خاطر یې په شاګال دحملې کولو ترمخه یې غوښتل دهغه څخه په دې اړه نور معلومات هم ترلاسه کړي ، هغه د شاګال څخه وپوښتل :

« په مقدسې نقشې کې څه شی د ی؟ ...ایا ته ماته ویلی شې ؟ ځکه چې که له ماسره کومه نقشه وی هم نو زه دهغې په اړه دومره معلومات نه لرم .»

« ته په هر څه پوهیږې ، ته درواغ وایې ، مقدس نقشه هم تاسره ده . اوهمتا نورټاس دمقدسې نقشې د غلاکولو له پاره هڅولی و. مقدسه نقشه اوس په خپل ځای کې نشته .نو څرګنده ده چې هغه به له تاسره وي . نو که چیری ته ماته هغه مقدسه نقشه راکړې نوزه به ستا ټولې ګناوې وبښم . »

دقاسم تجسس نور هم زیات شو . ځکه هر هغه څه چې شاګال ویل دقاسم له پاره نوي وو . قاسم به د سپه سالار نورټاس د غلولو هڅې حتما کړې وې خو قاسم دکومې مقدسې نقشې په اړه څه معلومات نه درلود. قاسم شاګال ته وویل: زما دلاری څخه لری شه. ستا نقشه له ماسره نه شته .که چیری تا زما دلاری دبندیدو هڅه وکړه نو زه به په خوشحالۍ سره تا له لاری لری کړم.

قاسم د دې خبری دکولوسره سم توره پورته کړه او مخکې ورغی ،خو پخوا تر دې چې هغه ورمخته شي دهغه د ښې ، چپ اود شا له لوری دری کوچنۍ ونې په حرکت کې راغلې ، قاسم اومارسی وویریدل ، دا چې د اکوچنۍ ونې ولې پخپله په حرکت کې راغلې ؟...هو !دا د ارنډ کوچنۍ کوچنۍ ونې وې خوپه حقیقت کې ددې ونو شاته د شاګال خپل کسان ناست و ، د شاګال کسانو خپلې توری را وویستې او په قاسم باندې یې یرغل راوست ، دا دری واړه سپاهیانو و چې د راهبانو لباس یې اغوستی و اوپه سرګنجیان وو . دوی دری واړه د توری د ګذار په فن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کی هم پوره پوهیدل. قاسم دری واړه پخپله توره و درول او دهغوی سره په جنګ کی مصروف شو ،قاسم د ځو میاشتو راهیسی دتوری وهلو د تمرین څخه بی برخه پاته شوی و په داسی حال کی چی دا دری واړه ډیر تورزن او پوه ځواکمن کسان وو. قاسم ددری واړو توری له ځانه لری ساتلی خو دهغوی دری واړو سره دمقابلی په وخت کی قاسم ته دلمړي ځل له پاره احساس وشو چی د توری وهلو دا مقابله به ونه ګټی. خوبیا هم قاسم خپل زړه ته تسلی ورکړه اودا فکر یی وکړ چی دا خو ډیر ستر شهادت دی.... په پوره بی پروایی سره یی جنګ پیل کړ. د ډیر اوږود کشمکش نه وروسته قاسم یو حجازی داو وچلوو. سمدلاسه په زمکه کیناست او دیوه سپاهی پښی یی ور وهلی. بله لمحه راپورته شو او ددوو نورو سره یی مقابله پیل کړه ، اوس نودهغه تر مخه دوه دښمنان وو،په دی یخه شپه کی د قاسم وجود دخولو څخه ډک و. په دی وخت کی قاسم داسی محسوس کړه چی شاګال اومارسي په خپلو ځایو کی نه شته. دمارسي نه موجودیت دقاسم قهر او غضب را وپاروو او دلیونی په څیر یی په دواړو توره وهونکو باندی ور حمله کړه اوپه ډیر لږ وخت کی یی ددواړو څټونه ورپری کړل. خومارسی تری بیا ورکه شوی وه.

کله چی قاسم د جنګ نه فارغه شو نو مارسي اوشاګال دواړه ورک وو. یقینا چی شاګال به مارسی له ځانه سره وړی وی ، قاسم په دی فکر کی شو چی دمارسی سره قرانکریم هم شته ، نو اوس خو به دمارسي د تیرو اوو کالو راز را ښکاره شي اوټولو ته به ډاګیزه شي چی دا راهبه نه بلکه مسلمانه جاسوسه وه. قاسم ډیر اندیښمن شو او فکر یی کاوه چی شاګال به دمارسي سره ښه سلوک ونه کړي ،شپه تر نیمایی زیاته تیره شوی وه، ټول مرغان اوخزندی په خپلو خپلو ځالو کی پټ شوی و خو د ایاصوفیا شاته قاسم د خپل تندی خولی وچولی. تر اوسه پوری په دی فکر کی و چی څه وکړی او څه و نه کړي... چی د ایا صوفیا د عمارت څخه د څو سپاهیانو در اتلو اواز یی تر غوږو شو ،اوس نو دقاسم له پاره دلته پاته کیدل حماقت و. قاسم یو ناڅاپه پریکړه وکړه او د یوه زمری په څیر یی منډه کړه او دایاصوفیا بیرونی دیوال ته یی ځان ورساوه. قاسم دلته هم صبر ونه کړ او د انځر د ونو څخه یوه منتخب کړه او پری وخوت. هغه دمارسي پرته دایا صوفیا څخه په تیښته کی و ، مارسی دهغه سره دیوځای کیدو وروسته یوځل بیا جدا شوی وه. خو اوس ددی ځایه دقاسم تیښته ډیره اړینه وه. لږه شیبه وروسته د ایا صوفیا د چرچ ساتونکو د چرچ کونج کونج و لټاوه خو اوس قاسم بن هشام دهغوی دلاسو څخه وتلی و .خو بله ورځ قاسم د یونانی عسکر په کالیو کی د «رومیل» دکور تر مخه ولاړ و. دلته یی غوښتل دبریټا سره ووینی. هغه د شاهی ډلی لباس په ځان کړی و. چي په اسانۍ سره نه پیژندل کیده. دقاسم په سر باندی یو ستر اوسپنیز خول و چی په غاړو یی اوسپنیز زنځیرونه را ځړول شوی و ، دقاسم ملا صلیب شکله توره را ځوړنده وه، راغی او د بریټا دکور دروازه یی ورووهله. بریټا هم په کور کی موجوده وه ، د ټک ټک نه وروسته یی دروازه پرانسته اودپرنستو سره سم هکه پکه و دریده ، ځکه دهغه ورور اوس دڅومیاشتو بندی کیدو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و. بریټا چی قاسم وکوت نو په احساساتی توګه یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته !...ته دلته ځنګه راغلی یې؟...ته خو په بندی خانه کی وی ؟»

دبریتا په مخ باندی دخوشحالۍ ، ویری او حیرانتیا ګډوډ احساسات اوختل را اوختل. کله یې چی قاسم دسپاهیانو د سپاهیانو په لباس کی وکوت نوپوه شوه چی قاسم خپل ځان بدل کړی دی ،قاسم هم ورته په خند کی وویل:

« بریتا خوری !...ایا خپل ورور ته دی د کور ته د راننوتلو نه وایې ؟»

معلومه نه ده چی د قاسم په لهجه کی څه راز پټ و چی بریتا سمدلاسه دروازه پرانسته او قاسم ته یې دکور دننه د راتلو وویل. په دی وخت کی دبریتا خاوند رومیل په کور کی نه موجود. قاسم لا د پخوا څخه د رومیل د نه موجودیت په اړه خپل ځان ډاډمن کړی و ، کله چی قاسم دننه راغی نوپخوا ددی چی خبره وکړی بریتا ورته په خبرو پیل وکړ.

« وروره ! ته باید دلته نه وی راغلی ، رومیل تا ته سخت په قهر دی. که چیری هغه خبرشي چی ته دلته راغلی یې نو سمدلاسه به دی بندی کړی.»

قاسم د بریتا دخبرو په اوریدو سره مسکی شو او ورته یې وویل:« ماته معلومه ده ، په همدی خاطر خو ستا سره د کتلو له پراه په دی وخت کی راغلی یم چی رومیل په کور کی نشته.»

بریتا قاسم ته د مینی او محبت نه په ډکو سترګو کتل ،هغه قاسم ته ورور ویلی و. هغه وخت چی قاسم دهغوی دکوره ووت نو هغی ډیر زیات ژړلی و. خو کله یې چی نن قاسم یو ځل بیا په کور کی وکوت نو سترګی یې د ژړا ډکی شوی خو ډیر ژر یې خپلی اوښکی پټی کړی او په خندا یې وویل:

« وروره ! زه پرون ستا دمارسي سره ناسته وم. هغه له تاسره ډیره مینه کوی ، ترهغی چی زه ورسره ناسته وم نو ته یې یادولی او دسترګو څخه یې داوښکو سیلاب راروان وو. ما هغه دهغی ګوتی نه وپیژندله چی یو ورځ تا ماته هم را کړی وه.، وروره ! مارسي دی ډیر زیات غواړی.»

قاسم د بریتا په خبرو باندی حیران پاته شو ، دا څه چل دی ؟ ایا بریتا بل څوک دمارسي په نامه پیژندلی ده؟ ځکه چی د مارسي ګوته خو د چرچ د خادمی سوینا په ګوته وه. هو ! په یقین سره چی بریتا به سونیا کتلی وی و د سستړ میری ګمان به یې پری کړی وی. قاسم د خبری اخر ته رسیدلی و. خو کله یې چی دسونیا په اړه واوریدل نو زړه یې بیا خفه شو. ځکه چی هغه په ناپوهۍ سره د سونیا زړه خپل ځان ته راښکودی وو. نن هغه د همدی مقصد له پاره راغلی و تر څو دبریتا سره په دی اړه خبری وکړی تر څو هغه د مارسي په پیداکیدو کی د هغه سره مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي. خو دلته معامله څه بلمنګه وه ، بریټا د چرچ خادمه سونیا د سستر میري په نامه پیژندلی وه. په همدی وخت کی دقاسم په ذهن کی یو فکر راغی او بریټا ته یی وویل:

« بریټا خوری ! تا چی دکومی پیغلی سره کتلی دی ،هغه له ماسره هم مخ کړه. ځکه چی زه ایاصوفیا ته نشم تللی بلکه ته تللی شي. زه دلته دهمدی کار له پاره راغلی یم. زه غواړم خپله مارسي تر لاسه کړم ، تا له ما سره تر اوسه پوری دومره ښیګڼه کړی ده نو دا ښیګڼه راسره هم وکړه او دهمدی ګوتی لرونکی پیغلی سره می یو ځل بیا مخ کړه.

بریټا لا د پخوا څخه دخپل ویل شوی ورور او پخوانی محسن باندی ځان ځاراوه ، په دی خاطر یی سمدلاسه هوکړه وکړه خو دقاسم څخه یی وپوښتل:

« وروره !ته به دهغی سره چیری ووینی ؟ په دی ښار کی خو هر ځای ستا له پاره خطرناک دی. ...» قاسم په بیړه د بریټا خبری غوڅی کړی او ورته یی وویل: « د هغی سره د کتلو ځای ما لا دپخوا څخه په نظر کی نیولی د ی.... ته هغی ته د پخوانیو بازنطینی کنډرو درک ورکړه او ورته ووایه چی دلمر دپریوتو څخه یو ساعت دمخه دی همغه کنډرو ته راشي زه به یی همتله انتظار کوم.»

که څه هم دا کنډری دښار په منځنۍ برخه کی پرتی وی ، خو هغه لوری ته هیڅوک نه ورته. قاسم په دی خاطر دپخوانیو بازینطینی کنډرو یادونه وکړه چی هغه به هلته د ټولو د نظرونو نه په پټه د سونیا سره ووینې. هغه په زړه کی دا هوډ کړی و چی هغه به سونیا ته هر څه وایي. او د دوی تر منځه د راپیدا شوی غلط فهمۍ په اړه به تری ښښنه غواړی. هغه دا فکر هم کړی و چی د مارسی په اړه به هم دسونیا سره خبره شریکوي. بریټا دخپل ویل شوی ورور قاسم سره ډیره مینه کوله. هغی ددی نه مخته هم دقاسم له پاره خبره کړی وه. دا ځل هم بریټا د قاسم ملاتړ اعلان کړ او سمدلاسه ایاصوفیا ته دتللو له پاره تیاره شوه.

د لمر د پریوتو دمخه د پخوانۍ بازنطینی په کنډرو کی ، د تیاره چتونو لاندی ، دخلکو د نظرونو څخه په پټه قاسم د چرچ دخادمی سونیا سره لیدنه کوله. دسونیا په ګوته د مارسي ګوته وه او په سترګو کی یی د زمردو په څیر د اوښکو سیلاب. هغی نه سلګی وهلی او نه یی ژړا معلومیده ، بس یوازی اوښکی یی دسترګو څخه را روانی وی. هغی دخپل محبوب نه ګیله او شکوه کوله ، ځکه چی هغه دهغی زړه مات کړی و. نن هغه دخپل محبوب تر مخه ناسته وه او اوښکی یی تویولی. قاسم د سونیا څخه دخپلو غلطیو په اړه بیا بیا ښښنه غوښتله. هغه سونیا ته د لمرۍ ورځی څخه تر دی وخته پوری دخپل ژوند ټول داستان ووایه. اوپه پوره تاکید سره یی ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سونیا ! تاته یاد دی چی ما در ته ویلي و چی زه له تاسره روحانی محبت کولی شم. جسمانی محبت درسره نه شم کولی.تا ماته ډیره محبوبه یی او زما په زړه کی تا ته ډیر زیات ځای شته. زه به ستا نه پرته دقسطنطنیی ځخه ولاړ نه شم....خو زه له تاسره واده نه شم کولی. ... که شونی وی نو ما به وبښی ....»

سونیاته خو لا دپخوا څخه د ټولو خبرو په اړه معلومات تر لاسه شوی و. هغی دبریتا څخه ټول حقیقت را سپړودی وو. څومره یی چی د لاسه کیدل ویی ژړل ، خو نن ورته د خوشحالۍ وخت و چی دهغه محبوب په کتلوسره یی زړه یخ شوی و چی په دعاو کی یی غوښته. سونیا په خندا کی دقاسم خبرو ته ځواب ووایه.« زما د جسم او ځان مالکه !....زه له تانه هیڅ ګیله نه لرم. تقدیر زما په اړه دغه ټول هر څه لیکلی دی. ته خو اوس زما محسن یی. زما ژوند دی بدل کړی دی ، اوس زه د چا وینځه نه یم. ستا مینه او دا ګوته زما له پاره د ژوندانه لویه تکیه ده. زه به ستا انتظار کوم. کله چی هم ته په ماپسی راشی نو ما به دخپل ځان له پاره منتظره ومومی.

دسونیا دخبرو څخه د قاسم زړه ټکان وخوړ . خو هغه نور څه کولای شول ؟ خپلی اوښکی یی بیرته تیری کړی. دسونیا او قاسم تر منځه دا لیدنه ډیره اوږده وه. کله چی سونیا د قاسم دخولی څخه د سستر میری د تښتولو خبره واوریده نو حیرانه پاته شوه. سمدلاسه یی وویل چی د سستر میری په اړه به د ولاړو ساتونکو څخه معلومات تر لاسه کړي ، ډیوډ ته به ،چی ډیر وخت به د شاګال سره یوځای ګرزیده، خامخا په دی اړه څه معلومات وی.قاسم د ډیوډ په اړه لږ څه فکر وکړ او بیا یی سونیا ته وویل:

«زه نن شپه یوځل بیا ایا صوفیا ته ورځم. نن به زه د ډیوډ سره دکتلو له پاره هملته ورځم. زه به د زوړبطریق دخونی پلټنه هم کوم....سونیا ته له ماسره په دی اړه څه مرسته کولی شی ؟»

دزاړه بطریق دخونی پلټنه ، مګر دڅه له پاره ؟....

زه د یوی نقشی په لټون پسی یم.... د مقدسی نقشي لټون.....

« مقدسه نقشه....لیکن هغه خو دبطریق اعظم سره نه شته. هغه دیوه بل چا سره ده ،.... دنقشی په اړه زه تاته ویلی شم چی هغه د بطریق اعظم سره نه شته.»

د سونیا څخه د مقدسی نقشی په اړه خبره اوریدل د قاسم د هیلو په خلاف خبره وه. هغه حیران پاته شوی و اوسترګی یی دحیرانتیا څخه برندی راوتلی وی.« ایا تا ته د مقدسی نقشی په اړه معلومات شته. لیکن څنګه ؟ ددومره مهم څیز په اړه تا څه ډول معلومات تر لاسه کړی دی ؟

سونیا مسکی مسکی کیده، په مخ یی دغم او مصیبت نښی د ورایه ځلیدی. سونیا په ماته ژبه وویل: « مالکه !.... زه په ډیرو مهمو خبرو باندی پوهیږم. له ما څخه په زیاتو پټو خبرو باندی دلته بل څوک نه پوهیږي. ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی ما د ټولو مهمو خلکو سره دهغوی په بسترو باندی شپی تیری کړی دی ....ستا سره د کتلو مخته به زما هره شپه دکوم بطریق یا حکومتی افسر سره تیریده. همداسی یوه شپه ما د خپل پلار په څیر دزوړ سپه سالار نورټاس په بستره هم تیره کړی ده ،همغی ماته د مقدسی نقشی په اړه هر څه ویلی دی. هغه ډیر شراب څښلی و او ماته یی د نشی په حال کی وویل چی څه ډول یی د بازنطینی سلطنت مقدسه نقشه د شهنشاه د دربار څخه راوړی ده. سپه سالار نورټاس د قسطنطین مخالف دی ، هغه دغه مقدسه نقشه غلا کړه او د ارتودکس کلیسا پخوانی زوړ روحانی مشر « مقدس بطلیموس» ته ورکړی وه. مقدس بطلیموس اوس د دنیاوی ژوند څخه ګوښه شوی دی. او د تیرو شلو کالو راهیسی د «برج غلاطه» په اتم منزل کی د تجرد ژوند تیروي. سپه سالار نورټاس مقدس بطلیموس د ارتوډکس چرچ ساتونکی او محافظ ګڼی. اوقسطنطین دخپلی ډلی دښمن. همدا علت و چی هغه مقدسه نقشه د شاهی دربار څخه غلا کړه او هلته په برج غلاطه کی یی مقدس بطلیموس ته ور کړه. دا خبره په نړۍ کی یوازی سپه سالار نورټاس ، بطلیموس او ستا دی خادمی ته معولومه ده. خو ما په دی اړه هیڅ علاقه نه درلوده چی وپوښتم چی دا مقدس نقشه څه شی دی ؟

سونیا په ډیر تفصیل سره قاسم ته دمقدسی نقشی په اړه معلومات ورکړل. قاسم دحیرانتیانه جامد او ساکت ودرید. دهغه زړه دخوشحالۍ نه الوت. اوپه دی فکر کی و چی د چرچ معمولی خادمی سونیا دهغه له پاره څومره ستر او نادر معلومات وړاندی کړی دی. اوس نو هغه ته دشاګال خبره په یاد راغله. شاګال ورته ویلی وو چی مقدسه نقشه سپه سالار نورټاس غلا کړی ده. شاګال په شک کی و چی قاسم به دا نقشه د نورټاس څخه تر لاسه کړی وی. قاسم خپل ځان ډیر د ښه نصیب خاوند ګاڼه چی د شاګال په څیر د چالاکه انسان څخه یی هم مخته د مقدسی نقشی په اړه معلومات تر لاسه کړل. اوس یی نو اراده وکړه چی همدا نن شپه به د ډیویډ او مقدس بطلیموس دواړو سره وینی ، قاسم د لمر د پریوتو سره سم سونیا دهغه ځایه رخصت کړه اوپخپله هم دپخوانیو بازنطینی کنډرو څخه ووت اودقسطنطنیی په بازار کی پیدل روان شو. هغه لا تر اوسه پوری هم د یونانی سپاهی په کالیو کی ملبس و. اوپه ډیره بی پروایی سره روان و. غوښتل یی خپل ځان د راتلونکی مشن له پاره تیار کړی ، په همدی خاطر د قسطنطنیی د یوی پخوانۍ محلی په لور ولاړ ، په دی محله کی دهغه دوست صلاح الدین اوسیده. صلاح الدین د یوه عرب تاجر په لباس کی د « محمد اول» په زمانی کی په قسطنطنیه کی میشت شوی و ، هغه په اصل کی دعثمانی سلطنت خیر غوښتونکی اودهمدی سلطنت جاسوس هم و. قاسم به هم وخت په وخت د شیخ صلاح الدین څخه کار اخست.

قاسم دشیخ صلاح الدین په میلمستون کی ناست و او دهغه د راتلو انتظار یی کاوه کله چی شیخ صلاح الدین راغی اوقاسم یی وکوت نو ډیر په خوشحالۍ سره یی دهغه استقبال وکړ ، هغه دقاسم د نوی مشن له پاره ټول وسایل برابر کړل اودا یی هم ورته وویل چی دهغه په نامه دسلطان محمد خان له اړخه یو پیغام راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پیغام» قاسم تری په حیرانتیا سره وپوښتل.

« هو !.... دا پیغام ماته څو ورځې مخته را رسیدلی دی. خو ماستا درک پیدا نه شو کړی..... د سلطان پیغام دادی چې کله هم درته فرصت پیدا شي دهغه په خدمت کی حاضر شه.»

«بس ، ایا همدومره خبره وه ؟»

هو !....یوائې همدا خبره وه..... نور ته دلته ډیر مه تم کیږه. ځکه دښار پولیس په تاپسی ګرځی »

قاسم د شیخ صلاح الدین د کوره ووت او دخپل راتلونکی پلان دعملی کولو له پاره په نامعلومو لارو روان شو .....

******

د ایا صوفیا خادم په خپلی خونی کی ویده و او خراټې یی دلری لری څخه اوریدل کیدی. قاسم دخپلی توری څوکه دهغه په سینه ورکیښوده ، هغه سمدلاسه راپورته شو ، لا تراوسه پوری د شپی لمړني برخه وه چې قاسم د ډیویډ په سر باندی سپور شو ،کله چې ډیویډ قاسم وکوت نو غوښتل یی چغه ووهي خواواز یی په ستونی کی ونښت. ځکه دقاسم دتوری تیزه څوکه دهغه په سینه باندی ایښی وه ،په دی وخت کی قاسم خپلی وینه تویونکی سترګی د ډیویډ په سترګو کی ورونښلولی او ورته یی وویل:

«ښنه غوارم....ماته دسسټر میري په اړه ووایه. ریښتیا ووایه چې شاګال سسټر میري چیری پټه کړی ده ؟»

د ډیویډ سترګی د ضرورت نه زیاتی خلاصی شوی وی ، دمرګ ویره یی په سر سپره وه ، خوبیا یی هم دمارسي په اړه دڅه ویلو څخه ډډه کوله....ډیویډ د شاګال خاص سړی واوپه دومره اسانۍ سره دقاسم لاسو ته نه شو راتلای. قاسم د ډیویډ په سینه باندی د خپلی توری څوکه نوره هم ورزور کړه اوبیا یی تری وپوښتل: «ووایه !او که نه په داسی مرګ به دی ووژنم چې نه به مړکیږی اونه به ژوندی.»

ډیویډ د ویری څخه لړزیده. رنګ یی الوتی و. قاسم لږه شیبه کی پریکړه وکړه اوبیا دهغه توره په هوا کی پورته شوه او بیرته د راخلاصیدو سره سم یی د ډیوید دښی اړخه غوږ پری کړ. د ډیوډ غوږ لاندی پریوت او د توری څوکه بیرته خپل ځای یعنی د ډیویډ په سینی باندی و نښته. پخوا تر دی چې ډیویډ چغی ووهی د قاسم لاسونو دهغه خوله ورټپه کړی وه، دقاسم په سر باندی وینه ختلی وه او دهغه فکر د ډیویډ په مرګ باندی نښتی و. اوس نوقاسم یو ځل بیا د وینه تویونکی زمري په څیر وغرید :

«ژر ووایه !شاګال سسټرمیری چیری وړی ده ؟اوکه نه ستا د بدن غړي به یو یو درڅخه پری کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دډیوېډ د خولی څخه لاس لری کړ ،اوس نو د ډیوېډ همت ځواب ورکاوه. خپل دواړه لاسونه یې یو ځای کړل او د قاسم نه یې د خپل ژوند غوښتنه کوله.

د خدای له پاره ماته څه مه وایه. زه به درته ووایم.....زه به تاته ټول حقیقت ووایم....چی بطریق شاګال سسټر میری چیری وړی ده....بطریق شاګال سسټر میری تورجهاز ته وړی ده. ددی جهاز ټول لرګی تور رنګه دي. دا د بطریق شاګال خپل جهاز دی. دبطریق شاګال جهاز به ډیر لری نه وی تللی. هغه به یا د « دردانیال» په اوبو کی وی او یا به د « مارمورا » په ساحل کی ولاړ وي. دبطریق شاګال سپاهیان ډیر خطرناکه دی ، ما به ووژنی.... اوهو ! ما خو تاته راز ووایه او خپل مرګ می پخپله واخست ....»

ډیوېډ دمرګ په اړه عجیبی عجیبی خبری کولی ، قاسم د ډیوېډ په خبره ډاډمن نه شو نو دمار په څیر ورته وپرشید او ورته یې وویل:

« ته درواغ وایی ، دا د جهاز مهاز خبره هسی درواغ دی.»

« نه ، د خداوند یسوع مسیح په نامه ، زه رېښتیا وایم.... وای له ماسره به څه کیږی ، زه خو له هره اړخه دمرګ سره مخ یم....»

ډیوید سخت په ویره کی و ، قاسم فکر وکړ چی ولی ډیوېډ د ژوند ددی تکلیف څخه نه ازادوي ، همغه و چی قاسم خپله توره یوځل بیا پورته کړه او د ډیوېډ سر یې د هغه د تن څخه جدا کړ. اوس نو قاسم ته ددی نه زیات ځنډېدل دعقل خبره نه وه. خپله توره یې په نیام کی کېښوده او د ډیوېډ دخونی څخه راووت.نن هغه ایاصوفیا ته د چیتر په څیر ور ننوتی و. دډیوېډ دکمری څخه د راوتلو وروسته هغه د دیوال ترڅنګ څنګ روان و، خو دلته په رارسیدو سره یو ځل بیا و درید. سونیا دهغه مخی ته ولاړه وه. خونن قاسم ایاصوفیا ته د سونیا سره دکتلو له پاره نه وراغلی. هغه خو غوښتل ډیوېډ ته سزا ورکړی، دهغه سره وخت ډیر کم و. هغه غوښتل چی یوه شپه د غلاطی دبرج کار هم فیصله کړی.دسوینا په کتلو سره هغه پښه نیولی شو او په تیزۍ سره یې ورته وویل:

« سونیا !...ما خو ډیوېډ ددی دنیا څخه رخصت کړی دی ،خو ته په دی وخت کی دلته ولی راغلی یې. که چیری څوک دی زما سره ووینی نو بیا به ستا له پاره ژوند ډیر ستونزمن وګرځي.

خو په سونیا دقاسم خبرو هیڅ اغیز ونه کړ. هغه همغسی په خپل ځای ولاړه وه. قاسم مخ ته ورغی او دسونیا تر څنګ ودرید.دهغی سترګو ته یې وکتل او په ډیره نرمه لهجه یې ورته وویل:

سونیا ما له تاسره ژمنه کړی ده ،چی زه به راځم. ته د خپل خدای په دربار کی ماته دعا وکړه .چی ماته په خپل مقصد کی بریا راکړی ، په ما باور وکړه. زه به خامخا راځم...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو نن د سونیا په سترګو کی بله کومه خبره وه. داسی څرګندیده لکه د زمکی او اسمانونو خالق چی دنړۍ ټول حسرتونه او ناهیلۍ دهغی په سترګو کی را ټولی کړی وی. د سونیا په څیره باندی دغمونو انبار پروت وو. سترګی یی وچی شوی وی اوشونډی یی خاموشه. هغی تر ډیره پوری دقاسم په سترګو کی سترګی ور ننویستی وی، معلومه نه شوه چی په هغوی کی یی څه کتل. اوبیا یو ناڅاپه دلاری څخه لری شوه او په ډیر متانت سره یی قاسم ته وویل:

« ورځه، ولاړ شه، ...په تا ناوخته کیږی.. زه به ستا انتظار کوم.. ته چی کله هم راځی نو زما دغه د حسرتونو ډکی سترګی به منتظری بیامومی... زه هم ورځم.....شاید .... پرما هم ناوخته کیږی....

معلومه نه ده چی د سونیا په لهجی کی کومه داسی خبره وه چی قاسم خپل زړه همدلته پریښود. خو دقاسم سره په حقیقت کی وخت ډیر کم و. هغه د سونیا د غمناکه حالت دکتلو له پاره ددی نه زیات نه شو تم کیدی. همغه و چی قاسم د سونیا په اوږه باندی نرم شانته لاس کیښود او دچیتر په څیر دهغه ځایه ووت.

اوس خو قاسم ته دمارسي په اړه معلومات تر لاسه شوی و، خو دا یی منلی وه چی اوس مارسي یو ځل بیا دهغه څخه لری وړل شوی ده. د شاګال تور جهاز به چیری وی؟ په سمندر کی د یوه بحری جهاز لټون هم ستونزمن کار و. دبله اړخه قاسم ته دسلطان محمد خان پیغام هم را رسیدلی و. هغه د مارسي څخه ډیر خپل عظیم مقصد ته رسیدل محترم ګڼل. په دی اساس یی هوډ وکړ چی دمقدسی نقشی د ترلاسه کولو سمدلاسه وروسته به دسلطان محمد په دربار کی حاضری ورکوی. اوس نو قاسم ته دښاره دوتلو لاره د ګولډن هارن په لور د ښار ددیوال تر څنګ، د ښار دستری دروازی څخه تیریده. دقاسم سره د شیخ صلاح الدین له اړخه تیار کړل شوی سامان او وسایل هم و، هغه په اسپ سپور و او د یویونانی فوځی عسکر لباس یی په ځان و. قاسم ته معلومه وه چی دښار په دروازی کی به تری سخته پوښتنه ګرویزنه کیږی خو په ذهنی توګه دهر ډول حالاتو له پاره تیار و. هغه غوښتل څومره ژر چی شونی وی د سلطان محمد خان لوری ته ځان و رسوی. هغ باید د قسطنطنیی دښاره دشپی په تیاره کی وتلی وای. په همدی وخت کی هغه دښار لویی دروازی ته ورسید، دروازه بنده وه، ددروازی دننه یونانی فوځي ډلګیو خپلو ځانو ته اورونه بل کړی و او شاوخوا ته یی ناست و، خپلی خبری یی کولی او ساعت یی تیراوه. ددی ستری ماڼی دفترونه هم بند وو، یوازی دساتونکو دډلی قومندان همدلته ددروازی تر څنګ دیوه میز تر شاناست و او په پرلپسی توګه یی شراب څښل، کله چی قاسم دروازی ته ورنږدی شو نو دهغه د اسپ د سومونو په ټکار ټول سپاهیان متوجه شول، دساتونکو د ډلی قومندان هم خپل شراب یوی خوا ته کیښوول او راپورته شو، که څه هم د شپی په دی وخت کی دیو شاسوار عسکر دی لوری ته راتلل معمولی خبره وه خو بیا هم دساتونکی ډلی ټول پهره داران و دریدل، د ساتونکو دډلی قومندان دقاسم دکتلو سره دهغه په لور ورغی او دقاسم دخبرو څخه مخته یی په خپله خبری پیل کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ستا دلباس څخه خو څرګندیږي چې ته د شاهي ساتونکي ډلی عسکر يې خو په دی وخت کی ستا دلته راتلل زمونږ له پاره دحيرانتيا سبب ګرزيدلی دی»

قاسم لا دپخوا څخه همدا ډول فکر کړی و چی هغه به خپل ځان د شاهي ساتونکی ډلی عسکر څرګندوي ، دهغه لباس او خول هم دشاهي ساتونکو د عسکرو په څیر وو . خو اوس د ساتونکو د ډلی د قومندان پوښتنی پخپله د قاسم کار اسانه کړ. قاسم ورته ځواب ورکړ.

« هو ! زه د شاهي ساتونکی ډلی عسکر يم . او دمعظم شهنشاه يو مهم پيغام د برج غلاطه تر اتم منزل پوری ، بطریق بطلیموس ته ور رسول غواړم.

قاسم قصدا په خپلی لهجی کی لږ څه کړلیچ راپیدا کړ. څکه چی دشاهي ډلی ساتونکی په همدی لهجی باندی خبری کوی. دساتونکو قومندا ن د قاسم دخبرو د اوریدو نه وروسته ګیچ شانته شو ، څکه هغه ته حکم شوی و چی دلمر د پريوتو نه وروسته او يا د لمردر اختو نه مخکی هیڅوک د ښار ددروازی نه بیرون تلو اويارا ننوتلو ته پری نه ږدی. که څه هم داکس کوم لوی افسر هم وی. خو اوس د شاهي ساتونکی ډلی يو عام عسکر ددروازی دپرانستو خبره کوی. په دی خاطر يی لږ څه په تردد سره قاسم ته وویل:

« ګوره صاحبه ! مونږ د سهار دمخه هیڅا ته دروازه نه شو پرانستلی. د سهاره پوری دوه دری ساعته پاته دی ، ته لږ څه دلته زمونږ سره څنډ وکړه ، د لمر خاته سره سم به تاته دروازه پرانیزو .

قاسم هم د همداسی خبری هیله درلوده ، سمدلاسه يی د جیب څخه يوه لفافه را وویستله چی په جعلی توګه يی لیکلی وه ، دا اجازت لیک و ، قاسم په دی ډول کارون کی ډیر ماهر وو . هغه د شیخ صلاح الدین سره يو ځای دخپل دغه سفر له پاره ټولی اړتیاوی تیاری کړی وی.،همغه و چی هغه په شاهي مهر مهرشوی اجازت لیک دساتونکو قومندان ته وښوده .سالار سخت وویرید . څکه چی ستر ستر افسران هم کله کله همداسی اجازت لیکونه له ځانه سره لري.سالار سمدلاسه عسکرو ته د کړکۍ د پرانستلو حکم وکړ او پخپله يوی لوری ته ودريد. قاسم هغه شاهي اجازت لیک بیرته په جیب کی کیښود ،په خپل اس باندی ناست و ، سر يی لږ څه ټیټ کړ او دکړکۍ څخه بیرون راووت. اوس نو هغه د قسطنطنیی څخه بیرون راوتلی و او د برج غلاطه په لور ور روان و. ددی برج په لسم منزل کی ستر ستر مشالونه روښانه و. علت يی په سمندر کی په سلګونو میله لری جهازونو ته لار ښوونه کول وو. برج غلاطه دقسطنطنیی ډیر پخوانی برج و . دا برج په ۵۰۷ کال د رومی حکومت له اړخه د « رنآ د برج» په نامه جوړ کړل شوی و . ددی برج په چاپیریال کی جوړو شوو کورونو ته يی د غلاطی کورنه ویل ، دا ځای قسطنطنیی ته د راتلونکو تجارانو ستر مرکز و. دی برج لس ستر ستر منزلونه درلودل . د غلاطه کلی خاموشه پراته و. قاسم برج ته د ورسیدو سره سم دخپله آسه راکیوت ، او خپل چاپیریال يی په ژوره توګه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو تیر کړ ، ددی برج لاندی منزل سره څنګ کی څو خیمی نصب شوی وی خو په دی خیمو کی چی هر څوک و و هغوی په خوارږه خوب ویده وو. قاسم ته همغه وخت دقسطنطنیی په ساتونکی باندی حیرانتیا ښکاره شوه چی دهر خطر څخه بی خبره د شرابو په نشه کی مست ویده وو. کله چی قاسم د برج د لمړی منزل دروازی ته ورسید ، نو دروازه بنده وه . خو قاسم اندیښمن نه شو. دروازه یی و ټکوله ، خو دننه پهره دار هم ویده و. قاسم بیا بیا دروازه و ټکوله اوبیا لږه شیبه وروستهددننه څخه یو څوک د دروازی لوری ته راغی.

په برج غلاطه باندی د ساتونکو شمیره دومره زیاته نه وه. ځکه دا د رڼا ورکولو ځای و. دلته هیڅ ډول وسله نه وه . دابرج د کشتیو اوبیړیو د لارښوونی له پاره جوړ شوی و ، په دی خاطر دلته د دښمن د راتلو هیله هم نه کیده. ددروازی دپرانستلو سره سم دپهره دار سترګی په قاسم ور ونښتی. هغه سمدلاسه خپل درنښت وکړ ، قاسم ورته په تحکمانه ښه وویل: « ایا ته ویده وی ، ایا تاسی همداسی خپلی دندی تر سره کوئ...؟»

چوکیدار ګونګی شانته شو . څیره یی تکه ژیړه شوه . او پښی یی په رپیدا شوی. هغه داسی وپوهیده چی د شاهی ډلی یو افسر بهورته د خپلی دندی په نه ترسره کولو سزا ورکړی ، هغه لاسونه یو ځای کړل او عذر یی وکړ.

« صاحبه !.... په حقیقت کی می هسی سترګی ورغلی وی ، اوکه نه ددی نه مخته ویخ ناست وم..»

دقاسم سره وخت کم و. نو په نرمه لهجه یی ورته وویل:

« پخوا ویخ وی....ډیره ښه... نوبیا سهی ده. ته همدلته کینه ، دروازه بنده کړه اوترهغی چی زه بیرته نه یم راستون شوی هیچاته هم دروازه خلاصه نه کړی.»

دقاسم د کړچار څخه پهره دار ډیر خوشحاله شو اوسمدلاسه یی دهغه دحکم تعمیل وکړ. قاسم هم مخته ولاړ .اوس نو هغه دغه لس منزله مینار ته ور خوت. دهغه تر مخه یوه ستونزمنه او سخته دنده وه. د برج غلاطه دټولو زینو شمیره ۱۹۲ ته رسیده ، دا زینی لکه د مار په څیر تاوی راتاوی شوی وی ، قاسم اوس په دی زینو باندی پاس ورخوت.دشپی دریمه برخه پیل شوی وه ، دلږ څه ورختلو وروسته یی د درنو بوټانو ټک ټک لکه د مشینداری د ټکار په څیر تر غوږو کیده. قاسم نور پوره ستومانه شوی و. ساه یی تله راتله. خو هغه نه غوښتل چی تم شی، هغه د هیڅ شي پروانه کوله. هغه بلاخره د ۱۹۲ زینو د ختلو وروسته اتم منزل ته ور ورسید . هلته دکوټی تر مخه و درید . غوښتل یی همدلته د کمری تر مخه لږ څه ساه سمه کړی خو کله یی چی اخری زینه ووهله نو ویی کتل چی دکمری مخی ته یو سپین ږیری معمر شخص مشال په لاس دهغه انتظار کوی. قاسم ته دا حالت دهغه دهیلو پر خلاف معلومیده. دغه سپین ږیری د قاسم ښه راغلاست وکړ اوپه ډیر حلیم اواز سره یی ورته وویل:

« رازه زویه !....دننه راشه... تا دا زینی په ډیره بیړه سر کړی.... دننه راشه او ساه دی سمه کړه. بیرون هوا یخه ده ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د يخنى احساس ځكه نه كاوه چې هغه دومره زينى په دومره بيړه سر كړې وې چې ټول وجود يې دخولو څخه لوند شوى و . هغه ددې زاړه سړي خبره هم په حيرانتيا سره واوريده خو باور يې پرى ونه كړ .ځكه چې هغه فكر كاوه چې دا به په كوم جال كې د راګيرېدو چال وي. قاسم سمدلاسه خپلى تورى ته لاس كړ . هغه همدا فكر كاوه چې د زاړه بطليموس ژوند ته به د پاى ټكى ږدي او مقدسه نقشه به ترى را اخلي. خو دلته حالات بلكل مختلف وو. په اتم منزل كې پروت بطليموس د قاسم څخه دكومى پوښتنى پرته هغه ته خپلى كوټى ته د راننوتلو بلنه وركړې وه. حال دا چې قاسم ته دشپې په دې تياره كې برج غلاطه ته ور ننوتل پخپله د پوښتنى وړ وو. كله چې زاړه بطليموس وكتل چې قاسم خپله توره راباسى نو مسكى شو او ورته يې وويل:

« نه زويه ! نه ، ددې د راويستلو اړتيا نه شته ....ما خو همستا انتظار كاوه ، يوازې نن نه بلكه د تيرو شلو كالو راهيسى مې ستا انتظار كاوه. ما هره شپه همداسى مشال په لاس دروازه پرانستى ، ستا انتظار كاوه. ماته معلومه چې ته به راځې ، يوه ورځ به حتما راځې ...راځه اوس دننه راشه.

قاسم د حيرانتيا نه هک پک و دريد . هغه ته داسى معلومه شوه چې بطليموس پرى كوم سحر كړى دى، دقاسم سترګې تياره شوى. ديوال ته يې تكيه وكړه او و دريد. بيا هملته كيناست. زوړ بطليموس ډير په ويره كې شو ، ژر يې مشال په ديوال كى نصب كړ او قاسم ته يې تكيه وركړه. كله چې زاړه بطليمو قاسم ددواړو اوږو څخه ونيو او پورته يې كړ نو د قاسم سترګى هم روښانه شوى ، سمدلاسه مستعد شو ، قاسم دبطليموس په تكيه دهغه كوټې ته ورننوت. كوټې كې دننه د تاريک الدنيا بطليموس يوه زړه بستره په يوه كونج كې ايښى وه .دكوټې په يوه بل كونج كې دلرګى يو زوړ صندوق ايښوول شوى و . هلته يې په يوه لوړ ځاى رڼا ايښوول شوى وه چې تر څنګ يې مذهبى كتابونه خواره واره پراته وو. بطليموس قاسم ته يو ځل بيا وويل:

« زويه ! ډير ښه شول چې ته راغلى .اوس خو زه ډير زيات كمزورى شوى يم ما ډيره اوږده موده ستا انتظار وكړ ، له ماسره ستا له پاره يو امانت دى. دا په ډير امانت سره خپل امير ته ورسوه ....دا دقسطنطنيى د زرګونو كلونو كونجيګانى دى. ماته يې اوس ساتل ستونزمن شوى و. شكر دى چې ته راغلى ، زه ډاډمن يم چې ستاسى سلطان به قسطنطنيه سوبه كړى ځكه چې ستاسى امير بهتر امير دى او ستاسى لښكر تر ټولو غوره او بهتر لښكر دى.

دبطلليموس داخرى خبرو د اوريدولو سره دقاسم په سينه كې يو ډول څپى څپانده شوى. دا خو دمبارک حديث الفاظ دى. رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلى وو چې: « تاسى به ضرور قسطنطنيه سوبه كوئ ، او ددى لشكر امير به بهترين امير وى اودا لښكر به بهترين لښكر وى.» ددى خبرى داوريدو سره سم په قاسم باندى وجد شانته راغى. هغه ددى زاړه خبرى په حيرانتيا سره اوريدلى. د نور په څير د روښانه څيرى دا شخص يقينا چى كوم رسيدلى انسان دى ، دقاسم له پاره دا هر څه د يقين وړ نه وو. داسى وو لكه څوک چې خوب وينى. غوښتل يې څه ووايي خو ژبه يې درنه وه. په دى وخت كى ورته زاړه بطليموس وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زویه فکر مه کوه ....دقسطنطنیې انجام په اسمانو کې لیکل شوی دی ، اوس به په دې ښار باندې خدای تعالی رحمتونه را وورويي. ته خپل امانت له ځانه سره یوسه او په پوره ډاډ سره د خپل مالک لوری ته ورشه.»

قاسم په دې وخت کې دخبرو کولو جرئت وکړ اوویې ویل:

«مقدسه بزرګه ! ماته دا هر څه د یقین وړ نه دی. زما زړه خو وایې چې ته د الله تعالی یو غوره شوی شخصیت یې .زه به خپل سلطان ته ستا د امانت په رسولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړم. خو زه دا خبره کول غواړم... »

هو ! زویه ! بې شکه.....ته خپله خبره وکړه.... ته څه ویل غواړي...؟

مقدسه بزرګه ! زه دلته دپخوانیو کونجیګانو پسې نه یم راغلی بلکه د مقدسې نقشې پسې راغلی یم.

دقاسم خبره لا نه وه خلاصه شوی چې هغه زاړه بزرګ ورته په خندا شو او ورته یې وویل:

مقدسه نقشه خو ماته را رسیدلې ده. هغه به هم تاته حواله کړم... خو ته ډیر ځنډ مه کوه سمدلاسه دبیرته ستنیدو له پاره ځان تیار کړه ، خو د تللو تر مخه دې زه د خپلو څو الفاظو لپاره ګواه جوړوم.

دقاسم له پاره ددې مقدس بزرګ هره خبره حیرانونکې وه .هغه ورته پوره غوږ کیښود او دمقدس بزرګ خبرو اوریدو ته چمتو شو. بطلیموس ورته وویل:

« ای زما پروردګاره !..... زه ګواهي ورکوم چې ستا نه پرته بل څوک بل څوک دعبادت وړ نه ګڼم ، اوګواهي ورکوم چې محمد صلی الله علیه وسلم ستا بنده او ستا استازی دی..»

دقاسم سترګې دحیرانتیا څخه پرانستې پاته شوې ځکه چې بطلیموس د توحید کلیمه ویلې وه. اوهمدا دغه دمسلمانیدو له پاره ثبوت و. مقدس بزرګ دتوحید د کلیمې د لوست نه وروسته په ژبه څه ویل. دهغه مخ د قبلې په لور وو. اوسترګې یې بندې شوې وې. ډیره شیبه تیره شوې وه. قاسم په خپل ځای ناست و اوهغه یې کوت. اوبیا پوره ساعت وروسته مقدس بطلیموس خپلې سترګې پرانستې او د قاسم په کتلو سره یې وخندل. قاسم غوښتل څه ووایي. خومقدس بطلیموس هغه ته په شونډو ګوته کیښوده او دخاموشه پاته کیدو حکم یې ورته وکړ. بیا پورته شو او د لرګې دصندوق لوری ته ورغی او دهغې څخه یو دروند سند را پورته کړ او قاسم ته یې ورکړ.

« دا دقسطنطنیې کونجیګانې دي ، د اوه نیم سوه کالو راهیسې داکونجیګانې دیوه حجازي عرب ځوان دراتلو انتظار کوي. دا په همدې صندوق کې ایښې وې ، دا کونجیګانې د روم هرقل دخپلې مړینې نه مخته دې صندوق کې ایښودې وې ، ټول ددې خبرې څخه بې خبره وو. ان تر دې چې د قسطنطین شهنشاه هم په دې راز باندې ونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیده. په دې کې د ښار د پخوانیو دیوالونو نه علاوه د شاهي محل د نوم ورکو تاخانو کونجیګانې هم پرتې دي. په دې ځایو کې د پخوانیو رومیانو سترې سترې خزانې پرتې دي چې اصلي مالکان یې تاسې او ستاسې لښکر دي.

قاسم په پوره خاموشۍ سره د دې زاړه بطلیموس خبرې اوریدلې. کله یې چې د روم د قیصر خبره واوریده نو ټکان یې وخوړ. دا د روم همغه پادشاه و چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته پخپله مکتوب را استولی و. هرقل د ایران د شهنشاه کسرۍ (خسرو پرویز) په مقابل کې د رسالت د دې مکتوب او دهغه د قاصد ډیر درنښت کړی و. په داسې حال کې چې خسرو پرویز د ډیر خباثت نه کار اخستې و او د رسول الله صلی الله علیه وسلم مکتوب یې په ډیره بې باکۍ سره څیرلی و. زاړه بطلیموس اوس د هرقل خبره کوله. قاسم په پوره وجد سره د هغه خبرې اوریدلې. مقدس بطلیموس د زمري په پوستکې باندې جوړه شوې مقدسه نقشه هم قاسم ته ور وسپارله. په دې نقشه کې د قسطنطنیې شاوخوا لارې، کوڅې، داوبو لارې او درکونه ټول په ډیره ښه توګه انځور شوي وو. په دې نقشه کې دهغو برجونو او دروازو په اړه هم معلومات درج وو چې په زرګونو کاله پخوا جوړ شوي وو.

د قسطنطین شهنشاه د دیوالو دمرمت کولو کار په پوره احتیاط سره تر سره کاوه. خو په هغې کې ډیر داسې ځایونه تر سترګو کیدل چې د خرابیدو اویا زړښت اثار هم په کې نه تر سترګو کیدل. او دا همغه ځایونه دي چې د بیرون څخه د درنو تیږو او د دننه څخه دختیو او خاورو څخه جوړ شوي وو. دوچې لورې ته، په کوم ځای کې چې د «سینټ رومانس» دروازه ولاړه ده، د ښار یو دیوال نه و بلکه یو په بل پسې درې دیوالونه په لړ لړ واټن کې جوړ کړل شوي وو. دننه هم دوه ستر ستر دیوالونه جوړ کړل شوي و، په دوی کې، په ۱۷۰ فټه فاصلې باندې یو مضبوط برج جوړ کړل شوی و. د دواړو دیوالونو تر منځه شپیته فټه واټن و. د بیرون له اړخه د دیوالونو تر منځه خندقونه کنل شوي و چې د هر خندق ژوروالی تر سلو فټو پورې رسیده. د داسې خندقونو څخه تیریدل د هیڅ فاتح له پاره شونې نه وو. دغه دریواړه دیوالونه نه سوه کاله مخته لمړي شهنشاه «دویم تیوډوسیس» جوړ کړي و. او تر اوسه پورې یې د دښمن د یوشت کلابندیو څخه قسطنطنیه خوندي ساتلې وه. د ټولې قسطنطنې څخه د سترو دیوالونو فاصله نژدې څوارلس میله جوړیده.

په دې مقدسه نقشه کې پخوانۍ بازنطینې ژبه استعمال شوې وه نو په دې خاطر زاړه بطلیموس قاسم ته د نقشې په اړه ټول معلومات ورکړل. قاسم دا نقشه دخپلې سینې سره وتړله. او د پاسه یې پرې فوځې لباس واغوست. دخزانو کونجیګانې یې هم د خپلې ملا سره کلکې وتړلې. اوس نو قاسم د تللو له پاره تیار و. زاړه بطلیموس هغه په ډیره مینه او شفقت سره رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په بیړه د غلاطه د برج څخه راکیوت ،کله چې لاندې منزل ته راغی نو ویې کتل چې سهار راښکاره شوی دی ،کله چې د قاسم اسپ قاسم وکوت نو به شړنهار یې پیل وکړ ، دا سهار و او مرغۍ رابیداری شوی وی اوس نو د قاسم منزل سلطاني لښکر واو د قاسم په لاره کې هیڅ خنډ خنډ نه حسابیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فاتح یلغار

بلاخره د **۱۴۵۳** کال د اپریل په شپږمه سلطان محمد خان د خپلو بهادرو فوځونو سره یو ځای د وچی له لاری د قسطنطنیی د دیوال سره را څرګند شو ، په دی وخت کی دښار ټولی دروازی بندی وی . او د ښار ګڼ شمیر خلک په دیوالونو راپورته شوی وو او دلری څخه یی دسلطانی لښکر د راتلو ننداره کوله.

قاسم د تیرو پنځلسو ورځو راهیسی دهمدی لښکر سره را روان و ،هغه اوس دخپل پخوانی دوست سپه سالار حسن اغا سره په فوځ کی ماموریت تر سره کاوه .د قاسم تر لاس لاندی پخوانیو فوځیانو دقاسم په بیرته راتلو باندی ډیره خوشحالي احساسوله. دا ځل د سلطانی لښکر هر عسکر د فتح یا شهادت شعار له ځانه سره درلود ، د اغا حسن په مخ کی د جهاد ولولی د ورایه څرګندیدلی.

کله چی قاسم سلطان ته ورورسید نو سلطان د قاسم د استقبال له پاره دخپلی خیمی څخه بیرون راووت. اوقاسم یی داسی په غیږ کی و نیولکه د مدو مدو دوستان چی د جدا کیدو وروسته یو بل په غیږ کی نیسی. قاسم سلطان ته خپل ټول فعالیتونه په تفصیل سره بیان کړل او بیا یی ورته دمقدس بطلیموس په اړه راپور ورکړ او مقدسه نقشه یی دهغو کنجیګانو سره یوځای دهغه تر مخ کیښوده چی مقدس بطلیموس ورته ورکړی وه. سلطان د خوشحالۍ نه یو ځل بیا راپورته شو اوقاسم یی په غیږ کی و نیو ، قاسم سلطان ته دنقشی ټول تفصیلات واورول او د ځوارلس میله ستر دیوال کمزوری ځایونه یی ورته په ښنه کړل ، په هغه ورځ قاسم د سلطان سره پاته شو ان تر دی چی شپه پری هم تیره شوه او مؤذ ن د سهار اذان ووایه. بله ورځ قاسم ولاړ اودخپلی کورنۍ دغړو سره یوځای شو ، دهغه ښځه بی بی حمیرا درضا کارو ښځو مشري په غاړه درلوده ، قاسم دحمیرا ددی کار څخه ډیر زیات خوشحاله شو. دلښکر کوچنی او دنوي عمر رضاکاران هر یو عمر اوعلی هم دخپل جدا شوی پلار په لیدو ډیر خوشحاله وو اوسمدلاسه راغلل اود خپل پلار څخه را چاپیره شول. کله چی قاسم خپل وریرونه وکتل نو سمدلاسه ورته غزاله هم په یاد راغله ، دحمیرا څخه یی دهغی په اړه وپوښتل « حمیرا جانی !....غزاله دی په «اورنه » کی چاته پریښی ده .؟» حمیرا ورته وخندل او په شرارتی توګه یی ورته وویل « ستا څه فکر دی چی زمونږ لور به هلته په « اورنه» کی دچا سره پاته شوی وی ؟»

دحمیرا پلټونکی لهجی قاسم په فکر کی واچوو . هغه حیران پاته و چی اخر هغه شپږ کلنه کوچنۍ نجلۍ به زمونږ پرځای د چا سره ډیره خوشحاله وی... زه به درته ووایم چی غزاله چیری ده ..؟ .... هغه د غم ځپلی ملکی اود معظم سلطان ددویمی ښځی ملکه سروین په ځانګړی پالنه کی ده...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم دسینی څخه یو اوږود اوسیلی راووت. اوورته دا یاد شول چی د مرحوم سلطان ځوانی ښځی ملکه سروین چی اوس خو د تتاج خاونده ملکه نه ده خو په سلطانی قصر کی میشت وه ،په ریښتیا هم یوه زړه سوانده او غمځپلی ښځه وه. ځکه چی په همغه ورځ چی سلطان محمد د تاج د په سرولو وخت و ملکه سروین دخپل تي خوړونکی ماشوم زوی څخه بی برخی شوه ، دهغه زوی یوه ظالم سالار وژلی وو ... قاسم په دی ډیر زیات خوشحاله شو چی دهغی لور دملکی سروین تر روزنی لاندی ده .... هغه ډاډمن شو .قاسم ورغی اودخپل ورور طاهر سره یی وکتل ، بیا دواړو ورونو تر ډیره پوری په خپلو منځو کی د نظریاتوبدلون رابدلون وکړ ، د زاړه عباس لور مریم هم چی اوس د طاهر ښځه وه په رضاکارو ښځو کی شامله شوی وه، بیا قاسم ولاړ او د اهنګر «اربان» سره یی وکتل ، دا همغه شخص و چی په اورنه کی یی د ټولو تر مخه د قاسم سره اړیکی ټینګ ګړی وو . د تیرو پنځلسو ورځو راهیسی قاسم دلښکر سره یو ځای را روان و . اونن د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه د سلطان دلښکر سره یو ځای قسطنطنیی ته مخامخ را ورسید.

د بله اړخه ، هغه وخت چی دامیرالبحر بلوط اغلن جنګی جهازونه ابنای فاسفورس ته ورسیدل نودهغوی د استقبال له پاره زوړ عباس دخپلو ملګرو او جهازونو سره یو ځای موجود وو . بلوط اغلن د راتلو سره سم د نارمن بحری جهازونه تر ډیره پوری شاته و تمبول. او په ټوله ابنایی فاسفورس باندی یی ولکه وکړه. اوس نو د ښار په شاتنی سمندری اوبو باندی هم سلطاني بحریی خپله ولکه پوره کړی وه. اروپایی جهازونو ابنای فاسفورس خالی کړ او د مارمورا د بحر په لور و تښتیدل. اوس نو درومیانو له پاره یوائی ددانیال دره پرانستی وه او هغه هم په هغه‌وخت کی چی دعثمانی بحری بیړی کشتۍ په اوبو کی لا په ګشت نه‌وی مصروف شوی. خو په ګولډن هارن کی ستر وسله وړونکی مسیحی جهازونه تر اوسه پوری موجود وو. د رومی بحریی جهازونو به ټوله‌ورځ د عثمانی بحریی د جهازونو سره سپک ټکرونه کول. هغوی به کله کله د مارمورا دبحر څخه ابنا ته داخلیدل او عثمانی بحریی ته به یی زیان رساوه او بیا به بیرته تښتیدل.

د ګولډن هارن افسرانو به‌هم وخت په‌وخت د عثمانی بحریی سره لاس پنجه اچوله. ددی نه داسی معلومیده چی دقسطنطنی په چاپیریال کی د بحریی ځواکونو تر منځ اصولی جنګ پیل شوی و. دقسطنطنیی په دریم اړخ کی چی ګولډن هارن پروت و لا تر اوسه پوری خاموشي وه.

سلطان خپله شاهی خیمه‌د ښار مخی ته ، بلکل دسینټ رومانس ددروازی مخامخ نصب کړه. سلطان لښکر ته د پراو کولو حکم وکړ او دقسطنطنیی کلابندی یی پیل کړه. تر څنګ یی سپاهیانو ته د خیمو د نصبولو حکم وکړ اوپه خپله په خپل سپین اس سپور شو او د قسطنطنیی د دیوالونو د جاج اخستو له پاره یی اوږود چکر وواهه. دسلطان سره په دی دوره کی دهغه نوموړي سپه سالاران ښی او چپ لوری ته موجود وو . هغه د کلابندۍ مختلف حالات تر کتنی لاندی راوړل ، هغه خپل میړنی فوځیان په ځای ځای کی و ټاکل اوپخپله یی د دیوال دکمزورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایونو په لور دتوپونو دنصبولو حکم وکړ. همدا راز یې د بیل لرونکو سردار را وباله اوهغه ته یې دسرنګونو او لارو د جوړولو حکم وکړ. بیل لرونکو د سلطان دحکم سره سم د انځیرو ونی را وغورځولی او او سرنګونو په جوړولو یې پیل وکړ. دوی یو ډول ساباط هم جوړول چی دهغه شاته به سپاهیان پټیدل اودښار مهمو ځایو ته به یې ځانونه رسول. دغو ساباطونو به سپاهیان د غشو او تیږو د ویشتلو څخه هم خوندی ساتل. سپاهیانو به د همدی په کومک سره د ښار په دیوالونو باندی غشي ویشتل.

سلطانی لښکر خیمی ووهلی ، شپږم اپریل و. دسهار څخه تر ماښامه پوری ټول عیسویان دښار په دیوالونو باندی سپاره و او دعثمانی لښکر حالات یې کتل ، د ښار دننه قسطنطین دخپلو سرتیرو په جنګی تمرینو کی مصروف و ، د جینوا سپه سالار جان جستیمانی او دقسطنطنیی سپه سالار ډیوک نوټارس د ښار د ستری دروازی څخه ووتل اود جنګ په تیاریو کی مصروف شول. اوبیا په همدی ورځ د ترکانو او رومیانو تر منځ داسمان سترګو دهلال اوصلیب د جنګ نظاره پیل کړه ،سلطان د پړاو په وخت کی دخپلی وړتیا ثبوت ورکړ اومحاصرینو په ډیره بیړه خپله دمحاصری کرښه راتنګه کړه یعنی ددیوالونو څنګو ته یې ځانونه ور ورسول. منجنیقان او توپونه یې په مناسبو ځایو کی نصب کړل او د بارودو سره یو ځای یې دتیږو باران پیل کړ.

دقسطنطنیی په داخل کی د پنځم پوپ جان نکلسن نائب کارډینل اسیډرو هم موجود و. دکلابندۍ د پیل کیدو سره سم کارډینل اسیډرو او بطریق اعظم دعیسویانو دمذهبی جذبې د راپاریدو هڅی پیل کړی ، هغوی به خلکو ته د جنګ په لور دترغیب او د شهادت فضایل بیانول ، ټولو سترو سترو پادریانو او بشپانو به و عظونه او نصیحتونه کول. کارډینل اسیډرو په خپله دسپاهیانو لباس وا غوست او د ډیرو ښو عسکرو کمان یې په خپل لاس کی واخست. د ټولو عسکرو او سپه سالارنو څارنه د شهنشاه په لاسو کی وه. د اپریل په اومه د سینټ رومانس ددروازی شاته جان جستیمانی دخپلی اوسپنیزی ډلی دسپرو سره یو ځای ددروازی څخه بیرون راووتلو ته تیار ولاړوو. د لمر د راختو په وخت کی د جنګ دپیلامی له پاره ناکراره عیسوی عسکر دسینټ رومانس دروازه پرانسته او د توپان په څیر تری بیرون راووتل. د راوتلو سره سم دهغوی روزل شوو عسکرو خپل ځانونه منظم کړ ل، او خپل صفونه یې جوړ کړل. دوی په مسلمانانو باندی دحملی کولو له پاره ناکراره و و. دعیسوی لښکرو د راوتلو سره سم د سینټ رومانس دروازه دهغوی تر شا بیرته وتړل شوه اوس نو هغوی د سلطان دلښکرو په مقابل کی په سپین میدان ولاړ وو. مسلمانانو هم خپل فوځ منظم کړ خو پخوا تر دی چی په یوه بل باندی وریریوځی ،په فوځونو کی د ینی چری د فوځ یو بهادر رامخته شو ، دمیدان منځته راغی ، اوعیسویانو ته یې دمبارزی بلنه ورکړه. دهغه دمقابلی له پاره یو عیسوی ځوان میدان ته راغی ، یو بل ته مخامخ شول ، مسلمان سپاهی عبدالله دخپل دښمن منتظر و. دراتلو سره سم یې خپل مخالف سره ټکر پیل کړ ، د اوسپنو ټکر پیل شو ، دواړو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی ، د عسکرو نه علاوه په دیوالو باندی ناستو خلکو هم د جنګ دا نظاره د ورایه کتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو ځوانانو یو د بله سره تر ډیره پوری ټکر وکړ خو بلاخره عبدالله د ټکر د پای ته رسولو پریکړه وکړه ،خپلی حملی یی تیزی کړی او رومی عسکر ته یی دخپل ځان ځخه دفاع کول ستونزمن کړل په دی اساس هغه وتښتید . دهغه آس د خپل لښکر په لور په منډه ولاړ. دمبارزی دغه لړۍ تر ډیره پوری پاته نه شوه ، ځکه ددواړو خواو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی اویو دبل په خلاف په جنګ کی مصروف شول ، د ښار ددیوالونو څخه دخلکو شور وزوږ راپورته کیده ، عیسوی نجونو به دخپلو فوځونو د ګرمولو له پاره په هغوی اوازونه کول. په همدی وخت کی بهادر جستیمانی پخپله راووت او د مسلمانانو د لښکر په قلب یی حمله وکړه ، هغه دینی چری بهادر فوځیان تتر بتر کړل او د عثمانی بیرغ په لور ور مخته شو .د جستیمانی توره د برق په څیر ځلیده اودهغه یو یو ګذار د عثمانی عسکرو له پاره د هغه میړانه اوبهادری ښووله .سلطان په خپله په یوی غونډۍ ولاړ و او د جستیمانی بهادری یی کتله. دسلطان په مخ باندی د جستیمانی ددی بهادرۍ له پاره د تحسین اوخوښی نه ډک جذبات وو .

دقلب په کمزورتیا باندی دنظر پریوتو سره سم اغا حسن خپل خپاره فوځیان بیرته سره را ټول کړل تر څو د جستیمانی په مقابل کی و دریږی. دواړه لښکری تر دوو ساعتو پوری یو دبل سره نښتی وی ، او بیا عیسوی فوځونه د پخوا څخه د جوړ کړل شوی پلان په مطابق شاته و تمبیدل. اودسترګو په رپ کی یی دجنګ میدان خالی کړ. دښار دروازی دخپلو سپاهیانو له پاره پرانستل شوی اوښاریانو دخپلو بهادرو فوځیانو په غاړو کی دګولو هارونه واچول. کله چی ټول عیسوي لښکر ښار ته ننوت نو د سینټ رومانس دروازه بیرته و تړل شو ه اورومیان کلابند شول. دقسطنطین قیصر په خپله د دیوال په یوه برج باندی موجود وو . ددیوال نه مخته یو اوږود خندق کندل شوی و اوهغه یی د اوبو څخه ډک کړی و .

دسلطان محمدخان فوځونو د اربان په لاسو د جوړو شوو توپونو په واسطه د ښار په دیوالونو باندی دګولیو ویشتل پیل کړل ، داربان ستر توپ چی ددی جنګ دناوی حیثیت یی درلود د سینټ رومانس مخامخ نصب کړل شوی و .ددی توپ هره ګولۍ دیرش انچه قطر درلود . اربان پخپله ددی توپ دویشتلو دنده درلوده. دبله اړخه د سلطان پیاده فوځ د ساباطونو په کومک سره خپل ځانونه دیوالونو ته ور رسول. خو دخندق په موجودیت کی هغوی نه توانیدل دیوالونه ته ور ورسیږی. په دی وخت کی دديوالونو د پاسه نصب شوی عیسوی توپونو په مسلمانانو باندی دنیا سور اور ګرځولی وه. سلطان محمد خان پخپله ټوله ورځ د فوځ قومندانی کوله ،دسهار نه تر ماښامه پوری د اس په شا ناست و اویوی لوری بلی ته یی ځغلاوه.

دلمر د پریوتو سره سم ددواړو خواو څخه جنګ بند شو ، دټولی ورځ جنګ ستومانه کړی عسکر بیرته خپلو خپلو ځایوته راغلل. خو هغوی دخپلو ځانو څخه د وسلی د لری کولو پرته بسترو ته ځانونه ورسول. په دی ورځ چی مسلمانو سپاهیانو دښار دیوالو ته د ورسیدو څومره هلی ځلی کړی وی ټولی ناکامه وی. په همدی خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان دمشاورت غونډه را وبلله ،اود خندق څخه د تیریدو مشوره یی تری واخسته. بله ورځ سهار وختی مسلمانانو خندق ځای ځای د ډبرو اوخاورو څخه ډک کړ ، دا دښار نه بیرون خندق و اودومره ژورتیا یی نه درلوده . تر غرمی پوری یی خندق په مختلفو ځانو کی وویشه او دتیریدو لاری یی راپیدا کړی ، په دی توګه عثمانی لښکر د ښار تر دیوالونو پوری ورسید. خو ددیوالو دپاسه یی زور نه رسیده . ځکه دپاسه به عیسویانو په غوړو کی مالوچ لمدول اوبیا به یی اور ورته کاوه او په مسلمانانو به یی راشیندل. دغی کار ترکانو ته ډیر زیان ور رساوه . په دی خاطر عثمانی فوځونه مجبور شول تر څو د دیوالونو څخه بیرته شاته شي. دا ورځ هم بی نیله اوبی مرامه تیره شوه.

بله ورځ هم په جوش او جذبی باندی ملبس عیسویانو مسلمانان هیڅ کار ته پری نه ښوول.

اوس نو سلطان یو بل پلان جوړ کړ. هغه د لرګیو مضبوطی تختی یوځای کړی او دهغوی څخه یی ستر ستر مینارونه جوړ کړل. ددی لوړوالی د ښار ددیوالو په اندازه و ، د لرګیو ددی مینارونو په سرونو کی یی پاتخی ونښلولی او ورلاندی یی ورته عربی نصب کړی تر څو په اسانۍ سره حرکت وکولی شي. سلطان خپلو بهادرو سپاهیانو ته حکم وکړ چی دا مینارونه دیوالو ته نژدی یوسی اوهلته یی پاتخی د دیوالو سره یوځای کړي په دی توګه به دوی ته د خندق څخه یوپل جوړ کړل شي. ددی ټول کار مسؤلیت اغا حسن په خپله په غاړه واخست ، هغه خپل مینار ان تر دیوال پوری ورساوه او هلته یی د دیوال سره ونښلاوه خو کلابندو عیسوي عسکرو هم پوره وړتیا وښوده ، هغوی دغه مینارونه په سور کی وسځول او په دی توګه عثمانی لښکر د ډیر زیات ځانی او مالی تاوان نه وروسته بیرته شاته راغی. او په دی توګه ددی مینارون په واسطه د ښار د نیولو دا ترکیب ناکام شو.

نن د جنګ دپیلامی اوومه ورځ وه ، قاسم بن هشام د څو ورځو راهیسی په لښکر کی نه لیدل کیده. نن چی کله د ټولی ورځی دکاروایی دکتلو وروسته ستړی ستومانه سلطان خپلی خیمی ته بیرته راستون شونو قاسم بن هشام یی منتظر وموند. قاسم هم ډیر ستومانه معلومیده . داسی ځرګندیده لکه دکوم ډیر مهم کار څخه چی راستون شوی وی...قاسم ستومانه سلطان ته یو خوشحالونکی خبر ورکړ او ورته یی وویل:

« درونده سلطانه ! زه ستا دحکم په مطابق د تیرو پنځو ورځو څخه په ښار کی وم ، ماته دخپلو سرچینو څخه دا خبر تر لاسه شوی دی چی د نن څخه دوه ورځی وروسته یعنی د اپریل په ۱۵ مه د جینوا نهه ستر جهازونه غله او بارود قسطنطنیی ته را وړي. دوی به د ابنای فاسفورس څخه دجنګ په واسطه را تیریږي او د ګولډن هارن بندګاه ته به ځانونه رسوي.

سلطان دخپل ماهر اوپوه ملګری ددی خبر په اوریدو سره دخوشحالیو نه په کالیو کی نه ځایده . هغه خپل امیر البحر ته سمدلاسه پیغام ولیږه چی هغوی دی هڅه وکړی چی هغه جهازونه سهي او سلامت ونیسي اوبیا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم د اپریل همغسی و شول چی قاسم یی اطلاع ورکړی وه ، د جینوا څلور جهازونه د غلی او بارودو نه ډک ابنایی فاسفورس ته راورسیدل. دا جهازونه د عثمانی جهازونو په نسبت ډیر غټ او ستر وو. امیر البحر اغلن بلوط هڅه وکړه دا جهازونه تم کړی خو د جینوا دجهازونو ملاحان د شهادت د جذبی نه ډک وو. هغوی د ترکی جهازونو کتار مات کړ او بیرون تری راووتل. او ګولډن هارن ته ور ننوتل اوښاریانو ته یی دا ارزښتناکه هدیه په بري سره ور ورسوله.

سلطان ته چی کله دامیرالبحر بلوط اغلن دناکامۍ خبر ورغی نو ډیر په غصه شو، دهمدی غصی په حال کی پورته شو او په خپل اس سپور شو او پخپله د سمندر لوری ته ولاړ. په بری سره دجینوا د جهازونو تیریدل او ګولډن هارن ته ور رسیدل د ښاریانو په زړنو کی نوی روح راتازه کړی و. عوامو ته دا خبر هم ورسید چی تر اوسسه پوری د جینوا پنځه نور جهازونه هم په مارمورا بحر کی موجود دی چی لږه شیبه وروسته به ابنای فاسفورس ته راننوځی. خلکو ددی جهازونو د لیدلو له پار ددیوالونو سرونو ته منډی کړی او ډیره ګڼه ګوڼه هلته سره راټول شول ترڅو د جهازونو دراتیریدو نظاره وکړي ، سلطان په خپل آس سپور و اوخپل امیر البحر ته یی سخت احکام ور لیږل. هغه ورته ولیکل چی دغه پاته پنځه جهازونه په هیڅ قمیت پری نږدی چی د ابنای فاسفورس څخه ور تیر شی.

په زرګونو سترګی د سمندر په لورمرکوزی وی ،خلکو وکتل چی کله چی دجینوا جهازونه سمندر ته را ننوتل نوعثمانی بحریی په ډیر زور وشور سره په هغوی حملی پیل کړی ، دهغوی اوږود قطار یی مات کړ اوهغه ټول په یوه ځای کی مخکی وروسته اویا یو دبل سره یوځای و دریدل. عثماني بحریی دڅلورو خواو څخه دا جهازونه کلابند کړل او اوسپنه او اور یی پری ور خوشي کړل. کله چی عثماني جهازونو په پوره توګه د جینوا جهازونه تر خپل کنترول لاندی راوستل نوبلوط اغلن خپل جهازونه د مسیحی جهازونو سره یو ځای کړل ، د مسلمانو مجاهدینو دا غوښتنه وه چی هغوی دی په دی جهازونو باندی سپاره شي اودهغوی ملاحان دی یا ووژني اویا دی یی و نیسی. خو د جینوا جهازونه دومره ستر او لوړ وو چی عثمانی سپاهیان دخپلو ټیټواو کمزورو جهازونو په واسطه هغوی ته ور ونه ختلای شول.

په پیل کی ، هغه وخت چی عثماني جهازونو عیسوی بیړۍ په خپلی کلابندۍ کی راوستی نو لیدونکو سترګو ته دا یقین تر لاسه شوی و چی دا ستر پنځه جهازونه به خامخا ونیول شي. خو بیا یو نا څاپه د ښار د دیوالو څخه هغه وخت شور و غوغا راپورته شوه چی کلابند شوو جهازونو د ترکانو محاصره ماته کړه اوپه ډیره بیړه د ګولډن هارن بندرګاه ته را ورسیدل. سلطان محمد خان دخپلی بحریی دا ناکامی په خپلو سترګو کتله. او ډیر غمګین و. کله چی عیسوی جهازونه د ولکی څخه ووتل نو سلطان زغم له لاسه ورکړ اوسمدلاسه یی خپل آس په اوبو کی ور کیوست. ټوله فضا د قسطنطنیی دخلکو خوشحالۍ ډکه کړی وه ، د جینوا د جهازونو دا فتح د اخلاقی اړخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کلابند شوو خلکو باندې ډېر مثبت اغیز درلود. سلطان د ډېرې غصې په حال کې خپل امیر البحر را وباله ، او د ډېرې غصې څخه یې په هغه لاس پورته کړ. خو په دې کې دامیر البحر کومه ګناه نه وه. هغه خو دخپلو کوچنیو جهازونو په واسطه د عیسویانو غول پیکره جهازونه کلابند کړي وو. خو د مسلمانانو له پاره هغو جهازونه ته ورختل شونې نه و. خوبیا هم دسلطان دقهر په واسطه امیر البحر نور هم مستعد شو ، ددې نه وروسته هیڅ جهاز دا جرئت نه کاوه چې د ابنایې فاسفورس څخه تیر شي او دمارمورا په بحیره کې ور داخل شي. په دې جهازونو کې چې کوم کومک را غلی و هغه د قسطنطنیې له پاره اول او اخرې کومک و. سلطان دکلابندۍ کار په ډېره بنه توګه تر سره کړ. بیا بیا یې حملې وکړې ، بیا بیا یې ناکامې په برخه شوه اوهر څه بې نتیجې پاته شول. د کلابند شوو حوصلې نورې هم لوړې شوې ، هغوی ته د سامانو نو له پلوه هیڅ تکلیف نه و ،هغوی دکلونو کلونو له پاره دکلابندۍ تابیا کړې وه. هغوی دا هیله درلوده چې د هنګرۍ پادشاه «هونیاډې» به خپله ژمنه ماته کړې او د شمال له لورې به حمله وکړي اود قسطنطنیې کلابندې به پای ته ورسوي.

که په دې حالاتو کې دسلطان محمدخان په ځای بل هر څوک وی نو خامخا به یې دا کلابندي پای ته رسولې وی او په خپله لاره به تللی. خوسلطان په خپله اراده کې کلک اوپه خپل عزم کې راسخ و.دهغه په عزم اواستقلال کې هیڅ کمښت نه و اودهغه ارادې د هرې ناکامي وروسته نورې هم کلکیدې.

هغه وخت چې سلطان محمد خان د اورنه څخه سفر پیلاوه. نودخپل ځان سره یې د علماو ، فضلاو اوعابدانو یوه ډله هم راوړې وه ، هغه به دهمدې خلکو د خبرو څخه ګټمن کیده. درویش صفته سلطان مرادخان ثانی دخپل ژوند په اخري شپږو کلنو کې سلطان محمد خان د «ایدین» دعلماو محفل ته لیږلی و . دهمدې نیکو خلکو د صحبت څخه دهغه په عزم اواستقلال کې لوړوالی راپیدا شوی و. هغه به د محاصرې په دوران کې هم ددې خلکوسره مشورې کولې ، دخپلې لمړنۍ بحرې ماتې وروسته د کلابندۍ د لا زیاتې سختیدو له پاره یې یوه ورځ داسې تاریخي فکر په سر کې و ګرزید چې سلطان محمد خان یې د تل له پاره په «سلطان محمد خان فاتح» باندې بدل کړ.

سلطان محمد خان ته دا ډاګیزه شوې وه چې د ابنای فاسفورس دغې برخې کې ،چیرې چې اوبه ډېرې ژورې دې ، ترکې بیړه په مشکله توګه په عیسوي بیړۍ باندې بریالۍ کیدی شي. په دې خاطر یې پریکړه وکړه چې یو زیات شمیر کشتۍ او ګڼ شمیر بحرې جهازونه چې د عیسوی جهازونو څخه کوچنې دې دبندرګاه پاسنۍ برخې ته منتقل کړي. په دې ځآی کې اوبه تنګې دې ، او یونانی ستر جهازونه هم دلته نه دې بریالې شوې ،دبندرګاه پورتنې برخه ګولډن هارن پورې رسیږي او ګولډن هارن ته هیڅ ډول زیان نه رسیږي. د کلابندۍ ټول زور د وچې په لور مصرفیږي. په ځانګړې توګه د سینټ رومانس د دروازې په لور دکلا د سوبې ټول سامان اووسایل را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولیږي. په دې خاطر دقسطنطنیې خلک دنور خوا و ځخه بې فکر اوسي او په همدې یوې لورې خپل دفاعي ځواک مصرفوي.

سلطان فکر وکړ چې که چیرې دګولډن هارن له لورې که په ښار باندې حمله وکړل شي نو درومي فوځونو توجه به سره وویشل شي او په دې توګه مونږ ته هم ددیوال ماتول او ښار ته ننوتل اسانه شي ،خو دسمندر له لورې حمله هغه وخت شوني ده چې په ګولډ ن هارن کې اوسپنيز زنځير نه واې ، اوهلته جهازونه ور ننوتلي شواى. په همدې وخت کې سلطان دخپل ذهانت او استقلال ځخه کار واخیست اویو نمونه ی هوډ یې وکړ. دسلطان دغه وړاندیز اغاحسن ، احمدکدک پاشاه ، اومحمودپاشا په څیر پوه او تجربه لرونکې سپه سالاران هم حیران پاته کړل. سلطان د یوه ناشونې کار د شونې کولو هځې کولې.

سلطان وویل چې د ابناى فاسفورس په زورو اوبو کې خپل ټول جهازونه ګولډن هارن ته ور ننباسي. خو دوی ته به په اوبو کې د تللو په ځای د وچې د لارې تلل په کار وي ، ددې کار له پاره هغه یو ډیر عجیب اوغریب وړاندیز وکړ. دغه وړاندیز د نړۍ په تاریخ کې ساری نه لرې. هغه پریکړه وکړه چې ګولډن هارن ته دجهازونو د ورسولو له پاره به لس میله واټن په وچې وهل کیږي. ددې له پاره د ابناى فاسفورس دغربي ساحل ځخه جنګي جهازونو وچې ته راوړل کیږي اوبیا به دغه جهازونه د یوې سختې غرنۍ او تیږلوړه لارې نه دګولډن هارن شمالي غاړې ته رسول کیږي او همله‌ته به په ګولډن هارن کې ځای په ځای کیږي. د وچې دا لاره نژدې لس میله واټن درلود. سلطان دروان کال د جمادي الاول ځوارلسمه شپه چې په پوره توګه دسپوږمۍ په رڼا باندې روښانه وې و ټاکله. هغه حکم وکړ چې ان تر ګولډن هارن پورې د لرګیو تختې و غوړوی. دا د سلطان یو عجیب وړاندیز اودهغه محیرالعقوله تجربه وه. سلطان ددې کار د پای ته رسولو له پاره همدا یوه شپه ټاکلې وه ، دهغه دحکم سره سم په دغه لس میله واټن کې دلرګیو تختې و غوړول شوې ، ددې تختیو دپاسه یې غوړي واچول. د دغوړوالي په واسطه دا تختۍ پخپله یو سمندر وګرزید.

دښار دديوالونو ځخه ټوله ورځ سیل کونکو د سلطان عسکر کتل چې د لرګي تختۍ غوړوی او یو ځای کوی یې. خو هغوی حیران و چې اخر مسلمانان ددې ځخه څه ډول کار اخستل غواړي ؟ دشپې درا ختلو سره سم مسلمانو سپاهیانو خپلې ۸۰ جنګي کشتۍ اوجهازونه را ښکودل او د لرګیو په تختیو یې ور وخیژول ، کله چې ددې اتیاو جهازونو ټرین په تختیو باندې سپور کړل شو نو په زرګونو عسکرو هغوی ټیله کولې. په دې شپه دهوا ځپو هم دمسلمانو عسکرو سره پوره مرسته کوله ، په دې اساس د جهازونو ملاحانو بادبانونه پرانستل. د جهازونو ددې ټرین د پر مخ بوتلو له پاره دانسانانو نه‌علاوه حیواناتو هم خپله ونده تر سره کوله. لاره اوږده او ډیره سخته وه ، دسپوږمۍ رڼا هرې لورې ته خپلې وړانګې غوړولې وې ، په دې سپوږمیزه شپه کې هرې لورې ته شور ماشور ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحالۍ ناري او فوځی سندري په ديوالو ناستو عیسوی عسکرو اوریدی. او په دی سوچ اوفکر کی حیران و چی اخر مسلمانانو دکوم کار له پاره ملاتړلی ده.

پخپله قسطنطین هم دیوال ته راغی او دمسلمانانو ددی کار نظاره یی وکړه ، هغه دعثمانی فوځ د باجو غږ اوریده. خو ددی نه زیات په نور څه نه پوهیده. خومسلمانانو خوشحالی کوله. ټوله شپه دغو اتیا جهازونو سفر وکړ او دقسطنطنیی عیسویان تر اخری وخته پوری هم هیڅ و نه پوهیدل ، بلاخره د سهار رڼا د دی ستر راز څخه پرده پورته کړه ،په دی وخت کی دسلطان لښکر اتیا جهازونه او درنه توپخانه په ګولډن هارن کی ځای په ځای شوی وه.

کله چی دقسطنطنیی خلکو د سلطان دلښکر اتیا وسلوال جهازونه اودرنه توپخانه په ګولډن هارن کی وکتله نو دښاریانو ساه ګانی و دریدی....دا څه شوی دی ؟...دوی خو یا ناشونی خبره شونی کړی ده.... دقسطنطنیی خلکو په خپلو سترګو باور نه کاوه ، هغوی دا هم وکتل چی عثمانی فوځونو د دیوال تر څنګ یو پل هم درولی دی اوخپل توپونه یی په مناسبو ځایو کی نصب کړی او ددیوال دی لوری ته یی د ګولیو د ورولو له پاره هم ځانونه تیار کړی دی. عیسویان ډیر وارخطا شوی و ، د قسطنطین ځومره جهازونه چی په ګولډن هارن کی موجود و ، هغوی ټول د زنځیر تر څنګ په یوه لیکه کی ولاړ و ترڅو پردی جهازونه دننه را داخل نه شي .کله چی دقسطنطین جهازونو دعثمانی بحری بیړۍ جهازونه په ګولډن هارن کی وکتل نوپرهغوی دحملی کولو له پاره رامخته شول. خو سلطان محمد خان د بندرګاه دواړو غاړو ته خپله توپخانه نصب کړی وه. عثمانی توپخانی په عیسوی جهازونو باندی ګوله باری پیل کړه او هر جهاز به چی مخی ته راته نو هغه به یی دهمدی ګولیو په واسطه په اوبو کی غرقاوه. د اربان توپونو سخته ګوله باری کوله اوهر لوری یی ګولۍ ویشتلی. دا د جنګ هغه اساس نقطه وه چی توپونو په کی ډیر بنسټیز اوپریکنده رول و لوبوو. په دی توګه د سمندر له لوری دحملی په واسطه عیسویان محبور شول چی خپل فوځ ځواک سره وویشي. دګولډن هارن اوبه ډیری ژوری نه وی. په دی اساس عثمانی جهازونو په ډیره اسانۍ سره هغه استعمالولی. سلطان په ګولډن هارن باندی دیوه پل د جوړولو حکم وکړ اوپه دی توګه یی دښار شمالی دیوال هم د سختی کلابندۍ لاندی راوست ږ.

اوس نود **۱۴۵۳** کال د مئ دمیاشتی څلور ویشتمه ورځ وه. په همدی ورځ قسطنطین سلطان ته پیغام ولیږه: « ته چی پرما ځومره خراج ټاکل غواړی زه یی ورکړی ته تیار یم. ما خپل باجګذار وګرزوه اوقسطنطنیه ماته پریږده»

خو اوس سلطان په دی ډاډمن شوی و چی هغه به ښار سوبه کوی. په دی خاطر یی قسطنطین ته ځواب ولیږه چی: « که چیری ته اطاعت قبلوی نوتاته به دیونان جنوبی برخه درکړل شي خو زه به په اسلامی دولت کی دقسطنطنیی د یو ځای کیدو پرته بیرته ستون نه شم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دی پوهیده چی ترهغی چی دقسطنطنی عیسوی سلطنت چی دعثمانی سلطنت تر منځ خنډ ګرزیدلی دی ، په خپل ځای پاته وی نو په ګوانبونو او خطرونو کی به کوم کمښت نه راځی. هغه دقسطنطین اودهغه څخه د پخوانیو قیصرانو د شرارت څخه پوره خبر و. او بیا خو اوس د قسطنطنیی په سوبه کی ډیر کم وخت پاته و. په دی خاطر د قیصر قاصد د سلطان دخیمی څخه نامراده اوناکام و ګرزید. په دی وختو کی د وچی له لاری هم یو پر بل سختی حملی پیل شوی وی ، خود قسطنطنیی پر هغو دیوالونو چی د زرکالو راهیسی یی دهر ډول دښمن څخه دغه ښار خوندی ساتلی وه د عثمانی حملی کوم اثر نه ښکاریده. عثمانی توپونو د دیوالو په دواړو غاړو باندی په پرلپسی توګه ګوله باری کوله ، بلاخره د اوو ورځو پرلپسی ګوله باری نه وروسته دقسطنطنیی ددیوالونو په دری ځایو کی درزونو راپیدا شول.

هغه دیوالونه چی د پیړیو پیړیو راهیسی یی په پوره ځواک سره دهر دښمن مقابله کړی وه دعثماني توپونو په مقابل کی تم نه شول او په ځای ځای کی وشکیدل.... اوبیا داسی وخت هم راغی چی د سینټ رومانس ددروازی تر څنګ څلور واړه برجونه دتوپونو د ۳۰ انچه ګولیو په مقابل کی تر ډیره و نه دریدل او په ځمکه راپریوتل. اوس نو سلطان محمد خان ته خپل اخری بری تر سترګو کیده (ګبن)

سلطان قسطنطین ته پیغام ولیږه چی که چیری هغه دغه ښار په امنناکه توګه ورته حواله کړی نو دښاریانو ژوند ته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. ددی ترڅنګ به د موریا حکومت هم ده ته ورحواله کړی. خو قسطنطین دا وړاندیز و نه مانه . هماغه و چی سلطان محمدخان په خپل لښکر کی اعلان وکړچی دمئ په ۲۹مه به اخری اوپریکنده حمله کیږی.ددی نه مخته په ۲۸ دمئ سلطان یو ځل بیا خپل فوځ کی اعلان وکړ چی سبا سهار به د هره اړخه په ښار حمله کیږی ، فوځ ته به دښار د تاج او تاخت له پاره اجازه ورکول کیږی. خو سرکاری املاکو ته به څوک زیان نه ور رسوي ، ددی نه علاوه هیڅ عثمانی سپاهی به ، امن غووښتونکو ، وسله غورزونکو ، زړو ، کوچنیانو ، ښځو او ....ته زیان نه ور رسوی. ددی خبر سره سم دمسلمانانو په لښکرو کی دخوشحالۍ څپی خپری شوی او دتکبیر غږونه پورته شول.

دبله اړخه په شاهی قصر کی قسطنطین خپل سپه سالاران ، دحکومت مسؤلین ، قومی مشران ، مذهبی مشران ټول راټول کړل اویوه غونډه یی جوړه کړه ،هغه ته ډاګیزه شوی وه چی سبا سهار مسلمانان یوه هر اړخیزه حمله کوی. په دی خاطر یی ښاریانو ته تر اخری ساعته پوری د جنګیدواو دفاع حکم وکړ. پخپله یی هم په ډکی مجمع کی په خداوند یسوع مسیح باندی سوګند یاد کړ چی دخپلی وینی د اخری قطری پوری به دترکانو په مقابل کی جنګیږی. دغونډی د پای ته رسیدو سره سم ټول سالاران راپورته شو او داخری معرکی له پاره یی ځانونه تیارول پیل کړل. قیصر ددی غونډی د پای ته رسیدو څخه سمدلاسه وروسته ایا صوفیا ته راغی اوپه خپل اخری عبادت کی مصروف شو . په ای صوفیا کی په هر پادری باندی ویره اوخوف سپور شوی و ،قیصر دعبادتځای څخه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغیدو وروسته خپل ځای ته ولاړ، هلته یې دځو لمحی ارام نه وروسته په آس پښه واړوله اودسینټ رومانس په لور راغی ، دلته دکلابند شوو لخوا سخته حمله شوی وه.

عثمانی فوځ هم ټوله شپه په ذکر و عبادت کی مصروف وو . پخپله سلطان محمد خان دسهار د لمانځه څخه د فاریغیدو وروسته د علماو اوروحانیونو غونډی ته ورغی اودخپلی اخری حملی دبریا له پاره یې تری دعاوغوښته. په دی غونډه کی دسلطان پیر « ایدنی رحمة الله » هم موجود وو. دغه پیر داخری حملی دبری له پاره ددعاکولو په نیت ځانته خیمه درولی وه ، دخیمی بیرون یې یو ساتونکی درولی و تر څو څوک یې مزاحم نه شي . په دی توګه د سلطان مرشد په خپله په دعاو کی مصروف وو. سلطان د لمر دراختو نه مخته د خپلو فوځونو لیکی سمی کړی ، اوهغوی ته یې یو په زړه پوره تقریر وکړ.

« نن به مونږ د ماسپښین لمونځ په ایاصوفیا کی ادآ کوو .»

سلطان د خپلی وینا د ختمولو وروسته خپلو سالارانو ته دحملی کولو حکم وکړ. نن د **۱۴۵۳**کال د مئ د میاشتی **۲۹** مه ورځ وه ، عثمانی فوځونو د مختلفو اړخونو څخه حمله وکړه ، توپونو او منجنیقونو دښار په دیوالونو ګولی ورولی ، دیوالونه ځای په ځای سوری شوی وو . خودحملی ډیر زور دسینټ رومانس ددروازی په لور و . عثمانی فوځونو په ځای کی د خندقونو څخه تیر شول ، هغوی دخندقونو دپاسه پاتخی کینښودی ، کمندونه یې واچول اوپه دی توګه د لمر د راختوسره سم د وینو اواور دا پریکند جنګ پیل شو. دسینټ رومانس دیوالونه لا دپخوا څخه د ترکانو په توپونو سوری سوري شوی و. په دی اساس مسلمانو سپاهیانو ددیوالونو د همغه درزونو څخه ګټه پورته کړه اوښار ته دننوتلو هڅه یې وکړه. خو هر ځل به دهغوی هڅی دسختی مقابلی سره مخامخ کیدی . دعثمانی فوځونو بهادرو څو ځلی د لویدلو برجونو او ددیوالو د درزنو څخه دتیریدو هڅی کولی ، خوهلته دننه د جسټیمانی اونورټاس فوځونو، دقسطنطنیی عامو ښاریانو ، ان ښځو اوکوچینانو دخپلو ځانو څخه دفاع کوله ،هری لوری ته همدا حال و .... د سمندر او وچی دواړو څخه په یوه وخت کی سختی حملی روانی وی ،یو عجیب اوحیرانونکی قیامت و. یو اړخ هم د تسلیمۍ له پاره تیار نه و ، قسطنطین په خپله په اس ناست و او د سهاره تر غرمی یې دځه خوړلو ښښلو پرته منډی ترړی وهلی ، جان جسټیمانی توری کارولو داسی مهارت ښوده چی سلطان محمد ورته په خپله ګوته په خوله و.اوبی اختیاره یې دا خواهش کاوه چی کاشکی دا شخص زما په فوځ کی وای.«عثمانی دولت» ... تر غرمی پوری دعثمانی دولت یوعسکر هم ښار ته ور داخل نه شو. عیسویانو دخپل مرکز د خوندی ساتلو له پاره حیرانونکی شجاعت تر سره کاوو. هر سپاهی به دخپل ځان په قیمت دفاع کوله . هر ځل به یې د ترکانو حملی درولی ، توری د تورو سره جنګیدی ، ترکی عسکر به د عیسوی عسکرو د وژلو اویا پخپله دشهید کیدو ....وروسته ددیوال څخه راغورزیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو سلطان محمد خان د خپلو لمړنیو ناکامیو څخه ناهیلی شوی نه و . په پوره عزم سره را پورته شو او د ښار ددیوال څنگ ته ورغی ، دوه رکعته لمونځ یی په جمعه وکړ ، دزمکی هغه برخه چی سلطان اودهغه ملگرو په کی لمونځ ادا کړ دتل له پاره د« فاتح د لمانځه ځای» په نامه مشهوره شوه .(جهان دیده) .... بلاخره سلطان د خپل نازولی فوځ ینی چری زرکسیزه ډله له ځانه سره کړه ، ددی ډلی په لمړی لیکه کی اغا حسن ، عبدالرحمن ، اوریاض بیگ په څیر تجربه لرونکی عسکر شامل و . تردی وخته پوری یونانی اورومی عسکر پوره ستومانه شوی وو . په هغوی کی د تازه حملو تاب نه وپاته. ددی تازه مهم د روانیدو نه مخته سلطان خپل پیرته یو قاصد ور ولیږه او ورڅخه یی وغوښتل چی ځانگړی دعا ورته وکړی. ځکه سلطان اندیښمن و چی که نن قسطنطنیه فتحه نه شی نوبیا به هیڅکله هم فتحه نه شي . ځکه چی نن حمله کونکو خپل ټول توان په کار اچولی و . کله چی دسلطان قاصد هلته ورغی نو ساتونکی هغه منه کړ خو عثمانی وزیر ساتونکی ته په قهر شو او ورته یی وویل چی هغه به پیر ته دسلطان پیغام هرومرو ور رسوی.

ددی خبری سره سم هغه خیمی ته ور ننوت ویی کتل چی پیر په سجده پروت دی او دعا کوی. دعثمانی وزیر په کتلوسره یی سر راپورته کړاو ورته یی په خندا کی وویل چی ورځه قسطنطنیه فتحه شوه ...(تاریخ اسلام).

عثمانی وزیر ته د دی بزرگ په خبرو باندی باور را نه غی اوبیرته یی منډی کړی. خو د هغه بزرگ د خیمی څخه د وتلو وروسته یی وکتل چی د ښار په دیوالونو باندی داسلام بیرغ رپانده دی . په حقیقت کی هغه وخت چی سلطان خپل پیر ته دا قاصد ور لیږه نوهغه وخت ډیر نازکه وه . اوبیا په دی وخت کی ددیوال هغه برخه د سلطان تر مخه وه یوناڅاپه را پریوته او د راپریوتو سره سم خندق ډک شو اوښار ته د ور ننوتلولاره پرانستل شوه . د بله اړخه بحري فوځ هم په همغه وخت کی په یوه ستر برج باندی ولکه وکړه اوسلطانی بیرغ یی پری نصب کړ . ددی بیرغ د پورته کیدو او د دیوال د راپرزیدو وروسته سلطان اودهغه ملگری چی په سر کی یی اغا حسن شامل و ښار ته ورننوتل. خو عیسویانو تراوسه پوری خپله ماتی نه منله. په همدی وخت کی قسطنطین ته یو ډیر ژور زخم دا راپیداشو چی دهغه دجنگ نازولی جستیمانی سخت زخمی شو او اوجنگ میدان یی پریښود . سلطان په همداسی وخت کی حمله کوله چی حستیمانی دخپلو ملگرو سره لاره پری ایښی وه . اوپه دی توگه یی ښار خپلو دښمنانو ته حواله کړی و. قسطنطین د جستیمانی دتم کولو له پاره ډیری هلی ځلی وکړی و خو هغه د مسلمانانو دتورو څخه ویریدلی و . هغه سمدلاسه د بندرگاه په لور ولاړ . دهغه د تللو سره سم په عیسویانو کی کمزورتیاوی راپیدا شوی ،په دی وخت کی قسطنطین په خپله قومنده په لاسو کی واخسته. خو دیني چری حمله ډیره سخته وه ، عیسویانو یی مقابله ونه شوه کړای.

دینی چری سردار اغاحسن په ډیره میړانه دخپلو ملگرو سره یو ځای په دیوال ور وخوت ....قسطنطین اودهغه ملگرو هڅه وکړه چی اغا حسن شاته و تمبوي. په دی وخت کی ددغو دری مسلمانانو دمقابلی له پاره سل کسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عیسویان راغلل ، خو اغا حسن د پایلونه بی پرواه د قسطنطین په فوځونو کی خپله توره وچلوله. په دی وخت کی داغا حسن وجود زخمی زخمی شو. بلاخره یی دزخمونواوزیاتی وینی له لاسه همله ته دشهادت کلیمه ولوسته او ځان یی خالق ته وسپاره ...... په دی جنګ کی دینی چری د دیرشو عسکرو څخه اتلس شهیدان شول. خو دانور بریالی شول ځکه دهغوی شاته نور ترکی فوځونه ور ورسیدل ، اوس نو حمله کونکی دهره اړخه ښار ته ور ننوتی و. هری لوری ته دعیسوی فوځیانو جسدونه پراته وو. اوس دښار په ستر دیوال باندی سور هلالی بیرغ رپانده وو.

قسطنطین چی تر اوسه پوری په پوره زړه ورتیا سره جنګیده دخپلو ډیرو مخلصو ملګرو په دلاسه ورکولوسره یی هیلی له لاسه ورکړی اوپه لوړ اواز یی وویل چی:

« ایا کوم عیسوی شته چی ماپخپلو لاسو ووژنی...؟ ایا کوم عیسوی شته چی ماپخپلو لاسو ووژنی؟»

خو کله چی دروم اخری قیصرته کوم ځواب پیدا نه شو نو بیا یی د روم د قیصر لباس د ځانه لری کړ اودعثمانی فوځ په سیلاب کی ورګډ شو او دیو سپاهی په څیر په پوره میړانه و جنګید او ووژل شو.... په دی توګه دهغه دمرګ نه وروسته یولس سوه کلنه بازنطینی پادشاهی هم له منځه ولاړه ....ددی پادشاهی پیل دقسطنطین له خوا شوی و او اخریی هم قسطنطین و. اوددی نه وروسته ....دقیصر لقب یو تاریخی داستان پاته شو. دعالمیانو دسرور دا ارشاد پوره شو چی فرمایلی یی وو ....«اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ...»

څو شیبی وروسته قسطنطنیه د فاتحینو دلښکرو څخه ډکه شوه ، دعیسویانود مدافعت جوش د منځه ولاړ او حالات ارام شول. عثمانی فوځونو خپلی توری په نیامو کی کیښودی ، سلطان محمد خان دخپلو ملګرو سره یوځای په خپل اس سپور د دیوال د لویدلی برخی څخه راتیر اوښار ته راننوت اوځان یی دایا صوفیا چرچ ته ورساوه. دلته هغه ستنی ته چی د ترکانو ماتی یی ورسره تړلی وه په زرګونو عیسویانو پناه اخستی وه ورغی.

کله چی دسلطان آس دی ستنی ته ورسید نو په زرګونو عیسویانو خپل سرونه راپورته کړل اودا سمان په لور یی کتل چی هغه اسمانی فرشته به توره په لاس راکیوزی او ترک سلطان به دخپلو ملګرو سره یوځای ددی ځایه باسی او دماتی سره به یی مخ کوي، خو سلطان محمد خان دهغی ستنی څخه ور تیر شو اود ایا صوفیا دروازی ته ورغی ، په دی وخت کی نه کومه فرشته د اسمانه راښکته شوه او نه درومیانو ماتی په فتحه بدله شوه. په کلیسا کی را ټول شوی خلک په اخری وختوکی دغیبی کومک منتظر وو. ان تر دی چی ددی کلیسا په اړه دغه توهماتی عقیده دسلطان په لاسو د تل له پاره په خاورو بدله شوه.

نن هغه سلطان محمد خان نه و ....بلکه « سلطان محمد خان فاتح» و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام هم د سلطان سره یو ځای د ایاصوفیا تر مخه د خپله اسه کوز شوی و ،هغه ددی نه مخته هم ځو ځلی دلته راغلی و. لا تراوسه سلطان همدلته دایاصوفیا په دروازی کی و چی قاسم په ډیره بی صبری سره ایا صوفیا ته ور ننوت. د چرچ په هال کی دهغه پیژندونکی راهبانی او پادریان سره را ټول شوی و. ټول قاسم ته په حیرانتیا سره وکتل اودهغه په فاتحانه راننوتلو سره یی سرونه ټیټ کړل. خوقاسم غوښتل سوینا ته ځان ورسوی. هغه ته سوینا هیچری هم تر سترګو نه شوه .په منډه پاس منزل ته ولاړ. او په بیړه یی ځان د سونیا خونی ته ورساوه.

کله یی چی دسونیا دکوټی دروازه پرانستله نو بی اختیاره یی آه وویل ....ځکه سونیا دخپلی کوټی په منځ کی پرته وه ، دهغی په ګیډه کی یو توره ننویستل شوی وه. د سونیا وینه په فرش باندی بیدله. سونیا په وینو کی لت پت وه خو خپلی سترګی یی د دروازی په لور نیولی وی ، ، ،

قاسم ورمنډه کړه او سونیا ته یی ځان ور ساوه. خو هغه مړه شوی وه. دهغی سترګی پرانستی وی اوهغه د وعدی په مطابق اوس هم دقاسم منتظریوی. قاسم دهغی په سترګو باندی لاس کیښود او په لوړ اواز یی انا لله و انا الیه راجعون وویل. قاسم دحالاتو څخه داسی وانګیرله چی سونیا په خپله خپل ځان نه دی وژلی بلکه هغه وژل شوی ده . دهغه ذهن د شاګال په لور ولاړ او فکر وکړ چی دا دهمدی مکروه انسان کار دی. دقاسم په سترګو کی دشاګال انځور راګرزیده اوسترګی یی د وینو نه ډکیدی.

سلطان محمد فاتح دخپلو ملګرو سره وعده کړی وه چی دماسپښین لمونځ به په ایا صوفیا کی کوی .په دی اساس سمدلاسه دایاصوفیا د هال څخه چوکی لری کړل شوی اوپه ایا صوفیا کی دسلطان محمد د الله اکبر اواز پورته شو. سلطان اودهغه ملګری د الله په دربار کی په سجده پریوتل. په دی وخت کی په ایا صوفیا کی د زرګونو عیسویانو او پادریانو د سترګو څخه اوښکی روانی شوی ، دلمانځه څخه د فاریغیدو وروسته سلطان خپلو جنګیالیو ته حکم وکړ چی ولاړ شي اود قسطنطین لاش ولټوي ،....قسطنطین هلته د سینټ رومانس په دروازه کی د جنګ په جریان کی وژل شوی و. هلته د ډیرو لاشونو تر منځه دقسطنطین لاش وموندل شو چی په جسم یی یوازی دوه زخمونه وو. دسلطان سپاهیانو دقسطنطین سر پری کړ او د سلطان مخی ته یی راوست اوپه دی توګه د قسطنطنیی فتحه مکمله شوه .... بله ورځ سلطان دقیصرانو شاهی محل ته ورغی ، ویی کتل چی په دی پراخه محل کی هیڅ نوع حرکت نه شته. کله چی سلطان دا ورانی ویجاړی وکتلی نو بی اختیاره یی دا شعر له ځانه سره زمزمه کړ.

پرده داری می کند برقصر کسری عنکبوت

چغد نوبت می زند برګنبد افراسیاب (عثمانی دولت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی جنګ کی دمسلمانانو په لاسو څلویښت زره عیسویان وژل شوی و. او شپیته زره عیسوی عسکر په بند کی اچول شوی و. دقیصر دکورني هیڅوک هم و نه نیول شول ځکه هغوی ټول په تیښته بریالی شوی وو. ډیر یی ایټالیی او یو شمیر نورو اروپایی هیوادونو ته تښتیدلی وو. دقیصر یو لمسی څو ورځی وروسته مسلمان شو او همدلته په قسطنطنیه کی واوسید. بلاخره ددی کورنی نوم اونښه ورکه شوه.

د شاهی محل دکتلو وروسته سلطان هلته داس ځغلولو په ستر میدان کی خپل لښکر را ټول کړ اود شکرانی لمونځ یی ادا کړ. (هیپوډ روم) یواځی د اس ځغلولو میدان نه وی بلکه دلته به د نوو پادشاهانو دتاج د په سرکولو اعلان هم کیده. همدلته به فاتحو جنرالونو خپله جشنونه جوړول. همدلته به مجرمانو ته سزا ورکول کیده او منحرف عیسویان به په کی سوزول کیده. په تاریخ کی څو ځله دحکومت پر خلاف بغاوتونه دهمدی میدان څخه پیل شوی و. معلومه نه ده چی دامیدان به څو ځله دانسانانو په وینو خړوبه شوی وي،

په هیپوډ روم کی دری ستنی نصب شوی وی ، لمړی یی دمسیح نه مخته په څلورمه پیړی کی بله یی په پنځمه عیسوی پیړی کی اودریمه یی په لسمه عیسوي پیړی کی. داستنی ددری بازینطینی شهنشانو له اړخه د یادګار په توګه نصب کړل شوی وی ، سلطان محمد خان فاتح د تر ټولو کوچنی ستنی تر څنګ خپل دربار جوړ کړ. په دی ستنی باندی ددریو اژدهاو انځورونه کندل شوی و. کله چی سلطان دا انځورونه وکتل نو دخپله ځایه راپورته شو اودخپلو جنګي غشو په واسطه یی دهغی ازدهاو سرونه ور پری کړل.

په هیپوډ روم کی دسلطان دربار جاری و ، هغه نوی احکامات ورکول ، په دی میدان کی دسلطاني فوځونو اومسلمانانو نه علاوه په زرګونو عیسویان هم موجود وو. نن دقسطنطنیی خلک دخپل نوی پادشاه دکتلو له پاره راغونډ شوی وو. عثماني فوځ د پرون راهیسی په ښار کی امن وامان قایم کړی و ، سلطان اعلان کړی و چی دقسطنطنیی دښاریانو هرڅه په امان او محفوظ دی. همدا علت و چی نن د مفتوح قوم هر کس په ویره ویره تر دی ځایه راغلی و.

قاسم بن هشام دسلطان دربار ته لږ څه ځنډن راغلی و. هغه ټوله ورځ په بندرګاه کی ګرزیده. هغه ته د شاګال د پیدا کیدو له پاره یو تیز بحری جهاز او څوکسه عسکرو ته اړتیا وه. خو تر ماسپښینه پوری قاسم کومه پریکړه نه وه کړی ،په حقیقت کی هغه اوس دقسطنطنیی څخه وتلای هم نه شو. ځکه سلطان هر وخت هغه ته اړتیا درلوده. خواوس قاسم پتییلی وه چی د مارسی دپیدا کیدو له پاره به د سلطان سره نیغ په نیغه خبره کوي. اوبیا به په دی مشن باندی دسلطان د اجازی سره سم کار کوي.دقاسم کورنی هم همدلته په قسطنطنیه کی مقیم شوی و. دهغه خلک چی خپل کورونه یی پری ایښی و دهغوی په کورونو کی د مسلمانانو کورنی ځای په ځای شوی وی. حمیرا هم ورسره همغلته یو ځای وه. خو قاسم غوښتل د مارسي لټون وکړی. قاسم د هیپوډروم میدان ته راغی...اونیغ د سلطنت د عمایدینو ټولی ته ور روان شو ، تر اوسه هغه څو قدمه اخستی و چی یو ناڅاپه ودرید. هغه ته یو پیژندل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی ځیره مخته راغله اوهغه مقرون وو . دا هغه یونانی سالار و چی قاسم ورسره د ماهی نیونکو په کلی کی لاس و ګریوان شوی و . ځکه همدی مقرون روزی تښتولی وه او بیا قاسم دروزي دپیدا کولو له پاره په یونانی عسکرو حمله کړی وه . مقرون په عام لباس کی و اودعامو کلیوالو خلکو په ځیر یی په سر ټوټه راتاوه کړی وه . هغه ته د مقرون په ځیری کی یو ډول تجسس پیدا شو ، داسی معلومیده چی هغه په چا د لټی پسی دی . مقرون دسلطانی غونډی څخه بی پرواه دقسطنطنیی په خلکو کی ګرزیده . هغه د یوه یوه شخص مخ ته کتل . دقاسم شبږم حس رابیداره شو په دی خاطر یی دسلطاني دربار په لور د تللو په ځای دمقرون په لور مخه کړه.

مقرون تر ډیره وخته پوری دچاپلټنه کوله .دحالاتو څخه یی داسی ډاګیزیده چی په بیړه کی دی خوکله یی چی خپل مطلوبه کس پیدا نه کړ نوبیا د غونډی څخه ووت .قاسم یی تر شا شو ، مقرون پیدل روان و اوقاسم په زړه کی دعا کوله چی همداسی پیدل ولاړ شي . ځکه که مقرون په اس باندی سپور شوی وی نوبیا قاسم هغه نه شو تعقیبولی . مقرون د ښار دکوڅو څخه ووت او دشرق په لور روان شو ، دی لوری ته دښار ابادی کمه وه . ځکه چی په دیوال کی کومه ستره دروازه نه وه . دادقسطنطنیی شاتنۍ برخه وه . مقرون د اوږدی فاصلی وروسته دشمال شرق په لوری کنډراتو ولاړ . دقاسم تجسس نور هم زیات شو . په دی پوه شو هرومرو کومه خبره شته ....او خبره هم د راز ده... قاسم د مقرون اوخپل ځان ترمنځ دومره واټن پریښود چی مقرون د تعقیب احساس ونه کړی.

بلاخره قاسم ته یو مات اووران ویجاړ عمارت تر سترګو شو ، دا دکوم پخوانی چرچ عمارت و . دعمارت په دروازی باندی صلیب نصب کړی شوی ، مقرون همدی کنډر شکله عمارت ته ور ننوت . قاسم چی وکتل مقرون هغه زوړ عمارت ته ور ننوځی نو لږ څه ګړندی شو ، ځکه هغه غوښتل وپوهیږی چی مقرون دلته د چا سره د کتلو اود څه مقصد له پاره ورغلی دی ، قاسم په ډیره منډه ځان د چرچ عمارت ته ورننژدی کړ.

دقسطنطنیی داسیمه د سترو ستر غونډیو د یوی لړی څخه جوړه شوی وه . اودا کنډر شکله چرچ په همدی غونډیو کی پروت و . قاسم نیغ چرچ ته د ورننوتلو په ځای د چرچ خواته وګرزید او دشا له لوری چرچ ته راغی .دچرچ شاته هم یوه دروازه وه . خو دا دروازه بنده وه ، قاسم دروازی ته ورنژدی شو او د دروازی د سوریو څخه یی ددننه ځای اندازه واخسته . هغه ته د وچو پاڼو او دغښو دجالو پرته نور څه تر سترګو نه شول.....هغه حیران شو چی مقرون چیری ولاړ. قاسم رامنډه کړه او د نیغی لاری څخه چرچ ته راغی .توره یی را وویسته اودهر ډول حالاتو له پاره یی ځان تیار کړ.

قاسم په ډیر احتیاط سره چرچ ته ورننوت . خودلته هیڅوک هم نه وو . دا ډیر کوچنی چرچ و ، قاسم هلته په وچو پاڼو باندی پښی ایښودی او ددیوال تر څنګ ولاړ خو دغه چرچ دیوی ستری غونډۍ سره نښتی و .....یعنی د چرچ دروازه د غونډۍ لوری ته پرانستل کیده . قاسم په احتیاط سره دروازه پرانسته او هلته یی دیوی حجری په کتلو حیرانتیا احساس کړه خو هغه حجره هم خالی پرته وه . هغه دمقرون پسی ګرزیده خو دمقرون درک نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم. دا کوچنۍ حجره په حقیقت کې ددې غونډۍ د تراشلو څخه جوړه شوې وه. اودکوم پادرې دعبادتځای له پاره استعمالیده. خو اوس دا خونه هم خالي وه . ددې ځای د خالي پیداکیدو سره دقاسم شپږم حس په حرکت راغی اودخطر احساس یې وکړ. ځکه قاسم په خپلو سترګو وکتل چې مقرون چرچ ته را ننوت. خو اوس هغه غائب شوی و.

په همدې وخت کې هغه فکر وکړ چې شونې ده چې ددې حجرې دروازه بلې کومې لورې ته وتلې وي، په همدې خاطر یې دیوالونو ته په غور سره وکتل ، دحجرې دفرش دپاسه په یوه کونج کې د وښو ډیرې لګیدلې و، قاسم سمدلاسه مخته ورغی او هغه واښه او ګیاه یې دهغه ځایه لرې کړه .....دلته ریښتیا هم یوه لاره پیدا شوه. ددې دپاسه د لرګیو یوه کلکه تښته اینښوول شوې وه. قاسم دغه تخته لرې کړه ، ورلاندې یو سرنګ و خو دفرش نه سرنګ ته باید قاسم اته فټه ټوپ وهلی وی. په سرنګ کې دومره تیاره وه چې قاسم که په کې ورکیوتې وی نو هر څه په کې شونې وو. ځکه هغه نه پوهیده چې مقرون به دسرنګ په کوم ځای کې پټ شوی وی. خو قاسم ددې خطر اخستو ته تیار و. نو هغه سرنګ ته دوړټوپ کولو په ځای ځان په سرنګ کې را ځوړند کړ او لږه شیبه وروسته هغه په سرنګ کې وو .لمړۍ قاسم ته څه نه تر سترګو کیدل خو وروسته یې سترګې د تیارې سره عادي شوې اوخپلې مخې ته یې یو اوږود سرنګ کوت. دا سرنګ د شرق په لور ته او نژدې نیم کوس اوږودوالی یې درلود. قاسم داسې و انګیرله چې دا سرنګ به ددیوال شرقي برخې لاندې تیریږی ، ددې معنی دا شوه چې دا سرنګ به قسطنطنیې څخه تیریږی او بیرون تر پاسفورس پورې په رسیږی، ځکه چې نژدې لږ مخته قاسم ته رڼا تر سترګو شوه. اوس قاسم په سرنګ کې هر څه کتل خو مقرون یې نه کوت. لږ څه وروسته قاسم بیړه وکړه او په منډه دسورنګ څخه ووت ، ځکه هغه نه غوښتل مقرون په کشتۍ کې کیني او ددې ځایه ووځي. هغه پریکړه کړې وه چې مقرون به نیسي او ډیرو شیانو په اړه به ترې پوښتنې ګرویزنې کوي.

لږه شیبه وروسته قاسم د سورنګ نه بیرون ووت. دا د قسطنطنیې شاتنۍ برخه وه ، څنګه چې قاسم د سورنګ څخه راووت نو سمدلاسه یې سترګې په فاسفورس ابنا کې په یوې لنګر اچونکې جهاز ور ونښتې. د جهاز بادبانونه پرانستې و او دساحل څخه پنځوس ګزه لرې ولاړ و. په دې جهاز باندې دهیڅ بیرغ نه و. خو د جهاز د رنګ د کتلو سره دقاسم تندي وغوړید .ځکه د جهاز ټولې تښتې توری کړل شوی وی ، کیدی شی دشپې په تیارو کې د نه په نښه کیدو په خاطر داکار کړل شوی وي خو دقاسم په ذهن کې د ډیوډ الفاظ راوګرزیدل. ډیوډ ورته ویلي و چې د شاګال جهاز تک تور دی ، دقاسم ټول حسونه رابیداره شول. ځکه هغه چې دکوم جهاز پلټنه کول هغه پخپله دهغه مخې ته ولاړ و. په قاسم باندې قدرت مهربانه شوی و. مکروه شاګال مارسي همدې جهاز ته راوړی وه. خو په دې وخت کې قاسم د خپل شاوخوا غونډیو لورې ته متوجه شو اوس نو قاسم مقرون له یاده ویستلی و. اود شاګال په اړه یې فکر کاوه. د غونډیو له اړخه قاسم یو اواز واورید. بلکل همداسې اواز لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک چې کوم شي په اوبو کې غورځوي...قاسم یو دم ښې لورې ته منډه کړه ، توره یې راوویسته ، او په لاس کې یې ونیوله. په یوه منډه یې ځان غونډۍ ته ورساوه.

قاسم د مقرون تر مخه ولاړ و....ددې غونډیو په منځ کې داوبو په غاړه دمقرون کشتۍ ولاړه وه. خوکله چې قاسم ور ورسید نو مقرون په کشتۍ کې سپور شوی و. په یقیني توګه چې مقرون به دشاګال د جهاز په لور ورته. مقرون لا تراوسه پورې قاسم نه و کتلی. ځکه قاسم دمقرون څخه په لوړه ولاړ و او دهغه ځایه یې دجهاز څارنه کوله. قاسم پریکړه کړې وه او د لږ څه ځنډ پرته یې په مقرون باندې ور ټوپ کړ.... دوی دواړه په کشتۍ کې ور پریوتل. دټوپ د وهلو په وخت کې دهغه توره د هغه په لاس کې وه. د راټوپ کولو سره سم دهغه توری د مقرون سر دوه ځایه کړی و. خو مقرون لا تراوسه ژوندی و، قاسم یو ځل بیا خپله توره دهغه په وجود کې ورننویسته. مقرون چغې په ستونی کې وچې شوې ، هغه دمړینې نه مخته قاسم پیژندلی و ....مقرون له منځه ولاړ ، قاسم مقرون دکشتۍ نه لاندې په اوبو کې را پریوست ، او دباسفورس اوبه یې پرې تکې سرې کړې.

اوس نو د قاسم کشتۍ د شاګال دجهاز په لور ور روانه وه. قاسم په زړه کې دا ویل چې که همدا جهاز دشاګال جهاز وي نو دهغه مارسي به ورته همدلته تر لاسه شي. لمر ښه تیز و او قاسم په پوره بیړه خپله کشتۍ د شاګال د جهاز په لور ورځغلوله

اوبیا لږه شیبه همغه څه وشول چې قاسم ته ورپیښیدل. کوم چا د جهاز د عرشې نه قاسم کتلی و. دا دمقرون په خیر کوم عسکر و چې د قاسم کشتۍ یې د جهاز په لور په حرکت کې لیدله ، هغه په یوه منډه د جهاز د عرشې څخه راکیوت ، لږه شیبه وروسته قاسم وکتل چې ددې سپاهی سره یو ځای دقسطنطنې تر ټولو پراسراره انسان شاګال هم د جهاز عرشې ته را وخوت. قاسم ډیر خوشحاله شو ، او ډاډمن شو چې دا جهاز همغه دشاګال جهاز دی. خواوس دقاسم له پاره تر ټولو ستره خطره پیدا شوې وه. کله چې شاګال وکتل قاسم یې د جهاز په لورې ور روان دی نو هغه کله غوښتل چې قاسم دې دهغه جهاز ته ور وخیژي. خو قاسم هڅه کوله تر مارسي ته ځان ور ورسوي ، هغه دهر ډول خطرې ګاللو ته ځان تیار کړی و. هغه لا د شاګال د جهاز نه کافی لرې و چې شاګال دخپل جهاز لنګر پورته کړ او جهاز یې په اوبو کې خوشې کړ،شاګال دمقابلې کولو په ځای د تیښتې لاره اختیار کړې وه. که شاګال دخپل جهاز بادبانونه هم پرانستې وي نو دهغه د جهاز رفتار به د قاسم د کشتۍ دوه برابره شوی وی اوقاسم به هیڅکله هم نه وی توانیدلی د شاګال جهاز ته ور ورسیږي. خو قاسم هم خپله کشتۍ ګړندۍ کړه او دهغې رفتار یې دوه هومره زیات کړ او په ډیره چټکۍ سره یې هغې لورې ته ورځغلوله.

کله چې دقاسم دکشتۍ او هغې جهاز تر منځه واټن یوازې شل قدمه پاته شو نو دجهاز بادبانونه په یوه ټکان سره پرانستل شول.او جهاز په سمندر کې ور پریوت. دقاسم له پاره هغه وخت ډیره ستونزمنه شوه چې د جهاز څخه د قاسم په کشتۍ باندې د غشو باران پیل شو ، قاسم هڅه کوله ځان یوې لورې بلې لورې ته کړي ، په دې خاطر به

(c) ketabton.com: The Digital Library

غشي د کشتۍ په لرګيو کې ننښتل. خو پخوا تر دې چې قاسم ځان سنبال کړي دغشو بله حمله پرې راتله. د شاګال کسانو په پوره قوت سره خپل غشي ورول، پخپله شاګال د جهاز په عرش باندې ولاړ واو ددې کار څارنه يې کوله، په دې وخت کې قاسم يوه عجيبه پريکړه وکړه، هغه يو ناڅاپه د کشتۍ څخه ټوپ کړ او په اوبو کې يې ځان وغورځاوه. اوس نو شاګال اودهغه کسان ډېر وارخطا شول ځکه قاسم په اوبو کې غوپه خوړلې وه او ځان يې غايب کړی و.

اوبيا چې کله هغه را ښکاره شو نوهغه دتور جهاز په يوې څنډې باندې د ورختلو هڅه کوله. قاسم خپله توره په خوله کې نيولې وه. او په دواړو لاسو يې د جهاز جنګلې نيولې وې. دلږ څه کوشش نه وروسته هغه په جهاز کې سپور شوی و، د شاګال کسان هم دهمدې هيلې سره دجهاز څلورو اړخونو ته ځغليدل. ځکه هغوی پوهيدل چې دهغوی دښمن به کوم اړخه څخه جهاز ته را خيژي. خو هغوی ته هغه وخت معلومه شوه چې قاسم توره په لاس دهغوی تر مخه ولاړ و. په دې وخت کې د شاګال دوو کسانو په قاسم حمله راوړه خو د قاسم په څير تورزن ته ماتې ورکول څه اسانه کار نه و. ددوی څخه يو کس قاسم له منځه يوړ خو د بل سره دمقابلې په وخت کې د شاګال نور سپاهيان هم رامنځته شول ، خو قاسم زړه کوچنی نه کړ ، هغه په يوه وخت کې دشاګال د اوو کسو سپاهيانو سره جنګيده. قاسم په منځ کې ولاړ و او اوه کسه سپاهيان تر ی شاوخوا. هغه د طاهر ورور او د هشام زوی و. دعربو ډېر تکړه ځوان او د توری وهلو ستر ماهر. د لږ څه وخت مقابلې وروسته اوو واړه سپاهيان ستومانه شول ، ځکه چې قاسم غوښتل هغوی په همدې ډول ستومانه کړي، په دې وخت کې قاسم دداسې يوه داو څخه کار واخست چې دشاګال دوه سپاهيان يوځای دخپلو تورو ښکار شول. په زمکه دهغوی دپريوتو سره سم قاسم د يوه بل کار هم وختم کړ.

دجهاز بادبانونه پرانستي و اوپه چټکۍ سره مخته روان و. په همدې وخت کې دقاسم په زړه کې يو فکر راپيدا شو ، د جنګ ځای يې پريښود او په يوه منډه يې ځان د جهاز هغې برخې ته ورسو چې هلته د جهاز اخرې تختې لګيدلې وې. پاته پنځه کسه سپاهيانو هم دهغه پسې ور منډې کړې ،هغه د جهاز داخرې کونج پورې منډه کړه ، په دې ځای کې د لرګيو کمزوري جنګلې لګيدلې وې ، دقاسم پسې راځغليدونکي پنځه واړو خپل ځانونه کنترول نه شو کړای او د لرګيو جنګلې يې ماتې کړې اوپه اوبو کې ور پريوتل. اخرې دوه کسو سپاهيانو ماتې جنګلې نيولې وې او ځوړند شوي و. اوس نو قاسم ور مخته شو اودهغوی دواړو کار يې هملته ورختم کړ.

جهاز په پوره قوت سره د بحر مارمورا په لور ور روان و. قاسم ويريده چې هسې نه چې هغه دري کسه په سمندر کې لويدلې کسان بيرته جهاز ته را ونه خيژي خو هيڅ پروا يې ونه کړه او بيرته د جهاز دننۍ برخې ته ورغی. قاسم دخپل ټول جنګ په دوران کې شاګال هيڅ و نه کوت. دلته دري کابينه جوړ کړل شوي و. قاسم دخپلې توری سره بيل بيل کابين وکوت. خو شاګال يې تر سترګو نه شو. قاسم سمدلاسه د دننۍ برخې څخه راووت او د جهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرشی ته یی ځان ورساوه ، هغه وار خطا و تر څو ووینی چی شاګال خو چیری نه دی تښتیدلی. هغه په دی فکر کی و چی ایا شاګال به ځان پخپله سمندر ته ور غورځولی وی؟ ..

په دی وخت کی قاسم ته د جهاز د تاخانی په اړه فکر راپیدا شو ، سمدلاسه را ښکته شو او د تاخانی د زینی د پیدا کولو په هڅو کی شو. هلته لاندی هغه د لرګیو څخه جوړه شوی یوه پاتخه وکتله. اوس نو هغه د چیتاپه څیر سخت متوجه و. د لاندی کیوتو په وخت کی قاسم هڅه کوله چی دپښو اواز یی څوک وا نه وري ،خو کله چی لاندی منزل ته ور ښکته شو نو یو برچه یی مخته وویشتل شوه. سمدستي په خپل ځای کیناست. برچه د هغه شاته دیوال باندی ونښته.

دا برچه دهغه سخت دښمن شاګال ویشتلی وه. په همدی وخت کی د قاسم سترګی په شاګال باندی و نښتی. شاګال د جهاز په تاخانی کی موجود و. خو دقاسم نظر دشاګال تر څنګ دهغه شاته په مارسی باندی هم ولګیدی. قاسم شاګال هیر کړ او دمارسي په غم کی شو. دمارسی حال ډیر خراب و. لږ څه دمخه شاګال د مارسي رسیٓ پرانستی وی ، هغه غوښتل مارسی له ځانه سره وتښتوی خو په همدی وخت کی پری قاسم را ورسید. شاګال د قاسم دکتلو سره سم په دیوال ځوړند د اوسپنی تبر راواخست. کله چی قاسم د شاګال په لاس کی تبر وکوت نو ورته په خندا شو ،ځکه دی لرګی پریکونکی تبر دقاسم دتوری مقابله نه شوه کولی. اوس نو کله چی قاسم د شاګال په لور دحملی کولو له پاره ورته نو شاګال به سمدلاسه دمارسی شاته ځان پټاوه،دهغی ستونی به یی خفه کاوه او قاسم ته به یی ویل:

« قاسم بن هشامه توره وغورزوه او که نه د محبوبی څټ به دی ورمات کړم.»

کله چی قاسم مارسی ته وکتل نو دهغی سترګی د ډیر درد نه بیرون راوتلی وی. دهغی ستونی ددومره فشار لاندی و چی اواز یی هم نه شو ویستلی. قاسم ددی منظر په کتلوسره سمدلاسه خپله توره وغورزوله. د توری د غورزولو سره سم شاګال مارسی پریښوده او لکه د وږي لیوه په څیر یی په قاسم باندی حمله وکړه ، قاسم د شاګال د ګذار څخه دخوندی پاته کیدو له پاره تیار ولاړ و ، شاګال خپل تبر په دواړو لاسو ونیو او د قاسم سر ته یی راخلاص کړ قاسم خپل سر ټیټ کړ اود شاګال تبر په پوره قوت سره د جهاز په لرګی ولګید او هملته ونښت. دجهاز دلاندی برخی یوه ستره ټوټه ماته شوه. خو شاګال ډیر ژر خپل تبر بیرته راوویست او په قاسم باندی دبل ګذار له پاره په دوو ثانیو کی ځان تیار کړ. د قاسم له پاره دشاګال ددویم ګذار څخه خوندي پاته کیدل ډیر ستونزمن وو ،خوبیا هم د قاسم قسمت دهغه سره یاری وکړه اودشاګال دویم ګذار هم خالی ولاړ. د جهاز د تختو دماتیدو په اساس جهاز کی اوبه را ننوتی او رو رو داوبو نه ډکیده. خو شاګال د قاسم په خیال کی پاګل شوی و. په پرلپسی توګه یی په قاسم باندی حملی کولی او قاسم به هر ځل خپل ځان څنګ ته کاوه. داوبو د زیاتوالی په اساس د قاسم پښه هلته وښویده. اوس نو د سمندر اوبه لکه دنلونو په څیر په جهاز کی را روانی وی اودجهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغرقیدو خطر وار په وار زیاتیده. داسی وخت راغی چی قاسم د شاګال د حملو نه شاته ورته. په دی وخت کی مارسي د شاګال د نظر څخه غایبه شوه. مارسی د موقع نه ګټه پورته کړه اوپه اوبو کی ولاړه او قاسم توره یی راواخسته. شاګال د مارسي ددی کار څخه پوره بی خبره و. اوس نو مارسی ته دشاګال د خبریدو پرته بله لاره نه وه. دبله اړخه وخت هم کم و. ځکه جهاز هر وخت ډوبیدی شو. په دی خاطر مارسي دشاګال په لور ور منډه کړه اوددی نه مخته چی شاګال په قاسم باندی اخری ګذار وکړی...ځکه چی قاسم په ډیر بد ځای کی را ګیر شوی و... کله چی شاګال خپل تبر پورته کړ ، نوبیرته یی تبر زمکی ته رانغی ، ځکه چی دمارسي توره د شاګال په ملا کی ور ننوتی وه.او دکوم حلال شوی غوایی په څیررمباړي کړی.

قاسم او مارسي په یوه منډه د تاخانی څخه راووتل او د جهاز سره یوی تړلی کشتۍ ته یی ځانونه راورسول. څنګه چی قاسم او مارسی دجهازه کشتۍ راپرانسته اوپه کی کیناستل په همغه وخت کی دجهاز ټوله برخه په اوبو کی ډوبه شو اوغرق شو. او قاسم اومارسي دواړه د شاګال د جهاز دغرقیدو نه وروسته دپاسفورس په اوبو کی بیرون راوتل.

دبله اړخه د هیوډ روم په غونډه کی سلطان د ټولو عیسویانو له پاره دامن وامان اعلان کړی و. هغوی چی په خپلو کورنو اوشتمنیو باندی پراته دی اوهغوی چی په خوشحالۍ سره یی اطاعت قبول کړی و ، هغوی ته اودهغوی اموالوته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. دعیسویانو دنورو کلیساو تر څنګ به ایاصوفیا په همغه شکل اوښه پاته وي. بطریق اعظم د سلطان مخی ته راوغوښتل شو او ورته وویل شول چی ته به همغسی بطریق اعظم اوسی.اوستا په مذهبی واکمنی کی به هیڅ ډول مداخله نه کیږي ،سلطان محمد فاتح په خپله د یونانی چرچ پالنه ومنله. اوبطریق اعظم ته یی همغسی واک ورکړ لکه عیسوی سلطنت چی ورکړی و .دکلیسا د اخراجاتو د پوره کولو له پاره یی ستر ستر جاګیرونه وروبښل ، بندی فوځیان چی دجنګ په وخت کی نیول شوی ، سلطان دخپل فوځ څخه په پیسو واخستل اوازاد یی کړل. اوهغوی یی د قسطنطنیی په یوه خاص ځای کی اباد کړل. ددی سوبی نه وروسته سلطان محمد فاتح و کتل چی د قسطنطنی ډیر کورونه وران ویجاړ پراته دي ، دهغوی د ابادیدو له پاره یی مسلمانانو ته د ورتلو بلنه ورکړه او دکوچنۍ اسیا څخه یی د پنځه زرو مسلمانانو کورونه هلته قسطنطنیی ته منتقل کړل. هغه خلک چی دقسطنطنیی څخه تښتیدلی و سلطان هغوی ته دبیرته راستنیدو بلنه ورکړه او هغوی یی دی ته تیار کړل تر څو بیرته خپلو پخوانیو کسبونو او کارونو ته راوګرځي او دښارپه ابادیدو کی برخه واخلی.

د پخوانیو قرنونو د رواجونو په اساس مفتوحین مال او ځان ټول دفاتحینو په ملکیت کی راته .اروپایی سلطنتونو دهمدی رواجونو په پوره کولو کی هیڅ وخت نه ضایع کاوه او په دی لاره کی یی دهیڅ ډول ظلم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیری څخه دریغ نه کاوه خو ددوی په مقابله کی هغه وخت چی ترکان قسطنطنیی ته ور داخل شول هلته یی امن وامان قایم کړاو د مروت داسی بیلګی یی پریښودی چی دوستان اودښمنان یی ټول ځانته حیران پاته کړل.

د فتح په لمړی ورځ سلطان اعلان وکړ چی هر هغه څوک چی سیدنا ایوب انصاري رضی الله تعالی عنه قبر پیدا کړی نو هغه ته به انعامات ورکړل شی. د فتحی په دریمه ورځ یو ډیر زوړ بزرګ دوو مسلمانو عسکرو ته د ابوایوب انصاری مبارک قبر په ګوته کړ ، خو بیا هغه زوړ شخص هیڅکله هم تر سترګو نه شو. سلطان محمد خان فاتح د ابو ایوب انصاری دمزار تر څنګ یو جومات جوړ کړ چی په تاریخ کی د « جامعه ابو ایوب » په نامه مشهور شوی دی. سلطان قسطنطنیه خپل دارالسلطنت وګرځاوه اود همدی ښاره یی نور پاته ممالک لکه یونان ، سربیا ، بوسنیا ، موریا ، طرابزون ، سنیوپ ، مجمع الجزایر ،کریمیا ، والیشیا ، البانیا ، هزریګونیا ، وینس ، روډس او اوټرانټو .... سوبه کړل . او په عثمانی سلطنت کی یی راګډ کړل.

قاسم دخپلی کورنۍ سره یو ځای هملته په قسطنطنیه کی میشت شو ، او په قسطنطنیه کی یی کور د زوړ عباس تر سترګو لاندی شین او سمسور وګرزید . اوس د قاسم دوه ښځی وی ، دقاسم ښځی حمیرا د قاسم لمړی ښځه دسر په سترګو و منله ، مارسي دقاسم څخه ټول داستان اوریدلی و ، اوس نو هغی دقاسم په کور کی خپل ځان اوخپل ژوند د خپل وخت دبهترینو او خوشحاله وختونو څخه شمیرل.

دقسطنطنیی دسوبی نه پنځلس ورځی وروسته یوه عجیبه پیښه رامنځته شوه ، قاسم د شپی غذا دخپلی کورنۍ سره وخوړه اوبیا یی خپلی قصی پیل کړی. په دی وخت کی د کور په دروازه باندی ټک ټک وشو. دقاسم وریرونو علي اوعمر ددروازی په لور ورغلل. لږ څه وروسته دهغوی کمری ته یوه محجوبه ښځه را ننوته. زوړ عباس چی دغه په پرده کی ښځه وکتله نو خپلی کورنۍ ته یی وویلی : « ورشي او هغی ته ښه راغلاست ووایی. پوهیږئ چی دا څوک ده ، دا هم زما لور ده ، عباس دی پرده کونکی ښځی ته وویل « لوری نقاب دی لری کړه. داستا خپل کور دی .... ایا ته ځآنته راغلی یی ، عبدالله دی له ځانه سره نه دی راوړی.، عبدالله څه شو ؟ خو تاته زمونږ دکور پته چا درکړه ؟

عباس په پوره جوش سره لګیا و ، دکور ټول خلک حیران پاته وو . دعباس لور مریم ، مارسی ، حمیرا مخته راغلی او دخپلی میلمنی سره یی روغبړ وکړ او هغی ته یی دکیناستو له پاره وویل. هغه ښځی عباس ته وویل چی دهغه خاوند عبدالله هم دهغی سره یو ځای راغلی دی خو بیرون د بګۍ سره ولاړ دی.

عمر او علی دعبدالله پسی ور ووتل. قاسم چی ددی پرده کونکی ښځی اواز واورید نو ټکان یی وخوړ. ځکه هغه ته دا اواز پیژندونکی معلومیده. تر اوسه هغه په همدی فکر کی و چی هغه ښځی دخپل مخ څخه نقاب لری کړ. په همدی وخت کی د زاړه عباس غږ هم تر غوږو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا زما لور «روزی »ده، دا یوه معصومه ماهی نیونکی وه ، تیر کال په همدی ورځو کی د جان جستیمانی عسکرو په زور راپورته کړی وه، اتفاقا چی په هغه وخت کی مونږ هم هلته ور ورسیدو .... مونږ عیسوی ځواکونو ته درس ورکړ. اوبیا مو روزي له ځانه سره د « رومیلی کلا » ته یوړه. روزی هلته په رومیلی کلا کی دری ځلور میاشتی زمونږ خدمت کاوه ، ددی قصه ډیره دردناکه او د اوریدو لایقه ده.

دقاسم دماغ همداسی خوتیده. وجود یی په لړزان و. دا خو همغه روزي وه چی د ماهی نیونکو په کلی کی یی دقاسم له پاره هر ډول خطره په ځان اخستی وه. هغی هم دسونیا په څیر په قاسم باندی زړه بایلودی و.او دهغه په انتظار کی یی هر شپه دمینی اومحبت خوبونه کتل.

هو ! دا هماغه روزی ده ، د رومیلی په کلا کی کله چی زاړه عباس مختلفی قصی بیانولی په دی وخت کی د شهزادګۍ حمیرا نوم هم مخ ته راغلی و ، روزی هم دقاسم په اړه داخبری اوریدلی وی. او په دی پوه شوی وه چی دهغه محبوب چی د یوه رومي پادری په کالیو کی ددی سره یو ځای شوی و دحمیرا خاوند قاسم بن هشام دی. کله یی چی دا واوریدل چی قاسم بن هشام د بل چا شوی دی نوبیا روزی دهغه په اړه خوبونه کتل پریښودل او د زور عباس د لور په څیر یی په رومیلی کلا کی واړول. دری ځلور میاشتی وروسته بیا زوړ عباس خپل یو ډیر تکړه سپاهی عبدالله ته په نکاح کړه او دمسلمانیدو وروسته روزی خپل کور اباد کړ.

نن روزي د خپل خاوند سره یو ځای دعباس کتلو ته راغلی وه نو ناڅاپه یی قاسم مخی ته و درید. که څه هم روزی لږ څه وویریده خو قاسم په ډیره بده توګه ټکان خوړلی و. په څو لمحو کی د روزي سترګود قاسم څخه په زرګونو پوښتنی کړی وی چی د قاسم سره یی دیوه ځواب هم نه و.

کله چی حمیرا د عباس د خولی څخه د روزی قصه واوریده نوبه شرارتی توګه یی د خپل میړه په لور وکتل ،ځکه چی هغی دقاسم دخولی څخه د همدی ځوانی ماهی نیونکی داستان لا دپخوا څخه اوریدلی و. د قاسم څخه نور څه جوړ نه شول نو سر یی ټیټ کړ او دخپلی کمری څخه بیرون راووت.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پای څو ټکي

دسلطان محمد فاتح دوران په ۱۴۸۱ کال کی پای ته ورسید. د **۱۴۵۱** نه تر **۱۴۸۱** پوری ،په دیرشو کالو کی سلطان محمد فاتح په قسطنطنیه باندی حکومت وکړ. د سلطان په وخت کی اسلامی حکومت د اروپا تر لری لری ځایو پوری و غځید.

دسلطان فاتح نه وروسته عثماني حکمران « سلیمان اعظم قانونی » (**۱۵۵۰** نه تر **۱۵۲۲**) پوری ډیر شهرت وموند . مشهور امیر البحر (خیرالدین باربروسا) دهمدی سلطان په وخت کی مشهور شو ، دخادم الحرمین االشریفین لمړنی لقب تر ټولو دمخه « بایزید» خپل کړی و . خو په عثمانی حکمرانانو کی د خلافت منصب تر ټولو دمخه (لمړی سلیم عثمانی) ته ورکړل شوی و .

اخری عباسی خلیفه « المتوکل» و چی په قاهره کی یی د سلاطین مملوک تر سیوری لاندی ظاهری شان وشوکت درلود خو په حقیقت کی دواکمنۍ څخه بی برخی وو ..... دخلافت پګړۍ (اول سلیم عثمانی) ته په سر ایښوول شوی وه . دمقدسو مقاماتو کنجګانی ، د انحضرت صلی الله علیه وسلم مبارکه توره ، علم او څادر د خلافت دسند په توګه « سلیم» ته ورکړل شوی و . دهمدی وروسته د عثمانی خلفاؤ نومونه په خطبه کی اخستل کیدل.

عثماني سلطنت نژدی شپږ سوه کاله دوام وکړ او د عثمانی خلافت اخری بدنصیبه خلیفه « سلطان عبدالحمید خان ثانی » و ، چی حکومت یی د لمړۍ عمومي جنګ پا پایلو کی له منځه ولاړ. دغه خلیفه په ۱۹۱۸ کال د نظربندۍ په دوران کی ساه ورکړه.

پای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد قريب الرحمن سعيد نورې پښتو ژباړې:

1. اسلامي سيات.(مولانا ګوهر الرحمن«رح») (چاپ شوی)
2. اسلامي رياست.(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(د چاپ لاندې)
3. خلافت او ملوکيت..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
4. پرده..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
5. د حديثو د انکار نه د قران تر انکاره پورې.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوی)
6. دنبوت پائ.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوې)
7. دصلاح الدين يوبي ريښتني پيښې (دايمان پلورونکو داستان) (التمش) (چاپ شوې)
8. د رسول الله(ص) د انقلاب حکمت.(سيد اسعد ګيلاني «رح»)(چاپ شوی)
9. يو شمير نورې کوچنۍ رسالې (په اردو او پښتوژبو) چې نومونه يې زما په ليکنو کې کتلائ شئ.
10. د بايزيد يلدرم تاريخي په زړه پورې ناول. (چاپ شوې)
11. دسلطان علاو الدين خلجيي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
12. دشيرشاه سورې مشهور ناول(همدا اوس دچاپ لاندې دې)
13. لاسوندونه او وثيقې: د رسول الله ص له وخته تر راشدينو خلفاؤ پورې(ترچاپ لاندې دې)
14. په هيواد کې د سولې د پايښت په اړه زمونږ آند (چاپ شوی دی)
15. (مونږ او توحيد) د بشير احمد لودهي ليکنه (د چاپ لاندې)
16. (دسلطان محمد خان فاتح ، دعثمانی سلطنت د ځوان سلطان ، په زړه پوری داستان) د چاپ لاندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.زيات شمير پښتو مضامين او دانګليسي او د اردو ژبو څخه ژباړل شوي او هم په انګليسي ژبه سياسي شنني ، مقالې او ليکنې چې په پښتو او نګليسي ژبو ورځپاڼو او يو شمير اونيزو او مياشتنيزو کې خپاره شوي دي.(په خواشينۍ سره چې ريکارډ يې له ژباړن سره نشته.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library